

České vydání

Informace a oznámení

Ročník 66

16. června 2023

Obsah

EVROPSKÝ PARLAMENT

ZASEDÁNÍ 2022–2023

Dílčí zasedání od 16. do 19. ledna 2023

PŘIJATÉ TEXTY

I Usnesení, doporučení a stanoviska

USNESENÍ

Evropský parlament

Úterý 17. ledna 2023

2023/C 214/01	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. ledna 2023 o vytvoření Evropského hlavního města místního obchodu (2022/2874(RSP))	2
---------------	--	---

Středa 18. ledna 2023

2023/C 214/02	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. ledna 2023 o třicátém výročí jednotného trhu: oslava úspěchů a výhled do budoucna (2022/3015(RSP))	8
2023/C 214/03	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. ledna 2023 o ochraně spotřebitele v online videohrách: přístup evropského jednotného trhu (2022/2014(INI))	15
2023/C 214/04	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. ledna 2023 o provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky – výroční zpráva za rok 2022 (2022/2048(INI))	26
2023/C 214/05	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. ledna 2023 o provádění společné bezpečnostní a obranné politiky – výroční zpráva za rok 2022 (2022/2050(INI))	54
2023/C 214/06	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. ledna 2023 o lidských právech a demokracii ve světě a o politice Evropské unie v této oblasti – výroční zpráva za rok 2022 (2022/2049(INI))	77

Čtvrtek 19. ledna 2023

2023/C 214/07	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2023 o humanitárních důsledcích blokády Náhorního Karabachu (2023/2504(RSP))	104
2023/C 214/08	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2023 o útocích na brazilské demokratické instituce (2023/2505(RSP))	106
2023/C 214/09	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2023 o situaci novinářů v Maroku, zejména o případu Omara Rádího (2023/2506(RSP))	107
2023/C 214/10	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2023 o zřízení tribunálu pro zločin agrese vůči Ukrajině (2022/3017(RSP))	109
2023/C 214/11	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2023 o reakci EU na protesty a popravy v Íránu (2023/2511(RSP))	114
2023/C 214/12	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2023 o kontrole finanční činnosti Evropské investiční banky – výroční zpráva za rok 2021 (2022/2153(INI))	123
2023/C 214/13	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2023 o ochraně finančních zájmů Evropské unie – boji proti podvodům – výroční zpráva za rok 2021 (2022/2152(INI))	133
2023/C 214/14	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2023 o situaci drobného rybolovu v EU a výhledech do budoucna (2021/2056(INI))	150

II Sdělení

SDĚLENÍ ORGÁNŮ, INSTITUCÍ A JINÝCH SUBJEKTŮ EVROPSKÉ UNIE

Evropský parlament

Úterý 17. ledna 2023

2023/C 214/15	Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 17. ledna 2023 o změnách jednacího řádu Parlamentu, pokud jde o článek 7 o ochraně výsad a imunit a článek 9 o imunitním řízení (2022/2210(REG))	167
---------------	--	-----

III Přípravné akty

Evropský parlament

Úterý 17. ledna 2023

2023/C 214/16	Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. ledna 2023 k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření dohody mezi Evropskou unií na jedné straně a Novým Zélandem na straně druhé o výměně osobních údajů mezi Agenturou Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) a novozélandskými orgány příslušnými pro boj proti závažné trestné činnosti a terorismu (10092/2022 – C9-0288/2022 – 2022/0157(NLE))	170
2023/C 214/17	Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. ledna 2023 k návrhu rozhodnutí Rady, kterým se členské státy zmocňují, aby v zájmu Evropské unie ratifikovaly Druhý dodatkový protokol k Úmluvě o počítačové kriminalitě o posílení spolupráci a zpřístupňování elektronických důkazů (06438/2022 – C9-0146/2022 – 2021/0383(NLE))	171

2023/C 214/18	Pozměňovací návrhy přijaté Evropským parlamentem dne 17. ledna 2023 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o přepravě odpadů a o změně nařízení (EU) č. 1257/2013 a (EU) 2020/1056 (COM(2021)0709 – C9-0426/2021 – 2021/0367(COD))	172
2023/C 214/19	Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. ledna 2023 o návrhu směrnice Rady, kterou se stanoví pravidla pro předcházení zneužívání krycích subjektů pro daňové účely a kterou se mění směrnice 2011/16/EU (COM(2021)0565 – C9-0041/2022 – 2021/0434(CNS))	223

EVROPSKÝ PARLAMENT

ZASEDÁNÍ 2022–2023

Dílčí zasedání od 16. do 19. ledna 2023

PŘIJATÉ TEXTY

Úterý 17. ledna 2023

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

USNESENÍ

EVROPSKÝ PARLAMENT

P9_TA(2023)0006

Vytvoření Evropského hlavního města místního obchodu**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. ledna 2023 o vytvoření Evropského hlavního města místního obchodu (2022/2874(RSP))**

(2023/C 214/01)

Evropský parlament,

- s ohledem na petici č. 0699/2021,
- s ohledem na čl. 3 odst. 3 a články 4 a 5 Smlouvy o Evropské unii,
- s ohledem na články 24, 153, 173 a 227 Smlouvy o fungování Evropské unie,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu ⁽¹⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/690 ze dne 28. dubna 2021, kterým se zavádí program pro vnitřní trh, pro konkurenceschopnost podniků včetně malých a středních podniků, pro oblast rostlin, zvířat, potravin a krmiv a pro evropskou statistiku (Program pro jednotný trh) a kterým se zrušují nařízení (EU) č. 99/2013, (EU) č. 1287/2013, (EU) č. 254/2014, (EU) č. 652/2014 ⁽²⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1287/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se zavádí Program pro konkurenceschopnost podniků a malých a středních podniků (COSME) (2014–2020) a zrušuje rozhodnutí č. 1639/2006/ES ⁽³⁾,
- s ohledem na doporučení Komise ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků (oznámeno pod číslem dokumentu C(2003) 1422) ⁽⁴⁾,
- s ohledem na sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů nazvané „Zelenou malým a středním podnikům“ – „Small Business Act“ pro Evropu“ (COM(2008)0394),
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. dubna 2020 o koordinovaných opatřeních EU v boji proti pandemii COVID-19 a jejím následkům ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 36.⁽²⁾ Úř. věst. L 153, 3.5.2021, s. 1.⁽³⁾ Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 33.⁽⁴⁾ Úř. věst. L 124, 20.5.2003, s. 36.⁽⁵⁾ Úř. věst. C 316, 6.8.2021, s. 2.

Úterý 17. ledna 2023

- s ohledem na své usnesení ze dne 17. února 2022 o řešení necelních a nedaňových překážek na jednotném trhu ⁽⁶⁾,
 - s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů nazvané „Chvilé pro Evropu: náprava škod a příprava na příští generaci“ (COM(2020)0456),
 - s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů nazvané „Strategie pro udržitelnou a digitální Evropu zaměřená na malé a střední podniky“ (COM(2020)0103),
 - s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů nazvané „Evropské maloobchodní odvětví pro 21. století“ (COM(2018)0219),
 - s ohledem na studii generálního ředitelství Evropské komise pro vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky z července 2020 nazvanou „Územní omezení dodávek v maloobchodu v EU“,
 - s ohledem na čl. 227 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že Petiční výbor obdržel petici č. 0699/2021, která navrhuje vytvoření Evropského hlavního města místního obchodu a maloobchodu;
- B. vzhledem k tomu, že návrhy předkladatele by mohly sloužit jako inspirace pro výběr Evropského hlavního města místního obchodu a maloobchodu;
- C. vzhledem k tomu, že maloobchod je velmi důležitým ekosystémem hospodářství EU, neboť představuje 11,5 % přidané hodnoty EU a přímo zaměstnává více než 29 milionů osob; vzhledem k tomu, že jeho výkonnost je klíčová pro rozpočty domácností a dodavatele, neboť spotřebitelé vynakládají na nákupy v průměru 30 % svého rozpočtu;
- D. vzhledem k tomu, že malé a střední podniky, včetně rodinných podniků, jsou páteří evropského hospodářství; vzhledem k tomu, že představují 99 % všech podniků v EU a zaměstnávají přibližně 100 milionů osob ⁽⁷⁾;
- E. vzhledem k tomu, že malé a střední podniky působící v maloobchodním odvětví mají zásadní význam pro městské a venkovské místní komunity, jsou součástí sociální struktury a přímo přispívají k udržování městských center jako dynamických oblastí, kde jsou služby pokrývající potřeby občanů poskytovány v blízkosti jejich domova; vzhledem k tomu, že malé a střední podniky působící v maloobchodním odvětví rovněž pomáhají řešit vyliďňování venkova; vzhledem k tomu, že malé a střední podniky působící v maloobchodě přímo přispívají k prosperitě, inkluzivnosti a dobrým životním podmínkám občanů, k místnímu kulturnímu životu a dědictví měst a velkoměst EU a poskytují v těchto komunitách značný počet pracovních příležitostí, což zase přináší výhody spotřebitelům;
- F. vzhledem k tomu, že na druhé straně nedostatek místního obchodu přispívá k sociální, hospodářské a fyzické degradaci městských center a čtvrtí, a dokonce vede k začarovanému kruhu zhoršující se bezpečnosti; vzhledem k tomu, že nedostatek maloobchodních služeb je považován za jeden z důvodů vyliďňování venkovských oblastí;
- G. vzhledem k tomu, že místní obchod umožňuje nabízet spotřebitelům individualizované a přímé služby;
- H. vzhledem k tomu, že na maloobchodní ekosystém tvrdě dolehla krize COVID-19; vzhledem k tomu, že malé a střední podniky zasáhl bezprecedentní otřes světové ekonomiky, kdy byly obchody buď zavřeny, nebo podléhaly přísným preventivním opatřením; vzhledem k tomu, že toto odvětví navíc čelí tlakům způsobeným současnou krizí, včetně konfliktu na Ukrajině a rostoucích nákladů na energii; vzhledem k tomu, že životaschopnost mnoha malých a středních podniků, často rodinných mikropodniků, je ohrožena a hrozí ztráta pracovních míst;

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 342, 6.9.2022, s. 212.

⁽⁷⁾ https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes_en.

Úterý 17. ledna 2023

- I. vzhledem k tomu, že pro malé a střední podniky je často velmi obtížné udržet si konkurenční postavení v kontextu globalizace celého maloobchodního hodnotového řetězce, v němž hrají zásadní úlohu velké společnosti; vzhledem k tomu, že to má vedlejší důsledky, jako je čím dále větší uniformita obchodní nabídky a městského prostředí, vyprazdňování městských center, zvyšování ekologické stopy a dopad na pracovní podmínky; vzhledem k tomu, že k řešení těchto důsledků by mohlo přispět posílení místního obchodu;
- J. vzhledem k tomu, že s rychlým rozvojem elektronického obchodu prochází odvětví maloobchodu v současné době dramatickou transformací, přičemž maloobchod, který využívá více kanálů a kombinuje prodej formou off-line i on-line, přináší tomuto odvětví jak nové příležitosti, tak výzvy;
- K. vzhledem k tomu, že inflace v eurozóně nadále stoupá; vzhledem k tomu, že ceny energií a paliv nadále rostou tempem, které značně převyšuje průměrnou inflaci, jsou stále velmi nestabilní a jsou jedním z hlavních důvodů uzavírání malých a středních podniků; vzhledem k tomu, že tyto faktory činí malé a střední podniky a mikropodniky působící v maloobchodním odvětví obzvláště zranitelnými;
- L. vzhledem k tomu, že malí obchodníci často čelí konkurenci velkých prodejních platforem, které mohou nabízet zboží za nižší ceny, protože přesunuly své výrobní náklady do třetích zemí;
- M. vzhledem k tomu, že pro zajištění rovného a spravedlivého maloobchodu v celé Evropské unii je nezbytné vybudovat ve všech regionech EU vysokokapacitní digitální síť; vzhledem k tomu, že podle Evropského účetního dvora existují v budování těchto sítí v EU stále závažné nedostatky, což může prohloubit digitální propast a ohrozit udržitelnost místních obchodů v řídké osídlených oblastech, neboť je to oproti obchodům ve velkých městech znevýhodní;
- N. vzhledem k tomu, že cílem sdělení Komise nazvaného „Evropské maloobchodní odvětví pro 21. století“ je posílit konkurenceschopnost tohoto odvětví;
- O. vzhledem k tomu, že iniciativa týkající se oživení maloobchodu (Revitalise Retail), kterou předložila Komise, podporuje digitalizaci a modernizaci malých a středních podniků působících v maloobchodním odvětví; vzhledem k tomu, že podpora schopnosti drobných maloobchodníků přizpůsobit se těmto změnám je pro tvůrce politik EU jedním z nejdůležitějších kroků;
- P. vzhledem k tomu, že Komise uvítala návrh předkladatelů petice na vytvoření Evropského hlavního města místního obchodu a maloobchodu a zváží možnosti řešení konkrétních otázek, které jsou v něm uvedeny; vzhledem k tomu, že Komise, jejíž prioritou je zajistit, aby její podpůrné programy přinášely výsledky, bude zejména považovat za důležité jít nad rámec zvyšování povědomí, přímo přispívat k řešení problémů, s nimiž se potýkají malé a střední podniky, a činit kroky, které pro ně budou přínosem;
- Q. vzhledem k tomu, že návrh by mohl podpořit úsilí, které je v současné době ve městech vynakládáno v rámci politiky zaměřené na průmysl a malé a střední podniky, zejména iniciativu Výzva pro inteligentní města, která sdružuje aktivní komunitu 136 měst z 21 zemí s cílem využít špičkové technologie a podpořit ekologickou a digitální transformaci a sociální odolnost;
- R. vzhledem k tomu, že budování silné maloobchodní komunity může být velmi užitečné pro ty, kdo usilují o modernizaci a zlepšení svého konkurenčního postavení;
- S. vzhledem k tomu, že dodržování administrativních formalit postihuje malé a střední podniky více než větší společnosti, což je dáno jejich omezenými finančními a lidskými zdroji;
- T. vzhledem k tomu, že odpovědnost za regulaci maloobchodního odvětví nesou především členské státy; vzhledem k tomu, že posuzování překážek, s nimiž se maloobchodní odvětví potýká, by vždy mělo být založeno mimo jiné na zkušenostech a vnímání podniků, pracovníků a spotřebitelů; vzhledem k tomu, že členské státy by měly zajistit, aby stávající předpisy malé a střední podniky a mikropodniky nepřiměřeně nezatěžovaly a nebránily jejich činnosti;
- U. vzhledem k tomu, že maloobchod je odvětvím poskytujícím významný fiskální příspěvek, který pomáhá platit veřejné výdaje na veřejné služby pro všechny občany;
- V. vzhledem k tomu, že cílem tohoto návrhu je podpořit místní maloobchod a přispět ke společnému povědomí o jeho hospodářském a sociálním významu;

Úterý 17. ledna 2023

- W. vzhledem k tomu, že místní obchod je často zásobován dodavateli z daného regionu nebo státu, což přispívá ke snížení uhlíkové stopy jejich výrobků; vzhledem k tomu, že produkce v rámci hranic Unie zaručuje dodržování norem kvality a pracovních podmínek;
- X. vzhledem k tomu, že podpora malých a středních podniků působících v maloobchodu a místního obchodu v EU má zásadní význam pro posílení hospodářství EU a pro zkrácení dodavatelských řetězců, jejich větší flexibilitu a bezpečnost;
- Y. vzhledem k tomu, že podpora místního obchodu přispívá k ekologické transformaci v odvětví obchodu s výrobky s krátkými dodavatelskými řetězci; vzhledem k tomu, že je nezbytné zvýšit informovanost veřejnosti o významu místního obchodu a obchodu v blízkých lokalitách s cílem přispět k boji proti změně klimatu;
- Z. vzhledem k tomu, že je nezbytné podporovat a chránit produkty a služby dodávané z měst a regionů Evropské unie, a posílit tak jejich dědictví a jednotný evropský trh; vzhledem k tomu, že pokud Komise naváže na návrh uvedený v petici, bude moci lépe sledovat a definovat chráněná zeměpisná označení, aby tak mohla propagovat naše produkty na vnitřním trhu i v celosvětovém měřítku, a bude je moci chránit před nekalou soutěží;
- AA. vzhledem k tomu, že většina politických strategií a právních předpisů EU se uplatňuje na místní a regionální úrovni a v dnešní době se týká téměř všech politických, hospodářských a sociálních oblastí;
- AB. vzhledem k tomu, že podle údajů Eurostatu klesl maloobchod v EU v srpnu 2022 ve srovnání se srpnem 2021 o 1,3 % ⁽⁸⁾;
- AC. vzhledem k tomu, že Komise již nyní řídí programy na podporu vytváření a udržitelnosti pracovních míst a místní hospodářské činnosti, které by mohly a měly tento návrh podpořit a k nimž patří např. Evropská rada pro inovace, Výkonná agentura pro inovace a malé a střední podniky (EASME) a programy Erasmus+;
1. vyzývá Komisi, aby vypracovala návrh na vytvoření Evropského hlavního města místního obchodu a maloobchodu, aby k tomuto tématu předložila zvláštní program a zajistila, aby součástí podpůrných programů byly konkrétní návrhy týkající se zdrojů a rozpočtových důsledků, které přímo přispějí k řešení problémů, jimž čelí místní maloobchod;
 2. vyzývá Komisi, aby navrhla iniciativu Unie s názvem „Evropské hlavní město místního obchodu a maloobchodu“, jejímž cílem by mělo být zdůraznění zásadní role, kterou plní místní maloobchod, když významně podporuje sociální soudržnost, propaguje a chrání jedinečnost a rozmanitost evropských měst a regionů a pomáhá místním podnikům při řešení problémů způsobených nekalou hospodářskou soutěží;
 3. vyzývá Komisi, aby každý rok vytvořila výběrovou komisi, která bude složena z různých zúčastněných stran, jako jsou zástupci MSP, místních obchodních sdružení, občanských organizací, mladých podnikatelů, představitelé místní správy, poslanci EP a členové Výboru regionů; žádá, aby tato komise stanovila kritéria způsobilosti a výběru, která by mohla brát v potaz takové faktory, jako jsou dobré pracovní podmínky, ochrana životního prostředí nebo propagace místních produktů; domnívá se, že proces výběru by měl být otevřen všem městům bez ohledu na počet obyvatel; upřesňuje, že tato komise musí Komisi, Parlamentu a Radě předložit zprávu o nominacích, které budou posouzeny na základě cílů a charakteristik této iniciativy;
 4. vyzývá Komisi, aby prosazovala myšlenku, podle níž by jedno evropské město každoročně pořádalo v průběhu celého roku konference, semináře a iniciativy zaměřené například na témata: jak digitalizovat obchod, jak podpořit technologické inovace v místním maloobchodu, jak přispět k ochraně životního prostředí, jak posílit kulturní trendy dotčeného města nebo jak optimalizovat komunikaci a spolupráci se spotřebiteli;
 5. zdůrazňuje, že Komise hraje důležitou roli při poskytování podpory a poradenství členským státům, pokud jde o jejich snahy o spravedlivější, otevřenější a integrovanější maloobchodní trh, přičemž by měla zohledňovat osvědčené postupy a pokyny, které by členským státům pomohly zavádět méně omezující opatření, aby byla zajištěna rovnováha mezi plněním cílů veřejné politiky a zaručením rozvoje a růstu maloobchodníků; vyzývá Komisi a členské státy zejména k tomu, aby učinily kroky, kterými by usnadnily vytváření nebo upevňování dodavatelských řetězců;

⁽⁸⁾ Eurostat, Euroindikátory, 5. září 2022: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/14698165/4-05092022-AP-EN.pdf/1e19fec60-f51a-dde7-51cb-0b8d0bd7f6fc>

Úterý 17. ledna 2023

6. vyzývá členské státy k přijetí opatření zaměřených na oživení, modernizaci a přizpůsobení obchodních modelů v drobném maloobchodu, a to i v rodinných podnicích, tak, aby veřejné orgány mohly drobným maloobchodníkům pomoci adaptovat se na technologické a digitální změny a modernizovat své podniky s cílem čelit budoucím výzvám, jako jsou environmentální otázky a dodávky energie, zejména po pandemii COVID-19 a v návaznosti na podstatné změny v návycích zákazníků;
7. vyzývá Komisi a členské státy, aby poskytovaly pobídky k rozvoji fungujících místních strategií, které by místní politiku usměrňovaly tak, aby se skutečně odrazila v životě a práci drobných maloobchodníků, včetně podpory vzdělávání v oblasti nových technologií používaných v maloobchodu, díky níž by měli všichni obchodníci možnost přizpůsobit se novým formám prodeje přes internet;
8. zdůrazňuje, že místní obchod má významný dopad na venkovské oblasti a že ve středně velkých městech představuje hlavní hospodářský motor pro celý region; podtrhuje skutečnost, že tento typ obchodu podporuje v těchto oblastech hospodářství a zaměstnanost a je velmi úzce spjat s jinými sektory, například s cestovním ruchem nebo kulturou, neboť součinnost a partnerství často přispívají k hospodářskému rozvoji měst v dané oblasti;
9. vyzývá Komisi a členské státy, aby aktivně podporovaly drobné maloobchodníky a pomáhaly jim ve všech fázích, tj. od založení jejich podniku až po jeho každodenní fungování, přičemž by měly zohlednit zásadu subsidiarity a nutnost snížit administrativní zátěž malých podniků a maloobchodníků; žádá, aby se drobným maloobchodníkům dostalo podpory při překonávání překážek a obtíží souvisejících s digitální transformací;
10. vyzývá Komisi, aby pomocí značky „místní obchod EU“ zahájila zvláštní komunikační kampaň EU zaměřenou na maloobchod, jejímž cílem bude propagovat místní obchod v EU a motivovat občany k tomu, aby se do maloobchodu zapojili, a to jak jako spotřebitelé, tak i jako dodavatelé; vyzývá Komisi, aby zahájila kampaně na zvyšování informovanosti veřejnosti o významu a přínosech místního obchodu;
11. vyzývá Komisi, aby k podpoře místních podniků, zejména MSP, plně využívala program pro jednotný trh ve snaze posílit konkurenceschopnost a udržitelnost těchto podniků, a to i v maloobchodním odvětví, a usnadnit jim tak přístup na trhy, posílit distribuční síť, podpořit podnikání a osvojování schopností potřebných k podnikání, prosazovat modernizaci průmyslu a snížit jeho environmentální a energetickou stopu;
12. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily životaschopnost tohoto odvětví v obzvláště složité době a poskytly dodatečné finanční prostředky a podporu, jichž je zapotřebí k tomu, aby maloobchod v EU přežil; zdůrazňuje, že současná krize týkající se zásobování a zvyšování cen má na MSP tvrdší dopad než na jiné typy podniků;
13. vyzývá členské státy a regionální a místní orgány, aby v zájmu financování projektů podporujících maloobchod zařadily odvětví maloobchodu jakožto horizontální prioritu do svých operačních programů, politik rozvoje měst a venkova, strategií pro inteligentní specializaci a dohod o partnerství na období 2021–2027;
14. vyzývá Komisi, aby podporu místního obchodu více začlenila do snah o posílení městského rozměru politiky soudržnosti, neboť toto odvětví má klíčový význam pro místní a regionální hospodářství;
15. vybízí členské státy, aby prosazovaly daňové pobídky určené drobným obchodníkům, kteří se rozhodnou usadit se v řídké osídlených oblastech, a využívaly tak tohoto nástroje k boji proti demografickým problémům EU;
16. dále Komisi vyzývá, aby se zřetelem k průřezové povaze místního obchodu zohlednila možnou součinnost mezi různými generálními ředitelstvími v oblastech, jako je cestovní ruch, doprava, kultura, regionální rozvoj, městská politika, zaměstnanost a klima;
17. vyzývá Komisi, aby na vytvoření Evropského hlavního města místního obchodu a maloobchodu spolupracovala s Evropskou radou pro inovace a s EASME;

Úterý 17. ledna 2023

18. vyzývá Komisi, aby vypracovala výroční zprávu, v níž zhodnotí výsledky této iniciativy z předchozího roku, včetně analýzy připravené organizátory akce s popisem zkušeností a souhrnem osvědčených postupů a know-how, které si mají předávat jednotlivá města; žádá o předložení této zprávy Parlamentu, Radě a Výboru regionů; vyzývá Komisi, aby si zajistila možnost revidovat tuto iniciativu na základě návrhů, které by považovala za nezbytné pro hladký průběh akce, zejména s ohledem na budoucí rozšíření Unie;

19. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, Výboru regionů a vládám a parlamentům členských států.

Středa 18. ledna 2023

P9_TA(2023)0007

Třicáté výročí jednotného trhu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. ledna 2023 o třicátém výročí jednotného trhu: oslava úspěchů a výhled do budoucna (2022/3015(RSP))

(2023/C 214/02)

Evropský parlament,

- s ohledem na článek 3 Smlouvy o Evropské unii a na články 9 a 26 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“),
 - s ohledem na veřejné slyšení ze dne 27. října 2022, které uspořádal jeho Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů na téma třicátého výročí jednotného trhu,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 20. ledna 2021 nazvané Posílení jednotného trhu: budoucnost volného pohybu služeb ⁽¹⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 25. listopadu 2020 nazvané „Směrem k udržitelnějšímu jednotnému trhu pro podniky a spotřebitele“ ⁽²⁾,
 - s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora č. 13 z roku 2022 nazvanou „Volný pohyb v EU během pandemie COVID-19: Prověřování kontrol na vnitřních hranicích bylo omezené a opatření členských států nebyla koordinovaná“,
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 10. března 2020 nazvané „Dlouhodobý akční plán pro lepší provádění a prosazování pravidel jednotného trhu“ (COM(2020)0094),
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 2. února 2022 nazvané „Strategie EU pro normalizaci: stanovování celosvětových norem na podporu odolného, zeleného a digitálního jednotného trhu EU“ (COM(2022)0031),
 - s ohledem na pracovní dokument Komise ze dne 26. září 2022 „SOLVIT's Helping Hand in the Single Market: celebrating 20 years“ (SOLVIT podává pomocnou ruku na jednotném trhu: oslavy 20 let) (SWD(2022)0325),
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 13. října 2022 nazvané „Prosazování práva EU pro Evropu, která přináší výsledky“ (COM(2022)0518),
 - s ohledem na prohlášení Rady a Komise ze dne 16. ledna 2023 o třicátém výročí jednotného trhu,
 - s ohledem na čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,
 - s ohledem na návrh usnesení Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů,
- A. vzhledem k tomu, že před třiceti lety vedly společná vize, úsilí a odhodlání Evropských orgánů a členských států v úzké spolupráci s evropskými spotřebiteli, podniky, pracovníky a občanskou společností k vytvoření jednotného trhu EU, ochraně sociálních norem, což bylo významným krokem v dějinách evropské integrace a k ještě užší přeshraniční spolupráci v jejím rámci;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 456, 10.11.2021, s. 14.

⁽²⁾ Úř. věst. C 425, 20.10.2021, s. 10.

Středa 18. ledna 2023

- B. vzhledem k tomu, že jednotný trh, který vytváří v Evropě 56 milionů pracovních míst a generuje 25 % hrubého domácího produktu (HDP) EU, je dnes největším vnitřním trhem na světě a má vypracované přísné normy ochrany spotřebitelů;
- C. vzhledem k tomu, že po třech desetiletích jednotný trh stále čelí změnám; vzhledem k tomu, že nedávné výpadky zásobování v důsledku řady krizí podtrhují, že se jednotný trh musí stát nástrojem k posílení odolnosti EU a urychlení přechodu na plně oběhové hospodářství do roku 2050;
- D. vzhledem k tomu, že je i nadále nutné řešit roztržičnost, zejména zaváděním společných politik EU na podporu celosvětové i vnitřní konkurenceschopnosti EU a spravedlivé hospodářské soutěže s cílem posílit její geopolitický vliv, a současně uznat specifickou úlohu, kterou hrají služby veřejného zájmu;
- E. vzhledem k tomu, že pouze sociální a konkurenceschopná Evropa bude schopná stimulovat hospodářské oživení a udržitelný růst, pracovní místa a inovace, přispívat k naplnění ekologické a digitální transformace a umožnit „otevřenou strategickou autonomii“;
- F. vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 a brexit vážně ohrožily integritu jednotného trhu, zejména v souvislosti s volným pohybem zboží a osob a hladkým fungováním dodavatelských řetězců;
- G. vzhledem k tomu, že ruská válečná agrese vůči Ukrajině v současné době ještě více zdůrazňuje jednotu a spolupráci mezi členskými státy;
- H. vzhledem k tomu, že podle výzkumu by další opatření v oblasti podpory volného pohybu zboží mohla výrazně posílit obchod uvnitř EU s potenciálním ekonomickým přínosem 228 miliard EUR až 372 miliard EUR ročně;
- I. vzhledem k tomu, že výzkum rovněž ukazuje, že další opatření v odvětví služeb by mohla v dlouhodobém horizontu přinést 279 miliard EUR až 457 miliard EUR dodatečného HDP ročně; vzhledem k tomu, že úspěchy EU na jednotném digitálním trhu podle odhadu přispěly k hospodářskému růstu v EU ve výši 177 miliard EUR ročně;
- J. vzhledem k tomu, že vytvoření dobře fungujícího jednotného trhu se zbožím a službami je nedílnou součástí cesty k otevřenější strategické autonomii a větší odolnosti prostřednictvím udržitelného rozvoje; vzhledem k tomu, že digitální jednotný trh je základním pilířem evropského technického ekosystému, který může podpořit růst i přispět k prosazování demokratických zásad, občanských svobod a otevřeného internetu;
- K. vzhledem k tomu, že Konference o budoucnosti Evropy předložila návrhy na posílení konkurenceschopnosti a odolnosti hospodářství EU a na posílení jednotného trhu, mimo jiné prostřednictvím opatření pro digitalizaci, která mají spravedlivým a udržitelným způsobem konsolidovat hospodářství a jednotný trh, posílit jednotný digitální trh pro podniky všech velikostí a učinit z Evropy světového vedoucího představitele v digitální transformaci zaměřené na člověka;
- L. vzhledem k tomu, že jednotný trh se vždy rozvíjel a rostl v reakci na výzvy, jimž čelil; vzhledem k tomu, že je třeba jej opět transformovat a aktualizovat, aby odpovídal novým výzvám a zůstal motorem evropské integrace,

Jednotný trh je důležitý: trvalý význam a současné výzvy

1. připomíná, že díky podpoře podniků, ochraně spotřebitelů a podpoře občanů v krátkodobém i dlouhodobém horizontu a prosazování konkurenceschopnosti a udržitelného růstu v celé EU je jednotný trh hnací silou evropské integrace a základním pilířem jejího hospodářství;
2. připomíná, že jednotný trh byl a nadále zůstává klíčovou cestou k míru, stabilitě a prosperitě evropského kontinentu a že zároveň zásadním způsobem přispívá k úloze Evropy na světové scéně;
3. podtrhuje, že pro tyto cíle jsou zásadní všechny čtyři svobody jednotného trhu, jak jsou zakotvené ve Smlouvách, a že musí být prováděny v zájmu jeho prohloubení;

Středa 18. ledna 2023

4. zdůrazňuje, že jednotný trh nesmíme brát jako samozřejmost; zdůrazňuje, že čelí silným nepříznivým vlivům, od dlouhodobých geopolitických výzev a jejich dopadů na světové hospodářství a obchod, přes změnu klimatu až po výzvy uvnitř EU a v jejím sousedství;
5. poukazuje na skutečnost, že silný dopad brexitu na podniky ve Spojeném království i v EU, zejména na malé a střední podniky, a na mnoho občanů potvrzuje ústřední úlohu jednotného trhu nejen v tom smyslu, že podporuje ekonomickou integraci, ale také že spojuje Evropany, a podtrhuje význam jednotného trhu, celní unie a hodnotu členství v EU;
6. konstatuje, že krize způsobená onemocněním COVID-19 a celá řada uvalených jednostranných vnitrostátních omezení měly závažný a narušující dopad na volný pohyb zboží a občanů, zejména přeshraničních pracovníků, což negativně zasáhlo podniky v EU; podotýká však, že jednotný trh se ukázal jako jeden z nejdůležitějších nástrojů Evropy pro reakci na krizi cestou spolupráce; uznává úlohu jednotného trhu při rušení vnitrostátních zákazů vývozu během krize způsobené onemocněním COVID-19, při zajišťování základního zboží a služeb občanům a posílení výroby zdravotnických prostředků;
7. podtrhuje, že ruská agrese vůči Ukrajině znovu podrobila odolnost jednotného trhu zkoušce, neboť narušila dodavatelské řetězce a obchodní toky, což vedlo k výpadkům, včetně nedostatku některých kritických surovin;
8. považuje jednotný trh za klíčový nástroj v čase krize, dokážou-li členské státy jednat koordinovaně; má za to, že nástroj pro mimořádné situace na jednotném trhu (SMEI) by měl být ústředním prvkem pro zajištění této koordinace, aby se předešlo výpadkům a zajistilo se hladké fungování jednotného trhu, včetně volného pohybu základního zboží a služeb po celé EU;
9. zdůrazňuje, že úsilí o zajištění řádného fungování jednotného trhu musí jít ruku v ruce s úsilím o plnění hlavních cílů EU v oblasti udržitelného rozvoje a sociálně tržního hospodářství; apeluje proto na Komisi, aby zaměřila své zdroje na záležitosti ovlivňující jednotný trh, zejména na neopodstatněné překážky, které brání plnému využití potenciálu jednotného trhu pro spotřebitele, pracovníky a podniky, zejména malé a střední podniky; má v této souvislosti za to, že by se mělo zintenzivnit úsilí, a to především prostřednictvím pracovní skupiny pro prosazování jednotného trhu (SMET); opakuje svoji výzvu Komisi, aby předložila konkrétní výsledky práce skupiny SMET do konce roku 2023;
10. trvá na tom, že v zájmu dalšího posílení jednotného trhu a dosažení přínosů pro spotřebitele a podniky v EU je třeba dodatečného úsilí, včetně včasné a přiměřené tvorby politik; poukazuje na přínos pro politiku jednotného trhu a legislativní rámec pod vedením svého Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (IMCO); zdůrazňuje, že modernizace jednotného trhu zahrnuje začlenění společných smluvních cílů do politik vnitřního trhu;
11. zdůrazňuje, že nedávný vstup v platnost nařízení o digitálních trzích a nařízení o digitálních službách je zásadním přínosem k vytvoření harmonizovaného, spravedlivého, konkurenceschopného a důvěryhodného jednotného digitálního trhu; považuje za nezbytné zajistit účinné provádění a prosazování těchto dvou legislativních aktů, mimo jiné poskytnutím dostatečných finančních a lidských zdrojů; vyzývá Komisi, aby provádění těchto aktů průběžně a bedlivě monitorovala a aby náležitě podávala zprávy příslušnému výboru Evropského parlamentu;
12. je i nadále odhodlán dosáhnout dobrých výsledků v budoucím aktu o umělé inteligenci, aktu o datech a aktu o kybernetické odolnosti, které budou klíčovými nástroji pro prosazování jednotného tržního přístupu k umělé inteligenci a pro vytvoření jednotného trhu s daty, jakož i pro důslednou ochranu spotřebitelů a uživatelů; zdůrazňuje, že tyto názory mají klíčový význam pro utváření pravidel podporujících digitální transformaci jednotného trhu a pro posílení vedoucího postavení Evropy v průkopnických technologiích; dodává, že jádrem aktu o umělé inteligenci musí být přístup zaměřený na člověka;
13. zdůrazňuje, že nedávno přijatá pravidla o jednotné nabíječce pro mobilní telefony a jiná elektronická zařízení jsou důkazem, že jednotný trh může být pro občany, podniky a životní prostředí prospěšný; poukazuje v této souvislosti na úlohu Evropského parlamentu a zejména jeho výboru IMCO při tvorbě těchto předpisů v uplynulých dvanácti letech;

Středa 18. ledna 2023

14. uznává pozitivní přínos nového legislativního rámce k integraci jednotného trhu;
15. bere na vědomí, že je zapotřebí účinný evropský normalizační systém, který umožní rychlé zveřejňování harmonizovaných norem, jež by zaručovaly předpoklad shody, a který je v souladu s mezinárodními normami, čímž se podpoří celosvětový obchod;
16. zdůrazňuje, jak je důležité účinně uznávat profesní kvalifikace a odstraňovat neopodstatněné překážky volnému pohybu odborníků, aby byly odborné služby v EU v budoucích desetiletích konkurenceschopné v celosvětovém měřítku; vybízí Komisi, aby byla i nadále ostražitá při vedení řízení o nesplnění povinností v případech, kdy členské státy nedodržují právní předpisy EU o uznávání kvalifikací;
17. připomíná, že Komise by měla do května roku 2024 předložit zprávu o provádění směrnice o nekalých obchodních praktikách⁽³⁾; má za to, že cílem změny této směrnice je aktualizovat a zlepšit uplatňování pravidel na ochranu spotřebitelů s cílem řešit nový vývoj na jednotném trhu;
18. dále zdůrazňuje, že je třeba posoudit a řídit strategickou závislost EU na zemích mimo ni v řadě kritických oblastí, mimo jiné zvýšením opětovného využívání nebo recyklace výrobků, a je i nadále odhodlán předložit ambiciózní legislativní rámec pro baterie a polovodiče, jakož i podporovat evropskou normalizaci a nástroj SMEI jako důležité faktory pro zajištění bezpečnosti dodávek, krizového řízení a odolnosti EU;
19. zdůrazňuje, že ústředním prvkem jednotného trhu jsou spotřebitelé; podtrhuje důležitou úlohu ochrany spotřebitelů pro zajištění řádného a účinného fungování jednotného trhu;
20. je plně odhodlán udržet vysokou úroveň ochrany spotřebitelů, a to i v rámci digitální a ekologické transformace, a pokračovat v práci na obecném nařízení o bezpečnosti výrobků, směrnici o spotřebitelských úvěrech a směrnici o uvádění finančních služeb pro spotřebitele na trh na dálku;
21. je přesvědčen, že oběhové hospodářství je důležitým cílem, že je nezbytné, aby výrobky byly navrhovány tak, aby vydržely déle a aby je bylo možné snadno a bezpečně opravit, a aby spotřebitelé dostávali spolehlivé a jasné informace o jejich trvanlivosti a opravitelnosti a současně aby se zabránilo nepřiměřené zátěži pro obchodníky, zejména malé a střední podniky; má v plánu v tomto ohledu konstruktivně přispívat prostřednictvím své práce v rámci iniciativ pro posílení postavení spotřebitelů pro ekologickou transformaci a pro ekodesign udržitelných výrobků; v této souvislosti vyzývá Komisi, aby urychleně předložila svůj avizovaný legislativní návrh týkající se práva na opravu;
22. má za to, že výrobky uváděné na jednotný trh by měly splňovat nejen nejprísnější produktové a bezpečnostní normy, ale rovněž nejprísnější výrobní normy; zdůrazňuje proto, že výrobky vyrobené prostřednictvím nucené práce by měly být na jednotném trhu zakázány; zdůrazňuje klíčovou úlohu orgánů pro dohled nad trhem i podniků pro zajištění toho, aby veškeré zboží vstupující na jednotný trh ze zemí mimo EU bylo v souladu s právními předpisy EU;
23. uznává úlohu, kterou mohou hrát pravidla EU pro zadávání veřejných zakázek při přechodu na udržitelné a oběhové hospodářství;
24. je pevně přesvědčen o významu účinného právního rámce pro cla a poukazuje na význam digitalizace a propojení celních a necelních systémů do roku 2025 jako strategického cíle EU; domnívá se, že elektronické celní postupy mohou přispívat k dobrému fungování jednotného digitálního trhu; vítá v této souvislosti zprávu Komise o hodnocení provádění celního kodexu Unie v polovině období a její záměr reformovat celní unii balíčkem legislativních opatření na zlepšení celního kodexu Unie a jeho přizpůsobení výzvám a rizikům vyplývajícím zejména z elektronického obchodování; vybízí Komisi, aby zohlednila závěry a doporučení skupiny odborníků na výzvy, kterým čelí celní unie;
25. zdůrazňuje, že primární odpovědnost za účinné a jednotné provádění a prosazování stávajících právních předpisů o jednotném trhu mají členské státy;

(³) Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu (Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22).

Středa 18. ledna 2023

Modernizace jednotného trhu s cílem obnovit jeho příslib

26. domnívá se, že nejlepším způsobem, jak oslavit třicáté výročí jednotného trhu, by bylo modernizovat jej tak, aby se obnovil jeho příslib být prospěšný pro spotřebitele a podniky; má za to, že jednotný trh s vysokou úrovní ochrany spotřebitelů, který bere v potaz životní prostředí a sociální hledisko, a rámec pro podniky bez třecích ploch, je to, co jej činí atraktivním v celosvětovém měřítku a co dále pohání evropskou integraci;

27. domnívá se, že další rozvoj jednotného trhu je proces, který musí znovu zapojit všechny občany a rovněž přinést pobídky v oblasti vzdělávání, aby se zajistily příležitosti k získávání nových dovedností, které vyžaduje ekologická a digitální transformace našich ekonomik;

28. podtrhuje potřebu konkurence v rámci jednotného trhu, ale současně vyjadřuje přesvědčení, že partnerství a spolupráce na jednotném trhu jsou hnací silou evropské integrace; je přesvědčen, že spolupráci a součinnost je třeba dále rozvíjet, neboť mohou zlepšit silné stránky jednotného trhu a vykompenzovat jeho slabé stránky, a to zejména v čase krize; je toho názoru, že jednotný trh by měl být v takových situacích i nadále klíčovým nástrojem pro občany a podniky;

29. zastává názor, že politika jednotného trhu by se neměla týkat jen odstraňování překážek, ale měla by vést EU směrem k dalšímu rozvoji založenému na společných hodnotách, a to zejména pokud jde o jasné vymezení toho, co je třeba v procesu transformace udělat pro podporu podniků a pracovníků a pro ochranu spotřebitelů a životního prostředí;

30. vyzývá Komisi, aby se i nadále zabývala novými digitálními příležitostmi a trendy, včetně virtuálních světů, a zajistila tak, aby jednotný trh nadále řádně fungoval a spotřebitelé byli dobře chráněni; vyzývá Komisi, aby prozkoumala dopad opatření v oblasti životního prostředí na odvětví služeb, včetně digitálních služeb, a zda není potřeba tato opatření aktualizovat;

31. opakuje, že je zapotřebí podpořit volný tok neosobních údajů s cílem umožnit inovace v Evropě, podpořit růst podniků a jednotného digitálního trhu; vyjadřuje podporu přechodu na plně funkční systém elektronického zadávání veřejných zakázek a elektronické fakturace;

32. domnívá se, že Evropa by měla posoudit regulační rámec pro výrobky a služby a to, zda je potřeba zavést pravidla pro nápravná opatření a záruční práva, aby se podpořila udržitelná spotřeba;

33. má rovněž za to, že Evropa musí dále rozvíjet trh s použitým zbožím;

34. podporuje další posílení vnějšího rozměru jednotného trhu a zachování zájmů EU a její strategické nezávislosti; má za to, že přísné normy jednotného trhu se mohou přelévat a rozšířit po celém světě a že by měly být řádně prosazovány, aby se vytvořily rovné podmínky pro evropské podniky;

35. zdůrazňuje význam evropských norem a výstupů evropské normalizace pro jednotný trh, konkurenceschopnost evropského průmyslu a bezpečnost a jistotu občanů; vítá novou strategii EU, kterou předložila Komise; zdůrazňuje, že je důležité konzultovat všechny příslušné zúčastněné strany, včetně malých a středních podniků, organizací spotřebitelů a zúčastněných stran z environmentální a sociální oblasti, a obecně zohledňovat veřejný zájem; má za to, že EU musí zaujmout strategičtější přístup k normám, včetně mezinárodních normalizačních aktivit v příslušných globálních formátech, zejména v digitální oblasti;

36. zdůrazňuje, že je zapotřebí poskytnout rámec pro regulaci krátkodobých pronájmů nemovitostí a ubytování, mimo jiné zlepšením transparentnosti a právní jistoty, zejména pokud jde o generování a sdílení údajů;

37. má za to, že je třeba aktualizovat ochranu spotřebitelů tak, aby zohledňovala i digitální asymetrii a zahrnovala i odvětví digitálních služeb, jako jsou hry, virtuální realita, rozšířená realita a virtuální světy; zdůrazňuje, že je důležité podporovat inovace a nové podniky;

Středa 18. ledna 2023

38. domnívá se, že evropský akt o přístupnosti a směrnice o přístupnosti internetových stránek představují pozoruhodné úspěchy při odstraňování překážek pro osoby se zdravotním postižením, a že tak umožnily všem občanům EU podílet se na jednotném trhu s výrobky a službami a také na širším digitálním jednotném trhu; má však za to, že provádění těchto klíčových právních předpisů se v členských státech značně liší a obecně doposud není uspokojivé; vybízí členské státy, aby řádně zohlednily pravidla pro přístupnost v zadávacích řízeních; v této souvislosti zdůrazňuje, že Středisko pro přístupnou EU (Accessible EU Centre) by mělo hrát ústřední roli při podpoře členských států v prováděcí fázi; dále se domnívá, že pro podniky jsou harmonizované předpisy o přístupnosti obecně přínosem; žádá Komisi, aby zvážila, jak překonat zbývající překážky a zlepšit přístupnost, aby z ní měli občané a podniky i nadále prospěch;

39. zdůrazňuje, že opatření pro elektronické obchodování zaměřená na neoprávněné zeměpisné blokování, zejména nařízení (EU) 2018/302⁽⁴⁾, přispěla k vytvoření rámce pro méně roztržitéjší jednotný trh a pro zlepšení volby spotřebitelů v souvislosti s nakupováním na internetu;

40. podtrhuje významnou úlohu, kterou hraje systém SOLVIT při zlepšování fungování jednotného trhu prostřednictvím podpory podniků, občanů a orgánů veřejné správy při správném uplatňování pravidel jednotného trhu; zdůrazňuje, že systém SOLVIT vyniká jako průkopník v oblasti digitálního poskytování služeb v EU a jako propagátor alternativního přístupu k zajištění souladu s předpisy EU; znovu potvrzuje, že systém SOLVIT nenahrazuje prosazování práva ze strany Komise, pokud členské státy tyto předpisy neprovedou;

41. vyzývá k aktualizaci srovnávacího přehledu výsledků v oblasti jednotného trhu; domnívá se, že tento srovnávací přehled vyžaduje průběžnou aktualizaci, neboť neměří všechny aspekty jednotného trhu, zejména v souvislosti se službami; navrhuje zvážit nové ukazatele pro kvalitativní měření úspěchů jednotného trhu, aby se zjistilo, jaké výhody přináší podnikům a spotřebitelům;

42. podtrhuje význam účinného, včasného a správného provádění a prosazování regulačního rámce pro jednotný trh; zdůrazňuje, že to vyžaduje úzkou spolupráci Komise a členských států, plné odhodlání vnitrostátních orgánů zodpovědných za řádné uplatňování a prosazování práva, lepší spolupráci mezi celními orgány a orgány dozoru nad trhem a větší zapojení zúčastněných stran, jako jsou organizace spotřebitelů a jiné veřejné organizace, a rovněž podniků;

43. zdůrazňuje, že řádné prosazování a dodržování pravidel jednotného trhu je klíčové pro vybudování důvěry a pocitu jistoty spotřebitelů, jakož i pro vytvoření rovných podmínek pro podniky, a to i ty ze zemí mimo EU, které prodávají výrobky a služby na jednotném trhu, se zvláštním zaměřením na rámec pro dozor nad trhem, bezpečnost výrobků a vzájemné uznávání;

44. zdůrazňuje, že je třeba zajistit důrazné vymáhání práva, které může v některých případech přesáhnout rámec tradičních nápravných opatření, jako jsou například postupy v případě porušování předpisů, a klást mnohem větší důraz na prevenci, a zejména na další prohloubení spolupráce a součinnosti mezi příslušnými vnitrostátními orgány při prosazování pravidel EU;

45. zdůrazňuje, že aby byla celní unie funkční, je nutné odstranit vnitrostátní překážky, a tím zabránit škodlivému pohybu zboží a chránit jednotný trh EU před nelegálními výrobky; vyzývá Komisi, aby zřídila celní agenturu EU;

46. podporuje posílení financování politik jednotného trhu prostřednictvím aktualizace stávajícího víceletého finančního rámce;

Závěry: klíčový okamžik pro posílení a rozvoj jednotného trhu

47. domnívá se, že EU bude schopná naplno využít svou ekonomickou sílu pouze tehdy, obnoví-li členské státy a orgány EU své závazky v oblasti jednotného trhu; má za to, že pro úspěch je zapotřebí silná politická vůle, jakož i nový zastřešující program s akčním programem do roku 2030 a dále;

⁽⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/302 ze dne 28. února 2018 o řešení neoprávněného zeměpisného blokování a dalších forem diskriminace založených na státní příslušnosti, místě bydliště či místě usazení zákazníků v rámci vnitřního trhu (Úř. věst. L 60 I, 2.3.2018, s. 1).

Středa 18. ledna 2023

48. domnívá se, že posílení a rozvoj jednotného trhu vyžadují rozsáhlejší strategii posilující jednotný trh služeb, jakož i skutečný jednotný digitální trh, na němž budou moci data volně proudit v rámci EU a napříč odvětvími ku prospěchu podniků, výzkumných pracovníků a veřejné správy, a to v souladu s předpisy na ochranu soukromí a údajů;

49. uznává zvláštní status služeb obecného zájmu a potřebu zajistit je ve veřejném zájmu, jak vyplývá z rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie, s přihlédnutím k zásadám subsidiarity a proporcionality stanoveným v Protokolu č. 26 Smlouvy o fungování EU o službách obecného zájmu;

50. domnívá se, že v zájmu posílení odolnosti, zajištění bezpečnosti dodávek, dosažení cílů Unie v oblasti konektivity a prosazování otevřené strategické autonomie v klíčových odvětvích by Komise a členské státy měly spolupracovat na tom, aby co nejdříve vybudovaly skutečně jednotný trh s energií a telekomunikačními službami se silným zapojením a ochranou spotřebitelů;

51. uznává, že nový legislativní rámec pro výroby byl v Evropě po desetiletí úspěšný v oblasti regulace výrobků; zdůrazňuje, že je zapotřebí jej modernizovat s ohledem na technologický pokrok a digitální a oběhové hospodářství;

52. zastává názor, že orgány a instituce EU, členské státy a všechny zúčastněné strany by se měly skutečně zavázat k rozvoji jednotného trhu v kolektivním zájmu a k posílení postavení EU ve světě;

53. vybízí Komisi, aby představila vizi a pokyny k novému programu; vyzývá členské státy, aby se zavázaly k partnerství a spolupráci; znovu opakuje, že je připraven sehrát v tomto procesu konstruktivní úlohu;

54. přeje jednotnému trhu vše nejlepší k třicátým narozeninám;

o

o o

55. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.

Středa 18. ledna 2023

P9_TA(2023)0008

Ochrana spotřebitele v online videohrách: přístup evropského jednotného trhu**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. ledna 2023 o ochraně spotřebitele v online videohrách: přístup evropského jednotného trhu (2022/2014(INI))**

(2023/C 214/03)

Evropský parlament,

- s ohledem na Úmluvu OSN o právech dítěte ze dne 20. listopadu 1989 a obecnou připomínku Výboru OSN pro práva dítěte č. 25 (2021) o právech dítěte v souvislosti s digitálním prostředím,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 22. dubna 2008 o ochraně spotřebitelů, zejména nezletilých, s ohledem na používání videoher (COM(2008)0207),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 19. února 2020 s názvem „Utváření digitální budoucnosti Evropy“ (COM(2020)0067),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 24. března 2021 o strategii EU pro práva dítěte (COM(2021)0142),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. května 2022 nazvané „Digitální dekáda pro děti a mládež: nová Evropská strategie pro lepší internet pro děti (BIK+)“ (COM(2022)0212),
- s ohledem na usnesení Rady ze dne 1. března 2002 o ochraně spotřebitelů, zejména mladých lidí, pomocí označování určitých videoher a počítačových her podle věkových skupin ⁽¹⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1808 ze dne 14. listopadu 2018, kterou se mění směrnice 2010/13/EU o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách) s ohledem na měnící se situaci na trhu ⁽²⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/770 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o poskytování digitálního obsahu a digitálních služeb ⁽³⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2161 ze dne 27. listopadu 2019, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/6/ES, 2005/29/ES a 2011/83/EU, pokud jde o lepší vymáhání a modernizaci právních předpisů Unie na ochranu spotřebitele ⁽⁴⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES ⁽⁵⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 29. prosince 2021 nazvané „Pokyny pro výklad a uplatňování směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu“ ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 65, 14.3.2002, s. 2.

⁽²⁾ Úř. věst. L 303, 28.11.2018, s. 69.

⁽³⁾ Úř. věst. L 136, 22.5.2019, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 328, 18.12.2019, s. 7.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 64.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 526, 29.12.2021, s. 1.

Středa 18. ledna 2023

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 29. prosince 2021 nazvané „Pokyny k výkladu a uplatňování směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU o právech spotřebitelů“⁽⁷⁾,
- s ohledem na kontrolu účelnosti spotřebitelského práva EU v oblasti digitální spravedlnosti, která byla zahájena dne 17. května 2022 výzvou k předložení faktických podkladů,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)⁽⁸⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2065 ze dne 19. října 2022 o jednotném trhu digitálních služeb a o změně směrnice 2000/31/ES (nařízení o digitálních službách)⁽⁹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 12. března 2009 o ochraně spotřebitelů, zejména nezletilých, s ohledem na používání videoher⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 20. listopadu 2012 o ochraně dětí v digitálním prostředí⁽¹¹⁾,
- s ohledem na svůj postoj ze dne 28. března 2019 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program Kreativní Evropa (2021–2027) a zrušuje nařízení (EU) č. 1295/2013⁽¹²⁾,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 13. dubna 2022 o budování evropské strategie pro ekosystém kulturních a tvůrčích odvětví⁽¹³⁾,
- s ohledem na studii tematické sekce Hospodářská politika a politika v oblasti vědy a kvality života generálního ředitelství Evropského parlamentu pro vnitřní politiky z července 2020 s názvem „Lootboxy v online hrách a jejich dopad na spotřebitele, zejména mladé spotřebitele“,
- s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
- s ohledem na zprávu Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (A9-0300/2022),

A. vzhledem k tomu, že videohry hrají v Evropě všechny věkové skupiny a z Evropanů ve věku 6–64 let hraje videohry celá polovina, přičemž nejpočetnější věkovou skupinu tvoří lidé ve věku 45–64 let; vzhledem k tomu, že videohry hraje 73 % dětí ve věku 6–10 let, 84 % dětí ve věku 11–14 let a 74 % mladých lidí ve věku 15–24 let⁽¹⁴⁾;

B. vzhledem ke skutečnosti, že evropské odvětví videoher je nejrychleji rostoucím kulturním a tvůrčím odvětvím v Evropě, že velikost evropského trhu videoher činila v roce 2020 podle odhadů 23,3 miliardy EUR a že toto odvětví má vyšší celosvětový obrat než hudební a filmové společnosti⁽¹⁵⁾; vzhledem k tomu, že toto odvětví má významný potenciál pro růst a vytváření pracovních míst a přispívá k evropskému jednotnému digitálnímu trhu; vzhledem k tomu, že odvětví videoher je jediným kulturním a tvůrčím odvětvím, které během krize způsobené onemocněním COVID-19 zaznamenalo růst obrátu⁽¹⁶⁾;

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 525, 29.12.2021, s. 1.

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.

⁽⁹⁾ Úř. věst. L 277, 27.10.2022, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 87 E, 1.4.2010, s. 122.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. C 419, 16.12.2015, s. 33.

⁽¹²⁾ Úř. věst. C 108, 26.3.2021, s. 934.

⁽¹³⁾ Úř. věst. C 160, 13.4.2022, s. 13.

⁽¹⁴⁾ COM(2022)0212.

⁽¹⁵⁾ Evropská federace pro interaktivní software a Evropská federace výrobců videoher, „Key facts from 2021: Video games – a force for good“ (Klíčová fakta z roku 2021: Videohry – pozitivní síla), navštíveno 19. prosince 2022.

⁽¹⁶⁾ EY, „Rebuilding Europe: the cultural and creative economy before and after the COVID-19 crisis“ (Obnova Evropy: kulturní a kreativní průmysl před covidem-19 a po něm), leden 2021.

Středa 18. ledna 2023

- C. vzhledem k tomu, že videohry, jak uznal Soudní dvůr EU ⁽¹⁷⁾, mají ve srovnání s počítačovými programy jedinečnou tvůrčí hodnotu a jsou chráněny podle směrnice 2009/24/ES o právní ochraně počítačových programů ⁽¹⁸⁾ a směrnice 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti ⁽¹⁹⁾, na čemž je založen celý hodnotový řetězec;
- D. vzhledem k tomu, že navzdory ústřední úloze odvětví videoher v evropském kulturním a tvůrčím ekosystému tvůrci politik toto odvětví stále zanedbávají, alespoň ve srovnání s jinými mediálními odvětvími, zejména s filmovými a jinými audiovizuálními produkty, které obecně dostávají více finančních prostředků a používají se jako vzor pro utváření předpisů a politik souvisejících s videohrami, což je přístup, který nezohledňuje rozdíly mezi těmito odvětvími;
- E. vzhledem k tomu, že evropské odvětví videoher sestává především z malých a středních podniků a začínajících podniků a že právě tyto podniky hrají v tomto odvětví důležitou úlohu z hlediska inovací a růstu ⁽²⁰⁾;
- F. vzhledem k tomu, že odvětví videoher má úplný hodnotový řetězec, jenž je založen na inovacích a tvořivosti a spojuje širokou škálu dovedností a know-how; vzhledem k tomu, že technologický vývoj v odvětví online videoher je stále důležitější a přelévá se do dalších sektorů a průmyslových odvětví, jako je stavebnictví, design, maloobchod, vzdělávání, marketing, virtuální či rozšířená realita a nakupování online;
- G. vzhledem k tomu, že některé společnosti v tomto odvětví používají obsah, jenž byl vytvořen nezletilými a dětmi; vzhledem k tomu, že by měla být zavedena opatření na ochranu nezletilých a dětí před tím, aby byli komerčně využíváni k tvorbě obsahu online her ⁽²¹⁾;
- H. vzhledem k tomu, že videohry jsou v Evropě vedle dalších zábavních aktivit jednou z nejpobulárnějších forem zábavy a studie Eurobarometru z roku 2019 zjistila, že alespoň jednou měsíčně hraje hry online 27 % Evropanů, 48 % streamuje hudbu a 47 % sleduje filmy nebo televizní pořady na online platformách;
- I. vzhledem k tomu, že hraní her online, má-li přinášet stabilní a kvalitní zážitek, závisí na konektivitě; vzhledem k tomu, že míra spokojenosti Evropanů s rychlostmi nahrávání a stahování, které jejich internetové připojení nabízí, se v Evropě liší a v některých členských státech přesahuje 90 %, ale v jiných dosahuje pouze 65 % ⁽²²⁾; vzhledem k tomu, že nespokojenost s připojením k internetu je o 30 % vyšší ve venkovských oblastech než v městských oblastech;
- J. vzhledem k tomu, že online videohry lze hrát na mnoha různých zařízeních a k optimálnímu zážitku lze využít řadu funkcí, koncepčních rozhodnutí a nástrojů, k nimž patří režim pro více hráčů, hlasový chat v reálném čase, nákup online, rozšířená realita, virtuální realita, bezplatný nebo placený obsah ke stažení, předplatné a tzv. lootboxy, které mohou herní zkušenost hráčů dále dotvářet; vzhledem k tomu, že ne všechny videohry umožňují online interakci s jinými hráči; vzhledem k tomu, že veškerou interakci s jinými hráči lze znemožnit pomocí nástrojů rodičovské kontroly;
- K. vzhledem k tomu, že lootboxy, jež obsahují patrně nahodilé předměty, jsou obvykle zpřístupněny v průběhu hry nebo za ně lze zaplatit skutečnými penězi; vzhledem k tomu, že mohou být prodávány za použití herních konceptů běžně známých jako „temné vzorce“, což může vést skrze nechtěné nebo nekontrolované nákupy k negativním psychologickým a finančním důsledkům, zejména pro nezletilé a děti; vzhledem k tomu, že v Nizozemsku probíhá v souvislosti s opatřeními vztahujícími se na lootboxy soudní řízení; vzhledem k tomu, že i Slovensko zkoumá vhodná opatření, která je třeba přijmout; vzhledem k tomu, že absence harmonizovaného přístupu vede k roztržitosti trhu

⁽¹⁷⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 23. ledna 2014, Nintendo Co. Ltd a další v. PC Box Srl a 9Net Srl., C-355/12, ECLI:EU:C:2014:25.

⁽¹⁸⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů (Úř. věst. L 111, 5.5.2009, s. 16).

⁽¹⁹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. L 167, 22.6.2001, s. 10).

⁽²⁰⁾ Evropská komise, „Hodnota evropské společnosti videoher“, 30. května 2022.

⁽²¹⁾ Parker, S., „The trouble with Roblox, the video game empire built on child labour“ (Potíž s Robloxem: videoherní impérium postavené na dětské práci), *The Guardian*, 9. ledna 2022.

⁽²²⁾ Kantar na žádost Evropské komise, „Special Eurobarometer – Report – E-Communications in the Single Market“ (Zvláštní Eurobarometr – Zpráva – Elektronická komunikace na jednotném trhu), červen 2021.

Středa 18. ledna 2023

s videohrami v EU; vzhledem k tomu, že na evropské úrovni neexistují žádné zvláštní mechanismy na ochranu spotřebitelů, jež by zajistily ochranu všech hráčů, zejména nezletilých a dětí, pokud jde o placené lootboxy;

- L. vzhledem k tomu, že odvětví videoher v posledních desetiletích přešlo od modelu sálových her a her prodávaných na fyzických nosičích na dnes hojně uplatňovaný obchodní model „hra jako služba“, „zaplat, abys vyhrál“ nebo „freemium“; vzhledem k tomu, že navzdory rostoucím nákladům na vývoj se ceny her stabilizovaly, neboť náklady je možné rozprostřít na další rozšíření her; konstatuje však, že konečné náklady na rozšířenou herní zkušenost mohou postupně výrazně narůst;
- M. vzhledem k tomu, že některé online videohry jsou založeny na zpeněžení uživatelů prostřednictvím shromažďování údajů a zobrazování reklam, což vytváří motivaci k tomu, aby uživatelé, včetně nezletilých a dětí, trávili hraním co nejvíce času;
- N. vzhledem k tomu, že nadměrné množství času stráveného hraním online videoher – které zhoršuje manipulativní design – může vést k závislosti na videohrách a k „herní poruše“ ve smyslu definice v Mezinárodní klasifikaci nemocí Světové zdravotnické organizace (WHO) ⁽²³⁾;
- O. vzhledem k tomu, že při hraní videoher, ať je doba strávená hraním jakákoli, se mohou objevit problémy související s ochranou spotřebitele, zejména pokud jde o nezletilé a děti;
- P. vzhledem k tomu, že nezletilí a děti pod dohledem svých rodičů či pečovatelů mají právo účastnit se digitálního světa způsobem, který je v souladu s vyvíjejícími se schopnostmi dítěte;
- Q. vzhledem k tomu, že článek 31 Úmluvy OSN o právech dítěte stanoví, že všechny děti mají právo si hrát, žít svobodně a plně kulturním životem a vykonávat činnosti odpovídající jejich věku;
- R. vzhledem k tomu, že nákupy ve hře mohou hráčům umožnit např. pořídit si kosmetické předměty, jako jsou skiny, nebo obsah, jímž získají herní výhodu, vyhnou se reklamě, odstraní časovače pauz nebo se vyhnou nadměrným čekacím lhůtám či potřebě opakovaně provádět některé akce;
- S. vzhledem k tomu, že většina rodičů používá v nějaké podobě nástroje rodičovské kontroly; vzhledem k tomu, že většinu rodičů znepokojuje množství času, které jejich dítě videohrami tráví, i riziko, že bude vystaveno škodlivému obsahu, zastrašování, kontaktu s cizími dospělými lidmi a nákupům ve hře;
- T. vzhledem k tomu, že mnoho rodičů v Evropě si je vědomo celoevropského systému klasifikace her (PEGI) a považuje označení PEGI za užitečné při rozhodování o tom, zda svým dětem nějakou hru zakoupí, či nikoli ⁽²⁴⁾;
- U. vzhledem k tomu, že údaje z odvětví ukazují, že doba strávená hraním videoher je celkově stabilní, přičemž Evropané strávili v roce 2021 hraním videoher v průměru 9 hodin týdně, v roce 2020 to bylo 9,5 hodiny, v roce 2019 8,6 hodiny, v roce 2018 8,8 hodiny a v roce 2017 9,2 hodiny ⁽²⁵⁾; vzhledem k tomu, že doba strávená hraním videoher zůstává kratší než čas strávený u obrazovek jinými činnostmi, jako je sledování televize, které v roce 2020 zabíralo průměrně 25 hodin týdně;
- V. vzhledem k tomu, že zdraví je stav úplné fyzické, duševní a sociální pohody, a nikoli pouze nepřítomnost nemoci nebo postižení; vzhledem k tomu, že duševní zdraví a kvalitní život jsou vzájemně provázány a je třeba je zohledňovat ve všech oblastech, jako je vzdělávání, zdraví, zaměstnanost a sociální začleňování; vzhledem k tomu, že videohry mohou být důležitým nástrojem podpory duševního zdraví a kvalitního života a lze je využít k dosažení pokroku v těchto oblastech i k rozvoji dovedností, které jsou v digitální společnosti nezbytné, a pro budování jednotného digitálního trhu;

⁽²³⁾ WHO, „Gaming disorder“, navštíveno 15. prosince 2022.

⁽²⁴⁾ Evropská federace pro interaktivní software a Evropská federace výrobců videoher, „Key facts 2020: The year we played together“ (Klíčová fakta z roku 2020: Rok, kdy jsme hráli společně), 24. srpna 2021.

⁽²⁵⁾ Evropská federace pro interaktivní software a Evropská federace výrobců videoher, „Key facts from 2021: Video games – a force for good“ (Klíčová fakta z roku 2021: Videohry – pozitivní síla), navštíveno 19. prosince 2022.

Středa 18. ledna 2023

- W. vzhledem k tomu, že v roce 2019 představovaly ženy 20 % osob zaměstnaných v odvětví videoher; vzhledem k tomu, že nedostatečné zastoupení žen je dobře známým a systémovým problémem ve vědě, technice, strojírenství a matematice, stejně jako v odvětví videoher, což je patrné jak v samotném herním průmyslu, tak v hypersexualizovaném zpodobňování řady ženských postav v herním designu; vzhledem k tomu, že 37 % dívek, které hrají online hry s více hráči, je vystaveno obtěžování na základě pohlaví⁽²⁶⁾; vzhledem k tomu, že navzdory úsilí, které bylo vynaloženo ve snaze o věrné, rovnocenné a nestereotypní zpodobňování žen ve videohrách, je nezbytné dosáhnout dalšího pokroku, jenž musí jít ruku v ruce s rovným zastoupením žen na všech pozicích v hodnotovém řetězci a s bojem proti pohlavnímu zneužívání a diskriminaci;
- X. vzhledem k tomu, že v roce 2020 tvořily osoby se zdravotním postižením pětinu obyvatel EU; vzhledem k tomu, že Unie je odhodlána zlepšit sociální a ekonomickou situaci těchto lidí, a to i online; vzhledem k tomu, že některá zdravotní postižení mohou znemožňovat hraní online videoher, např. barvoslepost, zrakové problémy nebo omezená pohyblivost rukou; vzhledem k tomu, že barvoslepost postihuje 10 % mužské populace;

Online videohry v EU

1. zdůrazňuje, že videohry, ať se hrají online nebo offline, jsou cenné jako oblíbená zábava, kterou si dopřává značný počet Evropanů všech věkových kategorií napříč členskými státy, a jako kulturní projev tvůrců, jednotlivých hráčů i širších herních komunit;
2. zdůrazňuje, že videohry jsou v EU vysoce inovativním digitálním odvětvím, jež je v Evropě odpovědné za více než 90 000 přímých pracovních míst; zdůrazňuje, že odvětví videoher nabízí rostoucí počet nových pracovních příležitostí pro mnoho tvůrců kultury, jako jsou vývojáři her, designéři, spisovatelé, hudební producenti a další umělci, což by měla každá činnost Unie v této oblasti, a zejména činnost týkající se financování, brát v potaz; zdůrazňuje, že videohry v sobě spojují digitální i kulturní odvětví, neboť jsou klíčovou součástí kulturního a tvůrčího ekosystému a tvoří více než 50 % přidané hodnoty celého trhu EU s audiovizuálním obsahem;
3. zdůrazňuje význam odvětví videoher pro podporu inovací v Evropě; zdůrazňuje, že odvětví videoher přispělo k rozvoji nových technologií, jako je např. umělá inteligence nebo technologie virtuální či rozšířené reality;
4. připomíná význam malých a středních podniků v evropském hodnotovém řetězci videoher i celosvětový význam, jež mají mnohé evropské společnosti, které vyvíjejí hry pro konzole, osobní počítače a mobilní herní trhy; vyjadřuje zklamání nad tím, že při úvahách o vedoucím postavení Evropy v oblasti digitálních technologií a služeb se tento mezinárodní úspěch a kulturní přitažlivost často přehlíží;
5. vítá zahájení pilotního projektu Parlamentu nazvaného „Pochopení hodnoty evropské herní společnosti“, který má za cíl shromáždit komplexní údaje, jež podpoří tvorbu politik s dopadem na toto odvětví; konstatuje, že k problémům, s nimiž se toto odvětví potýká, patří rozvoj a udržení talentů, složitý a roztržitý regulační rámec na globálním trhu, přístup k financování a sociální a kulturní dopad videoher;

Posílení ochrany spotřebitelů v digitálních hrách online

6. zdůrazňuje, že ochrana spotřebitele je nezbytná pro zajištění bezpečného a důvěryhodného online prostředí pro videohry a hráče a že budování důvěry mezi spotřebiteli může podpořit hospodářský růst odvětví videoher; domnívá se nicméně, že ochranu spotřebitele lze dále zlepšit; vyzývá Komisi, aby se v rámci probíhající kontroly účelnosti spotřebitelského práva EU zabývala i otázkami ochrany spotřebitele v online videohrách s cílem zajistit rovnocennou spravedlnost online i offline;
7. uznává, že *acquis* EU v oblasti spotřebitelského práva stanoví silnou ochranu spotřebitele, která se plně vztahuje i na videohry; bere na vědomí sdělení Komise ze dne 29. prosince 2021 o nekalých obchodních praktikách podniků vůči spotřebitelům na jednotném trhu, které určuje směr pro uplatňování spotřebitelského práva EU v oblasti propagace a reklamy ve hrách, a to i ve vztahu k dětem, nákupům ve hře a přítomnosti placeného nahodilého obsahu; upozorňuje

⁽²⁶⁾ Písemné důkazy předložené Ligou proti hanobení smíšenému výboru Parlamentu Spojeného království pro projednání návrhu zákona o bezpečnosti online (OSB0030), „Jak algoritmy ovlivňují škodlivé chování online“, září 2021.

Středa 18. ledna 2023

však na to, že má-li se zabránit roztržitému jednotnému trhu a mají-li být spotřebitelé v Evropě chráněni, je třeba, aby členské státy a orgány na ochranu spotřebitele zaujímaly jednotný a koordinovaný přístup;

8. naléhavě vyzývá Komisi a orgány členských států na ochranu spotřebitele sdružené do sítě pro spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele, aby zajistily plné dodržování a prosazování evropského spotřebitelského práva v odvětví videoher;

9. bere na vědomí, že existují online platformy pro videohry, jež umožňují hráčům, včetně nezletilých a dětí, vytvářet vlastní hry a používat k tomu nástroje, které poskytuje a vlastní výrobce; vyzývá Komisi, aby v případě potřeby přijala regulační opatření na ochranu uživatelů, zejména nezletilých a dětí, před případnými nezákonnými praktikami těchto platforem;

10. vítá skutečnost, že od ledna 2022 se směrnice (EU) 2019/770 vztahuje na videohry, včetně her, které lze hrát zdarma, což spotřebitelům poskytuje další ochranu; vyjadřuje však politování nad tím, že některé členské státy tuto směrnici dosud neprovedly, a naléhavě tyto členské státy vyzývá, aby ji neprodleně provedly a zajistily tak lepší ochranu spotřebitelů v celé Unii; vyzývá Komisi, aby proces provádění této směrnice ve vnitrostátním právu důkladně sledovala, aby pokračovala v úzkém dialogu s členskými státy, které v provádění zaostávají, a aby v případě potřeby zvážila zahájení řízení o nesplnění povinnosti;

11. vítá vývoj a zavádění nástrojů rodičovské kontroly, které pomáhají filtrovat obsah a videohry na základě věku, sledovat čas strávený hraním, deaktivovat nebo omezovat platby online a omezovat komunikaci s ostatními hráči nebo zobrazování obsahu, jež vytvoří jiní hráči; připomíná, že rodičovská kontrola na úrovni platforem není jedinou metodou, kterou rodiče ke sledování a kontrole přístupu svých dětí k obsahu používají; konstatuje však, že i když jsou tyto nástroje k dispozici, rodiče nemusí o těchto nástrojích vědět nebo mohou mít potíže s jejich používáním, což snižuje jejich účinnost; domnívá se, že odpovědnost za vývoj těchto mechanismů nese odvětví; domnívá se, že tyto mechanismy musí být snadno použitelné, srozumitelné a konfigurovatelné a musí chránit spotřebitele již „od návrhu“ a ve výchozím nastavení; domnívá se, že rodičovská kontrola spočívá jak na rodičích, tak na odvětví; vyzývá k zavedení takových mechanismů důslednější rodičovské kontroly nad množstvím času a peněz, jež nezletilí a děti vynakládají v souvislosti s hraním, které budou současně respektovat práva a rozvoj nezletilých; vybízí platformy, aby zvýšily povědomí a informace o tom, jak tyto nástroje používat; vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly propagaci veřejných i soukromých vzdělávacích a informačních kampaní v členských státech, které by se zaměřovaly na rodiče a pečující osoby s cílem informovat je o nástrojích, které jsou k dispozici, jako je aplikace PEGI pro telefony, a podpořit jejich používání;

12. poukazuje na to, že v odvětví videoher existuje řada různých obchodních modelů; bere na vědomí, že některé online videohry nabízejí svým uživatelům nákupy ve hře pomocí herních měn, které lze buď zakoupit za skutečné peníze, nebo vydělat ve hře, a těmito nákupy mohou uživatelé získat předměty prostřednictvím lootboxů nebo jakéhokoli jiného druhu patrně nahodilého nákupu ve hře, kdy hráč neví, co kupuje, dříve, než zaplatí; poukazuje na to, že existují různé druhy lootboxů⁽²⁷⁾; konstatuje, že takové systémy mají pro spotřebitele konkrétní důsledky a že hry s modelem „zaplat, abys vyhrál“, zejména jsou-li agresivní, nebo modely, které populární obsah uzamykají za platebními bránami, vyvolávají ze strany herních komunit negativní reakce a negativní recenze, jež někdy dokonce vedly i ke změnám her před jejich vydáním nebo brzy po jejich vydání;

13. zdůrazňuje, že nákupy ve hře se ve videohrách vyskytují již mnoho let; podporuje nedávno přijaté pokyny Komise týkající se směrnice o nekalých obchodních praktikách⁽²⁸⁾, které objasňují pravidla v souvislosti s patrně nahodilými placenými předměty ve videohrách; zdůrazňuje, že systémy nákupu ve hře musí být v souladu se směrnicí o nekalých obchodních praktikách i s výše uvedenými pokyny, neboť je třeba zajistit, aby nevedly ke škodlivým praktikám, které se

⁽²⁷⁾ Lootboxy se mohou lišit mimo jiné v závislosti na odlišných podmínkách způsobilosti (čekací doba, zobrazování reklam, placení skutečnými penězi), odměně, transparentnosti, šancích na získání předmětu a možnosti konverze získaného předmětu na herní měnu nebo skutečné peníze.

⁽²⁸⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22).

Středa 18. ledna 2023

dotýkají spotřebitelů, zejména nezletilých a dětí; žádá, aby byla směrnice o nekalých obchodních praktikách dodržována a urychleně provedena s cílem zajistit ochranu spotřebitelů na jednotném trhu, zejména nezletilých a dětí;

14. bere na vědomí studii, kterou zadal na téma lootboxů a jejich dopadů na spotřebitele, zejména nezletilé a děti; konstatuje, že studie doporučuje, že je třeba lootboxy prozkoumat z hlediska právních předpisů na ochranu spotřebitele a že je třeba zabránit škodlivým účinkům a vykořisťujícím praktikám lootboxů, zejména u nezletilých a dětí⁽²⁹⁾; vyzývá Komisi, aby analyzovala způsob prodeje lootboxů a podnikla kroky nezbytné k zavedení společného evropského přístupu k lootboxům s cílem zajistit odpovídající ochranu spotřebitelů, zejména nezletilých a dětí;

15. poukazuje na to, že některé herní koncepce používané pro nákupy ve hře jsou manipulativní a vykořisťující už od návrhu, používají agresivní obchodní praktiky, které významně narušují svobodnou volbu spotřebitelů, a motivují spotřebitele k tomu, aby přijímali finanční rozhodnutí, která by jinak neučinili; konstatuje, že tyto praktiky jsou podle směrnice (EU) 2019/2161 jasně zakázány; vyzývá výrobce a prodejce videoher, aby zajistili, aby hry zaměřené na nezletilé osoby respektovaly práva nezletilých a dětí, a to i pokud jde o soukromí, cílenou reklamu a manipulativní praktiky; domnívá se, že nezletilí a děti by při hraní online videoher měli požívat stejné úrovně ochrany, jakou skýtá nařízení o digitálních službách;

16. konstatuje, že kromě systémů nákupu ve hře a placených nahodilých předmětů se ve videohrách vyskytují i další klamavé koncepty, které mohou zasahovat do chování spotřebitelů; vyzývá vnitrostátní orgány, aby účinně prosazovaly evropské a vnitrostátní právní předpisy na ochranu spotřebitele, zejména směrnici o nekalých obchodních praktikách a příslušné pokyny k ní, které zakazují některé temné vzorce, agresivní marketingové praktiky a zavádějící prohlášení, pokud jde o informace, jež musí být spotřebitelům poskytovány; dále vyzývá Komisi, aby v posuzování těchto otázek, zejména temných vzorců, pokračovala v rámci probíhající kontroly účelnosti spotřebitelského práva EU v oblasti digitální spravedlnosti a aby v případě potřeby předložila odpovídající iniciativy;

17. zdůrazňuje, že výrobci online her, které cílí na nezletilé a děti, musí zohledňovat jejich věk, práva a zranitelná místa; zdůrazňuje, že pokud jde o bezpečnost, ochranu soukromí a stanovení časových lhůt, musí hry splňovat nejvyšší možné standardy již od návrhu a ve výchozím nastavení; konstatuje, že vedle doplnění výchozího nastavení mohou plnit důležitou úlohu při ochraně nezletilých a dětí při hraní videoher rodiče; poukazuje však na to, že herní průmysl by měl vést osvětové kampaně týkající se používání a podpory vhodných nástrojů a informací, pokud jde o to, jak mohou rodiče nezletilé a děti lépe chránit;

18. zdůrazňuje, že videohry jsou jak nástroji určenými k hraní, tak uměleckými díly s kulturní hodnotou;

19. zdůrazňuje, že spotřebitelé by měli mít o online videohrách k dispozici veškeré nezbytné informace, mj. o tom, zda se ve hře nakupuje – prostřednictvím lootboxů nebo pomocí jiných patrně nahodilých nákupů –, a před zahájením hry i v průběhu hry by si měli být vědomi toho, o jaký druh obsahu se jedná; zdůrazňuje, že tyto informace by měly být jasně zobrazeny a všem spotřebitelům by měly být snadno srozumitelné již před zakoupením hry a před každým nákupem ve hře, neboť spotřebitelé, zejména nezletilí a děti, musí být lépe chráněni a rodičům je třeba pomoci pochopit a kontrolovat jejich výdaje; konstatuje, že pokud jsou v online hrách používány virtuální měny, měla by být spotřebitelům při každém nákupu vždy jasně a zřetelně uvedena jejich hodnota v reálné měně; připomíná, že absence těchto informací je podle směrnice (EU) 2019/2161 jasně zakázána;

20. poukazuje na to, že online videohry, které hráčům dávají možnost získat výhodu výměnou za platby v modelech „zaplat, abys vyhrál“, musí hráče o této funkci jasně informovat před tím, než začnou hrát; domnívá se, že modely „zaplat, abys vyhrál“ mohou vytvářet rozdíly mezi hráči v závislosti na tom, jaké mají prostředky; vybízí proto k tomu, aby hry využívající tyto modely nabízely i herní režim bez placených transakcí;

21. vítá skutečnost, že Komise v rámci nadcházející kontroly účelnosti právních předpisů na ochranu spotřebitele přezkoumá režimy automatické obnovování předplatného a smluv; poukazuje na to, že automatické obnovení může být přínosné pro uživatele i pro obchodníka, neboť uživatelům zvyšuje pohodlí a obchodníkovi zjednodušuje správu předplatitelů, ale může být problematické v případech, kdy automatické obnovení bez časového omezení pokračuje v rozporu

⁽²⁹⁾ Forbrukerrådet, „Vhodte minci – Jak herní průmysl zneužívá spotřebitele pomocí lootboxů“, 31. května 2022.

Středa 18. ledna 2023

se záměry spotřebitele; vybízí Komisi, aby při svém přezkumu zohlednila osvědčené postupy členských států či společností, které již zavedly politiky upravující režimy automatického obnovení způsobem vstřícným ke spotřebitelům, a vybízí obchodníky, aby učinili totéž v rámci svých podnikových politik; vyzývá Komisi, aby na úrovni EU zavedla povinnost, podle níž musí obchodníci uživatelům při nákupu nabídnout tento režim jen jako variantu, kterou musí uživatelé aktivně zvolit (opt-in), namísto toho, aby jej nabízeli jako výchozí možnost, a aby obchodníci dále museli poskytovat jasné a snadno dostupné informace o tom, jak lze automatické obnovení kdykoli zrušit, a současně aby museli proces zrušení automatického obnovení zjednodušit tak, aby byl stejně snadný, jako přihlášení k němu;

22. vyzývá k větší transparentnosti ze strany vývojářů videoher ohledně pravděpodobností v mechanismech lootboxů, včetně jednoduše formulovaných informací o cíli, k němuž byly algoritmy vytrénovány;

23. zdůrazňuje, že základním kamenem práv spotřebitelů v Unii jsou politiky záruk v oblasti vrácení zboží a vrácení peněz a že spotřebitelé mají stejné právo vrátit zboží a požádat o vrácení peněz u nákupů online jako u osobních nákupů; konstatuje, že pro online obsah a digitální obsah, stažený i streamovaný, platí právo na vrácení peněz, pokud je výrobek nebo služba vadný nebo pokud spotřebitel nezíská takový přístup k produktu, jaký očekával; vyzývá obchodníky, aby plně dodržovali pravidla EU na ochranu spotřebitele a poskytovali jasné, transparentní a spolehlivé informace o tom, jak požádat o vrácení peněz nebo využít práva na odstoupení od smlouvy;

24. zdůrazňuje, že možnost hrát všechny druhy online videoher by měly mít i osoby se zdravotním postižením; zdůrazňuje, že technické i komunikační prvky všech online videoher a veškeré relevantní informace týkající se hraní nebo nákupu hry musí být inkluzivní a přístupné; vyzývá Komisi, aby předložila iniciativy ke zlepšení dostupnosti online videoher pro osoby se zdravotním postižením; vybízí poskytovatele online videoher, aby přístupňovali hry tím, že budou uplatňovat požadavky na přístupnost stanovené v příloze I směrnice (EU) 2019/882 ⁽³⁰⁾;

25. poukazuje na to, že jakmile je ve videohře získán nějaký předmět, může být v některých případech v rámci hry nebo prostřednictvím internetových stránek třetích stran vyměněn za skutečné peníze, což je v rozporu s podmínkami uplatňovanými vydavateli videoher; vyzývá vnitrostátní orgány, aby ukončily nezákonné praktiky, které umožňují komukoli vyměňovat si, prodávat nebo sázet na místech uvnitř her; zdůrazňuje, že vedle problémů týkajících se ochrany spotřebitele by tyto služby mohly vést k praní peněz; vyzývá Komisi, aby takové praktiky zakázala; domnívá se, že nařízení o digitálních službách může pomoci tento problém zmírnit, zejména bude-li prováděna povinnost „znát svého obchodního zákazníka“;

26. je znepokojen tím, že „gold farming“ (hraní online videohry pro velký počet hráčů s cílem vydělat herní měnu a tu následně prodat za skutečné peníze) může být spojeno s nucenou prací a vykořisťováním v rozvojových zemích a s praním peněz; vyzývá Komisi, aby posoudila využívání této praxe v souvislosti s finančními trestnými činy a porušováním lidských práv a aby v případě potřeby předložila vhodné iniciativy;

27. vyzývá Komisi, aby předložila evropskou strategii pro videohry, která by uvolnila hospodářský, sociální, vzdělávací, kulturní a inovační potenciál tohoto odvětví, aby se mohlo stát lídrem na celosvětovém trhu s videohrami; vyzývá Komisi, aby v rámci své nadcházející kontroly účelnosti spotřebitelského práva EU v oblasti digitální spravedlnosti posoudila, zda stávající rámec spotřebitelského práva postačuje k řešení všech otázek spotřebitelského práva, jež vyvstaly v souvislosti s lootboxy a nákupy ve hře, a pokud tomu tak není, vyzývá ji, aby předložila samostatný legislativní návrh na vytvoření harmonizovaného evropského regulačního rámce pro online videohry, který zajistí vysokou úroveň ochrany spotřebitele, zejména nezletilých a dětí; domnívá se, že tyto návrhy by měly posoudit otázku, zda je pro účely ochrany nezletilých, zabránění roztržitému jednotnému trhu a zajištění stejné úrovně ochrany spotřebitelů bez ohledu na místo jejich bydliště vhodnější navrhnout povinnost znemožnit platby ve hře a lootboxy ve výchozím nastavení, anebo zakázat placené lootboxy;

⁽³⁰⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/882 ze dne 17. dubna 2019 o požadavcích na přístupnost u výrobků a služeb (Úř. věst. L 151, 7.6.2019, s. 70).

Středa 18. ledna 2023

28. vyzývá Komisi, aby posoudila, zda je možné požadovat od poskytovatelů online videoher, které se zaměřují na nezletilé a děti, aby vypracovali předběžná posouzení dopadu na děti vycházející z rámce pro klasifikaci rizik 4Cs (z anglického „Content, Contact, Conduct, Contract“, tedy obsah, kontakt, chování, smlouva) a aby účinně zmírňovali veškerá zjištěná rizika pro práva nezletilých osob;

Další výhody a rizika pro spotřebitele

29. zdůrazňuje význam duševního zdraví, zejména zdraví nezletilých a dětí; konstatuje, že videohry poskytovaly úlevu během období přísných omezení volného pohybu osob během pandemie COVID-19; připomíná pozitivní úlohu, kterou internetové připojení sehrálo při zajišťování toho, aby Evropané mohli i nadále komunikovat, interagovat a společně tvořit, a to i prostřednictvím online videoher; připomíná, že hraní může jedincům, kteří zažívají v reálném životě sociální odloučení či izolaci, nabízet způsob, jak se zapojovat a interagovat; konstatuje, že to platí zejména pro starší lidi, kteří patří k těm, kteří během pandemie COVID-19 trpěli izolací nejvíce; konstatuje, že WHO se domnívá, že online hry se mohou stát klíčovým nástrojem pro rozvíjení našich vazeb s ostatními⁽³¹⁾; zdůrazňuje přínosy online her dostupných napříč platformami, a to jak z hlediska zkušeností uživatelů – neboť tyto hry umožňují snadnou komunikaci hráčů, kteří používají odlišné platformy –, tak pro výrobce her, a vyzývá odvětví videoher, aby se maximálně snažilo tuto možnost v co největším rozsahu využívat; obecněji bere na vědomí příležitosti a nové perspektivy, jež přístup k tvůrčímu projevu a kulturnímu obsahu skýtá, zejména pro nezletilé a mladší děti; vyzývá Komisi, aby i nadále usilovala o zlepšení evropské digitální infrastruktury, která podporuje nejen tvůrčí odvětví při vytváření kvalitního obsahu, ale i přístup evropských občanů k těmto kulturně významným dílům;

30. domnívá se, že mnoho lidí využívá videohry nejen jako volnočasovou aktivitu, ale také jako duševní cvičení, které zahrnuje řešení náročných úkolů a hádanek, účast v soutěžích s jinými hráči, které vyžadují vysokou úroveň soustředění a rozvíjení dovedností, jako je řešení problémů, prostorová koordinace a koordinace rukou a očí, týmová práce, zraková bystrost či rychlost;

31. navrhuje, aby byla v zájmu upozornění na to, jaký význam mají společnosti vyrábějící online videohry, z nichž mnohé jsou malými a středními podniky, pro jednotný evropský digitální trh z hlediska pracovních míst, růstu, inovací a podpory evropských hodnot, organizována každoročně v Bruselu ocenění EU pro online videohry – evropská cena pro online videohry; domnívá se, že tato cena by se měla zaměřovat na podporu online videoher, které respektují práva spotřebitelů nebo mají pozitivní dopad na konkrétní oblasti, jako je vzdělávání, či na rozvoj dovedností;

32. vítá inovativní výzkumný projekt EU Kids Online, jenž shromažďuje vysoce kvalitní údaje z celé Evropy týkající se pohledu dětí na jejich zkušenosti na internetu; žádá, aby byla tato přední světová iniciativa častěji aktualizována; vyzývá Komisi, aby tuto a podobné iniciativy financovala i v budoucnu;

33. zdůrazňuje, že online videohry jsou důležité pro vzdělávání, neboť mohou být užitečným nástrojem při učení, a že mnoho her je navrženo speciálně pro vzdělávací účely, např. s cílem vyvolat debatu o společenských otázkách nebo zlepšit porozumění historickým či kulturním událostem; připomíná, že videohry jsou součástí vnitrostátních vzdělávacích osnov; konstatuje, že ke vzdělávacím účelům jsou využívány i komerční videohry; poukazuje na to, že videohry jsou rovněž využívány k rozvoji kritického myšlení a dovedností a ke stimulaci tvořivosti; zdůrazňuje také, že videohry mají další uplatnění i později v životě, neboť starším osobám mohou nabízet duševní podněty a příležitosti k navazování či udržování styků;

34. zdůrazňuje, že nadměrné hraní online videoher může mít negativní dopad na sociální vztahy, práci, na míru předčasného ukončování školní docházky, na fyzické i duševní zdraví a akademickou výkonnost, avšak výzkumy ukazují, že videohry mohou mít i pozitivní dopad; zdůrazňuje proto, že je třeba dosáhnout zdravé rovnováhy;

35. zdůrazňuje, že někteří hráči trpí závislostí na videohrách, známou také jako „herní porucha“; konstatuje, že WHO klasifikovala herní poruchu jako formu závislosti, která se vyznačuje narušením kontroly nad hraním, upřednostňováním hraní před jinými činnostmi do takové míry, že hraní dostává přednost před jinými zájmy a každodenními aktivitami, a pokračováním nebo eskalací hraní navzdory negativním důsledkům;

⁽³¹⁾ Bloomberg, „Herní průmysl se spojuje na podporu poselství Světové zdravotnické organizace proti onemocnění COVID-19. Zahájení kampaně #PlayApartTogether“, 10. dubna 2020.

Středa 18. ledna 2023

36. zdůrazňuje, že odvětví videoher, uživatelé ani rodiče by neměli rizika a důsledky vyplývající z herní poruchy podceňovat; připomíná, že vědecký výzkum ukázal, že puberta a dospívání jsou životními obdobími, v nichž jsou lidé návykovým chováním nejvíce ohroženi; vyzývá k další spolupráci mezi návrháři videoher, vydavateli, platformami a širší komunitou zainteresovaných stran, včetně příslušných vnitrostátních orgánů a Komise, s cílem pomoci zmírňovat rizika herní poruchy; navrhuje, aby byly zahájeny další osvětové kampaně, jež zajistí, aby si rodiče a mladí hráči uvědomovali rizika spojená s herní poruchou, a vyzývá výrobce her, aby se vyhýbali manipulativnímu designu her, jenž může vést k závislosti na hrách, izolaci a kybernetickému obtěžování;

37. konstatuje, že chybí celounijní neagregované údaje o průměrné době strávené hraním her, o průměrných výdajích ve hře, o obecných zkušenostech s hraním her a následných sociálně-psychologických účincích; vyzývá Komisi, aby tyto údaje každoročně shromažďovala a předložila o nich Parlamentu zprávu;

38. konstatuje, že herní odvětví má přístup k obrovskému množství někdy i citlivých osobních údajů; zdůrazňuje, že má povinnost zajistit, aby bylo zpracování osobních údajů prováděno v souladu s obecným nařízením o ochraně osobních údajů a dalšími právními předpisy EU a aby uživatelské profily vytvořené s použitím behaviorálních údajů nebyly používány pro účely manipulace a diskriminace; vyzývá příslušné orgány, aby zajistily důsledné prosazování příslušných právních předpisů EU a členských států; zdůrazňuje, že analýza vzorců chování hráčů na základě shromažďování údajů by neměla upřednostňovat techniky zaměřené na připoutání hráčů, ale měla by se naopak zaměřovat na zlepšení herního zážitku; vybízí vývojáře, aby zvážili herní design rozčleněný do kapitol nebo umožňující časté ukládání, a aby tak usnadnili přestávky v pozornosti, během nichž se hráči mohou odpojit;

39. poukazuje na to, že podvodníci mohou online platformy videoher využívat k phishingu; žádá, aby proběhly informační kampaně s cílem zvýšit povědomí o souvisejících rizicích, zejména mezi nezletilými a mladými lidmi;

40. naléhavě vyzývá odvětví videoher, Komisi a členské státy, aby vypracovaly akční plán k zajištění vyváženého zastoupení žen a mužů v odvětví online her ve všech fázích jejich vývoje; dále vyzývá odvětví, aby bránilo objektivizaci žen a aby nevytvářelo, neopakovalo a nezhoršovalo genderové stereotypy; zdůrazňuje, že tyto praktiky, jež jsou stále až příliš běžné, vytvářejí v online hrách prostředí nepřátelské pro ženy a dívky;

Zajištění bezpečného internetového prostředí pro uživatele online videoher

41. vítá iniciativy vedené odvětvím, jako je systém PEGI, používaný v 38 zemích; domnívá se, že tento systém klasifikace může být obzvláště přínosný, neboť poskytuje deskriptory obsahu a informaci o doporučeném věku pro hraní hry, což rodičům pomáhá vybrat hry, které jsou pro jejich děti vhodné; zdůrazňuje, že systém klasifikace je součástí celkového kodexu chování PEGI, jehož kolektivním cílem je zajistit pro hráče bezpečné prostředí; vítá aktualizaci, na jejímž základě PEGI nyní informuje spotřebitele o tom, zda hra obsahuje placené patrně nahodilé funkce; zdůrazňuje, že přítomnost placeného obsahu ve hře, včetně placeného patrně nahodilého obsahu, nebrání rodičům, aby přístup k tomuto druhu obsahu upravili a umožnili dítěti přístup k základní hře, pokud ji považují za přiměřenou jejich věku; konstatuje, že některé země začlenily systém PEGI do právního řádu; vyzývá Komisi, aby posoudila, jak je systém PEGI uplatňován v různých druzích her, jež jsou dostupné na trhu a v celé Unii, a aby prozkoumala možnosti, jak jej začlenit do právních předpisů EU, aby se systém PEGI a jeho kodex chování staly pro všechny výrobce videoher, obchody s aplikacemi a online platformy harmonizovaným povinným systémem klasifikace podle věku s cílem zabránit roztržitosti jednotného trhu a poskytnout odvětví videoher právní jistotu;

42. uznává, že systém PEGI má potenciál poskytovat spotřebitelům důležité předmluvní informace; domnívá se však, že tuto iniciativu vedenou průmyslem je třeba doplnit dalšími opatřeními, která zajistí nejvyšší úroveň ochrany spotřebitele a vyřeší otázky spotřebitelského práva, jež vznikají v souvislosti s nákupy ve hře a mechanismem lootboxů;

43. vybízí odvětví, včetně herních platforem a vydavatelů, nezávislých odborných partnerů a ratingových agentur, aby pokračovalo v osvětových kampaních, jež zajistí, aby se o existenci systému PEGI dozvědělo více rodičů, a aby nepřestávalo reagovat na změny a ratingový systém přizpůsobovalo vývoji videoher a jejich herního obsahu tak, aby i nadále usnadňoval rozhodování rodičů;

Středa 18. ledna 2023

44. vyzývá Komisi, aby vypracovala minimální normy pro zachování soukromí a aby posoudila, zda je zapotřebí zavést bezpečný a inkluzivní systém zabezpečení přístupu podle věku;
45. se znepokojením bere na vědomí rizika spojená s nenávisťnými verbálními projevy a kyberšikanou na online platformách videoher, které jsou zvláště nebezpečné, když se zaměřují na nezletilé a děti;
46. zdůrazňuje, že online videohry musí uživatelům poskytovat bezpečné digitální prostředí; vítá nedávné přijetí nařízení o digitálních službách, které aktualizuje pravidla pro moderování obsahu v Evropě s cílem lépe bojovat proti nezákonnému obsahu online, mj. ve videohrách; žádá, aby bylo provedeno ve vnitrostátním právu a rychle uplatňováno;
47. upozorňuje na skutečnost, že kromě nezákonného obsahu může být škodlivý obsah šířen ve videohrách také prostřednictvím komunikace ve hře nebo prostřednictvím herních platforem sociálních médií; zdůrazňuje, že odvětví videoher musí v souladu s platnými právními předpisy EU a vnitrostátními právními předpisy přijmout vhodná opatření a nástroje na ochranu všech uživatelů před škodlivým obsahem;
48. vyzývá Komisi a orgány členských států na ochranu spotřebitele, aby zajistily plné dodržování a prosazování spotřebitelského práva i v odvětví videoher, a to tak, že budou provádět odvětvové kontrolní akce nebo zahájí, bude-li to nutné, koordinované vymáhání podle nařízení (EU) 2017/2394 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování právních předpisů na ochranu spotřebitele ⁽³²⁾;

o

o o

49. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.
-

⁽³²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2394 ze dne 12. prosince 2017 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování právních předpisů na ochranu zájmů spotřebitelů a o zrušení nařízení (ES) č. 2006/2004 (Úř. věst. L 345, 27.12.2017, s. 1).

Středa 18. ledna 2023

P9_TA(2023)0009

Provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky – výroční zpráva za rok 2022

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. ledna 2023 o provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky – výroční zpráva za rok 2022 (2022/2048(INI))

(2023/C 214/04)

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“), a zejména na články 21 a 36 této smlouvy,
- s ohledem na zprávu místopředsedy Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 14. června 2022 nazvanou „Zpráva o SZBP – naše priority na rok 2022“,
- s ohledem na dokument „Strategický kompas pro bezpečnost a obranu – Za Evropskou unii, která chrání své občany, hodnoty a zájmy a přispívá k mezinárodnímu míru a bezpečnosti“, který schválila Rada dne 21. března 2022 a potvrdila Evropská rada dne 24. března 2022,
- s ohledem na závěry Rady ze dnů 24. a 25. března 2022,
- s ohledem na versailleské prohlášení ze dne 11. března 2022,
- s ohledem na závěry Rady ze dnů 23. a 24. června 2022 o širší Evropě, Ukrajině, žádostech Ukrajiny, Moldavské republiky a Gruzie o členství, západním Balkánu, hospodářských otázkách, Konferenci o budoucnosti Evropy a vnějších vztazích,
- s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 12. října 2022 nazvané „Sdělení o politice rozšíření EU pro rok 2022“ (COM(2022)0528),
- s ohledem na rezoluci Valného shromáždění Organizace spojených národů ze dne 2. března 2022 o agresi vůči Ukrajině (A/RES/ES-11/L.1) a ze dne 12. října 2022 o územní celistvosti Ukrajiny: obhajoba zásad Charty OSN (A/RES/ES-11/L.5),
- s ohledem na své usnesení ze dne 9. března 2022 o zahraničním vměšování do všech demokratických procesů v Evropské unii, včetně dezinformací⁽¹⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 19. října 2021 nazvané „Sdělení o politice rozšíření EU pro rok 2021“ (COM(2021)0644),
- s ohledem na rezoluci Valného shromáždění Organizace spojených národů ze dne 7. dubna 2022 o pozastavení práv členství Ruské federace v Radě pro lidská práva (A/RES/ES-11/L.4),
- s ohledem na zprávu o konečných závěrech Konference o budoucnosti Evropy ze dne 9. května 2022,
- s ohledem na své usnesení ze dne 4. května 2022 o opatřeních v návaznosti na Konferenci o budoucnosti Evropy⁽²⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 347, 9.9.2022, s. 61.

⁽²⁾ Úř. věst. C 465, 6.12.2022, s. 109.

Středa 18. ledna 2023

- s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2021/509 ze dne 22. března 2021 o zřízení Evropského mírového nástroje a o zrušení rozhodnutí (SZBP) 2015/528 ⁽³⁾,
 - s ohledem na závěry Rady o onemocnění COVID-19, řešení krizí a odolnosti, bezpečnosti a obraně, vnějších aspektech migrace a vnějších vztazích, které přijala dne 16. prosince 2021,
 - s ohledem na svá doporučení Radě, Komisi a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 23. listopadu 2022 k nové strategii EU pro rozšíření ⁽⁴⁾;
 - s ohledem na strategickou koncepci NATO, kterou přijali představitelé států a vlád členských zemí NATO na summitu NATO konaném v Madridu dne 29. června 2022,
 - s ohledem na rezoluci Rady bezpečnosti OSN 1325 ze dne 31. října 2000, která stanovila agendu pro ženy, mír a bezpečnost,
 - s ohledem na společné sdělení Komise a místopředsedy Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 25. listopadu 2020 nazvané „Akční plán EU pro rovnost žen a mužů (GAP III) – ambiciózní agenda pro genderovou rovnost a posílení postavení žen v rámci vnější činnosti EU“ (JOIN(2020)0017),
 - s ohledem na své usnesení ze dne 14. prosince 2022 o perspektivách řešení pro Izrael a Palestinu v podobě existence dvou států ⁽⁵⁾,
 - s ohledem na společné prohlášení o spolupráci mezi EU a NATO, které dne 10. ledna 2023 podepsali předseda Evropské rady, předsedkyně Komise a generální tajemník Organizace Severoatlantické smlouvy,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanovisko Výboru pro ústavní záležitosti,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A9–0292/2022),
- A. vzhledem k tomu, že nevyprovokované a neoprávněné napadení Ukrajiny Ruskou federací, kterou podpořil Lukašenkův režim v Bělorusku, znovu přineslo na evropský kontinent válku a obrovskou zkázu a utrpení; vzhledem k tomu, že Rusko se na Ukrajině dopouští válečných zločinů; vzhledem k tomu, že tato válka vážně ohrožuje evropskou i celosvětovou bezpečnost; vzhledem k tomu, že Rusko vyhrožuje použitím jaderných zbraní; vzhledem k tomu, že válka se odrazila v globálních dodavatelských řetězcích a v několika světových regionech ohrozila potravinové zabezpečení; vzhledem k tomu, že nezákonná útočná válka Ruska proti Ukrajině destabilizovala hospodářství, způsobila nárůst cen energií, zhoršila klimatickou krizi a může vážně destabilizovat mnoho členských států i třetích zemí, zejména zemí západního Balkánu a Východního partnerství, a významně tak změnila geopolitický kontext společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU (SZBP); vzhledem k tomu, že napadení Ukrajiny je součástí Putinova plánu na přebudování euro-atlantické bezpečnostní architektury; vzhledem k tomu, že jeho plány zmařil hrdinný odpor ukrajinské armády; vzhledem k tomu, že EU od roku 2014 nedokázala plně použít nástroje společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP) k účinné podpoře Ukrajiny proti Rusku, i když v tomto roce došlo k určitým zlepšením; vzhledem k tomu, že má-li být EU vnímána jako úspěšný a důvěryhodný světový aktér, musí dále rozvíjet své schopnosti a posilovat svou politickou vůli s cílem zajistit bezpečnost ve svém bezprostředním sousedství;
- B. vzhledem k tomu, že země Východního sousedství a západního Balkánu potřebují mírové řešení konfliktů, větší stabilitu a bezpečnost a intenzivnější vzájemnou spolupráci; vzhledem k tomu, že bezpečnost v těchto regionech je značně ohrožena ruskou invazí na Ukrajinu a možným rozšířením rozpínavosti Ruska do sousedních zemí; vzhledem k tomu, že destabilizace našeho bezprostředního sousedství ohrožuje stabilitu, mír a bezpečnost EU;

⁽³⁾ Úř. věst. L 102, 24.3.2021, s. 14.⁽⁴⁾ Přijaté texty, P9_TA(2022)0406.⁽⁵⁾ Přijaté texty, P9_TA(2022)0443.

Středa 18. ledna 2023

- C. vzhledem k tomu, že ruská útočná válka proti Ukrajině zdůrazňuje, že EU musí na světových fórech jednat rozhodněji, ambiciózněji, věrohodněji, strategičtěji a jednotněji a nezávisle stanovit vlastní strategické cíle a vytvořit a využívat kapacity k jejich dosažení; vzhledem k tomu, že se ukázalo, že je třeba, aby Evropa zařadila svou energetickou nezávislost mezi prioritní úkoly;
- D. vzhledem k tomu, že ruská útočná válka proti Ukrajině je pro EU varovným signálem, neboť bezprostředně ohrožuje evropský a světový bezpečnostní řád a bezpečnost EU a jejích členských států; vzhledem k tomu, že ruská invaze na Ukrajinu dala impuls ke geopolitickému předefinování SZBP a obecně vnější činnosti EU a ke stanovení ambiciózní vize, která bude vycházet ze zájmů Unie v novém geopolitickém kontextu a která bude k dosažení strategicky významných výsledků vyžadovat skutečnou vůli jednat a transatlantickou spolupráci; vzhledem k tomu, že v reakci na ruskou agresi požádaly Finsko a Švédsko o členství v NATO; vzhledem k tomu, že tento konflikt ukazuje, že členské státy musí definovat společnou klasifikaci hrozeb a prokázat skutečnou solidaritu s členskými státy v přední linii; vzhledem k tomu, že tato válka znovu potvrdila úlohu NATO jako garanta evropské bezpečnosti a nezbytnost silných transatlantických vazeb;
- E. vzhledem k tomu, že Unie musí bezpodmínečně řešit své největší slabiny, jako je přílišná závislost na Rusku a Čínské lidové republice (ČLR), a posílit odolnost a připravenost na hrozby spojené s totalitními a nedemokratickými režimy;
- F. vzhledem k tomu, že ruská invaze rovněž poukázala na to, že je nutné, aby členské státy prokázaly politickou vůli přeměnit SZBP v plnohodnotnou evropskou politiku, jak zdůraznily výsledky Konference o budoucnosti Evropy, které vzešly od samotných občanů;
- G. vzhledem k tomu, že potenciál rychlých, účinných a účelných opatření v oblasti zahraniční, bezpečnostní a obranné politiky stanovených v Lisabonské smlouvě byl v posledním desetiletí kvůli nedostatečné politické vůli členských států využíván jen ve velmi omezené míře; vzhledem k tomu, že v důsledku změn v evropském bezpečnostním prostředí je nejvyšší čas začít používat všechny nástroje, které jsou k dispozici podle Smlouvy o EU, zejména nástroje SBOP; vzhledem k tomu, že v prosinci 2009 Lisabonská smlouva stanovila prvky, jako je vojenský fond pro zahájení operace podle čl. 41 odst. 3 písm. b), možnost členských států vytvořit skupinu s ambicióznějšími cíli v oblasti bezpečnosti a obrany podle článku 44 nebo možnost definovat skutečně evropskou politiku v oblasti obranných schopností a vyzbrojování podle čl. 42 odst. 3;
- H. vzhledem k tomu, že v konkrétních oblastech politiky by mohla být okamžitě použita překlenovací ustanovení pro přechod od jednomyslnosti k hlasování kvalifikovanou většinou; vzhledem k tomu, že současné ohrožení evropské bezpečnosti vyžaduje okamžité přizpůsobení některých pracovních metod;
- I. vzhledem k tomu, že Rada jednala rychle a jednotně a dosud v souvislosti s válkou na Ukrajině přijala devět balíčků sankcí proti Rusku, včetně sankcí vůči fyzickým osobám, jako je zmrazení majetku a cestovní omezení, hospodářských sankcí zaměřených na finanční, obchodní, energetické, dopravní, technologické a obranné odvětví, omezení sdělovacích prostředků, diplomatických opatření, omezení hospodářských vztahů s okupovaným Krymem, Sevastopolem a Doněckou a Luhanskou oblastí, které nejsou pod kontrolou vlády, a opatření hospodářské spolupráce, což jsou všechno opatření, která přinášejí solidaritu a jednotu, ale k zastavení agresora nestačí;
- J. vzhledem k tomu, že omezování svobody sdělovacích prostředků a nárůst dezinformačních kampaní, zahraničního vměšování a útoků na novináře je celosvětovým trendem, který je nejvýraznější v zemích, které se odklání od demokracie, a v setrvalé totalitních státech; vzhledem ke znepokojivým důsledkům tohoto trendu pro lidská práva, demokracii, účast veřejnosti a rozvoj v mezinárodním měřítku; vzhledem k tomu, že EU musí posílit spolupráci s podobně smýšlejícími partnerskými zeměmi, aby mohla prosazovat a bránit svobodu sdělovacích prostředků a svobodu projevu a bojovat proti dezinformacím a zahraničnímu vměšování ve třetích zemích;
- K. vzhledem k tomu, že dlouhodobá nestabilita a nepředvídatelnost bezpečnostní situace na hranicích EU a v jejím bezprostředním sousedství představují přímou hrozbu pro bezpečnost Unie a jejích členských států;

Středa 18. ledna 2023

- L. vzhledem k tomu, že vláda Ruské federace na pokyn Vladimira Putina pokračuje ve světě v páchání teroristických činů namířených proti politickým oponentům a suverénním státům, což od roku 2014 kulminuje jeho invazí a okupací na Ukrajině;
- M. vzhledem k tomu, že celosvětové důsledky neospravedlnitelné invaze Ruské federace na Ukrajinu jsou umocněny dopadem probíhající bezprecedentní pandemie COVID-19, která se rozšířila z Wu-chanu v ČLR; vzhledem k tomu, že návrat plnohodnotné války na evropský kontinent, hospodářská nestabilita a záměrné využívání volatility trhu s energií Ruskou federací bezprostředně vytváří nejisté geopolitické prostředí pro občany Evropské unie, kandidátské země a potenciální kandidátské země i pro partnery po celém světě;
- N. vzhledem k tomu, že má-li Unie dosáhnout strategické autonomie, musí být schopna řešit všechny strategicky významné záležitosti, aniž by se příliš spoléhala na kapacity třetích států a subjektů mimo EU, a musí odstranit slabiny, kvůli nimž Unii hrozí vnitřní rozkol a vynucené ústupky autoritářským aktérům; vzhledem k tomu, že dosažení strategické autonomie umožní Unii díky silnému postavení dále posilovat vnější činnost, účinněji sledovat a prosazovat své zájmy založené na hodnotách a více přispívat ke globálnímu multilateralismu, mírovému řešení konfliktů a rozvoji demokracie, právního státu a základních práv na celém světě; vzhledem k tomu, že bez skutečných investic do obrany členských států se nebude EU schopna bránit ani nebude důvěryhodným aktérem; vzhledem k tomu, že navzdory pokračující ruské agresi vůči Ukrajině, která trvá od roku 2014, bylo rozhodnutí vedoucích představitelů NATO, které se týkalo vyčlenění nejméně 2 % HDP na výdaje na obranu, provedeno pouze několika spojenci z řad členských států, zejména těmi na východním křídle; vzhledem k tomu, že splnění této prahové hodnoty svědčí o skutečné vůli posílit jak evropskou bezpečnost, tak současné postavení EU;
- O. vzhledem k tomu, že dobrovolné přistoupení evropských států k EU zůstává neúspěšnějším nástrojem zahraniční politiky Unie; vzhledem k tomu, že dne 23. června 2022 byl Ukrajině a Moldavské republice udělen status kandidátské země EU a Gruzii byla přiznána evropská perspektiva; vzhledem k tomu, že dne 15. prosince 2022 udělila Evropská rada Bosně a Hercegovině status kandidátské země pro členství v EU, a Kosovská republika podala žádost o členství v EU;
- P. vzhledem k tomu, že SZBP Unie spočívá na zásadách demokracie, právního státu, univerzálnosti a nedělitelnosti lidských práv a základních svobod, úcty k lidské důstojnosti, rovnosti a solidarity a na dodržování zásad Charty OSN a mezinárodního práva; vzhledem k tomu, že hodnoty Unie zakotvené v článku 2, čl. 3 odst. 5 a článku 21 Smlouvy o EU jsou v jejím bezprostředním zájmu; vzhledem k tomu, že tyto demokratické hodnoty jsou pod stále silnějším autokratickým tlakem, který oslabuje kontrolu zneužívání moci, zvyšuje počet a závažnost případů porušování lidských práv a omezuje prostor pro občanskou společnost, nezávislé sdělovací prostředky a demokratická opoziční hnutí; vzhledem k tomu, že podle organizace Freedom House bylo v roce 2021 již šestnáctým rokem zaznamenáno celosvětové oslabování demokracie;
- Q. vzhledem k tomu, že dopady změny klimatu mají čím dál závažnější důsledky pro různé aspekty lidského života, možnosti rozvoje, světový geopolitický řád a světovou stabilitu; vzhledem k tomu, že ti, kteří mají méně zdrojů na přizpůsobení se změně klimatu, budou touto změnou nejvíce zasaženi; vzhledem k tomu, že zahraniční politika EU by se měla více zaměřit na podporu mnohostranné činnosti tím, že EU bude spolupracovat na konkrétních otázkách souvisejících s klimatem, budovat strategická partnerství a upevňovat spolupráci a interakci mezi státními a nestátními subjekty, včetně hlavních přispěvatelů ke globálnímu znečištění;
- R. vzhledem k tomu, že mezinárodnímu řádu založenému na pravidlech, jenž je zakotven v mezinárodním právu a mnohostranných institucích, hrozí zevnitř i zvenčí stále větší rizika; vzhledem k tomu, že autokratické státy se na vlastní pěst a prostřednictvím koordinovaných opatření pokoušejí podkopat mnohostranné organizace a agentury i mezinárodní humanitární právo a právo v oblasti lidských práv, oslabit jeho význam pomocí kooptace nebo obcházet či mařit jeho uplatňování a zároveň podporovat další rozvoj autokratických norem v EU a ve třetích zemích, a to i prostřednictvím diplomatických, hospodářských nebo vojenských pobídek a nátlaku a dezinformačních kampaní; vzhledem k tomu, že invaze Ruska na Ukrajinu a jeho záměrné páchané válečné zločiny představují útok na základy mnohostranného světového řádu založeného na pravidlech;

Středa 18. ledna 2023

5. vzhledem k tomu, že EU musí zdokonalit přijímání rychlých a účinných rozhodnutí, zejména v rámci SZBP, a v reakci na krize vystupovat jednotně a jako skutečný globální aktér;

1. zdůrazňuje, že rychlá, jednotná a neochabující reakce EU na ruskou válečnou agresi vůči Ukrajině a její schopnost poučit se z předchozích geostrategických chyb je důkazem účinné zahraniční, bezpečnostní a obranné politiky EU, která se řídí sdílenými hodnotami v oblasti lidských práv, demokracie a právního státu; zdůrazňuje, že má-li Unie posílit svou úlohu důvěryhodného hráče v zahraniční politice založené na hodnotách, spolehlivého mezinárodního partnera a důvěryhodného aktéra na poli bezpečnosti a obrany, musí přijmout příslušné rozhodovací postupy a v oblastech, v nichž jsou již k dispozici, tyto postupy uplatňovat;

2. konstatuje, že reakci EU na útočnou válku Ruska proti Ukrajině bedlivě sledují mnohé autokracie po celém světě a že postoj EU bude mít rozhodující vliv na to, jak se budou chovat na mezinárodní scéně; zdůrazňuje, že má-li být EU a její členské státy důvěryhodnými aktéry, musí zvýšit svou vojenskou, politickou a humanitární pomoc Ukrajině a posílit obranu proti ruským hrozbám cílícím na evropskou bezpečnost;

3. je přesvědčen, že zajištění bezpečnosti, prosperity a světového vedoucího postavení EU je úzce spojeno s konsolidací procesu rozšíření, rychlejším přistoupením kandidátských a potenciálních kandidátských zemí a posílením politiky sousedství EU;

4. zdůrazňuje, že obrovské změny v geopolitickém prostředí způsobené ruskou útočnou válkou proti Ukrajině a dalšími mezinárodními výzvami, mezi něž patří pokračující světový nárůst autoritářských režimů, stále užší spolupráce Číny a Ruska, asertivní zahraniční politika ČLR, klimatická krize a dopady pandemie COVID-19, vyžadují rychlejší a rozhodnější provádění koncepce strategické autonomie, solidaritu a geopolitické uvědomění EU, která musí mít podobu konkrétních a věrohodných opatření v prioritních tematických a zeměpisných otázkách, a zároveň ukazuje, že je nutné posílit spolupráci s NATO a podobně smýšlejícími spojenci po celém světě; v této souvislosti zdůrazňuje, že přímá či nepřímá podpora nezákonných postojů Ruska některou třetí zemí, konkrétně tím, že ve Valném shromáždění OSN hlase o příslušných rezolucích stejně jako Rusko nebo tím, že Rusku pomáhá obcházet sankce EU, by měla mít jasné, rychlé a konkrétní důsledky pro naše politické a obchodní vztahy s touto zemí;

5. zdůrazňuje, že Unie může naplnit poslání globálního hráče a ochránce bezpečnosti pouze pružnějším a účinnějším rozhodováním, a to i v oblasti bezpečnostní a obranné politiky;

6. zdůrazňuje, že činnost Unie by se měla řídit a být v souladu s hodnotami a zásadami uvedenými v článku 21 Smlouvy o EU, na nichž byla Unie založena;

7. domnívá se, že čl. 21 odst. 2 Smlouvy o EU by měl být změněn tak, aby na seznam cílů SZBP přidal koncepci „strategické autonomie“, aby se EU mohla stát úspěšným diplomatickým a bezpečnostním aktérem tím, že bude vést vlastní zahraniční a bezpečnostní politiku založenou na důrazné činnosti, jež bude mít podobu konkrétních opatření, politik, rozpočtů a závazků;

8. připomíná, že Strategický kompas přijatý Radou v březnu 2022 má EU a jejím členským státům poskytnout strategické pokyny a nástroje pro posílení jejich obranyschopnosti, pro účinnou ochranu míru ve stále více nepřátelském prostředí na světové a regionální úrovni a pro to, aby se staly asertivnějšími globálními aktéry v zájmu míru a lidské bezpečnosti; vyzývá proto vysokého představitele, místopředsedu Komise, Komisi a členské státy, aby si za prioritu vytkli jeho rychlé a plné provedení ve spolupráci s podobně smýšlejícími partnery a v plném souladu se strategickou koncepcí NATO ze dne 29. června 2022 a aby se přitom poučili ze zkušeností získaných během útočné války Ruska proti Ukrajině;

9. zdůrazňuje potřebu silné komunikační kampaně, která vyzdvihne přínosy Strategického kompasu pro evropskou bezpečnost a evropské občany;

Středa 18. ledna 2023

10. zdůrazňuje, že aby možné dosáhnout nutného geopolitického předefinování, které si vynucují současné výzvy, měla by EU svou SZBP založit na těchto čtyřech krocích:

- přizpůsobit institucionální a rozhodovací ujednání EU a dosáhnout politické vůle a jednoty v zahraniční a bezpečnostní politice přijetím rozhodování kvalifikovanou většinou, aby bylo možné zavčas přijímat preventivní opatření a rychlá protiopatření,
- v praxi jednat v souladu s koncepcí strategické autonomie a v duchu solidarity, posílit přístup k multilateralismu a spojenectvím, snížit strategickou závislost na nedemokratických režimech a zvýšit odolnost Unie;
- stát v čele posilování multilateralismu, upevňovat a konsolidovat aliance a partnerství a navazovat nová strategická partnerství se stejně smýšlejícími demokratickými partnery pro lepší svět a řešit asertivní chování autoritářských a totalitních režimů,
- zlepšit parlamentní diplomacii jako preventivní a účinný nástroj zahraniční politiky;

11. zdůrazňuje, že ambiciózní závazky a rétorika zahraniční politiky EU v oblasti lidských práv musí být soudržné a že EU musí jít příkladem; vyjadřuje proto politování nad tím, že EU i nadále postupuje ve srovnatelných lidskoprávních záležitostech ve světě nedůsledně; vyjadřuje rovněž politování nad zhoršujícím se stavem lidských práv a právního státu v řadě členských států EU, což oslabuje důvěryhodnost EU; vyzývá EU a její členské státy, aby šly příkladem a důsledně dodržovaly lidská práva;

12. zdůrazňuje, že EU by měla i nadále usilovat o kontrolu zbraní a o vícestranné dohody o odzbrojení a nešíření zbraní;

Posílení institucionální architektury a rozhodovacích postupů EU v zahraniční a bezpečnostní politice

13. vítá pozoruhodnou míru jednoty a odhodlání EU rychle a důrazně reagovat na ruskou útočnou válku proti Ukrajině; naléhavě žádá členské státy, aby zachovaly a, bude-li to nutné, zvýšily tuto silnou a soudržnou pomoc Ukrajině a jejím občanům v plném souladu s měnícími se potřebami Ukrajiny a se závazkem EU podporovat nezávislost, svrchovanost a územní celistvost Ukrajiny; vyzývá ke stejné jednotě v případě jakýchkoli útoků na naše demokracie nebo společné hodnoty;

14. naléhavě žádá členské státy, aby zachovaly jednotu a odhodlání a navázaly na tuto bezprecedentní úroveň spolupráce; vyzdvihuje význam jednotného a důsledného uplatňování základních hodnot a zásad Unie a zdůrazňuje, že je důležité tuto jednotu zachovat a dále posilovat strategickou autonomii, bezpečnost a odolnost EU a jejích členských států účinnějším rozhodováním v oblasti SZBP, čehož lze dosáhnout:

- a) co nejrychlejším přechodem na rozhodování kvalifikovanou většinou ve všech oblastech SZBP, přičemž v prvním roce by se v prioritních oblastech (jako je globální režim sankcí EU v oblasti lidských práv, neboli Magnitského zákon EU) a v dalších oblastech zahraniční politiky začala využívat překlenovací ustanovení podle Smluv, s výjimkou vytvoření vojenských misí nebo operací s výkonným mandátem v rámci SBOP;
- b) svoláním konventu aktivací postupu pro revizi Smluv podle článku 48 Smlouvy o EU s cílem mimo jiné zakotvit ve Smlouvách hlasování kvalifikovanou většinou ve všech záležitostech týkajících se SZBP EU;
- c) snahou o vytvoření skutečné vojenské a obranné unie, která by byla interoperabilní s aliancí NATO a doplňovala se s ní a která by v případě potřeby mohla jednat nezávisle;
- d) podporou konstruktivního využívání možnosti zdržet se hlasování v souladu s čl. 31 odst. 1 Smlouvy o EU do doby, než by na rozhodnutí bez vojenských nebo obranných důsledků začalo být plně uplatňováno hlasování kvalifikovanou většinou;

Středa 18. ledna 2023

- e) zajištěním toho, aby členské státy teoreticky i prakticky dodržovaly zásady Smluv, zejména článku 24 a čl. 42 odst. 7 Smlouvy o EU a článku 222 Smlouvy o fungování Evropské unie, v němž se vyzývá, aby členské státy aktivně a bezvýhradně podporovaly vnější a bezpečnostní politiku Unie v duchu loajality a vzájemné solidarity; poukazuje na to, že podmínky pro aktivaci čl. 42 odst. 7 Smlouvy o EU a způsoby poskytování pomoci nebyly nikdy jasně definovány; domnívá se, že je nezbytné urychleně vypracovat strategii solidární politiky a operativní prováděcí opatření pro doložku o vzájemné pomoci stanovenou v čl. 42 odst. 7 Smlouvy o EU;
- f) plným využíváním mechanismu integrovaných opatření EU pro politickou reakci na krize (IPCR) a vytvořením Evropské bezpečnostní rady složené z ministrů členských států, aby bylo možné rychle reagovat v mimořádných situacích a vytvořit integrovaný přístup ke konfliktům a krizím, a Rady ministrů obrany;
- g) plným využitím přístupu „tým Evropa“ s cílem koordinovat činnosti v rámci zahraniční a bezpečnostní politiky EU a zamezit jejich překrývání a současně vystupovat jednotně;
- h) poskytnutím dostatečných finančních prostředků a adekvátní institucionální kapacity a technické podpory na úrovni EU a členských států, aby bylo možné se připravit a neprodleně reagovat na stávající, vznikající a budoucí výzvy; vyzývá zejména k navýšení finančních prostředků na vnější činnost EU;
- i) zapojením Parlamentu do rozhodování o vysílání vojenských a civilních bezpečnostní misí do zahraničí;

vzhledem k výše uvedeným skutečnostem se domnívá, že před příslušnými rozhodnutími Rady by bylo vhodné pořádat rozpravy v plénu a přijmout usnesení, kterým by se taková operace politicky schválila, včetně jejích cílů, prostředků a doby trvání;

15. naléhavě vyzývá členské státy, aby striktně uplatňovaly článek 31 Smlouvy o EU, který mimo jiné umožňuje Radě přijímat určitá rozhodnutí v záležitostech SZBP, jež nesouvisí s vojenstvím, kvalifikovanou většinou, zejména rozhodnutí týkajících se sankcí a lidských práv, a aby v případě uvedeném v čl. 42 odst. 7 Smlouvy o EU přešly na hlasování posílenou kvalifikovanou většinou; vyzývá členské státy, aby bezodkladně začaly plně využívat překlenovací ustanovení obsažené v čl. 31 odst. 3 Smlouvy o EU, a to zejména v prioritních oblastech;

16. znovu opakuje, že podporuje přijetí a provádění globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv, který by EU umožnil rychle zavést cílená omezující opatření vůči jednotlivcům, subjektům a orgánům, kteří jsou odpovědní za závažné porušování a zneužívání lidských práv na celém světě, jsou do takových případů zapojeni nebo jsou s nimi spojeni; vítá záměr Komise brzy rozšířit působnost globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv o korupční jednání, čímž by se uznala úzká vazba mezi korupcí a porušováním lidských práv; naléhavě žádá Komisi, aby tento legislativní návrh rozšířila o možnosti, které by posílily úlohu Evropského parlamentu při navrhování případů závažného porušování lidských práv; znovu vyzývá Radu, aby pro přijímání omezujících opatření v rámci globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv zavedla hlasování kvalifikovanou většinou;

17. vyzývá EU a její členské státy, aby více podporovaly organizace občanské společnosti, aktivisty a investigativní novináře zapojené do boje proti korupci, tím, že budou podporovat zřizování účinných protikorupčních institucí, přijmou pevné regulační rámce a budou řešit problém netransparentních jurisdikcí a daňových rájů, zejména ve vlastních jurisdikcích;

18. zdůrazňuje, že vymáhání sankcí uvalených na Ruskou federaci má zásadní význam, má-li se jí ztížit pokračování v útočné válce proti Ukrajině, a proto musí mít nejvyšší prioritu; naléhavě vyzývá Radu, aby zavedla omezující opatření vůči třetím zemím, které umožňují invazi Ruska na Ukrajinu, ať už tím, že mu usnadňují obcházení sankcí, nebo mu poskytují přímou vojenskou pomoc; vítá omezující opatření uvalená na běloruský režim; vítá rozhodnutí Rady, že zavede restriktivní opatření vůči Íránské islámské republice v souvislosti s dodávkou dronů Ruské federaci k použití na Ukrajině, zejména proti civilním cílům; vyzývá k rozšíření restriktivních opatření vůči Íránské islámské republice s ohledem na její

Středa 18. ledna 2023

pokračující poskytování dronů a na plánované poskytování střel typu země-země; důrazně podporuje návrh směrnice ⁽⁶⁾, která považuje porušení omezujících opatření Unie za trestný čin, a vyzývá k tomu, aby byl Úřad evropského veřejného žalobce pověřen zajištěním důsledného a jednotného vyšetřování a stíhání těchto trestných činů v celé EU;

19. vyjadřuje znepokojení nad zvýšenou četností a intenzitou environmentálních a klimatických katastrof, které mají obzvláště tvrdé důsledky pro nejchudší a nejzranitelnější osoby a komunity na světě; připomíná, že přímé a nepřímé dopady změny klimatu ohrožují celosvětový mír a bezpečnost a zároveň zhoršují stávající slabiny a nerovnosti a představují riziko pro lidská práva; zdůrazňuje zásadní úlohu, kterou musí Komise a členské státy hrát v rámci společného přístupu „tým Evropa“ při prosazování klimatické diplomacie na celém světě v zájmu udržení světového míru a bezpečnosti, zejména prostřednictvím intenzivnější dvoustranné a mnohostranné spolupráce s mezinárodními partnery, plným prováděním Pařížské dohody a dalších přijatých závazků, zejména vůči rozvojovým partnerům, a začleňováním klimatických opatření do všech rozměrů jejich vnější činnosti; naléhá na Komisi a Evropskou službu pro vnější činnost (ESVČ), aby vytvořily a zavedly silnou klimatickou diplomacii EU, jež by podporovala mezinárodní spolupráci v rámci Pařížské dohody, posílila vnější rozměr Zelené nové dohody a podpořila ambiciózní cíle stanovené pro snižování emisí CO₂ ve třetích zemích;

20. trvá na tom, aby ve všech vnějších činnostech EU, včetně obchodu a politiky udržitelného rozvoje, bylo na všech úrovních a ve všech příslušných činnostech a koncepcích plně prováděno a systematicky začleňováno genderové hledisko a akční plán EU pro rovnost žen a mužů III (GAP III), a to i po jeho skončení; naléhavě žádá ESVČ, aby zlepšila svou zeměpisnou vyváženost s cílem dosáhnout řádného zastoupení, které by odráželo různorodost všech členských států, jak je uvedeno v článku 27 služebního řádu úředníků;

21. vyzývá EU a členské státy, aby šly příkladem při provádění rezoluce Rady bezpečnosti OSN 1325 (2000) o ženách, míru a bezpečnosti; poukazuje na to, že ženy hrají klíčovou úlohu při předcházení konfliktům, mírových jednáních, budování a udržování míru, humanitární pomoci a obnově po skončení konfliktu; zdůrazňuje, že je třeba, aby EU zajistila rovnou účast žen a jejich plné zapojení do veškerého úsilí o zachování míru a bezpečnosti;

22. žádá, aby byly posíleny kapacity ESVČ a delegací EU tím, že jim budou poskytnuty vlastní a stálé nástroje a zdroje EU pro zahraniční politiku, ochranu a prosazování lidských práv a boj proti dezinformacím; požaduje aktualizaci rozhodnutí Rady ze dne 26. července 2010, aby bylo možné lépe plnit cíle a zájmy EU na celém světě;

23. naléhavě vyzývá členské státy a Komisi, aby posílily úlohu místopředsedy Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku; poukazuje na to, že toho lze dosáhnout změnou Smlouvy, na jejímž základě by se z vysokého představitele, místopředsedy Komise stal ministr zahraničí Unie a hlavní vnější zástupce Unie na mezinárodních fórech, a mohl by se tedy z moci úřední účastnit jednání iniciovaných nebo vedených členskými státy; podporuje výzvu občanů Unie v rámci Konference o budoucnosti Evropy, aby EU vystupovala jednotně;

24. bere na vědomí projev vysokého představitele, místopředsedy Komise na výroční konferenci velvyslanců EU v roce 2022 a očekává, že zjištěné nedostatky diplomatických služeb EU budou účinně vyřešeny tak, aby se posílila její kapacita a účinnost; vyzývá k vedení nezávislé evropské diplomacie ve všech oblastech, včetně například veřejné, kulturní, hospodářské, klimatické, digitální a kybernetické diplomacie, která bude založena na společné diplomatické kultuře a skutečném pocitu sounáležitosti v EU; vítá zahájení nového pilotního projektu „Na cestě k evropské diplomatické akademii“, jehož cílem je získat společné dovednosti a kompetence k účinné podpoře a obraně zásad a zájmů EU ve světě; zdůrazňuje, že pilotní projekt by se měl zaměřit také na cílové skupiny budoucí akademie a umožnit osobám, které nejsou diplomaty členských států, aby se v budoucnu staly diplomaty EU;

⁽⁶⁾ COM(2022)0684.

Středa 18. ledna 2023

25. zdůrazňuje strategickou úlohu mezinárodní kulturní spolupráce a kulturní diplomacie v zahraniční politice EU při posilování vztahů s partnerskými zeměmi, prosazování demokratických hodnot EU, ochraně kulturního dědictví v zahraničí, podpoře mezikulturního dialogu a mobility umělců a kulturních pracovníků, předcházení konfliktům, boji proti dezinformacím a zahraničnímu vměšování ve třetích zemích a v boji proti nedovolenému obchodování s kulturními statky, jejich rabování a ničení; vyzývá k posílení kulturní diplomacie EU tím, že se kultura stane jedním ze strategických pilířů vnější činnosti EU a že bude vytvořen nástroj EU, který by ztělesňoval kulturní aspekty Unie na celém světě a upevňoval mezinárodní kulturní vztahy založené na kulturní spolupráci a společné tvorbě, do nichž by aktivně zapojil občanskou společnost a kulturní sektory třetích zemí; zdůrazňuje, že tento nástroj by mohl poskytovat pomoc s budováním kapacit a finanční podporu EU kulturním, tvůrčím a inovativním odvětvím občanské společnosti třetích zemí; podporuje začlenění kultury do všech stávajících a budoucích dvoustranných a mnohostranných dohod s náležitým ohledem na závazky přijaté v rámci Úmluvy UNESCO o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů;

26. zdůrazňuje, že geopolitická a humanitární světová krize ukazuje, že EU musí získávat důvěryhodné a přímé informace o existujících a možných vnějších hrozbách, aby byla schopna rychle a účinně reagovat a lépe chránit své zájmy v zahraničí; vyzývá k posílení Zpravodajského a informačního střediska EU (EU-INTCEN) a střediska ESVČ pro reakci na krize zvýšením jejich zdrojů a kapacit;

27. zdůrazňuje, že je nezbytné jasně vymezit pravomoci místopředsedy Komise, vysokého představitele, předsedy Evropské komise a předsedy Evropské rady, neboť stávající regulační rámec stanovený Smlouvami a interinstitucionálními dohodami o vnějším zastupování EU v zahraničí nestanoví jasně pravomoci představitelů jednotlivých orgánů; domnívá se, že tato nejasnost může vést ke zdvojování vnější činnosti EU nebo mást protějšky EU nebo partnery z celého světa ve vztazích s Unií;

Zahájení strategické autonomie

28. zdůrazňuje, že válka Ruska proti Ukrajině a vážné a rozsáhlé ničení, válečné zločiny a záměrné porušování lidských práv a základních norem mezinárodního práva, jichž se dopouští Ruská federace, podtrhují potřebu silnější, ambicióznější, věrohodnější, strategičtější a jednotnější přítomnosti a činnosti EU na světové scéně; zdůrazňuje, že je nezbytné, aby EU energičtěji určila vlastní strategické cíle, jak je stanoveno ve Strategickém kompasu, a rozvíjela schopnosti a kapacity k jejich plnění, a to jak samostatně, tak ve spolupráci s podobně smýšlejícími partnery; zastává názor, že politika EU vůči Ukrajině by měla usilovat o opětovné získání všech okupovaných ukrajinských území, ochranu její nezávislosti, svrchovanosti a územní celistvosti, rychlé ukončení právního postupu, který by umožnil zkonfiskovat majetek zmrazený sankcemi, a o postavení pachatelů, včetně Vladimíra Putina, a nejvyšších vojenských a civilních funkcionářů Ruské federace před mezinárodní spravedlností;

29. připomíná, že EU se stane účinným diplomatickým a bezpečnostním aktérem pouze tehdy, bude-li přijímat důrazná opatření, a že svou strategickou suverenitu a solidaritu zvýší pouze přijímáním konkrétních opatření, politik, rozpočtů a závazků;

30. vítá změnu v přístupu členských států, které zahájily posilování strategické autonomie rychlým zahájením hlavních činností uvedených ve versailleském prohlášení a Strategickém kompasu; konstatuje, že oba dokumenty zdůrazňují potřebu posílit obranné schopnosti EU členských států a pozitivně přispět k evropské, transatlantické a celosvětové bezpečnosti v úzké spolupráci, doplňkovosti a koordinaci s NATO, je-li to relevantní pro EU, zejména při přechodu k větší strategické autonomii EU;

31. vítá, že dne 10. ledna 2023 bylo přijato třetí společné prohlášení o spolupráci mezi EU a NATO; naléhavě vyzývá Unii a členské státy, které jsou také spojenci ve strukturách NATO, aby zajistily konzistentní plnění cílů a priorit zdůrazněných ve Strategickém kompasu a strategické koncepci NATO a ve třetím společném prohlášení; zdůrazňuje, že tyto strategické procesy v NATO a EU nabízejí jedinečnou příležitost k dalšímu zintenzivnění našich konzultací a spolupráce v zájmu zvýšení bezpečnosti našich občanů a podpory míru a stability v euroatlantickém prostoru i mimo něj;

Středa 18. ledna 2023

32. konstatuje, že evropské obranné kapacity by měly být slučitelné s kapacitami NATO, které v Evropě stále zůstává hlavním garantem bezpečnosti, a doplňovat je; zdůrazňuje, že EU je partnerem NATO a že spolupráce mezi EU a NATO, která se zakládá na transparentnosti, reciprocitě, inkluzivnosti a nezávislém rozhodování, je ku prospěchu obou stran;

33. poukazuje na to, že jakýkoli proces směřující ke strategické autonomii EU musí být doplňkový a slučitelný s NATO; zdůrazňuje proto, že rozvoj soudržných, doplňkových a interoperabilních obranných schopností má zásadní význam pro zvýšení bezpečnosti euroatlantického prostoru v souladu se zásadou jediného souboru sil; znovu opakuje, že schopnost Evropy jednat, ať jako partner, nebo samostatně, má zásadní význam pro doplňkovost s NATO a plnění hlavních úkolů aliance a pro lepší předcházení konfliktům, a je tudíž klíčová i pro bezpečnost celého evropského kontinentu;

34. domnívá se, že Strategický kompas představuje důležitý krok k vytvoření skutečné evropské obranné unie a že musí tvořit základ pro rozvoj společné strategické kultury na úrovni Unie i jejích členských států; vyzývá EU a členské státy, aby prokázaly nezbytnou jednotu a politickou vůli urychleně provést ambiciózní opatření, ke kterým se zavázaly ve Strategickém kompasu, včetně brzkého zprovoznění kapacity EU pro rychlé nasazení; domnívá se, že provádění Strategického kompasu by EU přiblížilo cíli strategické autonomie; zdůrazňuje, že je třeba zohlednit dopady ruské útočné války proti Ukrajině a zkrátit lhůty pro provedení jednotlivých opatření a projektů;

35. připomíná však, že Evropská obranná agentura, Vojenský štáb EU, ESVČ a Komise již několik let správně identifikují nedostatky ve schopnostech členských států a v klíčových oblastech obrany, v nichž je třeba vyvinout více úsilí; domnívá se proto, že ambice stanovené ve Strategickém kompasu a závěrech Rady z Versailles budou mít smysl pouze tehdy, budou-li účinně prováděny členskými státy;

36. vítá rychlé a opakované využívání Evropského mírového nástroje k poskytnutí nezbytné podpory, která Ukrajině umožní bránit celé své území a znovu nad ním získat kontrolu v rámci mezinárodně uznaných hranic; zdůrazňuje, že je nezbytné zlepšit schopnost Unie jednat zajištěním udržitelného a adekvátního financování, které by navazovalo na podporu, která již byla Ukrajině poskytnuta z Evropského mírového nástroje, včetně podpory poskytnuté střediskem pro sdílení informací, a využít zkušeností, které Unie získala s poskytováním pomoci Ukrajině, k zlepšení připravenosti na budoucí scénáře; vítá rozhodnutí Rady ze dne 12. prosince 2022 zvýšit rozpočet Evropského mírového nástroje o 2 miliardy EUR a zároveň umožnit další zvýšení celkového finančního stropu evropského mírového nástroje o maximální celkovou částku 5,5 miliardy EUR do roku 2027, neboť je nutné i nadále podporovat dodávky zbraní a střeliva na Ukrajinu a do dalších partnerských zemí, mimo jiné i zemí na africkém kontinentu; naléhavě vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby urychleně předložil návrh na změnu rozhodnutí Rady (SZBP) 2021/509; dále zdůrazňuje, že je třeba vytvořit druhý mimorozpočtový nástroj, který by řídil rozvoj a vytváření celého životního cyklu kapacit, jenž zahrnuje společný vojenský výzkum a vývoj, zadávání zakázek, odbornou přípravu, údržbu a bezpečnost dodávek;

37. vyzývá ke zvýšení finanční a vojenské pomoci Ukrajině a okamžitému nasazení moderního vybavení, zbraní a nové generace systémů protiletdecké obrany; vyjadřuje podporu rozhodnutí řady členských států a mezinárodních partnerů poskytnout Ukrajině bojová vozidla pěchoty a obrněné transportéry; opakuje svou výzvu členským státům, aby zahájily dodávky moderních hlavních bojových tanků, včetně Leopardu 2s, v rámci koordinované iniciativy EU prostřednictvím buňky informačního střediska vojenského štábu EU, kterou hostí ESVČ; podporuje zřízení mise vojenské pomoci za účelem výcviku ukrajinských ozbrojených sil na území EU a vyzývá k jejímu rychlému nasazení; oceňuje práci poradní mise EU pro reformu sektoru civilní bezpečnosti na Ukrajině a vítá nedávnou úpravu jejího mandátu, který má podpořit ukrajinské orgány a usnadnit jim vyšetřování a stíhání mezinárodních zločinů spáchaných ruskými ozbrojenými silami a žoldnéři v souvislosti s ruskou agresí vůči Ukrajině;

38. znovu vyzývá vysokého představitele, místopředsedu Komise, členské státy a mezinárodní partnery, aby připravili rychlou a rozhodnou reakci, pokud by Rusko proti Ukrajině nasadilo chemické, biologické, radiologické nebo jaderné zbraně;

Středa 18. ledna 2023

39. vítá, že dne 18. května 2022 Komise a vysoký představitel přijali společné sdělení o analýze nedostatků v investicích do obrany a dalším postupu, a vyzývá členské státy EU, aby společně budovaly a pořizovaly nezbytné kapacity k odstranění těchto nedostatků a aby k tomuto účelu plně využívaly stálou strukturovanou spolupráci (PESCO), koordinovaný každoroční přezkum obrany (CARD), Evropský obranný fond (EDF) a nové nástroje EU na podporu častějšího společného zadávání veřejných zakázek, což pomůže zvýšit bezpečnost členských států i spojenců NATO;

40. s potěšením bere na vědomí, že dne 1. prosince 2021 Komise a místopředseda Komise, vysoký představitel zahájili strategii Global Gateway, jež má podpořit inteligentní, čisté a bezpečné vazby v odvětví digitálních technologií, energetice a dopravě a posílit zdravotnické, vzdělávací a výzkumné systémy po celém světě, zejména v zemích globálního Jihu; vyzdvihuje mimořádný geopolitický význam této strategie pro důvěryhodné připojení, která do přístupu „tým Evropa“ začleňuje rozměry orientace, transformace, posilování odolnosti a důraz na hodnoty; vyzývá k účinné správě iniciativy Global Gateway; vítá první zasedání Rady pro Global Gateway, které se konalo dne 11. prosince 2022 a na něž byl Parlament pozván jako pozorovatel; žádá, aby byl Parlament řádně zapojen do rozhodování o investičních programech Global Gateway aby byl pravidelně informován o veškerém vývoji, včetně rozpočtových důsledků;

41. je přesvědčen o tom, že je třeba vyvinout mnohem větší úsilí, má-li tato strategie naplnit svůj potenciál, a vyzývá orgány EU a všechny členské státy, aby urychlily její další rozpracování a provádění; domnívá se, že je nezbytné navázat spolupráci s podobně smýšlejícími partnery na rozšíření rozsahu a dopadu této strategie; vyzývá skupinu G7, aby podnikla rozhodné kroky, které by řešily nedostatky v globálních investicích do infrastruktury, mimo jiné aby poskytla nezbytné finanční prostředky;

42. poukazuje na velký geopolitický význam Zelené dohody pro Evropu jakožto dlouhodobého nástroje, který ovlivní vztahy EU se třetími zeměmi;

43. poukazuje na význam ambiciózní klimatické politiky EU pro dosažení cílů Zelené dohody pro Evropu, zejména na význam její internacionalizace a iniciativ, které reagují na bezpečnostní rizika související s klimatem; vzhledem k současným geopolitickým změnám a výzvám očekává, že provádění Zelené dohody pro Evropu přispěje k budování nových partnerství a diverzifikaci skladby zdrojů energie EU jako alternativy k dodávkám fosilních paliv z Ruska;

44. zdůrazňuje, že je důležité, aby EU ve spolupráci s NATO a dalšími mezinárodními partnery, aktivněji usilovala o řešení a posílení odolnosti vůči hybridním hrozbám, kybernetickým útokům, dezinformačním a propagandistickým kampaním jak v Unii, tak ve třetích zemích; vyzývá Komisi a členské státy, aby v úzké spolupráci s NATO a s partnery, kteří nejsou členy NATO, považovaly za nejvyšší prioritu ochranu kritické evropské infrastruktury, včetně podmořského potrubí a podmořských komunikačních a elektrických kabelů; opakuje, že je naléhavě nutné, aby se evropské orgány, instituce a jiné subjekty řádně chránily před hybridními hrozbami a útoky zahraničních státních subjektů; zdůrazňuje, že je třeba, aby také rozvíjely své strategické komunikační kapacity v pracovních skupinách StratCom, včetně skupin zaměřených na třetí země, a zvláštní důraz kladly na obyvatelstvo Ruska a Běloruska a aby na tyto účely přidělily odpovídající finanční zdroje, vybavily se bezpečnými komunikačními systémy a kapacitami pro rychlou reakci na útoky a výrazně zvýšily svou odolnost;

45. vítá odhodlání Unie a většiny členských států dosáhnout plné energetické nezávislosti na Ruské federaci a diverzifikovat své dodávky energie; znovu vyzývá k okamžitému a úplnému embargu na dovoz fosilních paliv a uranu z Ruska a k tomu, aby plynovody Nord Stream 1 a 2 zůstaly uzavřeny a byly zcela opuštěny; zdůrazňuje, že krátkodobá diverzifikace zdrojů energie by neměla být na úkor smysluplného dialogu s náhradními dodavateli energie o lidských právech; konstatuje, že tato situace ukazuje, že je zásadně nutné urychlit ekologickou transformaci;

46. vyzývá Komisi, aby prováděla pravidelné komplexní zátěžové testy strategických dodavatelských řetězců a kritické infrastruktury EU, mimo jiné zdravotnictví, energetiky, odvětví potravin, polovodičů a kritických surovin a podmořského potrubí a kabelů, s cílem posílit jejich odolnost, zabránit vážným narušením dodavatelských řetězců a snížit závislost EU na třetích zemích na nekritickou úroveň, zejména na zemích, které nesdílejí hodnoty Unie nebo s nimiž Unie systematicky soupeří; zdůrazňuje, že je důležité, aby Unie posílila vlastní kapacity ve spolupráci se stejně smýšlejícími partnery; zdůrazňuje, že je zapotřebí pokračovat ve spolupráci s demokratickými partnery, abychom zajistili strategické zdroje používané při výrobě baterií, čipů, polovodičů a dalších kritických technologií a snížili závislost na dodávkách těchto zdrojů od nedemokratických režimů;

Středa 18. ledna 2023

47. zdůrazňuje, že kosmické odvětví má pro Evropu strategický význam; upozorňuje na to, že je třeba Unii zviditelnit jako důvěryhodného mezinárodního aktéra v kosmickém odvětví a pokročit v rozvoji technologií, které by zajistily strategickou autonomii Evropy; vyzývá EU, aby se více angažovala ve vypracování komplexní mezinárodní regulace kosmického programu, která by vycházela ze stávajících smluv, prohlášení a právních zásad OSN, na nichž je založena správa vesmíru, a která by je aktualizovala a posilovala a brala v potaz rychlý technologický vývoj; zdůrazňuje, že tento aktualizovaný regulační rámec by podpořil udržitelný a mírový rozvoj kosmického programu a zároveň zabránil jeho instrumentalizaci a militarizaci; vítá, že Komise oznámila, že předloží kosmickou strategii pro bezpečnost a obranu; domnívá se, že posílení strategické autonomie EU ve vesmíru má zásadní význam pro dosažení její všeobecné strategické nezávislosti;

48. zdůrazňuje, že jedním z hlavních problémů 21. století je přístup k nezávadné pitné vodě, zejména proto, že téměř 60 % vodních zdrojů tvoří politické územní hranice; zdůrazňuje, že nedostatek vody vyplývající z větší poptávky světové populace po sladké vodě a ze skutečnosti, že některé země strategicky kontrolují prameny řek, může vést k velmi závažným konfliktům, pokud vodní toky nebudou využívány integrovaně a společně; naléhavě vyzývá EU, aby vypracovala politickou strategii, která by usnadnila řešení v regionech s vysoce destabilizačním potenciálem, a současně vyzývá země v oblastech, které čelí těm nejzávažnějším konfliktům o vodu, aby podepsaly Úmluvu o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer z roku 1992;

49. vyzývá Unii k rozvoji digitální nezávislosti, zejména v oblasti kybernetické bezpečnosti, aby dokázala chránit demokracii a své instituce; zdůrazňuje, že nové digitální technologie ohrožují obhájce lidských práv a další osoby, protože mohou být používány ke kontrole, omezování a narušování jejich činnosti, jak nedávno ukázala odhalení v aféře Pegasus;

50. zdůrazňuje, že Unie by ve spolupráci s podobně smýšlejícími partnery měla usilovat o globální konkurenceschopnost v oblasti výzkumu, vývoje, výroby a zavádění dronů;

51. vítá oznámení Komise, že bude pracovat na návrzích balíčku opatření na obranu demokracie, který by ochránil Unii před zlovolným vměšováním;

V čele posilování multilateralismu a budování partnerství pro lepší svět

52. zdůrazňuje, že je třeba především posílit OSN a že by s ní EU měla rozvíjet skutečně strategické partnerství v oblastech, které jsou prioritní pro celý svět, jako je klima, lidská práva či řešení krizí; zdůrazňuje, že Unie musí setrvat v čele snah o prosazování relevantnějšího, odolnějšího a účinnějšího multilateralismu, který by byl základem inkluzivního politického dialogu, spolupráce a konvergence zaměřených na posílení bezpečnosti lidstva, udržitelného rozvoje a na prevenci a mírové řešení konfliktů v plném souladu s mezinárodním právem a lidskými právy; naléhavě vyzývá Unii a její členské státy, aby na mnohostranných fórech vystupovaly jednotně, posilovaly vazby s podobně smýšlejícími partnery po celém světě, zintenzivnily vztahy s třetími zeměmi a jejich obyvateli a usilovaly o pragmatická a mnohostranná odvětvová řešení v oblastech, v nichž je to v souladu s jejich zájmy založenými na hodnotách;

53. vyzývá Komisi, Radu, ESVČ a členské státy EU, aby předložily solidní návrhy, jak pro Unii získat a jak jí zaručit vlastní a trvalé místo na všech mnohostranných fórech, včetně Rady bezpečnosti OSN, aby se posílila angažovanost, soudržnost a důvěryhodnost EU ve světě;

54. zdůrazňuje, že diplomacie by měla intenzivněji usilovat o co nejefektivnější sdělování našich postojů a o koordinovaný postup s podobně smýšlejícími demokratickými partnery, aby EU před světovým společenstvím, tj. na půdě OSN v souladu s chartou OSN a na dalších mnohostranných fórech, vystupovala co nejednotněji, pokud jde o odsouzení Ruska a obranu zásad svrchovanosti a územní celistvosti, mezinárodního práva a mezinárodního řádu založeného na pravidlech; zdůrazňuje, že je důležité podniknout rozhodné diplomatické kroky proti státům, které blokovaly nebo které se zdržely hlasování o rezolucích OSN ze dne 2. března a 12. října 2022, aby se upozornilo na závažnost ruské agrese a na to, že mezinárodní společenství musí postupovat jednotně; poukazuje na to, že prioritou by mělo být vytváření silných a spolehlivých aliancí, partnerství a mnohostranných ujednání a budování strategické solidarity se stejně smýšlejícími zeměmi;

Středa 18. ledna 2023

55. zdůrazňuje, že je třeba, aby EU jednomyslně odsoudila ruskou agresi a aby vedoucí představitelé některých zemí EU samostatně nenavazovali kontakty s Putinem; zdůrazňuje, že by se nemělo usilovat o jednání s Ruskem, dokud o jejich zahájení nerozhodnou ukrajinské orgány, a že do té doby by EU měla Ukrajině nadále poskytovat finanční, materiální a vojenskou pomoc;

56. zdůrazňuje, že ruská invaze na Ukrajinu ještě důrazněji ukázala, že je třeba, aby EU pokračovala v budování aliancí a ve sbližování s partnery, aby zintenzivnila spolupráci s podobně smýšlejícími partnery po celém světě, zejména s transatlantickými spojenci NATO, a aby rozšiřovala svá partnerství, zejména se zeměmi na globálním Jihu;

57. zdůrazňuje, že vzhledem k tomu, že NATO má i nadále zásadní význam pro bezpečnostní řád Evropy, EU a členské státy se musí zavázat k posílení jejího evropského pilíře, mimo jiné ty členské státy, které jsou rovněž členy NATO, a to tak, že od roku 2024 budou důsledně vydávat 2 % HDP na obranu v souladu s výší výdajů stanovenou NATO a že budou předcházet zdvojování činností, snižovat roztržičnost a posilovat interoperabilitu; naléhavě vyzývá dva zbývající členské státy NATO, aby neprodleně ratifikovaly přistoupení Švédska a Finska k NATO; domnívá se, že strategické partnerství s NATO by mělo být založeno na důvěře; trvá na tom, že je nutné oboustranně posílit a vyjasnit strategické partnerství ve strukturách NATO;

58. žádá, aby byla upevněna spolupráce s NATO a dalšími partnerskými organizacemi, např. se skupinou států G7, a se stejně smýšlejícími partnery; zdůrazňuje, že tato partnerství by měla být nedílnou součástí SZBP;

59. vyzývá EU a její mezinárodní partnery, aby plně využívali všechny příslušné nástroje k boji proti beztrestnosti, mimo jiné podporou Mezinárodního trestního soudu a zvláštních vnitrostátních a mezinárodních tribunálů, a aby zavedli flexibilní mechanismy spolupráce a financování s cílem rychle shromažďovat a analyzovat důkazy o mezinárodní trestné činnosti; vyzývá mezinárodní společenství, aby zajistilo, že všichni iniciátoři a pachatelé válečných zločinů a zločinů proti lidskosti budou pohnáni k plné odpovědnosti; naléhavě vyzývá EU a její členské státy, aby usilovaly o zřízení zvláštního tribunálu, který iniciovala Ukrajina a s podporou mezinárodního společenství, který by vyšetřil a pohnal ruské vojenské a politické vedení k odpovědnosti za zločiny agrese a aby i nadále podporovaly vyšetřování Mezinárodního trestního soudu ve věci údajných válečných zločinů, zločinů proti lidskosti zločinu genocidy, které jsou v současné době páčány; znovu vyzývá Komisi, aby předložila akční plán EU pro potírání beztrestnosti; zdůrazňuje, že tento akční plán by měl usilovat o lepší koordinaci a harmonizaci zdrojů a úsilí členských států při stíhání válečných zločinců v EU; domnívá se, že přechodné soudnictví hraje zásadní úlohu při zajišťování dlouhodobého míru, a naléhavě vyzývá Komisi, aby vypracovala ambiciózní program pro budování kapacit členských států a třetích zemí, tak aby ve svých vnitrostátních právních systémech mohly uplatňovat zásadu univerzální jurisdikce;

60. s potěšením konstatuje, že v říjnu 2022 se poprvé sešlo Evropské politické společenství, které je platformou pro diskuzi a dialog s blízkými partnery o současných zahraničněpolitických a bezpečnostních problémech a pro vzájemnou spolupráci na těchto výzvách a které má usilovat o zvýšení bezpečnosti evropského kontinentu a o politickou a bezpečnostní spolupráci na základě sdílených zájmů; vítá skutečnost, že prvního setkání v Praze se zúčastnilo 44 zemí, včetně blízkých partnerů, jako je Spojené království; vyzývá k silnému zapojení Parlamentu do vymezení oblasti působnosti a budoucí činnosti tohoto společenství; zdůrazňuje, že pro budoucí úspěch a soudržnost tohoto formátu je naprosto nezbytné určité sladění demokratických hodnot a zásad; znovu opakuje, že Evropské politické společenství nesmí za žádných okolností urychlovat proces přistoupení k EU ani být záminkou k jeho zdržování;

61. zdůrazňuje, že je třeba intenzivněji jednat se Spojeným královstvím o možných způsobech budoucí spolupráce a koordinace v oblasti zahraniční, bezpečnostní a obranné politiky v souladu s ustanoveními politického prohlášení a rovněž v rámci partnerství EU-NATO, OSN, Evropského politického společenství a dalších mezinárodních fór; naléhavě vyzývá k užší spolupráci EU s našimi britskými sousedy, neboť čelíme společným zahraničním a bezpečnostním výzvám; vyjadřuje politování nad tím, že dohoda o obchodu a spolupráci neobsahuje ustanovení o spolupráci v oblasti zahraniční a obranné politiky; zdůrazňuje, že je důležité koordinovat režimy sankcí; žádá, aby se Spojené království více zapojilo do bezpečnostních a obranných projektů; v tomto ohledu vítá rozhodnutí členů stále strukturované spolupráce (PESCO) a Rady ze dne 14. listopadu 2022 přizvat Spojené království k projektu PESCO v oblasti vojenské mobility, což by zlepšilo vzájemnou rychlou pomoc v otázkách bezpečnosti a obrany;

Středa 18. ledna 2023

62. naléhavě vyzývá Spojené království, aby zajistilo plné provádění dohody o vystoupení, včetně Protokolu o Irsku/Severním Irsku, a aby usilovalo o praktická, flexibilní a trvalá společná řešení v mezích právního rámce tohoto protokolu; zdůrazňuje, že plné uplatňování protokolu má zásadní význam pro zachování míru a stability v Severním Irsku, kterou zajišťuje Velkopáteční (Belfastská) dohoda, i pro celistvost a řádné fungování evropského jednotného trhu;

63. upozorňuje na význam silné transatlantické spolupráce založené na sdílených hodnotách a cílech, rovném partnerství ve vedení a odpovědnosti a na respektování nezávislosti, specifík, zájmů a ambicí obou stran, jak znovu důrazně potvrdila útočná válka Ruska proti Ukrajině; oceňuje úlohu USA při odrazování Ruska od agrese, zejména prostřednictvím sdílení zpravodajských informací, vojenské pomoci, humanitární pomoci a politické podpory a posilováním nejohroženější části východního křídla NATO; zdůrazňuje, že je třeba ještě více posílit transatlantickou spolupráci EU a USA přijetím ambiciózní transatlantické agendy; vyzývá politické vedení a orgány USA, aby pokračovaly v upevňování spolupráce a koordinace ve všech důležitých oblastech pro boj proti globálním hrozbám, které ovlivňují naše společné hodnoty, bezpečnost a prosperitu;

64. vítá pokračující spolupráci, odhodlání a jednotný postoj při podpoře Ukrajiny a uplatňování bezprecedentního režimu sankcí, jež mají Rusko odradit od pokračování v nezákonné agresi a podpořit plné osvobození Ukrajiny v jejích mezinárodně uznaných hranicích; plně podporuje součinnost a společné zahraniční a bezpečnostní cíle a zavazuje se k tomu, že bude dále prohlubovat spolupráci v rámci transatlantického dialogu mezi EU a USA, například prostřednictvím transatlantické parlamentní diplomacie, a řešit řadu klíčových globálních výzev, jako je změna klimatu a hrozba, kterou představují autoritářské a totalitní režimy po celém světě, včetně Evropy a Asie;

65. doporučuje, aby se summity EU a USA konaly pravidelně, a to nejméně jednou ročně, aby se na nejvyšší úrovni poskytl trvalý impuls pro transatlantickou spolupráci; v tomto ohledu vítá práci Transatlantické rady pro obchod a technologie a znovu navrhuje zřízení Transatlantické politické rady, která by sloužila jako fórum pro pravidelný a účinný institucionální dialog o zahraniční a bezpečnostní politice; vítá pevné odhodlání USA podporovat evropskou bezpečnost, zejména jejich rozsáhlou vojenskou pomoc Ukrajině a rozmístění jednotek na východním křídle NATO;

66. bere na vědomí 23. summit EU-Čína, který se konal v dubnu 2022; je hluboce znepokojen výsledkem 20. národního sjezdu Komunistické strany Číny, který zdůrazňuje geopolitické ambice Si Ťin-pchinga; konstatuje, že vztah mezi EU a ČLR se stále více vyznačuje hospodářskou soutěží a systémovou rivalitou; opakuje svůj požadavek, aby byla vytvořena nová, asertivnější, komplexní a soudržná strategie EU-Čína, která bude formovat vztahy s ČLR ku prospěchu EU jako celku a plně zohlední výzvy vyplývající ze vzestupu ČLR jako globálního aktéra a její čím dál represivnější domácí politiky a asertivnější zahraniční politiku, a to i ve vztahu k Unii a ke kandidátským a potenciálním kandidátským zemím;

67. vyjadřuje znepokojení nad širokou škálou politických, hospodářských a vojenských nástrojů, které ČLR čím dál více využívá k tomu, aby donutila některé země pod pohrůzkami k tomu, aby se podvolily, a aby vnutila mezinárodním organizacím autoritářskou ideologii, jako např. v OSN, rozšířila svou přítomnost, ukázala svou sílu a aby odpovídajícím způsobem přizpůsobila svou strategii, záměry a vojenské znovuvyzbrojování; je obzvláště znepokojen jejím partnerstvím s Ruskou federací a jejich společnými pokusy o oslabení světového řádu založeného na pravidlech, které jsou v rozporu s našimi zájmy a hodnotami; odsuzuje faktický proruský postoj ČLR k útočné válce Ruska proti Ukrajině;

68. vyzývá EU a členské státy, aby znovu posoudily svou závislost na ČLR a řešily hospodářské závislosti ve strategických odvětvích, které mohou vést ke zranitelnosti; vyzývá k větší koordinaci a spolupráci mezi podobně smýšlejícími zeměmi v otázkách společného zájmu, zejména, nikoli však výlučně, v otázkách, jako jsou strategické závislosti, hospodářský nátlak, politické vměšování a dezinformace, a k podpoře multilateralismu založeného na pravidlech a strategické solidaritě mezi demokraciemi;

69. co nejdůrazněji odsuzuje čínskou vládou řízený systém nucené práce a jeho zločiny proti lidskosti v Sin-ťiang, které představují vysoké riziko genocidy; naléhavě vyzývá čínskou vládu, aby ukončila systematické pronásledování Ujgurů, včetně notoricky známé otrěsné skutečnosti, že se orgány konkrétně zaměřují na ujgurské ženy a uplatňují oficiální systém

Středa 18. ledna 2023

cílených opatření k omezení porodnosti, včetně nucení žen v reprodukčním věku k potratům, nitroděložním injekcím a sterilizaci, což jsou opatření, která by mohla splňovat kritéria nejhorších zločinů proti lidskosti; je i nadále hluboce znepokojen situací v Tibetu a politikou Komunistické strany Číny, která cílí na svobodu slova a svobodu myšlení, přesvědčení a náboženského vyznání;

70. opakuje svou naléhavou výzvu, aby zbývajících 10 členských států, které tak ještě neučinily, pozastavilo platnost aktivních smluv o vydávání uzavřených s ČLR a Hongkongem; důrazně odsuzuje kampaň ČLR za nadnárodní represe namířené proti jednotlivcům z Číny a Hongkongu, kteří žijí v zahraničí či diaspoře, a příslušníkům etnických a náboženských menšin, zejména na půdě EU; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby v koordinaci s podobně smýšlejícími partnery určily a uzavřely veškeré cesty, které v současné době usnadňují úsilí o nadnárodní represe ze strany ČLR;

71. znovu odsuzuje, že ČLR oslabuje demokracii ve Zvláštní administrativní oblasti Hongkong a že v Hongkongu zavedla zákon o národní bezpečnosti; vyzývá Komisi, aby přezkoumala autonomní status Hongkongu s ohledem na porušování čínsko-britského společného prohlášení ze strany ČLR a na tvrdé potlačování autonomie Hongkongu;

72. připomíná, že „politika jedné Číny“ je jedním ze základních kamenů vztahů mezi EU a Čínou; zdůrazňuje, že ochrana míru, stability a svobody plavby v indicko-tichomořském regionu má nadále prvořadý význam pro zájmy EU a jejích členských států; důrazně odsuzuje pokračující vojenské provokace ČLR vůči Tchaj-wanu a znovu jednoznačně odmítá jakoukoli jednostrannou změnu statu quo v Tchajwanském průlivu; vyjadřuje vážné znepokojení nad postojem čínské vlády, která na 20. sjezdu Komunistické strany Číny prohlásila, že se ČLR nikdy nezřekne práva použít sílu proti Tchaj-wanu; opakuje, že status quo Tchajwanského průlivu by neměl být jednostranně změněn proti vůli tchajwanského lidu; vítá, že členské státy i partneři v regionu jednoznačně odsoudili vojenská cvičení ČLR, a zdůrazňuje, že naše jednota má klíčový význam pro odrazení jakékoli agrese ČLR a pro zachování míru a stability v Tchajwanském průlivu; je toho názoru, že spor mezi Tchaj-wanem a ČLR by měl být vyřešen prostřednictvím mírového dialogu bez jakýchkoliv předběžných podmínek;

73. vyzývá všechny příslušné orgány EU, aby urychleně vypracovaly strategii založenou na scénářích, která bude řešit bezpečnostní výzvy na Tchaj-wanu;

74. vyjadřuje pevnou solidaritu s tchajwanským lidem a vnímá Tchaj-wan jako podobně smýšlejícího partnera, který sdílí společné hodnoty svobody, demokracie, lidských práv a právního státu; vyzývá Komisi a místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby navázali strategickou spolupráci s Tchaj-wanem a rychle plnili doporučení obsažená v usnesení Parlamentu o politických vztazích a spolupráci mezi EU a Tchaj-wanem ze dne 21. října 2021 a aby posílili hospodářské, obchodní a investiční vztahy s tímto ostrovem, mimo jiné prostřednictvím dvoustranných dohod o investicích a odvětvových dohod, například o odolných dodavatelských řetězcích, spolupráci v oblasti celních kontrolních systémů a certifikací původu a o přístupu na trh; vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele a Komisi, aby v rámci příprav na jednání o prohloubení dvoustranných hospodářských vazeb, díky němuž by bylo možné diverzifikovat dodavatelské řetězce s cílem řešit zranitelnost EU vůči ČLR, urychleně zahájili posouzení dopadů, veřejné konzultace a stanovování rozsahu dvoustranné dohody o investicích s tchajwanskými orgány; doporučuje, aby byl do Evropské hospodářské a obchodní kanceláře vyslán styčný úředník, který bude koordinovat společné úsilí v boji proti dezinformacím a vměšování; doporučuje Komisi, aby propojila iniciativu Global Gateway s novou politikou Tchaj-wanu zaměřenou na jih a začlenila ji do své práce;

75. vyzývá EU a její členské státy, aby se společně s mezinárodními partnery snažily pomoci zachovat demokracii na Tchaj-wanu a ochránit ji před zahraničními hrozbami;

76. zdůrazňuje, že Tchaj-wan je klíčovým partnerem EU a jejím demokratickým spojencem v indicko-tichomořském regionu, který přispívá k zachování mezinárodního řádu založeného na pravidlech a prosazuje základní hodnoty; důrazně vyzývá EU a její členské státy, aby zintenzivnily spolupráci a usilovaly o komplexní posílení partnerství s Tchaj-wanem, zejména pokud jde o zásadní spolupráci v oblasti odolnosti kritických dodavatelských řetězců a boje proti dezinformacím a zahraničnímu vměšování;

77. znovu opakuje, že podporuje, aby se Tchaj-wan jako pozorovatel smysluplně účastnil zasedání, mechanismů a činnosti mezinárodních a multilaterálních orgánů a organizací;

Středa 18. ledna 2023

78. vybízí k intenzivnější hospodářské, vědecké, kulturní a politické spolupráci mezi EU a Tchaj-wanem, včetně nejvyšších možných úrovní; zdůrazňuje, že je důležité posílit dialog mezi EU a Tchaj-wanem prohloubením vztahů s občanskou společností, podporou výměn s tchajwanskými mediálními organizacemi a kulturními výměnami, včetně zřizování jazykových škol;

79. vyzývá ČLR, aby s ohledem na znovuotevření svých hranic zveřejnila srozumitelnou a snadno přístupnou formou úplné a správné údaje o onemocnění COVID-19, včetně dosud chybějících údajů o hospitalizacích, přijetí na jednotky intenzivní péče a úmrtích;

80. vítá fungující spolupráci mezi EU a Korejskou republikou jako klíčovým strategickým partnerem, který sdílí stejné odhodlání v oblasti demokracie, lidských práv, právního státu a tržního hospodářství; vítá sbližování Korejské republiky s EU a USA v reakci na válku Ruska proti Ukrajině, zejména při schvalování sankcí vůči Rusku a Bělorusku; zdůrazňuje úlohu Korejské republiky při podpoře úsilí o úplné, ověřitelné a nezvratné odstranění jaderného programu a programu balistických raket Korejské lidově demokratické republiky (KLDR); vyzývá členské státy, aby v úzké spolupráci s mezinárodními partnery podpořily mírové a diplomatické řešení této otázky; vítá posílenou spolupráci Jižní Koreje s NATO;

81. důrazně odsuzuje pokračující testování balistických raket a jaderné zkoušky a další činnosti související s šířením jaderných zbraní, které provádí KLDR, jakož i skutečnost, že od začátku roku 2022 vzrostl počet zkoušek zbraní, které představují závažnou hrozbu pro mezinárodní mír a bezpečnost;

82. co nejostřeji odsuzuje údajné snahy Kataru a Maroka ovlivňovat současné a bývalé poslance a zaměstnance Parlamentu korupčními činy, které podvracejí demokratický proces EU prostřednictvím škodlivého vměšování;

83. domnívá se, že ochrana a prosazování lidských práv musí být ústředním prvkem partnerství EU s Marokem vzhledem k jeho strategickému charakteru pro EU a její zájmy v tomto regionu; naléhavě vyzývá Maroko, aby ukončilo pronásledování a zastrašování novinářů, obránců lidských práv a aktivistů diaspory, propustilo politické vězně a ve spolupráci s EU pracovalo na dalším rozvoji příležitostí v oblasti vzdělávání, zaměstnanosti a zdravotní péče se zvláštním zaměřením na historicky marginalizované regiony, jako je Rif;

84. důrazně odsuzuje útoky autoritářských a neliberálních režimů na lidská práva a jejich univerzální charakter, jakož i související narušení ochrany těchto práv; vyzývá vyspělé demokracie a podobně smýšlející partnery, aby vyjádřili v této věci odpor a veřejný postoj a znovu potvrdili náš závazek bránit univerzálnost lidských práv a právního státu; vyzývá vyspělé demokracie a mezinárodní a regionální organizace, aby spojily své síly v rámci celosvětového rámce pro lidská práva s cílem řešit hrozby a prosazovat lidská práva na celém světě;

85. zdůrazňuje, že EU podporuje svobodný, otevřený a propojený indicko-tichomořský region založený na pravidlech; opakuje, že nová strategie EU pro spolupráci v indicko-tichomořském regionu by měla být provedena rychle, neboť nabízí našim partnerům v tomto regionu příležitost řešit sdílené výzvy společně, bránit mezinárodní řád založený na pravidlech a mezinárodní právo a hájit hodnoty a zásady, které sdílíme; zdůrazňuje, že je důležité respektovat svobodné a otevřené námořní trasy v indicko-tichomořském regionu v souladu s Úmluvou OSN o mořském právu; staví se proti jednostranným krokům v Jihočínském moři a opakuje svou podporu řešení sporů mírovými prostředky v souladu s mezinárodním právem;

86. vyzývá k posílení přítomnosti EU v širším indicko-tichomořském regionu; zdůrazňuje, že spolupráce s tichomořskými zeměmi by měla být posílena s ohledem na skutečné potřeby našich partnerů v praxi, a zdůrazňuje význam, který má naše spolupráce jak s Fórem tichomořských ostrovů, tak s Organizací afrických, karibských a tichomořských států pro provádění cílů stanovených v indicko-tichomořské strategii EU; zasazuje se o užší spolupráci se zeměmi v tomto regionu, zejména s Japonskem, Jižní Koreou, Austrálií, Novým Zélandem a Indií, jakož i se Sdružením států jihovýchodní Asie (ASEAN); vítá jubilejní summit EU–ASEAN, který se uskutečnil dne 14. prosince 2022; vítá, že byla uzavřena dohoda o volném obchodu s Novým Zélandem a že vstoupila v platnost rámcová dohoda mezi EU a Austrálií;

Středa 18. ledna 2023

87. vyzývá k silnějšímu strategickému partnerství mezi EU a Japonskem v celé řadě oblastí, včetně indicko-tichomořského regionu, konektivity, obrany mnohostranného řádu založeného na pravidlech, obchodu a investic, bezpečnosti, digitální transformace, opatření v oblasti klimatu, výzkumu a inovací; připomíná, že Japonsko je jedním z nejbližších podobně smýšlejících partnerů EU, s nímž sdílí hodnoty a zásady, jako je demokracie, právní stát, lidská práva, řádná správa věcí veřejných a multilateralismus; důrazně podporuje uzavření dohody o strategickém partnerství mezi EU a Japonskem a vyzývá zbývající členské státy, aby přistoupily k ratifikaci dohody; vybízí k jednání o dohodě o bezpečnosti a informacích mezi EU a Japonskem, která by byla krokem k usnadnění širší spolupráce v oblasti bezpečnosti a obrany;

88. konstatuje, že sdružení ASEAN je pro EU klíčovým partnerem; vyzývá k trvalému zaměření na asijský kontinent, neboť mnoho zemí je vystaveno rostoucí nestabilitě dodavatelských řetězců a zemědělsko-potravinářských systémů a oslabování makroekonomické stability v důsledku neospravedlnitelné, nevyprovokované a nezákonné útočné války Ruska proti Ukrajině, která vyvolala další napětí v globálním systému, který již byl zasažen krizí způsobenou onemocněním COVID-19;

89. důrazně odsuzuje nelegitimní vládu myanmarské vojenské junty a pokračující násilné represe demokratických aspirací myanmarského lidu následně po nezákonném státním převratu, jakož i podporu myanmarských ozbrojených sil (Tatmadaw) ze strany Ruska a ČLR; znovu potvrzuje svou solidaritu s demokratickými ambicemi myanmarského lidu, který zastupuje vláda národní jednoty, a vyzývá EU a její členské státy, aby zahájily nebo případně posílily spolupráci s vládou národní jednoty a její podporu a zároveň posílily svá omezující opatření vůči silám Tatmadaw; naléhavě vyzývá ASEAN, aby s ohledem na neochotu sil Tatmadaw dosáhnout pokroku v otázce pětibodového konsensu spolupracoval s vládou národní jednoty, nezávislou občanskou společností a mezinárodním společenstvím na dosažení udržitelného demokratického řešení pro Myanmar;

90. zdůrazňuje, že je třeba komplexně posílit strategická partnerství EU s Indií; poukazuje na to, že vztahy s Indií jsou čím dál důležitější a měly by být prohlubovány prostřednictvím probíhajících obchodních jednání a posílením součinnosti v rámci dvoustranné spolupráce se zainteresovanými partnery v Africe; připomíná význam tohoto partnerství pro plnění cílů udržitelného rozvoje; vybízí EU a Indii, aby plně využívaly partnerství v oblasti konektivity, které bylo uzavřeno v roce 2021; vítá užší konzultace o bezpečnosti a obraně a společná námořní cvičení s Indií a dalšími indicko-tichomořskými partnery; vyzývá k tomu, aby v rámci spolupráce EU s Indií byly náležitě řešeny otázky lidských práv a demokratických hodnot;

91. je však vážně znepokojen postojem Indie k útočné válce Ruska proti Ukrajině, skutečností, že se Indie zdržela hlasování o rezolucích OSN, a především pak tím, že poskytuje finanční podporu Kremlu nejen v důsledku toho, že se nepřipojila k sankcím, ale také zvýšením dovozu a nákupu ruských zbraní a fosilních paliv; vyjadřuje naději, že Indie sladí svůj postoj k ruské invazi na Ukrajinu s EU, a vyzývá Radu a místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby v této věci pokračovali ve svém diplomatickém úsilí;

92. znovu potvrzuje svou neochvějnou podporu pro nezávislost, svrchovanost a územní celistvost zemí Východního partnerství v rámci jejich mezinárodně uznaných hranic; je si vědom toho, že ruská útočná válka proti Ukrajině má negativní dopad především na země Východního partnerství; vyzývá orgány EU a členské státy, aby začaly bezodkladně důkladně zvažovat reformu politiky Východního partnerství tak, aby byla připravena na budoucnost, a to s ohledem na zhoršující se geopolitickou situaci a na základě strategického a politického významu tohoto regionu pro EU a různých výzev, jimž čelí země Východního partnerství; konstatuje, že bezpečnost a mír ve východním sousedství předpokládá dodržování mezinárodního práva, územní celistvosti a základních práv a svobod; zdůrazňuje význam posílení politické a finanční podpory a přítomnosti Unie v regionu v úzké spolupráci s nezávislou občanskou společností;

93. zdůrazňuje, že Rusko agresivní politiku uplatňuje rovněž vůči Gruzii a Moldavsku; zdůrazňuje, že Ruská federace nadále podřívá svrchovanost a územní celistvost Moldavska přítomností svých jednotek v Podněstří a podporuje politické a sociální nepokoje tím, že využívá energii jako zbraň, a prostřednictvím dezinformačních kampaní, čímž vyvíjí tlak na moldavskou vládu a evropskou orientaci země; vyzývá Ruskou federaci, aby v souladu s opakovanými žádostmi

Středa 18. ledna 2023

moldavských orgánů pokojným způsobem zcela a bezpodmínečně stáhla své vojenské síly a vojenskou výzbroj z Podněstří; zdůrazňuje, že jakékoli řešení otázky Podněstří musí respektovat svrchované právo Moldavska zvolit si vlastní politickou orientaci v oblasti zahraniční politiky a obrany; je si vědom, že Gruzie byla první zemí, která v srpnu 2008 zažila plnou ruskou vojenskou agresi, když se Rusko pokusilo násilně změnit hranice svrchovaného státu v Evropě, okupovat regiony, které jsou nedílnou součástí Gruzie – Abcházii a Cchinvali/Jižní Osetii – a podniknout kroky k jejich faktické anexi, vyhostit z domovů stovky tisíc lidí v důsledku etnických čistek a rozdělit společnost okupačními liniemi; naléhavě vyzývá EU, aby i nadále trvalo na tom, že Rusko musí plnit své závazky vyplývající z dohody o příměří, kterou zprostředkovala EU a jež byla uzavřena dne 12. srpna 2008; vybízí EU, aby posílila své zapojení do mírového řešení konfliktů v regionu Východního partnerství;

94. oceňuje posílenou spolupráci Unie se zeměmi jižního Kavkazu, zejména rychlé schválení pozorovatelské mise EU podél mezinárodních hranic Arménie s Ázerbájdžánem s cílem monitorovat situaci v regionu, budovat důvěru a přispívat k obnově míru a bezpečnosti; zdůrazňuje, že je důležité, aby byl ruský vliv v tomto regionu omezen prostřednictvím zvýšené přítomnosti EU; vyzývá Radu, aby rozšířila počet vyslaných odborníků a zvýšila kapacitu mise, a vyzývá k větší přítomnosti v regionu;

95. důrazně odsuzuje poslední vojenskou agresi Ázerbájdžánu ze dne 12. září 2022 na svrchovaném území Arménie, která představuje porušení příměří a má závažné důsledky pro mírový proces; je rovněž znepokojen údajnými válečnými zločiny a případy nelidského zacházení, jichž se měli na arménských válečných zajatcích a civilistech dopustit ázerbájdžánské ozbrojené síly; znovu opakuje, že územní celistvost Arménie musí být zcela respektována, a zdůrazňuje, že je EU připravena se ve větší míře zapojit do řešení vleklých konfliktů v regionu; vyzývá proto ázerbájdžánské orgány, aby okamžitě opustily všechny části území Arménie a propustily válečné zajatce, které zadržují; důrazně odsuzuje nelegální blokádu Lachinského koridoru ze strany Ázerbájdžánu, která je v rozporu s třístranným prohlášením ze dne 9. listopadu 2020, neboť hrozí, že povede k záměrné humanitární krizi pro obyvatele Náhorního Karabachu; požaduje, aby ázerbájdžánské orgány okamžitě obnovily svobodu pohybu přes Lachinský koridor; připomíná, že spravedlivého a trvalého řešení konfliktu, které bude přínosem pro obyvatelstvo Arménie i Ázerbájdžánu, lze dosáhnout jedině diplomatickým prostředky;

96. je přesvědčen, že udržitelného míru mezi Arménií a Ázerbájdžánem nelze dosáhnout vojenskými prostředky, ale že je zapotřebí komplexního politického urovnání v souladu s mezinárodním právem, včetně zásad zakotvených v Chartě OSN, Helsinském závěrečném aktu Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) z roku 1975 a základních zásad Minské skupiny OBSE z roku 2009, jež se týkají územní celistvosti, sebeurčení a nepoužití síly;

97. podporuje iniciativu předsedy Evropské rady Charlese Michela svolat a zprostředkovávat dvoustranná setkání vedoucích představitelů Arménie a Ázerbájdžánu v Bruselu a podporuje práci zvláštního zástupce EU pro jižní Kavkaz a krizi v Gruzii přímo v těchto zemích; domnívá se, že EU může plnit úlohu nestranného zprostředkovatele a zabránit další eskalaci a přispět k dosažení udržitelného míru; naléhavě vyzývá Arménii a Ázerbájdžán, aby se plně zapojily do přípravy komplexní mírové smlouvy; opakuje, že tato smlouva musí řešit všechny základní příčiny konfliktu, včetně práv a bezpečnosti arménského obyvatelstva žijícího v Náhorním Karabachu, návratu vysídlených osob a uprchlíků do jejich domovů pod kontrolou Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, mezináboženského dialogu, ochrany a zachování kulturního, náboženského a historického dědictví;

98. vyzývá k plnému provádění Dohody o komplexním a posíleném partnerství s Arménií a zdůrazňuje, že je třeba pokračovat v jednáních o Dohodě o komplexním a posíleném partnerství mezi EU a Ázerbájdžánem;

99. trvá na tom, že jakékoli prohlubování vztahů EU s Ázerbájdžánem musí být i nadále podmíněno tím, že tato země dosáhne podstatného pokroku v oblasti dodržování lidských práv, právního státu, demokracie a základních svobod;

Středa 18. ledna 2023

100. zdůrazňuje význam svobodného, demokratického, svrchovaného a prosperujícího Běloruska; znovu opakuje, že podporuje běloruskou demokratickou opozici, která se navzdory pokračujícím tvrdým zásahům nadále staví proti režimu nelegitimního vůdce a spoluúčasti režimu na ruské invazi na Ukrajinu; trvá na tom, že všechny sankce uplatňované vůči Ruské federaci se musí zrcadlově uplatňovat i vůči běloruskému režimu, přičemž je zároveň třeba zabránit nepříznivým důsledkům pro běloruský lid, zejména v souvislosti s udělováním víz; odsuzuje dezinformace šířené Lukašenkovým režimem a Ruskem o tom, že je údajně ohroženo běloruské území; uznává, že většina obyvatel Běloruska si přeje žít ve svobodném, svrchovaném a demokratickém státě, a naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby ve spolupráci s oficiálními zástupci demokratické opozice podnikly odpovídající přípravy na pomoc při budoucím přechodu země k demokracii; odsuzuje pokusy o destabilizaci Evropy prostřednictvím uměle vyvolané migrační krize a vyzývá EU a všechny partnery, aby zablokovali a vyšetřili obchodování s lidmi a převaděčství osob, které organizuje Lukašenkův režim společně se svými komplici;

101. zdůrazňuje váhání a v některých případech neochotu středoasijských států podpořit ruskou invazi na Ukrajinu, což je známkou klesajícího regionálního vlivu Ruska; bere na vědomí rostoucí spolupráci ČLR a Turecka s tímto regionem, zejména prostřednictvím Šanghajské organizace pro spolupráci a iniciativy „Jeden pás, jedna cesta“; vyzývá k tomu, aby se EU ve Střední Asii více angažovala, a to na základě dodržování základních práv a zájmů Unie založených na hodnotách, mimo jiné prostřednictvím strategie Global Gateway;

102. vyzývá Komisi a ESVČ, aby věnovaly zvláštní pozornost zemím Střední Asie s cílem zachovat stabilitu a propojenost tohoto regionu, který se v současné době nachází v ožehavé situaci kvůli své zeměpisné poloze; domnívá se, že strategie EU pro Střední Asii potřebuje důkladnou revizi, aby odrážela zásadní změny, k nimž došlo v regionu a v jeho okolí od jejího přijetí v roce 2019, jako je mimo jiné dopad nevyprovokované ruské útočné války proti Ukrajině na geopolitickou soutěž a ekonomiky států v regionu, odchod USA z Afghánistánu a násilné převzetí moci Tálibánem v této zemi, předání moci v Kazachstánu a Turkmenistánu, násilný konflikt mezi Tádžikistánem a Kyrgyzstánem a rostoucí regionální úloha ČLR; domnívá se, že Střední Asie je pro EU regionem strategického zájmu, pokud jde o bezpečnost, konektivitu, energetickou diverzifikaci, řešení konfliktů a obranu mnohostranného mezinárodního řádu založeného na pravidlech;

103. považuje za pozitivní, že nevyprovokovaná ruská invaze na Ukrajinu přiměla EU ke změně priorit její politiky rozšíření; zdůrazňuje, že ačkoli rozšiřování a prohlubování Unie musí jít ruku v ruce, neměla by být nezbytnost vnitřní reformy EU záminkou pro to, aby se zpomalil proces přistoupení založený na dosažených výsledcích; vítá udělení statusu kandidátské země Ukrajině, Moldavsku a Bosně a Hercegovině a požaduje, aby byl tento status udělen i Gruzii, jakmile budou vyřešeny priority uvedené ve stanovisku Komise; vybízí Radu a Komisi, aby co nejdříve po splnění konkrétních podmínek stanovených Komisí zahájily přístupová jednání s novými kandidátskými státy; vítá žádost Kosovské republiky o členství v EU; zdůrazňuje, že ačkoli se potvrdilo, že rozšíření je nejúčinnějším nástrojem zahraniční politiky Unie a že zvětšuje oblast, v rámci níž mají evropské hodnoty a zásady značný dopad, mělo by být jeho provádění přehodnoceno s cílem umožnit urychlenou integraci přístupujících zemí, které prokážou strategickou orientaci na EU a pevné odhodlání k reformám souvisejícím s EU, upevnění demokracie a sladění zahraniční politiky, a to i prostřednictvím postupného začleňování těchto zemí do konkrétních politik a iniciativ Unie;

104. zdůrazňuje, že je třeba dostatečně a trvale podporovat energetickou bezpečnost zemí přístupujících k EU, se zvláštním zaměřením na země, které jsou i nadále ve velké míře vystaveny ruské manipulaci s dodávkami, a vytvoření bezpečnostních paktů s přístupujícími zeměmi, které jsou ohroženy ruskou agresí;

105. vyzývá k aktivnější a účinnější komunikační strategii a ke zvýšení úsilí při propagaci významu a přínosů rozšíření a úzkého partnerství mezi EU a zeměmi západního Balkánu, a k podpoře projektů, reforem a misí SBOP financovaných EU;

106. zdůrazňuje, že beztréstnost, která následovala po invazi do Gruzie v roce 2008, je jedním z faktorů, které umožnily ruskou útočnou válku proti Ukrajině; je toho názoru, že ukrajinské vítězství přinese svobodu nejen okupovaným oblastem Ukrajiny, včetně Donbasu a Krymu, ale také Bělorusku, a bude rozhodující pro obnovu územní celistvosti Gruzie a Moldavska;

Středa 18. ledna 2023

107. vyzývá ESVČ, aby vypracovala podrobnou zprávu o porušování dohody o příměří z roku 2008, neboť EU nese jako zprostředkovatel dohody o příměří ze dne 12. srpna 2008 zvláštní odpovědnost; vyzývá ESVČ, aby určila a oznámila, která ustanovení dosud Ruská federace nesplnila, a aby předložila doporučení, která by mohla Ruskou federaci k jejich plnění přimět, zejména k tomu, aby stáhla své vojenské síly z okupovaných gruzínských území a umožnila v této zemi zřídit mezinárodní bezpečnostní mechanismy a poskytla EU neomezený přístup na celé území Gruzie v souladu s jejím mandátem;

108. znovu potvrzuje, že budoucnost obyvatel Ukrajiny, Moldavska a Gruzie, jakož i západního Balkánu, je v EU; znovu potvrzuje, že je odhodlán pokračovat v procesu rozšíření, k němuž neexistuje žádná alternativa a které je více než kdy jindy geostrategickou investicí do stabilní, silné a jednotné EU; je pevně přesvědčen, že vyhlídka na plné členství v EU pro země, které usilují o to stát se jejími členskými státy, je ve vlastním politickém, hospodářském a bezpečnostním zájmu Unie; vyzývá Gruzii, aby zřetelným způsobem plnila priority stanovené Komisí a schválené Evropskou radou v jejich závěrech ze dne 23. a 24. června 2022;

109. oceňuje opatření oznámená Komisí, jejichž účelem je posílení Ukrajiny, jako je přístup na náš vnitřní trh a zrušení poplatků za roaming; věří, že stejná opatření budou rozšířena i na Moldavskou republiku a Gruzii, v jejichž případě je stejnou měrou třeba vyslat silný signál o podpoře ze strany EU a provést konkrétní kroky směrem k integraci do EU, a to vzhledem k silným destabilizujícím silám ohrožujícím jejich demokracii;

110. připomíná odhodlání EU zasadit se o svrchovanost, územní celistvost a politickou nezávislost Ukrajiny, Moldavské republiky a Gruzie v rámci jejich mezinárodně uznávaných hranic a podporuje jejich snahu plně prosadit dodržování těchto zásad; zdůrazňuje v tomto ohledu význam jednoty a solidarity členských států;

111. naléhavě vyzývá Komisi, aby pozorně sledovala destabilizující činnost Ruska v Moldavské republice a aby moldavským orgánům a občanské společnosti poskytla nezbytnou podporu při reakci na vznikající hrozby;

112. trvá na tom, že nutné reformovat zahraniční a bezpečnostní politiku EU, aby se zaměřovala na předcházení krizím, spolupráci v oblasti regionální bezpečnosti, globální opatření v oblasti klimatu a životního prostředí, posílení politických a sociálních lidských práv a zajištění provádění cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje do roku 2030;

113. znovu vyjadřuje důraznou podporu evropské budoucnosti všech zemí západního Balkánu a jejich přistoupení jakožto plnoprávných členů rodiny EU; vyzývá členské státy, aby obnovily svůj závazek k rozšiřování EU tím, že splní závazky EU vůči zemím západního Balkánu, především okamžitým zrušením vízové povinnosti pro občany Kosova; vítá udělení statusu kandidátské země Bosně a Hercegovině; zdůrazňuje význam, který má evropská integrace těchto partnerských států pro stabilitu a bezpečnost evropského kontinentu jako celku;

114. zdůrazňuje, že je nezbytné, aby EU posílila důvěryhodnost procesu rozšíření tím, že v revidované metodice rozšíření zachová jeho charakter založený na dosažených výsledcích, a to i zachováním ústřední úlohy demokracie, základních práv a právního státu, jak je stanoveno v kapitolách 23 a 24 *acquis*, a aby se zároveň se vyvarovala politizace procesu rozšíření prostřednictvím dvoustranných sporů; zdůrazňuje, že posun na cestě do EU by měl záviset na trvalém a nezvratném pokroku dosaženému prostřednictvím nezbytných reforem souvisejících s EU, zejména v oblasti právního státu;

115. považuje za pozitivní, že byla zahájena přístupová jednání s Albánií a Severní Makedonií, a naléhavě vyzývá všechny příslušné strany, aby podnikly nezbytné kroky s cílem umožnit rychlý pokrok Albánie a Severní Makedonie; odsuzuje škodlivý vliv, který mají regionální aktéři a ruské a jiné zahraniční vměšování v zemích západního Balkánu;

116. zdůrazňuje, že je důležité, aby země západního Balkánu dosáhly plného souladu se zahraniční a bezpečnostní politikou EU, zejména s její politikou sankcí vůči třetím zemím; vyjadřuje politování nad tím, že míra souladu Srbska se SZBP je i nadále nízká, zejména v souvislosti s útočnou válkou Ruské federace proti Ukrajině; opakuje svůj postoj, že další kapitoly jednání by měly být otevřeny pouze tehdy, pokud Srbsko posílí svůj závazek k reformám v oblasti demokracie a právního státu a prokáže plné sladění se SZBP; připomíná, že Srbsko jakožto země, která usiluje o evropskou integraci, musí dodržovat společné hodnoty a práva EU;

Středa 18. ledna 2023

117. zdůrazňuje, že je naléhavě nutné zintenzívnit proces dialogu mezi Prištinou a Bělehradem pod vedením EU s cílem normalizovat dvoustranné vztahy na základě vzájemného uznání; odsuzuje neustálý trend eskalace ze strany Srbska a aktérů podporovaných Srbskem, a to i prostřednictvím nelegitimních blokád, násilných útoků a hrozby vojenských akcí, jejichž cílem je vynutit ústupky a oslabit Republiku Kosovo; připomíná svůj postoj, že nezávislost Republiky Kosovo je nezvratná, a znovu vyzývá pět členských států, které tak dosud neučinily, aby nezávislost Kosova s okamžitou účinností uznaly;

118. vítá rozhodnutí Evropské rady, aby byl Bosně a Hercegovině udělen status kandidátské země dne 15. prosince 2022, a to za předpokladu, že bude přijata řada opatření k posílení připravenosti této země na přístupová jednání; naléhavě vyzývá politické aktéry země, aby prokázali odhodlání a přijali významná opatření směrem k členství v EU tím, že pokročí v osmi krocích uvedených v doporučení Komise, dosáhnou výrazného pokroku v plnění 14 klíčových priorit a provedou zásadní soubor reforem, včetně volebních reforem v souladu s rozhodnutími domácích a mezinárodních soudů, s cílem zajistit zásady rovnosti a nediskriminace pro všechny občany a konstitutivní národy, jak jsou zakotveny v ústavě této země a při plném respektování rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci Sejdić a Finci v. Bosna a Hercegovina ze dne 22. prosince 2009; vyzývá Komisi a ESVC, aby Bosně a Hercegovině pomohly při rychlém provádění klíčových priorit a při předcházení tomu, aby se vrátily nacionalistické politiky minulosti; opakuje, že je třeba zajistit, aby byla plně dodržována práva každého občana bez ohledu na etnickou, politickou a náboženskou příslušnost, v souladu s rozsudky Evropského soudu pro lidská práva, rozhodnutími Ústavního soudu a doporučeními Benátské komise;

119. odsuzuje pokračující separatistickou rétoriku a činnost v Bosně a Hercegovině, včetně toho, že bosenský stát a subjekty třetích zemí slaví státní svátky, které Ústavní soud Bosny a Hercegoviny prohlásil za protiústavní; opakuje svou výzvu k přijetí cílených sankcí proti destabilizujícím aktérům v Bosně a Hercegovině, včetně těch, kteří ohrožují její svrchovanost a územní celistvost, zejména vůči Miloradu Dodikovi, jakož i dalším vysoce postaveným představitelům Republiky srbské a představitelům třetích zemí, kteří poskytují politickou a materiální podporu separatistické politice; vyzývá všechny členské státy EU k zajištění toho, aby takovéto sankce mohla Rada přijmout;

120. vyzdvihuje práci operace sil Evropské unie (EUFOR) Althea a vítá prodloužení jejího mandátu na období po listopadu 2022; připomíná, že tato mise má i nadále klíčový význam pro bezpečnost a stabilitu Bosny a Hercegoviny, a vyzývá EU a její mezinárodní partnery, aby posílili její kapacitu;

121. konstatuje, že Rada ve Strategickém kompasu uznala, že bezpečnost a stabilita není na celém západním Balkáně stále ještě samozřejmostí a že existuje riziko, že by se stávající zhoršení evropské bezpečnostní situace mohlo promítnout i v tomto regionu; připomíná, že Strategický kompas vyzývá k podpoře svrchovanosti, jednoty a územní celistvosti Bosny a Hercegoviny;

122. vyjadřuje znepokojení nad načasováním, obsahem a způsobem zavedení změn volebního zákona Bosny a Hercegoviny a ústavy Federace Bosny a Hercegoviny, které oznámil vysoký zástupce v Bosně a Hercegovině v den voleb a jež mohou ohrozit demokratickou legitimitu a upevnit etnický nacionalismus;

123. zdůrazňuje, že je třeba, aby kandidátské a potenciální kandidátské země západního Balkánu plně sladily své politiky se SZBP EU, a vyzývá Komisi a členské státy, aby využívaly SZBP jako nástroje k posílení spolupráce se zeměmi západního Balkánu; zdůrazňuje, že země, které chtějí vstoupit do EU, se musí plně přizpůsobit základním hodnotám a společným politikám v souvislosti s nezákonnou útočnou válkou Ruska; zdůrazňuje, že lidská práva a lidská důstojnost jsou nezpochybnitelnou podmínkou, a proto musí kandidátské země začleňovat práva osob se zdravotním postižením, komunity LGBTI+, žen a dívek a dalších zranitelných skupin do všech odvětví a politik; vyzývá k užší spolupráci mezi EU a kandidátskými a potenciálními kandidátskými státy v oblasti bezpečnosti a obrany;

124. je i nadále hluboce znepokojen zprávami o tom, že se komisař pro sousedství a rozšíření úmyslně snaží obcházet a podkopat ústřední význam demokratických reforem a reform právního státu v přistupujících zemích EU; naléhavě vyzývá Komisi, aby zahájila nezávislé a nestranné vyšetřování toho, zda chování komisaře pro sousedství a rozšíření a jimi prosazované politiky nepředstavují porušení kodexu chování členů Evropské komise a povinností komisaře vyplývajících ze Smluv;

Středa 18. ledna 2023

125. bere na vědomí zprávu o Turecku za rok 2022, kterou Komise předložila dne 12. října 2022; je hluboce znepokojen skutečností, že turecká vláda nezvrátila negativní trend, pokud jde o zhoršování situace v oblasti demokracie, právního státu, základních práv a nezávislosti soudnictví, a že zahraniční politika Turecka je i nadále v rozporu s prioritami EU v rámci SZBP, přičemž míra souladu ve sledovaném období činila pouze 7 %; opakuje svůj postoj ze dne 18. května 2022, že nemůže uvažovat o jakémkoli obnovení přístupových jednání s Tureckem; je však i nadále odhodlán vést s Tureckem demokratický a politický dialog, zejména s jeho občanskou společností;

126. vyjadřuje politování nad tím, že Turecko dosud neratifikovalo žádosti Švédska a Finska o členství v NATO;

127. znovu vyjadřuje uznání Turecku za to, že odsoudilo neodůvodněnou ruskou invazi a vojenskou agresi vůči Ukrajině, a za jeho úlohu prostředníka mezi Ukrajinou a Ruskem, a to i tím, že zásadním způsobem přispělo k dosažení důležité dohody o vývozu ukrajinského obilí; vyjadřuje však vážné znepokojení nad přetrvávajícím nedodržováním sankcí EU vůči Rusku, zejména pokud jde o volný pohyb zboží pocházejícího ze stávající celní unie a v kontextu nedávno posílených obchodních a finančních vztahů Turecka s Ruskem; zdůrazňuje, že geopolitická úloha Turecka nepřevažuje nad závažnými nedostatky, které v této zemi panují v oblasti lidských práv a jež zůstávají hlavní překážkou pro rozvoj vztahů mezi EU a Tureckem;

128. znovu opakuje svou předchozí výzvu, aby EU urychleně definovala celkovou strategii pro své krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé vztahy s Tureckem, která by spojovala všechny aspekty a politiky, s cílem podpořit stabilnější, důvěryhodnější a předvídatelnější partnerství, a to vzhledem k tomu, že Turecko hraje v regionu klíčovou úlohu, přičemž je nutné zohlednit pokračující destabilizující činnost země na západním Balkáně, ve východním Středomoří, na Blízkém východě a na jižním Kavkaze a to, že se situace v oblasti demokracie v této zemi stále zhoršuje; vyjadřuje politování nad nedávnou výhrůžnou rétorikou turecké vlády vůči Řecku, které je členským státem a spojencem Turecka v organizaci NATO; naléhavě vyzývá všechny zúčastněné strany, aby snížily napětí a podpořily obnovení diplomatického dialogu s cílem nalézt udržitelná řešení sporů v tomto regionu;

129. vyjadřuje politování nad tím, že ani po více než 25 letech od zahájení barcelonského procesu se středomořskými zeměmi v jižním sousedství nepodařilo vytvořit společný prostor prosperity, stability a svobody; vyzývá Komisi, aby podpořila země jižního sousedství při oživení po pandemii COVID-19 a aby zmírnila nepříznivé dopady pandemie na tyto země a otřesy v oblasti dodávek a zvýšení cen v důsledku ruské útočné války proti Ukrajině, zejména v oblasti potravinového zabezpečení a hnojiv; vítá Černomořskou obilnou iniciativu, kterou zprostředkovala OSN; naléhavě vyzývá Rusko, aby ukončilo opětovné využívání vývozu potravin jako zbraně, neboť to nezodpovědným způsobem vytváří riziko ještě většího nedostatku potravin v Africe, Asii a na Blízkém východě, a aby plně dodržovalo podmínky dohody; vyzývá k posílení energetických partnerství s příslušnými zeměmi v regionu, přičemž je třeba plně zohlednit potřebu diverzifikace dodavatelů i zdrojů energie a zároveň pomáhat partnerským zemím při jejich ekologické a digitální transformaci; požaduje, aby byl podporován bezpečný a rovný přístup k očkovacím látkám po celém světě, mimo jiné dočasným zrušením příslušných patentových práv;

130. vyzývá Komisi, aby plně provedla iniciativy nastíněné ve společném sdělení Komise a místopředsedy Komise, vysokého představitele ze dne 9. února 2021 o obnoveném partnerství se zeměmi jižního sousedství a přijaté v doporučení Parlamentu o obnoveném partnerství se zeměmi jižního sousedství;

131. zdůrazňuje, že nestabilita a nejistota v evropském jižním sousedství zůstává i nadále problémem; vyzývá EU a její členské státy, aby posílily spolupráci s partnerskými zeměmi jižního sousedství s cílem zmírnit důsledky obchodování s lidmi a pašování nelegálních zbraní a kulturních statků a předcházet násilnému extremismu, aby se tak ochránila bezpečnost a stabilita v tomto regionu;

132. zdůrazňuje, že nestabilita v Libyi má důsledky nejen pro sousední země, ale i pro Evropu; poukazuje na to, že neexistence fungujícího státu, rozpory mezi frakcemi a nárůst počtu ozbrojených skupin jsou živnou půdou pro obchodníky s drogami, zbraněmi a lidmi;

Středa 18. ledna 2023

133. odsuzuje neustálou hrozbu, kterou představuje Rusko v Radě bezpečnosti OSN, pokud jde o prodloužení posledního syrského koridoru humanitární pomoci přes Báb al-Hawá, což ohrožuje uspokojování základních potřeb více než čtyři milionů lidí, kteří jsou závislí na humanitární pomoci v oblasti potravin, léků a dalších životně důležitých dodávek;

134. je znepokojen špatnou hospodářskou a humanitární situací v Afghánistánu, poté co se násilím ujal moci Tálibán, která má obzvláště negativní dopad na práva žen a dívek, etnické a náboženské menšiny, obránce lidských práv, nezávislé zástupce sdělovacích prostředků a jednotlivce, kteří poskytovali pomoc EU a jejím členským státům; vyjadřuje hluboké znepokojení nad regionální nestabilitou způsobenou převzetím moci Tálibánem a zejména nad ambicemi Tálibánu rozšířit svůj vliv na sousední země tím, že buduje a posiluje teroristické sítě v celém regionu; konstatuje, že v tomto ohledu je obzvláště zranitelný Pákistán;

135. naléhavě vyzývá Komisi a místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby v souladu s rozhodnutím Rady (SZBP) 2022/151 (7) zajistili úplnou a včasnou evakuaci všech zaměstnanců zvláštního zástupce EU v Afghánistánu a policejní mise Evropské unie v Afghánistánu, dalších zvláště zranitelných osob a na nich závislých manželů nebo manželek, dětí, rodičů a nesezdaných sester;

136. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily další financování humanitární pomoci afghánskému lidu; znovu opakuje, že neuznává režim Tálibánu; podporuje pět klíčových kritérií, která Rada přijala dne 21. září 2021 a slouží jako hlavní zásady pro budoucí spolupráci s Tálibánem, domnívá se však, že k řešení krizové situace v oblasti lidských práv a genderového apartheidu, které v současnosti panují v Afghánistánu, je třeba vyvinout značné úsilí a definovat dlouhodobou strategii; vyzývá EU, aby zvýšila svou podporu zaměřenou na zajištění spravedlnosti pro oběti odporých zločinů spáchaných v Afghánistánu, včetně žen a dívek, etnických menšin a osob LGBTIQ+, a aby poskytla veškerou nezbytnou pomoc při vyšetřování zločinů proti lidskosti a válečných zločinů v Afghánistánu, které nedávno obnovil Mezinárodní trestní soud; co nejdůrazněji odsuzuje rozhodnutí Tálibánu zakázat ženám a dívkám účastnit se středoškolského a vysokoškolského vzdělávání a zakázat zaměstnávání žen v nevládních organizacích, což může mít katastrofální humanitární důsledky; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby společně s OSN, občanskou společností a mezinárodními partnery zvýšily tlak na Tálibán, aby tato rozhodnutí neprodlené zrušil;

137. odsuzuje brutální zásahy Íránu, včetně Islámských revolučních gard, proti demonstracím po smrti Mahsy Amíniové, která zemřela poté, co ji íránská „mravnostní“ policie násilně zatkla, týrala a vystavila špatnému zacházení; vyzývá EU a její členské státy, aby Islámské revoluční gardy zařadily s ohledem na jejich teroristickou činnost, represe proti demonstrantům a dodávky bezpilotních letounů do Ruska na seznam EU uvádějící osoby, skupiny a subjekty zapojené do teroristických činů (dále jen „seznam teroristů vedený EU“); znovu opakuje, že podporuje pokojné protestní hnutí v celé zemi, které vyjadřuje nesouhlas se zabitím Mahsy Amíniové, systémovým a rostoucím útlakem žen a závažným a masovým porušováním lidských práv a základních svobod; je šokován tím, že íránská policie a bezpečnostní síly používají proti pokojným demonstrantům neomezenou a nepřiměřenou sílu; co nejdůrazněji odsuzuje popravu pokojných demonstrantů Islámskou republikou; domnívá se, že očividné přehlížení lidské důstojnosti a demokratických aspirací vlastních občanů ze strany íránského režimu a jeho podpora Ruské federaci vyžadují další úpravy postoje EU vůči Íránu; naléhavě vyzývá orgány Islámské republiky, aby neprodlené zrušily všechny tresty smrti vynesené v souvislosti s probíhajícími protesty a aby okamžitě vyhlásily moratorium na trest smrti s cílem úplně jej zrušit; vyzývá EU, aby důrazně reagovala na zapojení Íránu do ruské útočné války proti Ukrajině;

138. silně podporuje touhu íránského lidu po životě ve svobodné, stabilní, inkluzivní a demokratické zemi, která by dodržovala své vnitrostátní a mezinárodní závazky v oblasti lidských práv a základních svobod; vítá v tomto ohledu omezující opatření uvalená na íránské osoby a subjekty, včetně tzv. mravnostní policie, za jejich úlohu při potlačování probíhajících protestů v Íránu, do jejichž čela se postavily ženy, které požadují rovná práva a ukončení systematické diskriminace žen a obecnějšího porušování lidských práv v Íránské islámské republice; vítá rezoluci Rady OSN pro lidská

(7) Rozhodnutí Rady (SZBP) 2022/151 ze dne 3. února 2022 o akci Evropské unie na podporu evakuace některých zvláště zranitelných osob z Afghánistánu (Úř. věst. L 25, 4.2.2022, s. 11).

Středa 18. ledna 2023

práva S35/1 ze dne 24. listopadu 2022 o zřízení nezávislé mezinárodní vyšetřovací mise pro Íránskou islámskou republiku a vyzývá EU, aby plně podporovala přípravy na tuto misi a její provádění; vyzývá ESVČ, Evropskou komisi a členské státy, aby v rámci všech kontaktů s Íránem nadále upozorňovaly na otázky lidských práv;

139. opakuje, že sankce vůči vedoucím představitelům Islámských revolučních gard nesmí být zrušeny, a vyzývá k přijetí dalších omezujících opatření proti Islámským revolučním gardám; vyzývá Radu, aby zařadila Islámské revoluční gardy a jejich pomocné síly, včetně polovojenských milicí Basídž a jednotek Kuds, na seznam teroristů vedený EU;

140. konstatuje, že nešíření jaderných zbraní je základním kamenem stabilizace Blízkého východu a oblasti Perského zálivu; vyzývá k pokračování diplomatického úsilí s cílem zajistit, aby Írán nevyvíjel jaderné zbraně; je však toho názoru, že žádná další jednání o společném komplexním akčním plánu nemohou opomíjet ostatní škodlivé politiky, projekty a vojenské programy Íránu;

141. opakuje, že je třeba podpořit Smlouvu o společném komplexním akčním plánu, jakož i probíhající jednání o jejím provádění;

142. zastává názor, že EU by měla posílit kapacitu pracovní skupiny StratCom Jih, s cílem dále rozvinout konkrétní strategii pro boj proti dezinformacím v jižním sousedství, včetně Íránské islámské republiky, která by se zaměřila na boj proti falešným zprávám a propagandě v zájmu posílení demokracie a stability;

143. vítá ambici posílit vztahy EU se zeměmi Perského zálivu, jak je zdůrazněno ve společném sdělení Evropskému parlamentu a Radě ze dne 18. května 2022 o strategickém partnerství s Perským zálivem; konstatuje, že existuje společný zájem na strategičtější spolupráci s partnery z Perského zálivu, zejména pokud jde o podporu regionální bezpečnosti, spolupráce, opatření v oblasti klimatu a lidských práv jako klíčových strategických cílů; vyzývá EU a členské státy, aby i nadále kladly důraz na dodržování lidských práv a rovnosti žen a mužů, jakož i na postupné sbližování hodnot, zejména v souvislosti s reakcí na ruskou útočnou válku proti Ukrajině a na její důsledky; vyjadřuje hluboké politování nad rozhodnutím organizace OPEC+ omezit produkci ropy, o němž se zasadila především Saudská Arábie, neboť to zhorší celosvětovou inflaci a oslabí mezinárodní úsilí v boji proti útočné válce Ruska proti na Ukrajině; bere na vědomí skutečnost, že Spojené arabské emiráty byly zařazeny na seznam jurisdikcí, které jsou pod zvýšeným dohledem Finančního akčního výboru, a to z důvodu strategických nedostatků v předcházení praní peněz v této zemi; je znepokojen tím, že se staly bezpečným útočištěm pro ruské oligarchy, na které EU uvalila sankce; zdůrazňuje, že skutečné strategické partnerství s Perským zálivem vyžaduje dialog a spolupráci v oblasti lidských práv a spojení v boji proti ruské agresi na Ukrajině;

144. znovu opakuje svou podporu Abrahámovským dohodám, které normalizovaly diplomatické vztahy mezi Spojenými arabskými emiráty a Bahrajnem a které později vedly k tomu, že Maroko a Súdán podepsaly dohodu o normalizaci s Izraelem;

145. zdůrazňuje, že v otázce izraelsko-palestinského konfliktu EU i nadále jednotně usiluje o dosažení řešení v podobě existence dvou států založeného na parametrech stanovených v závěrech Rady z července roku 2014, které umožní, aby Stát Izrael a nezávislý, demokratický, celistvý, svrchovaný a životaschopný Stát Palestina existovaly vedle sebe v míru a bezpečí a vzájemně se uznávaly, přičemž Jeruzalém by se v budoucnu stal hlavním městem obou států; připomněl, že osady na okupovaných palestinských územích jsou podle mezinárodního práva nezákonné; vyzývá novou izraelskou vládu, aby aktivně a věrohodně prokázala svůj závazek k řešení založenému na existenci dvou států, které zůstává hlavním cílem politiky EU v oblasti mírového procesu na Blízkém východě i klíčovým prvkem partnerství mezi EU a Izraelem;

146. poznamenává, že v roce 2022 se opětovně sešla Rada přidružení EU-Izrael; je toho názoru, že Rada přidružení by měla sloužit nejen k posílení partnerství mezi EU a Izraelem, ale také jako fórum pro dialog o otázkách týkajících se izraelsko-palestinského konfliktu a jako prostředek k oživení mírového procesu na Blízkém východě; připomíná a podporuje postoj EU, který Rada stanovila a jednomyslně schválila v rámci příprav na 12. zasedání Rady přidružení, které se konalo v Bruselu dne 3. října 2022; podporuje úsilí vysokého představitele, který se snaží o to, aby se čelní arabští

Středa 18. ledna 2023

představitelé spojili s cílem dosáhnout pokroku na cestě ke všeobecnému regionálnímu míru, který ukončí izraelsko-palestinský konflikt a přinese značnou bezpečnost, obchod a další spolupráci pro tento region;

147. opakuje svůj postoj, že všechny učebnice a školní materiály podporované z fondů Unie musí být v souladu s normami UNESCO prosazujícími mír, toleranci, soužití a nenásilí;

148. vítá schválení víceletého příspěvku Unie Agentuře OSN pro pomoc a práci ve prospěch palestinských uprchlíků na Blízkém východě (UNRWA), který zajišťuje předvídatelnou podporu palestinským uprchlíkům v souladu se společným prohlášením EU a UNRWA na období 2021–2024; vítá dodatečný příspěvek Unie agentuře v rámci Nástroje pro zajišťování potravin a odolnosti za účelem řešení nedostatečného zabezpečení potravin; zdůrazňuje, že agentura UNRWA nadále přispívá k regionální stabilitě a míru;

149. považuje Izrael za důležitého partnera EU; vyjadřuje uznání Izraeli a Libanonu za dohodu o vymezení jejich námořních hranic;

150. co nejdůrazněji odsuzuje ruskou útočnou válku proti Ukrajině, jakož i podpůrnou úlohu Lukašenkova režimu v Bělorusku; vyzývá ruské vedení, aby tuto válku okamžitě ukončilo a bezpodmínečně se stáhlo z celého mezinárodně uznávaného území Ukrajiny a ze všech dalších zemí, zejména Gruzie a Moldavské republiky, jejichž území nebo jeho části nezákonně okupuje; naléhavě vyzývá Rusko, aby zaručilo volný tok obilí a dalších surovin po celém světě; žádá Radu, aby Rusko označila za stát, který podporuje terorismus a jenž používá teroristické prostředky; naléhavě vyzývá mezinárodní společenství, aby podporovalo všechny legitimní mezinárodní a vnitrostátní procesy, a to i na základě zásady univerzální jurisdikce, s cílem vyšetřit zločiny proti lidskosti a válečné zločiny, aby tak všechny osoby, které nesou odpovědnost za nesčetné válečné zločiny a porušování lidských práv, včetně hromadného znásilňování a nucených deportací Ukrajinců, byly pohnány k odpovědnosti před soudem; znovu potvrzuje, že Rusko bude muset nahradit veškeré škody a ničení, které způsobilo na Ukrajině; konstatuje, že mnozí ruští občané opouštějí Rusko, aby se vyhnuli odvodům; vyzývá k tomu, aby všichni, kdo jakýmkoli způsobem dobrovolně pomáhali Rusku v této válce nebo při organizaci nelegitimních referend, byli pohnáni k odpovědnosti a individuálně potrestáni;

151. považuje za pozitivní, že byla pozastavena dohoda mezi Evropskou unií a Ruskem o zjednodušení vízového režimu; vyzývá členské státy, aby plně provedly pokyny Komise týkající se obecného vydávání víz ruským žadatelům a kontrol ruských občanů na vnějších hranicích, v plném souladu s právem EU a mezinárodním právem, a aby zajistily, že každá žádost o azyl, podaná např. disidenty, dezertéry, muži vyhýbajícími se odvodu a aktivisty, bude přezkoumána na individuálním základě, přičemž budou zohledněny bezpečnostní obavy hostitelského členského státu a celý proces bude v souladu s *acquis* EU v oblasti azylu; vyzývá Radu a Komisi, aby pozorně sledovaly situaci týkající se ruských víz;

152. vítá přijetí nejnovějšího balíčku sankcí vůči Rusku; vyzývá však Radu, aby rozšířila seznam osob, na něž se přímo vztahují sankce EU, a zohlednila přitom seznam 6 000 osob, který předložila Nadace pro boj proti korupci Alexeje Navalného;

153. je pevně přesvědčen, že pouze konečné vítězství Ukrajiny nad Ruskem bude bránit světový řád a odrazovat další agresivní aktéry od vedení útočných válek; vyzývá příslušné orgány EU, aby společně vypracovaly scénáře ukončení války, které zohlední potenciálně destabilizované a oslabené Rusko a budou zahrnovat plány pro jeho případnou reformu;

154. vyzývá Komisi a členské státy, aby se ujaly vedoucí úlohy při přípravě mnohostranného mechanismu pro dohled, prosazování a vyplácení v souvislosti s ruským odškodněním Ukrajinců;

155. všímá si rozšířené podpory nevyprovokované a neodůvodněné ruské invaze na Ukrajinu v mnoha zemích, zejména v důsledku účinnosti ruských a čínských dezinformačních kampaní; vybízí místopředsedu Komise, vysokého představitele, Komisi a členské státy, aby posílili diplomatickou komunikaci s těmito zeměmi, zvýšili dvoustrannou a mnohostrannou spolupráci a zintenzivnili strategickou komunikaci; zdůrazňuje ústřední úlohu strategie Global Gateway při řešení společných výzev na základě demokratických hodnot, rovných partnerství a environmentální udržitelnosti;

Středa 18. ledna 2023

156. vyzývá mezinárodní společenství, aby co nejvíce zmírnilo negativní dopady ruské agrese proti Ukrajině na Arktidu, kde by zachování míru, prosperity a stability mělo zůstat prioritou; vyjadřuje znepokojení nad ruskou vojenskou činností v Arktidě a mění se bezpečnostní situací v tomto regionu a znovu potvrzuje strategický význam Arktidy; vyzývá k tomu, aby se s ohledem na novou bezpečnostní situaci vyplývající z ruské agrese proti Ukrajině EU v tomto regionu silněji angažovala, neboť má pro Unii klíčový strategický význam, pokud jde o změnu klimatu, průmyslové a hospodářské politiky, volnou plavbu a geostrategický vliv, jakož i vzhledem k rostoucím ruským a čínským zájmům a aktivitám v tomto regionu;

157. vyzývá k aktivnímu zapojení vedoucích představitelů EU do předcházení jaderným hrozbám vyplývajícím z ruské útočné války proti Ukrajině, včetně bezpečnosti Záporožské jaderné elektrárny;

158. zdůrazňuje, že je důležité posílit vztahy s Latinskou Amerikou a Karibikem (LAK) aktualizací strategie EU-LAK se silným důrazem na společné úsilí o posílení mnohostranného celosvětového pořádku, mezinárodního práva a dodržování demokracie a lidských práv, zejména v souvislosti s tím, jak ve srovnání s EU nepřiměřeně narůstá vliv ČLR a Ruska v tomto regionu, a s rostoucími hrozbami pro evropské dodavatelské řetězce v důsledku ruské války proti Ukrajině; vyzývá členské státy a ESVC, aby v regionu vyvíjely aktivní diplomacii a dále posilovaly stávající partnerství s podobně smýšlejícími zeměmi, obchodní vztahy, investice, podporu demokracie a meziparlamentní spolupráci; v této souvislosti zdůrazňuje význam otázek spojených s genderem, změnou klimatu a právy původních obyvatel a to, že je třeba urychleně podepsat a ratifikovat vyvážené a modernizované dohody s Chile, Mexikem a Mercosurem, které budou zahrnovat právně závaznou a vymahatelnou kapitolu o obchodu a udržitelném rozvoji se silným důrazem na oblast lidských práv a na soulad s cíli Zelené dohody pro Evropu, za předpokladu, že v případě Mercosuru bude dosaženo dohody o doplňujícím nástroji týkajícím se smysluplných závazků před ratifikací; vítá dokončení jednání o rozšířené rámcové dohodě mezi EU a Chile; v této souvislosti naléhavě žádá Komisi, aby po více než dvou letech jednání o doplňujícím nástroji dosáhla co nejdříve konečné dohody; zdůrazňuje, že je třeba, aby dohodu o přidružení mezi EU a zeměmi Střední Ameriky ratifikovaly všechny strany;

159. vyjadřuje svou podporu demokratickému a ústavnímu pořádku Peru, který byl ohrožen bývalým prezidentem Pedrem Castillem a jeho spojenci, když se dne 7. prosince 2022 pokusil nezákonně rozpustit Kongres, aby se vyhnul vlastnímu odvolání; vyjadřuje naději, že bezúhonně a odpovědně chování peruánských orgánů pouze posílí demokracii v zemi, a žádá, aby se co nejdříve konaly prezidentské a parlamentní volby s cílem překonat patovou politickou situaci;

160. znovu opakuje svůj pevný závazek bránit a podporovat demokracii v Latinské Americe; odsuzuje očividně protidemokratický násilný krajně pravicový útok na brazilské demokratické instituce, k němuž došlo dne 8. ledna 2023 a který byl vyvolán záměrnými a rozsáhlými dezinformacemi o legitimitě nedávných brazilských prezidentských voleb; vyjadřuje plnou podporu demokraticky zvolenému prezidentovi Brazílie Lulovi da Silva a rychlé a rozhodné reakci brazilské vlády na toto povstání;

161. zdůrazňuje, že vztahy EU s Africkou unií jsou nanejvýš důležité, aby bylo možné reagovat na potřeby a rozvíjet velký potenciál partnerských zemí v Africe a naplňovat společné zájmy; vyzývá Komisi a místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby provedli závazky, které byly dohodnuty na summitu AU-EU, aby urychleně realizovali projekty Global Gateway v Africe a posílili partnerství v oblasti bezpečnosti, obchodu, zdraví, rozvoje a pomoci při zmírňování pandemie COVID-19 se zeměmi na africkém kontinentu v souladu se Strategickým kompasem, a to na základě rovnosti a zejména s cílem podpořit cíle v oblasti udržitelného rozvoje, digitální a ekologickou transformaci, lidská práva a mírové urovnání konfliktů v souladu se zásadami mezinárodního práva; zdůrazňuje, že spolupráce EU s Afrikou, mimo jiné prostřednictvím rozvojové a obchodní spolupráce, musí upřednostňovat pomoc při budování silných a odolných společností, posilování sociální rovnosti a bezpečnosti a podpoře demokratických struktur na místě;

162. vítá přidělení finančních prostředků z Evropského rozvojového fondu na zmírnění rostoucího nedostatku potravin, který je mimo jiné způsoben ruskou invazí na Ukrajinu; žádá, aby byla podle potřeby přijata další podobná opatření; opakuje svou výzvu k přechodu k plnému partnerství rovnocenných stran, jehož jádrem bude lidský rozvoj a ochrana přírodních zdrojů;

Středa 18. ledna 2023

163. vyzývá k silné strategické komunikaci EU a k informační kampani zaměřující se na africké země, aby se bojovalo proti škodlivým narativům, které v regionu šíří Ruská federace a ČLR;

164. odsuzuje vměšování Ruska v Africe, které ohrožuje demokracii, zejména prostřednictvím zvýšeného působení Wagnerovy skupiny na tomto kontinentu; důrazně odsuzuje nekalé praktiky a zločiny spáchané Wagnerovou skupinou;

165. vyzývá k partnerství mezi Afrikou a Evropou zaměřenému na vytvoření prostoru solidarity, bezpečnosti, míru a trvalé prosperity; vyzývá EU, aby urychleně podnikla kroky proti rostoucí přítomnosti Wagnerovy skupiny v několika afrických zemích, neboť tato skupina přispívá k další nestabilitě a podkopává úsilí v boji proti terorismu;

Zlepšení parlamentní diplomacie jako nástroje zahraniční politiky

166. poukazuje na zvláštní příspěvek Evropského parlamentu k zahraniční a bezpečnostní politice EU prostřednictvím prostředků parlamentní diplomacie; vyzývá k důkladnějšímu parlamentnímu dohledu nad záležitostmi, které mají pro evropské zahraniční věci strategický význam; připomíná mimo jiné, že mezi Nejvyšší radou Ukrajiny a Parlamentem probíhá intenzivní spolupráce na politické a technické úrovni;

167. konstatuje, že Parlament se prostřednictvím svých zvláštních nástrojů aktivně podílí na SZBP; zdůrazňuje význam a jedinečnou povahu demokratizačních programů Parlamentu, jako je „dialog Jeana Monneta“, jejichž cílem je podpořit a posílit činnost parlamentů; připomíná, že všechny orgány EU by se měly podílet a spolupracovat na činnostech zaměřených na boj proti globálnímu zhoršování situace v oblasti demokracie, a to i prostřednictvím volebních pozorovatelských misí, mediace a dialogu, předcházení konfliktům, Sacharovovy ceny a sítě jejích nositelů a parlamentní diplomacie;

168. vyzývá ESVČ, aby za prioritu stanovila svobodu tisku a svobodu projevu a aby přijala veškerá nezbytná opatření k plnému dodržování obecných zásad EU týkajících se svobody projevu online a offline; naléhavě vyzývá delegace EU, aby zlepšily preventivní ochranná opatření, plán nouzové reakce na zhoršení situace v oblasti svobody tisku a poskytly prokazatelnou a viditelnou podporu místním novinářům a občanské společnosti;

169. vyzývá ke zlepšení preventivní diplomacie Evropské unie jakožto proaktivního nástroje zahraniční politiky s cílem zabránit vypuknutí konfliktů mezi třetími stranami a podpořit je při hledání mírových řešení v případech rostoucího napětí;

170. zdůrazňuje význam parlamentních shromáždění jako fór pro spolupráci a institucionální dialog a jejich cenný přínos pro kroky evropské zahraniční politiky v otázkách bezpečnosti, jakož i potřebu podporovat jejich činnost a zajistit jejich správné fungování a rozvoj;

171. vyzývá Komisi a členské státy, aby umožnily a posílily parlamentní dohled nad vnější činností EU, a to i tím, že budou pokračovat pravidelné konzultace s místopředsedou Komise, vysokým představitelem a s Komisí a že zapojí Parlament do řádného dalšího provádění a kontroly Evropského mírového nástroje a Strategického kompasu; připomíná, že Evropský parlament navázal určitou míru neformální spolupráce s ESVČ, která byla posílena rozhodnutím Rady ze dne 26. července 2010 a prohlášením vysoké představitelky o politické odpovědnosti z roku 2010; zdůrazňuje, že je nezbytné dále posílit rámec interinstitucionálních vztahů mezi Parlamentem a ESVČ, včetně jejích delegací; vyzývá k uzavření rámcové dohody o posílení spolupráce v oblasti vnější činnosti mezi ESVČ a Evropským parlamentem, která by mohla posílit vlastní soubor nástrojů EU pro vnější činnost; zdůrazňuje, že je třeba využít přezkum Evropského obranného fondu v polovině období k tomu, aby byl prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci zaveden řádný parlamentní dohled nad pracovními programy; zdůrazňuje, že je rovněž třeba zavést podobnou úroveň parlamentního dohledu nad připravovaným zákonem o společném zadávání veřejných zakázek (EDIRPA) a evropským investičním programem v oblasti obrany (EDIP); zdůrazňuje, že aby Parlament mohl řádně plnit svou důležitou úlohu demokratického dohledu, měly by mu být poskytovány nezbytné informace a dokumenty transparentním a včasným způsobem;

Středa 18. ledna 2023

172. připomíná významnou roli vnitrostátních parlamentů v členských státech; zdůrazňuje klíčovou roli, kterou může hrát Parlamentní shromáždění NATO, a vyzývá k dalšímu posílení vztahů mezi tímto shromážděním a Evropským parlamentem;

173. vyzývá všechny orgány a agentury EU, jakož i členské státy, aby se dostatečně zapojily do boje proti dezinformacím a propagandě narušující její politiky tím, že posílí strategickou komunikaci o své činnosti a zlepší její vnímání veřejností; vyzývá k větší podpoře strategické komunikace, která by měla být poskytována delegacím a misím EU;

174. odsuzuje veškeré pokusy třetích zemí ovlivňovat nebo korumpovat osoby vykonávající volené funkce; je odhodlán plně vyšetřit a řádně řešit případy korupce a nevhodného jednání třetích zemí, které se snaží získat vliv v Parlamentu;

175. trvá na právu Parlamentu na informace v záležitostech SZBP podle článku 36 Smlouvy o EU; poukazuje na rozsudky Evropského soudního dvora týkající se dohody s Mauriciem⁽⁸⁾ a dohody s Tanzanií⁽⁹⁾, podle nichž je včasné a komplexní informování Parlamentu zásadní pro to, aby mohl vykonávat svou demokratickou kontrolu a poradní úlohu v záležitostech SZBP;

176. potvrzuje, že Parlament by měl při rozhodování Unie na mezinárodní scéně plně využívat svých pravomocí v oblasti dohledu a rozpočtu; zdůrazňuje význam programů Parlamentu na podporu demokracie, které mají velký potenciál posílit úlohu EU po celém světě tím, že zapojují klíčové politické subjekty a usnadňují udržitelnou demokratickou správu věcí veřejných v zemích mimo EU a přistupujících zemích EU;

o

o o

177. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení předsedovi Evropské rady, Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a vládám a parlamentům členských států.

⁽⁸⁾ Rozsudek ze dne 24. června 2014, Evropský parlament v. Rada Evropské unie, C-658/11, ECLI:EU:C:2014:2025.

⁽⁹⁾ Rozsudek ze dne 14. června 2016, Evropský parlament v. Rada Evropské unie, C-263/14, ECLI:EU:C:2016:435.

Středa 18. ledna 2023

P9_TA(2023)0010

Provádění společné bezpečnostní a obranné politiky – výroční zpráva za rok 2022

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. ledna 2023 o provádění společné bezpečnostní a obranné politiky – výroční zpráva za rok 2022 (2022/2050(INI))

(2023/C 214/05)

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouvy o fungování EU“),
- s ohledem na hlavu V Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“), zejména na kapitolu 2 oddíl 2 o ustanoveních o společné bezpečnostní a obranné politice (SBOP),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/697 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zřizuje Evropský obranný fond ⁽¹⁾ (EDF),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/947 ze dne 9. června 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa ⁽²⁾,
- s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 19. července 2022, kterým se stanoví akt o posílení evropského obranného průmyslu prostřednictvím kolaborativního zadávání veřejných zakázek (EDIRPA), který předložila Komise (COM(2022)0349),
- s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2017/2315 ze dne 11. prosince 2017, kterým se zřizuje stálá strukturovaná spolupráce (PESCO) a stanoví seznam zúčastněných členských států ⁽³⁾,
- s ohledem na závěry Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o zřízení paktu pro civilní SBOP, přijaté Radou pro zahraniční věci na jejím zasedání dne 19. listopadu 2018,
- s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2021/509 ze dne 22. března 2021 o zřízení Evropského mírového nástroje ⁽⁴⁾
- s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2021/748 ⁽⁵⁾, (SZBP) 2021/749 ⁽⁶⁾ a (SZBP) 2021/750 ⁽⁷⁾ ze dne 6. května 2021 o účasti Kanady, Norského království a Spojených států amerických na projektu „Vojenská mobilita“ v rámci stálé strukturované spolupráce (PESCO),
- s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2021/1143 ze dne 12. července 2021 o vojenské výcvikové misi Evropské unie v Mosambiku (EUTM Mozambique) ⁽⁸⁾,
- s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2022/638 ze dne 13. dubna 2022, kterým se mění rozhodnutí 2014/486/SZBP o poradní misi Evropské unie pro reformu sektoru civilní bezpečnosti na Ukrajině (EUAM Ukraine) ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 170, 12.5.2021, s. 149.

⁽²⁾ Úř. věst. L 209, 14.6.2021, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. L 331, 14.12.2017, s. 57.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 102, 24.3.2021, s. 14.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 160, 7.5.2021, s. 106.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 160, 7.5.2021, s. 109.

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 160, 7.5.2021, s. 112.

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 247, 13.7.2021, s. 93.

⁽⁹⁾ Úř. věst. L 117, 19.4.2022, s. 38.

Středa 18. ledna 2023

- s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2022/1968 ze dne 17. října 2022 o vojenské pomocné misi EU na podporu Ukrajiny (EUMAM Ukraine) ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2022/1970 ze dne 17. října 2022, kterým se mění rozhodnutí 2010/452/SZBP o Pozorovatelské misi Evropské unie v Gruzii (EUMM Georgia) ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na závěry Evropské rady ze dnů 22. října 2021 a 24.–25. března, 30.–31. května a 23.–24. června 2022,
- s ohledem na závěry Rady pro zahraniční věci ze dne 12. prosince 2022,
- s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2022/2444 ze dne 12. prosince 2022 o vojenské partnerské misi Evropské unie v Nigeru (EUMPM Niger) ⁽¹²⁾,
- s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2022/1970 ze dne 17. října 2022 ⁽¹³⁾, kterým se zřizuje monitorovací kapacita EU v Arménii, a na její rozhodnutí ze dne 19. prosince 2022 o vyslání přechodného týmu pro pomoc při plánování do Arménie,
- s ohledem na Versailleské prohlášení přijaté na neformálním zasedání hlav států a předsedů vlád dne 11. března 2022,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 22. ledna 2018 o integrovaném přístupu k vnějším konfliktům a krizím a ze dne 24. ledna 2022 o bezpečnostní situaci v Evropě,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 25. listopadu 2013, 18. listopadu 2014, 18. května 2015, 27. června 2016, 14. listopadu 2016, 18. května 2017, 17. července 2017, 25. června 2018, 17. června 2019, 10. prosince 2019, 17. června 2020, 12. října 2020, 20. listopadu 2020, 7. prosince 2020 a 10. května 2021 o SBOP,
- s ohledem na závěry ze zasedání Rady ze dne 5. června 2020 o mládeži a vnější činnosti,
- s ohledem na závěry Rady o obnoveném partnerství se zeměmi jižního sousedství – nová agenda pro Středomoří ze dne 16. dubna 2021,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 18. října 2021 týkající se Bosny a Hercegoviny a operace EUFOR Althea,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 24. ledna 2022 o posunutí strategického partnerství OSN a EU pro mírové operace a řešení krizí na vyšší úroveň: priority na období 2022–2024,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 21. února 2022 o prodloužení a posílení provádění koncepce koordinované přítomnosti na moři v Guinejském zálivu,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 23. května 2022 o rozvoji kybernetické pozice Evropské unie,
- s ohledem na zasedání Rady pro zahraniční věci konané dne 16. května 2022 a na zasedání Rady pro zahraniční věci s ministry obrany konané dne 17. května 2022,
- s ohledem na globální strategii nazvanou „Sdílená vize, společný postup: silnější Evropa – Globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie“, který dne 28. června 2016 představila místopředsdkyně Evropské komise, vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku,

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. L 270, 18.10.2022, s. 85.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. L 270, 18.10.2022, s. 93.

⁽¹²⁾ Úř. věst. L 319, 13.12.2022, s. 86.

⁽¹³⁾ Úř. věst. L 270, 18.10.2022, s. 93.

Středa 18. ledna 2023

- s ohledem na „Strategický kompas pro bezpečnost a obranu – Za Evropskou unii, která chrání své občany, hodnoty a zájmy a přispívá k mezinárodnímu míru a bezpečnosti“, který schválila Rada dne 21. března 2022 a potvrdila Evropská rada dne 25. března 2022,
- s ohledem na plán Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ) pro změnu klimatu a obranu ze dne 6. listopadu 2020 a na usnesení Parlamentu o tomto plánu ze dne 7. června 2022 ⁽¹⁴⁾,
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 6. března 2014 nazvané „Za otevřenou a bezpečnou globální námořní oblast: prvky pro námořní bezpečnostní strategii Evropské unie“ (JOIN(2014)0009),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 24. července 2020 o strategii bezpečnostní unie EU (COM(2020)0605),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 15. února 2022 o příspěvku Komise k evropské obraně (COM(2022)0060),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 15. února 2022 nazvané „Plán pro technologie s kritickým významem pro obranu a bezpečnost“ (COM(2022)0061),
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 18. května 2022 nazvané „Analýza nedostatečných investic do obrany a další postup“ (JOIN(2022)0024),
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 16. prosince 2020 nazvané „Strategie kybernetické bezpečnosti EU pro digitální dekádu“ (JOIN(2020)0018),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 22. února 2021 nazvané „Akční plán pro synergie mezi civilním, obranným a kosmickým průmyslem“ (COM(2021)0070),
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 10. listopadu 2022 nazvané „Akční plán pro vojenskou mobilitu 2.0“ (JOIN(2022)0048),
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 10. listopadu 2022 nazvané „politika EU pro kybernetickou obranu“ (JOIN(2022)0049),
- s ohledem na roční pracovní program Evropského obranného fondu na rok 2022, který Komise přijala dne 25. května 2022,
- s ohledem na Severoatlantickou smlouvu,
- s ohledem na prohlášení ze summitu v Madridu, které vydali představitelé států a vlád členských zemí NATO účastníci se zasedání Severoatlantické rady v Madridu dne 29. června 2022,
- s ohledem na žádosti Švédska a Finska o členství v NATO, které byly společně předloženy dne 18. května 2022, a na skutečnost, že spojenci NATO dne 5. července 2022 podepsali protokoly o přistoupení Finska a Švédska,
- s ohledem na strategickou koncepci NATO na rok 2022, kterou přijali představitelé států a vlád členských zemí NATO účastníci se summitu NATO v Madridu dne 29. června 2022,
- s ohledem na tři společná prohlášení o spolupráci mezi EU a NATO podepsaná dne 8. července 2016, 10. července 2018 a 10. ledna 2023,
- s ohledem na společný soubor 74 návrhů týkajících se provádění společného varšavského prohlášení, který dne 6. prosince 2016 schválila Rada EU a dne 5. prosince 2017 Severoatlantická rada,

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. C 493, 27.12.2022, s. 19.

Středa 18. ledna 2023

- s ohledem na sedmou zprávu o pokroku při provádění společného souboru návrhů ze dne 20. června 2022, který dne 6. prosince 2016 schválila Rada EU a dne 5. prosince 2017 Severoatlantická rada,
- s ohledem na příslušné zprávy a doporučení přijatá Parlamentním shromážděním NATO,
- s ohledem na prohlášení z vrcholné schůzky EU a USA ze dne 15. června 2021 s názvem „Na cestě k obnovenému transatlantickému partnerství“,
- s ohledem na společné prohlášení ministra zahraničí Spojených států amerických a místopředsedy Komise, vysokého představitele ze dne 3. prosince 2021 o zahájení dialogu mezi EU a USA o bezpečnosti a obraně a na následná setkání tohoto dialogu,
- s ohledem na neodůvodněnou a nevyprovokovanou útočnou válku Ruska proti Ukrajině, jeho protiprávní invazi a anexi Krymu a Doněcké, Chersonské, Luhanské a Záporožské oblasti, jakož i okupaci gruzínských regionů Abcházie a Jižní Osetie a podněsterského regionu Moldavské republiky,
- s ohledem na nové technologie, jako je umělá inteligence, vesmírné kapacity a kvantová výpočetní technika, které pro lidstvo představují nové možnosti, ale také nové náročné úkoly v oblasti obranné a zahraniční politiky, jež vyžadují jasnou strategii a dosažení konsenzu mezi spojenci,
- s ohledem na Chartu Organizace spojených národů,
- s ohledem na Chartu Organizace spojených národů, zejména na její čl. 2 odst. 4, který zakazuje použití síly, a na článek 51 o přirozeném právu na individuální a kolektivní sebeobranu,
- s ohledem na Úmluvu OSN o mořském právu (UNCLOS),
- s ohledem na rezoluce Rady bezpečnosti OSN 1325 (2000), 1889 (2013), 2122 (2013), 2242 (2015) a 2493 (2019) o ženách, míru a bezpečnosti a rezoluce 2250 (2015), 2419 (2018) a 2535 (2020) o mládeži, míru a bezpečnosti,
- s ohledem na rezoluce Rady bezpečnosti OSN týkající se Kypru,
- s ohledem na Helsinský závěrečný akt Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě z roku 1975,
- s ohledem na své usnesení ze dne 12. září 2018 o autonomních zbraňových systémech ⁽¹⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 11. prosince 2018 o vojenské mobilitě ⁽¹⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 12. března 2019 o budování kapacity EU v oblasti předcházení konfliktům a mediaci ⁽¹⁷⁾,
- s ohledem na svůj postoj ze dne 26. listopadu 2019 o návrhu směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty a směrnice 2008/118/ES o obecné úpravě spotřebních daní, pokud jde o obranné úsilí v rámci Unie ⁽¹⁸⁾,

⁽¹⁵⁾ Úř. věst. C 433, 23.12.2019, s. 86.

⁽¹⁶⁾ Úř. věst. C 388, 13.11.2020, s. 22.

⁽¹⁷⁾ Úř. věst. C 23, 21.1.2021, s. 16.

⁽¹⁸⁾ Úř. věst. C 232, 16.6.2021, s. 71.

Středa 18. ledna 2023

- s ohledem na své usnesení ze dne 17. září 2020 o vývozu zbraní: provádění společného postoje 2008/944/SZBP ⁽¹⁹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 25. března 2021 o provádění směrnice 2009/81/ES, pokud jde o zadávání zakázek v oblasti obrany a bezpečnosti (dále jen „směrnice o zadávání veřejných zakázek“), a směrnice 2009/43/ES, pokud jde o transfer produktů pro obranné účely ⁽²⁰⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 7. července 2021 o spolupráci mezi EU a NATO v rámci transatlantických vztahů ⁽²¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 7. října 2021 o stavu schopností EU v oblasti kybernetické obrany ⁽²²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. února 2022 o provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky – výroční zpráva za rok 2021 ⁽²³⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. února 2022 o provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky – výroční zpráva za rok 2021 ⁽²⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 1. března 2022 o ruské agresi vůči Ukrajině ⁽²⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 9. března 2022 o zahraničním vměšování do všech demokratických procesů v Evropské unii, včetně dezinformací ⁽²⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 7. dubna 2022 o závěrech zasedání Evropské rady konaného ve dnech 24.–25. března 2022: aktuální situace, pokud jde o válku proti Ukrajině a sankce EU vůči Rusku a jejich uplatňování ⁽²⁷⁾,
- s ohledem na své doporučení ze dne 8. června 2022 Radě a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku týkající se zahraniční, bezpečnostní a obranné politiky EU po ruské agresivní válce vůči Ukrajině ⁽²⁸⁾,
- s ohledem na usnesení ze dne 8. června 2022 o bezpečnosti v oblasti Východního partnerství a úloze společné bezpečnostní a obranné politiky ⁽²⁹⁾,
- s ohledem na své doporučení ze dne 14. září 2022 Komisi a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku o obnoveném partnerství se zeměmi jižního sousedství – nová agenda pro Středomoří,
- s ohledem na své legislativní usnesení ze dne 14. prosince 2022 o postoji Rady v prvním čtení k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje nástroj pro poskytování podpory Ukrajině na rok 2023 (makrofinanční pomoc +) ⁽³⁰⁾,
- s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
- s ohledem na stanoviska Výboru pro ústavní záležitosti a Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví,
- s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A9–0296/2022),

⁽¹⁹⁾ Úř. věst. C 385, 22.9.2021, s. 47.

⁽²⁰⁾ Úř. věst. C 494, 8.12.2021, s. 54.

⁽²¹⁾ Úř. věst. C 99, 1.3.2022, s. 105.

⁽²²⁾ Úř. věst. C 132, 24.3.2022, s. 102.

⁽²³⁾ Úř. věst. C 342, 6.9.2022, s. 148.

⁽²⁴⁾ Úř. věst. C 342, 6.9.2022, s. 167.

⁽²⁵⁾ Úř. věst. C 125, 18.3.2022, s. 2.

⁽²⁶⁾ Úř. věst. C 347, 9.9.2022, s. 61.

⁽²⁷⁾ Úř. věst. C 434, 15.11.2022, s. 59.

⁽²⁸⁾ Úř. věst. C 493, 27.12.2022, s. 136.

⁽²⁹⁾ Úř. věst. C 493, 27.12.2022, s. 70.

⁽³⁰⁾ Přijaté texty, P9_TA(2022)0439.

Středa 18. ledna 2023

- A. vzhledem k tomu, že Evropa čelí nejsložitější kombinaci vojenských i nevojenských hrozeb od konce studené války, což ještě zvýraznila nevyprovokovaná, neodůvodněná a nezákonná útočná válka Ruska proti Ukrajině; vzhledem k tomu, že mezi nevojenské hrozby patří dezinformace, kybernetické útoky, útoky na kritickou infrastrukturu, vraždy a sabotáže, ekonomický tlak, potravinové a energetické vydírání, účelové využívání migrace a podvratný politický vliv; vzhledem k tomu, že jakékoli úmyslné narušení aktivní evropské energetické infrastruktury je nepřijatelné a mělo by vést k co nejsilnější reakci; vzhledem k tomu, že ruská invaze na Ukrajinu je útokem na mezinárodní řád založený na pravidlech; vzhledem k tomu, že tato útočná válka je útokem na evropskou bezpečnostní strukturu, která byla vybudována po druhé světové válce a po skončení studené války a již bylo Rusko stranou; vzhledem k tomu, že prezident Putin si ve své válce proti Ukrajině a své agresi vůči Evropě a Západu záměrně zvolil eskalaci na základě iniciativ, jako jsou pořádání předstíraných referend na okupovaných ukrajinských územích, anexe Luhanské, Doněcké, Chersonské a Záporožské oblasti, částečná mobilizace ruských sil a opakované a stupňující se hrozby, včetně hrozby použití jaderných zbraní; vzhledem k tomu, že výnos prezidenta Vladimíra Putina ze dne 21. září 2022 o částečné mobilizaci v Ruské federaci vyvolal migrační tlak, neboť Rusové prchají ze své země přes hranice s Gruzíí, Kazachstánem a pobaltskými zeměmi, ale především v důsledku brutální agrese vůči Ukrajině a genocidy páchané na Ukrajincích způsobil nepředstavitelné utrpení, což vedlo k největší vlně uprchlíků od druhé světové války; vzhledem k tomu, že Ukrajina brání nejen svou svrchovanost a územní celistvost, ale také společné evropské demokratické hodnoty; vzhledem k tomu, že nebyla zavedena žádná důrazná a účinná opatření, která by bránila ruské agresi vůči Ukrajině; vzhledem k tomu, že Rusko opakovaně vyhrožuje Ukrajině, NATO a členským státům EU jadernou válkou;
- B. vzhledem k tomu, že vítězství Ukrajiny je rovněž otázkou důvěryhodnosti EU a její bezpečnostní a obranné politiky;
- C. vzhledem k tomu, že v reakci na tyto hrozby EU naléhavě potřebuje zvýšit účinnost své zahraniční, bezpečnostní a obranné politiky s cílem chránit své zájmy, hodnoty a občany, a to jak v rámci svých hranic, tak mimo ně, a především ve svém sousedství, s cílem zajistit mír, lidskou bezpečnost, udržitelný rozvoj a demokracii a podporovat své partnery; vzhledem k tomu, že cílem Strategického kompasu je vybavit EU potřebnými strategickými pokyny a realistickými a funkčními nástroji s cílem přejít na soudržnou a důvěryhodnou obrannou politiku, aby se stala účinným a schopným zajišťovatelem bezpečnosti a asertivním globálním aktérem; vzhledem k tomu, že nastala nová naléhavá situace, která vyžaduje posílení bezpečnostních a obranných kapacit EU, a to i navázáním na nebyvalou podporu Ukrajiny, zejména prostřednictvím Evropského mírového nástroje, a zajištěním doplňkovosti s NATO; vzhledem k tomu, že v důsledku hybridní agrese Ruska je nezbytné navrhnout komplexní a mnohostrannou obranu svobodné Evropy, která bude zahrnovat všechny kritické oblasti, od zlepšení tradičních vojenských kapacit až po ochranu kritické civilní infrastruktury, dodavatelských řetězců a energetických zařízení, jakož i aktivní boj proti dezinformacím a kybernetickým hrozbám; vzhledem k tomu, že ruská agrese vůči Ukrajině zdůraznila nedostatek investic do bezpečnosti a obrany v řadě členských států EU a NATO; vzhledem k tomu, že NATO vyslalo na své východní křídlo tisíce dalších pozemních, vzdušných a námořních obranných sil; vzhledem k tomu, že NATO jménem Ukrajiny pomáhá koordinovat žádosti o pomoc; vzhledem k tomu, že výbuch, který poškodil plynovody Nord Stream, byl cíleným útokem na kritickou infrastrukturu EU; vzhledem k tomu, že Bělorusko se stalo spolupachatelem války Ruska proti Ukrajině;
- D. vzhledem k tomu, že dne 12. prosince 2022 se Rada pro zahraniční věci rozhodla zvýšit celkový finanční strop evropského mírového nástroje pro rok 2023 o 2 miliardy EUR s možností dalšího navýšení v pozdější fázi;
- E. vzhledem k tomu, že v prosinci 2022 se Parlament a Rada dohodly na podpůrném balíčku ve výši 18 miliard EUR, který má být jako podpora vyplacen Ukrajině během roku 2023;
- F. vzhledem k tomu, že podle Strategického kompasu „silnější a schopnější EU v oblasti bezpečnosti a obrany pozitivně přispěje ke globální a transatlantické bezpečnosti a je doplněním Severoatlantické aliance, která pro své členy zůstává základem kolektivní obrany. Tyto pakty jdou ruku v ruce“;

Středa 18. ledna 2023

- G. vzhledem k tomu, že integrovaný přístup EU k vnějším konfliktům a krizím stanoví soudržné využívání různých kapacit EU, v jejichž rámci by bezpečnostní a obranná politika měla doplňovat další civilní nástroje a být jimi doplněna s cílem přispět k lidské bezpečnosti a udržitelnému míru v Evropě a v širším světě;
- H. vzhledem k tomu, že Čínská lidová republika zvýšila své výdaje na obranu v posledním desetiletí přibližně o 600 % a využívá svou vojenskou moc k zastrašování svých sousedů a vyhrožování jim, zejména Tchaj-wanu, jak nedávno ukázaly vojenské manévry v souvislosti s návštěvou předsedkyně Sněmovny reprezentantů Spojených států Nancy Pelosiové na Tchaj-wanu v srpnu 2022, vzhledem k tomu, že každodenně probíhají nebezpečné vojenské akce a provokace ze strany Číny; vzhledem k tomu, že Čínská lidová republika nezaujímá jasný postoj vůči agresivní válce Ruska proti Ukrajině, která porušuje základní zásady mezinárodního práva; vzhledem k tomu, že rusko-čínská vojenská spolupráce v roce 2022 výrazně posílila, jak ukazuje mnoho společných vojenských cvičení;
- I. vzhledem k tomu, že na konci prosince 2022 Japonsko a Jižní Korea, dva významní partneři EU, zdůraznili potřebu spolupráce s EU v rámci jejich aktualizovaných bezpečnostních strategií; vzhledem k tomu, že Japonsko dále oznámilo zdvojnásobení výdajů na obranu na 2 % hrubého domácího produktu (HDP); vzhledem k tomu, že Japonsko i Jižní Korea čelí trojí bezpečnostní výzvě vyplývající z hrozeb, které představují Rusko, Čína a Severní Korea; vzhledem k tomu, že v roce 2022 provedla Severní Korea více než 90 raketových zkoušek, což je vůbec nejvyšší počet, a že se objevují zvěsti o sedmé jaderné zkoušce, první od roku 2017, což by vážně zhoršilo regionální a celosvětovou bezpečnost;
- J. vzhledem k tomu, že země východního sousedství a západního Balkánu potřebují mírové řešení konfliktů, větší stabilitu a bezpečnost a intenzivnější vzájemnou spolupráci; vzhledem k tomu, že bezpečnost v těchto regionech je negativně ovlivněna ruskou invazí na Ukrajinu;
- K. vzhledem k tomu, že arktická oblast nabývá na významu, pokud jde o geopolitiku, hospodářský rozvoj a dopravu, a zároveň čelí výzvám spojeným se změnou klimatu, militarizací a migrací; vzhledem k tomu, že rostoucí vojenská aktivita Ruska a posilování jeho přítomnosti v Arktidě je zneklidňující;
- L. vzhledem k tomu, že se zvýšil vliv Ruska v Africe, zejména v důsledku rostoucí přítomnosti Wagnerovy skupiny na tomto kontinentu; vzhledem k tomu, že Wagnerova skupina získala silné postavení v zemích, jako je Mali a Středoafriická republika; vzhledem k tomu, že Wagnerova skupina údajně páchala zvěrstva na Ukrajině, v Mali, Libyi, Sýrii a ve Středoafriické republice; v Mali je její působení posíleno nespolupracujícím postojem orgánů vůči západním partnerům (včetně výcvikové mise Evropské unie (EUTM) v Mali), regionálním organizacím a Multidimenzionální integrované misi OSN pro stabilizaci Mali (MINUSMA);
- M. vzhledem k tomu, že roztržičnost odvětví podle vnitrostátních linií, pokud jde o vývoj a pořízování evropských vojenských kapacit, stojí 25 až 100 miliard EUR ročně a má značný dopad na celkovou konkurenceschopnost odvětví obrany; vzhledem k tomu, že členské státy společně pořídily v roce 2020 pouze přibližně 11 % svého celkového vybavení a v roce 2021 pouze 8 %, a to navzdory spolufinancování prostřednictvím programů financovaných z rozpočtu EU, jako je přípravná akce zaměřená na obranný výzkum (PADR) a Evropský program rozvoje obranného průmyslu (EDIDP), a navzdory svému závazku dosáhnout 35 % kolaborativního zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany; vzhledem k tomu, že v letech 1999 až 2021 se kombinované výdaje EU na obranu zvýšily o 20 %, zatímco v USA toto zvýšení činilo 66 %, v Rusku o 292 % a v Číně o 592 %; vzhledem k tomu, že členské státy se dohodly na zvýšení a lepším vynakládání výdajů na obranu, které by měly směřovat především do iniciativ spolupráce a měly být v souladu se závazky členských států NATO v rámci EU v oblasti výdajů na obranu; vzhledem k tomu, že EU musí dále posílit výzkum, technologický rozvoj a inovace v oblasti bezpečnosti a obrany; vzhledem k tomu, že EU má již více než 20 let ambice stát se kompetentním bezpečnostním aktérem, zatímco výsledky, pokud jde o schopnosti, interoperabilitu a nákladově efektivní spolupráci, zůstávají poměrně omezené, přestože byly zavedeny různé struktury a procesy, jako je Evropská obranná agentura, plán rozvoje schopností, stálá strukturovaná spolupráce (PESCO), útvar schopnosti vojenského plánování a vedení (MPCC) a koordinovaný každoroční přezkum v oblasti obrany (CARD); vzhledem k tomu, že od roku 2017 bylo zahájeno celkem 61 projektů stálé strukturované spolupráce, aniž by některý z nich dosáhl hmatatelných výsledků; vzhledem k tomu, že Komise a ESVC navrhly akt o posílení evropského obranného průmyslu prostřednictvím kolaborativního zadávání veřejných zakázek (EDIRPA), což má být krátkodobý nástroj EU zaměřený na pobídky pro společné zadávání veřejných zakázek, jež by měly uspokojit naše nejkritičtější potřeby; vzhledem k tomu, že kromě vlastních investic členských států bude podpořen částkou 500 milionů EUR z rozpočtu EU;

Středa 18. ledna 2023

vzhledem k tomu, že se od Komise v roce 2023 očekává, že po finalizaci aktu EDIRPA předloží nařízení o Evropském programu investic do obrany (EDIP), které stanoví podmínky pro společné zadávání zakázek členskými státy, které budou moci současně využívat osvobození od DPH a finanční podporu EU; vzhledem k tomu, že obrana zůstává jednou z klíčových pravomocí členských států;

- N. vzhledem k tomu, že v rámci SBOP probíhá 12 civilních misí a osm vojenských operací, do nichž je zapojeno přibližně 5 000 členů personálu rozmístěných na třech kontinentech; vzhledem k tomu, že pouze tři z nich mají výkonný mandát (Atalanta, operace námořních sil Evropské unie ve Středomoří IRINI (EU NAVFOR MED IRINI), EUFOR Althea); vzhledem k tomu, že mise a operace SBOP trpí pomalým rozhodováním a nadměrným mikromanagementem ze strany Rady, které znásobuje nedostatečná koordinace mezi výcvikovými činnostmi a poskytováním vojenského vybavení partnerům; vzhledem k tomu, že celkový počet členů personálu vyslaného členskými státy v posledních letech neustále klesá a mise a operace trvale trpí tím, že členské státy neplní své závazky, pokud jde o poskytnutí dostatečného vojenského nebo civilního personálu; vzhledem k tomu, že takováto operační selhání snižují celkovou účinnost misí a operací SBOP; vzhledem k tomu, že mise a operace SBOP výrazně posilují odolnost a stabilitu evropského sousedství; vzhledem k tomu, že pakt pro civilní SBOP je klíčovým nástrojem k posílení civilní společné bezpečnostní a obranné politiky; vzhledem k tomu, že unijní mise a operace SBOP jsou často terčem hybridních hrozeb, včetně dezinformací, což ohrožuje jejich účinnost při stabilizaci země, v níž jsou rozmístěny, a naopak to ještě posiluje jejich nestabilitu, z níž profitují pouze třetí státy s nepřátelskými úmysly; připomíná, že operace EUFOR Althea má za cíl zaručit uplatňování Daytonských dohod vyjednaných v roce 1995 a stále má klíčový význam pro bezpečnost a stabilitu Bosny a Hercegoviny a tamního regionu; vzhledem k tomu, že Rada bezpečnosti OSN prodloužila mandát operace EUFOR Althea o další rok; vzhledem k tomu, že pokračování operace EUFOR Althea je v nejlepším zájmu Bosny a Hercegoviny a celého regionu; vzhledem k tomu, že mise EU pro pomoc na hranicích v Libyi a operace EU NAVFOR MED IRINI přispívají k udržitelnému míru, bezpečnosti a stabilitě tím, že uplatňují zbrojní embargo uvalené na Libyi Radou bezpečnosti OSN a bojují proti nedovolenému obchodu se zbraněmi a obchodování s lidmi;
- O. vzhledem k tomu, že konflikty neúměrně postihují ženy a dívky a mimo jiné zintenzivňují genderově podmíněné násilí, o čemž svědčí i neodůvodněná útočná válka Ruska proti Ukrajině; vzhledem k tomu, že účast žen na mírových a vojenských operacích by měla být podporována a posilována; vzhledem k tomu, že ženy představují 24 % účastníků civilních misí SBOP a pouze 5 % účastníků vojenských misí a 6 % účastníků vojenských operací⁽³¹⁾; vzhledem k tomu, že začlenění genderového hlediska do bezpečnostní a obranné politiky EU má vzhledem k významu rovnosti žen a mužů a přínosu žen k mírovým procesům zásadní význam;
- P. vzhledem k tomu, že partnerství a udržitelná spolupráce v oblasti bezpečnosti a obrany jsou základními nástroji na podporu ambice EU stát se globálním aktérem; vzhledem k tomu, že spolupráce EU–NATO a další partnerství, například s OSN, OBSE, Spojenými státy, Spojeným královstvím, Kanadou, Norskem, Ukrajinou, Gruzii, zeměmi západního Balkánu, Japonskem, Austrálií, Africkou unií a s některými africkými zeměmi jsou základním pilířem SBOP;
- Q. vzhledem k tomu, že kulturní dědictví má všeobecný rozměr coby svědectví o dějinách, které nelze oddělit od identity národů a které musí mezinárodní společenství chránit a zachovat pro příští generace; vzhledem k tomu, že kulturní rozmanitost hraje důležitou úlohu při předcházení konfliktům, usmíření a boji proti extremismu;
- R. vzhledem k tomu, že data a nové technologie, jako je umělá inteligence, mají stále větší význam pro zachování vojenské konkurenceschopnosti a používají se při vývoji nových nebo posílených vojenských kapacit, jako jsou kybernetické zbraně podporované umělou inteligencí, drony a autonomní nebo poloautonomní zbraně a vozidla a zpravodajské a situační informační nástroje, které mění charakter vojenských operací a strategií;

⁽³¹⁾ Report on the Follow-up Baseline Study on Integrating Human Rights and Gender Equality into the European Union's Common Security and Defence Policy (Zpráva o následné základní studii o začlenění lidských práv a rovnosti žen a mužů do společné bezpečnostní a obranné politiky Evropské unie).

Středa 18. ledna 2023

- S. vzhledem k tomu, že aktivní úloha Parlamentu při definování strategií SBOP posiluje demokratické základy EU; vzhledem k tomu, že Parlament může legitimně vykonávat funkci politické kontroly a dohledu nad výkonnou mocí na úrovni EU; vzhledem k tomu, že chybí formální kontrolní pravomoci, pokud jde o Evropský mírový nástroj a Evropský obranný fond; vzhledem k tomu, že diplomacie Parlamentu je osvědčeným a doplňkovým prostředkem k posílení strategické komunikace a viditelnosti a účinnosti misí a operací SBOP;

Využit situace k posílení SBOP

1. poukazuje na dramatické zhoršení evropské bezpečnosti, které způsobila neodůvodněná, nevyprovokovaná a nezákonná vojenská agrese Ruska proti Ukrajině; zdůrazňuje, že tato situace vyžaduje, aby EU posílila svou strategickou autonomii a společné úsilí o dosažení nezbytných obranných kapacit a aby a projevila větší ochotu nadále postupovat jednotně s cílem zajistit bezpečnost, kterou občané EU očekávají;

2. zdůrazňuje, že EU na ruskou válku proti Ukrajině reagovala bezprecedentně a jednotně, např. poskytla vojenské vybavení prostřednictvím Evropského mírového nástroje; je i nadále odhodlán podporovat obranu územní celistvosti a svrchovanosti Ukrajiny a evropských hodnot; vyzývá EU, aby zvýšila a urychlila své úsilí a poskytla Ukrajině nezbytnou finanční, humanitární a vojenskou pomoc a vybavení, včetně smrtícího vybavení a především těžkých zbraní, včetně tanků typu Leopard a moderních systémů letecké obrany, které jsou k vítězství v této válce nezbytné; rozhodně vítá rozhodnutí Rady zřídit po předchozí výzvě Parlamentu vojenskou pomocnou misi na podporu Ukrajiny (EUMAM Ukraine) zaměřenou na posílení vojenské schopnosti ukrajinských ozbrojených sil účinně provádět vojenské operace, aby Ukrajina mohla bránit svou územní celistvost v rámci svých mezinárodně uznaných hranic, účinně uplatňovat svou svrchovanost a chránit civilní obyvatelstvo; vyzývá členské státy, aby urychlily poskytnutí své vojenské pomoci Ukrajině, zejména dodání zbraní v reakci na jasně určené potřeby; vyzývá v této souvislosti německého kancléře Scholze, aby inicioval vznik evropského konsorcia příslušných evropských zemí s cílem dodat Ukrajině bez dalšího odkladu hlavní bojové tanky Leopard 2; vyzývá EU a členské státy, aby pomohly Ukrajině posílit schopnost regenerovat své síly a efektivně provádět operace, aby mohla obnovit svou územní celistvost, účinně uplatňovat svrchovanost, chránit civilní obyvatelstvo a odradit Rusko od vojenských útoků a reagovat na ně; žádá, aby byly uvaleny další sankce na jednotlivce, subjekty a orgány odpovědné za různé trestné činy spáchané proti Ukrajině;

3. zdůrazňuje, že je zapotřebí, aby si členské státy navzájem projevily solidaritu, a to zejména s těmi státy, které jsou kvůli své zeměpisné poloze přímo vystaveny různým bezprostředním hrozbám a problémům přicházejícím po zemi, po moři i ze vzduchu; v tomto ohledu plně podporuje úsilí o uvedení čl. 42 odst. 7 Smlouvy o EU do praxe;

4. co nejdůrazněji odsuzuje nezákonné anexe Krymu a Luhanské, Doněcké, Záporožské a Chersonské oblasti Ruskem a odsuzuje ruské hrozby použití jaderných zbraní; zdůrazňuje, že prosazování omezujících opatření vůči Rusku zůstává jedním z klíčových prvků souboru nástrojů EU pro boj proti ruské vojenské agresi vůči Ukrajině; vítá devátý balíček omezujících opatření vypracovaný Komisí v reakci na protiprávní referenda uspořádaná v ukrajinských oblastech, mobilizaci ruských branců a Putinovy výhrůžky použitím jaderných zbraní a vítá vypracování devátého balíčku; zdůrazňuje, že beztrestnost, která následovala po invazi do Gruzie v roce 2008, je jedním z faktorů, které vedly k ruské útočné válce proti Ukrajině;

5. naléhavě vyzývá EU a členské státy, aby výrazně zmenšily rozdíl mezi „slíbenou“ a „poskytnutou“ vojenskou pomocí Ukrajině; vyzývá je, aby překonaly politické překážky, které brání dodávkám raket dlouhého doletu, tanků a obrněných vozidel na Ukrajinu v dostatečném množství, aby podpořily spuštění zvýšené protiofenzivní reakce; vyzývá EU a její partnery, aby ve spolupráci s Ukrajinou zahájili střednědobé a dlouhodobé plánování s cílem posoudit možný vývoj na bojištích a předpovědět potenciální poptávku po zbraních a munici, jakož i směr a rozsah případné pomoci;

6. rozhodně vítá pokračování významné vojenské podpory na posílení kapacit Ukrajiny v oblasti letecké obrany a péčoty; vyzývá členy EU a NATO, aby zvýšily svou vojenskou pomoc, zejména poskytnutím nezbytných těžkých zbraní;

Středa 18. ledna 2023

7. je hluboce otřesen skutečností, že od chvíle, kdy Rusko zahájilo nezákonnou agresi proti Ukrajině, bylo napadeno a okupováno několik ukrajinských jaderných elektráren, které byly opakovaně dějištěm nepřátelských akcí; je hluboce znepokojen skutečností, že ruské síly nadále okupují Záporožskou jadernou elektrárnu, která je největší jadernou elektrárnou v Evropě, a že její zaměstnanci, z nichž někteří byli dočasně uneseni, pracují neustále pod tlakem okupačních sil; je rovněž znepokojen skutečností, že dodávky energie pro elektrárnu byly opakovaně omezeny v důsledku bojů v elektrárně a jejím okolí, což výrazně zvyšuje riziko jaderné katastrofy; požaduje okamžité stažení ruského vojenského personálu ze Záporožské jaderné elektrárny a jejího okolí a vytvoření demilitarizované zóny v okolí elektrárny, přičemž uznává, že boje v okolí elektrárny by mohly vést k závažné katastrofě s nepředvídatelnými následky; naléhavě vyzývá EU, aby pomohla Mezinárodní agentuře pro atomovou energii a dalším organizacím neprodleně přijmout nezbytná opatření v oblasti jaderné bezpečnosti; vyzývá EU a její členské státy, aby bez výjimky a v souladu s mezinárodním právem prosazovaly úplný zákaz vojenských útoků na jaderná zařízení nebo útoků vedených z těchto zařízení;

8. vyzývá EU a členské státy, aby zvážily řešení pro posílení zařízení pro údržbu, servis a opravy s cílem zvýšit dodávky opraveného vojenského vybavení z partnerských zemí;

9. vítá nové iniciativy EU na posílení evropské bezpečnosti a obrany a schopností členských států EU, zejména Versailleské prohlášení, Strategický kompas a společné sdělení o nedostacích v oblasti investic do obrany; vítá návrh nařízení Komise na podporu kolaborativního zadávání veřejných zakázek (EDIRPA) a zároveň zdůrazňuje, že je zapotřebí přidělit rozpočtové zdroje, především prostřednictvím členských států a jejich navýšených rozpočtů na obranu; zdůrazňuje, že by mělo být prozkoumáno posílení úlohy a odpovědnosti Evropské obranné agentury v souvislosti s budoucími projekty společného zadávání veřejných zakázek; vyzývá ke zvýšení ambicí v oblasti výdajů na investice do obrany a společného zadávání veřejných zakázek členskými státy; vítá skutečnost, že Komise oznámila, že po finalizaci aktu EDIRPA v roce 2023 předloží nařízení o Evropském programu investic do obrany (EDIP), jehož rozpočet by měl být rovněž výrazně navýšen; zdůrazňuje, že tato opatření představují významný krok směrem k evropské obranné unii; vyzývá k rozšíření možností financování evropského obranného průmyslu za předpokladu, že budou investovány do projektů spolupráce a budou vytvářet přidanou hodnotu; vítá Strategickou evropskou bezpečnostní iniciativu Evropské investiční banky, která byla oznámena dne 10. března 2022 a jejímž cílem je mobilizovat investice ve výši 6 miliard EUR na podporu evropských bezpečnostních a obranných systémů dvojího užití, a vybízí ji, aby prozkoumala všechny možnosti financování projektů spolupráce evropského obranného průmyslu, a to i revizi jeho pravidel; žádá, aby byl vyčleněn odpovídající rozpočet na všechny evropské obranné nástroje, zejména na Evropský obranný fond, vojenskou mobilitu a budoucí akt EDIRPA a program EDIP, a požaduje proto odpovídající rozpočet pro všechny evropské obranné nástroje; zdůrazňuje 2 % cíl stanovený NATO, který byl znovu potvrzen na summitu NATO v září 2014 ve Walesu, a vítá skutečnost, že většina členů NATO z řad členských států EU se v poslední době přiblížila k tomuto cíli, který by měl být považován za minimální cíl, ale navzdory největším bezpečnostním hrozbám za několik desetiletí byl dosud dosažen pouze několika málo státy v případě Evropy – většinou státy na východním okraji; zdůrazňuje však, že vzhledem k současné úrovni výzev budou nezbytné další investice do odvětví obrany;

10. vítá nový cíl Strategického kompasu, kterým je poskytnout Unii vizi, společnou strategickou obrannou kulturu a nástroje, které jí umožní stát se účinným zajišťovatelem bezpečnosti a posílit bezpečnost a obranu EU zvýšením odolnosti EU a zlepšením její schopnosti a pohotovosti, aby bylo možné rychle přijmout kroky s cílem hájit naše zájmy, zásady a hodnoty a chránit EU a její občany; vítá pevný závazek v rámci Strategického kompasu podporovat a prosazovat lidskou bezpečnost v rámci SBOOP; připomíná, že Strategický kompas musí být dynamický proces, který musí být pravidelně aktualizován a upravován na základě společné analýzy hrozeb; domnívá se, že Strategický kompas představuje významný krok, jenž by mohl dát nezbytný impuls ke vzniku skutečné evropské obranné unie, navázat na integrovaný přístup EU a umožnit EU, aby se stala schopným bezpečnostním aktérem a důvěryhodným partnerem; vyzývá k tomu, aby bylo včas a operativně provedeno přibližně 80 konkrétních opatření a aby tato opatření byla pravidelně aktualizována spolu s analýzou hrozeb pro EU; zdůrazňuje, že tato společná analýza hrozeb posílí strategickou kulturu EU a poskytne směrnice pro stanovení priorit politických cílů a provedení nezbytných úprav v oblasti bezpečnosti a obrany; vítá zvláštní zaměření Strategického kompasu na východoevropské partnery a vyzývá EU, aby posílila bezpečnostní spolupráci s Ukrajinou, Gruzii a Moldavskou republikou, zejména v oblastech, jako je kybernetická bezpečnost a boj proti hybridním hrozbám a dezinformacím; konstatuje, že reakce na výzvy v oblasti vnější bezpečnosti, jimž čelí EU a její členské státy, spočívá především v potvrzení a praktickém uplatňování schopností, které umožní lépe vyhodnocovat krizové situace, rychleji

Středa 18. ledna 2023

přijímat rozhodnutí a rozhodněji jednat; vyzývá k tomu, aby si všechny členské státy a orgány EU v tomto procesu zachovaly pevnou politickou vůli s cílem zajistit, aby Unie byla připravena čelit široké škále vojenských i nevojenských hrozeb; opakuje výzvu k prohloubení spolupráce v oblasti bezpečnosti s mezinárodními organizacemi, jako jsou mimo jiné OSN, Africká unie a její mírové mise v místech společného nasazení a OBSE; vyzývá ESVC, aby pravidelně a komplexně informovala podvýbor pro bezpečnost a obranu o provádění Strategického kompasu; zdůrazňuje význam smysluplného zapojení občanské společnosti do formulování SBOP;

11. rozhodně vítá podpůrný balíček ve výši 18 miliard EUR, na němž se EU dohodla v prosinci 2022, a považuje jej za důkaz neochvějné podpory Ukrajiny ze strany EU a jejích členských států a za silný důkaz toho, že tato podpora bude pokračovat tak dlouho, dokud to bude zapotřebí;

12. vítá skutečnost, že v průběhu roku 2022 byl významným způsobem využíván Evropský mírový nástroj na podporu partnerů při předcházení konfliktům, zachování míru a posilování mezinárodní bezpečnosti a stability; vyzývá členské státy, aby navýšily rozpočet Evropského mírového nástroje s cílem umožnit EU, aby posílila odolnost a obranné schopnosti Ukrajiny, Moldavské republiky a Gruzie; připomíná, že je třeba, aby vojenská pomoc a dodávky zbraní z Evropského mírového nástroje splňovaly požadavky ukrajinských ozbrojených sil a zároveň byly v plném souladu se společným postojem EU o vývozu zbraní, mezinárodním právem v oblasti lidských práv a humanitárním právem a aby zajišťovaly odpovídající transparentnost a odpovědnost;

13. vyzývá EU, aby podpořila zásady dohody o bezpečnosti v Kyjevě jakožto okamžitého prozatímního řešení pro bezpečnost Ukrajiny;

14. vítá rozhodnutí Rady z prosince 2022 o navýšení rozpočtu evropského mírového nástroje a vyzývá k jeho urychlenému provedení, zdůrazňuje však, že toto navýšení pravděpodobně nebude stačit, a proto znovu opakuje, že je třeba dále navýšit strop Evropského mírového nástroje (EPF) a vytvořit samostatnou položku tohoto nástroje pro Ukrajinu, která této zemi zaručí odpovídající podporu; zdůrazňuje, že je třeba zajistit kontinuitu s podporou poskytovanou africkým partnerům s ohledem na počet krizí, kterým tento kontinent čelí, a neopomíjet další prioritní regiony, včetně našeho bezprostředního sousedství; vyzývá k výraznému zvýšení všech aspektů vojenské podpory, včetně výcviku a sdílení informací s dalšími obzvláště zranitelnými zeměmi, jako je Moldavská republika, Gruzie a země západního Balkánu; žádá, aby veškerá podpora z Evropského mírového nástroje na poskytování vybavení rovněž přispívala k posílení evropské technologické a průmyslové základny obrany a aby v případě, že je to relevantní pro evropskou svrchovanost, byla prováděna v koordinaci se všemi partnery EU, včetně NATO, s cílem zvýšit účinnost a zabránit zbytečnému zdvojení činností; opakuje, že Evropský mírový nástroj funguje také jako možnost financování společných nákladů vojenských operací v rámci SBOP; souhlasí se Strategickým kompasem v tom, že rozsah společných nákladů lze rozšířit s cílem umožnit větší využívání Evropského mírového nástroje a stimulovat vytváření sil pro vojenské mise a operace SBOP; vyzývá k účinnému hodnocení provádění opatření pomoci v rámci Evropského mírového nástroje a jejich dopadu na dynamiku konfliktů v partnerských zemích;

15. zdůrazňuje význam stále strukturované spolupráce pro zlepšení obranných schopností EU; vyjadřuje politování nad tím, že členské státy stále plně nevyužívají rámec stále strukturované spolupráce a že pokrok při provádění zůstává hluboko pod úrovní očekávání; vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a členské státy, aby provedli důkladný přezkum výsledků projektů stále strukturované spolupráce a jejich vyhlídek, který by měl rovněž zahrnovat možnost sloučit, přeskupit a dokonce uzavřít projekty, v nichž nebylo dosaženo dostatečného pokroku, a přeměrovat úsilí na malý počet prioritních projektů, které mají vést ke konkrétním opatřením, jak je uvedeno ve Strategickém kompasu; vyjadřuje hluboké politování nad tím, že Parlament není schopen provádět řádnou kontrolu projektů stále strukturované spolupráce;

16. vítá význam informovanosti o situaci a strategické prognózy vycházející ze zpravodajských kapacit v rámci Strategického kompasu; zdůrazňuje význam přesných a včasných zpravodajských informací pro účinné rozhodování a krizové řízení EU, jakož i potřebu výrazně posílit sdílení zpravodajských informací a spolupráci mezi členskými státy, a to i na úrovni Unie, a s podobně smýšlejícími partnery; vyzývá k tomu, aby byly v případě potřeby vytvořeny zpravodajské jednotky v rámci misí a operací SBOP, které by poskytovaly informace Zpravodajskému a informačnímu centru EU (EU IntCen), Vojenskému štábu EU (EUMS) a útvarům MPCC a CPCC; žádá, aby všechny mise a operace SBOP posílily svou

Středa 18. ledna 2023

spolupráci a sdílení informací s IntCen, EUMS, MPCC a CPCC; zdůrazňuje význam bezpečné komunikace pro spolehlivé zpravodajství; vyzývá k nepřetržitému toku zpravodajských informací z členských států do EU o zahraničních a bezpečnostních otázkách, k nimž dochází mimo Unii; vyzývá k posílení centra EU IntCen a střediska ESVČ pro reakci na krize zvýšením jejich zdrojů a kapacit, aby si členské státy mohly bezpečně vyměňovat zpravodajské informace, formulovat společnou strategickou kulturu a poskytovat strategické informace v zájmu lepšího předvídání krizí v rámci EU i mimo ni a reakce na ně; bere na vědomí důležitou práci Satelitního střediska Evropské unie (EU SatCen) a zdůrazňuje, že EU musí mít dostatečné zdroje v oblasti kosmického snímkování a shromažďování zpravodajských informací, zejména za účelem poskytování satelitních snímků ve vysokém rozlišení na podporu misí a operací SBOP;

17. zdůrazňuje, že je třeba, aby se celá společnost mnohem více zaměřila na odolnost vůči hybridním hrozbám a reakci na ně; vyzývá ke zprovoznění stávajících nástrojů Unie, aby mohly účinněji přispívat k předcházení hybridním hrozbám a k boji proti nim; vítá společné sdělení o politice EU v oblasti kybernetické obrany a rozhodnutí vytvořit soubor hybridních nástrojů EU pro koordinovanou reakci na hybridní kampaně; vyzývá EU a její členské státy, aby zlepšily svou schopnost identifikovat hybridní hrozby; zdůrazňuje, že je třeba dále rozvíjet politiku a schopnosti EU v oblasti kybernetické obrany, včetně zřízení týmů rychlé kybernetické reakce; zdůrazňuje, že je třeba bojovat proti nepřátelským dezinformacím a propagandě; zdůrazňuje, že je třeba věnovat zvláštní pozornost majetku, prostorám a činnostem ESVČ v zahraničí a bezpečnosti zaměstnanců EU vyslaných do nedemokratických zemí s represivními režimy; znovu opakuje, že je naléhavě nutné rozvíjet jejich strategické komunikační schopnosti, včetně bezpečných komunikačních systémů a schopnosti rychlé reakce; zdůrazňuje, že je třeba v úzké spolupráci s NATO pomáhat partnerským zemím západního Balkánu a Východního partnerství účinně bojovat proti kybernetickým útokům a hybridní válce; zdůrazňuje, že v zájmu boje proti rostoucím hrozbám a stále častějšímu protievropskému narativu třetích zemí musí EU zvýšit své úsilí o poskytování podpory, výcviku a budování kapacit s podobně smýšlejícími partnerskými zeměmi;

18. vyzývá k další podpoře při výcviku a budování kapacit v oblasti správy hranic a řešení krizí pro země postižené významnými migračními toky, včetně zemí, které se potýkají s přílivem ruských občanů prchajících z Ruské federace před mobilizací, a to při plném respektování jejich základních práv, zejména v případě členských států a zemí, na jejichž území se nacházejí stávající mise nebo probíhají operace SBOP; zdůrazňuje, že odolnost v digitálním věku závisí rovněž na snížení závislosti na kritických materiálech, jako jsou kovy vzácných zemin, kritické součásti, jako jsou čipy, a kritické technologie, jako jsou drony a autonomní vojenské vybavení; zdůrazňuje, že poloautonomní a autonomní drony jsou stále více využívány jak ve vojenských operacích, tak při údržbě a zabezpečení zařízení kritické infrastruktury; vyjadřuje hluboké znepokojení nad jejich dodávkami a nepřátelským využíváním;

19. zdůrazňuje, že závislost na totalitních a autoritářských režimech v kritických odvětvích včetně energetiky představuje pro EU závažné bezpečnostní riziko; vyzývá EU, aby upřednostnila snižování této závislosti a spolupracovala s našimi demokratickými spojenci na zajištění bezpečných a odolných dodavatelských řetězců; konstatuje, že je třeba provést komplexní posouzení a přijmout opatření k zabezpečení pobřežních ropovodů a plynovodů, kabelů a další strategické infrastruktury; vyzývá EU a její členské státy, aby přijaly rozhodná opatření na trhu EU s energií s cílem zajistit stabilní dodávky energie;

20. zdůrazňuje, že je třeba zajistit a chránit evropskou kritickou infrastrukturu a dodavatelské řetězce, jako je kritická infrastruktura a dodavatelské řetězce v odvětví energetiky, elektřiny, komunikací, dopravy nebo průmyslu, před sabotáží a zahraničním vměšováním a zavést účinné systémy sledování a dohledu; odsuzuje pravděpodobnou sabotáž plynovodů Nord Stream v Baltském moři a žádá důkladné prošetření a přiměřenou odezvu; zdůrazňuje, že je důležité zahrnout mezi priority ochranu podmořské infrastruktury, jako jsou potrubí a kabely z optických vláken;

21. vítá plán pro změnu klimatu a obranu, který uznává, že změna klimatu je „multiplikátor hrozeb, který zásadním způsobem ovlivňuje naši dlouhodobou bezpečnost“, a stanoví konkrétní opatření k řešení stále významnější provázanosti mezi klimatem a bezpečností; doporučuje, aby byly při plánování a provádění misí a operací SBOP zohledňovány dopady změny klimatu; zdůrazňuje, že je třeba zvýšit investice do „ekologické“ obrany, zejména vyčleněním většího podílu vojenských inovací a inovací v oblasti technologií dvojího užití pro přechod na uhlíkově neutrální paliva a pohonné systémy pro vojenská letadla, lodě a další vozidla; zdůrazňuje, že vnější činnost EU a ozbrojené síly členských států by měly usilovat o snížení své uhlíkové stopy s cílem omezit svůj dopad na změnu klimatu a životní prostředí; znovu vyzývá EU, aby při provádění příslušných fondů EU zaujala přístup, který by již od návrhu zohledňoval energetickou, uhlíkovou a environmentální stopu;

Středa 18. ledna 2023

22. bere na vědomí vznikající bezpečnostní výzvy v Arktidě způsobené měnícím se prostředím, rostoucí militarizací a zvyšujícím se geopolitickým zájmem o tento region; poukazuje na to, že je třeba začlenit politiku EU pro arktickou oblast do SBOP; zdůrazňuje, že EU se musí zapojit do účinné spolupráce s NATO, včetně spolupráce v oblasti situačního povědomí; zdůrazňuje, že Arktida by měla zůstat oblastí mírové spolupráce a současně zohledňovat nové bezpečnostní skutečnosti vyplývající z ruské agrese proti Ukrajině, a varuje před zvýšenou militarizací tohoto regionu; vybízí členské státy EU, aby využívaly stálou strukturovanou spolupráci jako platformu na podporu posílené odborné přípravy a výcviku v oblasti pátrání a záchrany v Arktidě, jakož i lepšího krizového řízení ekologických katastrof, jako jsou úniky ropy;

23. zdůrazňuje, že je nezbytné dále upevňovat úlohu EU jako zajišťovatele globální námořní bezpečnosti; vítá revizi strategie EU pro námořní bezpečnost a zdůrazňuje, že je třeba, aby revidovaná strategie byla v souladu se Strategickým kompasem a odrážela nové příležitosti a výzvy; domnívá se, že podobné přezkumy by měly být prováděny i u dalších politik EU, a vítá proto připravované sdělení o vesmíru a SBOP, které se očekává na začátku roku 2023; zdůrazňuje, že vzhledem k rostoucímu geopolitickému napětí na moři musí EU chránit svobodu plavby a zajistit účinné sledování jejích námořních hranic s cílem předcházet nezákonným činnostem; žádá členské státy, aby posílily své vojenské námořní schopnosti s cílem posílit přítomnost a viditelnost EU v námořním odvětví;

24. uznává význam koordinované přítomnosti na moři jako klíčového nástroje pro posílení závazků EU v oblasti námořní bezpečnosti po celém světě; zdůrazňuje přínos pilotní koordinované přítomnosti na moři v Guinejském zálivu ke snížení počtu incidentů v oblasti námořní bezpečnosti a vítá její prodloužení do roku 2024; vítá rozšíření koordinované přítomnosti na moři na severozápad Indického oceánu; zdůrazňuje význam úzké spolupráce s dalšími operacemi SBOP v tomto regionu, mimo jiné s operací EU NAVFOR Atalanta, a význam doplňkových opatření k těmto operacím; podporuje hodnotnou práci misí SBOP EUBAM Libya a EU NAVFOR MED IRINI, které přispívají k udržitelnému míru, bezpečnosti a stabilitě; nadále podporuje zejména hlavní úkol operace IRINI, kterým je prosazování zbrojního embarga uvaleného na Libyi ze strany OSN;

25. zdůrazňuje, že je naléhavě nutné výrazně zvýšit investice do regionální a celosvětové kontroly zbraní, nešíření a odzbrojení, zejména v rámci mnohostranných přístupů; zdůrazňuje potřebu větší transparentnosti a konvergence na vnitrostátní a evropské úrovni, pokud jde o vývoz zbraní, zejména v očekávání období zvýšených výdajů na obranu; poukazuje na to, že je třeba, aby členské státy respektovaly společný postoj EU k vývozu zbraní a uznaly své pravomoci ve svých politikách nákupů obranného materiálu; vyzývá členské státy, aby plně dodržovaly společný postoj 2008/944/SZBP ze dne 8. prosince 2008, kterým se stanoví společná pravidla pro kontrolu vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu⁽³²⁾, ve znění rozhodnutí Rady (SZBP) 2019/1560⁽³³⁾, a aby důsledně uplatňovaly kritérium č. 4 týkající se regionální stability a zastavily udělování licencí na vývoz zbraní, pokud existuje jednoznačné riziko, že zamýšlený příjemce by mohl zbraně použít agresivním způsobem proti jiné zemi obecně, a zejména proti členským státům; uznává pravomoci členských států v jejich politikách zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany; zdůrazňuje, že je důležité provádět důkladné posouzení žádostí o povolení vývozu technologií a vojenského materiálu; vyjadřuje politování nad používáním ruských nadvukových střel na Ukrajině a domnívá se, že EU by se měla snažit zabránit mezinárodním závodům ve zbrojení v oblasti nadvukových střel;

26. připomíná, že je třeba definovat politiky vývozu zbraní jako součást bezpečnostní politiky a urychleně zavést účinnou politiku vývozu zbraní na úrovni EU, která zaručí, že členské státy EU budou plně dodržovat osm právně závazných kritérií týkajících se vývozu zbraní, že jejich vývoz nepovede k regionálnímu napětí ani neohrozí bezpečnost jiných členských států, spojenců, partnerů ani Unie jako celku, a zároveň plně podpoří legitimní bezpečnostní a obranné potřeby spojenců a partnerských zemí, zejména těch, jejichž územní celistvost je porušena a které uplatňují své právo na sebeobranu v souladu s Chartou OSN;

27. znovu potvrzuje, že plně podporuje závazek EU a jejích členských států dodržovat Smlouvu o nešíření jaderných zbraní; trvá na tom, že je nutné zajistit, aby EU hrála významnou konstruktivní úlohu při rozvíjení a posilování globálního úsilí o nešíření zbraní založeného na pravidlech; vyjadřuje hluboké znepokojení nad tím, že na 10. hodnotící konferenci smluvních stran Smlouvy o nešíření jaderných zbraní se kvůli neochotě Ruska připojit se ke konsensu nepodařilo dosáhnout žádného výsledku;

⁽³²⁾ Úř. věst. L 335, 13.12.2008, s. 99.

⁽³³⁾ Úř. věst. L 239, 17.9.2019, s. 16.

Středa 18. ledna 2023

28. poznamenává, že členské státy mohou posoudit reformu rozhodovacího procesu s cílem naplnit nevyužitý potenciál Smluv, a to zejména aktivací článku 31 Smlouvy o EU, a tedy rozšířením hlasování kvalifikovanou většinou na oblasti týkající se SBOP, a plným využíváním překlenovacích ustanovení a oblasti působnosti článků, které posilují solidaritu a vzájemnou pomoc členských států EU v době krize a zajišťují suverenitu EU; navrhuje zvážit změny Smluv v oblasti SBOP, o nichž by se mělo jednat a rozhodnout v rámci konventu navazujícího na Konferenci o budoucnosti Evropy a které by se měly týkat 1) přechodu od jednomyslného hlasování k hlasování kvalifikovanou většinou, pokud jde o rozhodnutí Rady, která mají vojenské důsledky, s výjimkou doložky o vzájemné obraně uvedené v čl. 42 odst. 7, a o záležitosti obrany v situacích, kdy se nepoužijí překlenovací ustanovení, a to pouze tehdy, nevyžaduje-li poskytnutí vojenského materiálu nebo vyslání mise SBOP exekutivní mandát, 2) zavedení ustanovení v článcích 42 a 46 Smlouvy o EU, která umožní společné zadávání veřejných zakázek na obranné vybavení a další výdaje související s bezpečností z rozpočtu Unie, jakož i zřízení společných a trvale rozmístěných vojenských jednotek včetně velitelských struktur a 3) revize článku 346 Smlouvy o fungování EU s cílem omezit možnosti Vojenského štábu EU odchýlit se od ustanovení směrnice o zadávání veřejných zakázek a zavést požadavek na odůvodnění těchto odchylek, které má Komise posoudit a sdělit Evropskému parlamentu;

29. vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a členské státy, aby plně využili potenciálu ustanovení Smlouvy týkajících se SBOP a aby se vážně zabývali prováděcími opatřeními k článku 44 Smlouvy o EU, pokud jde o svěřením provádění misí SBOP skupině členských států, aby byla SBOP v praxi flexibilnější a účinnější, přičemž by měl být zároveň zachován silný kolektivní evropský rozměr; zdůrazňuje, že je důležité, aby i nadále probíhala cvičení; zdůrazňuje, že je důležité pokračovat v uplatňování čl. 42 odst. 7 Smlouvy o EU o vzájemné pomoci v krátkodobém horizontu a vyjasnit soudržnost mezi tímto ustanovením a článkem 5 Severoatlantické smlouvy, neboť ne všechny členské státy EU jsou členy NATO; zdůrazňuje, že podmínky pro aktivaci čl. 42 odst. 7 a způsoby poskytování požadované pomoci nebyly nikdy jasně definovány; zdůrazňuje, že změna Smlouvy by mohla jako prvky, na jejichž základě by se aktivoval čl. 42 odst. 7 Smlouvy o EU, definovat teroristické útoky, hybridní útoky, dezinformační kampaně a hospodářský nátlak třetích zemí;

Posílení schopností prostřednictvím vyšších, společných a rozumněji vynaložených výdajů

30. vítá ambici EU zvýšit své vojenské a civilní schopnosti; zdůrazňuje, že je třeba plně a lépe využívat iniciativy a rozpočty EU, zejména plánovaná nařízení o EDIRPA a EDIP, Evropském obranném fondu, stále strukturované spolupráci, koordinovaném každoročním přezkumu v oblasti obrany a vojenské mobility a pakt pro civilní SBOP, a to s cílem odstranit kritické nedostatky v kapacitách a zajistit schopnost rychlého nasazení ozbrojených sil, doplnit vyčerpané zásoby, snížit roztržitost odvětví zadávání zakázek v oblasti obrany, dosáhnout plné interoperability našich sil, posílit dodavatelské řetězce evropské technologické a průmyslové základny obrany (EDTIB) vyloučením podniků napojených na stát ze zemí, které nejsou partnery a které by prostřednictvím kontrol vývozu nebo krádeží duševního vlastnictví na základě špionáže mohly ohrozit odolnost, inovativní povahu a konkurenceschopnost EDTIB; naléhavě vyzývá k maximální soudržnosti mezi těmito iniciativami, aby se zabránilo překrývání a zaručily účinné veřejné investice, a to zejména mezi projekty stále strukturované spolupráce a Evropským obranným fondem, u nichž je třeba vyjasnit vazby; vítá akční plán pro součinnost mezi civilním, obranným a kosmickým průmyslem a vyzývá k jeho intenzivnějšímu provádění; podporuje přenos technologií z odvětví obrany do civilního sektoru; vyzývá členské státy, aby se v procesu posilování vojenských schopností EU zaměřily na potřeby vojenského personálu a specializované odborné přípravy s cílem řešit nově se objevující problémy (např. změnu klimatu); zdůrazňuje, že jakýkoli pokrok v této klíčové oblasti by rovněž posílil evropský pilíř v rámci NATO; je toho názoru, že cenné zapojení ozbrojených sil během pandemie COVID-19 poukázalo na důležitost využívání vojenských prostředků a kapacit členských států na podporu mechanismu civilní ochrany Unie;

31. vítá oznámení členských států týkající se investičních plánů v oblasti obrany zaměřených na vojenské zakázky a zlepšení jejich obranných sil, a to na základě modelu Evropského obranného fondu a v souladu s tím, co bylo zdůrazněno ve společném sdělení o nedostacích v investicích do obrany; domnívá se, že je zásadně důležité odstranit zjištěné nedostatky v oblasti investic do obrany, např. doplnit zásoby, a to zejména nahrazením sovětských systémů, posílit systémy letecké a protiraketové obrany, což by mělo zahrnovat i diskusi o možnostech vytvoření celoevropského protiraketového obranného štítu, a vyzývá k součinnosti s iniciativou NATO nazvanou European Sky Shield Initiative, zprovoznění systému Eurodrone, rozšíření stávajících kapacit bojových tanků a obrněných vozidel, posílení evropských kapacit pro stavbu lodí a námořních sil, zintenzivnění námořní spolupráce v boji proti hybridním hrozbám spojeným s příbřežními kabely

Středa 18. ledna 2023

a potrubím, které mají zásadní význam pro bezpečnost dodávek energie a propojení v Evropě, zlepšení bezpečného družicového propojení, investicím do průmyslových partnerství, která upřednostňují spolupráci s malými a středními podniky a větší investice do výzkumu a vývoje, přičemž je zároveň třeba přispívat k silnějšímu evropskému ekosystému kybernetické obrany a rozšířit program vojenské mobility EU;

32. zdůrazňuje, že je třeba doplnit iniciativy v oblasti rozvoje schopností o mechanismy společného zadávání veřejných zakázek; zdůrazňuje, že společné zadávání veřejných zakázek na obranné produkty vyvinuté a vyrobené v Evropě je základním nástrojem pro zajištění účinnosti veřejných výdajů, a proto naléhavě vyzývá členské státy, aby využívaly akt EDIRPA umožňující společné pořizování obranných produktů místo vzájemné konkurence, úspory nákladů, posílení evropské technologické a průmyslové základny obrany a podporu interoperability;

33. naléhavě vyzývá členské státy, aby se zavázaly k výraznému navýšení financování plánovaných mechanismů EU pro společné zadávání veřejných zakázek, jako je EDIRPA a EDIP, a aby poskytly odpovídající finanční prostředky a přijaly v této klíčové oblasti rychlá a důsledná opatření a zároveň zajistily interoperabilitu s NATO; domnívá se, že pravidla platná pro EDIRPA by měla být podobná pravidlům přijatým pro Evropský obranný fond; připomíná, že z finanční podpory poskytované programem EDIRPA a chystaným programem EDIP by měl prioritně těžit evropský průmysl; vyzývá členské státy, aby program přijaly co nejdříve po dokončení jednání mezi Parlamentem, Radou a Komisí; vyzývá Radu, aby mu poskytla nezbytnou finanční podporu; domnívá se, že pravidla platná pro EDIRPA by měla být podobná pravidlům přijatým pro Evropský obranný fond, která se osvědčila, zejména pokud jde o zapojení třetích zemí; vyzývá členské státy, aby pracovaly na pořizování a rozvoji obranných kapacit navržených a vyrobených v EU; domnívá se, že samotné osvobození od DPH nebude stačit k tomu, aby byl budoucí nástroj EDIP rozhodující pro podporu evropské technologické a průmyslové základny obrany; vyzývá Komisi, aby zvažila různé mechanismy finančních pobídek, díky nimž by bylo možné evropskou technologickou a průmyslovou základnu obrany podpořit; naléhavě vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a členské státy, aby zřídili další mimorozpočtový finanční nástroj, který by sdružoval části vnitrostátních rozpočtů na obranu a naléhavě řešil celý životní cyklus vojenských schopností na úrovni EU, aby se tak zajistila jejich účinnost a účelnost v každé fázi – od společného výzkumu a vývoje a společného zadávání veřejných zakázek až po společnou údržbu, odbornou přípravu a bezpečnost dodávek;

34. zdůrazňuje, že je naléhavě nutné vytvořit skutečně evropský trh s obranným vybavením; zdůrazňuje, že je třeba více finančně podpořit úsilí EU v oblasti výzkumu a vývoje a výroby technologicky vyspělých obranných systémů, které by jinak byly pro jednotlivé členské státy příliš nákladné, a zajistit tak, aby evropská technologická a průmyslová základna obrany byla i nadále konkurenceschopná, byla schopna uspokojovat skutečné potřeby, požadavky a vyšší ambice ozbrojených sil, přizpůsobila se nově vznikajícím hrozbám a snížila závislost na zahraničních stranách; poukazuje na to, že kromě rozvoje schopností by měl Evropský obranný fond rovněž přispívat ke konsolidaci evropské technologické a průmyslové základny obrany; vyzývá k tomu, aby byl Evropský obranný fond posouzen ještě před přezkumem víceletého finančního rámce (VFR) v polovině období, aby bylo v případě potřeby možné posílit jeho rozpočet; vybízí k zavedení dalších iniciativ ke zvýšení zapojení malých a středních podniků a inovací v obranném a vojenském průmyslu; vyzývá k dalšímu rozvoji nových technologií, jako je umělá inteligence a kvantová výpočetní technika, důslednějším propojováním vojenských a civilních inovací; zdůrazňuje, že je důležité snížit závislost na kritických technologiích a hodnotových řetězcích, aby EU mohla směřovat k lepším operačním kapacitám;

35. zdůrazňuje, že investice do obranného průmyslu mají pozitivní hospodářské i technologické i dopady; vyzývá k vyšším investicím do obrany, které budou založeny na inteligentnějších řešeních, s cílem podpořit průmyslovou spolupráci, úspory nákladů a větší interoperabilitu; znovu potvrzuje, že činnost v rámci EU je způsobem, jak snížit roztržitost a zabránit zdvojení činností; vyzývá ke zlepšení součinnosti s dalšími finančními nástroji EU a k usnadnění přístupu k soukromému financování pro obranný průmysl; připomíná, že Evropský obranný fond a stálá strukturovaná spolupráce mají zásadní význam pro rozvoj skutečné evropské obranné unie tím, že posilují obrannou spolupráci mezi členskými státy; vyzývá k tomu, aby ostatní politiky EU byly v souladu s úsilím EU o posílení obranného průmyslu;

36. vyzývá k urychlené revizi VFR s cílem poskytnout nezbytné finanční prostředky na nástroje EU v oblasti obrany; vyzývá v této souvislosti k posílení Evropského obranného fondu; vybízí EU, aby posoudila, kdy by byla vhodná revize VFR; zdůrazňuje, že veškeré dodatečné zdroje přidělené na splnění cíle NATO, kterým je vynakládat 2 % HDP na obranu, by měli členové NATO EU využívat koordinovaným a kooperativním způsobem; vyzývá k posílení přístupu průmyslu k soukromému financování s cílem zajistit, aby měl evropský obranný průmysl dostatečný přístup k veřejným

Středa 18. ledna 2023

a soukromým financím a investicím na udržitelném základě; vyzývá Komisi, aby zvážila vypracování parametrů pro finanční produkt, jehož cílem je podpořit investice do evropské bezpečnosti, včetně opatření obranného průmyslu; vyzývá k podněcování investic do kritických odvětví, jako je kybernetický sektor;

Posílení misí a operací SBOP

37. podporuje přezkum a posílení všech civilních misí a vojenských operací SBOP s cílem lépe je sladit se skutečnými potřebami dotčených zemí; podporuje lepší vytváření ozbrojených sil a budování kapacit pro všechny mise a operace SBOP, zejména pro ty, které se musí vyrovnat se situací rostoucích hrozeb, a to tím, že jim budou poskytnuty spolehlivější a flexibilnější mandáty i nezbytné zdroje, personál, financování, odborná příprava, nástroje strategické komunikace a vybavení k tomu, aby mohly plnit úkoly cílenějších misí; je si vědom toho, že pro udržení kroku s vyvíjejícím se prostředím hrozeb je třeba zajistit účinnou odbornou přípravu a operační kapacity; zdůrazňuje, že je třeba zvýšit odolnost a účinnost těchto misí a operací tím, že jim bude umožněno lépe řešit hybridní bezpečnostní výzvy, například prostřednictvím lepší koordinace s dalšími aktéry EU a s agenturami v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí (SVV), ale také s podobně smýšlejícími partnery mimo EU, přičemž je třeba posílit strategickou komunikaci a dále investovat do kapacit v oblasti kybernetické obrany;

38. domnívá se, že je důležité, aby mise a operace SBOP byly založeny na jasném pochopení druhů krizí a konfliktů, na něž se EU snaží reagovat civilními i vojenskými nástroji, zejména v případech, kdy ostatní nejsou ochotni nebo schopni zasáhnout, nebo v nepřátelském či netolerantním prostředí; připomíná, že veškeré kroky, které EU v jejich rámci podnikne, musí být v očích místních a regionálních orgánů důvěryhodné, zejména proto, že jiné strany, které jsou často zlovolnější, jsou více než ochotné zasáhnout, aby zaplnily mezery; připomíná, že mise musí věnovat zvláštní pozornost dynamice konfliktů, důkladnému posuzování a zmírňování rizik a musí zahrnovat více monitorování a hodnocení zásahů SBOP, které bude založeno na dopadech, a také více mechanismů konzultací a zpětné vazby; zdůrazňuje, že je obzvláště zapotřebí, aby vojenské operace měly ustanovení o skončení mandátu, která umožní udržitelný odchod; konstatuje, že z osmi vojenských operací, které probíhají v současné době, mají pouze tři výkonný mandát; připomíná celkové zapojení EU v oblasti Sahelu a Afrického rohu prostřednictvím šesti civilních misí a šesti vojenských operací;

39. vyzývá k přijetí nového paktu pro civilní SBOP do poloviny roku 2023, v němž budou stanoveny cíle týkající se druhu, počtu a velikosti civilních misí, a vyzývá také k zahájení procesu rozvoje civilních schopností do roku 2024, jak stanoví Strategický kompas; připomíná, že je zásadní, aby byl v první polovině roku 2023 přijat pakt pro civilní SBOP 2.0, aby tak byla zajištěna kontinuita procesu rozvoje civilních kapacit; vyzývá ESVČ, aby přehodnotila dohody o účasti se třetími zeměmi s cílem posílit jejich účast v misích SBOP;

40. zdůrazňuje, že je nezbytně nutné zřídit strukturu útvaru schopnosti vojenského plánování a vedení (MPCC) jako upřednostňovanou velitelskou a řídicí strukturu pro vojenské operace EU, zejména s ohledem na využívání budoucího útvaru schopnosti rychlého nasazení (RDC); požaduje, aby bylo okamžitě dosaženo plné operační schopnosti v souladu se závěry Rady ze dne 19. listopadu 2018, které stanovily lhůtu do roku 2020; rovněž požaduje, aby se počet zaměstnanců MPCC výrazně zvýšil až na 250 zaměstnanců; domnívá se, že jedno ze stávajících čtyř vnitrostátních operačních velitelství by mělo být navrženo jako záložní možnost; opakuje svou výzvu, aby byla umožněna bezpečná výměna utajovaných informací, a to i s členskými státy a misemi nebo operacemi SBOP; zdůrazňuje, že je třeba, aby útvar MPCC plánoval a vedl všechny vojenské mise s jasnou linií velení a aby mu byl poskytnut nezbytný personál, finanční prostředky a infrastruktura; poukazuje na to, že v důsledku ruské útočné války proti Ukrajině je ještě naléhavější dosáhnout v tomto ohledu pokroku;

41. je znepokojen rostoucí manipulací s informacemi a množstvím dezinformací a hybridních hrozeb a útoků, které pocházejí zejména z Ruska a Číny, ale i od dalších aktérů, a které se týkají několika oblastí operačního působení a mají přímý dopad na mise a operace SBOP; zdůrazňuje, že je třeba, aby EU za účelem boje proti nepřátelské zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování posílila spolupráci s podobně smýšlejícími partnerskými zeměmi a poskytovala jim podporu, odbornou přípravu a budování kapacit; vyzývá ESVČ, aby přijala konkrétní opatření na podporu misí a operací SBOP, které bojují proti dezinformacím a propagandě, a aby posílila kapacity oddělení StratCom, včetně jeho pracovních skupin;

42. je znepokojen tím, že nadále přetrvává strukturální problém: není zajištěno plné personální obsazení misí a operací SBOP; naléhavě žádá členské státy, aby se držely svých rozhodnutí o zahájení misí a operací a poskytl na ně potřebný personál; připomíná Strategický kompas, který zdůrazňuje, že mise a operace SBOP vyžadují lépe vyškolený personál; důrazně vyzývá členské státy, aby dostály svým závazkům, tak aby jejich skutečné zapojení odpovídalo jejich ambicím;

Středa 18. ledna 2023

naléhavě vyzývá EU, aby poskytla personálu zapojenému do misí a operací odpovídající vybavení a odbornou přípravu; důrazně vyzývá členské státy, aby při společném výcviku a nasazení vojenského personálu v rámci EU zohledňovaly jeho sociální a pracovní práva;

43. vyzývá k tomu, aby byl návrh místopředsedy Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku týkající se kapacity pro rychlé nasazení, který je zakotven ve Strategickém kompasu, vzhledem ke svému významu pro bezpečnostní a obrannou strukturu EU proveden co nejdříve, nejpozději však do roku 2025, aby byla zajištěna schopnost rychle a rozhodně reagovat během krizí a sloužit občanům, zájmům a hodnotám EU na celém světě a chránit je; vyzývá členské státy, aby se zavázaly k podstatnému odstranění kritických nedostatků, pokud jde o strategické podpůrné schopnosti, do roku 2025, zejména těch, které souvisejí s kapacitou pro rychlé nasazení;

44. zdůrazňuje, že je třeba, aby klíčovou součástí bezpečnostních a obranných opatření byla rovnost žen a mužů a práva žen; ostře odsuzuje válečné zločiny páchané na civilním obyvatelstvu, včetně použití sexuálního násilí jako válečné zbraně;

45. vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a členské státy, aby urychlili provádění závazků Strategického kompasu týkajících se rovnosti žen a mužů s cílem zajistit účinné začleňování hlediska rovnosti žen a mužů; zdůrazňuje význam opatření v oblasti kybernetické bezpečnosti pro sledování a prevenci obchodování se ženami postiženými konflikty; vybízí členské státy, aby v rámci svých obranných sil omezily překážky v profesním rozvoji žen;

46. zdůrazňuje, že účast žen v misích a operacích SBOP přispívá k jejich účinnosti a pomáhá budovat důvěryhodnost EU jako zastávce rovných práv pro muže a ženy na celém světě, přičemž připomíná akční plán EU pro rovnost žen a mužů III (2020–2024), který požaduje systematické začleňování genderového hlediska do všech politik a vnější činnosti EU, včetně SBOP; naléhavě vyzývá ESVČ, aby podporovala zejména zvýšení počtu žen ve vojenských operacích SBOP a vyváženější zastoupení žen a mužů, pokud jde o personál a vedení misí a operací SBOP; považuje za naprosto zásadní, aby v rámci všech misí a operací SBOP byla uplatňována nulová tolerance vůči sexuálnímu obtěžování, obtěžování na základě pohlaví a sexuálnímu vykořisťování; zdůrazňuje, že významnou úlohu v tomto ohledu mají v misích a operacích SBOP poradci pro rovnost žen a mužů, a že je třeba zajistit jejich financování; vyzývá ke spolupráci mezi misemi a operacemi SBOP a Evropským institutem pro rovnost žen a mužů; vyzývá ESVČ, aby o svém pokroku, pokud jde o opatření související s genderovou problematikou, informovala podvýbor pro bezpečnost a obranu (SEDE);

47. je si vědom toho, že důležitou úlohu při udržování a podpoře míru a bezpečnosti zastávají mladí lidé a mládežnické organizace; vyzývá ESVČ, aby se zavázala k systematictějšímu začleňování mladých lidí do své agendy pro mládež, mír a bezpečnost a k prosazování a přijetí komplexního strategického rámce pro provádění agendy pro mladé lidi; vyzývá ESVČ, aby zapojila mladé lidi jako partnery do navrhování a provádění opatření, jejichž cílem je odzbrojení, demobilizace a opětovné začlenění;

48. vítá zahájení vojenské pomocné mise SBOP bez výkonných pravomocí na podporu Ukrajiny (EUMAM Ukraine); očekává, že umožní flexibilní výcvik ukrajinských ozbrojených sil prostřednictvím strategického poradenství, podpory bez výkonných pravomocí, budování kapacit a celkové vojenské podpory za účelem boje proti ruské agresi a pomoci při osvobození okupovaných oblastí Ukrajiny; domnívá se, že mise EUMAM bude účinná, bude-li posílen útvar MPCC, a bude moci vykonávat strategické velení a kontrolu nad misí; vyzývá ESVČ, aby umožnila účast třetích států na této misí; vyzývá členské státy, aby poskytly nezbytnou podporu pro její provádění; zdůrazňuje, že je důležité informovat ukrajinský lid o tom, že EU zůstane po celou dobu ruské agrese po jeho boku;

49. oceňuje činnost vykonávanou poradní misí Evropské unie pro reformu sektoru civilní bezpečnosti na Ukrajině (EUAM Ukraine) a poukazuje na její význam; bere na vědomí její nové úkoly, mezi něž patří poskytování podpory donucovacím orgánům s cílem usnadnit příliv uprchlíků z Ukrajiny do sousedních členských států, přisun humanitární pomoci na Ukrajinu a poradenství, odborná příprava a podpora institucí právního státu s cílem usnadnit vyšetřování a stíhání mezinárodních zločinů; vyzývá k přezkumu a posílení mandátu poradní mise Evropské unie pro pomoc na hranicích (EUBAM) v Moldavské republice a na Ukrajině s cílem přizpůsobit se nové geopolitické realitě; vyzývá k posílení počtu zaměstnanců, schopnosti reakce, zdrojů a strategické komunikace misí a operací SBOP v Bosně a Hercegovině, na Ukrajině a v Gruzii a k posílení diplomatické přítomnosti EU v zemích Východního partnerství a na západním Balkáně;

Středa 18. ledna 2023

50. vítá spolupráci mezi EU a NATO na západním Balkáně, mimo jiné prostřednictvím operace EUFOR Althea a mise KFOR; připomíná, že zkušenosti získané díky těmto operacím jsou značným přínosem pro všechny současné a budoucí vojenské i civilní mise a operace SBOP; vyzývá k posílení operace EUFOR Althea v Bosně a Hercegovině v úzké spolupráci s NATO a dalšími spojenci s cílem zaručit zemi a celému regionu nezbytnou stabilitu; vítá jednoznačnou podporu EU prodloužení mandátu operace EUFOR Althea; zdůrazňuje, že je třeba oboustranně posílit vojenskou a bezpečnostní spolupráci s Bosnou a Hercegovinou souběžně s rámcem EUFOR;

51. zdůrazňuje, že je třeba pokračovat v úzké spolupráci s africkými a mezinárodními partnery s cílem zajistit kolektivní úsilí o stabilizaci a rozvoj, zejména s Africkou unií, Mezivládním úřadem pro rozvoj, OSN, mezinárodními finančními institucemi a dalšími klíčovými bilaterálními a regionálními aktéry; zdůrazňuje globální závazek EU v oblasti Sahelu a Afrického rohu prostřednictvím osmi civilních (EUCAP Sahel Mali, EUCAP Sahel Niger, EUCAP Somálsko), jakož i vojenských (EUTM Mali, EUTM Somálsko, EU NAVFOR ATALANTA, EU NAVFOR MED IRINI, EUMPM Niger) misí;

52. vyjadřuje hluboké znepokojení nad vývojem v oblasti Sahelu a nedávnými státními převraty v této oblasti; zdůrazňuje strategický význam tohoto regionu pro EU; odsuzuje rostoucí přítomnost Wagnerovy skupiny podporované Kreml v oblasti Sahelu a dalších částech afrického kontinentu; je pevně přesvědčen, že její činnost v západní Africe je v rozporu s cílem zajistit v regionu mír, bezpečnost a stabilitu; je si vědom toho, že různé mezinárodní mise v oblasti Sahelu dosud nesplnily svůj hlavní cíl, kterým je dosažení trvalého míru v tomto regionu, a že je proto zapotřebí reflexe ohledně mandátů a úlohy příslušných mezinárodních misí a politických opatření; obdobně vyjadřuje znepokojení i nad zvýšenou přítomností a činností islamistických teroristických skupin, zejména al-Káidy, Dáiš a aš-Šabábu, na Blízkém východě a v Africe; vyzývá ke koordinovanějším opatřením a politické soudržnosti mezi různými zásahy EU a jejich partnerů v oblasti Sahelu; vyjadřuje politování nad zhoršující se bezpečnostní situací v Mali a vítá rozhodnutí pozastavit veškerý operační výcvik a dodávky vojenského vybavení do země; vyzývá EU a její členské státy, aby poskytovaly účinnou pomoc přizpůsobenou potřebám dotčených zemí;

53. domnívá se, že veškerá mezinárodní bezpečnostní podpora v regionu musí upřednostňovat zlepšení ochrany civilního obyvatelstva, zmírnění dynamiky konfliktů a podporu řádné správy bezpečnostního sektoru; zdůrazňuje, že je zapotřebí větší politická spolupráce s příslušnými vládami s cílem zajistit větší transparentnost, bojovat proti korupci, rozvíjet inkluzivnost a spolupracovat s občany ve snaze omezit vypuknutí ozbrojených a etnických konfliktů;

54. vítá prodloužení mise SBOP EUCAP Sahel o dva roky a trvá na tom, že je důležité koordinovat s misí EUBAM Libya rozvoj pohraničních kapacit států Sahelu pod vedením EU; vyzývá EU a OSN, aby společně usilovaly o řešení destabilizace a násilí v Mali a o spolupráci s místními silami na podporu stability a bezpečnosti; bere na vědomí prodloužení a změnu zaměření mise EUAM a EUTM ve Středoafrické republice a je i nadále velmi znepokojen neustálým zhoršováním politické a bezpečnostní situace v této zemi; vítá pokrok, kterého již dosáhla mise EUTM Mozambique, a vyzývá ESVC, aby zvážila, zda by v rámci evropského mírového nástroje neměly být mosambickým silám poskytnuty letadla a zbraně, a aby urychlila dodávky vybavení; vyzývá k široké veřejné diskusi o zapojení Unie v Mosambiku a požaduje, aby bylo veřejně prodiskutováno i to, jak by mohl vypadat smysluplný integrovaný přístup k řešení hlavních příčin nepokojů v Cabo Delgado; připomíná zprávy o systematických a násilných útocích bezpečnostních složek na velkou část místního obyvatelstva, o násilném vysídlování bezpečnostními silami, vysoké míře nerovnosti, zanedbávání regionů ze strany ústřední vlády, o konfliktech kvůli přírodním zdrojům, vysoké míře korupce a porušování různých práv; podporuje reformu mosambických ozbrojených sil a trvá na tom, že je třeba uplatňovat integrovaný přístup ke krizi v Cabo Delgado; vítá pomoc z Evropského mírového nástroje pro nigerské ozbrojené síly a zdůrazňuje, že je třeba poskytnout Nigeru vojenskou podporu v rámci SBOP; vyzývá Radu, aby posílila koordinované námořní operace v Guinejském zálivu; vyzývá k prodloužení mandátu operace EU NAVFOR Atalanta, který má skončit na konci roku 2022, s cílem dále bojovat proti pirátství;

55. vyjadřuje politování nad tím, že mise EUTM, které měly řešit bezpečnostní problémy v oblasti Sahelu a ve středoafričských zemích (Mali a Středoafrická republika), jsou stále více nedostačující; vyzývá k důkladnému přezkumu cílů a hlavních zásad misí EUTM; domnívá se, že by mandát misí EUTM měl být rozšířen zejména na doprovodná opatření, aby poradci EU na místě mohli co nej přesněji ověřit, do jaké míry byly řádně prováděny programy výcviku a do jaké míry jsou

Středa 18. ledna 2023

v souladu s operačními potřebami místních ozbrojených sil; zdůrazňuje přidanou hodnotu poradních misí ve velících strukturách misí, a podporuje proto účast členských států EU na misích EUTM, zejména v části poradenství, kde by zapojení důstojníků umožnilo významně podpořit provádění operací, např. také v rámci mnohostranného systému vojenské pomoci;

56. vítá rozhodnutí Rady o zřízení vojenské partnerské mise na podporu Nigeru (EUMPM Niger), jejímž cílem je posílit schopnost nigerských ozbrojených sil zvládnout hrozby, kterým tato země čelí, chránit její obyvatelstvo a zajistit bezpečné a zabezpečené prostředí v souladu s právními předpisy v oblasti lidských práv a mezinárodním humanitárním právem;

57. v souvislosti s námořní složkou operace IRINI zdůrazňuje mezinárodní závazky v oblasti vyhledávání a záchrany osob na moři, které se ocitly v nouzi; vyzývá členské státy, aby zajistily, aby operace IRINI plně dodržovala mořské právo, zejména povinnost týkající se vyhledávání a záchrany osob; opětovně vyjadřuje vážné znepokojení nad osudem migrantů, žadatelů o azyl a uprchlíků v Libyi, jejichž i tak dramatická situace se stále zhoršuje; vyzývá libyjské orgány a milice, aby uzavřely detenční zařízení pro migranty; vyjadřuje politování nad tím, že se plánuje stažení lodí z každé jednotlivé oblasti, kde se nachází významný počet migrantů; požaduje objasnění plánovaného procesu rozhodování a případných způsobů budoucího rozhodování ve věci tzv. faktoru přispívajícího ke zvyšování přistěhovalectví („pull factor effect“), o němž v současnosti neexistují žádné faktické důkazy;

58. připomíná, že vyzval EU, plně využila svého postavení a své pověsti důvěryhodného a autonomního globálního mírového aktéra v rostoucí geopolitické konkurenci mezi globálními a regionálními mocnostmi v indicko-tichomořském regionu; připomíná, že přínos angažovanosti EU v indicko-tichomořském regionu spočívá v komplexní škále opatření civilní a vojenské pomoci, včetně dobře rozvinutých nevojenských příspěvků;

59. vyjadřuje vážné znepokojení nad rychlým posilováním čínské vojenské přítomnosti v Jihočínském moři a také nad tím, že Čína pokračuje ve vyvíjení vojenského tlaku vůči Tchaj-wanu, v nacvičování vojenských útoků, narušování jeho vzdušného prostoru a dalších vojenských akcích v šedé zóně, včetně kybernetických a dezinformačních kampaní proti této zemi; naléhavě vyzývá Čínu, aby zastavila všechna tato opatření, která ohrožují stabilitu celého regionu a mají celkově přímý dopad na evropskou bezpečnost a prosperitu; znovu opakuje, že podporuje spolupráci mezi EU a Tchaj-wanem;

60. rozhodně vítá důrazné odkazy na spolupráci s EU, které byly zahrnuty jak do nedávné aktualizace národní bezpečnostní strategie Japonska, tak do jihokorejské strategie pro indicko-tichomořský region; připomíná, že EU s Japonskem a Jižní Koreou navázala pevné partnerství, a vyzývá EU, aby s oběma klíčovými partnery dále prohloubila svou vojenskou a obrannou spolupráci;

61. důrazně odsuzuje četné raketové testy, které provedla Severní Korea v roce 2022, a zdůrazňuje, že je třeba, aby mezinárodní společenství zvýšilo úsilí o zastavení Severní Koreje a zabránilo jí provést další jaderné zkoušky v roce 2023, které by způsobily závažnou eskalaci napětí a představovaly by hrozbu pro bezpečnost v regionu i po celém světě; zdůrazňuje, že Čína a Rusko nesou v souvislosti se Severní Koreou zvláštní odpovědnost, a vyzývá je, aby využily svého vlivu a zabránily další eskalaci napětí;

62. vyjadřuje vážné znepokojení nad tím, že Severní Korea dodává zbraně Wagnerově skupině, a zdůrazňuje, že kvůli tomu je ještě více zapotřebí, aby se EU a její členské státy více zaměřovaly nejen na Korejský poloostrov, ale na indicko-tichomořský region jako celek;

63. důrazně odsuzuje Írán za to, že Rusku dodává drony a rakety, které pak Rusko používá ve své nezákonné válce proti Ukrajině, a připomíná, že Írán tímto porušuje rezoluci Rady bezpečnosti OSN 2231(2015); vítá rozhodnutí Rady ze dne 12. prosince 2022 o přijetí dalších sankcí vůči Íránu, a to jak za pokračující porušování lidských práv vlastního lidu, tak za aktivní podporu, kterou poskytuje Rusku, jež ji využívá proti ukrajinskému lidu;

64. vyzývá Radu a ESVČ, aby do misí a operací SZBOP zahrnuly ochranu kulturního dědictví s cílem poskytovat pomoc a vzdělávání místním partnerům při řešení bezpečnostních výzev souvisejících se zachováním a ochranou kulturního dědictví; vyzývá EU, aby se zabývala setrvalými a rostoucími hrozbami pro ochranu a zachování kulturního dědictví a potírala pašování kulturních artefaktů, zejména v oblastech konfliktu; konstatuje, že zbavíme-li společnost jejího kulturního dědictví a historických kořenů, bude více náchylná k radikalizaci; žádá EU, aby vypracovala širokou strategii pro boj proti těmto hrozbám; připomíná, že mise EUAM v Iráku je jedinou misí SBOP, která zahrnuje složku ochrany

Středa 18. ledna 2023

kulturního dědictví; očekává, že mise EUAM v Iráku bude maximálně plnit všechny rozměry svého mandátu, včetně ochrany kulturního dědictví a boje proti obchodování s artefakty; vyzývá k tomu, aby toto ustanovení bylo zobecněno na všechny mandáty misí nebo operací SBOP;

Systematizace partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany

65. vyzývá k tomu, aby byla posílena strategicky relevantní partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany s podobně smýšlejícími partnery na celém světě s cílem splnit úroveň ambicí EU jakožto zajišťovatele bezpečnosti; domnívá se, že je nezbytné otázky bezpečnosti a obrany systematictěji začleňovat do politických dialogů EU s podobně smýšlejícími partnery; vítá plány na svolání vůbec prvního fóra EU pro partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany; vyzývá k asertivnějšímu, jednotnějšímu a konzistentnějšímu postoji vůči nedemokratickým státům, které ohrožují evropskou bezpečnost a mezinárodní řád;

66. poukazuje na základní sdílené demokratické hodnoty, které jsou jádrem EU a NATO; vyzývá k prohloubení vztahů mezi EU a NATO na základě zásad inkluзивnosti, reciprocity, vzájemné otevřenosti a transparentnosti, v souladu s rozhodovací samostatností a postupy našich organizací a aniž by byla dotčena zvláštní povaha bezpečnostní a obranné politiky kteréhokoli z našich členů; vítá třetí společné prohlášení EU a NATO a zdůrazňuje, že je důležité podniknout další kroky k prohloubení tohoto partnerství, které budou vycházet z obsahu Strategického kompasu EU a nové strategické koncepce NATO a z konkrétních kroků k dalšímu posílení spolupráce, zejména v oblasti vojenské mobility, infrastruktury dvojího užití a odolnosti a z intenzivnějších společných cvičení; zdůrazňuje, že je třeba výrazně zlepšit strategické partnerství s NATO tak, aby bylo založeno na větší politické jednotě a solidaritě a posíleném politickém dialogu o všech aspektech společných problémů a strategicky důležitých otázkách; vyzývá ke koordinovaným operativním reakcím v rámci mechanismů předcházení konfliktům a řešení krizí s cílem řešit společné hrozby vznikající v zeměpisných oblastech společného zájmu; poukazuje na to, že rozvoj schopností EU rovněž posiluje evropský pilíř NATO, čímž přispívá k transatlantické bezpečnosti; se znepokojením bere na vědomí přetrvávající období hlubokého napětí mezi členskými státy EU a Tureckem, které je spojencem NATO, což narušuje spolupráci mezi EU a NATO;

67. je si vědom významu i potenciálu strategického partnerství s Tureckem, avšak vyjadřuje politování nad celkovou destabilizující úlohou Turecka v mnoha oblastech zájmu EU a jejích sousedních zemích, což ohrožuje mír, bezpečnost a stabilitu v regionu; je krajně znepokojen protiprávní činností a hrozbami vojenského zásahu proti členským státům EU ze strany Turecka ve východním Středomoří (zejména proti Řecku a Kypru) a důrazně je odsuzuje; vyjadřuje politování nad tím, že navzdory úsilí o zmírnění napětí Turecko pokračuje ve svých jednostranných provokacích a nedodržování rezoluce Rady bezpečnosti OSN o zbrojním embargu vůči Libyi, pokud jde o operaci IRINI, čímž porušuje mezinárodní právo včetně úmluvy UNCLOS a svrchovaná práva členských států EU v této oblasti; opakuje, že EU odsuzuje podpis dvou memorand o porozumění mezi Tureckem a Libyí, která se týkají komplexní bezpečnostní a vojenské spolupráci a vymezení námořních zón a která jsou v rozporu s mezinárodním právem; znovu opakuje, že EU je připravena využít veškerých nástrojů a možností, které má k dispozici, mimo jiné opatření podle článku 29 Smlouvy o EU a článku 215 Smlouvy o fungování EU, k obraně svých zájmů a zájmů svých členských států a rovněž k zachování regionální stability; konstatuje, že Turecko je stále více přítomno v oblastech, kde má EU klíčové bezpečnostní zájmy a mise SBOP, a žádá Turecko, aby v těchto oblastech neoslabovalo zájmy a mise EU; znovu vyzývá Turecko, aby se připojilo k sankcím EU vůči Rusku; vyzývá členské státy, aby plně dodržovaly společný postoj 2008/944/SZBP týkající se Turecka, včetně přísného uplatňování kritéria 4 týkajícího se regionální stability;

68. rozhodně podporuje politiku otevřených dveří NATO; zdůrazňuje význam přistoupení Finska a Švédska k NATO, neboť by to posílilo bezpečnost jak EU, tak spojenců NATO; vítá skutečnost, že většina spojenců NATO urychleně ratifikovala finský a švédský protokol o přistoupení k NATO, a vyjadřuje politování nad tím, že Turecko dosud neratifikovalo žádosti Švédska a Finska o členství v NATO; zdůrazňuje, že je třeba řešit obavy členských států, které nejsou součástí NATO, pokud jde o bezpečnost a obranu; vyzývá EU a NATO, aby více spolupracovaly na podpoře budování kapacit našich partnerů;

69. považuje součinnost a soudržnost s prováděním strategické koncepce NATO a Strategického kompasu EU za zásadní, zejména pokud jde o boj proti útočné válce, kterou vede Rusko vůči Ukrajině, a boj proti ruskému komplici – Lukašenkově režimu v Bělorusku, ale také pokud jde o řešení výzev, které představuje nátlaková politika Číny a šíření nepřátelských dezinformací, a pokud jde o kybernetickou obranu, hybridní hrozby a podporu partnerů;

Středa 18. ledna 2023

70. zdůrazňuje, že pro zvýšení bezpečnosti euroatlantické oblasti je důležité rozvíjet soudržné, doplňkové a interoperabilní obranné schopnosti v souladu se zásadou jednoho souboru sil; vyzývá EU a NATO, aby si udržely globální technologické vedoucí postavení, pokud jde o vojenské schopnosti; zdůrazňuje, že je třeba zajistit soudržnost výstupů mezi plánováním rozvoje schopností EU a stejným procesem v NATO; zdůrazňuje, že je třeba, aby EU rozvíjela své vlastní obranné schopnosti a strategickou autonomii s cílem posílit svou schopnost být silnějším partnerem svých spojenců; vyzývá členské státy EU, které jsou členy NATO, aby v souladu s pokyny NATO zvýšily své vojenské rozpočty alespoň na 2 % HDP;

71. vítá účast USA, Kanady a Norska na projektu stálé strukturované spolupráce v oblasti vojenské mobility, který je zásadní pro obranu Evropy a významně přispívá ke zvýšení soudržnosti mezi úsilím, které pro usnadnění přesunů vojenských sil vyvíjejí EU a NATO; připomíná však, že o účasti třetích zemí na jednotlivých projektech stálé strukturované spolupráce musí být v případě, že je tato účast ve strategickém zájmu EU, rozhodováno případ od případu; vítá, že o účast na projektu stálé strukturované spolupráce v oblasti vojenské mobility nedávno požádalo také Spojené království; připomíná členským státům, které se stálé strukturované spolupráce účastní, že je třeba urychleně provést své operační závazky a závazky spolupráce; vítá strukturovaný dialog mezi EU a NATO o vojenské mobilitě; vítá akční plán o vojenské mobilitě 2.0, který dne 10. listopadu 2022 předložili Komise a místopředseda Komise, vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, a vyzývá k jeho urychlenému provedení v součinnosti s projektem stálé strukturované spolupráce v oblasti vojenské mobility; vyzývá k posílení Nástroje pro propojení Evropy, pokud jde o projekty vojenské mobility; vyzývá členské státy, aby usilovaly o zjednodušení a harmonizaci postupů vojenské mobility a zkrácení lhůt pro udělování povolení s cílem umožnit členským státům EU jednat rychleji a zefektivnit reakci; zdůrazňuje, že nový akční plán pro vojenskou mobilitu musí zajistit, aby požadavky v oblasti infrastruktury, odolnosti a logistiky byly posuzovány z hlediska vojenské strategie; zdůrazňuje potřebu dalších finančních prostředků na tuto stěžejní iniciativu spolupráce mezi EU a NATO; vyzývá EU, aby zvážila, zda k účasti na projektech stálé strukturované spolupráce, například v oblasti vojenské mobility, nepřizvat také Ukrajinu, Gruzii a Moldavskou republiku;

72. zdůrazňuje význam úzkých vazeb mezi EU a Spojenými státy, které jsou založeny na sdílených hodnotách demokracie, svobody a právního státu; oceňuje odhodlání a angažovanost Spojených států a jejich současné vlády v oblasti územní obrany Evropy, zejména s ohledem na ruskou útočnou válku proti Ukrajině, která ohrožuje celý kontinent; bere na vědomí skutečnost, že před Spojenými státy stojí výzva také v indicko-tichomořském regionu, kde čelí stále intenzivnějšímu řízení zbraní ze strany Číny, a zdůrazňuje, že členské státy EU musí daleko více usilovat o zlepšení evropských obranných schopností, a připravit se tak na to, že v dlouhodobém horizontu dojde k přesunu zátěže a EU převezme za svou obranu větší odpovědnost;

73. vítá dialog mezi EU a USA o bezpečnosti a obraně, který je významným milníkem v užší transatlantické spolupráci; vybízí místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby v rámci tohoto dialogu věnoval zvláštní pozornost bezpečnosti regionu východního a jižního sousedství a zahrnul do diskusí takové otázky, jako jsou vzájemné bezpečnostní a obranné iniciativy, mise a operace SBOP, odzbrojení a nešíření zbraní, boj proti terorismu, zlepšení výměny informací mezi zpravodajskými službami, dopad přelomových technologií, změna klimatu, hybridní hrozby, kybernetická obrana, vojenská mobilita, řešení krizí a vztahy se strategickými konkurenty;

74. připomíná, že již v minulosti vyzval k institucionalizované spolupráci v oblasti bezpečnosti a obrany se Spojeným královstvím; vybízí Spojené království, aby se spolu s EU vážně zapojilo do řešení naléhavých strategických problémů a zajistilo doplňkovost a součinnost opatření; vybízí místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby zval zástupce Spojeného království ad hoc na neformální zasedání Rady ministrů zahraničních věcí (a obrany) za účelem výměny názorů v otázkách společného zájmu, přičemž by měla být plně chráněna samostatnost rozhodovacích procesů EU; poukazuje na to, že souběžné projekty rozvoje budoucích bojových leteckých systémů jsou neefektivním využíváním zdrojů, a proto doporučuje, aby byly oba projekty sloučeny; vítá, že Spojené království podporuje Ukrajinu;

75. vyjadřuje hluboké znepokojení nad zvýšenou nestabilitou v našem sousedství, která je často výsledkem úmyslných kroků nepřátelských aktérů, kteří různými způsoby oslabují demokratické reformy s cílem v konečném důsledku oslabit EU; zdůrazňuje, že bezpečnost EU je úzce spjata s bezpečností našich nejbližších sousedů, ať už jde o země východního a jižního sousedství EU, nebo země západního Balkánu; vyzývá k prohloubení vojenské a bezpečnostní spolupráce s podobně smýšlejícími zeměmi Východního partnerství, mimo jiné prostřednictvím posílení bezpečnostního rozměru Východního partnerství, a k zintenzivnění dialogů o bezpečnostní a obranné politice, zejména s Ukrajinou, Gruzii a Moldavskou republikou; vyzývá k posílení spolupráce v oblasti bezpečnosti a obrany s partnery v jižním sousedství; vyzývá EU, aby hrála významnou úlohu v oblasti Středomoří a stala se aktérem schopným zaručit stabilitu této oblasti, a to

Středa 18. ledna 2023

i v souvislosti s energetickou bezpečností; vyzývá k prohloubení spolupráce s partnerskými zeměmi ve Středomoří v boji proti extremismu, terorismu, obchodování s lidmi a nezákonnému obchodu se zbraněmi;

76. vyzývá k posílení spolupráce mezi EU a NATO na východním okraji aliance a ke zvýšení počtu evropských příslušníků ozbrojených sil v oblasti Černého moře; domnívá se, že je nezbytné si uvědomit, jak strategickou má Černého moře pozici v souvislosti s ruskou válkou na Ukrajině, a této pozice využít a zvýšit investice do evropských vojenských projektů v tomto regionu, a to i pokud jde o modernizaci a posílení jeho vojenského průmyslu a infrastruktury;

77. vyjadřuje hluboké znepokojení nad stupňujícím se napětím a častými potyčkami mezi Ázerbájdžánem a Arménií, kdy docházelo k napadení Arménie v rámci jejích mezinárodně uznaných hranic a kdy Rusko neplnilo svou stabilizační úlohu; naléhavě vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby se plně zapojil do úsilí o zachování příměří; vítá zahájení činnosti civilní monitorovací kapacity EU v Arménii a vyslání přechodného týmu pro pomoc při plánování s cílem zvýšit povědomí EU o bezpečnostní situaci a přispět k plánování a přípravě možné civilní mise SBOP v zemi;

78. zdůrazňuje, že Rusko stále plně nedodržuje dohodu o příměří mezi Gruzii a Ruskem ze dne 12. srpna 2008, kterou zprostředkovala EU; důrazně odsuzuje nezákonnou vojenskou přítomnost Ruska v gruzínských regionech Abcházie a Cchinvali / Jižní Osetie a jejich okupaci; vyzývá ESVC, aby připravila podrobnou zprávu o porušování dohody o příměří ze dne 12. srpna 2008, za kterou nese EU jakožto zprostředkovatel této dohody zvláštní odpovědnost, aby určila a jasně sdělila ustanovení, která Ruská federace dosud nesplnila, a předložila doporučení, která by mohla přimět Ruskou federaci ke splnění jejích mezinárodních závazků, k nimž patří zejména stažení všech jejích vojenských sil z okupovaných území Gruzie a umožnění toho, aby byly na těchto územích zavedeny mezinárodní bezpečnostní mechanismy a aby pozorovatelská mise EU (EUMM) měla v souladu se svým mandátem neomezený přístup na celé území Gruzie;

79. zdůrazňuje, že je důležité, aby kandidátské a potenciální kandidátské země EU sblížovaly své postoje s postoji SZBP; pokud jde o západní Balkán, upozorňuje na vztahy Srbska s Ruskem a jeho nedostatečné odsouzení neopodstatněných a nelegitimních kroků Ruska vůči Ukrajině a na důsledky tohoto vztahu na západním Balkáně; vyzývá k větší vojenské bezpečnosti, včetně civilně-vojenské a policejně-vojenské bezpečnosti, spolupráci s podobně smýšlejícími zeměmi západního Balkánu, zejména v oblastech, jako je odolnost, kybernetická bezpečnost, hybridní hrozby, správa hranic, boj proti terorismu a boj proti dezinformacím; vyzývá v tomto ohledu ESVC, aby posílila úlohu delegací EU a misí SBOP ve třetích zemích s cílem rozšířit jejich schopnost odhalovat dezinformační kampaně, které jsou organizovány zahraničními státními aktéry;

80. vyzývá k užším vztahům a spolupráci s partnery v Latinské Americe a Karibiku s cílem dosáhnout společných cílů a zájmů v oblasti bezpečnosti a obrany;

Posílení kontroly SBOP ze strany Parlamentu

81. zdůrazňuje, že je třeba aktivněji zapojit Parlament do rozhodování o SBOP a obranné průmyslové politice, zejména pokud jde o provádění Strategického kompasu, Evropského obranného fondu, EDIRPA, EDIP, Evropského mírového nástroje a různých politik a iniciativ, které ovlivňují evropskou obranu a bezpečnost nebo jsou pro ni obzvláště důležité; vybízí Parlament, a to zejména jeho podvýbor pro bezpečnost a obranu, aby navrhl další opatření, jejichž cílem bude zlepšit jeho dopad na SBOP a zajistit účinnost, soudržnost, demokratickou odpovědnost a náležitou parlamentní kontrolu obranných a bezpečnostních politik a iniciativ EU, například tím, že:

- zahrne podvýbor pro bezpečnost a obranu jako spolurozhodující výbor podle článku 58 jednacího řádu Evropského parlamentu do všech legislativních návrhů, které mají zásadní a relevantní důsledky pro bezpečnost a obranu;
- využije přezkumu Evropského obranného fondu v polovině období a nadcházejících jednání o aktu o posílení obranného průmyslu s cílem zavést odpovídající a smysluplná parlamentní kontrolní práva prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci pro pracovní programy pro hlavní programy obranného průmyslu;

Středa 18. ledna 2023

- zřídí plnohodnotnou Radu pro obranu;
- zřídí plnohodnotný Výbor pro bezpečnost a obranu;
- posílí spolupráci mezi parlamentními výbory, v nichž se projednávají otázky bezpečnosti a obrany;
- v souladu s článkem 36 vyjasní práva Parlamentu na informace a přístup k nim;
- posílí meziparlamentní dialog a spolupráci s vnitrostátními parlamenty v oblasti evropské bezpečnosti a obrany, mimo jiné prostřednictvím meziparlamentní konference o SZBP/SBOP, s cílem posílit odpovědnost a kontrolu bezpečnostní a obranné politiky;

82. vyzývá k dalšímu upevnění vztahů Parlamentu s Parlamentním shromážděním NATO, v jehož rámci by Parlament měl podporovat zřízení Střediska NATO pro demokratickou odolnost, jehož cílem bude monitorovat a zjišťovat problémy v oblasti demokracie, lidských práv a právního státu a usnadňovat pomoc členským a partnerským státům v oblasti demokracie a správy věcí veřejných;

o

o o

83. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Evropské radě, Radě, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, předsedkyni Komise a příslušným komisařům, generálnímu tajemníkovi OSN, generálnímu tajemníkovi NATO, předsedovi Parlamentního shromáždění NATO, agenturám EU působícím v oblasti bezpečnosti a obrany a vládám a parlamentům členských států.

Středa 18. ledna 2023

P9_TA(2023)0011

Lidská práva a demokracie ve světě a politika Evropské unie v této oblasti – výroční zpráva za rok 2022**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. ledna 2023 o lidských právech a demokracii ve světě a o politice Evropské unie v této oblasti – výroční zpráva za rok 2022 (2022/2049(INI))**

(2023/C 214/06)

Evropský parlament,

- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“),
- s ohledem na Evropskou úmluvu o lidských právech,
- s ohledem na články 2, 3, 8, 21 a 23 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“),
- s ohledem na články 17 a 207 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“),
- s ohledem na evropský pilíř sociálních práv, a zejména jeho zásady 2, 3, 11 a 17,
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv a další smlouvy a nástroje OSN týkající se lidských práv,
- s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech,
- s ohledem na Úmluvu OSN o zabránění a trestání zločinu genocidy z roku 1948 a na rezoluci Rady OSN pro lidská práva 43/29 ze dne 22. června 2020 o předcházení genocidě,
- s ohledem na Mezinárodní úmluvu OSN proti braní rukojmí ze dne 17. prosince 1979,
- s ohledem na Úmluvu OSN o odstranění všech forem diskriminace žen ze dne 18. prosince 1979,
- s ohledem na Deklaraci o odstranění všech forem nesnášenlivosti a diskriminace založených na náboženství nebo víře, vyhlášenou rezolucí Valného shromáždění OSN 36/55 ze dne 25. listopadu 1981,
- s ohledem na Úmluvu OSN proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání ze dne 10. prosince 1984,
- s ohledem na Deklaraci OSN o právech příslušníků národnostních, etnických, náboženských a jazykových menšin ze dne 18. prosince 1992,
- s ohledem na deklaraci OSN o obrácích lidských práv přijatou na základě konsenzu dne 9. prosince 1998,
- s ohledem na Úmluvu OSN o právech dítěte ze dne 20. listopadu 1989 a na dva opční protokoly k této úmluvě, které byly přijaty dne 25. května 2000,
- s ohledem na Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením ze dne 13. prosince 2006, která vstoupila v platnost v EU dne 21. ledna 2011 v souladu s rozhodnutím Rady 2010/48/ES ze dne 26. listopadu 2009 o uzavření Úmluvy Organizace spojených národů o právech osob se zdravotním postižením Evropským společenstvím⁽¹⁾,
- s ohledem na Mezinárodní úmluvu na ochranu všech osob před nuceným zmizením přijatou Valným shromážděním OSN dne 20. prosince 2006,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 23, 27.1.2010, s. 35.

Středa 18. ledna 2023

- s ohledem na Deklaraci OSN o právech původních obyvatel přijatou dne 13. září 2007 a Úmluvu Mezinárodní organizace práce č. 169 o domorodém a kmenovém obyvatelstvu z roku 1989,
- s ohledem na Smlouvu OSN o obchodu se zbraněmi, zejména na článek 7 Vývoz a posouzení vývozu, a na Kodex chování EU pro vývoz zbraní,
- s ohledem na Pekingskou deklaraci ze dne 15. září 1995,
- s ohledem na Agendu pro udržitelný rozvoj 2030, přijatou dne 25. září 2015, a zejména na její cíle 1, 4, 5, 8, 10 a 16,
- s ohledem na globální pakt o bezpečné, řízené a legální migraci ze dne 19. prosince 2018 a globální pakt o uprchlících z roku 2018,
- s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN ze dne 24. března 2022 o humanitárních důsledcích agrese proti Ukrajině,
- s ohledem na posouzení otázek lidských práv v Ujgurské autonomní oblasti Sin-ťiang v Čínské lidové republice, které dne 31. srpna 2022 provedl Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva,
- s ohledem na prohlášení předsedy nezávislé mezinárodní vyšetřovací komise OSN pro Ukrajinu ze dne 23. září 2022 na 51. zasedání Rady pro lidská práva,
- s ohledem na akční program Mezinárodní konference o populaci a rozvoji z roku 1994 a na závěry hodnotících konferencí,
- s ohledem na Úmluvy Rady Evropy na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti v souvislosti s aplikací biologie a medicíny (CETS č. 164) přijatou dne 4. dubna 1997 a její protokoly, o opatřeních proti obchodování s lidmi (CETS č. 197) přijatou dne 16. května 2005 a o ochraně dětí před pohlavním vykořisťováním a zneužíváním (CETS č. 201) přijatou dne 25. října 2007,
- s ohledem na Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (dále jen „Istanbulská úmluva“) ze dne 11. května 2011, kterou ne všechny členské státy ratifikovaly,
- s ohledem na protokol č. 6 k Úmluvě Rady Evropy o ochraně lidských práv a základních svobod týkající se zrušení trestu smrti,
- s ohledem na usnesení o ukončení členství Ruské federace v Radě Evropy, které dne 16. března 2022 přijal Výbor ministrů Rady Evropy,
- s ohledem na závěry Evropské rady o Ukrajině ze dne 30. a 31. května 2022,
- s ohledem na nařízení Rady (EU) 2020/1998 ze dne 7. prosince 2020 o omezujících opatřeních proti závažnému porušování a zneužívání lidských práv⁽²⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/947 ze dne 9. června 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa⁽³⁾,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 12. července 2021 o prioritách EU v rámci OSN na 76. zasedání Valného shromáždění OSN (září 2021 až září 2022),
- s ohledem na závěry Rady ze dne 24. ledna 2022 o prioritách EU ve fórech OSN pro lidská práva v roce 2022,

⁽²⁾ Úř. věst. L 410 I, 7.12.2020, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. L 209, 14.6.2021, s. 1.

Středa 18. ledna 2023

- s ohledem na závěry Rady ze dne 18. července 2022 o prioritách EU v rámci OSN na 77. zasedání Valného shromáždění OSN (září 2022 až září 2023),
- s ohledem na společné sdělení vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Komise ze dne 25. března 2020 nazvané „Akční plán EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024“ (JOIN(2020)0005) a na závěry zasedání Rady k tomuto tématu ze dne 18. listopadu 2020,
- s ohledem na společné sdělení vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Komise ze dne 25. listopadu 2020 nazvané „Akční plán EU pro rovnost žen a mužů (GAP) III – Ambiciózní agenda pro genderovou rovnost a posílení postavení žen v rámci vnější činnosti EU“ (JOIN(2020)0017),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 24. března 2021 o strategii EU pro práva dítěte (COM(2021)0142),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 3. března 2021 nazvané „Unie rovnosti: Strategie práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030“ (COM(2021)0101),
- s ohledem na obecné zásady EU týkající se ochránců lidských práv, které přijala Rada dne 14. června 2004,
- s ohledem na obecné zásady EU na podporu dodržování mezinárodního humanitárního práva⁽⁴⁾, jak byly aktualizovány v roce 2009,
- s ohledem na obecné zásady EU týkající se trestu smrti, jak byly aktualizovány Radou dne 12. dubna 2013,
- s ohledem na obecné zásady EU na podporu a ochranu svobody a náboženského vyznání nebo přesvědčení, které přijala Rada dne 24. června 2013,
- s ohledem na obecné zásady EU pro prosazování a ochranu požívání veškerých lidských práv lesbickými, gay, bisexuálními, transgender a intersexuálními (LGBTI) osobami, které přijala Rada dne 24. června 2013,
- s ohledem na obecné zásady EU v oblasti lidských práv ohledně svobody projevu online a offline, jak je přijala Rada dne 12. května 2014,
- s ohledem na obecné zásady EU v oblasti lidských práv týkající se zajištění nediskriminace v rámci vnější činnosti, které Rada přijala dne 18. března 2019,
- s ohledem na obecné zásady EU v oblasti lidských práv týkající se nezávadné pitné vody a odpovídajících hygienických podmínek, které Rada přijala dne 17. června 2019,
- s ohledem na revidované obecné zásady EU pro politiku Unie vůči třetím zemím týkající se mučení a jiného krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, jak je přijala Rada dne 16. září 2019,
- s ohledem na revidované obecné zásady Evropské unie pro dialogy o lidských právech s partnerskými/třetími zeměmi, jak je schválila Rada dne 22. února 2021,
- s ohledem na posouzení provádění obecných zásad EU týkajících se ochránců lidských práv na evropské úrovni, které provedla výzkumná služba Evropského parlamentu dne 24. srpna 2022,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 12. září 2012 nazvané „Kořeny demokracie a udržitelný rozvoj: spolupráce Evropské unie s občanskou společností v oblasti vnějších vztahů“ (COM(2012)0492),

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 303, 15.12.2009, s. 12.

Středa 18. ledna 2023

- s ohledem na návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti a o změně směrnice (EU) 2019/1937, který předložila Komise (COM(2022)0071),
- s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zákazu produktů pocházejících z nucené práce na trhu Unie, který předložila Komise COM(2022)0453,
- s ohledem na zprávu vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku s názvem „Výroční zpráva EU o lidských právech a demokracii ve světě za rok 2021“,
- s ohledem na strategickou iniciativu evropské veřejné ochránkyně práv ze dne 7. července 2021 o tom, jak Evropská komise zajišťuje dodržování lidských práv v souvislosti s mezinárodními obchodními dohodami,
- s ohledem na Sacharovovu cenu za svobodu myšlení, která byla v roce 2021 udělena vedoucímu ruskému politikovi, právníkovi a protikorupčnímu aktivistovi Alexeji Navalnému, jenž je od ledna 2021 vězněn v Rusku,
- s ohledem na své usnesení ze dne 3. července 2018 o porušování práv původních obyvatel ve světě, včetně zabírání půdy ⁽⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2019 o pokynech EU a mandátu zvláštního vyslance EU pro prosazování svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení mimo EU ⁽⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 23. října 2020 o rovnosti žen a mužů v zahraniční a bezpečnostní politice EU ⁽⁷⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 10. března 2021 obsahující doporučení Komisi k náležité péči a odpovědnosti podniků ⁽⁸⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. května 2021 o ochraně lidských práv a vnější migrační politice EU ⁽⁹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. května 2021 o dopadech změny klimatu na lidská práva a úloze ochránců životního prostředí v této oblasti ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 8. července 2021 o globálním režimu sankcí EU v oblasti lidských práv (unijní Magnitského zákon) ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na usnesení ze dne 16. září 2021 obsahující doporučení Komisi o určení genderově podmíněného násilí jako nové oblasti trestné činnosti uvedené v čl. 83 odst. 1 Smlouvy o fungování EU ⁽¹²⁾,
- s ohledem na své doporučení Radě a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 17. února 2022 týkající se korupce a lidských práv ⁽¹³⁾,

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 118, 8.4.2020, s. 15.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 411, 27.11.2020, s. 30.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 404, 6.10.2021, s. 202.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 474, 24.11.2021, s. 11.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 15, 12.1.2022, s. 70.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 15, 12.1.2022, s. 111.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. C 99, 1.3.2022, s. 152.

⁽¹²⁾ Úř. věst. C 117, 11.3.2022, s. 88.

⁽¹³⁾ Úř. věst. C 342, 6.9.2022, s. 295.

Středa 18. ledna 2023

- s ohledem na své usnesení ze dne 17. února 2022 o lidských právech a demokracii ve světě a o politice Evropské unie v této oblasti – výroční zpráva za rok 2021 ⁽¹⁴⁾ a na svá předchozí usnesení k předešlým výročním zprávám,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 7. dubna 2022 o ochraně EU poskytované dětem a mladým lidem prchajícím před válkou na Ukrajině ⁽¹⁵⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 3. května 2022 o pronásledování menšin z důvodu náboženského přesvědčení nebo vyznání ⁽¹⁶⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 3. května 2022 Na cestě ke strategii EU na podporu vzdělávání dětí na celém světě: zmírňování dopadu pandemie COVID-19 ⁽¹⁷⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 5. května 2022 o dopadu války proti Ukrajině na ženy ⁽¹⁸⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 19. května 2022 o boji proti beztrestnosti pachatelů válečných zločinů na Ukrajině ⁽¹⁹⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 9. června 2022 o situaci v oblasti lidských práv v Sin-ťiang, včetně sin-ťiangských policejních spisů ⁽²⁰⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 9. června 2022 o novém obchodním nástroji pro zákaz výrobků vyrobených za použití nucené práce ⁽²¹⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 9. června 2022 o ohrožení práva na umělé přerušení těhotenství na celosvětové úrovni: možné zrušení práva na umělé přerušení těhotenství Nejvyšším soudem v USA ⁽²²⁾ a na své usnesení ze dne 7. července 2022 o rozhodnutí Nejvyššího soudu USA o zrušení práva na umělé přerušení těhotenství ve Spojených státech a nutnosti zaručit práva na umělé přerušení těhotenství a zdraví žen v EU ⁽²³⁾,
 - s ohledem na svá usnesení týkající se porušování lidských práv, demokracie a právního státu (tzv. „naléhavá usnesení“), která byla přijata podle článku 144 jednacího řádu od roku 2019, a zejména na tato usnesení přijatá v letech 2021 a 2022,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanovisko Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A9-0298/2022),
- A. vzhledem k tomu, že Unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, jak je stanoveno v článku 2 Smlouvy o EU; vzhledem k tomu, že činnost Unie na mezinárodní scéně by měla spočívat na zásadách, které se uplatnily při jejím založení, jejím vývoji a jejím rozšiřování a které hodlá podporovat v ostatním světě, jak je zakotveno v článku 21 Smlouvy o EU;
- B. vzhledem k tomu, že účinná ochrana a obrana lidských práv, jakož i lidské důstojnosti musí být v centru všech vnějších politik EU, včetně rozvojových, obchodních, bezpečnostních a obranných politik a politik v oblasti migrace, sousedství a rozšíření;

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. C 342, 6.9.2022, s. 191.

⁽¹⁵⁾ Úř. věst. C 434, 15.11.2022, s. 50.

⁽¹⁶⁾ Úř. věst. C 465, 6.12.2022, s. 33.

⁽¹⁷⁾ Úř. věst. C 465, 6.12.2022, s. 44.

⁽¹⁸⁾ Úř. věst. C 465, 6.12.2022, s. 155.

⁽¹⁹⁾ Úř. věst. C 479, 16.12.2022, s. 68.

⁽²⁰⁾ Úř. věst. C 493, 27.12.2022, s. 96.

⁽²¹⁾ Úř. věst. C 493, 27.12.2022, s. 132.

⁽²²⁾ Úř. věst. C 493, 27.12.2022, s. 120.

⁽²³⁾ Přijaté texty, P9_TA(2022)0302.

Středa 18. ledna 2023

- C. vzhledem k tomu, že soudržnost mezi vnitřními a vnějšími politikami EU je nezbytnou součástí věrohodné a účinné politiky EU v oblasti lidských práv;
- D. vzhledem k tomu, že Unie je pevně přesvědčena o multilateralismu, globálním řádu založeném na pravidlech, jenž je podmíněn dodržováním mezinárodního práva a demokratických procesů, a souboru univerzálních hodnot, zásad a norem, včetně těch, která jsou stanovena v Chartě OSN, jimiž se mají řídit členské státy OSN a jejich vzájemné vztahy, a plně jej zastává;
- E. vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů je základní hodnotou EU; vzhledem k tomu, že právo na rovné zacházení a nepřipustnost diskriminace jsou součástí základních práv, která jsou zakotvena ve Smlouvách a v Listině, a měly by být plně dodržovány; vzhledem k tomu, že právo na nedotknutelnost lidské osobnosti má podle článku 3 Listiny prvořadý význam; vzhledem k tomu, že genderový mainstreaming a intersekcionální přístup by tudíž měly být jako horizontální zásady prováděny a začleněny do všech činností a politik EU;
- F. vzhledem k tomu, že vzestup autoritářství, protiliberálních tendencí, populismu a porušování lidských práv na celém světě ohrožuje celosvětový pořádek založený na pravidlech i hodnoty a zásady, na nichž je Unie založena; vzhledem k tomu, že podle indexu demokracie za rok 2021 žije v současné době v demokracii „nějakého typu“ méně než polovina světové populace (45,7 %) a více než 37 % žije v autoritářském režimu;
- G. vzhledem k tomu, že terorismus je i nadále jednou z největších hrozeb pro mezinárodní mír a bezpečnost a je jasným porušením lidských práv a základních svobod;
- H. vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 vedla v důsledku nástrojů a politik zavedených pod záminkou zpomalení šíření viru ke zhoršení situace v oblasti lidských práv po celém světě a že tyto nástroje a politiky jsou v mnoha případech v řadě států spojeny s méně důsledným dodržováním státních demokratických zásad;
- I. vzhledem k tomu, že mimořádné situace v oblasti životního prostředí, včetně těch vyplývajících ze změny klimatu a odlesňování, vedou k porušování lidských práv a týkají se nejen lidí v bezprostředním okolí, ale i lidstva jako celku; vzhledem k tomu, že v posledních letech došlo k nárůstu v počtu vražd, útoků a jiných forem násilí páchaného na lidech, kteří brání lidská práva, životní prostředí a přístup lidí k jejich půdě a přírodním zdrojům; vzhledem k tomu, že změna klimatu a zhoršování životního prostředí představují dvě naléhavé a vzájemně propojené výzvy, které jsou základem udržitelného rozvoje i požívání lidských práv na celém světě;
- J. vzhledem k tomu, že energetická krize spolu s krizí výroby, již Evropa čelí, může zvýšit chudobu a zranitelnost v Evropě, což může případně zhoršit dopad na lidská práva;
- K. vzhledem k tomu, že porušování práva na svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání, včetně práva věřit či nevěřit, zastávat teistické, agnostické nebo ateistické názory, změnit náboženské vyznání nebo vystoupit z církve a veřejně projevat svou víru, vede k útlaku, konfliktům a válkám po celém světě;

Obecné trendy a globální výzvy v oblasti demokracie a lidských práv

1. znovu potvrzuje univerzálnost a nedělitelnost lidských práv a přirozenou důstojnost každé lidské bytosti; zdůrazňuje v tomto ohledu, že je pevně odhodlán řešit výzvy v oblasti lidských práv v EU a na celém světě, a opakuje, že EU a její členské státy mají povinnost usilovat o to, stát se globálním lídrem při prosazování a ochraně lidských práv, základních svobod a demokracie v souladu se základními hodnotami Unie;
2. trvá na tom, že ochrana lidských práv, základních svobod a důstojnosti každé lidské bytosti musí být základním kamenem vnější politiky Unie; za tímto účelem důrazně vybízí Unii, aby usilovala o trvalý ambiciózní závazek učinit z ochrany lidských práv ústřední součást všech politik EU a aby posílila soudržnost mezi vnitřními a vnějšími politikami EU v této oblasti;

Středa 18. ledna 2023

3. připomíná, že akční plán EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024 by se měl používat jako plán priorit EU v oblasti lidských práv, a tudíž by měl být ústředním bodem všech vnějších politik EU; zdůrazňuje, že je důležité, aby členské státy převzaly odpovědnost za akční plán EU a aby veřejně informovaly o svých opatřeních v rámci tohoto plánu; vybízí státní a regionální parlamenty, vnitrostátní instituce pro lidská práva a organizace občanské společnosti, aby přispívaly k provádění vnější politiky EU v oblasti lidských práv ve spolupráci s orgány na úrovni členských států; vyzývá Radu, aby Parlament zapojila do svého budoucího přezkumu a aktualizace veškerých obecných zásad EU v oblasti lidských práv, a požaduje zajištění větší transparentnosti při jejich provádění;
4. vyjadřuje hluboké znepokojení nad vážnými hrozbami pro lidská práva a demokracii na celém světě a konstatuje, že počet demokracií nadále klesá, zatímco počet autoritářských režimů vzrůstá a téměř 75 % světové populace zaznamenalo v uplynulém roce ve své zemi zhoršení situace v oblasti lidských práv; se znepokojením zdůrazňuje závažné porušování lidských práv a mezinárodního humanitárního práva ve stále větším počtu míst na celém světě a rozšířenou beztrestnost za tato porušení;
5. vyjadřuje politování nad tím, že navzdory potřebě soustředit se na reakce na hrozby, které představuje změna klimatu, a na zotavení se z negativních dopadů pandemie COVID-19 prostřednictvím globální solidarity zesílili někteří autoritářští vůdci – vedle špatného řízení pandemie a celosvětových zdrojů – represe vůči politické opozici, disentu, obráncům lidských práv, organizacím občanské společnosti, včetně komunitních organizací a organizací založených na určitém přesvědčení a náboženských organizací, a nezávislým sdělovacím prostředkům a současně podněcovali a rozšiřovali stávající vnitřní i mezinárodní konflikty a vyvolávali nové konflikty s ničivými dopady na lidská práva; odsuzuje několik případů, kdy autoritářští vůdci zneužili dopady pandemie k ospravedlnění utlačení represivních politik;
6. zdůrazňuje, že je důležité, aby EU a její členské státy vystupovaly, a to zejména na multilaterálních fórech, při řešení globálních výzev v oblasti lidských práv a demokracie důsledně a jednotně a zachovávaly jednotu v rámci svých vnitřních a vnějších politik; je toho názoru, že zachování pravidla jednomyslnosti pro některá zahraničněpolitická rozhodnutí EU, včetně sankcí vůči pachatelům porušování lidských práv, brání nezbytným rozhodným krokům daným měnící se geopolitickými okolnostmi, a proto by mělo být znovu zváženo;
7. naléhavě vyzývá EU a její členské státy, aby na celém světě zintenzivnily své úsilí o podporu demokracie a lidských práv; vyzývá v tomto ohledu EU a její členské státy, aby bránily nepřijatelným pokusům o oslabení demokratických institucí a všeobecných lidských práv a o zmenšení prostoru pro občanskou společnost a její úlohu a aby tak činily jednotlivě i ve spolupráci s podobně smýšlejícími mezinárodními partnery; znovu potvrzuje hodnotu multilateralismu jako nástroje k dosažení tohoto cíle; zdůrazňuje, že je důležité, aby se otázky demokracie a lidských práv staly ústředním bodem diplomatických vztahů EU se všemi protějšky, zejména se zeměmi považovanými za strategické partnery; navíc zdůrazňuje, že je důležité, aby se záležitosti týkající se lidských práv staly ústředním bodem parlamentní činnosti EU, včetně přeměny podvýboru pro lidská práva na samostatný výbor; bere na vědomí zahájení pilotního projektu na vytvoření evropské diplomatické akademie dne 26. srpna 2022;
8. opakuje, že ambiciózní závazek a rétorika zahraniční politiky EU v oblasti lidských práv vyžadují, aby EU šla příkladem, aby nebyla oslabena její důvěryhodnost v boji proti celosvětovému úpadku demokracie; vyzývá orgány, instituce a jiné subjekty EU, včetně Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ), aby ve společné zahraniční a bezpečnostní politice EU zajistily důsledné provádění závazků EU a členských států v oblasti lidských práv; v tomto ohledu je vybízí, aby využily všech diplomatických nástrojů, a to jak soukromě, tak veřejně, na dvoustranné úrovni, ale i na mnohostranných fórech s cílem upozorňovat na otázky lidských práv v partnerských zemích; opakuje svou výzvu EU, aby posuzovala veškeré porušování předpisů v souvislosti s vlastními politikami, projekty a financováním – a to i ze strany Evropské investiční banky a Evropské banky pro obnovu a rozvoj – s mimořádnou pečlivostí a aby mu předcházela, a to tím, že vytvoří mechanismus pro podávání stížností ze strany jednotlivců i skupin, jejichž práva mohla být v důsledku činnosti EU v těchto zemích porušena;

Útočná válka Ruska vůči Ukrajině

9. co nejdůrazněji odsuzuje nezákonnou, neodůvodněnou a nevyvolanou ruskou útočnou válku proti Ukrajině, jakož i zapojení Běloruska tím, že Rusku umožňuje provádět smrtící útoky na Ukrajinu ze svého území; vyjadřuje v tomto ohledu hluboké znepokojení nad lidským utrpením a odsuzuje závažné porušování lidských práv a mezinárodního humanitárního práva, jehož se dopouští ruské ozbrojené síly a jejich zástupci na Ukrajině;

Středa 18. ledna 2023

10. vítá společné úsilí EU, jejích členských států a občanské společnosti v reakci na tuto válku; dále vítá solidaritu, kterou projevila značná řada zemí vůči Ukrajině, jak ukázaly jejich postoje během zasedání Valného shromáždění OSN a hlasování o nezákoně válce na Ukrajině; opakuje, že je třeba posílit diplomatické úsilí ve státech, které se zdržely hlasování nebo hlasovaly proti rezoluci přijaté Valným shromážděním OSN dne 2. března 2022 o agresi vůči Ukrajině a následným rezolucím o této záležitosti, s cílem vysvětlit závažnost ruské agrese a potřebu jednomyslné reakce mezinárodního společenství s ohledem na toto flagrantly porušení mezinárodního práva; vyzývá EU a její členské státy, aby poskytly ukrajinskému lidu podporu, kterou potřebuje k obraně své svobody, demokracie, lidských práv a mezinárodního práva; vítá bezprecedentní sankce, které byly uloženy v souvislosti s válkou, a vyzývá k jejich koordinovanému uplatňování; kromě toho vyzývá EU a její členské státy, aby posílily nezávislé ruské organizace občanské společnosti a podpořily jejich úsilí s cílem pomoci položit základy budoucí demokracie v Rusku;

11. důrazně odsuzuje krutosti a válečné zločiny a závažné porušování mezinárodního humanitárního práva, včetně sexuálního násilí, genderově podmíněného násilí a mučení a zabíjení civilistů a válečných vězňů spáchaných ruskými ozbrojenými silami a jejich zástupci v ruské agresivní válce proti Ukrajině, a vyjadřuje nad touto situací závažné znepokojení; naléhavě vyzývá k přijetí všech nezbytných opatření, aby se zajistilo, že budou co nejdříve odhaleni a pohnáni k odpovědnosti pachatelé válečných zločinů a porušování lidských práv na Ukrajině, a aby byla zajištěna účinná náhrada škod, jež utrpěli ukrajinští civilisté; vyzývá EU a její členské státy, aby i nadále v tomto směru poskytovaly plnou podporu příslušným zúčastněným stranám, opatřením a mechanismům v této oblasti, včetně ukrajinských státních zástupců, vyšetřovatelů a soudců, Mezinárodního trestního soudu (MTS), vyšetřovací komise Rady OSN pro lidská práva a vnitrostátních vyšetřování podle zásady univerzální jurisdikce; vítá v tomto ohledu skutečnost, že EU poskytla podporu vyšetřovacím kapacitám MTS, aby mu pomohla zintenzivnit vyšetřování válečných zločinů na Ukrajině; zdůrazňuje, že je důležité urychleně shromáždit a uchovat důkazy o válečných zločinech a zločinech proti lidskosti, a vítá snahu občanské společnosti v tomto ohledu; žádá Komisi, aby při tomto procesu poskytla veškerou nezbytnou pomoc, včetně finančních prostředků z Nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI – Globální Evropa), a naléhavě vyzývá členské státy, aby se do tohoto procesu samy zapojily, kdykoliv mohou; vítá pozměněný mandát poradní mise EU na Ukrajině a návrh Komise na prodloužení mandátu Eurojustu na podporu boje proti beztrestnosti za všech okolností; požaduje informované rozhodnutí o nejvhodnějších řešeních, jak povolat k zodpovědnosti jednotlivce a subjekty odpovědné za ruskou válku proti Ukrajině a za válečné zločiny spáchané na ukrajinském území, což by mělo zahrnovat aktivaci stíhání zločinu agrese u speciálně vytvořeného mezinárodního soudu nebo v pravomoci MTS;

12. vyzývá EU a její členské státy, aby i nadále využívaly všechny nástroje, které mají k dispozici, na podporu boje za osvobození Ukrajiny od okupantů a na podporu osob prchajících z Ukrajiny, které hledají podporu v členských státech EU; konstatuje, že od začátku ruské agrese proti Ukrajině vstoupilo do EU 8,8 milionu Ukrajinců, z nichž 4 miliony jsou registrovány v rámci systému dočasné ochrany nebo v podobných vnitrostátních systémech ochrany v Evropě; vítá veškeré projevy solidarity a pomoci, kterou projevili s ukrajinským lidem občané EU, včetně jejich zapojení do humanitární pomoci, a vítá aktivaci směrnice o dočasné ochraně⁽²⁴⁾ s cílem udělit okamžitou ochranu a práva vysídleným Ukrajincům přijíždějícím do EU; poukazuje na význam většího financování pro hostitelské země, včetně většího zaměření na přístup ke vzdělání, ekonomickým příležitostem, bydlení, zdravotní péči a integraci do hostitelských společností; zdůrazňuje, že je třeba podporovat mimo jiné oběti sexuálního, genderově podmíněného a reprodukčního násilí;

13. odsuzuje nucené přesídlování a deportaci ukrajinských dětí, včetně dětí ze zdravotních zařízení, do Ruské federace a na území okupovaná Ruskem a nad jejich nucené adopce ruskými rodinami; vyzývá EU a její členské státy, aby tyto děti pomohly lokalizovat a sloučit je s jejich rodinami nebo zákonnými opatrovníky;

⁽²⁴⁾ Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (Úř. věst. L 212, 7.8.2001, s. 12).

Středa 18. ledna 2023

14. zdůrazňuje, že nelegální, neodůvodněná a nevyprovokovaná útočná válka Ruska proti Ukrajině má obrovský dopad na celosvětové potravinové zabezpečení, protože Ukrajina je pátým největším vývozcem obilí na světě;

15. vyjadřuje hluboké znepokojení nad bezpečností jaderných zařízení na Ukrajině, která jsou neustále ohrožena vojenským ostřelováním; vyzývá EU, její členské státy a mezinárodní společenství, aby kolem těchto jaderných zařízení vytvořily bezpečnostní zóny;

Posílení politik, nástrojů a diplomacie EU v zájmu ochrany a prosazování lidských práv a demokracie ve světě

Nástroj NDICI – Globální Evropa a tematický program pro lidská práva a demokracii

16. vyzývá EU, aby uvažovala o tom, jak ve všech nástrojích a strategiích EU prosazovat a co nejlépe uplatňovat přístup založený na lidských právech s cílem posílit zahraniční politiku EU v oblasti lidských práv a přizpůsobovat se měnící se geopolitické situaci a ovlivňovat ji; zdůrazňuje, že jedním z hlavních nástrojů, které má EU k dispozici ke zlepšení situace v oblasti lidských práv na celém světě a k podpoře odolných, inkluzivních a demokratických společností a zároveň k boji proti vlivu autoritářských režimů, je nástroj NDICI – Globální Evropa, včetně jeho tematického programu pro lidská práva a demokracii; zdůrazňuje, že pro ochranu lidských práv a demokracie v jejich zemích má zásadní význam zapojení místních subjektů občanské společnosti, a opakuje svou výzvu k jejich plnému zapojení do všech relevantních vnějších činností EU; v této souvislosti vítá nedocenitelnou pomoc, kterou v současnosti poskytují organizace občanské společnosti a aktivisté po celém světě v rámci tematického programu pro lidská práva a demokracii nástroje NDICI – Globální Evropa a v rámci Evropské nadace pro demokracii; zdůrazňuje význam, který přikládá nástroj NDICI – Globální Evropa prosazování lidských práv a demokracie se strategickými mezinárodními a místními partnery, mimo jiné prostřednictvím volebních pozorovatelských misí EU; zdůrazňuje úlohu Parlamentu v procesu přípravy programů tohoto nástroje a vyzývá Komisi a ESVČ, aby zlepšily sdílení veškerých relevantních informací tak, aby Parlament mohl odpovídajícím způsobem plnit svou úlohu zakotvenou ve smlouvách, zejména během geopolitických dialogů na vysoké úrovni s Komisí; vyzývá Komisi a ESVČ, aby zahájily dialog s Parlamentem s cílem zajistit v tomto ohledu zlepšení;

17. zdůrazňuje význam dlouhodobého plánování a pokračující podpory projektů a iniciativ v rámci nástroje NDICI – Globální Evropa, zejména pokud jde o regiony zasažené konflikty, válkou a přírodními katastrofami; vyzývá Komisi a ESVČ, aby začlenily podporu demokracie jako průřezovou prioritu do všech tematických a zeměpisných programů nástroje NDICI – Globální Evropa;

18. opakuje svou výzvu k větší transparentnosti, pokud jde o ustanovení týkající se lidských práv při financování dohod v rámci NDICI – Global Europe, a vyjasnění mechanismu a kritérií pro pozastavení těchto dohod v případě porušení lidských práv, demokratických zásad nebo právního státu, jakož i v závažných případech korupce; vyzývá Komisi, aby se v zemích, v nichž dochází k rozsáhlému porušování lidských práv a represím vůči obráncům lidských práv, vyhýbala využívání rozpočtové podpory pro vlády třetích zemí jako operativního způsobu spolupráce;

Zvláštní zástupce EU pro lidská práva

19. plně podporuje činnost zvláštního zástupce EU pro lidská práva v obraně a prosazování lidských práv ve světě prostřednictvím spolupráce se třetími zeměmi a s podobně smýšlejícími partnery, jakož i jeho důležitou úlohu při zvyšování účinnosti politik EU v oblasti lidských práv prostřednictvím úsilí o zvýšení soudržnosti těchto politik; zdůrazňuje potřebu úzké spolupráce mezi zvláštním zástupcem EU pro lidská práva a dalšími zvláštními zástupci EU pro jednotlivé země a regiony s cílem dále zlepšit tuto soudržnost politik, a vyzývá k většímu zviditelnění úlohy zvláštního zástupce EU pro lidská práva; zdůrazňuje význam toho, aby zvláštní zástupce EU pro lidská práva i nadále spolupracoval s mezinárodními organizacemi, včetně OSN a jejich zvláštních zpravodajů jmenovaných Radou OSN pro lidská práva, a se zástupci a vyslanci jiných zemí zodpovědnými za záležitosti týkající se lidských práv; vyzývá zvláštního zástupce EU, aby veřejně více komunikoval s jednotlivými obránci lidských práv a aby úzce spolupracoval s organizacemi občanské společnosti a obránci lidských práv sídlícími v EU a jednotlivých zemích; zdůrazňuje, že je důležité, aby zvláštní zástupci EU pro situaci v jednotlivých zemích a regionech spolupracovali s vnitrostátními orgány na ochraně lidských práv a jednotlivých případů; vybízí zvláštního zástupce EU pro lidská práva, aby pokračoval v diplomatickém úsilí o posílení podpory EU mezinárodnímu humanitárnímu právu a mezinárodní spravedlnosti;

Středa 18. ledna 2023

20. opakuje, že jmenování zvláštního zástupce EU pro lidská práva by mělo být předmětem předchozího slyšení v Parlamentu; doporučuje vytvořit rámec, podle kterého bude zvláštní zástupce EU pro lidská práva odpovědný Parlamentu za dosažení cílů stanovených v jeho pracovním programu na začátku jeho mandátu a bude muset pravidelně podávat zprávu o pokroku při plnění těchto cílů; zdůrazňuje, že ačkoliv Parlament udržuje spolupráci s ESVČ, která byla rozšířena rozhodnutím Rady 2010/427/EU⁽²⁵⁾ a prohlášením místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku z roku 2010 o politické odpovědnosti, je nezbytné dále posilovat rámec interinstitucionálních vztahů mezi Parlamentem a ESVČ, včetně jejích delegací, v oblasti otázek týkajících se lidských práv; zdůrazňuje, že ESVČ musí zapojit Parlament do vypracování pokynů pro provádění nástrojů EU v oblasti lidských práv, jako jsou obecné zásady EU v oblasti lidských práv nebo mechanismy EU týkající se náležité péče a boje proti korupci, mimo jiné ve třetích zemích;

21. zdůrazňuje, že je důležité řešit výzvy, které vyvstávají při koordinaci mezi orgány EU, pokud jde o řízení vnějších vztahů EU v oblasti lidských práv; vítá zvýšenou koordinaci mezi delegacemi EU, ústředím ESVČ a Generálním ředitelstvím pro mezinárodní partnerství, pokud jde o naléhavé případy jednotlivých obránců lidských práv;

Zvláštní vyslanec EU pro podporu svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení mimo EU

22. s politováním konstatuje, že funkce zvláštního vyslance EU pro podporu svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení mimo EU je již více než rok neobsazena; znovu vyzývá Radu a Komisi, aby provedly rychlé, transparentní a komplexní posouzení účinnosti a přidané hodnoty mandátu zvláštního zpravodaje, včetně institucionálního postavení, s cílem poskytnout mu odpovídající lidské a finanční zdroje a odpovídajícím způsobem podporovat institucionální mandát, kapacitu a povinnosti zvláštního vyslance; vítá, že dne 7. prosince 2022 byl zvláštním vyslancem pro podporu svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení mimo EU jmenován Frans van Daele; připomíná, že úkoly tohoto zvláštního vyslance by se měly zaměřit na prosazování a ochranu svobody myšlení, svědomí a náboženského vyznání a přesvědčení i práva nevěřit, odpadnout od víry a zastávat ateistické názory; zdůrazňuje, že zvláštní vyslanec by měl rovněž věnovat zvláštní pozornost nuceným konverzím, zneužívání právních předpisů týkajících se rouhačství a postavení ohrožených nevěřících;

23. doporučuje, aby zvláštní vyslanec úzce spolupracoval se zvláštním zástupcem EU pro lidská práva a pracovní skupinou Rady pro lidská práva a jejich činnost doplňoval; navíc vyzývá, aby zvláštní vyslanec prováděl pravidelné konzultace s Parlamentem a spolupracoval s komisaři, vyslanci a velvyslanci členských států, kteří jsou odpovědní za podporu svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení za účelem koordinace opatření;

Dialogy EU o lidských právech a další dvoustranné kontakty se třetími zeměmi

24. zdůrazňuje, že dialogy o lidských právech se třetími zeměmi představují příležitost umožňující zaměřit se na výzvy v oblasti lidských práv, a vyzývá k tomu, aby byly provedeny s orientací na výsledky, byly pravidelně přezkoumávány a byl plně využit jejich potenciál; opět vyzývá k tomu, aby dialogy o lidských právech byly od počátku založeny na jasném souboru kritérií, který umožní sledovat účinnost dialogů; vyzývá ESVČ, aby výsledky dialogů systematicky vyhodnocovala a odpovídajícím způsobem na ně navazovala a aby o tomto vyhodnocování podávala informace; zdůrazňuje, že mají-li být dialogy účinné, nesmí být používány jako samostatný nástroj, ale měly by být namísto toho začleňovány do komplexního souboru činností EU, včetně činností týkajících se obchodní politiky EU, prováděných ve spolupráci s příslušnými třetími zeměmi, což umožní účinněji prosazovat rozměr lidských práv a posílit poselství dialogů; připomíná, že v rámci dialogů o lidských právech je důležité zdůrazňovat jednotlivé případy, zejména ty, na něž Parlament upozornil ve svých usneseních, jakož i na ohrožené laureáty a finalisty Sacharovovy ceny, a zajistit odpovídající navazující opatření a podávání zpráv Parlamentu o opatřeních přijatých v těchto případech;

25. zdůrazňuje význam systematických, skutečných, přístupných a inkluzivních konzultací se všemi organizacemi občanské společnosti a zúčastněnými stranami v rámci celého procesu dialogů o lidských právech;

⁽²⁵⁾ Rozhodnutí Rady 2010/427/EU ze dne 26. července 2010 o organizaci a fungování Evropské služby pro vnější činnost (Úř. věst. L 201, 3.8.2010, s. 30).

Středa 18. ledna 2023

26. vítá opětovné zahájení dialogů o lidských právech se třetími zeměmi, které vyplynulo z příznivějšího kontextu pro jednání; zastává názor, že pokud nebude v návaznosti na řadu dialogů o lidských právech vykázán žádný hmatatelný pokrok, jak k tomu došlo v řadě případů, měla by EU upravit své cíle, mimo jiné i pokud jde o širší aspekty budování dvoustranných vztahů;

Delegace EU

27. považuje za mimořádně důležité provést veškerá možná opatření za účelem zvýšení povědomí o obecných zásadách EU v oblasti lidských práv v delegacích EU a naléhavě vyzývá všechny delegace, aby zajistily náležité provádění těchto obecných zásad; v této souvislosti opakuje svou výzvu delegacím EU a jejich „kontaktním místům“ pro lidská práva ve třetích zemích, aby se více zapojovaly tím, že budou poskytovat pravidelnou podporu obráncům lidských práv, včetně ohrožených laureátů a finalistů Sacharovovy ceny, a tím, že se budou důkladně věnovat tématům a jednotlivým případům, na které bude upozorněno v usneseních Parlamentu o porušování lidských práv, demokracie a zásad právního státu; vyzývá úředníky v delegacích EU, aby upozorňovali státní orgány na případy útlaču a stíhání obránců lidských práv, demokratické opozice a aktivistů z řad občanské společnosti, a pokud dotčení jednotlivci jsou zadržováni, monitorovali jejich situaci, navštěvovali je ve věznici, účastnili se jejich soudních řízení a upozorňovali na jejich případy v dialozích o lidských právech, které EU vede s dotčenými zeměmi;

28. upozorňuje na případy, kdy mise členských států EU a delegace EU zvolily odlišné přístup k ochraně lidských práv a jejich prosazování ve třetích zemích, ačkoliv členské státy učinily v této věci společný závazek; zdůrazňuje, že velvyslanectví členských států EU, podobně jako delegace EU, by měla zastávat stále větší úlohu při prosazování a ochraně lidských práv i při podpoře občanské společnosti ve třetích zemích; vyzývá delegace EU, aby zřídily pracovní skupiny pro lidská práva, ve kterých budou zastoupeni příslušné útvary velvyslanectví členských států a delegací EU, a aby úzce spolupracovaly se zástupci mezinárodních a regionálních organizací občanské společnosti v dotčených třetích zemích;

Globální režim sankcí EU v oblasti lidských práv („Magnitského zákon EU“)

29. vítá skutečnost, že globální režim sankcí EU v oblasti lidských práv je stále častěji využíván jako základní nástroj, který posiluje úlohu EU jakožto globálního aktéra v oblasti lidských práv tím, že Radě umožňuje přijímat cílené sankce; žádá, aby omezující opatření, která již byla přijata, byla účinně, v plném rozsahu a koordinovaně uplatňována a aby byla v případě potřeby přijata dodatečná opatření; vyzývá EU, aby tento nástroj dynamičtěji využívala jako nedílnou součást své zahraniční politiky v oblasti lidských práv; požaduje důkladné, důsledné a jednotné uplatňování omezujících opatření a jejich sledování ve všech členských státech jako jednu z podmínek důvěryhodnosti a účinnosti vnější činnosti EU; vyzývá EU, aby spolupracovala s podobně smýšlejícími partnery s cílem povzbudit více zemí k přijetí sankčních režimů a koordinovat přijímání cílených omezujících opatření společně, tak aby se maximalizovala jejich účinnost na celosvětové úrovni; vítá závazek předsedkyně Komise učiněný v jejím projevu o stavu Unie z roku 2022 předložit opatření za účelem modernizace legislativního rámce EU pro boj proti korupci a začlenit korupci do globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv, což je v souladu s postojem Parlamentu, s cílem účinně se zaměřit na subjekty, které po finanční a hospodářské stránce umožňují další fungování subjektů, jež porušují lidská práva; opakuje svou výzvu k zavedení hlasování kvalifikovanou většinou pro přijímání rozhodnutí v rámci Rady a uplatňování sankcí podle globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv; opět vyzývá Komisi a Radu, aby při přijímání budoucích cílených sankcí usilovaly o začleňování doporučení Parlamentu uvedených v jeho usneseních i jinde;

30. vítá zařazení subjektů na seznam v roce 2021 v rámci globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv; vyzývá Radu, členské státy a ESVC, aby vypracovaly strategii pro zlepšení interakce mezi globálním režimem sankcí EU v oblasti lidských práv a zeměpisnými sankčními režimy, zejména prostřednictvím lepšího využívání globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv k boji proti porušování práv, která nelze připsat konkrétnímu státu, např. v případech, kdy se žoldnění dopouští porušování lidských práv na územích mimo kontrolu vlády nebo v přeshraničních případech, jako je obchodování s lidmi;

31. vyjadřuje hluboké znepokojení nad záměrnými politikami některých zemí spočívající v zatýkání, svévolném zadržování a stíhání cizinců, včetně občanů EU, na základě vykonstruovaných obvinění pro účely propagandy, využívání vězňů jako nástroje mezinárodních jednání a výměn nebo jako prostředku politického nátlaku, a tyto praktiky odsuzuje; zdůrazňuje, že zavádění této politiky do praxe představuje akt brání rukojmí ve smyslu Mezinárodní úmluvy proti brání rukojmí; vyzývá Komisi, ESVC a členské státy, aby přijaly opatření s cílem zabránit těmto činům a aby varovaly občany EU, zejména občany s dvojím občanstvím, před rizikem zatčení při návštěvě určitých zemí; vyzývá Radu, aby zvážila uplatňování omezujících opatření v rámci globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv na osoby nebo subjekty odpovědné za svévolné zatýkání nebo zadržování občanů EU jakožto „státních rukojmích“;

Středa 18. ledna 2023

Korupce a lidská práva

32. zdůrazňuje, že korupce vážně oslabuje demokratickou správu a řízení, brání požívání lidských práv po celém světě, usnadňuje a zacykluje porušování lidských práv a zásad právního státu a neúměrně dopadá na nejzranitelnější a marginalizované jednotlivce a skupiny ve společnosti; vyzývá k tomu, aby se boj proti korupci stal součástí veškerého úsilí a politik EU na podporu lidských práv a demokracie, a to na základě vypracování konkrétní globální protikorupční strategie, včetně programů v rámci vnějších finančních nástrojů EU, a posílením kontrolní úlohy Parlamentu; zdůrazňuje, že je nanejvýš důležité, aby EU a její členské státy šly příkladem tím, že budou bojovat proti korupci spojené se subjekty se sídlem v EU, tím, že na své vnější financování budou uplatňovat nejvyšší standardy transparentnosti a budou více podporovat organizace občanské společnosti, aktivisty a investigativní novináře zapojené do boje proti korupci;

33. vyzývá k tomu, aby EU pracovala na návrhu na vytvoření souboru protikorupčních norem, které by byly všeobecně použitelné po celém světě, s cílem podporovat zřízení účinných protikorupčních orgánů a přijetí solidních regulačních rámců a bojovat proti daňovým rájům; vybízí k podpoře spolupráce mezi EU, jejími členskými státy, třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi, zejména na úrovni soudnictví, vymáhání práva a zpravodajských služeb, s cílem vyměňovat si osvědčené postupy a účinné nástroje pro boj proti korupci a její prevenci; vyzývá k vyvíjení úsilí o zřízení mezinárodního protikorupčního soudu pod dohledem OSN;

Doložky o lidských právech v mezinárodních dohodách

34. opět vyzývá k tomu, aby byly do dohod mezi EU a třetími zeměmi začleňovány spolehlivé doložky o lidských právech, jež by byly podpořeny jasným souborem kritérií a postupů, které by se uplatnily v případě porušování lidských práv; vyzývá Komisi a ESVČ, aby aktivně uvažovaly o tom, jak zajistit účinné monitorování a prosazování doložek o lidských právech ve stávajících mezinárodních dohodách; zdůrazňuje, že pokud třetí země doložky o lidských právech dlouhodobě porušují, měla by EU reagovat rychle a rozhodně a příslušné dohody třeba i pozastavit, pokud se jiné možnosti ukáží jako neúčinné; zdůrazňuje, že přezkum systému všeobecných celních preferencí (GSP), probíhající legislativní postup týkající se nového nařízení o GSP a přezkum provádění mezinárodních úmluv týkajících se lidských práv, včetně pracovních práv, ze strany zemí, které jsou příjemci v rámci systému GSP, nabízí příležitost, jak posílit závazek podporovat dodržování lidských práv v dotčených třetích zemích;

35. vyzývá Komisi, aby při vyjednávání o dohodách o volném obchodu se třetími zeměmi stanovila povinnost, že tyto země musejí ratifikovat hlavní mezinárodní úmluvy týkající se lidských práv, pracovních práv a životního prostředí, včetně Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech; zdůrazňuje, že k ratifikaci těchto úmluv třetími zeměmi by mělo v ideálním případě dojít před uzavřením jednání o dohodě o volném obchodu, aby se tak dodržování těchto úmluv povýšilo na jeden ze zásadních aspektů dohod o volném obchodu a aby byly dohodnuty příslušné doložky; dále vyzývá k tomu, aby se v hlavních ustanoveních dohod o volném obchodu uznávalo, že smluvní strany musí dodržovat a chránit lidská práva, jak je uvedeno ve Všeobecné deklaraci lidských práv, zvykovém právu a mezinárodních úmluvách, jichž jsou stranami;

36. zdůrazňuje význam kvalitního předběžného a následného posouzení dopadů na udržitelnost a požaduje značné zlepšení jejich kvality; zdůrazňuje, že cílem posouzení dopadů na udržitelnost by mělo být zajistit, aby dohoda, která je v současnosti předmětem jednání, ve svých podrobných a formulačně složitých doložkách stanovila dostatečné nástroje k tomu, aby se předešlo negativním dopadům na lidská práva; doporučuje, aby organizace občanské společnosti byly součástí řízení posouzení dopadů na udržitelnost, aby byla posouzení prováděna odborníky na lidská a pracovní práva a aby byl zohledněn příspěvek organizací občanské společnosti;

Činnosti na podporu demokracie

37. zdůrazňuje, že na rok 2022 připadá 10. výročí rozhodnutí Parlamentu uplatňovat politické vedení a zavázat se k významnému pokroku ve své činnosti na podporu demokracie, které uplatňuje od roku 2014 prostřednictvím komplexního přístupu k podpoře demokracie; zejména vítá jeho podporu zaměřenou na budování kapacit partnerských parlamentů, mediací a kulturu dialogu a kompromisu, a to i mezi mladými politickými vůdci, jakož i na posilování postavení poslankyň, obránkyň lidských práv a zástupkyň organizací občanské společnosti a svobodných sdělovacích prostředků; vyzývá Komisi, aby ve své činnosti v těchto oblastech pokračovala a zintenzivnila ji a aby posílila financování a pomoc institucím EU a dalším organizacím založeným na grantech a současně dodržovala zásadu nediskriminace;

Středa 18. ledna 2023

zdůrazňuje, že v současné situaci zvýšeného globálního napětí a represí v rostoucím počtu zemí je přímá podpora organizací občanské společnosti, obránců lidských práv a lidí, kteří vyjadřují kritické a nesouhlasné názory, nanejvýš důležitá;

38. zdůrazňuje význam volebních pozorovatelských misí EU a příspěvek Parlamentu k rozvoji a zlepšování jejich metodiky; vyzývá v této souvislosti Komisi, aby zvážila aktualizaci metodiky pro pozorování voleb tak, aby odrážela vývoj v posledních dvou desetiletích; naléhavě vyzývá třetí země, aby uvedly do praxe doporučení volebních pozorovatelských misí EU s cílem zlepšit organizaci a prostředí budoucích volebních procesů, a posílit tak jejich transparentnost a zákonnost a tím i zlepšit demokratické normy daných států; zdůrazňuje význam posílení podpory EU pro místní pozorovatele voleb, zejména pokud jde o jejich ochranu; znovu vyzývá EU, aby úzce spolupracovala s domácími a mezinárodními organizacemi, jako je Úřad OBSE pro demokratické instituce a lidská práva, Rada Evropy a ostatní organizace, které schválily Deklaraci zásad pro mezinárodní pozorování voleb;

Multilateralismus a činnost EU na mnohostranné úrovni

39. znovu připomíná, že účinná ochrana lidských práv po celém světě vyžaduje silnou mezinárodní spolupráci na mnohostranné úrovni; zdůrazňuje zvláště důležitou úlohu OSN a jejích orgánů jako hlavního fóra, které musí být schopno účinně prosazovat úsilí o mír a bezpečnost, udržitelný rozvoj a dodržování lidských práv a mezinárodního práva; vyzývá EU a její členské státy, aby činnost OSN i nadále podporovaly, a to jak politicky, tak finančně, včetně všech lidskoprávních orgánů OSN, zejména orgánů zřízených smlouvami a zvláštními postupy; vyzývá generálního tajemníka OSN, aby na tyto účely poskytl odpovídající zdroje z rozpočtu OSN, a naléhavě vyzývá členské státy, aby zvýšily své dobrovolné příspěvky; zdůrazňuje, že je třeba, aby EU a její členské státy usilovaly o jednotné vystupování jak v OSN, tak na dalších mnohostranných fórech a aby takto prosazovaly nejvyšší normy v oblasti lidských práv; připomíná povinnost všech členských států OSN prosazovat a chránit veškerá lidská práva a základní svobody, jak je zakotveno v zakládající chartě OSN a rezoluci Valného shromáždění OSN 60/251; vyjadřuje politování nad tím, že dva stálí členové Rady bezpečnosti OSN jsou odpovědní za hrubé porušování lidských práv, totiž za válečné zločiny, a dokonce genocidu; vyzývá členské státy OSN, aby nečinily kroky zpět, které by oslabovaly ochranu lidských práv; zdůrazňuje odpovědnost Rady OSN pro lidská práva za řešení všech závažných případů porušování lidských práv na celém světě; odsuzuje skutečnost, že řada členů Rady OSN pro lidská práva očividně ignoruje své závazky v oblasti lidských práv, prokazatelně se v minulosti dopouštěla vážných porušení lidských práv a nespolupracuje s mechanismy OSN pro lidská práva; vyzývá v této souvislosti k zásadní reformě kritérií pro členství v Radě OSN pro lidská práva; vyzývá ESVČ, aby iniciovala úsilí o koordinovaný postoj EU a členských států a stála v jeho čele, pokud jde o členství v Radě OSN pro lidská práva, který by podporoval větší transparentnost volebního procesu, zejména zveřejňováním hlasování členských států EU a zdůvodňováním jejich hlasování, podporoval skutečně konkurenční proces, kdy bude zajištěno, aby všechny tři regionální bloky, jejichž jsou členské státy členy, nabízely více kandidátů, než je křesel, a zajišťoval odpovědnost kandidátů prostřednictvím kontroly jejich dobrovolných závazků a výsledků v oblasti spolupráce s Radou OSN pro lidská práva a orgány zřízenými smlouvami a zvláštními postupy;

40. důrazně odsuzuje veškeré útoky na držitele mandátu zvláštního postupu OSN a na nezávislost jejich mandátů; vyzývá členské státy a demokratické partnery EU, aby rozhodně bojovali proti těmto pokusům a zavedli veškerá možná opatření, která pomohou zajistit bezpečný a otevřený prostor pro interakci jednotlivců a organizací občanské společnosti s OSN, jejími zástupci a mechanismy; zdůrazňuje práci vyšetřovacích a zjišťovacích misí OSN, které jsou stále více využívány k reakci na případy závažného porušování mezinárodního humanitárního práva a mezinárodního práva v oblasti lidských práv a k boji proti beztrestnosti;

41. vyzývá k tomu, aby EU a členské státy podporovaly posilování regionálních systémů pro lidská práva, a to i prostřednictvím finanční pomoci a výměny zkušeností napříč regiony; zdůrazňuje zejména zásadní úlohu monitorovacích orgánů a soudních mechanismů zřízených v rámci těchto regionálních systémů a jejich doplňkovost se systémem OSN pro lidská práva;

42. vyzývá EU a její členské státy, aby se postavily do čela úsilí na mnohostranných fórech s cílem podpořit přijetí všeobecně uznávané definice terorismu, a to s ohledem na cíl bojovat proti tomuto neblahému jevu; vyzývá je dále, aby stály v čele úsilí v souvislosti s osmým přezkumem globální strategie OSN pro boj proti terorismu v roce 2023 s cílem

Středa 18. ledna 2023

vložit tam důrazné formulace uznávající negativní dopad zneužívání protiteroristických právních předpisů a politik na občanský prostor, a naléhavě vyzývá všechny státy, aby přijaly nezbytné kroky k reformě nebo zrušení svých protiteroristických právních předpisů s cílem zajistit, aby neměly negativní dopad na občanskou společnost a obránce lidských práv; vyzývá EU a její členské státy, aby v rámci fór OSN stály v čele úsilí o navázání konstruktivního dialogu s organizacemi občanské společnosti a obránci lidských práv a zajistily, aby byli smysluplně zapojeni do všech fází vytváření a provádění protiteroristických politik;

43. je hluboce znepokojen stále čtenějšími útoky na celosvětový pořádek založený na pravidlech ze strany autoritářských režimů, mimo jiné i formou zpochybňování univerzality lidských práv, jejich relativizací, jejich prohlašování za nástroj kulturní hegemonie západních zemí, erozí mezinárodního práva v oblasti lidských práv v podobě jeho reinterpretace a podkopávání fungování orgánů a mechanismů OSN, které mají vést státy k odpovědnosti za porušování lidských práv; zdůrazňuje, že EU musí bránit univerzality lidských práv jako jednu z hlavních priorit a za tímto účelem vést pakt a pracovat společně s jinými demokraciemi a podobně smýšlejícími partnery na posílení multilaterálních organizací a bránit světový pořádek založený na pravidlech před nastupujícími autoritářskými mocnostmi; zdůrazňuje, že snížená účinnost těchto orgánů OSN s sebou nese skutečné náklady v podobě konfliktů, ztrát na životech a lidského utrpení a vážně oslabuje všeobecnou schopnost zemí řešit globální výzvy; vyzývá členské státy EU a podobně smýšlející partnery, aby se více snažily tento trend zvrátit;

44. zdůrazňuje, že je třeba provést nestranný, spravedlivý a transparentní přezkum žádostí nevládních organizací o poradní status v Hospodářské a sociální radě OSN (ECOSOC); vyzývá k přijetí kroků k vytvoření vlastního křesla pro Unii na každém mnohostranném fóru, včetně Rady bezpečnosti OSN, vedle již existujícího stálého křesla pro jeden ze členských států v Radě bezpečnosti, což by posílilo schopnost EU jednat, jakož i její soudržnost a důvěryhodnost ve světě; vyzývá EU a její členské státy, aby se zúčastnily všeobecné rozpravy ve Valném shromáždění OSN, a naléhavě vyzývá členy Hospodářské a sociální rady, aby i nadále řešili neodůvodněné překážky, kterým nevládní organizace čelí při získávání akreditace ECOSOC, zejména v případě těch organizací, jejichž žádosti jsou projednávány po velmi dlouhou dobu;

Dodržování mezinárodního humanitárního práva

45. se znepokojením bere na vědomí stále častější porušování mezinárodního humanitárního práva a mezinárodního práva v oblasti lidských práv, zejména v probíhajících konfliktech po celém světě; zdůrazňuje, že je nanejvýš důležité, aby agentury poskytující humanitární pomoc a charitativní organizace byly schopny poskytovat úplnou, včasnou a neomezenou pomoc všem zranitelným skupinám obyvatelstva, a vyzývá všechny strany ozbrojených konfliktů, aby chránily civilní obyvatelstvo a humanitární a zdravotnické pracovníky a pracovníky sdělovacích prostředků a pedagogy; vyzývá k systematickému vytváření humanitárních koridorů ve válečných oblastech a bojových situacích s cílem umožnit ohroženým civilistům únik z konfliktu a důrazně odsuzuje veškeré útoky proti nim;

46. připomíná, že v situaci okupace nebo anexe území by mělo být vodítkem pro politiky EU mezinárodní humanitární právo, a zdůrazňuje význam zajištění jejich soudržnosti, pokud jde o tyto situace; zdůrazňuje, že společnosti se sídlem v EU odpovídají za uplatňování co nejpřísnějších zásad náležité péče při jakýchkoli hospodářských nebo finančních činnostech na dotčených územích nebo ve spolupráci s nimi a za zajištění přísného dodržování mezinárodního práva a sankční politiky EU, pokud se na ně vztahují;

Boj proti beztrestnosti a posílení mezinárodního trestního soudnictví

47. zdůrazňuje souvislost mezi porušováním lidských práv a rozšířenou beztrestností a nedostatečnou odpovědností v regionech a zemích postižených konflikty; srdečně vítá dlouhodobý příspěvek MTS k boji proti beztrestnosti; vyzývá EU a její členské státy, aby MTS poskytovaly dostatečnou podporu, která mu umožní vykonávat jeho činnost; opět odsuzuje pokračující snahy o podkopání legitimacy a činnosti MTS; vyzývá EU a její členské státy, aby pokračovaly ve svém úsilí o boj proti těmto snahám a reagovaly na hrozby a sankce vůči obráncům lidských práv a svědkům spolupracujícím s MTS; zdůrazňuje klíčovou úlohu MTS při provádění vyšetřování válečných zločinů a zločinů proti lidskosti; vyzývá EU a její členské státy, aby pokračovaly ve spolupráci s MTS v oblasti boje proti těmto trestným činům a při jejich předcházení; vítá

Středa 18. ledna 2023

pokračující podporu MTS ze strany EU a jejích členských států EU a vyzývá členské státy EU, aby tento závazek přizpůsobily udržitelnému financování potřebnému k zajištění spravedlnosti ve všech situacích, které jsou projednávány před MTS;

48. vyzývá EU, aby podpořila žalobce MTS při vyšetřování a stíhání osob podezřelých z válečných zločinů, zločinů proti lidskosti a případně genocidy tím, že poskytne politickou podporu, shromáždí a zpřístupní veškeré důkazy, které má k dispozici, včetně zpravodajských informací, informací a údajů z otevřených zdrojů, satelitních snímků a odposlechů komunikace, a poskytne odpovídající lidské a finanční zdroje do souhrnného rozpočtu MTS s cílem plně chránit jeho nezávislost a nestrannost;

49. vyzývá EU a její členské státy, aby vybízely své partnerské země k ratifikaci Římské smlouvy, a rozšířily tak pravomoc MTS; vyzývá EU, aby postupovala v souladu s rozhodnutím Rady 2011/168/SZBP o Mezinárodním trestním soudu ⁽²⁶⁾ a současně zachovala silný postoj EU ke zločinu agrese, jak požadoval Parlament ve svém usnesení ze dne 17. července 2014 o zločinu agrese ⁽²⁷⁾;

50. opakuje svou výzvu Komisi, aby vypracovala komplexní akční plán EU pro boj proti beztrestnosti, který by měl zahrnovat mimo jiné kapitoly o důležité úloze organizací občanské společnosti v boji proti beztrestnosti a o jejich ochraně, a to ve všech situacích, které to vyžadují, a o opatřeních pro boj proti beztrestnosti za sexuální a genderové násilí, včetně porušování genderových a sexuálních a reprodukčních práv v konfliktech; vyzývá EU a její mezinárodní partnery, aby k boji proti beztrestnosti plně využívali všechny příslušné nástroje, včetně podpory univerzální jurisdikce na vnitrostátní úrovni, zvláštních soudů na vnitrostátní a mezinárodní úrovni, včetně soudů pro zločin agrese, a také zavedení flexibilních mechanismů spolupráce a financování umožňujících rychle shromažďovat a analyzovat důkazy o trestných činech; vyzývá Komisi, aby zajistila, že tyto nástroje budou uplatňovány koordinovaným způsobem a že se budou doplňovat s ostatními příslušnými ujednáními a vnitrostátními nástroji; vyzývá Komisi, aby vypracovala program pro budování kapacit členských států i třetích zemí, pokud jde o uplatňování zásady univerzální jurisdikce v jejich vnitrostátních právních systémech;

Dosažení pokroku na cestě ke všeobecnému zrušení trestu smrti a předcházení mučení a dalším formám špatného zacházení

51. znovu opakuje, že zásadně odmítá trest smrti, který je krutým, nelidským a ponižujícím trestem a je nezvratný; zdůrazňuje, že EU musí neúnavně usilovat o všeobecné zrušení trestu smrti jako hlavního cíle své zahraniční politiky v oblasti lidských práv; žádá EU a její členské státy, aby na všech mezinárodních fórech obhajovaly zrušení trestu smrti a zasazovaly se o co nejširší podporu tohoto postoje; vybízí orgány OSN k tomu, aby i nadále usilovaly o všeobecný zákaz trestu smrti, a to v souladu s usneseními Valného shromáždění OSN; co nejrozhodněji odsuzuje prosazování právních předpisů proti rouhání, které obnášejí možnost udělit trest smrti, pokud dojde k jejich porušení na celém světě; opakuje, že svoboda zvolit si náboženství, včetně svobody věřit či nevěřit vůbec, zůstává základním lidským právem, které nelze trestat smrtí nebo ponižujícím zacházením; vyzývá všechny země, které tak dosud neučinily, aby trest smrti zrušily nebo jako první krok k jeho zrušení zavedly okamžité moratorium; dále vyzývá dotčené země, aby omezily seznam trestných činů, za které lze uložit trest smrti; vyzývá k transparentnosti, pokud jde o rozsudky smrti a popravy v zemích, které tyto statistiky nezveřejňují;

52. odsuzuje veškeré případy mučení, nelidského či ponižujícího zacházení, násilných zmizení, svěvolného zadržování a nezákonného zabíjení a vyjadřuje politování nad tím, že jsou v mnoha zemích i nadále běžné; s velkým znepokojením bere na vědomí narůstající počet případů mučení na celém světě a rozšířenou beztrestnost jeho pachatelů; uznává významnou úlohu, kterou sehrávají organizace občanské společnosti a obránci lidských práv v boji proti mučení a jiným formám špatného zacházení;

⁽²⁶⁾ Rozhodnutí Rady 2011/168/SZBP ze dne 21. března 2011 o Mezinárodním trestním soudu a o zrušení společného postoje 2003/444/SZBP (Úř. věst. L 76, 22.3.2011, s. 56).

⁽²⁷⁾ Úř. věst. C 224, 21.6.2016, s. 31.

Středa 18. ledna 2023

Reagování na globální výzvy v oblasti lidských práv a demokracie

Reakce na pandemii COVID-19 a oživení po pandemii

53. je hluboce znepokojen dlouhodobými negativními důsledky pandemie COVID-19 jak na celkový stav demokracie, tak na lidská práva na celém světě; zdůrazňuje nepřiměřený nepříznivý dopad na skupiny nacházející se v nejzranitelnějších situacích, včetně žen, dětí, osob se zdravotním postižením, osob s některými chronickými onemocněními, starších osob, leseb, gayů, bisexuálních, transgender, intersexuálních a queer osob (LGBTIQ), chudých osob, příslušníků etnických a náboženských menšin a osob s menšinovým přesvědčením, uprchlíků a migrantů a osob ve vězení nebo ve vazbě; dále je znepokojen zpožděním a překážkami v přístupu ke zdravotním službám a z toho vyplývajícím nárůstem nechtěných těhotenství, sexuálního a genderově podmíněného násilí, nebezpečných potrátů a úmrtí matek a novorozenců; s politováním konstatuje, že opatření k předcházení onemocnění COVID-19 jsou používána jako záminka k odepření návštěv rodinných příslušníků nebo právníků v zajišťovacích zařízeních a k porušování práv zadržovaných osob; oceňuje úlohu, kterou plnili obránci lidských práv a novináři, kteří někdy dokonce riskovali své životy, když podávali zprávy o porušování lidských práv během pandemie nebo se mu snažili předcházet;

54. opakuje, že požívání nejvyšších dosažitelných norem v oblasti zdraví a všeobecného přístupu ke zdravotní péči patří k základním právům každé lidské bytosti bez rozdílu; vyzývá EU a její členské státy, aby podporovaly obranu těchto práv, zejména v zemích a regionech, kde jsou zdravotnické služby nejvíce omezené, a naléhavě vyzývá země, aby dosáhly pokroku při usnadňování přístupu ke zdravotním službám; trvá na tom, že by EU měla i nadále financovat vývoj a globální dodávky očkovací látky proti onemocnění COVID-19, poskytovat vzdělávání o přínosech očkování a zvyšovat dostupnost, přístupnost a cenovou dostupnost očkovacích látek s cílem zabránit nemocem, jimž lze očkováním předcházet;

55. opakuje, že osobní svoboda, svoboda shromažďování, svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání a přesvědčení a svoboda projevu jsou základními kameny demokracie; je hluboce znepokojen rostoucím využíváním technologií hromadného sledování zejména autoritářskými režimy k omezování těchto svobod, jejichž využívání se ještě zvýšilo pod záminkou preventivních opatření proti onemocnění COVID-19; vyzývá k přísnému a účinnému zákazu prodeje technologií hromadného sledování; vyzývá k důraznější reakci na masovou infiltraci dezinformací a konspiračních teorií do digitální sféry, kterou do značné míry udržují autoritářské režimy, i když ne výhradně, jakož i nestátní subjekty;

Práva žen, posílení postavení žen a genderová rovnost

56. odsuzuje skutečnost, že žádná země na světě dosud nedosáhla rovnosti žen a mužů; zdůrazňuje, že genderově podmíněné násilí a diskriminace z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám jsou i nadále značně rozšířené v každém regionu světa; zdůrazňuje, že ženy a dívky jsou i nadále hlavními oběťmi násilných krizí a že na mnoha místech po celém světě dochází k sexuálnímu, genderově podmíněnému a reprodukčnímu násilí a toto násilí je zejména používáno jako válečná zbraň v ozbrojených konfliktech; zdůrazňuje, že terčem jsou obzvláště obráncyně lidských práv, aktivistky, novinářky a právničky a že čelí rychlému nárůstu obtěžování a zastrašování na internetu a setrvalému vyhrožování a napadání;

57. zdůrazňuje s hlubokým znepokojením zvýšení počtu případů genderově podmíněného a domácího násilí a odsuzuje regres v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práva v rozvojových i rozvinutých zemích; opětovně vyzývá EU a její členské státy, aby plně podporovaly právo žen na tělesnou integritu, důstojnost a autonomní rozhodování a aby účinně bojovaly proti genderově podmíněnému a domácímu násilí; upozorňuje na skutečnost, že navzdory úsilí EU jsou ženy ve vedoucích pozicích spíše menšinou, za plnění stejných povinností a výkon těchto pozic pobírají méně peněz než muži a jejich schopnosti a dovednosti jsou kvůli jejich pohlaví podceňovány nebo mařeny;

58. vyzývá EU a její mezinárodní partnery, aby zvýšili své úsilí, které má ženám, dívkám a zranitelným skupinám zajistit plné požívání lidských práv a zajistit všem stejné možnosti; vyzývá k celosvětovému vymýcení právních předpisů a postupů, které ženám brání ve výkonu jejich práv, zejména práv na vzdělání, práci a účast na politickém a veřejném rozhodování; vyjadřuje politování nad situacemi, kdy je ženám a domácnostem, v jejichž čele stojí ženy, zejména v oblastech humanitární krize, odepřen přístup k humanitární pomoci a základním službám, protože vnitrostátní a místní orgány trvají na tom, aby tyto služby poskytovaly ženy, a zároveň omezují přístup žen k zaměstnání; vyzývá státy, které tak ještě neučinily, aby ratifikovaly a provedly Istanbulskou úmluvu;

Středa 18. ledna 2023

59. důrazně takové jakékoliv využívání sňatků dětí a nucených sňatků, domácího vězení, znásilnění a jiného ponižujícího zacházení proti ženám odsuzuje; vyzývá Komisi a zvláštního zástupce EU pro lidská práva, aby se věnovali problému sňatků dětí a nucených sňatků;

60. připomíná státům jejich povinnost zaručit přístup ke komplexním službám v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv, včetně moderních antikoncepčních metod, bezpečného a legálního přerušení těhotenství, předporodní, porodní a poporodní zdravotní péče, asistované reprodukce a přístupu ke vzdělání a informacím v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv, včetně komplexní sexuální výchovy, bez jakékoli formy diskriminace; vyzývá k dalšímu posílení zákonných práv a ochrany a k odstranění překážek v přístupu k sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a právům na celém světě; opětovně vyzývá k začlenění práva na bezpečné a legální umělé ukončení těhotenství do Listiny; vítá zveřejnění aktualizovaných pokynů Světové zdravotnické organizace, které poskytují klíčová doporučení pro systémy zdravotní péče, pokud jde o poskytování péče v souvislosti s potratem; vyzývá EU a její členské státy, aby v rámci mnohostranných a dvoustranných vztahů, v souladu s mezinárodními právními předpisy a normami v oblasti lidských práv, plně podporovaly a prosazovaly sexuální a reprodukční zdraví a práva, včetně přístupu k potratům;

61. vyzývá ke koordinovanějšímu úsilí o odstranění sexuálního násilí jako válečné zbraně a k boji proti beztrestnosti těch, kteří toto násilí páchají; vyzývá Komisi, aby pokračovala v úsilí o úplné vymýcení praktiky mrzačení ženských pohlavních orgánů na celém světě; vyzývá k silnějšímu závazku EU chránit práva žen ve třetích zemích a podporovat je v rámci veškerých svých snah o předcházení konfliktům a jejich řešení, jakož i v rámci operací k udržení míru, humanitární pomoci a operací obnovy po skončení konfliktu, přechodného soudnictví a podpory lidských práv a demokratických reforem, a to se zvláštním důrazem na práva žen, které se potýkají s nepřátelstvím, diskriminací nebo stigmatizací, které jsou těhotné nebo čerstvě porodily nebo které jsou nezaměstnané nebo žijí v chudobě;

62. opakuje, že je třeba přijmout rozhodná opatření k zajištění plného provádění Akčního plánu EU pro rovnost žen a mužů III; vyzývá EU, aby v souladu s Akčním plánem EU pro rovnost žen a mužů III důrazně řešila interseksionalitu tím, že vypracuje politiku boje proti vícenásobným formám diskriminace, jíž čelí miliony žen a dívek, které se staly oběťmi porušování občanských, politických, hospodářských, sociálních a kulturních práv nebo jejich porušování na základě příslušnosti ke kastě, včetně sexuálního zneužívání a násilí, vysídlování, nucené práce, prostituce a obchodování s lidmi;

63. opětovně odsuzuje komerční praxi náhradního mateřství, což je celosvětový jev, v jehož souvislosti jsou ženy na celém světě vystavovány vykořisťování a obchodování s lidmi, přičemž hlavními cíli jsou finančně a sociálně zranitelné ženy; zdůrazňuje její závažný dopad na ženy, práva žen, zdraví žen a genderovou rovnost a upozorňuje na její přeshraniční důsledky; vyzývá k vytvoření evropského právního rámce, který by řešil negativní důsledky komerční praxe náhradního mateřství;

64. odsuzuje právní předpisy, politiky a postupy, které umožňují výběr dětí na základě pohlaví, rasy, zdravotního postižení nebo jakéhokoli jiného důvodu;

Práva dítěte

65. vyzývá k systematickému a důslednému přístupu k prosazování a ochraně práv dětí v rámci všech vnějších politik EU; vyzývá k většímu soustředění úsilí na ochranu práv dětí v krizových nebo mimořádných situacích a vítá závěry Rady na toto téma; vyjadřuje znepokojení nad tím, že rostoucí počet takových krizových situací na celém světě spolu s dlouhodobými dopady pandemie COVID-19 vede k rostoucímu porušování práv dítěte na celém světě, včetně násilí, sňatků v raném věku a nucených sňatků, pohlavního zneužívání včetně mrzačení pohlavních orgánů, obchodování s lidmi, nuceného odloučení dětí od rodičů a naopak v případech moderního otroctví, porodu, dětské práce, nucené dětské práce, náboru dětských vojáků, nedostatečného přístupu ke vzdělání a zdravotní péči, podvýživy a extrémní chudoby; zdůrazňuje nepřiměřené a dlouhodobé dopady nedostatečného zajišťování potravin na děti, které mají přímý vliv nejen na jejich zdraví a rozvoj, ale i na jejich vzdělávání, jakož i na zvyšování ostudné praxe dětských sňatků; zdůrazňuje, že ve světě je nadále velké množství dětí, které jsou nuceny pracovat, obvykle v nebezpečných podmínkách, v těžko dostupných místech, jako jsou dolní šachty, při těžbě surovin, včetně vzácných nerostů, v průmyslu a v zemědělství; zdůrazňuje, že rok 2021 byl Mezinárodním rokem odstranění dětské práce, a připomíná politiku nulové tolerance EU vůči této praxi; vyzývá zbývajících země, které dosud neratifikovaly Úmluvu OSN o právech dítěte, aby tak neprodleně učinily;

Středa 18. ledna 2023

66. odsuzuje cílené zaměřování se na děti jako na nástroj války; opakuje, že vzhledem ke své zranitelnosti jsou nezletilí často prvními oběťmi násilí na územích, kde probíhá válka, zejména pokud jde o etnické odvety válečných kmenů, skupin a etnik; odsuzuje nucený nábor nezletilých dětí ve válečných oblastech, jakož i jejich využití jako nástroje a cílené sexuální násilí na nich; zdůrazňuje, že je třeba vytvořit způsoby opětovného začlenění a odškodnění dětí, jejichž práva byla porušena, a že do všech vnějších politik EU musí být začleněn program OSN týkající se dětí a ozbrojených konfliktů; vyzývá dotčené členské státy, aby zajistily ochranu dětí, které jsou státními příslušníky těchto členských států a které jsou uvězněny nebo zadržovány ve třetích zemích; vyzývá Komisi, aby zintenzivnila své úsilí v boji proti beztrestnosti válečných zločinů páchaných na dětech, posílila spolupráci s humanitárními organizacemi zaměřenými na děti a nevládními organizacemi a chránila práva dětí v rámci spolupráce a partnerství se třetími zeměmi;

67. zdůrazňuje, že právo na vzdělání se potýká s mimořádnými překážkami, kdy v důsledku pandemie COVID-19, ale také v důsledku náboženského extremismu a diskriminace dívek na základě pohlaví došlo k nebývalému narušení vzdělávání; vyjadřuje znepokojení ohledně vyloučení těhotných dospívajících dívek ze školy; připomíná, že každé dítě má právo na všeobecnou sexuální výchovu, která je nediskriminační, založená na důkazech, vědecky přesná a přiměřená věku a zabývá se škodlivými genderovými normami; vyzývá EU, aby zintenzivnila svou činnost s cílem zajistit přístup ke vzdělání, včetně inovativních způsobů, jak obejít překážky ze strany vnitrostátních orgánů; vyzývá Komisi a ESVC, aby zvýšily svou podporu třetím zemím s cílem pomoci jim přizpůsobit se výzvám, kterým čelily během pandemie COVID-19 v oblasti vzdělávání; zdůrazňuje, že podpora by mohla mít podobu zvýšeného přidělování finančních prostředků prostřednictvím nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa, ale mohla by rovněž zahrnovat budování kapacit a osvědčené postupy na základě zkušeností, jež získaly delegace EU po celém světě; zdůrazňuje, že kvůli měnícímu se mezinárodnímu prostředí může být zapotřebí finanční řešení umožňující reakci od více dárců s cílem překlenout prohlubující se propast v oblasti financování, aby bylo dosaženo cíle udržitelného rozvoje č. 4, který má zajistit inkluzivní a rovnoprávné kvalitní vzdělávání a podporovat příležitosti v oblasti celoživotního učení pro všechny;

68. vyzývá Komisi a ESVC, aby zachovaly silné financování vzdělávání prostřednictvím všech nástrojů financování vnější činnosti EU v souladu s 10 % referenční hodnotou pro vzdělávání v rámci nástroje NDICI – Globální Evropa; vyzývá Komisi a ESVC, aby rovněž podporovaly vlády třetích zemí při budování a dalším rozvoji silnějších vzdělávacích systémů zohledňujících rovnost žen a mužů a inkluzivních vzdělávacích systémů; připomíná, že OSN stanovila přístup žen ke vzdělání jako základní právo; domnívá se, že k hlavním politickým cílům EU by mělo patřit zvyšování přístupu dívek ke vzdělání a podpora účasti žen na vzdělávání a profesích v přírodních vědách, technologiích, inženýrství a matematice; v této souvislosti trvá na tom, že je třeba, aby dívky měly možnost dokončit své vzdělání a měly přístup k informacím a službám odpovídajícím věku, bez diskriminace a genderových předsudků a s rovnými příležitostmi k využití svého potenciálu; zdůrazňuje, že je naléhavě nutné řešit genderové překážky ve vzdělávání, jako jsou zákony, politiky a škodlivé sociálně-kulturní normy, které brání dívkám v dalším vzdělávání v případě těhotenství, manželství nebo mateřství; podporuje řešení genderových stereotypů a škodlivých společensko-kulturních norem prostřednictvím vzdělávání a prevenci násilí prostřednictvím vzdělávání zohledňujícího rovnost žen a mužů;

Práva starších osob

69. vyzývá EU a její členské státy, aby vyvinuly nové způsoby, jak posílit práva starších osob; zdůrazňuje výzvy spojené s plným požíváním všech lidských práv staršími osobami, včetně diskriminace na základě věku, chudoby, násilí, nedostatečné sociální ochrany, zdravotní péče a dalších základních služeb, jakož i překážek bránících zaměstnání; zdůrazňuje práci otevřené pracovní skupiny OSN pro otázky stárnutí prováděné na právně závazném nástroji, která spočívá v posílení ochrany lidských práv starších osob, a vyzývá EU a její členské státy, aby zvážily poskytnutí aktivní podpory této činnosti;

Práva osob se zdravotním postižením

70. vítá přijetí Strategie práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030 jako nástroje ke zlepšení situace osob se zdravotním postižením a jejich práv na celém světě, zejména pokud jde o chudobu a diskriminaci, ale také problémy s přístupem ke vzdělání, zdravotní péči a zaměstnání a s účastí na politickém životě; vyzývá k systematickému internímu a externímu provádění této strategie; zdůrazňuje, že povinnost péče o osoby se zdravotním postižením připadá obvykle na jejich rodiny, zejména ženy, a vyzývá EU, aby třetím zemím pomáhala při vytváření politik na podporu pečovatelských osob se zdravotním postižením;

Středa 18. ledna 2023

71. vyzývá Komisi a členské státy, aby zvýšily své úsilí v oblasti prosazování rovných práv osob se zdravotním postižením prostřednictvím vnější činnosti; zdůrazňuje potřebu strukturovaného dialogu s organizacemi osob se zdravotním postižením v partnerských zemích s cílem zajistit jejich smysluplnou účast a úspěšné zapojení do plánování, provádění a monitorování nástrojů financování vnější činnosti EU; zdůrazňuje nutnost naléhavě vyzvat kandidátské a potenciální kandidátské země k provádění reforem za účelem zlepšení situace osob se zdravotním postižením a vyzývá Komisi, aby jim pomáhala při vypracovávání strukturovaného procesu konzultací s osobami se zdravotním postižením a organizacemi, které je zastupují; vyzývá k tomu, aby byly pro delegace EU zajištěny investice, odborná příprava a budování kapacit s cílem provádět ustanovení Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením, jež se týkají humanitární činnosti a mezinárodní spolupráce;

Nesnášenlivost, xenofobie a diskriminace

72. zdůrazňuje, že je proti netoleranci, xenofobii a diskriminaci na základě rasy, etnického původu, národnosti, společenské třídy, zdravotního postižení, kasty, náboženského vyznání, víry, věku, pohlaví, sexuální orientace nebo genderové identity, které v mnoha regionech světa, zejména pak v situacích, kdy probíhá konflikt, vedou k zabíjení a pronásledování, a toto chování odsuzuje; zdůrazňuje, že rasismus, diskriminace, xenofobie, stíhání z náboženských důvodů a související nesnášenlivost jsou i nadále velkým problémem na celém světě, který vede k porušování práv ve všech oblastech života, včetně přístupu ke vzdělání, zdravotní péči, práci a přístupu ke spravedlnosti, a že tyto problémy se v důsledku pandemie COVID-19 ještě zhoršily; vyzývá EU a její členské státy, aby stály v čele celosvětového boje proti antisemitismu, a vítá skutečnost, že za tímto účelem byla přijata strategie EU; vyzývá Komisi, ESVC a delegace EU, aby ve spolupráci s členskými státy a na základě podnětu Parlamentu vypracovala konkrétní místní strategie na pomoc v boji proti diskriminaci na základě kasty v zemích, které jsou jí nejvíce postiženy, a to na základě dialogu s místními zástupci a organizacemi občanské společnosti, a aby je zvala ke konzultacím vyplývajícím z dohod nebo nástrojů EU, včetně dialogů o lidských právech;

73. doporučuje, aby se Parlament zabýval diskriminací na základě příslušnosti ke kastě ve všech svých příslušných výborech (Výbor pro zahraniční věci, Výbor pro rozvoj, Výbor pro mezinárodní obchod a Podvýbor pro lidská práva) a delegacích, jmenoval kontaktní osobu pro diskriminaci na základě příslušnosti ke kastě a při návštěvě zemí, jichž se tato otázka týká, konzultoval s organizacemi Dálitů, poukazoval na diskriminaci na základě příslušnosti ke kastě při jednání s protějšky Parlamentu a s příslušnými orgány a uspořádal slyšení s cílem přezkoumat opatření a pokrok EU v rámci Mezinárodního dne za odstranění rasové diskriminace;

Národnostní, etnické a jazykové menšiny

74. s politováním konstatuje, že řada zemí navzdory svým závazkům chránit menšiny uplatňuje politiky nucené asimilace národnostních, etnických a jazykových menšin a nezohledňuje jejich práva; zdůrazňuje, že menšiny by se neměly stát cílem žádného vojenského napětí nebo konfliktu ani jejich nástrojem; připomíná povinnosti států na základě mezinárodních smluv a dohod chránit práva menšin nacházejících se na jejich příslušných územích; vyzývá vlády partnerských zemí EU, aby dodržovaly práva národnostních, etnických a jazykových menšin, včetně jejich kultur, jazyků a náboženství, tradic a dějin s cílem zachovat rozmanitost a jazykovou a kulturní identitu; vyzývá EU a její členské státy, aby za tímto účelem tyto partnerské země aktivně podpořily; vyzývá Komisi, aby celosvětově podporovala ochranu lidských práv a základních svobod příslušníků menšin, a to i v rámci tematických programů nástroje NDICI – Globální Evropa týkajících se lidských práv a demokracie;

Práva osob LGBTIQ

75. důrazně odsuzuje porušování lidských práv, včetně diskriminace, stigmatizace, svévolného zadržování, mučení, pronásledování a zabíjení, kterému i nadále čelí osoby LGBTIQ na celém světě; domnívá se, že by násilné praktiky a činy vůči jednotlivcům na základě jejich skutečné nebo domnělé sexuální orientace, genderové identity, genderového vyjádření či pohlavních znaků neměly zůstat nepotrestány a je nutné je vymýtit; zdůrazňuje, že LGBTIQ osoby a jejich obránci na celém světě nadále čelí porušování lidských práv, včetně diskriminace, stigmatizace, pronásledování, násilí a zabíjení; vyzývá EU, aby posílila své úsilí směřované k tomu, aby osoby LGBTIQ mohly plně požívat svých lidských práv v rámci EU i mimo ni a aby zastávala vedoucí úlohu při obraně jejich ochrany v rámci svých vnějších politik; vyzývá k plnému provedení strategie pro rovnost LGBTIQ osob na období 2020–2025 jako nástroje EU pro zlepšení situace LGBTIQ osob na celém světě;

Středa 18. ledna 2023

vyzývá orgány EU, aby šly příkladem a iniciativně bránily práva osob LGBTIQ po celém světě a aby důsledně a jednotně uplatňovaly obecné zásady EU v rámci celé zahraniční politiky EU s cílem podporovat a chránit požívání všech lidských práv ze strany osob LGBTIQ;

Svoboda projevu, svoboda sdělovacích prostředků a právo na informace

76. zdůrazňuje zásadní význam svobody projevu online i offline a přístupu ke spolehlivým informacím pro demokracii a rozkvět občanského prostoru; vyjadřuje hluboké znepokojení ohledně rostoucího omezování a porušování práva na soukromí, svobody projevu, svobody informací a svobody shromažďování a sdružování, která zavádějí státní a nestátní subjekty v řadě zemí po celém světě, zejména pro novináře, a to prostřednictvím cenzury nebo nutnosti autocenzury a zneužíváním právních předpisů o boji proti terorismu, praní peněz, ublížení na cti a korupci, které mají za cíl umlčet novináře, organizace občanské společnosti a obránce lidských práv; odsuzuje skutečnost, že v mnoha těchto právních předpisech je používána příliš obecná terminologie, která orgánům umožňuje zakázat nespočet činů a kriminalizovat legitimní činnost v oblasti lidských práv, a nejsou v nich dostatečné záruky v oblasti lidských práv, zejména pokud jde o právo na spravedlivý proces; navíc odsuzuje používání technologií, jako je spyware, s cílem stíhat novináře nebo bránit jejich činnosti či tuto činnost kontrolovat; vyjadřuje dále hluboké znepokojení ohledně fyzické bezpečnosti novinářů, útoků proti nim, včetně mimosoudních poprav a svévolného zadržování, a ohledně skutečnosti, že v roce 2022 bylo zatím zabito více než 61 novinářů a pracovníků sdělovacích prostředků;

77. vyzývá Komisi, aby chránila svobodu projevu a zajistila přístup veřejnosti k informacím prostřednictvím internetu jako nástroje, jak dosáhnout svobody projevu; odsuzuje brutální zásahy a použití síly, obtěžování, svévolné zadržování a mimosoudní popravy účastníků pokojných protestů, ke kterým došlo v řadě třetích zemí;

78. vyzývá EU, aby podporovala důvěryhodné sdělovací prostředky a informační zdroje, které přispívají k odpovědnosti orgánů a k přechodu k demokracii; vyjadřuje znepokojení nad rozšířeným využíváním strategických žalob proti účasti veřejnosti s cílem umlčet novináře, aktivisty, odboráře a obránce lidských práv, včetně obránců environmentálních lidských práv po celém světě; zdůrazňuje, že tato praxe dále omezuje prostor pro občanskou společnost a obránce lidských práv na celém světě v situaci, kdy se občanský prostor již několik let neustále zmenšuje a kdy veřejné orgány a soukromé subjekty stále více útočí na právo na svobodu projevu a svobodu sdružování a shromažďování; vítá v tomto ohledu návrh směrnice Komise, jejímž cílem je chránit novináře a obránce lidských práv před nekorektním soudním řízením a strategickými žalobami proti účasti veřejnosti;

79. naléhavě vyzývá Komisi a ESVČ, aby v koordinaci s členskými státy vypracovaly strategii pro řešení širokého využívání strategických žalob proti účasti veřejnosti proti obráncům lidských práv, novinářům, aktivistům a odborářům na celém světě; dále vyzývá Komisi a ESVČ, aby do této strategie zahrnuly pokyny týkající se způsobů poskytování účinné ochrany obětem strategických žalob proti účasti veřejnosti, a to i prostřednictvím finanční pomoci na pokrytí právních poplatků; vyzývá delegace EU, aby dokumentovaly strategické žaloby proti účasti veřejnosti a začleňovaly je do svých činností v oblasti monitorování, podávání zpráv a posuzování; vybízí zákonodárce ze třetích zemí, aby v rámci obecných iniciativ zaměřených na podporu a ochranu svobody projevu včetně svobody a plurality sdělovacích prostředků navrhli právní předpisy se stejným cílem;

80. vítá záměr Komise financovat projekty na pomoc novinářům v právních a praktických otázkách, a to i mimo EU, prostřednictvím evropského akčního plánu pro demokracii; vyzývá EU, aby zintenzívnila své úsilí, pokud jde o pomoc ohroženým novinářům na celém světě, a aby zajistila jejich bezpečnost, mimo jiné poskytnutím bezpečného útočiště a prostředků k pokračování v práci v případě, že by museli opustit své místo pobytu, a prostřednictvím úzké spolupráce s partnerskými zeměmi v této záležitosti, zejména v rámci dohod EU o partnerství se třetími zeměmi; vítá úlohu, kterou za tímto účelem hrají programy, jako je Media4Democracy, a činnosti Evropské nadace pro demokracii financované EU;

81. vyjadřuje své vážné znepokojení ohledně omezení akademické svobody a nárůstu cenzury a uvěznování akademiků po celém světě, což má významné důsledky pro právo na vzdělávání; žádá EU a její členské státy, aby zvýšily své diplomatické snahy a ochranu v případě nouze a podpořily prostřednictvím dvoustranného a mnohostranného zapojení v souvislosti s hrozbami a útoky na akademickou svobodu státních a nestátních aktérů; vyzývá EU, aby zajistila trvalou podporu Globálnímu kampusu pro lidská práva, který je stěžejním příkladem toho, jak EU podporuje vzdělávání v oblasti lidských práv na celém světě;

Středa 18. ledna 2023

Právo na svobodu myšlení, svědomí, náboženského vyznání nebo přesvědčení

82. konstatuje, že jsme si v roce 2021 připomněli 40. výročí Deklarace OSN o odstranění všech forem nesnášenlivosti a diskriminace založených na náboženství či víře; připomíná, že svoboda myšlení, svědomí, náboženského vyznání nebo přesvědčení je základním právem každé lidské bytosti a vztahuje se na všechny osoby stejně; s vážným znepokojením konstatuje, že v mnoha zemích po celém světě je stále porušováno právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání, právo vyznávat víru nebo být nevěřící, identifikovat se jako ateista nebo agnostik, včetně práva projevovat náboženská nebo nenáboženská přesvědčení prostřednictvím projevu, výuky a praxe a práva změnit vyznání nebo vystoupit z církve; zdůrazňuje negativní dopad pandemie COVID-19, neboť některé vlády ji stále používají jako záminku pro další diskriminační praktiky, včetně násilí vůči náboženským menšinám a stavění náboženských menšin do role obětí beránek; odsuzuje násilí a stíhání namířené proti příslušníkům menšin z důvodu jejich náboženského vyznání nebo přesvědčení; odsuzuje, že postihuje mnoho náboženských komunit a komunit osob zastávajících určité přesvědčení, jakož i skupiny lidí, kteří jsou ateisté, humanisté, agnostici nebo se neztotožňují s žádným náboženstvím; s hlubokým znepokojením konstatuje, že nenáboženské, sekulární a humanistické organizace čelí v řadě zemí stále většímu pronásledování, včetně bezpříkladných vln podněcování k násilí vůči těmto organizacím, k nenávisti a zabíjení;

83. odsuzuje útoky proti nesčetnému počtu jednotlivců a organizací občanské společnosti za jejich pokojné kladení otázek, kritiku nebo satiru náboženského přesvědčení a připomíná, že projev kritických stanovisek ohledně náboženství je legitimním projevem svobody myšlení nebo umělecké tvorby;

84. dále vyjadřuje znepokojení nad zneužíváním a instrumentalizací náboženství k podbývání nesnášenlivosti nebo lidských práv, například práv osob LGBTIQ a práv žen, zejména sexuálního a reprodukčního zdraví a práv, jakož i práv dětí na svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání;

85. vyzývá EU a její členské státy, aby zvýšily své úsilí o ochranu práva na svobodu myšlení, svědomí, náboženského vyznání nebo přesvědčení, aby tyto otázky přednášely na fórech OSN o lidských právech a spolupracovaly s příslušnými mechanismy a výbory OSN; vyzývá Komisi a Radu, aby zavedly ambiciózní programy na obranu tohoto práva na celém světě, aby podněcovaly a podporovaly mezinárodní snahy o shromáždění důkazů o krutých zločinech z důvodu přesvědčení nebo náboženského vyznání, pohnání jejich pachatelů k soudu, o nabytí účinnosti soudních rozsudků ve věcech trestních a o odškodnění obětí; vyzývá Radu, Komisi, ESVČ a členské státy, aby spolupracovaly s třetími zeměmi na přijetí opatření k předcházení trestným činům z nenávisti a boji proti nim ve všech vnějších politikách EU; vyzývá ESVČ a delegace EU, aby případně začlenily náboženské společnosti do svých dialogů s občanskou společností s cílem uzpůsobit na míru politiky v oblasti lidských práv náboženské a kulturní situaci v dané konkrétní zemi, a to mimo jiné kvůli úloze některých náboženských společností při reakci na humanitární krize; podotýká, že obyvatelé, kteří se neztotožňují s žádným náboženstvím, by neměli být opomíjeni, pokud jde o rámec politiky EU v oblasti svobody myšlení, svědomí a náboženského vyznání a přesvědčení; vyzývá k vyhodnocení obecných zásad EU na podporu a ochranu svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení z roku 2013, jak je stanoveno v článku 70 těchto pokynů;

Obránci lidských práv a organizace občanské společnosti

86. důrazně podporuje činnost obránců lidských práv a zdůrazňuje rizika, jimž čelí v rámci svého úsilí o ochranu lidských práv, včetně hrozeb, jimž jsou oni a jejich rodiny vystaveni, a včetně obtěžování a násilí; odsuzuje skutečnost, že stovky obránců lidských práv, z nichž většinu tvořili ochránci životního prostředí, byly za svou činnost zabity; vítá úsilí EU zaměřené na podporu obránců lidských práv v jejich práci, včetně mechanismu ProtectDefenders.eu; vyzývá ke zintenzivnění tohoto úsilí s cílem zmírnit rostoucí rizika, jimž čelí obránci lidských práv na celém světě, včetně svévolného zadržování a věznění, verbálních a fyzických útoků, právního obtěžování a omezení a nadnárodních hrozeb a útlaču; vyzývá členské státy, aby pozastavily platnost všech aktivních smluv o vydávání se zeměmi, v nichž je situace v oblasti lidských práv neslučitelná s mezinárodními povinnostmi členských států týkajících se zásady nenavrácení;

87. vyzývá EU a její členské státy, aby se aktivně zabývaly legislativními nebo správními pokusy o uzavření prostoru pro obranu lidských práv; vyzývá EU a její členské státy, aby vypracovaly strategickou vizi na vysoké úrovni s cílem bojovat proti rostoucímu počtu útoků proti obráncům lidských práv po celém světě, mimo jiné i prostřednictvím přijetí důrazných závěrů Rady EU pro zahraniční věci, v nichž se stanoví kolektivní strategie na vysoké úrovni pro celosvětová opatření EU týkající se obránců lidských práv, a aby plně prováděly své politické závazky na ochranu ohrožených obránců lidských práv,

Středa 18. ledna 2023

jako jsou ty, které jsou uvedeny v akčním plánu EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024 a v obecných zásadách EU týkajících se ochránců lidských práv; vyzývá EU a její členské státy, aby rovněž aktivně podporovaly rozvoj a provádění vhodných a účinných systémů ochrany obránců lidských práv v ohrožení nebo ve zranitelných situacích, a to i prostřednictvím smysluplných konzultací s nimi a na základě komplexních kvalitativních analýz rizik, které zajistí, aby tyto mechanismy byly holistické a náležitě financované, posuzovaly a preventivně řídily rizika a vytvořily plány ochrany, které skutečně reagují na potřeby ochrany jednotlivců, skupin a komunit; vyzývá EU a její členské státy, zejména zvláštního zástupce EU pro lidská práva a velvyslance EU, a aktivněji zveřejňovaly veřejná prohlášení a jiné formy veřejné a soukromé politické angažovanosti na podporu obránců v oblasti lidských práv, jimž hrozí nebezpečí, a na podporu dlouhodobě uvězněných osob a aby jim pomáhaly přijímat návštěvy ve věznicích a usnadňovaly jim externí návštěvy jejich rodin; trvá na tom, aby ESVČ a delegace EU věnovaly zvláštní pozornost situaci laureátů a finalistů Sacharovovy ceny, kteří jsou ohroženi, a aby v koordinaci s členskými státy a Parlamentem přijaly rozhodná opatření k zajištění jejich dobrých životních podmínek, bezpečnosti nebo osvobození; vyzývá ESVČ, aby pravidelně podávala zprávy o opatřeních přijatých v souvislosti s případy laureátů a finalistů Sacharovovy ceny, kteří jsou zadrženi, čelí omezením svých svobod nebo místo jejichž pobytu zůstává neznámé;

88. vyjadřuje znepokojení nad překážkami, s nimiž se setkávají obránci lidských práv po celém světě, pokud jde o přístup k humanitárním a/nebo krátkodobým vízům EU; připomíná význam tohoto základního bezpečnostního a ochranného nástroje, který umožňuje obráncům lidských práv v případě potřeby získat přístup k bezpečným útočistům a využít stávajících příležitostí pro odpočinek a dočasnou úlevu a mít prospěch z dočasných relokačních programů a provádět základní mezinárodní činnosti v oblasti prosazování, mobilizace a vytváření sítí na území EU; vyzývá k vytvoření celounijního systému vydávání krátkodobých, humanitárních víz pro dočasné přemístění ohrožených obránců lidských práv a ke koordinovanější politice EU, pokud jde o vydávání mimořádných víz pro obránce lidských práv členskými státy; vyzývá EU, aby vypracovala předvídatelnější, koordinovanou a soudržnou politiku týkající se víz pro obránce lidských práv, jež by stanovila flexibilní a reaktivní protokoly, a to i v kritických situacích;

89. odsuzuje různé formy zákazů a omezení týkajících se organizací občanské společnosti a jejich činností, jako jsou právní předpisy, včetně těch, které se zaměřují na boj proti terorismu, jejichž cílem je zmenšit prostor pro občanskou společnost a umlčet nesouhlasné hlasy nebo podporu organizací sponzorovaných vládami třetích zemí (nevládní organizace organizované vládami); odsuzuje rozšířené přijímání tzv. zákonů o „zahraničních agentech“ v řadě zemí, které nutí jednotlivce a subjekty přijímající finanční prostředky ze zahraničí, aby se registrovali jako zahraniční agenti; vyjadřuje zvláštní znepokojení nad používáním těchto zákonů ke stigmatizaci a omezení činnosti občanské společnosti a obránců lidských práv, a to i prostřednictvím omezení práva na přístup k financování; vyzývá EU, aby spolupracovala se svými protějšky s cílem dosáhnout zrušení nebo přezkumu těchto zákonů, a vyzývá orgány a instituce EU, zejména pak ESVČ v koordinaci s Komisí, aby za tímto účelem vypracovaly koordinovanou strategii;

90. odsuzuje skutečnost, že obránkyně lidských práv čelí genderově podmíněnému násilí a trpí nedostatečným přístupem k přiměřeným zdrojům a ochranným mechanismům; odmítá skutečnost, že obránkyně lidských práv a aktivistky hájící práva žen jsou i nadále sexuálně napadány, ohrožovány, vydírány, kriminalizovány, a dokonce zabíjeny; dále vyjadřuje politování nad tím, že obránkyně lidských práv, které se zabývají sexuálním a reprodukčním zdravím a právy, jsou na celém světě terčem útoků, a vyzývá EU a její členské státy, aby veřejně a soukromě odsuzovaly útoky a hrozby namířené proti obráncům lidských práv působícím v této oblasti a proaktivně zajistily odpovídající zapojení obránců sexuálního a reprodukčního zdraví a práv do konzultací; zdůrazňuje, že je nutné, aby EU politicky a finančně podporovala organizace občanské společnosti, které prosazují práva žen a dívek ve všech oblastech;

Migranti a uprchlíci

91. potvrzuje nezcizitelná lidská práva migrantů, uprchlíků a nuceně vysídlených osob, která se musí odrazit v migrační a azylové politice EU a v její spolupráci se třetími zeměmi v této oblasti; zdůrazňuje, že EU by měla zvýšit své úsilí o uznání a rozvoj způsobů, jak řešit základní příčiny nelegální migrace a nuceného vysídlování, zejména pak žen, dětí, etnických a náboženských menšin a menšin vyznávajících určité přesvědčení a osob se zdravotním postižením, které patří mezi nejzranitelnější osoby, a budovat odolnost komunit migrantů, z nichž pocházejí, a pomoci jim nabídnout svým členům možnost žít důstojný a bezpečný život v jejich domovské zemi; zdůrazňuje, že je důležité, aby byly migrační a azylové

Středa 18. ledna 2023

politiky řízeny na základě zásad solidarity, rovnováhy a sdílené odpovědnosti mezi zeměmi; vyzývá EU a její členské státy, aby podporovaly země, které přijaly nejvíce uprchlíků, a tranzitní země a země původu; vyzývá EU a její členské státy, aby zajistily, aby evropské financování, proškolení ani jiné formy podpory poskytované třetím zemím související s migrací nevedly přímo ani nepřímo ke snadnějšímu porušování lidských práv ani k větší a trvalé beztrestnosti takového porušování; opakuje, že pro předcházení převaděčství migrantů a obchodování s lidmi je i nadále zásadní úzká spolupráce a zapojení třetích zemí; poukazuje zejména na to, že je třeba rozšířit boj proti organizovaným zločineckým skupinám, které obchodují s lidmi, a mělo by k tomu dojít důsledně v souladu s mezinárodními normami v oblasti lidských práv; v tomto ohledu zdůrazňuje, že je zásadně důležité šíření informací a osvětové kampaně týkající se rizik převaděčství; žádá, aby humanitární operace financované z prostředků EU zohledňovaly zvláštní potřeby dětí a jiných ohrožených skupin obyvatel a aby zajistily jejich ochranu v případě vysídlení; v této souvislosti odsuzuje umísťování dětí migrantů do zajišťovacích zařízení, zejména pokud se oddělí od svých rodičů nebo zákonných opatrovníků; zdůrazňuje, že je důležité vytvořit účinný rámec bezpečných a legálních cest do EU, a v tomto ohledu vítá sdělení Komise o přilákání kvalifikovaných a talentovaných pracovníků do EU, včetně rozvíjení talentových partnerství s partnerskými zeměmi;

92. připomíná svůj závazek k dodržování práv uprchlíků, stanovených mezinárodním právem v oblasti lidských práv a uprchlickým právem, zejména s Úmluvou o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a jejím protokolem z roku 1967; připomíná povinnosti států chránit uprchlíky a dodržovat jejich práva v souladu s příslušným mezinárodním právem; odsuzuje četná úmrtí migrantů, k nimž došlo na migračních trasách, a nelegální vytlačování migrantů v rozporu s mezinárodním právem; připomíná, že EU a její členské státy by měly při svých vnějších a extraterritoriálních opatřeních, dohodách a spolupráci v oblasti migrace, hranic a azylu dodržovat a chránit lidská práva, zejména ta, která jsou zakotvena v Listině, včetně práva na život, svobodu a podat žádost o azyl, a to prostřednictvím individuálního posuzování žádostí o azyl a uplatňování zásady nenavracení; v této souvislosti zdůrazňuje význam toho, aby členské státy šly příkladem tím, že budou důsledně dodržovat své povinnosti podle mezinárodního uprchlického práva, a význam značného navýšení pomoci těm, kteří prchájí před útlakem nebo válkou, jejich kapacity jako hostitele a jejich závazků týkajících se přesídlení;

93. vyzývá EU a její členské státy, aby postupovaly zcela transparentně ohledně přidělování finančních prostředků třetím zemím za účelem spolupráce v záležitostech týkajících se migrace; znovu vyzývá Komisi, aby zajistila transparentní *předběžné* posuzování rizik prováděné nezávislými orgány EU a odborníky ohledně dopadu jakékoli formální, neformální nebo finanční spolupráce EU se třetími zeměmi na práva migrantů, uprchlíků a násilně vysídlených osob a aby plně zohlednila tato posouzení, jakož i mechanismy monitorování při vyhodnocování dopadu spolupráce se třetími zeměmi v oblasti migrace na lidská práva; se znepokojením konstatuje, že počet osob násilně vysídlených po celém světě v důsledku pronásledování, konfliktů, násilí, porušování lidských práv nebo událostí, které vážně narušují veřejný pořádek, dosáhl do konce roku 2021 bezprecedentní výše 89 milionů, z čehož 36,5 milionu byly děti; připomíná, že uprchlíci a migranti, zejména migranti bez dokladů, se po celém světě potýkají s překážkami, které jim brání v přístupu ke zdravotní péči, že během vysídlení často dochází k sexuálnímu a genderově podmíněnému násilí a že v mnoha případech se osobám, které přežily sexuální a genderově podmíněné násilí, nedostává základní péče v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví, kterou potřebují; v této souvislosti zdůrazňuje, že mezinárodní opatření a spolupráce jsou v zájmu zajištění ochrany uprchlíků důležitější než kdy jindy;

Původní obyvatelstvo

94. s politováním konstatuje, že původní obyvatelstvo i nadále na celém světě čelí rozšířené a systematické diskriminaci a pronásledování, a to včetně nuceného vysídlování; odsuzuje svěvolné zatýkání a zabíjení obránců lidských práv a půdy, kteří bojují za práva původního obyvatelstva; připomíná, že původní obyvatelé hrají zásadní úlohu v udržitelném hospodaření s přírodními zdroji a zachování biologické rozmanitosti; naléhavě vybízí vlády, aby prováděly rozvojové a environmentální politiky, které uznávají hospodářská, sociální a kulturní práva původních a místních obyvatel a které původní obyvatele začleňují, a to v souladu s cíli udržitelného rozvoje OSN; opakuje svou výzvu EU, jejím členským státům a jejich partnerům v mezinárodním společenství k přijetí všech opatření nezbytných k uznání, ochraně a prosazování práv původního obyvatelstva, včetně práva na vlastní jazyky, půdu, území a přírodní zdroje, jak je stanoveno v Deklaraci OSN o právech původních obyvatel, zejména pokud jde o svobodný, předchozí a informovaný souhlas; doporučuje, aby EU a její

Středa 18. ledna 2023

členské státy začlenily odkazy na původní obyvatelstvo a práva obsažená v Deklaraci OSN o právech původních obyvatel do příslušných a nově vznikajících rámců náležité péče; znovu potvrzuje, že je třeba vytvořit mechanismus pro stížnosti, jehož prostřednictvím by se podávaly stížnosti týkající se porušování a zneužívání práv původních obyvatel v důsledku činnosti státních a nestátních aktérů; doporučuje, aby země, které tak dosud neučinily, ratifikovaly ustanovení Úmluvy Mezinárodní organizace práce (MOP) č. 169 ze dne 27. června 1989 o domorodých a kmenových národech;

Války a konflikty po celém světě a jejich dopad na lidská práva

95. je vážně znepokojen přetrvávajícím problémem válek a vojenských konfliktů po celém světě; upozorňuje na řadu hrozeb pro lidská práva, které dnes způsobují moderní válečné zbraně a konflikty po celém světě; zdůrazňuje, že kromě samotných států jsou do těchto konfliktů často zapojeni nestátní aktéři, např. soukromé vojenské a bezpečnostní společnosti a teroristické organizace; podtrhuje katastrofální humanitární důsledky těchto konfliktů a jejich ničivý dopad na civilisty, kteří jsou přímým cílem, musí snášet závažné porušování lidských práv a často nemají žádný, nebo jen omezený přístup ke spravedlnosti a opravným prostředkům; vyzývá EU, aby pokračovala ve vývoji a zavádění nástrojů, které jí umožní rychle a účinně reagovat na tyto konflikty, mimo jiné i řešit jejich základní příčiny, investovat do předcházení konfliktům a úsilí o mediaci, hledat a udržovat prostor pro politická řešení, vytvářet spojení s podobně smýšlejícími zeměmi a regionálními organizacemi, poskytovat další finanční a technickou podporu a personál pro civilní mise a vojenské operace k udržení míru a podporovat iniciativy zaměřené na budování důvěry mezi válčícími stranami; vyzývá EU, aby pomohla ukončit porušování lidských práv a poskytovala pomoc obětem;

96. odsuzuje nárůst případů porušování demokratických ústav ve světě; znovu opakuje, že je znepokojen hrozbou, kterou představují vojenské puče pro civilní životy, bezpečnost a mír; zdůrazňuje, že je třeba posílit odpovědnost a bojovat proti beztrestnosti porušování lidských práv a válečných zločinů, které byly spáchány v důsledku násilných změn režimu;

97. opakuje, že humanitární krize zintenzivňují výzvy související se poskytováním zdravotní péče, a připomíná, že v krizových oblastech jsou zranitelné skupiny, jako jsou uprchlíci, ženy a dívky, obzvláště vystaveny sexuálnímu násilí, pohlavním chorobám, sexuálnímu vykořisťování, znásilňování coby prostředku vedení války a nežádoucímu těhotenství; vyzývá Komisi a členské státy, aby v rámci své reakce v oblasti humanitární pomoci považovaly za vysoce prioritní rovnost žen a mužů a sexuální a reprodukční zdraví, a to i pokud jde o odbornou přípravu humanitárních aktérů a budoucí financování; vyzývá EU, aby přijala hledisko zohledňující rovnost žen a mužů s cílem porozumět tomu, jak konflikty ovlivňují ženy a komunitu LGBTIQ, a aby toto hledisko začlenila v rámci veškerých svých snah o předcházení konfliktům a jejich řešení, jakož i do udržování míru, humanitární pomoci a operací obnovy po skončení konfliktu, přechodného soudnictví a podpory lidských práv a demokratických reforem;

98. opakuje svou výzvu členským státům, aby pomohly zastavit ozbrojené konflikty a závažné porušování lidských práv nebo mezinárodního humanitárního práva tím, že budou přísně dodržovat ustanovení článku 7 Smlouvy OSN o obchodu se zbraněmi Vývoz a posouzení vývozu a společného postoje EU k vývozu zbraní⁽²⁸⁾, včetně odmítnutí jakéhokoli transferu zbraní a sledovacích zařízení, který by vedl k riziku, že by se dovážející subjekty mohly dopustit porušování lidských práv či mezinárodního humanitárního práva nebo toto porušování usnadnit;

Právo na potraviny a potravinové zabezpečení

99. připomíná, že právo nemít hlad je lidským právem; upozorňuje na své vážné obavy ohledně problémů v souvislosti s právem na potraviny a potravinové zabezpečení a cenovou dostupnost potravin v řadě zemí na světě; vyzývá EU, členské státy a mezinárodní společenství, aby okamžitě posílily své snahy o zastavení trendu vznikajícího vážného nedostatku potravin; zdůrazňuje, že i když neutěšená situace v oblasti potravinového zabezpečení má několik příčin, zhoršují ji četné konflikty, které probíhají po celém světě, včetně současných konfliktů v zemích, které jsou velkými světovými vývozci primárních potravinových produktů, což má obrovské důsledky v několika oblastech světa; důrazně odsuzuje využívání nedostatečného zabezpečení potravin nebo hrozbu tímto nedostatečným zabezpečením coby politických válečných nástrojů;

⁽²⁸⁾ Společný postoj Rady 2008/944/SZBP ze dne 8. prosince 2008, kterým se stanoví společná pravidla pro kontrolu vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu (Úř. věst. L 335, 13.12.2008, s. 99).

Středa 18. ledna 2023

100. se znepokojením upozorňuje na skutečnost, že náboženské vyznání, přesvědčení nebo etnický původ mohou být použity jako diskriminující faktor při rozdělování potravinové a humanitární pomoci v situacích nedostatku potravin a humanitárních krizí; vyzývá EU, její členské státy a Komisi, aby na tuto otázku upozornily vlády dotčených třetích zemí;

Změna klimatu a životní prostředí

101. zdůrazňuje, že lidská práva, zdravé životní prostředí a boj proti změně klimatu spolu vzájemně souvisejí; vítá pokrok na cestě k uznání práva na čisté, zdravé a udržitelné životní prostředí, jak je stanoveno v rezoluci Valného shromáždění OSN 76/300; zdůrazňuje, že oceňuje zásadní práci, kterou odvádějí obránci lidských práv v oblasti životního prostředí, včetně obránců půdy a vody, novináři, investigativní novináři, oznamovatelé, právníci a aktivisté z řad původních obyvatel a kteří usilují o zachování a ochranu životního prostředí navzdory hrozbám násilí vůči nim a ohrožení jejich životů; uznává navíc významnou úlohu organizací občanské společnosti, včetně původních obyvatel, kteří vykonávají neocenitelnou práci při ochraně životního prostředí;

102. zdůrazňuje, že změna klimatu ohrožuje uplatňování lidských práv, včetně práva na zajištění potravin, nezávadnou pitnou vodu, hygienu, zdraví a adekvátní bydlení, jakož i práva místních komunit; odmítá protiprávní těžbu přírodních zdrojů, která představuje jednu ze stěžejních výzev pro udržitelnost a životní prostředí; dále upozorňuje na rizika, která změna klimatu představuje pro mír a bezpečnost, protože nedostatek potravin a vody může vést k boji o přírodní zdroje a poté k nestabilitě a konfliktům uvnitř států a mezi nimi; zdůrazňuje, že biologická rozmanitost a lidská práva jsou navzájem propojené a závisí na sobě, a připomíná, že státy mají v oblasti lidských práv povinnost chránit biologickou rozmanitost, na níž tato práva závisí, včetně zajištění účasti občanů na přijímání rozhodnutí souvisejících s biologickou rozmanitostí a umožnění přístupu k účinné nápravě v případě úbytku a degradace biologické rozmanitosti;

103. žádá EU, aby se snažila čelit dopadům změny klimatu, mimo jiné zavedením účinných a udržitelných politických opatření, a aby dodržovala cíle Pařížské dohody; vyzývá EU a její členské státy, aby více přispěly k boji proti změně klimatu a úbytku biologické rozmanitosti po celém světě, zejména tím, že zajistí, aby zboží dovážené do EU bylo vyráběno v souladu s lidskými právy chráněnými podle mezinárodního práva, včetně práv původních obyvatel, a nepřispívalo k ničení či poškozování přírodních ekosystémů, zejména pralesů a přírodních lesních systémů, a to prostřednictvím vyváženého přístupu, který nepoškozuje obyvatelstvo ve třetích zemích; zdůrazňuje, že nejméně rozvinuté země jsou vůči změně klimatu nejzranitelnější, protože je pro ně nejtěžší čelit jejím ničivým dopadům, přestože produkují malá množství skleníkových plynů ve srovnání s bohatšími zeměmi;

Podnikání, obchod a lidská práva

104. zdůrazňuje, že obchodní dohody často EU nabízejí příležitost, aby pracovala s třetími zeměmi na řešení jejich domácí situace tím, že poskytují určité podmínky, které mohou sloužit ke zlepšení životních standardů, a také umožňují stanovit podmíněnost ke zlepšení stavu lidských práv v těchto zemích; konstatuje však, že v některých případech došlo v dotčených zemích jen k malému či žádnému zlepšení; konstatuje, že přehnané a vykořisťující podnikatelské činnosti mají často škodlivé dopady na lidská práva ve třetích zemích; připomíná, že hmotněprávní ustanovení obsažená v obchodních dohodách mají uznávat, že smluvní strany musí dodržovat, chránit a podporovat lidská práva, jak je uvedeno ve Všeobecné deklaraci lidských práv, zvykovém právu a mezinárodních úmluvách, jichž jsou stranami;

105. vyzývá EU a její členské státy, aby co nejdůrazněji odsoudily zásahy proti občanské společnosti, zejména pokud k nim dojde v zemích, s nimiž EU uzavřela dohody o volném obchodu, a aby účinně spolupracovaly s vnitrostátními orgány v těchto zemích, a to i na nejvyšší úrovni, s cílem zajistit, aby občanská společnost mohla jednat svobodně, podílet se na veřejných záležitostech a monitorovat a dokumentovat provádění dohod o volném obchodu; vyzývá EU, aby se zabývala veškerými porušeními závazků uvedených v dohodách o volném obchodu, včetně těch, které jsou stanoveny v kapitolách o obchodu a udržitelném rozvoji a v doložkách o zásadních prvcích dohod o partnerství a spolupráci; trvá na tom, aby v případě závažných nebo rozšířených porušení EU aktivovala doložky o lidských právech, které v tomto ohledu stanoví zvláštní podmíněnost a dostatečná opatření, včetně vytvoření specializovaného subjektu pro monitorování lidských práv s cílem posoudit dodržování závazků v oblasti lidských práv podle dohod o volném obchodu a vydat doporučení pro jednotlivé strany;

Středa 18. ledna 2023

106. vyzývá EU, aby soudržněji využívala ustanovení v obchodních dohodách, která chrání lidská práva, včetně důkladnějšího sledování a prosazování závazků v oblasti lidských práv, a využila při poskytování preferenčního přístupu třetím zemím na svůj trh veškerý potenciál podmíněnosti dodržováním lidských práv; zejména požaduje těsnější provázanost mezi preferenčním zacházením a pokrokem v oblasti lidských práv v rámci aktualizovaného nařízení o systému všeobecných celních preferencí (GSP+); vyzývá k větší transparentnosti v rámci všech kroků postupu pro udělování statusu v rámci systému GSP+, včetně lepší komunikace s občanskou společností, a k návaznému sledování případů možného porušení závazků; vyzývá Komisi, aby o záležitostech v této oblasti náležitě informovala Parlament; vyzývá strany zapojené do jednání o dohodách EU nebo strany, které navazují nebo posilují vztahy EU se třetí zemí, aby přezkoumaly začlenění možnosti nabídky dvoustranného stálého pozvání ke sledování svých voleb; zdůrazňuje, že touto možností je třeba se zabývat i v již existujících dohodách; opakuje své výzvy Komisi, aby systematicky prováděla posouzení dopadu na lidská práva zaměřená na rizika porušování lidských práv předtím, než určité zemi poskytne preferenční režim, a aby urychleně vyšetřila veškerá porušení práv a reagovala na ně, včetně odebrání statusu GSP+, pokud je to odůvodněné; zdůrazňuje, že jsou zapotřebí odpovídající zdroje a jasné postupy, aby bylo možné řádně provádět posouzení dopadu na lidská práva a sledovat uplatňování mezinárodních úmluv o lidských právech; v této souvislosti vyzývá k tomu, aby dotčené delegace EU obdržely více lidských zdrojů s cílem přispět k těmto hodnocením a ke sledování preferenčního přístupu EU na trh EU v rámci systému GSP+;

107. vítá návrh směrnice o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti předložený Komisí jako krok na podporu odpovědného chování podniků, pokud jde o lidská, pracovní a environmentální práva; zdůrazňuje, že je důležité pohnat společností k odpovědnosti prostřednictvím soudních mechanismů, a to i prostřednictvím občanskoprávní odpovědnosti; zdůrazňuje, že požadavky této směrnice, pokud jde o podávání zpráv o strategiích v oblasti udržitelnosti a náležité péče, by se měly vztahovat na všechny velké podniky a na malé a střední podniky, které jsou kotované nebo působí ve vysoce rizikových regionech světa a hospodářských odvětvích; vyzývá k tomu, aby byl do směrnice začleněn zvláštní článek o konzultacích se zúčastněnými stranami, zejména s dotčenými osobami a místními komunitami, odbory, zástupci zaměstnanců a obránci lidských práv;

108. odsuzuje veškeré formy nucené práce a moderního otroctví; zdůrazňuje, že podle nejnovějších globálních odhadů moderního otroctví se počet osob vykonávajících nucenou práci v letech 2016 až 2021 zvýšil o 2,7 milionu, a to až na 17,3 milionu osob, a to pouze v soukromém sektoru; vítá návrh nařízení Komise o zákazu výrobků vyrobených s využitím nucené práce na trhu Unie; rovněž zdůrazňuje, že pandemie COVID-19 tento trend zhoršila; zdůrazňuje, že krize rovněž vedla ke zhoršení pracovních podmínek mnoha pracovníků, což v některých případech vedlo k nucené práci; vyzývá EU a její členské státy, aby na mezinárodních fórech vedly kroky k vymýcení nucené práce a moderního otroctví; připomíná členským státům, že je třeba stíhat a odsoudit tyto činnosti prováděné jak v zemích původu, tak ve skupinách s mezinárodní mobilitou; opakuje svou výzvu všem zemím, že je důležité, aby všechny země plně uplatňovaly obecné zásady OSN v oblasti podnikání a lidských práv, a vyzývá členské státy EU, které dosud nepřijaly národní akční plány pro obchodní práva, aby tak co nejdříve učinily; vybízí EU a její členské státy, aby se konstruktivně a aktivně účastnily činnosti otevřené mezivládní pracovní skupiny OSN pro nadnárodní korporace a jiné podniky s ohledem na lidská práva a aby za tímto účelem schválily vyjednávací mandát; považuje to za nezbytný krok v prosazování a ochraně lidských práv;

109. odsuzuje stále rozšířenější praxi autoritářských států, které hostí obrovské sportovní nebo kulturní akce s cílem podpořit svou mezinárodní legitimitu, zatímco dále potlačují domácí opozici; vyzývá EU a její členské státy, aby jednaly s vnitrostátními sportovními svazy, podnikatelskými subjekty a organizacemi občanské společnosti o podmínkách jejich účasti na takových akcích; žádá o vytvoření politického rámce EU v oblasti sportu a lidských práv;

Lidská práva a digitální technologie

110. zdůrazňuje, že lidská práva musí plně zahrnovat digitální sféru a že musí být chráněna před nevhodným využíváním nebo zneužíváním technologií státními i nestátními subjekty, které tyto technologie poskytují nebo z nich těží; zdůrazňuje rizika, která digitální technologie, včetně umělé inteligence, představují pro osobní svobodu, právo na soukromí a demokracii obecně, a odsuzuje úlohu digitálních technologií při porušování lidských práv, a to zejména prostřednictvím sledování, monitorování, obtěžování a omezování svobody projevu; zdůrazňuje hrozby, jež představují dezinformační kampaně v kombinaci s digitálními nástroji; upozorňuje rovněž na konkrétní nebezpečí, které hrozí obráncům lidských práv, představitelům opozice, novinářům a dalším osobám s příchodem nových digitálních technologií, které mohou být zneužity ke kontrole, omezování a maření jejich činnosti; vyzývá k intenzivnějšímu úsilí o vytvoření komplexního

Středa 18. ledna 2023

celosvětového právního rámce pro digitální technologie, který by měl využít možných přínosů, jež tyto technologie mohou nabídnout pro lidský blahobyt, při současném důsledném dodržování lidských práv; trvá na důležitosti otevřeného, svobodného, stabilního a bezpečného kybernetického prostoru, který ctí základní hodnoty demokracie, lidských práv a právního státu; plně podporuje dobrovolné, nezávazné normy odpovědného chování států v kybernetickém prostoru, které by zahrnovaly respektování soukromí a dodržování základních práv občanů; vyzývá k urychlenému přijetí aktu o umělé inteligenci jako účinného nástroje k zajištění toho, aby se umělá inteligence používala k tomuto cíli, se zvláštním zaměřením na vysoce rizikovou umělou inteligenci; vyzývá k tomu, aby ekonomika pozornosti využívaná mimo jiné platformami sociálních médií byla zahrnuta do vysoce rizikové umělé inteligence s cílem chránit zranitelné skupiny před terčem dezinformací a manipulace veřejným míněním;

111. vyjadřuje politování nad praktikami mimo jiné autoritářských režimů, které omezují přístup občanů k internetu, včetně výpadků internetu během veřejných shromáždění a protestů; vyzývá EU a její členské státy, aby ve spolupráci s dalšími demokratickými zeměmi investovaly do výzkumu a technologií umožňujících nenarušený a cenově dostupný globální přístup k internetu; vyzývá EU, aby financovala výzkum zaměřený na účinné digitální způsoby, jak filtrovat falešné zprávy, dezinformace a nepřátelskou propagandu a bojovat proti nim;

o

o o

112. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, zvláštnímu zástupci EU pro lidská práva, vládám a parlamentům členských států, Radě bezpečnosti OSN, generálnímu tajemníkovi OSN, předsedovi 78. zasedání Valného shromáždění OSN, předsedovi Rady OSN pro lidská práva, vysokému komisaři OSN pro lidská práva a vedoucím delegací EU.

Čtvrtek 19. ledna 2023

P9_TA(2023)0012

Humanitární důsledky blokády v Náhorním Karabachu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2023 o humanitárních důsledcích blokády Náhorního Karabachu (2023/2504(RSP))

(2023/C 214/07)

Evropský parlament,

— s ohledem na svá předchozí usnesení o Arménii a Ázerbájdžánu,

— s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu,

- A. vzhledem k tomu, že jediná silnice spojující Náhorní Karabach s Arménií a vnějším světem, tzv. Lačinský koridor, je od 12. prosince 2022 zablokována samozvanými ochránci životního prostředí z Ázerbájdžánu; vzhledem k tomu, že to narušilo přístup 120 000 Arménů žijících v Náhorním Karabachu k základnímu zboží a základním službám, včetně potravin, paliv a léků, čímž se fakticky dostali pod blokádu;
 - B. vzhledem k tomu, že blokáda vedla k vážné humanitární krizi, která významně zasáhla nejzranitelnější skupiny obyvatelstva; vzhledem k tomu, že je téměř nemožné zajistit převoz kriticky nemocných pacientů, což vedlo k jednomu případu úmrtí; vzhledem k tomu, že i nadále jsou rozděleny stovky rodin;
 - C. vzhledem k tomu, že tuto humanitární krizi dále zhoršilo přerušení dodávek zemního plynu do Náhorního Karabachu ze strany Ázerbájdžánu, takže domácnosti, nemocnice a školy zůstaly bez vytápění;
 - D. vzhledem k tomu, že Ázerbájdžán udržováním blokády Lačinského koridoru porušuje své mezinárodní závazky vyplývající z prohlášení o třístranném příměří ze dne 9. listopadu 2020, podle něhož musí Ázerbájdžán zaručit bezpečnost osob, vozidel a nákladu pohybujících se po koridoru oběma směry;
 - E. vzhledem k tomu, že překážky bránící využívání Lačinského koridoru zbrzdily mírový proces mezi Arménií a Ázerbájdžánem a podkopávají mezinárodní důvěru;
1. vyjadřuje politování nad tragickými humanitárními důsledky blokády Lačinského koridoru a konfliktu v Náhorním Karabachu;
 2. naléhavě vyzývá Ázerbájdžán, aby respektoval a uplatňoval třístranné prohlášení ze dne 9. listopadu 2020 a okamžitě znovu otevřel Lačinský koridor s cílem umožnit volný pohyb a zajistit přístup k základnímu zboží a základním službám, a zaručit tak bezpečnost v regionu a zajistit živobytí obyvatel;
 3. poukazuje na to, že je nutné dosáhnout komplexní mírové dohody, která musí zaručit práva a bezpečnost arménského obyvatelstva Náhorního Karabachu; vyzývá Ázerbájdžán, aby chránil práva Arménů žijících v Náhorním Karabachu a zdržel se své štvavé rétoriky, v jejímž rámci volá po diskriminaci Arménů a naléhavě je vyzývá, aby Náhorní Karabach opustili;
 4. naléhavě vyzývá Ázerbájdžán, aby v budoucnu nenarušoval fungování dopravního, energetického a komunikačního spojení mezi Arménií a Náhorním Karabachem;
 5. důrazně odsuzuje, že Ázerbájdžán dělá z obránců lidských práv a organizací občanské společnosti obětí beránka, a vyzývá zastoupení EU a členských států, aby podporovala jejich činnost;
 6. odsuzuje nečinnost ruských „mírových sil“; domnívá se, že by mělo být naléhavě vyjednáno jejich nahrazení mezinárodními mírovými silami OBSE v rámci mandátu OSN;

Čtvrtek 19. ledna 2023

7. vyzývá k tomu, aby byl s cílem posoudit situaci a poskytnout nezbytnou humanitární pomoc umožněn neomezený přístup mezinárodních organizací do Náhorního Karabachu;
 8. vyzývá k vyslání vyšetřovací mise OSN nebo OBSE do Lačinského koridoru, která by posoudila humanitární situaci na místě;
 9. vyzývá k bezpodmínečnému urychlenému obnovení jednání založených na zásadách Helsinského závěrečného aktu;
 10. naléhavě vyzývá EU, aby se do tohoto procesu aktivně zapojila a zajistila, aby obyvatelé Náhorního Karabachu už nebyli rukojmími aktivismu Baku, destruktivní úlohy Ruska a nečinnosti Minské skupiny;
 11. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení místopředsedovi Komise / vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států, Radě Evropy a předsedům, vládám a parlamentům Arménie a Ázerbájdžánu.
-

Čtvrtek 19. ledna 2023

P9_TA(2023)0013

Útoky na brazilské demokratické instituce

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2023 o útocích na brazilské demokratické instituce (2023/2505(RSP))

(2023/C 214/08)

Evropský parlament,

— s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu,

- A. vzhledem k tomu, že dne 8. ledna 2023 vpadly v hlavním městě Brasília tisíce stoupenců extrémní pravice a přívrženců bývalého brazilského prezidenta Jaira Bolsonara do budovy Národního kongresu, Nejvyššího soudu a paláce Alvorada, kde se dopouštěly vandalismu a vyzývaly k vojenskému převratu a svržení prezidenta Lula da Silvy; vzhledem k tomu, že bývalý ministr spravedlnosti Bolsonarovy vlády, Anderson Torres, byl zatčen a guvernér federálního distriktu (který zahrnuje i hlavní město Brasília) Ibaneis Rocha byl postaven mimo úřad;
- B. vzhledem k tomu, že násilné útoky pravicových extremistů na demokratické instituce jsou celosvětovým jevem; vzhledem k tomu, že události v hlavním městě Brasília představují nehorázný útok na brazilské demokratické instituce a vykazují jasnou podobnost s útokem na americký Kapitol v roce 2021; vzhledem k tomu, že bývalý prezident USA Donald Trump a bývalý prezident Bolsonaro hráli při těchto událostech zásadní úlohu;
- C. vzhledem k tomu, že platformy sociálních médií stále selhávají, pokud jde o zmírňování nebo omezování šíření protidemokratických kampaní, nadnárodního fašismu a extremismu, k čemuž dochází prostřednictvím algoritmů podporujících nenávistný obsah a dezinformace, a nejsou ochotny nezákonný obsah odstraňovat, a vzhledem k tomu, že hrály v těchto událostech zásadní úlohu, když agresivní rétoriku a násilí ještě umocňovaly a zprostředkovaly mobilizaci a šíření dezinformací;
1. co nejdůrazněji odsuzuje trestné činy spáchané přívrženci bývalého prezidenta Bolsonara a podporuje probíhající úsilí o zajištění rychlého, nestranného, řádného a účinného vyšetřování s cílem identifikovat, stíhat a pohnat k odpovědnosti všechny zapojené osoby, včetně iniciátorů, organizátorů a poskytovatelů finanční podpory, jakož i státní instituce, které proti těmto útokům nepodnikly žádné kroky;
2. vyjadřuje solidaritu s demokraticky zvoleným prezidentem Lulou da Silvou, jeho vládou a brazilskými institucemi;
3. odsuzuje pokusy bývalého prezidenta Bolsonara a některých jeho politických přívrženců diskreditovat volební systém a volební orgány, přestože o volebních podvodech neexistují žádné důkazy, a naléhavě je vyzývá, aby demokratický výsledek voleb akceptovali;
4. je si vědom souvislosti mezi rostoucí vlnou nadnárodního fašismu, rasismu a extremismu a mj. událostmi v hlavním městě Brasília, útoky na americký Kapitol v lednu 2021 a plánovaným útokem na německý Spolkový sněm, jehož aktéři byli zadrženi v prosinci roku 2022;
5. zdůrazňuje, že dne 13. ledna 2023 schválil Nejvyšší soud žádost federálních státních zástupců o zahájení vyšetřování bývalého prezidenta Bolsonara, neboť „je možné, že k trestným a teroristickým činům velmi významným způsobem přispěl“; vyjadřuje znepokojení nad jednáním a pochybeními veřejných činitelů, zejména guvernéra a vojenské policie federálního distriktu;
6. zdůrazňuje význam legislativních rámců, jako je akt o digitálních službách, jímž jsou regulovány platformy sociálních médií a technologické společnosti, s cílem účinně bojovat proti šíření nenávistných projevů a dezinformací na internetu a předcházet jim, a vyhnout se tak další radikalizaci;
7. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států, Radě Evropy a prezidentovi, vládě a parlamentu Brazílie.

Čtvrtek 19. ledna 2023

P9_TA(2023)0014

Situace novinářů v Maroku, zejména případ Omara Radiho**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2023 o situaci novinářů v Maroku, zejména o případu Omara Rádího (2023/2506(RSP))**

(2023/C 214/09)

Evropský parlament,

— s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu,

- A. vzhledem k tomu, že nezávislý investigativní novinář Omar Rádí, který se zabýval protesty hnutí Hirák a skandály v souvislosti se státní korupcí, je od července 2020 zadržován a v červenci 2021 byl na základě vykonstruovaných obvinění ze špionáže a znásilnění odsouzen k šesti letům odnětí svobody; vzhledem k tomu, že jeho trest byl v březnu 2022 v rámci odvolacího řízení potvrzen; vzhledem k tomu, že došlo k porušení četných záruk řádného procesu, což vedlo k tomu, že soudní řízení bylo ze své podstaty nespravedlivé a předpojaté; vzhledem k tomu, že mezi uvedené porušování předpisů patří to, že se Omar Rádí bezdůvodně nacházel v prodloužené roční vyšetřovací vazbě a bylo mu zabráněno v přístupu k jeho spisu a ke dvěma klíčovým svědkům obhajoby, kteří se nemohli dostavit k soudu; vzhledem k tomu, že pan Rádí podal odvolání ke Kasačnickému soudu; vzhledem k tomu, že získal cenu organizace Reportéři bez hranic za svobodu tisku za rok 2022;
- B. vzhledem k tomu, že novinář Taufík Búášrín je od února 2018 zadržován a v září 2021 byl v rámci odvolacího řízení odsouzen za sexuální trestné činy k 15 letům odnětí svobody; vzhledem k tomu, že v případě Sulajmána Rajsúního, kterému byl v únoru 2022 uložen v rámci nespravedlivého soudního řízení pětiletý trest odnětí svobody za sexuální trestné činy, došlo k závažnému porušení záruk řádného soudního řízení;
- C. vzhledem k tomu, že v Maroku dochází k neustálému zhoršování svobody tisku, přičemž v rámci světového indexu svobody tisku za rok 2022 klesla tato země na 135. místo; vzhledem k tomu, že řada novinářů, např. Ignacio Cembrero, se nachází pod digitálním dohledem, je zastrášována a soudně obtěžována a někteří, např. Maatí Mundžib, byli odsouzeni k dlouhým trestům odnětí svobody;
- D. vzhledem k tomu, že Reportéři bez hranic tlumočili v roce 2020 zvláštní zpravodajce OSN pro násilí páchané na ženách a dívkách své znepokojení ohledně zneužívání obvinění ze sexuálního napadení k diskreditaci novinářů, což je znepokojivá praxe, kterou odsoudila rovněž feministická organizace Chmísa a Marocké sdružení pro lidská práva;
1. naléhavě vyzývá marocké orgány, aby respektovaly svobodu projevu a sdělovacích prostředků, zaručily uvězněným novinářům, zejména Omaru Rádímu, Sulajmánu Rajsúnímu a Taufíku Búášrínovi, spravedlivý proces se všemi řádnými procesními zárukami, zajistily jejich okamžité předběžné propuštění a ukončily pronásledování všech novinářů, jejich právníků a rodin; naléhavě vyzývá marocké orgány, aby plnily v souladu s dohodou o přidružení mezi EU a Marokem své mezinárodní závazky v oblasti lidských práv;
 2. důrazně odsuzuje zneužívání údajných sexuálních útoků s cílem odradit novináře od výkonu jejich povinností; domnívá se, že toto zneužívání ohrožuje práva žen;
 3. je hluboce znepokojen tvrzeními, že marocké orgány zkorumpovaly poslance Evropského parlamentu; vyzývá k uplatňování stejných opatření, jaká se uplatňují vůči zástupcům Kataru; znovu opakuje, že je odhodlán plně vyšetřit a řešit případy korupce, do nichž jsou zapleteny země mimo EU, které se snaží získat vliv v Evropském parlamentu;
 4. zdůrazňuje, že ve svém usnesení ze dne 15. prosince 2022 vyzval k vytvoření zvláštního výboru, jehož úkolem by bylo vyhledávat případné chyby v pravidlech Evropského parlamentu týkajících se transparentnosti, integrity a korupce a předkládat návrhy reforem;

Čtvrtek 19. ledna 2023

5. naléhavě vyzývá marocké orgány, aby ukončily sledování novinářů, mj. prostřednictvím špionážního softwaru Pegasus společnosti NSO, a aby přijaly a uplatňovaly právní předpisy na jejich ochranu; naléhavě vyzývá členské státy, aby v souladu s nařízením o zboží dvojího užití zastavily vývoz sledovací techniky do Maroka;
 6. vyzývá k okamžitému bezpodmínečnému propuštění finalisty Sacharovovy ceny za rok 2018 Násira Zafzáího; vyzývá k propuštění všech politických vězňů; odsuzuje porušování práv pokojných demonstrantů a aktivistů z diaspory; vyjadřuje politování nad soudními procesy, které neproběhly řádně, nad odsouzením 43 protestujících z hnutí Hirák a nad jejich mučením ve vězení;
 7. vyzývá EU a její členské státy, aby nadále upozorňovaly marocké orgány na případy zadržovaných novinářů a vězňů svědomí a účastnily se jejich soudních procesů; vyzývá EU, aby využila svého vlivu ke konkrétnímu zlepšení situace v oblasti lidských práv v Maroku;
 8. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států a vládě a parlamentu Maroka.
-

Čtvrtek 19. ledna 2023

P9_TA(2023)0015

Zřízení tribunálu pro zločin agrese vůči Ukrajině**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2023 o zřízení tribunálu pro zločin agrese vůči Ukrajině (2022/3017(RSP))**

(2023/C 214/10)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Ukrajině a Rusku, zejména na usnesení ze dne 19. května 2022 o boji proti beztrestnosti pachatelů válečných zločinů na Ukrajině ⁽¹⁾ a ze dne 23. listopadu 2022 o uznání Ruské federace za stát, který podporuje terorismus ⁽²⁾,
- s ohledem na Londýnské prohlášení ze dne 13. ledna 1942,
- s ohledem na Chartu OSN,
- s ohledem na rezoluce Valného shromáždění OSN č. 3314 (XXIX) ze dne 14. prosince 1974 o definici agrese a č. 377 (V) (rezoluce „Jednota pro mír“) ze dne 3. listopadu 1950,
- s ohledem na Římský statut Mezinárodního trestního soudu, zejména na jeho článek 8 bis a změny tohoto článku z Kampaly týkající se zločinu agrese, a s ohledem na dohodu mezi Mezinárodním trestním soudem a EU z roku 2006 o spolupráci a pomoci,
- s ohledem na rezoluce Parlamentního shromáždění Rady Evropy č. 2433 (2022), č. 2436 (2022), č. 2463 (2022) a č. 2473 (2022),
- s ohledem na příkaz Mezinárodního soudního dvora ze dne 16. března 2022 v souvislosti s obviněním z genocidy podle Úmluvy o zabránění a trestání zločinu genocidy,
- s ohledem na rezoluci s názvem „Útočná válka Ruské federace proti Ukrajině a jejímu lidu a její bezpečnostní hrozba v celém regionu OBSE“, která byla přijata na 29. výročním zasedání Parlamentního shromáždění Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) ve dnech 2.–6. července 2022,
- s ohledem na společné prohlášení ministrů zahraničních věcí Estonska, Lotyšska a Litvy ze dne 16. října 2022, v němž vyzvali ke zřízení zvláštního tribunálu pro zločin agrese vůči Ukrajině,
- s ohledem na rezoluce Valného shromáždění OSN ze dne 2. března 2022 s názvem „Agrese vůči Ukrajině“ a ze dne 12. října 2022 s názvem „Územní celistvost Ukrajiny: obhajoba zásad Charty OSN“,
- s ohledem na rezoluce Valného shromáždění OSN ze dne 2. listopadu 2022 s názvem „Zpráva Mezinárodního trestního soudu“ a ze dne 14. listopadu 2022 s názvem „Podpora nápravy a odškodnění za agrese vůči Ukrajině“,
- s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 20. a 21. října 2022 a ze dne 15. prosince 2022,
- s ohledem na prohlášení předsedkyně Komise Ursuly von der Leyenové ze dne 30. listopadu 2022 o odpovědnosti Ruska a o využití zmrazeného ruského majetku, v němž poukazuje na potřebu zřídit specializovaný soud pro vyšetřování a stíhání ruského zločinu agrese vůči Ukrajině s podporou OSN, a s ohledem na následná související prohlášení z Německa, Polska a dalších zemí učiněná na vysoké úrovni,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 479, 16.12.2022, s. 68.

⁽²⁾ Přijaté texty, P9_TA(2022)0405.

Čtvrtek 19. ledna 2023

— s ohledem na čl. 132 odst. 2 a 4 jednacího řádu,

- A. vzhledem k tomu, že v souladu s Chartou OSN a zásadami mezinárodního práva požívají všechny státy stejné míry svrchovanosti a musí se ve svých mezinárodních vztazích zdržet hrozby nebo použití síly proti územní celistvosti nebo politické nezávislosti jakéhokoli jiného státu;
- B. vzhledem k tomu, že od února 2014 vede Rusko proti Ukrajině nezákonnou, nevyprovokovanou a neodůvodněnou útočnou válku, kterou dne 24. února 2022 opětovně zahájilo masivní invazí na Ukrajinu;
- C. vzhledem k tomu, že útočná válka Ruské federace proti Ukrajině představuje očividné a flagrantní porušení Charty OSN, hlavních zásad mezinárodního práva a několika mezinárodních úmluv, například Helsinského závěrečného aktu, Pařížské charty pro novou Evropu a Budapeštského memoranda;
- D. vzhledem k tomu, že v této době ruské síly provádějí nerozlišující útoky proti rezidenčním oblastem a civilní infrastruktuře, zabíjejí tisíce ukrajinských civilistů a po celé zemi provádějí teroristické činy namířené proti civilní infrastruktuře;
- E. vzhledem k tomu, že již byly zavražděny tisíce civilistů, včetně dětí, a mnoho dalších bylo mučeno, obtěžováno, sexuálně napadeno, uneseno nebo násilně vysídleno; vzhledem k tomu, že toto nelidské chování ruských sil a jejich zástupných subjektů je v naprostém rozporu s mezinárodním humanitárním právem;
- F. vzhledem k tomu, že hlášené ukrutnosti spáchané ruskými ozbrojenými silami v Buči, Irpini a mnoha dalších ukrajinských městech během ruské okupace odhalují brutalitu útočné války vedené Ruskou federací proti Ukrajině a přidávají na významu koordinovaného mezinárodního úsilí, které si klade za cíl vyvodit odpovědnost za zločin agrese, jakož i za veškeré případy porušení mezinárodního humanitárního práva;
- G. vzhledem k tomu, že dne 30. září 2022 Rusko jednostranně vyhlásilo anexi Doněcké, Chersonské, Luhanské a Záporožské oblasti, tedy oblastí, které částečně okupuje;
- H. vzhledem k tomu, že Evropský parlament a mnoho vnitrostátních parlamentů a shromáždění uznaly Ruskou federaci za stát, který podporuje terorismus a používá teroristické prostředky;
- I. vzhledem k tomu, že ruská útočná válka proti Ukrajině je nejotřesnějším aktem agrese ze strany politického vedení určité země v Evropě od roku 1945, a žádá si proto odpovídající reakci právního charakteru na mezinárodní úrovni; vzhledem k tomu, že Valné shromáždění OSN ve svých rezolucích ⁽³⁾ uznalo, že agrese Ruské federace vůči Ukrajině představuje porušení čl. 2 odst. 4 Charty OSN a že Ruská federace musí být pohnána k odpovědnosti za porušování mezinárodního práva, jehož se dopouští na Ukrajině nebo vůči ní, stejně jako za svou agresi, která je v rozporu s Chartou OSN; vzhledem k tomu, že osoby odpovědné za spáchání zločinu agrese proti Ukrajině nesmí zůstat nepotrestány;
- J. vzhledem k tomu, že ruskou agresi rovněž výslovně odsoudili zástupci řady států a mezinárodních organizací, jako je Rada Evropy, OBSE, EU, NATO, Africká unie, Hospodářské společenství států západní Afriky, Fórum tichomořských ostrovů, Organizace amerických států, Karibské společenství, Severská rada a další;
- K. vzhledem k tomu, že dne 16. března 2022 Mezinárodní soudní dvůr nařídil Ruské federaci, aby okamžitě zastavila své vojenské operace na území Ukrajiny;

⁽³⁾ rezoluce Valného shromáždění OSN ze dne 2. března 2022 s názvem „Agrese vůči Ukrajině“, ze dne 24. března 2022 s názvem „Humanitární důsledky agrese vůči Ukrajině“ a ze dne 15. listopadu 2022 s názvem „Podpora nápravy a odškodnění za agresi vůči Ukrajině“.

Čtvrtek 19. ledna 2023

- L. vzhledem k tomu, že od 2. března 2022 žalobce Mezinárodního trestního soudu vyšetřuje situaci na Ukrajině v souvislosti s minulými a současnými obviněními ze zločinů spáchaných Ruskou federací od 21. listopadu 2013, včetně genocidy, válečných zločinů a zločinů proti lidskosti; vzhledem k tomu, že ačkoli Ukrajina není smluvní stranou Mezinárodního trestního soudu, uznala jurisdikci Mezinárodního trestního soudu a spolupracuje s ním;
- M. vzhledem k tomu, že rezoluce Valného shromáždění OSN č. 3314 (XXIX) ze dne 14. prosince 1974 definuje agresi jako „použití ozbrojené síly státem proti svrchovanosti, územní celistvosti nebo politické nezávislosti jiného státu nebo jakýmkoli jiným způsobem neslučitelným s Chartou OSN“ a uvádí, že „útočná válka je zločinem proti mezinárodnímu míru“ a že „spáchání agrese zakládá mezinárodní odpovědnost“; vzhledem k tomu, že článek 8 bis Římského statutu definuje trestný čin agrese jako „plánování, přípravu, zahájení nebo provedení útočného činu, který svou povahou, závažností a rozsahem zakládá zjevné porušení Charty OSN, osobou v postavení, které jí umožňuje efektivně vykonávat kontrolu nad státem nebo řídit jeho politické nebo vojenské akce“; vzhledem k tomu, že „aktem agrese“ se rozumí použití ozbrojené síly státem proti svrchovanosti, územní celistvosti nebo politické nezávislosti jiného státu nebo jakýmkoli jiným způsobem neslučitelným s Chartou OSN; vzhledem k tomu, že podle Římského statutu Mezinárodního trestního soudu se zločin agrese liší od válečných zločinů nebo zločinů proti lidskosti; vzhledem k tomu, že zločin agrese lze obecně přisoudit vedení země, neboť jej mohou spáchat pouze osoby, které mají pravomoc udávat státní politice agresivní směr; vzhledem k tomu, že Mezinárodní vojenský tribunál v Norimberku, který se zabýval zločinem agrese, rozhodl v roce 1946, že agrese představuje „nejzávažnější mezinárodní zločin“;
- N. vzhledem k tomu, že útočná válka je mimořádně nebezpečným mezinárodním zločinem, zejména v souvislosti s možným použitím všech druhů zbraní hromadného ničení, které může vést ke katastrofickým důsledkům pro světový mír a životy lidí, jakož i k závažným, dlouhodobým škodám na životním prostředí a klimatu;
- O. vzhledem k tomu, že Mezinárodní soudní dvůr ve věci Barcelona Traction uvedl, že závazky vyplývající ze zákazu aktu agrese jsou závazky vůči mezinárodnímu společenství jako celku, a nikoli jen vůči jednotlivým státům;
- P. vzhledem k tomu, že v návaznosti na dvě *ad hoc* prohlášení Ukrajiny je Mezinárodní trestní soud v této situaci příslušný k válečným zločinům, zločinům proti lidskosti a zločinu genocidy spáchaným na území Ukrajiny, ale nemá v této situaci pravomoc rozhodovat o zločinu agrese ve smyslu článku 8 bis Římského statutu a změn přijatých v Kampale, neboť ani Ukrajina, ani Ruská federace neratifikovaly Římský statut a změny související se zločinem agrese; vzhledem k tomu, že žalobce Mezinárodního trestního soudu vede od 2. března 2022 vyšetřování situace na Ukrajině; vzhledem k tomu, že zřízení zvláštního tribunálu pro zločin agrese neovlivní jurisdikci Mezinárodního trestního soudu ve vztahu k jiným trestným činům, ale bude ji naopak doplňovat;
- Q. vzhledem k tomu, že Evropský parlament a parlamenty Česka, Estonska, Francie, Lotyšska, Litvy, Nizozemska a Polska přijaly usnesení na podporu zřízení zvláštního mezinárodního tribunálu *ad hoc*;
- R. vzhledem k tomu, že Komise dne 30. listopadu 2022 navrhla alternativní možnosti, jak zavést mechanismus pro určení odpovědnosti za zločin agrese spáchaný proti Ukrajině; vzhledem k tomu, že jakékoli rozhodnutí o tomto mechanismu by mělo být přijato v úzké spolupráci s Ukrajinou;
- S. vzhledem k tomu, že ve svých závěrech ze dne 15. prosince 2022 Evropská rada podpořila další úsilí o zajištění toho, aby příslušní aktéři nesli plnou odpovědnost za válečné zločiny a za zločin agrese, a vybídla Komisi, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Radu, aby v této práci pokročili, v souladu s právem EU a mezinárodním právem, přičemž zdůraznila, že stíhání zločinu agrese je předmětem zájmu mezinárodního společenství jako celku;

Čtvrtek 19. ledna 2023

T. vzhledem k tomu, že pokud jde o situaci na Ukrajině, Rada bezpečnosti OSN je paralyzována, protože Rusko má možnost vetovat jakékoli zásadní kroky; vzhledem k tomu, že rezoluce Valného shromáždění OSN č. 377 (V) představuje precedens, neboť OSN poskytuje možnost alternativního postupu, pokud alespoň jeden stálý člen Rady bezpečnosti OSN využije svého veta k tomu, aby Radě bezpečnosti bránil ve výkonu jejích funkcí, které jí svěřila Charta OSN;

1. opakuje, že co nejdůrazněji odsuzuje útočnou válku Ruska proti Ukrajině, že jeho podpora nezávislosti, svrchovanosti a územní integrity Ukrajiny v jejích mezinárodně uznávaných hranicích je neochvějná a že vyzývá Rusko, aby okamžitě ukončilo veškeré vojenské aktivity na Ukrajině a bezpodmínečně stáhlo všechny síly a vojenské vybavení z celého mezinárodně uznávaného území Ukrajiny;

2. zdůrazňuje, že ruský zločin agrese vůči Ukrajině představuje jasné a nesporné porušení Charty OSN, které v zájmu globální bezpečnosti a mezinárodního pořádku založeného na pravidlech nesmí zůstat bez odezvy mezinárodního společenství; opakuje svou výzvu Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli a členským státům, aby podpořili vyvození plné odpovědnosti za všechny zločiny spáchané Ruskem a jeho spojenci a zástupnými subjekty během jejich útočné války proti Ukrajině;

3. zdůrazňuje, že je naléhavě nutné, aby EU a její členské státy v úzké spolupráci s Ukrajinou a mezinárodním společenstvím, nejlépe prostřednictvím OSN, usilovaly o vytvoření zvláštního mezinárodního tribunálu, který by stíhal zločin agrese vůči Ukrajině páchaný politickým a vojenským vedením Ruské federace a jejích spojenců a aby v této záležitosti našly právně podložený společný postup; domnívá se, že zřízení takového tribunálu by zaplnilo velkou mezeru ve stávajícím institucionálním uspořádání mezinárodní trestní justice a mělo by být založeno na standardech a zásadách, které se vztahují na Mezinárodní trestní soud, jak stanoví Římský statut;

4. vyzývá orgány EU a členské státy, aby úzce spolupracovaly s Ukrajinou na hledání a budování politické podpory v rámci Valného shromáždění OSN a dalších mezinárodních fór, včetně Rady Evropy, OBSE a skupiny G7, s cílem zřídit zvláštní tribunál pro zločin agrese vůči Ukrajině;

5. domnívá se, že zřízení zvláštního tribunálu by doplnilo vyšetřovací úsilí Mezinárodního trestního soudu a jeho žalobce, neboť tento tribunál by se zaměřil na údajnou genocidu, válečné zločiny a zločiny proti lidskosti spáchané na Ukrajině; znovu opakuje, že plně podporuje probíhající vyšetřování situace na Ukrajině ze strany žalobce Mezinárodního trestního soudu; zdůrazňuje, že je důležité, aby Ukrajina ratifikovala Římský statut Mezinárodního trestního soudu a jeho změny a formálně se stala členem Mezinárodního trestního soudu;

6. vyzývá k aktivnímu využívání veřejné diplomacie a strategické komunikace EU na podporu vytvoření zvláštního tribunálu;

7. zdůrazňuje, že ačkoli je ještě třeba určit přesné složení a metody fungování zvláštního tribunálu, budou muset dodržovat ta nejpřísnější kritéria transparentnosti a nestrannosti; dále se domnívá, že zvláštní mezinárodní tribunál musí mít pravomoc vyšetřovat nejen Vladimíra Putina a politické a vojenské vedení Ruské federace, ale také Aljaksandra Lukašenku a politické a vojenské vedení Běloruska, které je podporujícím státem, z jehož území a s jehož logistickou podporou vede Ruská federace svou útočnou válku proti Ukrajině, neboť naplňuje podstatu zločinu agrese podle článku 8 bis Římského statutu;

8. zdůrazňuje, že přípravné práce EU týkající se zvláštního tribunálu by měly být zahájeny neprodleně a měly by se zaměřit na stanovení opatření pro zvláštní tribunál ve spolupráci s Ukrajinou a na podporu ukrajinských a mezinárodních orgánů při zajišťování důkazů, které budoucí tribunál bude moci využít;

9. vyzývá orgány EU, zejména Komisi a Evropskou službu pro vnější činnost, aby mezitím poskytly podporu pro zřízení prozatímního úřadu žalobce, a konstatuje, že zřízení tohoto úřadu by bylo velmi důležitým praktickým krokem vpřed při vyšetřování a stíhání zločinu agrese vůči Ukrajině budoucím zvláštním tribunálem;

10. odsuzuje praxi Ruska blokovat na úrovni OSN jakékoli kroky, jejichž cílem je pohnat ho k odpovědnosti za útočnou válku proti Ukrajině;

Čtvrtek 19. ledna 2023

11. zdůrazňuje důležitou úlohu zvláštního tribunálu pro zločin agrese vůči Ukrajině při hledání spravedlnosti pro ukrajinský lid, při odrazování dalších mezinárodních aktérů od napodobování nezákonné agrese Ruska a při usnadňování žádosti o odškodnění a jakéhokoli budoucího usmíření;

12. vyzývá EU a členské státy, jakož i jejich partnery a spojence, aby se zapojili do diskuse o právní možnosti využití aktiv ve vlastnictví ruského státu pro účely odškodnění za porušování mezinárodního práva Ruskem na Ukrajině, včetně toho, že by těmto aktivům byla případně odepřena ochrana svrchované imunity nebo by tato ochrana byla omezena z důvodu hrubé povahy těchto porušení;

13. je pevně přesvědčen, že zřízení tohoto zvláštního tribunálu pro zločin agrese by vyslalo jasný signál jak ruské společnosti, tak mezinárodnímu společenství, že Putin a ruské politické a vojenské vedení mohou být odsouzeni za zločin agrese spáchaný na Ukrajině; zdůrazňuje, že zřízení tohoto tribunálu by bylo rovněž jasným signálem politické a obchodní elitě v Rusku a spojencům Ruska, že již není možné, aby se Ruská federace pod vedením Putina vrátila ke vztahům se Západem, jak byly běžné dříve;

14. podporuje doporučení Valného shromáždění OSN jako první krok k tomu, aby členské státy OSN ve spolupráci s Ukrajinou vytvořily mezinárodní registr škod, který by pro účely budoucího odškodnění zaznamenával důkazy a informace o nárocích týkajících se škod, ztrát nebo zranění, které utrpěly všechny dotčené fyzické a právnické osoby, a dlouhodobých, rozsáhlých a závažných škod na přírodním prostředí a klimatu, jakož i na ukrajinském státě, které byly způsobeny mezinárodně protiprávním jednáním Ruské federace a jejích spojenců na Ukrajině nebo proti Ukrajině, a který by podporoval a koordinoval shromažďování důkazů;

15. vyzývá EU, aby přijala společný postoj ke zločinu agrese a ke změnám Římského statutu Mezinárodního trestního soudu přijatým v Kampale ve věci zločinu agrese; vyzývá Bulharsko, Dánsko, Francii, Řecko, Maďarsko a Rumunsko, aby změny z Kampaly přijaly a ratifikovaly;

16. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států, generálnímu tajemníkovi OSN, Radě Evropy, Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě, Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva, Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Mezinárodnímu výboru Červeného kříže, Mezinárodnímu trestnímu soudu, státům G7, Africké unii, Hospodářskému společenství států západní Afriky, Fóru tichomořských ostrovů, Organizaci amerických států, Karibskému společenství, běloruským úřadům, prezidentovi, vládě a parlamentu Ruské federace a prezidentovi, vládě a parlamentu Ukrajiny.

Čtvrtek 19. ledna 2023

P9_TA(2023)0016

Reakce EU na protesty a popravu v Íránu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2023 o reakci EU na protesty a popravu v Íránu (2023/2511(RSP))

(2023/C 214/11)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Íránu, zejména na usnesení ze dne 6. října 2022 o smrti Žiná Mahsy Amíniové a represii vůči účastníkům demonstrací za práva žen v Íránu ⁽¹⁾ a na usnesení ze dne 17. února 2022 o trestu smrti v Íránu ⁽²⁾, jakož i na všechna svá další usnesení o situaci v oblasti lidských práv v Íránu,
- s ohledem na rezoluci Třetího výboru Valného shromáždění OSN ze dne 16. listopadu 2022 o lidských právech v Íránu,
- s ohledem na prohlášení Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 10. ledna 2023,
- s ohledem na prohlášení odborníků OSN ze dne 11. listopadu 2022, v němž vyzvali Írán, aby upustil od ukládání trestů smrti účastníkům pokojných demonstrací,
- s ohledem na zvláštní zasedání Rady OSN pro lidská práva věnované Íránské islámské republice, které se konalo dne 24. listopadu 2022, a na rezoluci přijatou na tomto zasedání,
- s ohledem na zprávy zvláštního zpravodaje OSN pro situaci v oblasti lidských práv v Íránské islámské republice ze dne 22. září 2022, 18. června 2022, 13. ledna 2022 a 11. ledna 2021,
- s ohledem na prohlášení ministrů zahraničních věcí skupiny G7 ze dne 4. listopadu 2022,
- s ohledem na závěry zasedání Rady EU pro zahraniční věci ze dne 12. prosince 2022,
- s ohledem na sankce vůči některým íránským občanům a subjektům, které schválila Rada EU dne 12. dubna 2021, 17. října 2022, 20. října 2022 a 14. listopadu 2022, a na prováděcí rozhodnutí Rady (SZBP) 2022/2433 ze dne 12. prosince 2022 ⁽³⁾,
- s ohledem na sankce, které uvalila Íránská islámská republika na evropské a britské subjekty a občany,
- s ohledem na prohlášení mluvčí Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ) ze dne 7. ledna 2023 o nedávné popravě Mohammada Mehdího Karamího a Sejjida Mohammada Hosajního, ze dne 8. prosince 2022 o popravě Mohsena Šekarího a ze dne 15. ledna 2023 o popravě Alirezy Akbárího,
- s ohledem na prohlášení o Íránu, které dne 25. září 2022 vydal jménem EU vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, a na prohlášení mluvčí Evropské služby pro vnější činnost ze dne 19. září 2022 o smrti Žiná Mahsy Amíniové,
- s ohledem na tiskovou zprávu mluvčí ESVČ ze dne 9. ledna 2023, která informovala o předvolání velvyslance Íránské islámské republiky při Evropské unii,
- s ohledem na prohlášení předsedkyně delegace pro vztahy s Íránem ze dne 22. září 2022, 9. listopadu 2022 a 13. prosince 2022,

⁽¹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2022)0352.

⁽²⁾ Úř. věst. C 342, 6.9.2022, s. 286.

⁽³⁾ Prováděcí rozhodnutí Rady (SZBP) 2022/2433 ze dne 12. prosince 2022, kterým se provádí rozhodnutí 2011/235/SZBP o omezujících opatřeních vůči některým osobám a subjektům s ohledem na situaci v Íránu (Úř. věst. L 318 I, 12.12.2022, s. 36).

Čtvrtek 19. ledna 2023

- s ohledem na společná prohlášení Kanady a Spojených států ze dne 9. prosince 2022 o situaci v oblasti lidských práv v Íránu,
 - s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech z roku 1966 (ICCPR), který Írán ratifikoval v červnu 1975,
 - s ohledem na globální režim sankcí EU v oblasti lidských práv,
 - s ohledem na společný postoj 2001/931/SZBP ze dne 27. prosince 2001 o uplatnění zvláštních opatření k boji proti terorismu ⁽⁴⁾,
 - s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 2580/2001 ze dne 27. prosince 2001 o zvláštních omezujících opatřeních namířených proti některým osobám a subjektům s cílem bojovat proti terorismu ⁽⁵⁾,
 - s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/541 ze dne 15. března 2017 o boji proti terorismu, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/475/SVV a mění rozhodnutí Rady 2005/671/SVV ⁽⁶⁾,
 - s ohledem na obecné zásady EU týkající se restu smrti, obránců lidských práv a násilí páchaného na ženách a dívkách a boje proti všem formám jejich diskriminace,
 - s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948,
 - s ohledem na čl. 132 odst. 2 a 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že dne 13. září 2022 byla v Teheránu íránskou „mravnostní“ policií zadržena 22letá kurdská Íránka Žiná Mahsá Amíniová kvůli údajnému porušení zákona o povinném zahalování; vzhledem k tomu, že Mahsá Žiná Amíniová byla brutálně mučena a dne 16. září 2022 zemřela v policejní vazbě; vzhledem k tomu, že žádné řádné vyšetřování nebylo uzavřeno;
- B. vzhledem k tomu, že po zabití Žiná Mahsy Amíniové vypukly po celé zemi protesty, jichž se zúčastnily statisíce íránských občanů ze všech vrstev společnosti; vzhledem k tomu, že tyto protesty iniciovaly ženy, jež požadovaly potrestání těch, kteří mají smrt Žiná Mahsy Amíniové na svědomí, a vyzývaly k ukončení násilí na ženách a diskriminace žen v Íránu; vzhledem k tomu, že během protestů si mnoho žen na protest proti smrti Žiná Mahsy Amíniové sundalo hidžáb nebo ustříhlo vlasy; vzhledem k tomu, že tyto protesty žen vyvolaly solidaritu mezi muži a podnítily v celém Íránu revoluci a protestní hnutí namířené proti režimu; vzhledem k tomu, že na řadě univerzit po celé zemi protestují studenti, kteří bojkotují výuku a demonstrují proti represím; vzhledem k tomu, že Mahsá Žiná Amíniová pocházela z íránského Kurdistanu, kde došlo k četným protestům, na něž režim reagoval represemi;
- C. vzhledem k tomu, že íránské bezpečnostní a policejní síly reagují na protesty násilně, plošně, nepřiměřeně a nekontrolovaně; vzhledem k tomu, že nejvyšší vůdce této islámské republiky Alí Chameneí a její prezident Ebráhím Raísí se již vícekrát vyjádřili pochvalně o násilném potlačování pokojných demonstrací a zabíjení demonstrantů polovojenskými milicemi Islámských revolučních gard Basidž a vybízeli k takovým zákrokům;
- D. vzhledem k tomu, že ke dni 16. ledna 2023 íránské bezpečnostní síly již údajně zabily několik stovek účastníků pokojných demonstrací, včetně desítek dětí, a více než 20 000 demonstrantů zadržely, zatkaly a unesly, a to mimo jiné obránce lidských práv, studenty, právníky a aktivisty občanské společnosti, včetně občanů EU a osob s bydlištěm v Německu, Polsku, Francii, Itálii, Nizozemsku, Španělsku a Švédsku;
- E. vzhledem k tomu, že Írán neuznává dvojí občanství, a tím omezuje přístup zahraničních zastupitelských úřadů ke svým občanům s dvojím občanstvím, kteří jsou v této zemi zadržováni; vzhledem k tomu, že bývalý náměstek íránského ministra obrany Alireza Akbáří, jenž měl britskou i íránskou státní příslušnost, byl odsouzen k restu smrti a popraven poté, co byl obviněn z toho, že v Íránu prováděl špionáž pro Spojené království; vzhledem k tomu, že švédsko-íránský státní příslušník dr. Ahmadrezá Džalálí, který se specializuje na urgentní medicínu a působí jako vědecký pracovník na belgické univerzitě Vrije Universiteit Brussel a italské Università del Piemonte Orientale, byl dne

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 344, 28.12.2001, s. 93.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 344, 28.12.2001, s. 70.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 88, 31.3.2017, s. 6.

Čtvrtek 19. ledna 2023

24. dubna 2016 zatčen íránskými bezpečnostními silami; vzhledem k tomu, že po hrubě nespravedlivém soudním řízení byl na základě neopodstatněného obvinění ze špionáže a přiznání vynuceného mučení odsouzen v říjnu 2017 k trestu smrti; vzhledem k tomu, že tento rozsudek potvrdil dne 17. června 2018 íránský Nejvyšší soud; vzhledem k tomu, že v červnu 2019 byla zatčena francouzsko-íránská výzkumná pracovnice Fariba Adelcháhová, která byla odsouzena k pěti letům odnětí svobody za „oslabení národní bezpečnosti“;

- F. vzhledem k tomu, že v Íránu jsou svévolně zadržováni další občané EU, včetně belgického státního příslušníka Oliviera Vandecasteeleho, který byl na základě řady vykonstruovaných obvinění odsouzen k trestu odnětí svobody o celkové délce 40 let a k několika desítkám ran bičem; vzhledem k tomu, že tento rozsudek byl vynesen poté, co belgický nejvyšší soud odložil začátek platnosti kontroverzní dvoustranné dohody o výměně vězňů, která by umožnila navrácení íránského diplomata Asadolláha Asadího, jenž byl v Belgii odsouzen za pokus o teroristický čin, zpět do Íránské islámské republiky výměnou za propuštění Oliviera Vandecasteeleho; vzhledem k tomu, že v Íránu je stále zadržováno sedm francouzských občanů, včetně učitelky a odborářky Cécile Kohlerové, jejího partnera Jacquesa Parise a Benjamina Brièrea, kteří byli zatčeni v květnu 2020 a odsouzeni za „špionáž“ k osmi letům a osmi měsícům odnětí svobody;
- G. vzhledem k tomu, že Írán má nejvyšší počet poprav na jednoho obyvatele na světě; vzhledem k tomu, že v nespravedlivých a zkrácených soudních řízeních, která jsou v rozporu s nejzákladnějšími kritérii pro spravedlivý proces, odsoudil íránský režim k trestu smrti řadu účastníků pokojných protestů, včetně nezletilých, a tyto tresty vykonal; vzhledem k tomu, že organizace Amnesty International má k dispozici důkazy o tom, že íránský režim využívá trest smrti i nadále jako represivní nástroj k potlačení protestů; vzhledem k tomu, že policejní a bezpečnostní složky této islámské republiky podrobují vězně v íránských věznicích často mučení, znásilňování a krutému, nelidskému a ponižujícímu zacházení;
- H. vzhledem k tomu, že Amnesty International sestavila seznam přibližně 25 osob, u nichž hrozí vážné nebezpečí popravy a mezi něž patří zejména Mohammad Qobádlú; vzhledem k tomu, že organizace Amnesty International varuje, že kvůli účasti na protestech by trestu smrti mohl čelit ještě mnohem větší počet lidí; vzhledem k tomu, že Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva uvádí, že z trestných činů, za něž se ukládá trest smrti, bylo obviněno více než 40 íránských umělců; vzhledem k tomu, že protesty proti režimu duchovních veřejně podpořili íránsští herci, hudebníci, sportovci a další známé osobnosti;
- I. konstatuje, že situace lidských práv v Íránu se dále zhoršuje; vzhledem k tomu, že zabití Žináh Mahsy Amíniové a dalších, jakož i současná vlna poprav svědčí o pokračující krizi v oblasti lidských práv v Íránu; vzhledem k tomu, že k tomuto zhoršování přispívá systémová beztrestnost íránského režimu a jeho bezpečnostního aparátu, která umožňuje rozsáhlá mučení, mimosoudní popravy a další nezákonná zabíjení; vzhledem k tomu, že íránský systém trestního soudnictví do značné míry využívá přiznání vynucená mučením a jinými formami nátlaku a donucování; vzhledem k tomu, že zrušení trestu smrti na celém světě je jedním z hlavních cílů politiky EU v oblasti lidských práv;
- J. vzhledem k tomu, že dne 6. listopadu 2022 vyzvalo 227 poslanců íránského parlamentu v hrubém rozporu s dělbou moci justici, aby rázně zakročila proti osobám zatčeným během protestů a aby ukládala trest smrti;
- K. vzhledem k tomu, že íránská ústava přiznává etnickým menšinám rovná práva; vzhledem k tomu, že k trestu smrti jsou nepoměrně častěji odsuzovány osoby LGBTIQ+ a osoby patřící k etnickým a náboženským menšinám, zejména Balúčové, Kurdové, Arabové, baháisté a křesťané; vzhledem k tomu, že od okamžiku, kdy byli zabití první lidé a zahájeny tvrdé represe, je zatýkáno stále více obránců lidských práv; vzhledem k tomu, že ženy a dívky, které stojí v čele protestů, včetně příslušnic etnických a náboženských menšin, jsou zatýkány a uvěznovány za to, že požadují ukončení systémové a systematicky diskriminačních zákonů, politik a praktik, a že jsou zvláště vůči nim vznášena obvinění, za něž lze uložit trest smrti, a vynášeny rozsudky trestu smrti;
- L. vzhledem k tomu, že skupina odborníků na lidská práva, včetně několika osob zmocněných Organizací spojených národů ke zvláštním postupům, vydala prohlášení odsuzující zabíjení a tvrdé zásahy bezpečnostních sil v Íránu proti demonstrantům; vzhledem k tomu, že tito odborníci vyjádřili hluboké znepokojení nad „nepřiměřenou a smrtící silou“ použitou proti demonstrantům při protestech, jež následovaly po smrti Mahsy Amíniové, včetně sexuálního násilí páchaného na ženách a dívkách, zastrašování a obtěžování demonstrantů a systematické beztrestnosti osob, které se

Čtvrtek 19. ledna 2023

dopustily porušování lidských práv; vzhledem k tomu, že odborníci OSN dne 11. listopadu 2022 naléhavě vyzvali íránský režim, aby ukončil praxi, kdy jsou proti lidem vznášena obvinění, za něž lze uložit trest smrti, kvůli jejich účasti nebo údajné účasti na pokojných demonstracích;

- M. vzhledem k tomu, že odborníci OSN vyzvali Radu pro lidská práva, aby urychleně přijala nezbytná opatření za účelem uspořádání zvláštního zasedání o situaci v Íránu a aby vytvořila mezinárodní vyšetřovací mechanismus s cílem zajistit v Íránu vyvozování odpovědnosti a ukončit přetrvávající beztrestnost za závažné porušování lidských práv; vzhledem k tomu, že Rada pro lidská práva uspořádala dne 24. listopadu 2022 zvláštní zasedání o situaci v Íránu; vzhledem k tomu, že na tomto zvláštním zasedání bylo dohodnuto, že by porušování lidských práv v Íránské islámské republice měla vyšetřit nezávislá mezinárodní vyšetřovací mise, jež by měla shromažďovat a analyzovat důkazy a spolupracovat se zúčastněnými stranami za účelem zjištění skutečností souvisejících s těmito obviněními s cílem pohnat všechny pachatele závažného porušování lidských práv v Íránské islámské republice, včetně nejvyšších orgánů, před soud;
- N. vzhledem k tomu, že Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva dne 10. ledna 2023 uvedl, že zneužívání trestních řízení k trestání osob za výkon jejich základních práv se rovná státem posvěcenému zabíjení;
- O. vzhledem k tomu, že ministři zahraničních věcí EU přijali dne 12. prosince 2022 závěry Rady o Íránu; vzhledem k tomu, že v těchto závěrech zejména vyzvali íránské orgány, aby okamžitě ukončily odsouzeníhodnou praxi ukládání a vykonávání trestu smrti vůči demonstrantům, aby neprodleně zrušily nedávné rozsudky trestu smrti, které byly v souvislosti s probíhajícími protesty vyneseny, a aby všem zadržovaným osobám zajistily řádný proces;
- P. vzhledem k tomu, že dne 9. ledna 2023 si generální tajemník ESVČ jménem vysokého představitele předvolal velvyslance Íránské islámské republiky při Evropské unii, aby mu zopakoval rozhořčení EU nad nedávnými popravami Mohammada Mehdiho Karamího a Sejjida Mohammada Hosajního, kteří byli zatčeni a odsouzeni k smrti v souvislosti s protesty v Íránu; vzhledem k tomu, že dne 8., resp. 12. prosince 2022 byli za svou účast na protestech popraveni Mohsen Šekarí a Madžid Reza Rahnavard;
- Q. vzhledem k tomu, že Kanada a Spojené státy vydaly dne 9. prosince 2022 společné prohlášení, v němž odsoudily brutální násilné činy Íránské islámské republiky páchané na pokojných demonstrantech, pokračující represe íránského lidu, jakož i útlak žen a státem podporované násilí na ženách; vzhledem k tomu, že obě země dále přijaly sankce proti íránským představitelům spojeným s porušováním lidských práv, včetně těch případů, k nimž došlo v rámci probíhajících brutálních zásahů;
- R. vzhledem k tomu, že EU v poslední době přijala v souvislosti s tímto zjevným porušováním lidských práv při několika příležitostech omezující opatření, zejména vůči vysoce postaveným osobám v Islámských revolučních gardách, včetně zmrazení majetku, zákazu cestování do EU a zákazu poskytování finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů uvedeným osobám a subjektům, a to v reakci na jejich úlohu při násilných represích v Íránu i na skutečnost, že Íránská islámská republika poskytuje ozbrojené bezpilotní letouny, jež jsou používány při teroristické činnosti páchané Ruskou federací na Ukrajině; vzhledem k tomu, že seznam osob a subjektů, na něž se vztahují omezující opatření EU na základě stávajícího režimu sankcí uvalených na Írán v souvislosti s lidskými právy, nyní zahrnuje celkem 126 osob a 11 subjektů; vzhledem k tomu, že na sankčním seznamu EU jsou zejména íránský ministr vnitra Ahmad Vahídí, ministr informací a komunikačních technologií Ísa Zarepúr, íránské donucovací orgány a provinční velitelé Islámských revolučních gard;
- S. vzhledem k tomu, že Ministerstvo zahraničních věcí Íránské islámské republiky přijalo v rámci mechanismu sankcí reciproční opatření, která jsou zaměřena zejména vůči paní Neumannové, poslankyni Evropského parlamentu a předsedkyni delegace pro vztahy s Arabským poloostrovem, jakož i vůči dalším poslancům a bývalým německým a francouzským političkám a politikům; vzhledem k tomu, že v reakci na sankce Íránu vůči poslancům Evropského parlamentu se Parlament v listopadu 2022 rozhodl, že jeho delegace a výbory nebudou nadále spolupracovat s íránskými orgány;

Čtvrtek 19. ledna 2023

- T. vzhledem k tomu, že Íránská islámská republika, zejména prostřednictvím Islámských revolučních gard, provádí rozsáhlé, sofistikované a násilné nadnárodní represe zaměřené proti aktivistům, disidentům, nezávislým novinářům a obráncům lidských práv, kteří žijí v exilu nebo v diaspoře, a to i na území EU, a rovněž vyhrožuje jejich rodinným příslušníkům v Íránu a pronásleduje je; vzhledem k tomu, že Íránská islámská republika přímo i prostřednictvím místních zástupců vraždí disidenty v diaspoře, unáší exulanty za účelem jejich zavlčení do Íránu a plánuje bombové útoky v různých zemích, včetně členských států EU;
- U. vzhledem k tomu, že režim v Íránské islámské republice záměrně přerušuje internetové a mobilní připojení a výrazně omezuje platformy sociálních médií, aby podkopal schopnost íránského obyvatelstva organizovat protesty; vzhledem k tomu, že režim sankcí EU zahrnuje také zákaz vývozu zařízení, které by mohlo být použito k vnitřním represím, a zařízení pro sledování telekomunikací do Íránské islámské republiky;
- V. vzhledem k tomu, že místopředseda Komise, vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josep Borrell ve svých prohlášeních ze dne 8. prosince 2022 a 7. ledna 2023 odsoudil popravu Mohammada Mehdiho Karamiho a Sejjiho Mohammada Hosajního; vzhledem k tomu, že tato prohlášení vyzývají íránské orgány, aby okamžitě ukončily praxi vynášení a vykonávání rozsudků smrti nad demonstranty; vzhledem k tomu, že EU v těchto prohlášeních dále vyzývá íránské orgány, aby neprodleně zrušily nedávné rozsudky smrti a důsledně dodržovaly své mezinárodní závazky;
- W. vzhledem k tomu, že Íránská islámská republika obviňuje z podněcování protestů v íránském Kurdistánu kurdské skupiny, včetně těch v Iráku; vzhledem k tomu, že Islámské revoluční gardy podnikly pod touto záminkou ozbrojené útoky proti Kurdistánu v Iráku, při nichž zahynuly desítky lidí, včetně civilistů; vzhledem k tomu, že zásahy proti demonstrantům byly obzvláště tvrdé v severozápadním a jihovýchodním Íránu, kde žije mnoho příslušníků kurdské a balúčské menšiny;
- X. vzhledem k tomu, že Islámské revoluční gardy, které tvoří polovojenské milice Basídž, jednotky Kuds, pozemní síly, letectvo a námořnictvo, plní ústřední úlohu při potlačování vnitřních projevů nesouhlasu a při vojenských aktivitách v zahraničí; vzhledem k tomu, že Islámské revoluční gardy, které působí jako stát ve státě, údajně kontrolují dvě třetiny íránského hospodářství, včetně podílů v odvětvích infrastruktury, petrochemie, finančnictví, telekomunikací, automobilového a námořního průmyslu, stejně jako rozsáhlé patronátní fondy známé jako „bonyády“ a rozsáhlé sítě nelegálního pašování;
- Y. vzhledem k tomu, že ženy a dívky jsou v Íránu brutálně vražděny při tzv. vraždách ze cti; vzhledem k tomu, že v případech trestných činů, které jsou páčány ve jménu „cti“, se oběti často nedovolají spravedlnosti;
- Z. vzhledem k tomu, že Islámské revoluční gardy páchají, řídí a podílejí se na teroristické činnosti, a to na vnitrostátní i regionální úrovni; vzhledem k tomu, že ruská agrese vůči Ukrajině měla za následek prohloubení vztahů mezi Teheránem a Moskvou;
- AA. vzhledem k tomu, že agresivní vnitřní politika režimu mulláhů je kopírována v zahraniční politice Íránské islámské republiky; vzhledem k tomu, že vládnoucí režim přispívá k destabilizaci celého regionu Blízkého východu i dalších zemí;
- AB. vzhledem k tomu, že Ebráhím Raísí, který byl v červnu 2021 zvolen íránským prezidentem a který je na sankčním seznamu Spojených států, dříve působil jako nejvyšší představitel íránského soudnictví, přestože existují jasné důkazy o tom, že se dopustil závažného porušování lidských práv; vzhledem k tomu, že o vítězství Ebráhíma Raísího se postaraly orgány Íránské islámské republiky ve volbách, které nebyly zcela svobodné ani spravedlivé; vzhledem k tomu, že povolení ucházet se o prezidentský úřad udělila Rada dohlížitelů pouze sedmi z 592 kandidátů; vzhledem k tomu, že mezi těmito kandidáty nebyly zastoupeny žádné ženy, osoby z menšinových skupin ani osoby, které zastávají jiné názory než vládnoucí režim;
- AC. vzhledem k tomu, že jednání o obnovení společného komplexního akčního plánu stále nebyla oficiálně přerušena; vzhledem k tomu, že pokračují jednání o šetření, které zahájila Mezinárodní agentura pro atomovou energii poté, co v Íránu objevil částice uranu na třech místech, o nichž Írán předem neinformoval;

Čtvrtek 19. ledna 2023

1. co nejdůrazněji odsuzuje tresty smrti vynesené proti pokojným demonstrantům v Íránu, mezi něž patří zejména Mohsen Šekarí, Madžid Reza Rahnavard, Mohammad Mehdí Karamí a Sejjid Mohammad Hosajní, a jejich popravy; požaduje, aby íránské orgány okamžitě a bezpodmínečně ukončily veškeré plány na vykonání poprav a přestaly požadovat další tresty smrti; žádá orgány Íránské islámské republiky, aby zavedly oficiální moratorium na popravy s cílem úplně zrušit trest smrti; naléhavě žádá íránské orgány, aby zrušily veškerá trestní odsouzení a tresty smrti; znovu opakuje, že se vždy a za všech okolností pevně a zásadně staví proti používání trestu smrti;
2. naléhavě vyzývá orgány Islámské republiky, aby zajistily okamžité a bezpodmínečné propuštění všech demonstrantů odsouzených k trestu smrti, mezi něž patří Mohammad Boroughaní, Mohammad Qobádlú, Hamíd Ghare Hassanlu, Mahan Sadrat Maraní, Hossejn Mohammadí, Manouchehr Mehman Navaz, Sahand Nourmohammad-Zadeh, Saman Seydi, Reza Arya, Saleh Mirhašemí Baltağhí, Sajed Jakoubí Kordaflí, Džavad Rouhí, Aršía Takdastan a Mehdí Mohammadifard, Saleh Mirhašemí, Madžid Kazemí a Said Jagoubí; důrazně odsuzuje skutečnost, že íránský režim zneužívá trestní řízení a trest smrti k umlčení veškerých projevů nesouhlasu a k potrestání lidí, kteří uplatňují svá základní práva; vyzývá Islámskou republiku, aby revidovala svůj právní řád a odstranila z něj moharebe („nepřátelství vůči Bohu“) a mofsed-e-filarz („šíření korupce“) jako trestné činy;
3. vyjadřuje svou solidaritu s íránskou mládeží, ženami i muži, včetně menšin, kteří vedou protesty a účastní se jich; podporuje pokojné protestní hnutí v celé zemi proti systémovému a rostoucímu útlaku a proti závažným a masovým porušováním lidských práv a základních svobod; důrazně podporuje touhu íránského lidu po životě ve svobodné, stabilní, inkluzivní a demokratické zemi; odsuzuje systematickou diskriminaci žen ze strany íránského režimu, k níž dochází prostřednictvím právních a správních předpisů, které vážně omezují jejich svobody, životy a zdroje obživy;
4. vyjadřuje soustrast rodinám všech, kdo byli zabiti, mučeni, uneseni nebo nezákonně uvězněni po nedávných i dřívějších protestech v Íránu;
5. opakuje, že důrazně odsuzuje rozsáhlé, brutální, záměrné a nepřiměřené používání síly ze strany íránských bezpečnostních sil vůči pokojným demonstrantům; vyzývá íránské orgány, aby ukončily tyto represe proti svým vlastním občanům; připomíná, že musí být zajištěno právo na pokojné shromažďování;
6. žádá, aby mezinárodní společenství a EU a její členské státy využily veškeré kontakty s orgány Islámské republiky k tomu, aby požadovaly okamžité ukončení poprav demonstrantů a násilného potlačování protestů a bezpodmínečné propuštění všech osob zatčených za uplatňování práva na svobodu projevu, sdružování a pokojného shromažďování; vyzývá ESVC a členské státy, aby i nadále povolávaly íránský režim k odpovědnosti za zabíjení vlastních lidí a vážné porušování lidských práv;
7. vyzývá íránský režim, aby umožnil mezinárodní nestranné a efektivní vyšetření porušování lidských práv, které by vedl nezávislý příslušný orgán ve spolupráci s mezinárodními organizacemi, např. pokud jde o zabití Žiny Mahsy Amíniové, zabití stovek demonstrantů, mučení svévolně zadržených osob a špatné zacházení s nimi; požaduje, aby íránské orgány umožnily rychlé, fakty podložené, nestranné a efektivní vyšetřování všech zabití demonstrantů a aby osoby, které nesou za jejich smrt odpovědnost, postavily před soud; zdůrazňuje, že EU by se měla i nadále zabývat zabitím Žiny Mahsy Amíniové a způsobem, jakým íránské bezpečnostní síly reagovaly na následné demonstrace;
8. naléhavě požaduje okamžité propuštění všech osob zadržovaných kvůli účasti na pokojných demonstracích a všech politických vězňů; vyzývá k zavedení cílených omezujících opatření podle nařízení (EU) č. 359/2011 vůči všem soudcům, kteří vydávají rozsudky proti demonstrantům; dále požaduje, aby íránské orgány okamžitě a bezpodmínečně zprostily veškerých obvinění všechny osoby, které byly během protestů uvězněny výhradně za pokojné uplatňování svého práva na svobodu projevu, sdružování a pokojného shromažďování; vyzývá íránské orgány, aby dostály svým mezinárodním závazkům, včetně závazků vyplývajících z Mezinárodního paktu o občanských a politických právech;
9. vítá závěry Rady pro zahraniční věci ze dne 12. prosince 2022 a přijetí nedávných omezujících opatření vůči osobám, které se podílejí na násilí proti demonstrantům, a vůči všem, kdo jsou spojeni s „mravnostní“ policií, kteří nesou spoluvinu nebo jsou odpovědní za smrt Žiny Mahsy Amíniové; domnívá se nicméně, že očividné přehlížení lidské důstojnosti a demokratických aspirací vlastních občanů ze strany íránského režimu a jeho podpora Ruské federaci vyžadují další úpravy postoje EU vůči Íránu;

Čtvrtek 19. ledna 2023

10. vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele a Radu, aby rozšířili sankční seznam EU a zařadili na něj všechny osoby a subjekty odpovědné za porušování lidských práv a jejich rodinné příslušníky, včetně nejvyššího vůdce Alího Chameneího, prezidenta Ebráhíma Raísího a generálního prokurátora Mohammada Džáfara Montazerího a všech nadací („bonyád“) spojených s Islámskými revolučními gardami, zejména Bonyád Mostazafán a Bonyád Šahíd va Omur-e Džanbazán; vyzývá rovněž místopředsedu Komise, vysokého představitele, Radu a členské státy, aby zvaly sankce proti 227 poslancům íránského parlamentu, kteří podpořili používání rozsudků smrti; vítá přípravy probíhající ve Spojeném království v souvislosti se zařazením Islámských revolučních gard na britský seznam teroristických organizací; důrazně odsuzuje sankce uložené íránskými orgány vůči bývalým německým a francouzským politikům a poslancům Evropského parlamentu; připomíná, že dokud budou poslanci Evropského parlamentu podléhat sankcím ze strany orgánů, meziparlamentní dialog by měl zůstat pozastaven;

11. vyzývá Radu a členské státy, aby na unijní seznam teroristických organizací zařadily Íránské revoluční gardy a jim podřízené jednotky, včetně polovojenských milicí Basídž a jednotek Quds, a aby zakázaly jakoukoli hospodářskou a finanční činnost zahrnující podniky a obchodní aktivity, které jsou spojeny s Íránskými revolučními gardami nebo přidruženými osobami, jsou jimi zcela nebo zčásti vlastněny nebo jsou jejich zástěrkou, a to bez ohledu na zemi jejich působení, a aby přitom zabránily jakýmkoli nepříznivým důsledkům pro íránský lid i pro humanitární a rozvojovou pomoc EU; žádá EU a její členské státy, aby ve spolupráci s podobně smýšlejícími partnery naléhavě vyzvaly všechny země, v nichž Islámské revoluční gardy provádí vojenské, hospodářské nebo informační operace, aby přerušily vazby s Islámskými revolučními gardami a postavily je mimo zákon; důrazně odsuzuje nevyprovokovaný útok Islámských revolučních gard v provincii Írbíl v íráckém Kurdistanu a zdůrazňuje, že takovéto útoky, které nerozlišují cíle, ohrožují nevinné civilní obyvatelstvo a stabilitu v regionu;

12. znovu důrazně odsuzuje rychle se zhoršující situaci v oblasti lidských práv v Íránu, za kterou nese výlučnou odpovědnost Islámská republika, její nejvyšší vedení a bezpečnostní složky včetně Islámských revolučních gard; požaduje, aby íránské orgány respektovaly základní práva a svobody etnických a náboženských menšin a LGBTQI+ osob; vyzývá íránské orgány, aby odstranily všechny formy diskriminace;

13. vítá zřízení nezávislé mezinárodní vyšetřovací mise pro Íránskou islámskou republiku, kterou Rada OSN pro lidská práva v rezoluci S35/1 ze dne 24. listopadu 2022 pověřila vyšetřováním porušování lidských práv v Íránské islámské republice a shromažďováním a analýzou souvisejících důkazů, a vyzývá k jejímu urychlenému vyslání; naléhavě vyzývá orgány Islámské republiky, aby vyšetřovací misi umožnily plný a neomezený přístup, aby mohla plnit svůj mandát, a aby se zdržely pronásledování a zastrasování osob nebo rodinných příslušníků osob, které s vyšetřovací misí spolupracují; vyzývá EU a její členské státy, aby plně podpořily přípravu a provádění vyšetřovací mise; naléhavě vyzývá Radu OSN pro lidská práva, aby v případě nespolupráce ze strany Islámské republiky okamžitě předložila případ Íránu Radě bezpečnosti OSN;

14. dále žádá íránské orgány, aby povolily návštěvy zástupců všech zvláštních postupů Rady OSN pro lidská práva, a zejména aby zvláštnímu zpravodaji OSN pro situaci v oblasti lidských práv v Íránské islámské republice umožnily vstup do země;

15. požaduje, aby íránský režim propustil všechny obránce lidských práv; vyzývá íránský režim, aby ukončil veškeré útoky na obránce lidských práv v Íránu a za všech okolností zaručil, aby mohli svou legitimní činnost v oblasti lidských práv vykonávat neomezeně a bez obav z represí, včetně soudní šikany;

16. odsuzuje zatčení desítek novinářů a vyzývá íránské orgány, aby je okamžitě propustily; je hluboce znepokojen zatčením více než 80 pracovníků sdělovacích prostředků, včetně Nilúfar Hámediové, novinářky, která jako první přinesla zprávy o zatčení a hospitalizaci Žiny Mahsy Amíniové, a vyzývá íránské orgány, aby je neprodleně propustily; vyzývá Islámskou republiku, aby respektovala svobodu projevu a přesvědčení všech osob žijících v Íránu; vyjadřuje znepokojení nad kriminalizací zdravotnických pracovníků a násilím vůči nim ze strany bezpečnostních sil a vyzývá Íránskou islámskou republiku, aby civilnímu zdravotnickému personálu poskytla veškerou dostupnou pomoc, aby oni mohli poskytovat nestrannou lékařskou pomoc;

17. co nejdůrazněji odsuzuje, že v íránských věznicích dochází k systematickému mučení, včetně sexuálního násilí jako zbraně, a požaduje okamžité ukončení veškerých forem mučení a špatného zacházení se všemi zadržovanými osobami; důrazně odsuzuje politiku Islámské republiky, která vynucuje doznání za použití mučení, zastrasování, vyhrožování rodinným příslušníkům nebo jiných forem nátlaku a používání těchto vynucených doznání k zatýkání a odsouzení demonstrantů; odsuzuje dále, že je zadržovaným osobám upírána možnost telefonovat a přijímat návštěvy rodinných příslušníků; je hluboce znepokojen tím, že zadržované osoby nemají během výslechů přístup k právnímu zastoupení;

Čtvrtek 19. ledna 2023

vyzývá íránský režim, aby s vězni zacházel s respektem s ohledem na jejich lidskou důstojnost a hodnotu každé lidské bytosti; znovu vyzývá Írán, aby neprodleně ratifikoval Úmluvu OSN proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání a aby jednal v plném souladu s ustanoveními této úmluvy;

18. důrazně vyzývá íránské orgány, aby okamžitě propustily všechny zadržené občany EU a zprostily je veškerých obvinění; důrazně odsuzuje odsouzení belgického státního příslušníka a pracovníka nevládní organizace Oliviera Vandecasteeleho ke 40 letům vězení, 74 ranám bičem a pokutě ve výši 1 milionu EUR na základě vykonstruovaného obvinění ze špionáže, stejně jako pokračující věznění švédského státního příslušníka Ahmadrezy Džalálího a jeho odsouzení k trestu smrti a cynické využívání diplomacie rukojmích ze strany Islámské republiky k vynucení propuštění odsouzeného teroristy Asadolláha Asádího; vyzývá k okamžitému a bezpodmínečnému propuštění Ahmadrezy Džalálího a Oliviera Vandecasteeleho a sedmi francouzských občanů, kteří jsou stále zadržováni v Íránu, včetně Cécile Kohlerové, a k bezpečné repatriaci těchto osob; co nejdůrazněji odsuzuje popravu íránsko-britského státního příslušníka Alirezy Akbárího v Íránu; dále vyjadřuje znepokojení nad veřejnými hrozbami íránského ministerstva pro zpravodajskou činnost a bezpečnost namířenými proti evropským velvyslanectvím;

19. vyzývá členské státy a nevládní organizace, aby uchovávaly a sdílely dostupné důkazy, které by mohly přispět k vyšetřování, a aby spolupracovaly s Mezinárodním trestním soudem a podporovaly jeho práci; vyzývá íránské orgány, aby podnikly kroky k ratifikaci Římského statutu Mezinárodního trestního soudu; zdůrazňuje, že pokračující a závažné porušování lidských práv, kterého se íránský režim dopouští na vlastním lidu, ohrožuje jednání o společném komplexním akčním plánu (JCPOA);

20. důrazně odsuzuje, že Islámská republika v souvislosti s domácími protesty vypíná internetové a mobilní sítě, čímž íránským občanům znemožňuje komunikaci a brání volnému toku informací; zdůrazňuje, že takovéto kroky jednoznačně porušují mezinárodní právo; vítá různá omezující opatření EU přijatá v rámci mechanismu sankcí v reakci na represe, zejména opatření namířená proti jednotlivcům a subjektům působícím v oblasti informačních a komunikačních technologií a proti osobám a subjektům odpovědným za dezinformace; dále vítá zařazení íránského ministra informačních a komunikačních technologií na sankční seznam EU; vyzývá Komisi, aby v souladu se zásadou nezbytnosti zvažila možnost, aby poskytovatelé komunikačních služeb se sídlem v EU nabízeli bezpečné nástroje občanům a obyvatelům Íránu;

21. vyzývá členské státy, aby se zavázaly, že íránským občanům umožní přístup k bezplatnému internetu navzdory masivní cenově internetu ze strany režimu; navrhuje, aby bylo možné nezbytné technické a finanční zdroje poskytnout prostřednictvím fondu EU;

22. naléhavě vyzývá všechny členské státy, aby uplatnily univerzální jurisdikci vůči všem íránským představitelům důvodně podezřelým, že nesou trestní odpovědnost za zločiny podle mezinárodního práva a další závažná porušení lidských práv; naléhavě vyzývá členské státy, jejichž vnitrostátní právní předpisy dosud nestanoví uzákonění zásady univerzální jurisdikce, aby takové právní předpisy neprodleně zavedly;

23. vyzývá k rozšíření omezujících opatření s ohledem na skutečnost, že Íránská islámská republika nadále dodává bezpilotní letadla a plánuje dodat Ruské federaci rakety země-země pro použití proti Ukrajině; zdůrazňuje, že Islámská republika tak přispívá k válečným zločinům na Ukrajině, neboť tyto zbraně se používají k útokům na civilní obyvatelstvo a civilní infrastrukturu;

24. vyzývá Komisi a Radu, aby odstranily veškeré mezery v prosazování stávajících sankcí, včetně mezer ve financování, aby zajistily jejich důsledné uplatňování a aby úzce koordinovaly a spolupracovaly s mezinárodními partnery v zájmu účinného provádění omezujících opatření;

25. vyjadřuje hluboké znepokojení nad strukturálními nadnárodními represemi prováděnými orgány Islámské republiky, které zahrnují špionáž, atentáty, pokusy o bombové útoky, kybernetické útoky, dezinformační kampaně a další snahy o ovládnutí, zejména ze strany íránských velvyslanectví a Islámských revolučních gard, vůči íránské diaspoře žijící v EU, které potlačují svobodu slova a projevu občanů a obyvatel EU, ohrožují jejich bezpečnost a představují nepřátelské vměšování; vyzývá EU a členské státy, aby rozšířily ochranu íránské diaspory před nadnárodními represemi ze strany

Čtvrtek 19. ledna 2023

Islámské republiky; vyzývá ESVC a členské státy, aby našly způsoby, jak poskytnout technickou a kapacitní podporu těm, kdo pomáhají íránské občanské společnosti, a zároveň zajistily, aby Írán za tyto činnosti přijal vlastní odpovědnost;

26. odsuzuje nedávné útoky íránských představitelů na noviny Charlie Hebdo a vítá zahájení vyšetřování kybernetického útoku na noviny po zveřejnění satirických karikatur;

27. vyzývá EU, včetně místopředsedy Komise, vysokého představitele, aby při jednáních s íránskými orgány na dvoustranných a mnohostranných fórech nadále otevírali otázku lidských práv a aby k tomuto účelu využívali všechny plánované schůzky s íránskými orgány, zejména v rámci politického dialogu mezi EU a Íránem vedeného na vysoké úrovni; opětovně potvrzuje, že dodržování lidských práv je základním prvkem rozvoje vztahů mezi EU a Íránem;

28. znovu vyzývá všechny členské státy, aby společně učinily veřejná prohlášení a přijaly diplomatické iniciativy s cílem sledovat nespravedlivé soudní procesy a navštěvovat věznice, kde jsou zadržováni obránci lidských práv a další vězni svědomí, včetně občanů EU, kteří jsou v Íránu rukojmími; podporuje intenzivnější koordinaci činností velvyslanectví EU akreditovaných v Teheránu; naléhavě vyzývá všechny členské státy, které mají diplomatické zastoupení v Teheránu, aby využily mechanismů stanovených v obecných zásadách EU týkajících se ochránců lidských práv k podpoře a poskytování pomoci osobám odsouzeným k trestu smrti a osobám nezákonně odsouzeným a zatčeným; naléhavě vyzývá členské státy, aby zajistily, že vězni budou moci přijímat návštěvy, a aby pečlivě sledovaly podmínky jejich zadržování;

29. naléhavě vyzývá íránské orgány, aby umožnily nezávislým pozorovatelům z velvyslanectví členských států v Íránu přístup ke všem soudním procesům souvisejícím s protesty; žádá členské státy, aby monitorovaly všechny soudní procesy související s protesty, se zvláštním důrazem na procesy, v nichž jsou vynášeny tresty smrti, a aby veřejně odsoudily jejich nedostatky;

30. vyzývá Komisi, ESVC a členské státy, aby ve spolupráci s podobně smýšlejícími partnery rozšířily a posílily materiální podporu demokratických snah íránského lidu, zejména prostřednictvím posílení podpory nezávislých organizací pro lidská práva a občanské společnosti, jakož i nezávislých mediálních platforem, a prostřednictvím podpory úsilí podobně smýšlejících partnerů o zachování internetového připojení v Íránu; vybízí íránskou demokratickou opozici, aby pokud možno usilovala o větší jednotu na základě společných hodnot a za účasti íránských občanů žijících v exilu a v diaspoře, a usnadnila tak další podporu ze strany mezinárodního společenství; naléhavě vyzývá EU a její členské státy, aby posílily strategickou komunikaci zaměřenou na íránský lid, zejména prostřednictvím rozšíření mandátu pracovní skupiny ESVC StratCom South o Islámskou republiku a podstatného navýšení jejího financování a posílení povědomí o jejím přínosu;

31. vyzývá EU a její členské státy, aby usnadnily vydávání víz všem osobám, které mají oprávněné obavy z pronásledování za pokojné uplatňování svého práva na svobodu projevu, sdružování a pokojné shromažďování v souvislosti s demonstracemi v Íránu; vyzývá ESVC, aby se obrátila na sousední státy Íránu, aby zajistily, že hraniční přechody zůstanou otevřené pro aktivisty prchající z Íránu, a aby Tito lidé mohli v těchto zemích bezpečně požádat o azyl v Evropě;

32. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států, Islámskému poradnímu shromáždění, režimu Íránské islámské republiky a úřadu nejvyššího vůdce Íránské islámské republiky.

Čtvrtek 19. ledna 2023

P9_TA(2023)0017

Kontrola finanční činnosti Evropské investiční banky – výroční zpráva za rok 2021**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2023 o kontrole finanční činnosti Evropské investiční banky – výroční zpráva za rok 2021 (2022/2153(INI))**

(2023/C 214/12)

Evropský parlament,

- s ohledem na zprávu o činnosti Evropské investiční banky (EIB) za rok 2021 nazvanou „Reakce na inovace“, která byla zveřejněna dne 27. ledna 2022,
- s ohledem na finanční zprávu EIB za rok 2021 a zprávu EIB o finančních a výpůjčních činnostech za rok 2021, které byly obě zveřejněny dne 5. května 2022,
- s ohledem na operační plán skupiny EIB na rok 2021 zveřejněný dne 20. ledna 2021,
- s ohledem na investiční zprávu EIB 2020/2021: Budování inteligentní a zelené Evropy v éře COVID-19 zveřejněnou dne 21. ledna 2021,
- s ohledem na prováděcí plán skupiny EIB pro klimatickou banku na období 2021–2025, který přijala správní rada EIB dne 14. listopadu 2020 a který byl zveřejněn dne 14. prosince 2020,
- s ohledem na strategii EIB v oblasti klimatu, která byla přijata v listopadu 2020 a zveřejněna dne 15. listopadu 2020,
- s ohledem na zprávu skupiny EIB o udržitelnosti za rok 2021, která byla zveřejněna dne 6. července 2022,
- s ohledem na rámec skupiny EIB pro environmentální a sociální udržitelnost přijatý dne 2. února 2022,
- s ohledem na výroční zprávy výboru pro audit EIB za rok 2021, které byly zveřejněny dne 21. července 2022,
- s ohledem na zprávu EIB o činnosti v oblasti vyšetřování podvodů za rok 2021 zveřejněnou dne 7. července 2022,
- s ohledem na výroční zprávu výboru Evropské investiční banky pro vyřizování stížností ohledně veřejných zakázek za rok 2021, která byla zveřejněna dne 7. dubna 2022,
- s ohledem na pracovní ujednání, které dne 7. prosince 2021 podepsaly EIB, Evropský investiční fond (EIF) a Úřad evropského veřejného žalobce,
- s ohledem na zprávu EIB o činnosti v oblasti zajišťování souladu s předpisy za rok 2021, která byla zveřejněna dne 25. srpna 2022,
- s ohledem na rámec PATH skupiny EIB – Podpora protistran na cestě k dosažení souladu s Pařížskou dohodou (sladění protistran s Pařížskou dohodou), který byl zveřejněn dne 26. října 2021,
- s ohledem na politiku skupiny EIB pro boj proti podvodům zveřejněnou dne 5. srpna 2021,
- s ohledem na výroční zprávu Výboru EIB pro etiku a soulad s předpisy za rok 2020, která byla zveřejněna dne 8. dubna 2022, a na jeho pravidla fungování,
- s ohledem na kodexy chování pro zaměstnance skupiny EIB, členy jejího výboru pro audit a jejího řídicího výboru,

Čtvrtek 19. ledna 2023

- s ohledem na zprávu skupiny EIB týkající se řízení rizik za rok 2021, která byla zveřejněna dne 9. srpna 2022,
 - s ohledem na jednací řád EIB,
 - s ohledem na trojstrannou dohodu mezi Evropskou komisí, Evropským účetním dvorem a Evropskou investiční bankou (trojstranná dohoda), která vstoupila v platnost v listopadu 2021,
 - s ohledem na politiku transparentnosti skupiny EIB zveřejněnou dne 18. listopadu 2021 a na její politiku pro whistleblowing zveřejněnou dne 24. listopadu 2021,
 - s ohledem na nový dokument o směřování EIB v oblasti soudržnosti na období 2021–2027, který byl zveřejněn dne 13. října 2021,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 7. července 2022 o kontrole finanční činnosti Evropské investiční banky – výroční zpráva za rok 2020 ⁽¹⁾,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0294/2022),
- A. vzhledem k tomu, že skupina EIB se skládá z EIB a EIF, je největší mnohostrannou finanční institucí na světě a jedním z největších poskytovatelů finančních prostředků v oblasti klimatu; vzhledem k tomu, že EIB se zaměřuje na prioritní oblasti klimatu a životního prostředí, rozvoj, inovace a dovednosti, malé a střední podniky, infrastrukturu a soudržnost; vzhledem k tomu, že EIF podporuje malé a střední podniky financováním podnikání, růstu, inovací a výzkumu, zaměstnanosti a regionálního rozvoje;
- B. vzhledem k tomu, že smlouvy vyžadují, aby EIB přispívala k integraci EU a k vyváženému a stabilnímu rozvoji vnitřního trhu s přihlédnutím k cílům veřejné politiky, jako je sociální soudržnost a udržitelný rozvoj, s cílem řešit nerovnosti poskytováním lepších podmínek pro přístup k pracovním místům a vzdělávacím příležitostem, veřejné infrastruktury a službám a podporou zdravého a udržitelného životního prostředí;
- C. vzhledem k tomu, že EIB se musí řídit Listinou základních práv EU; vzhledem k tomu, že zásady lidských práv jsou začleněny do jejich postupů a norem týkajících se náležité péče, včetně veřejně dostupných předběžných posouzení;
- D. vzhledem k tomu, že investice EIB mají schopnost podporovat sociální sektor, včetně zdravotnictví, bydlení a vzdělávání;
- E. vzhledem k tomu, že jádrem činnosti EIB by měla být územní a sociální soudržnost, udržitelný rozvoj a boj proti nezaměstnanosti, chudobě a sociálnímu vyloučení; vzhledem k tomu, že udržitelnost musí být začleněna do veškerých úvěrových, výpůjčních a poradenských činností, neboť úkolem EIB je podporovat udržitelný růst v Evropské unii i v zahraničí; vzhledem k tomu, že podpora soudržnosti je zakotvena ve statutu EIB a cílem investic EIB je přispět k vyváženému a stabilnímu rozvoji vnitřního trhu;
- F. vzhledem k tomu, že EIB hraje klíčovou úlohu jako klimatická banka EU v boji proti celosvětovým mimořádným událostem v oblasti změny klimatu, zhoršování životního prostředí a úbytku biologické rozmanitosti; vzhledem k tomu, že se EIB zavázala sladit všechny své činnosti s Pařížskou dohodou s cílem zvýšit roční financování opatření v oblasti klimatu a environmentální udržitelnosti na více než 50 % celkových úvěrů do roku 2025; vzhledem k tomu, že se zavázala investovat v příštím desetiletí nejméně 1 bilion EUR do financování opatření v oblasti klimatu;
- G. vzhledem k tomu, že záruční dohoda se skupinou EIB (EIB a EIF) v rámci InvestEU byla sjednána v roce 2021 a na začátku roku 2022 a podepsána byla dne 7. března 2022;

⁽¹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2022)0299.

Čtvrtek 19. ledna 2023

- H. vzhledem k tomu, že členské státy mohou EIB pověřit prováděním finančních nástrojů, které používají k investování finančních prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost do způsobilých projektů; vzhledem k tomu, že EIB může členským státům nabídnout další financování a specializovanou poradenskou podporu při investování jejich finančních prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost;
- I. vzhledem k tomu, že EIB přispívá k provádění politických a hospodářských cílů Evropské unie a podporuje priority vnější činnosti Unie ve všech regionech po celém světě, včetně politicky citlivých zemí ve východním a středomořském sousedství;
- J. vzhledem k tomu, že EIB je největším multilaterálním věřitelem v regionech sousedství EU, které zahrnují země východního sousedství, západní Balkán, Blízký východ a severní Afriku; vzhledem k tomu, že EIB provádí operace mimo Evropskou unii prostřednictvím sítě téměř 30 externích kanceláří v Africe, Latinské Americe a Asii;
- K. vzhledem k tomu, že skupina EIB úzce spolupracuje s orgány EU a dalšími partnery na podpoře cílů a politických priorit Unie; vzhledem k tomu, že zejména v rámci víceletého finančního rámce (VFR) na období 2021–2027 spolupracuje skupina EIB s Komisí a s národními podpůrnými bankami a institucemi a rozvojovými finančními institucemi; vzhledem k tomu, že v zájmu dosažení zásad a cílů Pařížské dohody do konce roku 2020 spolupracuje skupina EIB s Evropskou službou pro vnější činnost a Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj;
- L. vzhledem k tomu, že EIB má přední postavení v řešení krize COVID-19 v Evropské unii a vyvinula značné úsilí, aby nabídla dodatečnou podporu zejména malým a středním podnikům tím, že zřídila nový celoevropský záruční fond (fond EFG) pro poskytování kapitálu malým a středním podnikům, které byly dopady krize obzvláště zasaženy;
- M. vzhledem k tomu, že rating AAA EIB je nezbytný k zajištění vhodných tržních zdrojů financování za nejprůběžnějších sazeb, a musí být proto zachován;
- N. vzhledem k tomu, že obchodní model EIB vyžaduje nejvyšší úroveň integrity, transparentnosti, odpovědnosti a řádné správy, jakož i odpovídající opatření k účinnému a účelnému boji proti všem formám praní peněz, financování terorismu, organizované trestné činnosti a škodlivých daňových praktik, jakož i druhům zakázaného jednání, které banka určila ve své nedávno revidované politice boje proti podvodům;

Výkonnost finančních transakcí EIB

1. zdůrazňuje, že EIB je předním emitentem a neustále přispívá k inovacím a vývoji na kapitálových trzích a zároveň podporuje nejprůběžnější normy;
2. podotýká, že k 31. prosinci 2021 činila celková bilanční suma skupiny EIB 568 miliard EUR, což ve srovnání s 31. prosincem 2020 představuje nárůst o 11,9 miliardy EUR;
3. konstatuje, že v roce 2021 dosáhly nové úvěry banky 65,4 miliardy EUR, což je v souladu s cílem stanoveným v operačním plánu na rok 2021 a blíží se výsledkům předchozích let (66,1 miliardy EUR v roce 2020 a 63,3 miliardy EUR v roce 2019); bere na vědomí, že 54,3 miliardy EUR z této částky pocházelo z vlastních zdrojů banky (ve srovnání s 64,6 miliardy EUR v roce 2020 rovněž z vlastních zdrojů banky);
4. poukazuje na to, že stejně jako v předchozích letech byl největší podíl přidělen v Itálii, Francii a Španělsku (15 %, 14 % a 12 % z celkového objemu podepsaných úvěrů) a že stejně jako v předchozích letech největší podíl získala odvětví dopravy, globálních půjček a energetiky (30,2 %, 18,5 % a 14,8 %);
5. poznamenává, že vyplacené částky dosáhly v roce 2021 celkové výše 41,4 miliardy EUR, z toho 40,4 miliardy EUR bylo z vlastních zdrojů banky (v roce 2020 činily vyplacené částky 58,3 miliardy EUR, z toho 56,8 miliardy EUR bylo z vlastních zdrojů banky);
6. konstatuje, že od 31. prosince 2021 se nesplacený objem podepsaných úvěrů mírně snížil na 556,4 miliardy EUR (z 588,7 miliardy EUR v roce 2020 a 560,3 miliardy EUR v roce 2019), z čehož 82 % bylo určeno na projekty v rámci EU (82,2 % v roce 2020 a 81,4 % v roce 2019); konstatuje, že vyplacené úvěrové portfolio EIB činilo 433,4 miliardy EUR oproti 444,6 miliardy EUR na konci roku 2020 a 447,5 miliardy EUR na konci roku 2019;

Čtvrtek 19. ledna 2023

7. zdůrazňuje, že výše uvedený trend financování v roce 2021 odráží rostoucí zaměření EIB na využívání finančních prostředků třetích stran v Evropské unii, jako jsou operace prováděné v rámci fondu EFG a decentralizované finanční nástroje, které doplňují vlastní zdroje EIB a umožňují jí zvýšit celkový objem rizikovějších transakcí; poznamenává, že EIB v souladu se svou ochotou podstupovat riziko a veřejným posláním akceptuje pouze převzetí úvěrového rizika, tržního rizika a rizika likvidity;

8. konstatuje, že v roce 2021 byla EIB největším mnohostranným emitentem zelených a udržitelných dluhopisů („use-of-proceeds bonds“), přičemž znovu potvrdila svou vedoucí úlohu na globálních trzích zelených a udržitelných dluhopisů s novým rekordním objemem ve výši 11,5 miliardy EUR (10,5 miliardy EUR ekvivalentní emise dluhových produktů v oblasti udržitelnosti v roce 2020); konstatuje rovněž, že se tím zvýšil podíl financování udržitelnosti na celkovém financování z 15 % v roce 2020 na 21 % (s ohledem jak na dluhopisy na zvyšování povědomí o klimatu („Climate Awareness Bonds“), tak na dluhopisy na zvyšování povědomí o udržitelnosti („Sustainability Awareness Bonds“) – CAB a SAB);

9. oceňuje zprávu o hodnocení dluhopisů EIB „Climate Awareness Bonds“, kterou v březnu 2021 přijala správní rada EIB; chápe, že dluhopisy CAB a SAB budou postupně sladěny s ustanoveními připravovaného standardu EU pro zelené dluhopisy (EU GBS);

10. je si vědom toho, že EIB získává dlouhodobé finanční prostředky prostřednictvím vydávání dluhopisů na mezinárodních kapitálových trzích, aby uspokojila své úvěrové potřeby; konstatuje, že během roku 2021 získala EIB ekvivalent 55,3 miliardy EUR ve 21 měnách;

11. bere na vědomí, že EIB generuje příjmy tím, že financuje velké objemy úvěrů s nízkým rozpětím, a že k 31. prosinci 2021 vykázala čistý zisk ve výši 2,5 miliardy EUR, který se ve srovnání s 1,7 miliardy EUR v roce 2020 a 2,4 miliardy EUR v roce 2019 zvýšil;

12. poznamenává, že vzhledem k tomu, že zisky si EIB ponechává na podporu své činnosti, vedla setrvalá ziskovost banky v průběhu let k vytvoření značných rezerv; vítá skutečnost, že rezervy se zvýšily ze 73,5 miliardy EUR na konci roku 2020 na 76,1 miliardy EUR na konci roku 2021;

13. konstatuje, že celkové úvěrové portfolio nadále vykazovalo dobré výsledky, přičemž na konci roku 2021 byly úvěry se sníženou hodnotou pouze 0,3 % (ve srovnání s 0,4 % na konci roku 2020 a 2019); konstatuje, že podíl plateb po splatnosti o více než 90 dnů zůstává velmi nízký a na konci roku 2021 činil celkem 116,3 milionu EUR (oproti 117,1 milionu EUR na konci roku 2020 a 146,0 milionu EUR na konci roku 2019) a stejně jako v předchozích letech představoval pouze 0,03 % rizikového portfolia;

14. vítá, že správní rada dne 15. prosince 2021 schválila operační plán skupiny EIB na období 2022–2024; oceňuje, že nový operační plán potvrzuje soulad EIB s politickými prioritami EU a její závazek zvýšit své ambice v oblasti digitální a ekologické transformace;

15. konstatuje, že tento operační plán odráží předpokládané výpůjčky potřebné k dosažení jeho operačních cílů a že správní rada schválila na rok 2022 celkové výpůjčky ve výši až 50 miliard EUR; dále konstatuje, že EIB oznámila program financování ve výši 45 miliard EUR;

16. vyzývá EIB, aby hrála aktivní roli v podpoře projektů, které přispívají ke spravedlivé transformaci, jako je výzkum, inovace a digitalizace, přístup malých a středních podniků k financování a sociální investice a dovednosti;

Opatření v souvislosti s pandemií COVID-19

17. zdůrazňuje, že dlouhodobý rozpočet Evropské unie na období 2021–2027 (1,2 bilionu EUR v běžných cenách) spolu s dočasným nástrojem na podporu oživení Next Generation EU (NGEU) (806,9 miliardy EUR v běžných cenách) představují bezprecedentní a jedinečnou reakci, jejímž cílem je pomoci napravit hospodářské a sociální škody způsobené pandemií COVID-19 a usnadnit digitální a ekologickou transformaci;

18. konstatuje, že v roce 2021 různé vlny pandemie narušily činnost mnoha klientů banky, včetně malých a středních podniků a velkých společností, jakož i finančních institucí, což vedlo ke snížení objemu a vyplácení prostředků;

Čtvrtek 19. ledna 2023

19. konstatuje, že pandemie COVID-19 významně neovlivnila kvalitu úvěrového portfolia EIB díky její strategii řízení úvěrového rizika;
20. oceňuje, že navzdory obecné nejistotě na světových finančních trzích v důsledku pandemie COVID-19 si EIB i nadále udržuje silnou likviditní pozici a nejvyšší úvěrové hodnocení;
21. konstatuje, že v roce 2021 schválila EIB 109 samostatných transakcí s cílem přímo reagovat na krizi COVID-19 v celkové výši 12,9 miliardy EUR (z celkového schváleného objemu 55,8 miliardy EUR); poukazuje na to, že od začátku pandemie COVID-19 schválila skupina EIB téměř 72 miliard EUR na cílenou podporu pro odvětví veřejného zdraví, dodávky očkovacích látek a pro podniky, které byly krizí vážně zasaženy;
22. zdůrazňuje významnou podporu, kterou EIB poskytuje prostřednictvím fondu EFG a jež doplňuje další opatření přijímaná na úrovni EU k řešení krizí způsobených pandemií a následujících po ní; oceňuje, že tato podpora působí jako pobídka pro finanční zprostředkovatele, aby více půjčovali společností a za lepších podmínek, a pomáhá tak podnikům rychle získat přístup k výhodnému financování, aby se překonaly problémy spojené s pandemií; vyjadřuje znepokojení nad nedostatečnou transparentností EFG, která může vést k tomu, že je prakticky nemožné posoudit, zda fond skutečně prospívá evropskému hospodářství;
23. konstatuje, že fond EFG umožnil skupině EIB zvýšit podporu určenou převážně pro evropské malé a střední podniky a poskytnout dodatečné financování ve výši až 200 miliard EUR; blahopřeje skupině EIB k tomu, že svou činností zasáhla mnoho podniků v celé Evropské unii; zdůrazňuje, že od 31. prosince 2021 byly schváleny projekty v celkové výši 23,2 miliardy EUR (z nichž 18,1 miliardy EUR již bylo podepsáno) a že se očekává, že se tím uvolní celkové investice ve výši 174,4 miliardy EUR;
24. oceňuje, že navýšení prostředků EIB v oblasti zdravotní péče o 6,0 miliardy EUR umožnilo investice do zdravotnictví a zdravotnické infrastruktury, jakož i financování výzkumu, očkovacích látek a léčby; konstatuje, že ke dni 31. prosince 2021 činily půjčky podepsané v rámci tohoto plánu 5,4 miliardy EUR, z čehož část souvisela s výzkumem očkovacích látek proti COVID-19;

Podpora EIB v klíčových oblastech politiky

25. konstatuje, že program InvestEU, nástupce Evropského fondu pro strategické investice (EFSE), má být zaveden v rámci VFR na období 2021–2027 a že EIB bude rovněž klíčovým prováděcím partnerem odpovědným za správu 75 % celkového rozpočtu mandátu; chápe, že v období 2021–2027 se očekává, že záruka InvestEU ve výši 26,2 miliardy EUR s prostředky z VFR a NGEU zmobilizuje více než 372 miliard EUR dodatečných soukromých a veřejných investic v Evropě, zejména na udržitelnou infrastrukturu, výzkumné inovace, digitalizaci, přístup malých a středních podniků k financím, sociální investice a dovednosti;
26. vyzývá EIB, aby respektovala priority EU podporované z Programu InvestEU a zajistila silnou ochranu finančních zájmů EU; očekává, že EIB podá Parlamentu v roce 2022 zprávu o své činnosti a investicích souvisejících s Programem InvestEU;
27. zdůrazňuje, že 23 milionů menších evropských firem představuje 99,8 % nefinančních podniků a poskytuje přibližně dvě třetiny všech pracovních míst; zdůrazňuje, že malé a střední podniky jsou hnací silou hospodářského rozvoje na celém světě a jsou rovněž klíčovými hnacími silami inovací; chápe, že náklady na digitalizaci a opatření v oblasti klimatu byly během pandemie COVID-19 nejvyšší a vyvinuly další tlak na malé a střední podniky, které obdržely podporu EIB zejména prostřednictvím balíčku finančních prostředků na COVID-19 a fondu EFG;
28. oceňuje skupinu EIB, jejíž finanční podpora pro více než 431 000 malých a středních podniků a společností se střední tržní kapitalizací v roce 2021 vytvořila 4,5 milionu pracovních míst; připomíná, že podpora EIB malým a středním podnikům představuje 47 % celkového objemu financování, které EIB podepsala, a téměř všechny činnosti EIF; připomíná, že v absolutním vyjádření představovalo financování malých a středních podniků v roce 2021 45 miliard EUR z celkových úvěrů skupiny EIB ve výši 94,9 miliardy EUR, které byly nabídnuty za výhodných podmínek financování ve formě nižších úrokových sazeb a/nebo delší splatnosti a poradenských služeb; vyzývá EIB, aby pokračovala ve své činnosti a zvýšila podporu dalším růstovým kapitálem s cílem umožnit malým a středním podnikům rozšířit své operace;

Čtvrtek 19. ledna 2023

29. je znepokojen tím, že současné vysoké ceny energie vážně ovlivňují konkurenceschopnost evropských malých a středních podniků; vyzývá EIB, aby posoudila, zda je současná úroveň podpory malých a středních podniků dostatečná v souvislosti s vysokými cenami energie a rostoucími náklady na suroviny, a aby informovala Parlament o tom, jak hodlá přizpůsobit svá opatření k řešení těchto nových výzev;

30. opakuje, že je třeba zajistit spravedlivé a transparentní zeměpisné rozložení projektů a investic se zaměřením na méně rozvinuté regiony, zejména v oblasti inovací, digitalizace a infrastruktury, s cílem podpořit inkluzivní růst a hospodářskou, sociální a územní konvergenci a soudržnost; vyzývá EIB, aby byla aktivnější při řešení opakujících se nedostatků, které některým regionům nebo zemím brání plně těžit z finančních činností EIB;

31. konstatuje, že v současné obtížné situaci (postpandemická krize a ruská agrese vůči Ukrajině) se prohloubila propast mezi hospodářskou situací a kapacitami členských států, a zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby se nejvíce postižené regiony a země přizpůsobily novým okolnostem tak, aby nikdo nebyl opomenut;

32. znovu vyzývá EIB, aby zvýšila investice do průlomových inovací s cílem usnadnit digitální a ekologickou transformaci;

33. znovu opakuje, že veškeré finanční toky EIB by měly být plně v souladu s čistými nulovými emisemi nejpozději do roku 2050 a se zvýšeným klimatickým cílem EU pro rok 2030; trvá na tom, že klimatická transformace musí být inkluzivní a spravedlivá a že zelené investice musí být životaschopné; připomíná, že se očekává, že EIB využije svých úvěrů, finančních nástrojů, technické pomoci a poradenských služeb na podporu občanů a podniků, které čelí socioekonomickým výzvám vyplývajícím z přechodu na uhlíkově neutrální ekonomiku;

34. znovu požaduje, aby byla posílena technická pomoc a finanční odbornost místních a regionálních orgánů, zejména v regionech s nízkou investiční kapacitou, a projekty společného zájmu několika členských států, které jsou takového rozsahu nebo povahy, že je nelze před schválením plně financovat různými prostředky, které jsou v jednotlivých členských státech k dispozici, s cílem zlepšit dostupnost financování ze strany EIB;

35. opakuje svou výzvu, aby EIB prováděla náležitou péči v přípravné fázi všech projektů tak, aby zahrnovala pečlivé zvážení a dodržování lidských práv a respekt domorodých komunit, a aby vypracovala jasnou strategii týkající se lidských práv, která bude zahrnovat posouzení rizik a dopadů v oblasti lidských práv;

36. zdůrazňuje, že požadavek, aby finanční zprostředkovatelé a korporátní klienti co nejdříve a nejpozději do konce roku 2025 vypracovali plány dekarbonizace, musí malým a středním podnikům usnadnit přístup k financování; konstatuje však, že se jedná o zásadní požadavek s ohledem na ambice EIB stát se klimatickou bankou EU a dosáhnout míry financování ekologických a udržitelných projektů ve výši alespoň 50 %;

37. žádá zaměření na důvěryhodnost krátkodobých plánů dekarbonizace, jejich přísné provádění a cíle v oblasti snižování emisí skleníkových plynů a posouzení, zda je lze zahrnout do smluvních doložek mezi EIB a jejími klienty;

38. je si vědom toho, že opatření EIB propojují klima, inovace a rozvoj, a uznává, že inovace a technologie jsou klíčovými faktory umožňujícími přechod na hospodářství s nulovými čistými emisemi; vítá partnerství mezi Komisí a Breakthrough Energy Catalyst, jehož cílem je mobilizovat v období 2022–2026 až 1 miliardu USD s cílem urychlit zavádění a komercializaci inovativních technologií, které pomohou splnit ambice Zelené dohody pro Evropu a cíle Evropské unie v oblasti klimatu do roku 2030;

39. zdůrazňuje, že je třeba dosáhnout odpovídající úrovně energetické bezpečnosti, aby bylo dosaženo rychlé a stabilní nezávislosti evropských zemí;

40. vyzývá EIB, aby navýšila financování s cílem podpořit technologickou transformaci, poskytnout malým a středním podnikům finanční prostředky na dlouhodobý výzkum a inovace, podpořit rozvoj dovedností přizpůsobených skutečným potřebám trhu práce a podpořit investice do digitálních dovedností zaměstnanců a podnikatelů, digitální infrastruktury a budování kapacit pro digitalizaci; zdůrazňuje, že evropské malé a střední podniky zaostávají v zavádění digitálních technologií, přičemž pouze 55 % malých a středních podniků v EU má alespoň základní úroveň digitalizace;

Čtvrtek 19. ledna 2023

41. bere na vědomí vykázaný nárůst procentního podílu úvěrů podepsaných EIB v souvislosti s horizontálním cílem veřejné politiky v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti a konvergence EU z 34,5 % v roce 2020 na 41,5 % v roce 2021; vítá ambice EIB stanovené v jejím novém dokumentu o směřování EIB v oblasti soudržnosti na období 2021–2027, pokud jde o zvýšené financování v rámci skupiny EIB určené na soudržnost, s orientačním cílem 40 % finančních prostředků v EU na rok 2022 (do roku 2025 by měly dosáhnout 45 %), z toho 20 % v méně rozvinutých regionech (do roku 2025 dosáhnou 23 %); vyzývá EIB, aby pokračovala v poskytování poradenských služeb regionům soudržnosti, které jim pomohou lépe využívat dostupné investice;

42. vyzývá EIB, aby i nadále upřednostňovala investice do zdravotnické infrastruktury, odborné přípravy personálu a do kvality zdravotnických služeb s cílem snížit nerovnosti mezi zeměmi;

43. vítá rozhodnutí správní rady EIB ze září 2021, kterým se schvaluje vytvoření EIB Global, nové pobočky odpovědné od 1. ledna 2022 za všechny činnosti EIB v oblasti rozšíření a v zemích východního a jižního sousedství Evropské unie, subsaharské Afriky, Asie, Latinské Ameriky, Karibiku a Tichomoří; vyzývá EIB Global, aby se soustředila na spravedlivý a udržitelný rozvojový program v přijímajících zemích a zároveň prokázala jasnou rozvojovou adicionalitu; se znepokojením poukazuje na výzvy, jimž čelí projekty v zemích mimo EU, zejména na korupci, zneužívání finančních prostředků a zajištění toho, aby se dostaly k zamýšleným příjemcům a plnily zásady klíčových oblastí politiky;

44. domnívá se, že EIB Global by měla požívat provozní autonomie potřebné k úspěšnému provádění politik EU, což by znamenalo přijmout vhodnou korporátní kulturu rozvojové banky, ale současně mít prospěch z právního rámce banky a sdílet stejné politiky a vysoké standardy; vyzývá EIB Global, aby zajistila nejvyšší standardy náležitě péče v procesech hodnocení projektů;

45. zdůrazňuje klíčovou úlohu EIB při plnění cílů mechanismu pro spravedlivou transformaci a požaduje v tomto ohledu větší zapojení a konkrétní opatření;

46. upozorňuje, že zemědělství, lesnictví a rybolov jsou klíčovými aktéry růstu a rozvoje ve venkovských oblastech; vyzývá EIB, aby v těchto příslušných odvětvích poskytovala lepší pomoc a podporovala inovace, které mohou významně přispět k potravinovému zabezpečení; zdůrazňuje, že finanční potřeby zemědělců, zejména mladých lidí a nových účastníků na trhu, jsou značné a že zemědělci a podniky v tomto odvětví mají nižší míru úspěšnosti při podávání žádostí o financování; vyzývá EIB, aby dále pracovala na nových finančních nástrojích, které zvýší dostupnost financování pro odvětví zemědělství;

47. odsuzuje nezákonnou, nevyprovokovanou a neoprávněnou vojenskou agresi a invazi Ruské federace na Ukrajinu; zdůrazňuje skutečnost, že tato válka vyvolala vážnou humanitární krizi a zásadním způsobem ovlivnila hospodářskou a bezpečnostní situaci v EU a jejím sousedství, což se musí široce odrazit v činnostech a investičních plánech EIB;

48. je znepokojen energetickou závislostí a zranitelností Moldavské republiky, kterou současná energetická krize ještě zhoršila; naléhavě vyzývá EIB, aby podporovala investice do dlouhodobé energetické autonomie a diverzifikace Moldavské republiky;

Soulad s předpisy, transparentnost a odpovědnost EIB

49. opakuje, že rating AAA EIB je nezbytný k zajištění vhodných tržních zdrojů financování a musí být zachován; domnívá se, že finanční síla, řádná správa věcí veřejných, konzervativní ochota riskovat, dlouhodobá udržitelnost a podpora EU jsou základními prvky a vnitřními vlastnostmi jejího úspěšného obchodního modelu;

50. bere na vědomí připomínky a doporučení výboru pro audit EIB pro rok 2021; vyzývá EIB, aby tato doporučení realizovala a aby dokončila provádění doporučení z předchozích let;

51. souhlasí s názorem výboru EIB pro audit, že je třeba posílit monitorování, řízení a dohled nad operačními a technologickými riziky, včetně kybernetických rizik a dalších nefinančních rizik;

Čtvrtek 19. ledna 2023

52. vítá zaměření EIB na strategii digitalizace a řízení rizik v oblasti bezpečnosti informací a kybernetickou bezpečnost a skutečnost, že v květnu 2021 byla přijata strategie skupiny EIB pro digitální ambice (IKT); připomíná, že kybernetické útoky mohou vést k operačním, reputačním a právním rizikům; očekává, že EIB přijme akční plán zahrnující jak obranu proti kybernetickým útokům, tak zotavení z nich, se specifickými výstupy a jasnými ukazateli, a že bude podporovat silnou kulturu kybernetické bezpečnosti mezi zaměstnanci;

53. konstatuje, že EIB, Komise a EÚD obnovily trojstrannou dohodu dne 11. listopadu 2021; vyjadřuje politování nad tím, že revidovaná dohoda nenabízí rozsáhlé řešení, které Parlament požadoval; vítá však, že nová dohoda umožňuje lepší přístup k auditovaným dokumentům EIB a jejich racionalizaci; opakuje, že se očekává, že Účetní dvůr bude mít plný přístup ke všem informacím týkajícím se operací EIB určených výhradně k provádění politik EU;

54. konstatuje, že v roce 2021 zaznamenal mechanismus EIB pro podávání a vyřizování stížností 64 nových případů (ve srovnání se 77 v roce 2020), zpracoval 107 případů (ve srovnání se 137 v roce 2020) a uzavřel 64 případů (ve srovnání se 94 v roce 2020); vybízí EIB, aby monitorovala doporučení mechanismu pro podávání a vyřizování stížností a aby vyvinula intenzivní úsilí o oslovení zúčastněných stran s cílem nabízet akce na míru;

55. žádá EIB o zajištění toho, aby byl její mechanismus pro vyřizování stížností přístupný, účinný a nezávislý a odhaloval a napravoval veškerá případná porušení lidských práv v projektech souvisejících s EIB;

56. je si vědom toho, že oddělení generálního inspektorátu pro vyšetřování (IG/IN) je interním oddělením, které zahajuje vyšetřování pochybení definovaných v politice boje proti podvodům s cílem poskytnout skupině EIB relevantní skutečnosti a doporučení, jež budou základem rozhodovacího procesu EIB;

57. konstatuje, že výzvy způsobené pandemií COVID-19 měly již druhý rok po sobě dopad na výkon činnosti příslušného oddělení generálního inspektorátu, což vedlo k tomu, že bylo obdrženo méně obvinění (174 v roce 2021 a 183 v roce 2020), bylo provedeno méně vyšetřovacích misí (5 v roce 2021 a 10 v roce 2020) a vydáno méně doporučení a stanovisek (45 v roce 2021 a 52 v roce 2020 oproti většímu počtu dokončených případů v roce 2021 (204) a v roce 2020 (195));

58. konstatuje, že počet případů, kdy byla tvrzení opodstatněná v návaznosti na šetření, se v roce 2021 prudce snížil (17 odůvodněných případů z 67 šetření zahájených v roce 2021 a 37 případů odůvodněných proti 91 šetřením zahájeným v roce 2020, což představuje pokles ze 41 % na 25 %);

59. vítá skutečnost, že dne 29. října 2021 bylo podepsáno pracovní ujednání mezi EIB a Agenturou Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (EUROPOL), které by mělo připravit cestu k účinnější prevenci a odhalování rizik spojených s financováním ze skupiny EIB;

60. vítá vytvoření nového systému pro monitorování doporučení a stanovisek a podávání zpráv o nich; žádá oddělení EIB (IG/IN), aby Parlamentu podávalo podrobnější zprávy o výsledcích svého vyšetřování; vyzývá k tomu, aby výroční zpráva skupiny EIB/INS pojednávala o finančních dopadech prošetřovaných případů, a to nad rámec pouhého popisu případových studií, s cílem poskytnout cenné poznatky pro posouzení ochrany finančních zájmů, a to včetně hodnocení finančních, operačních a reputačních rizik provedeného EIB při rozhodování o tom, zda je za tímto účelem vhodné provést šetření;

61. oceňuje neustálou práci oddělení pro aktivní přezkum integrity a vybízí k posílené spolupráci mezi schopnostmi EIB pro vyloučení, systémem Komise pro včasné odhalování rizik a vylučování hospodářských subjektů a dalšími příslušnými aktéry (jako je databáze systému řízení nesrovnalostí Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) a nástroj pro hodnocení rizik ARACHNE) s cílem posílit činnosti v oblasti prevence a odhalování podvodů, které jsou zásadní pro ochranu finančních zájmů Unie;

62. připomíná EIB, že díky své dvojí povaze (instituce EU a finanční instituce) je její soulad s právem EU ještě důležitější a že vhodné řízení, postupy a mechanismy by měly být důsledně navrhovány, prováděny a dodržovány v souladu se standardy a kritérii Unie a měly by být dobře integrovány s těmi, jimiž se řídí další útvary Unie, s nimiž EIB často komunikuje;

Čtvrtek 19. ledna 2023

63. bere na vědomí aktualizované kodexy chování řídicího výboru a správní rady EIB ze srpna 2021; vítá zavedení delšího přechodného období po skončení funkce pro členy řídicího výboru (24 měsíců namísto 12) a pro členy správní rady (12 měsíců namísto 6); vyjadřuje však politování nad tím, že zde chybí ustanovení, které by vylučovalo místopředsedy z dohledu nad aktivitami a z činění rozhodnutí v jejich zemích původu, a trvá na tom, že je třeba se touto záležitostí zabývat při příštím přezkumu;

64. věří, že posouzení projektů, která jsou relevantní pro rozhodnutí o financování grantů, jsou vypracovávána v souladu s objektivními technickými, finančními a ekonomickými ukazateli a že rozhodujícím faktorem je kvalita projektu; domnívá se, že „balíček týkající se správy věcí veřejných“, který přijala Rada guvernérů v srpnu 2021 a který zahrnuje nové kodexy chování pro správní radu, řídicí výbor a výbor pro audit, spolu s revidovanými provozními pravidly Výboru pro etiku a dodržování předpisů, posiluje etický rámec EIB, neboť obsahuje přísnější pravidla pro činnosti po skončení pracovního poměru; opakuje svou výzvu, aby se při příští revizi kodexu chování řídicího výboru řešily zbývající nedostatky týkající se předcházení střetu zájmů;

65. je znepokojen selháními v první a druhé linii obrany EIF, která byla nahlášena výboru EIB pro audit ve zprávách o interním auditu v prosinci 2021 a lednu 2022; vyzývá EIB, aby přijala vhodná nápravná opatření a aby o těchto zásazích informovala Parlament;

66. vítá revidovanou politiku skupiny EIB pro whistleblowing z listopadu 2021, která rovněž poskytuje ochranu oznamovatelům, kteří nejsou zaměstnanci EIB;

67. uznává, že lidská práva, inkluzivnost a udržitelnost jsou základními pilíři činností a operací skupiny EIB; vítá pokrok dosažený v roce 2021, pokud jde o revizi a přijetí (dokončené v únoru 2022) rámce environmentální a sociální udržitelnosti; je si vědom toho, že nový rámec sestává z revidované skupiny EIB pro environmentální a sociální politiku a z environmentálních a sociálních norem EIB a že poznatky získané ze stížností podaných v rámci mechanismu pro vyřizování stížností a evropskému veřejnému ochránci práv jsou do tohoto přezkumu řádně zahrnuty;

68. zastává názor, že posílená politika boje proti podvodům by měla uvádět účinné způsoby nápravy pochybení a zmírnění rizik a měla by poskytnout soubor nástrojů, které jsou slučitelné s regulačním rámcem, s cílem úspěšně zmrazit projekty postižené věrohodnými podezřeními a ukončit smlouvy s klienty, kteří nedodržují předpisy;

69. opakuje své znepokojení nad několika případy, které úřad OLAF uzavřel v roce 2020, jež byly zaměřeny na příspěvky na vzdělávání poskytované zaměstnancům EIB neoprávněně; vítá revizi a reformu systému příspěvků ze strany EIB a nápravu mnoha chyb, které úřad OLAF odhalil, včetně kroků ke zpětnému získání neoprávněných plateb; opakuje svou žádost, aby EIB o výsledcích opatření přijatých v návaznosti na doporučení úřadu OLAF informovala Parlament;

70. vítá skutečnost, že skupina EIB přijala dne 17. listopadu 2021 po rozsáhlé veřejné konzultaci revidovanou politiku transparentnosti; konstatuje, že tato politika obsahuje ustanovení o aktivním zveřejňování informací a dokumentů a jejich zpřístupňování na požádání; připomíná význam transparentnosti, pokud jde o zprostředkovatele, vnitřní rozhodovací postupy a dopad projektů na životní prostředí a lidská práva až po jejich plné provádění;

71. vyzývá EIB, aby lépe prováděla svou politiku transparentnosti a aby prováděla doporučení veřejné ochránčyně práv obsažená ve třech rozhodnutích zveřejněných dne 21. dubna 2022, v nichž se EIB vyzývá, aby přijala ambicióznější přístup ke své praxi zveřejňování informací v souladu s právními předpisy EU v oblasti transparentnosti a aby podnikla několik kroků v oblasti transparentnosti;

72. naléhavě vyzývá EIB, aby urychleně reagovala na žádosti veřejné ochránčyně práv a umožnila veřejnosti, aby si mohla snadněji představit potenciální dopad projektů, které financuje, na životní prostředí;

73. opakuje svou výzvu k větší transparentnosti a odpovědnosti vůči Parlamentu; připomíná zejména, že je důležité, aby Parlament více kontroloval rozhodnutí správní rady EIB a aby Komise uplatňovala větší transparentnost, pokud jde o pozice, které zastává na schůzích správní rady EIB; v této souvislosti vyzývá k tomu, aby byla zvážena možnost, aby měl Parlament na schůzích správní rady status pozorovatele;

74. domnívá se, že Komise by měla zajistit větší transparentnost svých stanovisek k projektům financovaným EIB, neboť by to pomohlo vyjasnit jejich úlohu v souvislosti s politickými cíli Unie;

Čtvrtek 19. ledna 2023

75. je si vědom toho, že výzvy k větší transparentnosti nemohou vést ke snížení ochrany legitimních finančních zájmů klientů a musí spadat do stávajících právních rámců a režimu ochrany údajů;
76. vyzývá zástupce banky, aby zvýšili míru zapojení a interakce s Parlamentem, zejména pokud jde o kontrolu finančních činností;
77. vyjadřuje znepokojení nad tím, že cílů stanovených ve strategii pro rozmanitost a začleňování na období 2018–2021 nebylo plně dosaženo; vyzývá EIB, aby vynaložila konkrétní úsilí na zlepšení genderové vyváženosti mezi svými zaměstnanci, zejména na úrovni vedení a vyšších úředníků;
78. chápe, že snížení náboru zaměstnanců během pandemie COVID-19, zvláštní povaha profilů, jež banka hledá (v oblasti řízení rizik, dodržování předpisů a IT, v mnoha případech z bankovního sektoru a specializovaných odvětví, která sama nemusí být rozmanitá) a konkurence na trhu práce v Lucemburku představují příklady omezení, která je třeba brát při posuzování celkové situace v úvahu;
79. bere na vědomí dlouhodobé obavy a stížnosti týkající se značných rozdílů v odměňování mezi administrativními a profesními kategoriemi zaměstnanců; upozorňuje na vysoké životní náklady v Lucembursku a podotýká, že opravný koeficient pro Lucembursko je stanoven na 100 %, i když by měl být vyšší; poukazuje na problémy, s nimiž se potýkají zaměstnanci v administrativní kategorii, a na to, jak mohou negativně ovlivnit atraktivitu práce pro EIB i životní úroveň jejích zaměstnanců;
80. vybízí banku, aby i nadále přijímala opatření k dosažení zřetelnější genderové vyváženosti ve své organizaci;
81. vítá skutečnost, že EIB neustále sleduje zeměpisnou vyváženost a že tyto údaje jsou i budou zohledňovány při probíhajících a budoucích náborových procesech;
82. znovu vyzývá EIB, aby zajistila řádné zeměpisné zastoupení všech členských států ve svých správních útvarech a zohledňovala přitom schopnosti a zásluhy kandidátů; vyzývá banku, aby každoročně zveřejnila přehled zastoupení jednotlivých členských států a pohlaví ve středních a vyšších vedoucích pozicích;
83. bere na vědomí dva návrhy týkající se rámce pro právo na stávku a rámce pro uznávání odborových svazů a předpokládá, že bude následovat včasné přijetí řídicím výborem;
84. vyzývá banku, aby dále podávala zprávy o prováděcích opatřeních, která byla zavedena na základě průzkumu v oblasti zdraví a dobrých životních podmínek z roku 2021; zejména vyzývá banku, aby podávala zprávy o transparentnosti vnitřního řízení a vnitřních náborových procesů a o opatřeních přijatých s cílem řešit výsledky „průzkumu spokojenosti zaměstnanců“;

Kroky v návaznosti na doporučení Parlamentu

85. vyzývá EIB, aby nadále podávala zprávy o aktuálním vývoji a stavu plnění předchozích doporučení, která Parlament uvedl ve svých každoročních usneseních, zejména pokud jde o:
- a) dopady (hospodářské, environmentální a sociální) její investiční strategie a výsledky, jichž bylo dosaženo s cílem přispět k vyváženému a stabilnímu rozvoji vnitřního trhu v zájmu Unie;
 - b) opatření přijatá za účelem posílení boje proti pochybením a střetům zájmů, vyhýbání se daňovým povinnostem, podvodům a korupci;
 - c) opatření k posílení podpory malých a středních podniků a způsobilých hospodářských subjektů při provádění politik EU a k předjetí jakýmkoli novým požadavkům, které by pro malé a střední podniky přinášely větší administrativní zátěž;
 - d) opatření přijatá v návaznosti na výzvy a požadavky uvedené v tomto usnesení;

o

o o

86. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi, a vyzývá Radu a správní radu EIB, aby toto usnesení projednaly.

Čtvrtek 19. ledna 2023

P9_TA(2023)0018

Ochrana finančních zájmů Evropské unie – boj proti podvodům – výroční zpráva za rok 2021**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2023 o ochraně finančních zájmů Evropské unie – boji proti podvodům – výroční zprávě za rok 2021 (2022/2152(INI))**

(2023/C 214/13)

Evropský parlament,

- s ohledem na čl. 310 odst. 6 a čl. 325 odst. 5 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 23. září 2022 nazvanou „33. výroční zpráva o ochraně finančních zájmů Evropské unie – boj proti podvodům – 2021“ (COM(2022)0482) (zpráva o ochraně finančních zájmů za rok 2021),
- s ohledem na zprávu Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) za rok 2021 a na výroční zprávu dozorcího výboru úřadu OLAF za rok 2021,
- s ohledem na stanoviska dozorcího výboru úřadu OLAF č. 1/2021 ze dne 4. února 2021 s názvem „Doporučení úřadu OLAF, kterými se příslušné orgány neřídí“, č. 2/2021 ze dne 31. května 2021 k pracovním ujednáním mezi úřadem OLAF a Úřadem evropského veřejného žalobce, č. 4/2021 ze dne 18. října 2021 s názvem „Předběžný návrh rozpočtu úřadu OLAF na rok 2022“ a č. 5/2021 ze dne 17. prosince 2021 s názvem „Analýza vyšetřování úřadu OLAF trvajících v roce 2019 déle než 36 měsíců“,
- s ohledem na výroční zprávu Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO) za rok 2021 zveřejněnou v březnu 2022,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. prosince 2022 o podezření na korupci ze strany Kataru a širší potřebě transparentnosti a odpovědnosti v evropských orgánech a institucích ⁽¹⁾,
- s ohledem na nařízení (EU, Euratom) 2020/2223 ze dne 23. prosince 2020, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) č. 883/2013, pokud jde o spolupráci s Úřadem evropského veřejného žalobce a účinnost vyšetřování Evropského úřadu pro boj proti podvodům ⁽²⁾ (nařízení o úřadu OLAF),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie ⁽³⁾,
- s ohledem na zprávu Komise ze září 2021 o výpadech příjmů z DPH 2021,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371 ze dne 5. července 2017 o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie ⁽⁴⁾ (směrnice o ochraně finančních zájmů),
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 6. září 2021 o provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371 ze dne 5. července 2017 o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie (COM(2021)0536),

⁽¹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2022)0448.⁽²⁾ Úř. věst. L 437, 28.12.2020, s. 49.⁽³⁾ Úř. věst. L 305, 26.11.2019, s. 17.⁽⁴⁾ Úř. věst. L 198, 28.7.2017, s. 29.

Čtvrtek 19. ledna 2023

- s ohledem na nařízení (EU) 2017/1939 ze dne 12. října 2017, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce ⁽⁵⁾ (nařízení o EPPO),
- s ohledem na rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1798 ze dne 23. října 2019 o jmenování evropského nejvyššího žalobce Úřadu evropského veřejného žalobce ⁽⁶⁾,
- s ohledem na rozsudky Soudního dvora Evropské unie (SDEU) ze dne 16. února 2022 ve věcech C-156/21 a C-157/21 a jeho závěry, že mechanismus podmíněnosti dodržováním zásad právního státu je v souladu s právem EU, což potvrzuje vhodnost právního základu a slučitelnost obecného režimu podmíněnosti s článkem 7 Smlouvy o Evropské unii (SEU) a zásadou právní jistoty,
- s ohledem na návrh Komise ze dne 18. září 2022 na prováděcí rozhodnutí Rady o opatřeních na ochranu rozpočtu Unie před porušováním zásad právního státu v Maďarsku (COM(2022)0485),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2020/2092 ze dne 16. prosince 2020 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie ⁽⁷⁾ (nařízení o podmíněnosti),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 2. března 2022 nazvané „Pokyny k uplatňování nařízení (EU, Euratom) 2020/2092 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie“ ⁽⁸⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 29. dubna 2019 „Strategie Komise proti podvodům: další opatření na ochranu rozpočtu EU“ (COM(2019)0196),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 14. prosince 2020 o přezkumu Evropské unie v rámci mechanismu pro přezkum provádění Úmluvy Organizace spojených národů proti korupci (UNCAC) (COM(2020)0793),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/785 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zavádí Program Unie pro boj proti podvodům a zrušuje nařízení (EU) č. 250/2014 ⁽⁹⁾,
- s ohledem na své doporučení ze dne 17. února 2022 Radě a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku týkající se korupce a lidských práv ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 14. dubna 2021 o strategii EU pro boj proti organizované trestné činnosti na období 2021–2025 (COM(2021)0170),
- s ohledem na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 1. září 2021 ve věci T-517/19, *Homoki v. Komise* ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 10. června 2021 o stavu právního státu v Evropské unii a uplatňování nařízení o podmíněnosti (EU, Euratom) 2020/2092 ⁽¹²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 7. července 2022 o ochraně finančních zájmů Evropské unie – boj proti podvodům – výroční zpráva za rok 2020 ⁽¹³⁾,
- s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
- s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0299/2022),

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 283, 31.10.2017, s. 1.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 274, 28.10.2019, s. 1.

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 1.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 123, 18.3.2022, s. 12.

⁽⁹⁾ Úř. věst. L 172, 17.5.2021, s. 110.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 342, 6.9.2022, s. 295.

⁽¹¹⁾ Rozsudek ze dne 1. září 2021, *Andrea Homoki v. Evropská komise*, T-517/19, ECLI: EU:T:2021:529.

⁽¹²⁾ Úř. věst. C 67, 8.2.2022, s. 86.

⁽¹³⁾ Přijaté texty, P9_TA(2022)0300.

Čtvrtek 19. ledna 2023

- A. vzhledem k tomu, že orgány členských států spravují více než 85 % výdajů EU, včetně Nástroje pro oživení a odolnost, a vybírají tradiční vlastní zdroje EU, přičemž Komise na obě tyto oblasti dohlíží, stanoví normy, ověřuje dodržování předpisů a podává zprávy Parlamentu i Radě o opatřeních přijatých k boji proti podvodům a jiným nezákonným činnostem poškozujícím finanční zájmy EU podle čl. 325 odst. 5 SFEU;
- B. vzhledem k tomu, že zdravé veřejné výdaje a ochrana finančních zájmů EU by měly být klíčovými prvky politiky EU, aby se zvýšila důvěra občanů tím, že se zajistí řádné a účinné využívání peněz daňových poplatníků;
- C. vzhledem k tomu, že důvěra v integritu Parlamentu a v právní stát má zásadní význam pro fungování evropské demokracie; vzhledem k tomu, že je nezbytné zajistit, aby se demokratické procesy nedostávaly do područí soukromých zájmů a aby byla plně respektována práva občanů;
- D. vzhledem k tomu, že výroční zpráva o ochraně finančních zájmů vychází z informací poskytnutých členskými státy, včetně údajů o zjištěných nesrovnalostech a podvodech, které jsou analyzovány s cílem identifikovat nejvíce ohrožené oblasti, a vzhledem k tomu, že popisuje přijatá protipatření a umožňuje provádět cílenější opatření jak na úrovni EU, tak na vnitrostátní úrovni;
- E. vzhledem k tomu, že obecný režim podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie je použitelný a vymahatelný od 1. ledna 2021; vzhledem k tomu, že veškeré porušování zásad právního státu v členském státě, které dostatečně přímo ovlivňuje nebo vážně ohrožuje řádné finanční řízení rozpočtu EU a finanční zájmy EU po tomto datu, jako jsou např. podvody, od tohoto data tudíž podléhá tomuto režimu;
- F. vzhledem k tomu, že nařízení o podmíněnosti umožňuje EU přijímat opatření na ochranu rozpočtu před podvody a na ochranu právního státu, například pozastavení plateb nebo uplatnění finančních oprav;
- G. vzhledem k tomu, že Evropský soudní dvůr zamítl žádosti dvou členských států a rozhodl, že nařízení o podmíněnosti spadá do pravomoci svěřených finančními pravidly pro plnění rozpočtu EU;
- H. vzhledem k tomu, že Komise by měla uplatňovat stejná kritéria založená na dodržování zásad právního státu, pokud jde o finanční prostředky poskytované zemím mimo EU v rámci rozpočtu EU, a zaujmout nekompromisní postoj s cílem zastavit jakékoli probíhající finanční transakce s těmito zeměmi v případech, kdy tyto země usilují o nepatřičný vliv na orgány a instituce nebo tvůrce právních předpisů EU;
- I. vzhledem k tomu, že v roce 2021 EU dokončila přijetí výdajových programů na období 2021–2027, včetně Programu Unie pro boj proti podvodům, který podporuje boj proti podvodům tím, že poskytuje granty na konkrétní iniciativy a umožňuje financování specializovaných platform a nástrojů IT s cílem usnadnit výměnu informací mezi členskými státy a EU;
- J. vzhledem k tomu, že Unie a členské státy sdílejí odpovědnost za ochranu finančních zájmů EU; vzhledem k tomu, že pokud jde o bezprecedentní rozdělování finančních prostředků v rámci Nástroje pro oživení a odolnost, sdílejí také odpovědnost za regulaci a provádění národních plánů pro oživení a odolnost; vzhledem k tomu, že se v důsledku toho i výrazně posílila úloha vnitrostátních orgánů při zajišťování odpovídající úrovně ochrany finančních zájmů EU;
- K. vzhledem k tomu, že provádění Nástroje pro oživení a odolnost v nadcházejících letech zvýší tlak na evropské a vnitrostátní správní orgány a že se časově shoduje s výdajovými programy na období 2021–2027; vzhledem k tomu, že členské státy budou muset zvládnout různé způsoby řízení spojené s prováděním různých fondů a Komise bude muset posílit svou kapacitu v oblasti monitorování, jelikož v současné době je schopna monitorovat pouze zlomek veškerých výdajů;

Čtvrtek 19. ledna 2023

- L. vzhledem k tomu, že Komise vyvinula úsilí na podporu vnitrostátních orgánů při navrhování a posuzování národních plánů pro oživení a odolnost, přičemž věnovala zvláštní pozornost ustanovením týkajícím se opatření na ochranu zdrojů Nástroje pro oživení a odolnost před podvody, korupcí, střety zájmů a dvojím financováním;
- M. vzhledem k tomu, že článek 22 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost ⁽¹⁴⁾ (dále jen „nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost“), obsahuje ustanovení týkající se ochrany finančních zájmů EU a že nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost zajišťuje, aby Komise, OLAF, Evropský účetní dvůr (EÚD) a Úřad evropského veřejného žalobce mohly vykonávat své mandáty a aby vnitrostátní orgány zavedly účinná opatření proti podvodům zohledňující veškerá zjištěná rizika;
- N. vzhledem k tomu, že rozmanitost právních a správních systémů v členských státech je nevýhodou a je třeba ji odpovídajícím způsobem řešit, aby byly v EU vytvořeny jednotnější, interoperabilní a srovnatelnější administrativní systémy a systémy podávání zpráv s cílem účinně předcházet nesrovnalostem a odstraňovat je a bojovat proti podvodům a korupci;
- O. vzhledem k tomu, že nedostatky v platnosti a srovnatelnosti údajů a technologií pro podávání zpráv, a to i v důsledku různé míry digitalizace v členských státech, nadále vážně omezují kvalitu a spolehlivost dostupných informací;
- P. vzhledem k tomu, že nástroj Arachne je dobrovolný a ačkoliv je již široce využíván v rámci politiky soudržnosti a je zaváděn pro zemědělské výdaje, pokud by byl povinný, jak opakovaně požadoval Parlament, bylo by to podle Komise významným krokem vpřed;
- Q. vzhledem k tomu, že daň z přidané hodnoty (DPH) je důležitým zdrojem příjmů pro vnitrostátní rozpočty, a vzhledem k tomu, že vlastní zdroje odvozené z DPH představují přibližně 10 % příjmů z vlastních zdrojů (12,3 % celkových příjmů rozpočtu EU v roce 2020 a 11 % v roce 2019);
- R. vzhledem k tomu, že akční plán Komise pro spravedlivé a jednoduché zdanění podporující strategii oživení (COM(2020)0312) přispívá ke strategii EU pro zjednodušení a přizpůsobení zdanění digitalizaci hospodářství a ekologické transformaci a považuje boj proti podvodům v oblasti DPH za prioritu;
- S. vzhledem k tomu, že dne 1. června 2021 Úřad evropského veřejného žalobce konečně zahájil svou operativní činnost jako poslední pilíř struktury pro boj proti podvodům navržené Uníí s cílem posílit ochranu jejích finančních zájmů; vzhledem k tomu, že se očekává nárůst pracovní zátěže tohoto úřadu;
- T. vzhledem k tomu, že Úřad evropského veřejného žalobce navzdory minimálním zdrojům a extrémnímu časovému tlaku již prokázal své schopnosti a nákladovou efektivnost; vzhledem k tomu, že rozpočet úřadu na rok 2021 činil méně než 45 milionů EUR, přičemž soudci úřadu nařídili v prvním roce jeho fungování zabavení více než 250 milionů EUR, což dokládá, že návratnost investic do tohoto úřadu je masivní a okamžitá;
- U. vzhledem k tomu, že povědomí Komise o rozsahu, povaze a příčinách podvodů je poněkud omezené a mnoho potenciálních podvodů není hlášeno prostřednictvím systému pro řízení nesrovnalostí; vzhledem k tomu, že korupce podřívá důvěru občanů v EU, ohrožuje finanční zájmy Unie a hospodářství EU jako celek a představuje vážnou hrozbu pro demokracii a právní stát v EU;
- V. vzhledem k tomu, že podle článku 83 SFEU patří korupce k mimořádně závažným trestným činům, které mají přeshraniční rozměr a postihují v různé míře všechny členské státy; vzhledem k tomu, že zločinecké organizace jsou obzvláště aktivní při odvádění prostředků z evropských fondů a jsou schopny využívat různorodost právních a správních systémů v členských státech k proniknutí do jejich hospodářské, finanční, obchodní, sociální a politické struktury, čímž poškozují hospodářskou svobodu a volnou hospodářskou soutěž;
- W. vzhledem k tomu, že bezprecedentní nárůst výdajů EU v rámci víceletého finančního rámce (VFR) na období 2021–2027 a plánu na podporu oživení NextGenerationEU (NGEU) skýtá značná rizika, např. potenciál pro zneužívání fondů organizovanými zločinci;

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17.

Čtvrtek 19. ledna 2023

- X. vzhledem k tomu, že spolupráce s mezinárodními partnery má zásadní význam pro ochranu finančních prostředků EU vynaložených mimo Evropu a na příjmové straně rozpočtu EU; vzhledem k tomu, že úřad OLAF v roce 2021 podepsal dohody o správní spolupráci se dvěma mezinárodními partnerskými orgány – Generální prokuraturou Ukrajiny a Světovou celní organizací (WCO); vzhledem k tomu, že úřad OLAF v roce 2021 uspořádal online akce s cílem navázat nové operativní kontakty s vyšetřovacími orgány v zemích mimo EU a podpořit oznamování podvodů a nesrovnalostí prostřednictvím delegací EU po celém světě;
1. vítá 33. výroční zprávu o ochraně finančních zájmů Evropské unie a o boji proti podvodům – 2021;
 2. je si vědom toho, že rok 2021 byl náročným rokem, v němž dopad pandemie COVID-19 vyžadoval přizpůsobení kontrolních strategií a zaměření na prevenci prostřednictvím zvláštních zmírňujících opatření a cílených akcí zaměřených na odhalení nesrovnalostí a podvodů;
 3. připomíná, že dne 19. února 2021 vstoupil v platnost Nástroj pro oživení a odolnost, který je hlavním pilířem NGEU a je financován z výpůjček Komise na kapitálových trzích a zaměřen na financování reforem a investic v členských státech se zpětnou účinností od začátku pandemie v únoru 2020;
 4. zdůrazňuje skutečnost, že v roce 2021 byly operace způsobilé pro financování EU v rámci VFR 2014–2020 (jenž skončí v roce 2024), v rámci VFR 2021–2027 a v rámci balíčku opatření na podporu oživení NGEU;
 5. zdůrazňuje skutečnost, že nový VFR na období 2021–2027, jehož poslední programy byly přijaty v roce 2021, spolu s plánem na podporu oživení NGEU poskytuje EU 1,8 bilionu EUR, což představuje bezprecedentní objem zdrojů; zdůrazňuje skutečnost, že Parlament (pro účely udělení absolutoria), OLAF, EÚD, samotná Komise a případně Úřad evropského veřejného žalobce mohou mít přístup k příslušným údajům a ověřovat využívání fondů s cílem doplnit a posílit auditní opatření stanovená platnými nařízeními;
 6. konstatuje, že Parlament a jeho Výbor pro rozpočtovou kontrolu by měly hrát významnou úlohu ve správě Nástroje pro oživení a odolnost, a to i prostřednictvím pravidelných strukturovaných dialogů, které by vyzvaly Komisi k diskusi o provádění tohoto nástroje, přičemž by Komise musela zohlednit názory plynoucí z těchto dialogů;
 7. zdůrazňuje, že je rovněž nutná a očekává se odpovídající vysoká úroveň pozornosti a kontroly, aby bylo zaručeno, že tyto fondy mohou co nejlépe přispět ke společným cílům Unie; připomíná zvýšený tlak na orgány spravující fondy EU, zvýšený objem vynaložených zdrojů a zvýšená rizika spojená s jejich řízením (v důsledku zavedení zjednodušených a naléhavých postupů v souvislosti s pandemií, které jsou náchylné ke zneužití);
 8. zastává názor, že současně s řádným prováděním struktury EU pro boj proti podvodům by se mělo usilovat o zvýšení transparentnosti, digitalizaci boje proti podvodům a neustálé posilování a rozvoj posuzování a řízení rizik podvodů;
 9. vyzývá k větší digitalizaci, interoperabilitě datových systémů a harmonizaci podávání zpráv, monitorování a auditu v EU a za tímto účelem znovu Komisi vyzývá, aby harmonizovala definice, aby byly v celé EU k dispozici srovnatelné údaje;
 10. vyzývá Komisi, aby předložila legislativní návrh týkající se vzájemné správní pomoci v těch oblastech fondů EU, které zatím nejsou takto upraveny; vybízí Komisi, aby vypracovala systém výměny informací mezi příslušnými orgány, který by umožnil křížovou kontrolu účetních záznamů týkajících se transakcí mezi dvěma či více členskými státy, s cílem předejít mezinárodním podvodům v oblasti evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF), a tím zajistit horizontální přístup k ochraně finančních zájmů EU;
 11. vyjadřuje znepokojení nad poměrně pozdním zveřejňováním výroční zprávy o ochraně finančních zájmů, jelikož zpráva za rok n se zveřejňuje až v září roku $n+1$; chápe, že hlavním důvodem je skutečnost, že členské státy předkládají své informace poměrně pozdě; vyzývá Komisi, aby aktivněji požadovala od členských států dřívější poskytování údajů, aby mohla svou výroční zprávu finalizovat dříve, což by umožnilo dřívější přijetí usnesení Parlamentu k této zprávě, v ideálním případě ještě v roce $n+1$;

Čtvrtek 19. ledna 2023

12. zastává názor, že zejména s ohledem na vstup v platnost nového nařízení o úřadu OLAF, nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost a nařízení o podmíněnosti a zahájení činnosti Úřadu evropského veřejného žalobce, které dokončuje strukturu EU pro boj proti podvodům, je nezbytné, aby výroční zpráva o ochraně finančních zájmů byla ucelenější a poskytovala komplexní přehled synergií mezi všemi příslušnými aktéry, identifikovala osvědčené postupy a řešila nedostatky; opakuje proto svou výzvu Komisi, aby za tímto účelem prozkoumala nové možnosti;

Odhalené nesrovnalosti podvodného i nepodvodného charakteru

13. konstatuje, že počet případů podvodů a nesrovnalostí, které oznámily příslušné orgány EU a členských států – celkem 11 218 –, zůstal v roce 2021 stabilní ve srovnání s rokem 2020 (kdy se vyskytlo celkem 11 755 případů); poukazuje na to, že hodnota těchto nesrovnalostí výrazně vzrostla, více než dvojnásobně (+121 %) z 1,46 miliardy EUR v roce 2020 na 3,24 miliardy EUR v roce 2021, a to v důsledku malého počtu velkých případů v některých členských státech; vyjadřuje vážné znepokojení nad zvýšeným objemem podvodů a nesrovnalostí;

14. bere na vědomí, že počet zjištěných nesrovnalostí, u nichž byl nahlášen podvodný charakter, ukazuje na úroveň odhalování a schopnost orgánů členských států a Unie zachycovat potenciální podvody a není přímým ukazatelem úrovně podvodů poškozujících rozpočet Unie nebo konkrétního členského státu; chápe, že odhalení a oznámení nesrovnalosti znamená, že byla přijata nápravná opatření na ochranu finančních zájmů Unie a že bylo v případě potřeby zahájeno trestní řízení;

15. se znepokojením konstatuje, že velká většina nahlášených nesrovnalostí (podvodných i nepodvodných) je odhalena při kontrolách ex post a že to vede ke značné časové prodlevě mezi okamžikem, kdy došlo k nesrovnalosti, a okamžikem, kdy jsou nahlášený Komisi, přičemž tato prodleva se pohybuje v průměru od dvou a půl roku do tří let; je rovněž znepokojen tím, že některé členské státy nehlásí žádné nesrovnalosti, což by mohlo naznačovat nedostatečné úsilí o jejich odhalování;

16. je si vědom toho, že mnoho výdajů EU se řídí víceletými cykly, přičemž provádění se postupně zvyšuje ke konci programu, takže vrcholy ve vykazování nesrovnalostí se obvykle objevují v roce $n+2$ nebo $n+3$ po posledním roce cyklu; poukazuje tudíž na to, že meziroční srovnání zpráv o nesrovnalostech neposkytuje spolehlivou analýzu situace v reálném čase, ale víceletá perspektiva může omezit zkreslení; vítá přístup přijatý ke zmírnění tohoto dopadu, kdy se výsledky vykazovaného roku porovnávají s pětiletým průměrem tradičních vlastních zdrojů a s průměrem výdajů za příslušné programové období, s výjimkou ročních výdajů na přímou podporu zemědělcům a podporu trhu; zdůrazňuje však, že rozdíly v regulačních rámcích, jimiž se řídí různá programová období, mohou tato srovnání znehodnotit a eliminovat snahy o analýzu;

17. vyzývá Komisi, aby se místo na drobné formální chyby zaměřila více na závažnější problémy, jako je úmyslná manipulace s kritérii výběrových řízení s cílem upřednostnit žádosti některých uchazečů, korupce v souvislosti s výběrem uchazečů a střety zájmů obecně;

Závažné hrozby

18. je znepokojen rostoucí hrozbou pro rozpočet EU, kterou představuje organizovaná trestná činnost, včetně mafiánských organizací a oligarchických struktur; je si vědom toho, že organizované zločinecké skupiny se snaží pronikat do legální ekonomiky a dopouštět se správních nesrovnalostí zločineckými metodami, které jsou škodlivější a které je obtížnější prošetřit a napravit; poukazuje na to, že jejich způsob fungování stále častěji zahrnuje využívání vysoce kvalifikovaných zprostředkovatelů, kteří jsou schopni provádět mimořádně sofistikované a obtížně zjištěitelné podvody s fondy EU, a to tak, že nechají peníze zmizet prostřednictvím složitých finančních struktur, někdy s pomocí daňových rájů, takže je velice těžké pohyb finančních prostředků vysledovat a zpětně je získat;

19. opakuje své znepokojení nad tím, že výskyt oligarchických skupin dosáhl v posledních letech nebývalého rozsahu a že oligarchické systémy fungují často ruku v ruce s rozsáhlou korupcí, přísnou kontrolou nad sdělovacími prostředky a schopností ovlivňovat soudnictví a státní zastupitelství takovým způsobem, aby nedošlo k odhalení možné trestné činnosti a zabránilo se soudnímu stíhání;

Čtvrtek 19. ledna 2023

20. připomíná, že podvody týkající se evropských fondů mají stále častěji nadnárodní rozměr, že zločinecké organizace využívají různorodosti právních systémů k páčání podvodných činností poškozujících finanční zájmy členských států a že EU má v mezích stanovených SFEU povinnost zasahovat do protikorupčních politik a je povinna bojovat proti korupci pomocí opatření k jejímu potírání a prevenci; vyzývá proto Komisi, aby učinila vše, co je v jejích silách, pro sladění trestněprávních předpisů členských států;

21. připomíná, že nedostatek účinných právních předpisů a opatření pro boj proti organizované trestné činnosti v mnoha členských státech vytváří živnou půdu pro rostoucí počet přeshraničních činností v oblastech, které mají dopad na finanční zájmy Unie; opakuje proto své předchozí výzvy k revizi rámcového rozhodnutí Rady 2008/841/SVV ze dne 24. října 2008 o boji proti organizované trestné činnosti⁽¹⁵⁾ a svůj postoj ohledně toho, že je třeba vytvořit novou společnou definici organizované trestné činnosti, která bude odpovídat nejnovějšímu vývoji a vezme v potaz používání násilí, korupce nebo zastrasování zločineckými skupinami s cílem získat kontrolu nad hospodářskou činností nebo veřejnými zakázkami nebo ovlivnit demokratický proces; vyzývá Komisi, aby podporovala osvědčené postupy těch zemí EU, které mají pokročilý regulační rámec pro boj proti organizované trestné činnosti;

22. zdůrazňuje, že včasná spolupráce mezi vnitrostátními donucovacími orgány i mezi těmito orgány a příslušnými agenturami a subjekty EU je klíčovým prvkem účinné reakce na nadnárodní trestnou činnost s cílem chránit finanční zájmy EU; v rámci této spolupráce a reakce podporuje úsilí o dosažení pokroku ve společných politikách bojujících proti trestné činnosti související s mafií a o následování příkladu nejpečlivějších a nejzkušenějších zemí v této oblasti;

23. zdůrazňuje, že korupce, zejména korupce na vysoké úrovni, včetně orgánů a institucí EU, je obzvláště závažnou trestnou činností s potenciálem šířit se napříč hranicemi, jejíž dopad má dopad na finanční zájmy Unie a na hospodářství EU jako celek, představuje vážnou hrozbu pro demokracii, základní práva a právní stát v celé Evropě a oslabuje důvěru občanů v demokratické instituce v EU a v členských státech;

24. je zděšen tím, že nejméně dvě země mimo EU se mohly dopouštět korupce na vysoké úrovni a vyvíjet nepatřičný vliv na poslance EP, což v prosinci 2022 vedlo k trestnímu vyšetřování ze strany belgických orgánů; zdůrazňuje, že takové jednání ohrožuje zásadu demokratického zastoupení občanů v rozhodovacím procesu EU a podkopává důvěru občanů v orgány a instituce EU; požaduje v této souvislosti, aby Komise co nejdříve předložila návrh interinstitucionální dohody o zřízení orgánu EU pro etiku s nezbytnou nezávislostí a právem provádět vlastní šetření, jak požaduje Parlament od září 2021, s cílem překonat nedostatky stávajícího systému;

25. domnívá se, že je nezbytná revize služebního řádu, a zejména jeho článku 22c, aby byl uveden do souladu se směrnicí (EU) 2019/1937 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie⁽¹⁶⁾ (směrnice o oznamovatelích); vyzývá předsednictvo, aby zatím okamžitě revidovalo vnitřní pravidla Parlamentu provádějící čl. 22 písm. c) služebního řádu a uvedla je do souladu s ochrannými opatřeními stanovenými ve směrnici o oznamovatelích;

26. vyzývá Komisi, aby vypracovala výroční zprávu o korupci, kterou by pojala v podobném duchu jako již vypracovanou zprávu o podvodech, s cílem poskytnout hloubkovou analýzu strategií, postupů a nástrojů používaných členskými státy v boji proti korupci a pomoci posoudit, které oblasti jsou nejvíce ohroženy, a umožnit tak lepší zacílení zaváděných opatření jak na úrovni EU, tak na vnitrostátní úrovni;

27. zdůrazňuje úlohu Úřadu evropského veřejného žalobce, Agentury EU pro justiční spolupráci v trestních věcech (Eurojust), Europolu a úřadu OLAF v boji proti korupci; vyzývá k dalšímu posílení kapacit EPPO a OLAF a k dalšímu rozvoji jejich spolupráce; vyzývá k přijetí společných protikorupčních pravidel pro poslance EP a zaměstnance unijních institucí;

⁽¹⁵⁾ Úř. věst. L 300, 11.11.2008, s. 42.

⁽¹⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie (Úř. věst. L 305, 26.11.2019, s. 17).

Čtvrtek 19. ledna 2023

28. zdůrazňuje skutečnost, že v zájmu účinného boje proti korupci a ochrany finančních zájmů Unie by Komise a ostatní orgány a instituce EU měly zaujmout jednotný přístup k transparentnosti, neslučitelnosti funkcí, nezákonnému lobbování, situacím otáčivých dveří a střetům zájmů a současně rovněž posílit mechanismy vnitřní kontroly; vyzývá orgány a instituce EU, aby urychleně přijaly opatření k zavedení praxe minimálních „čekacích lhůt po skončení funkce“ pro vyšší úředníky EU a bývalé poslance EP, aby se zabránilo jevu „otáčivých dveří“;

29. připomíná, že oslabení nezávislosti orgánů odpovědných za monitorování a kontrolu financí v některých členských státech vážně poškozuje finanční zájmy Unie a představuje hrozbu pro právní stát;

30. je přesvědčen, že zvýšená a jednotná úroveň ochrany novinářů a oznamovatelů v celé Unii pomáhá odhalovat korupci a bránit šíření subkultury beztrestnosti, mlčení a spiklenectví a že by mělo být vynaloženo větší úsilí v tomto smyslu; zdůrazňuje důležitou úlohu sdělovacích prostředků a investigativních novinářů v boji proti korupci;

31. je toho názoru, že offshorové společnosti a organizace, které zapojují offshorové společnosti a organizace do svých vlastnických struktur, by měly být vyloučeny z využívání finančních prostředků EU;

Příjmy

32. konstatuje, že v případě tradičních vlastních zdrojů a ve srovnání s pětiletým průměrem zůstal počet nesrovnalostí v roce 2021 stabilní, zatímco dotčené částky vzrostly o 32 % u nesrovnalostí podvodného charakteru a o 13 % u nesrovnalostí podvodného charakteru;

33. konstatuje, že inspekce prováděné útvary pro boj proti podvodům a kontroly po propuštění zboží byly nejpřísnějšími nástroji pro odhalování podvodných, resp. nepodvodných nesrovnalostí a že nejčastější způsob provádění zahrnoval podhodnocování, nesprávný původ, nesprávný popis zboží a pašování;

34. konstatuje, že Čína byla i nadále zemí, odkud pocházela většina zboží postiženého nesrovnalostmi; zdůrazňuje, že řada vyšetřovaných případů, které se týkaly výrobků z Číny, jsou typickými výzvami, které přináší čínská iniciativa „Jeden pás, jedna cesta“; je znepokojen opakováním případů absorpce a obcházení opatření na ochranu obchodu a obtížemi při jejich odhalování; vyzývá Komisi, aby přijala protiopatření a intenzivně je využívala k řešení nekalého obchodu;

35. vyzývá EU a členské státy, aby spojily síly v boji proti podvodům s DPH na bázi chybějícího obchodníka uvnitř Společenství, které podle Europolu stojí 50 miliard EUR ročně na daňových ztrátách nebo až 27 % ročního rozpočtu EU; domnívá se, že toto opatření by výrazně zvýšilo objem zdrojů dostupných pro politiky EU a snížilo roční příspěvky členských států do rozpočtu EU;

36. zdůrazňuje, že výpadek příjmů z DPH je způsoben několika faktory, které se mohou v jednotlivých členských státech lišit, jako je nedostatek zdrojů, omezená digitální účinnost daňových správ nebo legislativní mezery ovlivňující účinnost kontrolních opatření zavedených v boji proti daňovým únikům a vyhýbání se daňovým povinnostem; znovu vyzývá členské státy, aby posílily správní spolupráci založenou na modelu spolupráce mezi členy Eurofiscu a mnohostranný systém varování pro boj proti podvodům v oblasti DPH s cílem rychle odhalit podvody kolotočového typu;

37. zdůrazňuje skutečnost, že úřad EPPO má pravomoc vyšetřovat závažné trestné činy proti společnému systému DPH, pokud jsou spojeny s územím dvou nebo více členských států a představují celkovou ztrátu nejméně 10 milionů EUR, a že tím, že působí jako jediný nadnárodní úřad veřejného žalobce, boj proti podvodům v oblasti DPH nebývale zefektivňuje; zejména bere na vědomí, že v roce 2021 úřad EPPO vyšetřil 91 takových případů s odhadovanými ztrátami ve výši 2,5 miliardy EUR; vítá druhou zprávu Komise, zveřejněnou dne 16. září 2022, týkající se provádění směrnice o ochraně finančních zájmů (COM(2022)0466), která se rovněž zaměřuje na vhodnost prahové hodnoty pro DPH ve výši 10 milionů EUR;

Výdaje

38. konstatuje, že podle zprávy o ochraně finančních zájmů za rok 2021 zůstala úroveň kontrol a auditů výdajů vysoká, a to i přes flexibilitu zavedenou za účelem řešení krize způsobené pandemií COVID-19, a že opatření zavedená ke zmírnění rizik vyplývajících z omezení auditů a kontrol souvisejících s pandemií byla spolehlivá a účinná;

Čtvrtek 19. ledna 2023

39. žádá Komisi, aby zveřejnila zprávy o auditu a jejich zjištění před koncem prováděcího období, které může trvat několik let; domnívá se, že veřejnost má právo vědět o opatřeních, která musí členské státy přijmout na ochranu rozpočtu EU;

40. konstatuje, že pokud jde o zemědělství, analýza ve zprávě o ochraně finančních zájmů za rok 2021 potvrzuje velmi nízký výskyt oznámených podvodů v poměru k vyplacení přímých plateb, přičemž nejvyšší úroveň byla zaznamenána u tržních opatření v odvětví ovoce a zeleniny a souvisejících s propagací zemědělských produktů; bere však na vědomí postupný nárůst nesrovnalostí podvodného charakteru v oblasti rozvoje venkova v programovém období 2014–2020;

41. zdůrazňuje, že je třeba důsledně uplatňovat nový mechanismus sociální podmíněnosti, který byl zaveden v rámci poslední reformy SZP a který dotace propojuje s pracovními a zaměstnaneckými normami; připomíná zásadní význam tohoto nového mechanismu na ochranu finančních zájmů EU a žádá, aby jak členské státy, tak Komise zavedly odpovídající opatření v tomto ohledu;

42. konstatuje, že v případě fondů ESI provádějících politiku soudržnosti odpovídal počet nesrovnalostí podvodného charakteru oznámených za programové období 2014–2020 počtu těchto nesrovnalostí za programové období 2007–2013, zatímco počet nesrovnalostí nepodvodného charakteru klesl; se znepokojením konstatuje, že finanční částky, kterých se týkaly nesrovnalosti podvodného charakteru v souvislosti s politikou soudržnosti v roce 2021, vzrostly ve srovnání s pětiletým průměrem v letech 2017–2021 o 186 %;

43. se znepokojením konstatuje, že v případě ESI fondů se většina nesrovnalostí podvodného charakteru ohledně etiky a integrity týkala střetu zájmů, a zdůrazňuje, že je důležité, aby Komise naléhavě vyzvala všechny členské státy, aby zajistily, že budou mít přísná pravidla proti střetu zájmů;

44. vyzývá Komisi, aby urychleně zajistila provedení článku 61 nařízení (EU, Euratom) 2018/1046⁽¹⁷⁾ (finanční nařízení) o střetech zájmů, který zakazuje, aby osoby nebo vnitrostátní orgány zapojené do plnění rozpočtu podnikaly kroky, které by mohly uvést jejich vlastní zájmy do konfliktu se zájmy Unie; považuje za nezbytné, aby Komise vyhodnotila praktické důsledky ustanovení článku 61 a zvážila možný další postup;

45. konstatuje, že v oblasti ESI fondů byla nejčastěji hlášenými nepodvodnými nesrovnalostmi porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek, ale pouze ve 4 % těchto případů byly odhaleny podvody; domnívá se, že větší transparentnost při zadávání veřejných zakázek by zajistila lepší řízení zdrojů; zastává názor, že omezení počtu jednotlivých nabídek tím, že se na ně zaměří kontroly ex post, podpora zavádění elektronických systémů zadávání veřejných zakázek a poskytování odborné přípravy v oblasti zadávání veřejných zakázek mikropodnikům a malým a středním podnikům by pomohlo zvýšit účast a usnadnit veřejný dohled a kontroly, posílit hospodářskou soutěž v oblasti veřejných zakázek a umožnit účinnější využívání finančních prostředků EU při zadávání veřejných zakázek a zároveň snížit riziko podvodů a nesrovnalostí;

46. konstatuje, že analýza nesrovnalostí upozorňuje na rizika v souvislosti s ekologickou transformací pro investice do energetické účinnosti, zásobování pitnou vodou, nakládání s odpady, energie z obnovitelných zdrojů (zejména solární energie) a předcházení rizikům; bere na vědomí, že rizika, která souvisejí s digitální transformací, se týkají služeb a aplikací pro malé a střední podniky, pokud jde o počet nesrovnalostí, a služeb a aplikací pro elektronickou veřejnou správu, pokud jde o dotčené finanční částky;

47. vyzývá všechny členské státy, aby zachovaly vysokou úroveň kontrol a monitorování výdajů na mimořádné situace a aby v případě kontrol prováděných ex post pro naléhavé postupy posuzovaly zadávání veřejných zakázek v mimořádných situacích případ od případu; vyzývá členské státy, aby konečně dokončily přechod na postupy elektronického zadávání veřejných zakázek;

⁽¹⁷⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014, (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1).

Čtvrtek 19. ledna 2023

48. konstatuje, že v případě přímého řízení počet zjištěných nesrovnalostí podvodného charakteru od roku 2016 klesl a že navzdory nepatrnému nárůstu v roce 2021 zůstal v předchozích čtyřech letech stabilní, zatímco nesrovnalosti nepodvodného charakteru se nadále snižovaly, přičemž rok 2021 byl rokem s nejnižšími údaji, pokud jde o počet případů i dotčené částky; s uspokojením konstatuje, že zpětné získání finančních prostředků se drží na pozitivní úrovni;

49. připomíná, že transparentnost hraje klíčovou úlohu při správě veřejných prostředků, a to jako odrazující faktor a i tím, že posiluje důvěru občanů; vyzývá Komisi a členské státy, aby vyvinuly větší úsilí o posílení transparentnosti při využívání finančních prostředků, včetně informací o konečných příjemcích;

50. poukazuje na to, že k odhalování podvodů přispívá analýza rizik stále jen okrajově; bere na vědomí důležitou a stále rostoucí úlohu informací od občanské společnosti (včetně informací zveřejněných ve sdělovacích prostředcích) v této oblasti; zdůrazňuje, že je důležité tyto cenné zdroje informací chránit, neboť často čelí výhrůžkám, a dokonce riskují své životy; vyzývá Komisi, aby co nejdříve navrhla právní předpisy proti strategickým žalobám proti účasti veřejnosti (SLAPP), které jsou často využívány k umlčení osob, které oznamují podvody a nesrovnalosti, jak již dříve požadoval Parlament ve svém usnesení ze dne 11. listopadu 2021 o posílení demokracie a svobody a plurality sdělovacích prostředků v EU: nevhodné využívání občanskoprávních a trestněprávních žalob k umlčení novinářů, nevládních organizací a občanské společnosti ⁽¹⁸⁾;

51. je přesvědčen, že pakty o integritě umožňují větší transparentnost, odpovědnost a řádnou správu věcí veřejných tím, že podporují monitorování podporované občanskou společností při zadávání veřejných zakázek; vyzývá Komisi, aby vybízela k využívání tohoto nástroje a prosazovala jej v programech na období 2021–2027, které jsou v současné době navrhovány a posuzovány, a to tím, že členským státům poskytne podporu a pokyny, aby je mohly postupně začleňovat do těchto programů;

52. konstatuje, že navzdory oznámenému údaji zůstává podíl případů podezření z podvodu, které nevedly k odsouzení, vysoký, zatímco podíl případů, u nichž byl podvod zjištěn, je nízký, což naznačuje, že je třeba více investovat do vyšetřování a stíhání těchto případů; konstatuje, že průměrný počet žalob na základě doporučení úřadu OLAF členským státům se v období mezi lety 2017 a 2021 snížil na pouhých 35 %; žádá úřad OLAF a Komisi, aby ve spolupráci s členskými státy systematicky sledovaly a určily, proč vydaná doporučení nevedla k zahájení soudního řízení;

53. zdůrazňuje, že je třeba řešit nedostatek informací o vlastnicích a vlastnické struktuře společností nebo skupin společností s cílem zajistit větší transparentnost stávajícího rozdělování finančních prostředků a pomoci výrazně zlepšit účinné odhalování nesrovnalostí;

54. žádá členské státy, aby shromažďovaly údaje o konečných příjemcích finančních prostředků a na požádání je zpřístupnily;

IT podpora

55. vítá návrhy Komise týkající se povinného využívání jednotného integrovaného informačního systému pro vytěžování údajů a hodnocení rizik, většího rozsahu a účinnosti systému včasného odhalování rizik a vylučování hospodářských subjektů (EDES) a většího využívání digitalizace a technologií ke zvýšení účinnosti a kvality kontrol a auditů; domnívá se, že tato opatření by posílila reakci na zvýšené riziko závažných nesrovnalostí, které se vyskytují po naléhavém poskytnutí finančních prostředků pod tlakem mimořádných situací;

56. zdůrazňuje, že systém EDES, který představuje černou listinu EU, má obrovský potenciál poukázat na osoby a společnosti, které zneužívají finanční prostředky EU; vítá návrh Komise ⁽¹⁹⁾ na změnu finančního nařízení, aby systém EDES byl posílen a mohl být uplatňován nejen v přímém řízení, ale také v nepřímém a sdíleném řízení;

⁽¹⁸⁾ Úř. věst. C 205, 20.5.2022, s. 2.

⁽¹⁹⁾ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 16. května 2022, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Evropské unie (COM(2022)0223), který předložila Komise.

Čtvrtek 19. ledna 2023

57. zdůrazňuje, že je zapotřebí, aby byl jednotný integrovaný informační systém povinný co nejdříve, aniž by se čekalo na příští VFR, jak je rovněž uvedeno ve stanovisku Evropského účetního dvora 06/2022 ze dne 27. října 2022 ⁽²⁰⁾;

58. vítá pokračující podporu členských států ze strany Komise prostřednictvím programu na podporu strukturálních reforem a Nástroje pro technickou podporu; vyjadřuje svou podporu financování projektu CORE, jehož cílem je vypracovat postup pro výpočet rizika korupce při zadávání veřejných zakázek během pandemie a zlepšit včasné odhalování rizika korupce;

59. vítá rozhodnutí přijaté Poradním výborem pro koordinaci boje proti podvodům (COCOLAF) o zřízení skupiny odborníků, která se bude věnovat využívání nástrojů IT na ochranu zdrojů Nástroje pro oživení a odolnost;

60. vyzývá Komisi, aby prozkoumala možnost využití umělé inteligence k ochraně finančních zájmů EU;

Struktura EU pro boj proti podvodům: vnitřní složky (OLAF, EPPO, Europol, Eurojust, Komise, EÚD a EIB)

61. zdůrazňuje skutečnost, že struktura EU pro boj proti podvodům je komplexní institucionální architekturou určenou k odhalování, prevenci a potírání podvodů a jiných forem pochybení poškozujících finanční zájmy EU, která je založena na vícevrstevné síti spolupráce: první vrstva je založena na horizontální spolupráci mezi orgány, institucemi a jinými subjekty EU, zatímco ostatní úrovně jsou založeny na vertikálních vztazích mezi orgány EU a vnitrostátními orgány a mezi orgány EU a mezinárodními organizacemi;

62. zdůrazňuje, že orgány EU mají pro ochranu finančních zájmů Unie a boj proti podvodům přidanou hodnotu, neboť překonávají omezení vnitrostátních systémů, zejména pokud jde o trestnou činnost překračující hranice, jak ukazují provozní výsledky úřadu EPPO a úřadu OLAF; zdůrazňuje úlohu úřadu EPPO, agentury Eurojust, Europolu a úřadu OLAF v boji proti korupci;

63. vítá zahájení činnosti úřadu EPPO dne 1. června 2021 jako poslední součásti plánované struktury EU pro boj proti podvodům; konstatuje, že v první polovině roku své operační činnosti obdržel úřad EPPO 2 832 zpráv a zahájil 576 vyšetřování; bere na vědomí, že pokud jde o výnosy z trestné činnosti, bylo přijato 81 opatření za účelem navrácení ve 12 zúčastněných členských státech a že úřad EPPO požadoval navrácení celkem 154,3 milionu EUR, přičemž skutečně bylo navrženo 147 milionů EUR;

64. chválí úřad EPPO za nastolení atmosféry důvěry u občanů a vyzývá Komisi a členské státy, aby posílily svou spolupráci s cílem umožnit plnohodnotné provádění mandátu úřadu EPPO; v této souvislosti připomíná, že na jedné straně je třeba zvýšit míru odhalení v členských státech a že spolupráce s úřadem OLAF hraje klíčovou úlohu ve strukturách EU pro boj proti podvodům; připomíná rovněž různé kritické nedostatky zjištěné v nařízení o Úřadu evropského veřejného žalobce, které je třeba co nejdříve řešit; vyzývá Komisi, aby urychleně přijala opatření v reakci na žádosti úřadu EPPO o plnění rozpočtu, aby se úřad EPPO mohl stát plně efektivním a nezávislým úřadem veřejného žalobce;

65. bere na vědomí připomínky a úvahy evropského nejvyššího žalobce ohledně potřeby změnit nařízení o úřadu EPPO; vyzývá Komisi, aby se zapojila do diskuse s úřadem EPPO s cílem určit potřebná zlepšení, která posílí jeho operační účinnost; připomíná, že úřad EPPO je nezávislým orgánem Unie a neměl by být považován za agenturu, neboť to by mělo dopad na jeho nezávislost a účinnost; konstatuje, že v nařízení o úřadu EPPO existuje několik dalších ustanovení, která mají dopad na jeho činnost, a tudíž na ochranu finančních zájmů EU, a žádá Komisi, aby navrhla řešení ke zlepšení situace a podala Parlamentu v souladu s čl. 119 odst. 1 nařízení o úřadu EPPO zprávu;

⁽²⁰⁾ Stanovisko 06/2022 (podle čl. 322 odst. 1 Smlouvy o fungování EU) k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie (Úř. věst. C 446, 24.11.2022, s. 26). Úplné znění stanoviska je k dispozici na adrese https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/OP22_06/OP_Rcast_CS.pdf.

Čtvrtek 19. ledna 2023

66. hluboce lituje skutečnosti, že se na činnosti úřadu EPPO stále odmítá podílet pět členských států, konkrétně Polsko, Maďarsko, Švédsko, Dánsko a Irsko;

67. vyjadřuje politování nad tím, že účast členských států v úřadu EPPO není povinná; opakovaně vyzývá tyto zbývající členské státy, aby se k úřadu EPPO připojily co nejdříve; vyzývá Komisi, aby k účasti v úřadu EPPO motivovala pozitivními opatřeními;

68. zdůrazňuje, že právní rámce úřadu OLAF a úřadu EPPO jasně stanoví, že oba úřady mají úzce spolupracovat a zároveň respektovat své individuální mandáty, pravomoci a kompetence; v této souvislosti konstatuje, že úřad OLAF zahájil v roce 2021 26 doplňujících vyšetřování a provedl osm podpůrných operací; poznamenává, že úřad OLAF předal úřadu EPPO 167 spisů, které se týkaly především sdíleného řízení (63) a přímých výdajů (34) a ve stejném počtu případů týkajících se vnitřního a mezinárodního vyšetřování (v obou případech 25 případů); oceňuje, že toto předání vedlo k tomu, že úřad EPPO zahájil 85 trestních vyšetřování a že tyto případy se týkají odhadované celkové ztráty pro rozpočet EU ve výši 2,2 miliardy EUR; vybízí úřad OLAF i úřad EPPO, aby nadále posilovaly vzájemnou spolupráci;

69. konstatuje, že úřad OLAF aktivně spolupracuje s EÚD, Eurojustem a Europol; vítá společné úsilí úřadu OLAF a Europolu o posouzení hrozeb a zranitelných míst Nástroje pro oživení a odolnost a jejich spolupráci s dalšími útvary Komise pověřenými dohledem nad Nástrojem pro oživení a odolnost (generální ředitelství pro hospodářské a finanční záležitosti a generální sekretariát Komise); oceňuje společnou zprávu úřadu OLAF a Europolu nazvanou „Posouzení hrozeb pro fond NextGenerationEU (NGEU)“;

70. oceňuje pracovní ujednání mezi Europol a úřadem EPPO, které vstoupilo v platnost dne 19. ledna 2021; konstatuje, že dne 3. září 2021 byla rovněž podepsána pracovní ujednání týkající se rámce pro spolupráci mezi úřadem EPPO a Účetním dvorem;

71. je si vědom toho, že úřad EPPO a skupina Evropské investiční banky (EIB) rovněž podepsaly pracovní ujednání, která zaručují, že EIB bude moci hladce předávat informace spadající do působnosti úřadu EPPO dříve, než generální inspektorát EIB podnikne jakékoli kroky;

72. vyzývá k užší spolupráci s Eurojustem; vítá sdílení odborných znalostí a výměny mezi účastníky seminářů a dalších prezentací, domnívá se však, že příspěvek Eurojustu by měl být posouzen a definován v rámci struktury boje proti podvodům, přičemž je třeba vycházet z jeho doplňkovosti s úřadem EPPO a potvrdit součinnost vyplývající z jeho spolupráce s úřadem OLAF;

73. vítá zahájení operace Sentinel a Fórum pro prosazování práva Next Generation EU, což je společná iniciativa vedená společně Europol a Itálií, která sdružuje Europol, úřady EPPO a OLAF, Eurojust, Agenturu EU pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva a členské státy tím, že poskytuje fórum pro sdílení zpravodajských informací a koordinaci operací zaměřených na boj proti pronikání organizované trestné činnosti do legální ekonomiky a na ochranu stimulačního balíčku NGEU se zvláštním zaměřením na korupci, daňové úniky, zpronevěru a praní peněz; domnívá se, že pro účinné řešení hrozby, kterou představuje organizovaná trestná činnost, je klíčová výměna osvědčených postupů a rozvoj společných a koordinovaných strategií;

74. připomíná, že úřad OLAF byl vytvořen nejen proto, aby vedl vnitřní vyšetřování, ale také aby podporoval členské státy při vnějších vyšetřováních; připomíná, že zásada subsidiarity brání úřadu OLAF v zahájení vyšetřování v případech, kdy je vhodnější, aby jednaly členské státy, avšak nebrání mu v tom, aby prováděl analýzy opakujících se případů, trendů a vzorců nebo aby stavěl na posílené spolupráci a úspěšných opatřeních vyplývajících z jeho schopnosti odhalovat tyto jevy;

75. bere na vědomí mimořádně úzkou operativní koordinaci mezi úřadem OLAF, Úřadem Evropské unie pro duševní vlastnictví, Interpolem a Světovou celní organizací (WCO), pokud jde o celní záležitosti; vyjadřuje politování nad nedostatky systémů varování členských států;

76. je si vědom toho, že dne 18. června 2021 podepsaly Komise a úřad EPPO správní ujednání pro provádění vzájemných informačních a konzultačních povinností stanovených v čl. 103 odst. 2 nařízení o úřadu EPPO, podle nichž může úřad EPPO účinněji vyšetřovat a stíhat trestné činy poškozující rozpočet EU a útvary Komise mohou zajistit vhodná správní, finanční a disciplinární opatření navazující na vyšetřování úřadu EPPO, včetně preventivních opatření na ochranu rozpočtu EU;

Čtvrtek 19. ledna 2023

77. vyjadřuje politování nad tím, že v roce 2021 byl úřad EPPO z celkového rozpočtu ve výši 44,9 milionu EUR nucen vrátit 9,5 milionu EUR (přibližně 20 %) do rozpočtu EU poté, co požádal o dodatečné zdroje na nábor statutárních zaměstnanců od rozpočtového orgánu a získal je, protože Komise neudělila schválení pro jejich přijetí;

78. je toho názoru, že úřad OLAF by měl rovněž sledovat opatření přijatá v návaznosti na jeho finanční doporučení, aby je mohl porovnat s částkami, které Komise na konci řízení získá zpět, a měl by proto přispívat k celkovému monitorování zpětného získávání finančních prostředků;

79. opakuje své obavy týkající se stálého nedostatku zaměstnanců v úřadech OLAF a EPPO, Europolu a Eurojustu a jejich nedostatku finančních a lidských zdrojů, vzhledem k tomu, že potřebují odpovídající a předvídatelný rozpočet, aby mohly organizovat a vykonávat práci podle svých nejlepších schopností; zdůrazňuje, že jejich pracovní zátěž se nyní ještě zvýšila v důsledku přijetí nástroje NGEU a poskytnutí mimořádných fondů na podporu Ukrajiny; opakuje svou výzvu k zajištění dostatečných zdrojů pro tyto instituce a agentury EU a v této souvislosti připomíná Komisi a Radě, že každé euro vynaložené na vyšetřování a boj proti podvodům se vrací do rozpočtu EU;

80. žádá Komisi, aby zvýšila finanční a lidské zdroje úřadů EPPO a OLAF tak, aby mohly řešit problémy, které vyplynou z výdajů mimořádně rozsáhlého fondu na podporu oživení; žádá úřady EPPO a OLAF, aby se vyvarovaly vzájemnému překrývání práce a zpožděním v řízeních; je toho názoru, že úřady OLAF a EPPO by se měly vzájemně doplňovat a svá příslušná vyšetřování zaměřit na oblasti, v nichž druhá instituce nemá žádné pravomoci;

81. vyzývá Komisi, aby zavedla mechanismus, který by malým a středním podnikům umožňoval podávat stížnosti přímo Komisi, kdykoli se budou potýkat s rozsáhlou korupcí, vážným zneužíváním pravomocí ze strany vnitrostátních orgánů, neoprávněným nebo předpojatým zacházením v nabídkových řízeních nebo při rozdělování dotací, nátlakem nebo zastrasováním ze strany zločineckých struktur, organizovanou trestnou činností nebo oligarchickými strukturami nebo jiným závažným porušováním jejich práv;

82. uznává zásadu důvěrnosti vyšetřování úřadu OLAF; je však toho názoru, že existuje zastřešující veřejný zájem a že občané EU mají rovněž právo na přístup ke zprávám a doporučením týkajícím se uzavřených vyšetřování provedených úřadem OLAF a následných vnitrostátních řízení, jak rozhodl SDEU ve věci T-517/19; žádá proto úřad OLAF, aby vytvořil mechanismus pro zveřejňování zpráv a doporučení, u nichž již neexistuje legitimní důvod pro zachování zásady důvěrnosti;

83. opakuje svůj požadavek, aby úřad OLAF zavedl kvůli větší transparentnosti mechanismus, který s ohledem na důvěrnost jeho vyšetřování umožní na požádání přístup k jeho zprávám z vyšetřování a doporučením, jež jsou často ve významném veřejném zájmu;

84. vítá cílený přezkum akčního plánu doprovázejícího strategii Komise pro boj proti podvodům, kterou iniciovala Komise, a vyzývá Komisi, aby zohlednila návrhy předložené v tomto dokumentu a v předchozích usneseních Parlamentu o otázkách ochrany finančních zájmů;

Struktura EU pro boj proti podvodům: vnější složky (členské státy, koordinační služby pro boj proti podvodům, vnitrostátní strategie boje proti podvodům, Program Unie pro boj proti podvodům, právní stát)

85. zdůrazňuje důležitou úlohu, kterou hrají členské státy při ochraně finančních zájmů Unie; je si vědom toho, že podle nového modelu provádění přijatého v rámci Nástroje pro oživení a odolnost nesou členské státy větší odpovědnost za předcházení podvodům, korupci, střetům zájmů a dvojímu financování a boj proti nim; domnívá se však, že evropská úroveň ochrany má rovněž zásadní význam pro ochranu finančních zájmů EU a že účinná spolupráce mezi EU a vnitrostátními orgány má zásadní význam pro řádné provádění;

86. vyzývá členské státy zapojené v úřadu EPPO, aby úřadu poskytly nezbytnou podporu (podpurný personál a vhodné pracovní podmínky pro evropské pověřené žalobce, přístup k databázím, policisty, urychlenou spolupráci daňových a celních orgánů atd.), aby mohl optimalizovat svou efektivitu při ochraně rozpočtů EU a členských států;

Čtvrtek 19. ledna 2023

87. vybízí členské státy, aby zaujaly proaktivní přístup k ochraně finančních zájmů Unie využíváním údajů ze všech dostupných zdrojů, analýzou údajů a výměnou informací, a to i s donucovacími orgány a Komisí, s cílem včas identifikovat a řešit nově vznikající rizika a trendy v oblasti podvodů;

88. vítá analýzu obsaženou ve zprávě o ochraně finančních zájmů za rok 2021 a vyzývá vnitrostátní orgány, aby ji zohlednily ve svých kontrolních činnostech;

89. připomíná své obavy z nadměrné byrokratické zátěže vnitrostátních orgánů; vyzývá Komisi, aby při určování toho, které ukazatele a údaje jsou skutečně relevantní, nezbytné a přiměřené, si vždy kladla za cíl snížit počet ukazatelů potřebných pro účely auditu a kontroly;

90. žádá Komisi, aby při přezkumu finančního nařízení posílila ustanovení o střetu zájmů tak, aby zahrnovala přípravu rozpočtu veřejnými činiteli;

91. vyzývá Irsko a Polsko, aby okamžitě zahájily spolupráci s úřadem EPPO na základě stávajících smluv o vzájemné právní pomoci a právních předpisů, a zdůrazňuje, že stávající nedostatečná vzájemná spolupráce je v rozporu s povinnostmi loajální spolupráce (článek 13 SEU) a specifickým cílem a souvisejícími povinnostmi členských států ohledně účinné ochrany finančních zájmů Unie (článek 325 SFEU);

92. je přesvědčen, že nerovnoměrné a roztržité právní předpisy, kontrolní mechanismy, digitalizace údajů a systémy podávání zpráv v členských státech představují překážku pro účinnou ochranu finančních zájmů Unie a brání srovnatelnosti, hodnocení a mapování rozsahu, povahy a příčin podvodů v EU; zdůrazňuje, že zejména rozdílné provádění směrnice o ochraně finančních zájmů ve spojení s pravidly stanovenými v článku 25 nařízení o úřadu EPPE znemožňují úřadu EPPE vykonávat své pravomoci v některých členských státech (například pokud jde o převaděčství a situace, kdy se financování na vnitrostátní a unijní úrovni překrývají), což vytváří mezery ve struktuře boje proti podvodům;

93. zdůrazňuje, že je třeba zajistit naprostou transparentnost převodů a půjček v rámci Nástroje pro oživení a odolnost, aby úřad EPPO a/nebo úřad OLAF mohly stíhat veškeré potenciální podvody poškozující finanční zájmy EU; vyzývá Komisi, aby zajistila, že Parlament bude mít plný přístup ke všem relevantním informacím;

94. konstatuje, že provedení směrnice o ochraně finančních zájmů do vnitrostátního práva je předpokladem pro to, aby Úřad evropského veřejného žalobce a jeho partneři mohli účinně provádět vyšetřování a stíhání; vítá první zprávu Komise o provedení směrnice, která byla zveřejněna dne 6. září 2021; konstatuje, že od té doby a navzdory provedení směrnice všemi členskými státy zahájila Komise řízení o nesplnění povinnosti proti 17 členským státům kvůli nesprávnému provedení směrnice o ochraně finančních zájmů ⁽²¹⁾;

95. připomíná, že bylo zahájeno 18 řízení o nesplnění povinnosti kvůli nesprávnému provedení směrnice (EU) 2018/843 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu ⁽²²⁾; poukazuje na to, že lhůta pro provedení směrnice o oznamovatelích byla 17. prosince 2021 a že k tomuto datu ji provedlo pouze pět členských států, zatímco další čtyři přijaly v roce 2022 konkrétní právní předpisy; vybízí Komisi, aby podnikla veškeré další kroky nezbytné k zajištění účinného dodržování ze strany členských států;

96. se znepokojením konstatuje, že Komise zahájila řízení o nesplnění povinnosti proti 15 členským státům, které neprovedly směrnici o oznamovatelích;

⁽²¹⁾ Do konce roku 2021 bylo uzavřeno 13 ze 14 řízení zahájených v roce 2019. Při následné kontrole souladu posoudily útvary Komise slučitelnost těchto oznámených vnitrostátních prováděcích opatření s ustanoveními a povinnostmi ze směrnice. V prosinci 2021 zahájila Komise proti dalším osmi členským státům řízení o nesplnění povinnosti z důvodu nesprávného provedení.

⁽²²⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/843 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu a směrnice 2009/138/ES a 2013/36/EU (Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 43).

Čtvrtek 19. ledna 2023

97. připomíná, že účinný boj proti praní peněz má zásadní význam pro ochranu finančních zájmů Unie a pro zajištění zpětného získání finančních prostředků v plné míře;

98. je znepokojen, že celá řada členských států nepodniká dostatečné množství kroků, což brání vytvoření jednotnějších podmínek v oblasti boje proti podvodům;

99. je si vědom toho, že 1. ledna 2021 vstoupil v platnost Program Unie pro boj proti podvodům (UAFP), který nahradil program Hercule III⁽²³⁾; konstatuje, že nový program UAFP přepracovává a slučuje zdroje financování programu Hercule III, informačního systému pro boj proti podvodům a systému pro řízení nesrovnalostí s cílem posílit koordinaci a součinnost; poznamenává, že úřad OLAF hraje při jeho provádění vedoucí úlohu;

100. připomíná, že koordinační služby pro boj proti podvodům (AFCOS) jsou v každém členském státě požadavkem a že by měly usnadňovat účinnou spolupráci a sdílení informací s úřadem OLAF; vyjadřuje však politování nad tím, že ne všechny členské státy účinně pověřují své služby AFCOS koordinací boje proti podvodům a korupci poškozujícím finanční zájmy EU; trvá na tom, že účinné koordinace na vnitrostátní a unijní úrovni lze dosáhnout přijetím vnitrostátní strategie boje proti podvodům, která jasně přidělí úkoly a definuje postupy a povinnosti;

101. oceňuje, že podpora Komise členským státům, aby přijaly vnitrostátní strategii boje proti podvodům, vedla k trvalému nárůstu počtu přijatých strategií; konstatuje, že do konce roku 2021 přijalo nebo aktualizovalo vnitrostátní strategii boje proti podvodům 17 členských států (oproti 10 v roce 2019 a 14 v roce 2020); konstatuje, že čtyři z deseti členských států, které vnitrostátní strategii boje proti podvodům dosud nepřijaly, uvedly, že strategii právě připravují nebo ji brzy přijmou; vyjadřuje politování nad tím, že navzdory tomu, že ve srovnání s rokem 2020 došlo ke zlepšení, šest členských států vnitrostátní strategii boje proti podvodům ještě zdaleka nepřijalo;

102. trvá na tom, že i v členských státech, které již takové strategie přijaly, je třeba provést revizi, která by odrážela nové prostředí boje proti podvodům, včetně nových výzev, jakož i vývoj systémů; zdůrazňuje, že úřad EPPO funguje od června 2021 a nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost bylo přijato v únoru 2021 a že se naskytá příležitost zohlednit nová významná rizika, jako jsou rizika spojená s pandemií COVID-19 a prováděním plánů pro oživení a odolnost;

103. konstatuje, že Komise ve své zprávě o ochraně finančních zájmů za rok 2021 doporučila, aby členské státy přijaly nebo pozměnily vnitrostátní strategie boje proti podvodům s cílem řešit rizika spojená s Nástrojem pro oživení a odolnost; je si vědom toho, že přijímání vnitrostátních strategií boje proti podvodům v členských státech by měly podle bodu 37 akčního plánu Komise pro strategii boje proti podvodům podporovat také útvary Komise⁽²⁴⁾; vyzývá Komisi a úřad OLAF, aby zvážily poskytování podpory a poradenství členským státům strukturovanějším způsobem na základě průřezového přístupu a aby za tímto účelem aktualizovaly pokyny týkající se služeb AFCOS, které byly původně formulovány v roce 2015 a které již nejsou dostatečné k tomu, aby účinně pomáhaly vnitrostátním orgánům při vytváření dobře strukturované koordinační služby; dále žádá Komisi, aby orgánu příslušnému k udělení absolutoria předložila podrobné vysvětlení probíhající práce v tomto ohledu;

104. je si vědom toho, že Komise ve své zprávě o ochraně finančních zájmů za rok 2020 vydala cílená doporučení členským státům s cílem posílit spolupráci a rámce vnitřní kontroly; konstatuje, že byla věnována pozornost posuzování a řízení rizik, shromažďování a analýze údajů o nesrovnalostech a podvodech a využívání integrovaných a interoperabilních informačních a monitorovacích systémů pro provádění Nástroje pro oživení a odolnost a činností financovaných z rozpočtu EU; vyjadřuje politování nad tím, že ne všechny členské státy tato doporučení provedly, a konstatuje, že některé z nich to systematicky odmítají; žádá Komisi, aby posílila svá monitorovací opatření pro ty členské státy, které doporučení týkající se ochrany finančních zájmů neprovedly;

⁽²³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/785 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zavádí Program Unie pro boj proti podvodům a zrušuje nařízení (EU) č. 250/2014 (Úř. věst. L 172, 17.5.2021, s. 110).

⁽²⁴⁾ Pracovní dokument útvarů Komise ze dne 20. září 2021 nazvaný „Stav provádění akčního plánu strategie Komise proti podvodům v červnu 2021“ (SWD(2021)0262).

Čtvrtek 19. ledna 2023

105. vítá přijetí nařízení o podmíněnosti; opakuje, že toto nařízení vstoupilo v platnost dne 1. ledna 2021; vítá rozsudky SDEU ze dne 16. února 2022 ve věci žalob podaných dvěma státy proti mechanismu podmíněnosti dodržováním zásad právního státu a jeho závěry, které potvrzují, že EU má v členských státech skutečně pravomoc v oblasti právního státu a že mechanismus podmíněnosti dodržováním zásad právního státu je v souladu s právem EU;

106. připomíná, že neúčinná nebo opožděná spolupráce členských států s úřady EPPO a OLAF nebo absence této spolupráce je důvodem pro přijetí opatření podle nařízení o podmíněnosti; vyzývá proto úřady EPPO a OLAF, aby informovaly o každém případě, kdy členské státy nesplnily svou povinnost informovat, pomáhat, uskutečňovat vhodné kroky a přijímat preventivní opatření a zajistit vhodná a včasná následná opatření v návaznosti na zprávy a doporučení;

107. poukazuje na to, že nařízení o podmíněnosti je trvalým nástrojem, který se uplatňuje nad rámec daného VFR a je použitelný plošně jako předpoklad pro přístup ke všem finančním prostředkům EU;

108. připomíná, že předpokladem pro získání přístupu k finančním prostředkům je dodržování zásad právního státu a článku 2 SEU, že se na finanční prostředky Nástroje pro oživení a odolnost v plném rozsahu vztahuje mechanismus podmíněnosti dodržováním zásad právního státu, jak je výslovně stanoveno v článku 8 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, a že z Nástroje pro oživení a odolnost nesmí být financována žádná opatření, která jsou v rozporu s hodnotami EU zakotvenými v článku 2 SEU;

109. domnívá se, že nařízení o podmíněnosti je schopno dostatečně zabránit nebo napravit zhoršení stavu demokracie, pouze pokud bude využíváno včas a za přísných a jasných podmínek a pokud bude důsledně monitorováno provádění vnitrostátních nápravných opatření;

110. vyjadřuje hluboké politování nad tím, že v rámci mechanismu podmíněnosti dodržováním zásad právního státu předložila Komise Maďarsku jako nápravná opatření 17 podmínek, které nestačí k napravení závažného narušení právního státu; vyjadřuje politování nad tím, že Komise nepožadovala další podstatné změny a záruky s cílem obnovit nezávislost soudnictví, snížit míru korupce a zaručit přiměřenou ochranu finančních zájmů EU;

111. trvá na tom, že dodržování zásad právního státu ze strany členských států je předpokladem pro řádné finanční řízení obecně, a zejména pro účinné a účelné řízení zdrojů EU; domnívá se, že porušování těchto zásad proto představuje vážné nebezpečí pro finanční zájmy Unie; vítá rozsudky SDEU⁽²⁵⁾, které nedávno zdůraznily jasný vztah mezi dodržováním zásad právního státu a účinným plněním rozpočtu Unie; opakuje, že pouze posílením struktury EU pro boj proti podvodům lze účinně a účelně uskutečňovat a posilovat ochranu finančních zájmů EU tím, že se překonají přirozené limity vnitrostátních systémů, které jsou překážkou při řešení finanční trestné činnosti, jež se stále častěji stává nadnárodní formou pochybení; zastává názor, že soulad s právem EU může zajistit pouze účinný soudní přezkum, jak uvedl SDEU, a sice že výdaje „nemohou být plně zaručeny při neexistenci účinného soudního přezkumu, který by zajistil dodržování unijního práva, přičemž je třeba upřesnit, že existence takového přezkumu jak v členských státech, tak na úrovni Unie nezávislé soudy, je nedílnou součástí právního státu“⁽²⁶⁾;

112. zdůrazňuje negativní dopady korupce na práva občanů; znovu opakuje své doporučení, aby se EU stala členem Skupiny států proti korupci (GRECO), neboť neexistují žádné právní překážky bránící jejímu plnému členství; vyzývá proto Komisi, aby doporučila Radě uzavřít se skupinou GRECO mezinárodní dohodu s cílem stanovit její členství; žádá Radu, aby zaujala ke členství EU ve skupině GRECO jasný postoj a upřesnila, zda je některý stát či státy proti, a pokud ano, který nebo které;

⁽²⁵⁾ Rozsudek ze dne 16. února 2022, *Maďarsko v. Evropský parlament a Rada Evropské unie*, C-156/21, ECLI: EU:C:2022:97 a rozsudek ze dne 16. února 2022, *Polská republika v. Evropský parlament a Rada Evropské unie*, C-157/21, ECLI: EU:C:2022:98.

⁽²⁶⁾ Rozsudek ze dne 16. února 2022, *Maďarsko v. Evropský parlament a Rada Evropské unie*, C-156/21, ECLI: EU:C:2022:97, odstavec 132.

Čtvrtek 19. ledna 2023

113. připomíná, že v zájmu účinné ochrany finančních zájmů EU by měla být zavedena soudržnější a systematictější pravidla týkající se transparentnosti, neslučitelnosti funkcí, střetu zájmů, nezákonného lobbování a efektu otáčivých dveří; zdůrazňuje, že je třeba posílit rejstřík transparentnosti EU; vyzývá Komisi, aby posílila své mechanismy vnitřní kontroly, mimo jiné vytvořením vnitřního mechanismu proti korupci pro orgány EU;

Vnější rozměr ochrany finančních zájmů EU

114. konstatuje, že by měla být věnována větší pozornost kontrole finančních prostředků určených na pomoc v zemích mimo EU v rámci Nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI – Globální Evropa); konstatuje, že to je obzvláště důležité s ohledem na pandemii COVID-19 a reakci EU na válku na Ukrajině; připomíná, že EU celkově věnuje přibližně 10 % svého rozpočtu na vnější činnost;

115. vyzývá Komisi, aby aktualizovala systém zpráv o podvodech, pokud jde o finanční prostředky vynaložené v zemích mimo EU; konstatuje, že nový systém by měl zohledňovat konkrétní problémy, s nimiž se EU potýká při vynakládání finančních prostředků mimo území EU;

116. na základě zprávy Účetního dvora o plnění rozpočtu Unie na rok 2021 konstatuje, že v případě nástroje NDICI – Globální Evropa (v rámci souhrnného rozpočtu Unie) bylo 32 (48 %) z 67 posuzovaných operací zatíženo chybami, a navzdory omezené velikosti vzorku výsledky auditu potvrzují, že riziko chyb v tomto okruhu VFR je vysoké a 24 z těchto chyb bylo označeno jako chyby s dopadem na rozpočet EU; dále konstatuje, že nejčastějšími kategoriemi chyb pro „Sousedství a svět“ (okruh 6) byly výdaje, které nevznikly, nezpůsobilé náklady, chybějící podklady a chyby při zadávání veřejných zakázek;

117. doporučuje pozastavit rozpočtovou podporu v zemích mimo EU, včetně kandidátských zemí, ve kterých orgány zjevně nepřijímají skutečná opatření proti bující korupci, a zároveň zajistit, aby se pomoc dostala k civilnímu obyvatelstvu alternativními cestami; vyzývá k tomu, aby byl při předstupních jednáních kladen větší důraz na boj proti korupci a na budování kapacit, například prostřednictvím specializovaných protikorupčních orgánů; vyzývá Komisi, aby vyslala jasné signály těm kandidátským zemím, v nichž silná nevole vůči normám právního státu ohrožuje nebo zdržuje jejich přistoupení k EU; vyjadřuje politování nad tím, že podle zvláštní zprávy Účetního dvora č. 01/2022 měla finanční podpora ve výši 700 milionů EUR na zlepšení právního státu v zemích západního Balkánu, kterou EU poskytla v letech 2014 až 2020, jen malý dopad na základní reformy;

118. zdůrazňuje, že spolupráce s mezinárodními partnery má zásadní význam pro ochranu finančních prostředků EU vynaložených mimo Evropu a na příjmové straně rozpočtu EU; vítá ujednání o správní spolupráci, která úřad OLAF podepsal v roce 2021 se dvěma mezinárodními partnerskými orgány, Generální prokuraturou Ukrajiny a Světovou celní organizací; vítá skutečnost, že úřad OLAF v roce 2021 uspořádal online akce s cílem navázat nové operativní kontakty s vyšetřovacími orgány v zemích mimo EU a podpořit oznamování podvodů a nesrovnalostí prostřednictvím delegací EU po celém světě;

o

o o

119. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.

Čtvrtek 19. ledna 2023

P9_TA(2023)0019

Situace drobného rybolovu v EU a výhledy do budoucna

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2023 o situaci drobného rybolovu v EU a výhledech do budoucna (2021/2056(INI))

(2023/C 214/14)

Evropský parlament,

- s ohledem na dokument Komise k námořní ekonomice č. 08/2020 ze dne 9. března 2021 s názvem „Rybářské loďstvo Unie v roce 2020: trendy a hospodářské výsledky“⁽¹⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 16. června 2020 nazvané „Cesta k udržitelnějšímu rybolovu v EU: aktuální stav a hlavní směry pro rok 2023“ (COM(2020)0248),
- s ohledem na články 38 až 44 a článek 349 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na čtvrtý bod odůvodnění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1380/2013 ze dne 11. prosince 2013 o společné rybářské politice, o změně nařízení Rady (ES) č. 1954/2003 a (ES) č. 1224/2009 a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 2371/2002 a (ES) č. 639/2004 a rozhodnutí Rady 2004/585/ES⁽²⁾ (dále jen „nařízení o SRP“), v němž se uvádí, že SRP by měla přispívat k „dlouhodobé environmentální, hospodářské a sociální udržitelnosti“ a k „přiměřené životní úrovni v odvětví rybolovu, včetně drobného rybolovu“, jakož i na bod 33 odůvodnění, v němž se uvádí, že „přístup k rybolovu by měl být založen na transparentních a objektivních kritériích zahrnujících kritéria environmentální, sociální a hospodářské povahy“ a že „členské státy by měly podpořit odpovědný rybolov poskytováním pobídek hospodářským subjektům lovicím způsobem, který je nejméně škodlivý pro životní prostředí, a co nejprospěšnější pro společnost“,
- s ohledem na článek 17 nařízení o SRP, který stanoví, že členské státy při přidělování rybolovných práv uplatňují „transparentní a objektivní kritéria, včetně kritérií environmentální, sociální a ekonomické povahy“,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1379/2013 o společné organizaci trhů s produkty rybolovu a akvakultury a o změně nařízení Rady (ES) č. 1184/2006 a (ES) č. 1224/2009 a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 104/2000⁽³⁾ (dále jen „nařízení o společné organizaci trhů“),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/89/EU ze dne 23. července 2014, kterou se stanoví rámec pro územní plánování námořních prostor⁽⁴⁾,
- s ohledem na změny přijaté Evropským parlamentem dne 11. března 2021 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1224/2009 a nařízení Rady (ES) č. 768/2005, (ES) č. 1967/2006, (ES) č. 1005/2008 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1139, pokud jde o kontrolu rybolovu⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Dokument k námořní ekonomice č. 08/2020, „Rybářské loďstvo Unie v roce 2020: trendy a hospodářské výsledky“, Evropská komise, Generální ředitelství pro námořní záležitosti a rybolov, 9. března 2021.

⁽²⁾ Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 22.

⁽³⁾ Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 135.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 474, 24.11.2021, s. 218.

Čtvrtek 19. ledna 2023

- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1139 ze dne 7. července 2021, kterým se zřizuje Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a mění nařízení (EU) 2017/1004⁽⁶⁾ (dále jen „nařízení o ENRAF“),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 508/2014 ze dne 15. května 2014 o Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 2328/2003, (ES) č. 861/2006, (ES) č. 1198/2006 a (ES) č. 791/2007 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1255/2011⁽⁷⁾ (dále jen „nařízení o ENRF“),
- s ohledem na své usnesení ze dne 20. října 2021 o strategii „od zemědělce ke spotřebiteli“ pro spravedlivé, zdravé a ekologické potravinové systémy⁽⁸⁾,
- s ohledem na zprávu Vědeckotechnického a hospodářského výboru pro rybářství (VTHVR), jenž působí v rámci Komise, ze dne 20. srpna 2019 s názvem „Výroční hospodářská zpráva o rybářském loďstvu Unie za rok 2019 (VTHVR 19-06)“⁽⁹⁾,
- s ohledem na zprávu výboru VTHVR ze dne 26. září 2019 s názvem „Sociální údaje v odvětví rybolovu EU (VTHVR 19-03)“⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na zprávu výboru VTHVR ze dne 8. prosince 2021 nazvanou „Výroční hospodářská zpráva o rybářském loďstvu Unie za rok 2021 (VTHVR 21-08)“⁽¹¹⁾,
- s ohledem na zprávu výboru VTHVR ze dne 10. prosince 2020 nazvanou „Sociální rozměr společné rybářské politiky (VTHVR 20-14)“⁽¹²⁾,
- s ohledem na závěry regionální konference Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO) nazvané „Budování budoucnosti pro udržitelný drobný rybolov ve Středozemním a Černém moři“, která se konala ve dnech 7.–9. března 2016 v Alžíru,
- s ohledem na cíl 14.b cílů udržitelného rozvoje OSN, jenž vyzývá k tomu, aby byl drobným a tradičním rybářům umožněn přístup k mořským zdrojům a trhům,
- s ohledem na dobrovolné pokyny pro zajištění udržitelného drobného rybolovu v kontextu potravinového zabezpečení a vymýcení chudoby, které vydala organizace FAO,
- s ohledem na zprávu organizace FAO nazvanou „Stav rybolovu a akvakultury ve světě 2020: udržitelnost v akci“,
- s ohledem na Mezinárodní rok tradičního rybolovu a akvakultury, jež na rok 2022 vyhlásila OSN,

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 247, 13.7.2021, s. 1.

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 149, 20.5.2014, s. 1.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 184, 5.5.2022, s. 2.

⁽⁹⁾ „Výroční hospodářská zpráva o rybářském loďstvu Unie za rok 2019 (VTHVR 19-06)“, Evropská komise, Společné výzkumné středisko, Vědeckotechnický a hospodářský výbor pro rybářství, 20. srpna 2019: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ca63ab82-c3bf-11e9-9d01-01aa75ed71a1>

⁽¹⁰⁾ „Sociální údaje v odvětví rybolovu EU“, Evropská komise, Společné výzkumné středisko, Vědeckotechnický a hospodářský výbor pro rybářství, 26. září 2019: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/fd0f6774-e0dd-11e9-9c4e-01aa75ed71a1>

⁽¹¹⁾ „Výroční hospodářská zpráva o rybářském loďstvu Unie za rok 2021 (VTHVR 21-08)“, Evropská komise, Společné výzkumné středisko, Vědeckotechnický a hospodářský výbor pro rybářství, 8. prosince 2021: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/77fb8e7b-58a7-11ec-91ac-01aa75ed71a1>

⁽¹²⁾ „Sociální rozměr společné rybářské politiky (VTHVR 20-14)“, Evropská komise, Společné výzkumné středisko, Vědeckotechnický a hospodářský výbor pro rybářství, 10. prosince 2020: <https://stecf.jrc.ec.europa.eu/documents/43805/2672864/STECF+20-14+-+Social%20+dimension+CFP.pdf/a68c6c42-6b64-41fc-b5a0-b724c71aa78e>

Čtvrtek 19. ledna 2023

- s ohledem na 7. akční program pro životní prostředí (EAP) a pojmy v něm obsažené, jako jsou meze planety a ekologické meze,
- s ohledem na publikaci s názvem „Drobný rybolov v Evropě: stav, odolnost a správa“⁽¹³⁾,
- s ohledem na ministerské prohlášení a plán MedFish4Ever⁽¹⁴⁾,
- s ohledem na zprávu o provádění ENRF za rok 2020⁽¹⁵⁾,
- s ohledem na ministerské prohlášení z roku 2018 o regionálním akčním plánu pro drobný rybolov ve Středozemním a Černém moři,
- s ohledem na studii Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) z roku 2018 s názvem „Relativní účinky politických opatření na podporu rybolovu“⁽¹⁶⁾,
- s ohledem na vědecký článek s názvem „Přístup drobného rybolovu k rybolovným právům v Evropské unii: Je společná rybářská politika správným krokem k dosažení cíle 14b udržitelného rozvoje?“⁽¹⁷⁾,
- s ohledem na vědecký článek nazvaný „Definice drobného rybolovu a zkoumání úlohy vědy při utváření názorů o tom, kdo a co se počítá: Systematický přehled“⁽¹⁸⁾,
- s ohledem na studii Výboru pro rybolov z roku 2017 nazvanou „Drobný rybolov a modrý růst v EU“⁽¹⁹⁾,
- s ohledem na studii Výboru pro rybolov nazvanou „Seminář o elektronických technologiích pro rybolov – část III: Systémy přizpůsobené plavidlům pro drobný rybolov“⁽²⁰⁾,
- s ohledem na studii z července 2021 provedenou pro Výbor pro rybolov s názvem „Dopady pandemie COVID-19 na rybolov a akvakulturu v EU“⁽²¹⁾,

⁽¹³⁾ Pascual-Fernández, J. J., Pita, C. a Bavinck, M. (eds.), *Small-Scale Fisheries in Europe: Status, Resilience and Governance* (Drobný rybolov v Evropě: stav, odolnost a správa), MARE Publication Series, svazek 23, Springer, Cham, Švýcarsko, 2020.

⁽¹⁴⁾ <https://www.actu-environnement.com/media/pdf/news-28756-declaration-malte-surpeche-mediterranee.pdf>

⁽¹⁵⁾ Zpráva o provádění ENRF za rok 2020, Evropská komise, Generální ředitelství pro námořní záležitosti a rybolov, oddělení pro monitorování a hodnocení rybolovu a akvakultury, září 2021: https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/system/files/2021-09/emff-implementation-report-2020_en.pdf

⁽¹⁶⁾ Martini, R. a Innes, J., „Relative Effects of Fisheries Support Policies“ (Relativní účinky politických opatření na podporu rybolovu), OECD Food, Agriculture and Fisheries Papers, č. 115, OECD Publishing, Paříž, 2018: https://www.oecd-ilibrary.org/agriculture-and-food/relative-effects-of-fisheries-support-policies_bd9b0dc3-en

⁽¹⁷⁾ Said, A. a kol., „Small-scale fisheries access to fishing opportunities in the European Union: Is the Common Fisheries Policy the right step to SDG14b?“ (Přístup drobného rybolovu k rybolovným právům v Evropské unii: Je společná rybářská politika správným krokem k dosažení cíle 14b udržitelného rozvoje?), *Marine Policy*, svazek 118, 2020: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0308597X20302475>

⁽¹⁸⁾ Smith, H. and Basurto, X., „Defining Small-Scale Fisheries and Examining the Role of Science in Shaping Perceptions of Who and What Counts: A Systematic Review“ (Definice drobného rybolovu a zkoumání úlohy vědy při utváření názorů o tom, kdo a co se počítá: Systematický přehled), *Frontiers in Marine Science*, svazek 6, 2019: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fmars.2019.00236/full>

⁽¹⁹⁾ Studie – „Small-scale Fisheries and ‚Blue Growth‘ in the EU“ (Drobný rybolov a modrý růst v EU), Evropský parlament, generální ředitelství pro vnitřní politiky, Tematická sekce B – Strukturální politika a politika soudržnosti, 18. března 2017: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/573450/IPOL_STU\(2017\)573450_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/573450/IPOL_STU(2017)573450_EN.pdf)

⁽²⁰⁾ Studie – „Workshop on electronic technologies for fisheries – Part III: Systems adapted for small-scale vessels“ (Seminář o elektronických technologiích pro rybolov – část III: Systémy přizpůsobené plavidlům pro drobný rybolov, Evropský parlament, generální ředitelství pro vnitřní politiky, Tematická sekce B – Strukturální politika a politika soudržnosti, 30. července 2021: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/690863/IPOL_STU\(2021\)690863_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/690863/IPOL_STU(2021)690863_EN.pdf)

⁽²¹⁾ Studie – „Impacts of the COVID-19 pandemic on EU fisheries and aquaculture“ (Dopady pandemie COVID-19 na rybolov a akvakulturu v EU), Evropský parlament, generální ředitelství pro vnitřní politiky Unie, Tematická sekce B – Strukturální politika a politika soudržnosti, 7. července 2021: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/690880/IPOL_STU\(2021\)690880_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/690880/IPOL_STU(2021)690880_EN.pdf)

Čtvrtek 19. ledna 2023

- s ohledem na své usnesení ze dne 22. listopadu 2012 o drobném pobřežním rybolovu, řemeslném rybolovu a reformě společné rybářské politiky ⁽²²⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 12. dubna 2016 o inovaci a diverzifikaci drobného pobřežního rybolovu v oblastech, které jsou na rybolovu závislé ⁽²³⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 4. července 2017 o úloze cestovního ruchu spjatého s rybolovem v diverzifikaci odvětví rybolovu ⁽²⁴⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 14. září 2021 o cestě k posílení partnerství s nejbližšími regiony EU ⁽²⁵⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 16. září 2021 nazvané „Budoucí rybáři: přilákání nové generace pracovníků do odvětví rybolovu a vytváření pracovních míst v pobřežních komunitách“ ⁽²⁶⁾,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro rybolov (A9-0291/2022),
- A. vzhledem k tomu, že nařízení o ENRAF definuje drobný pobřežní rybolov jako rybolov prováděný námořními a vnitrozemskými rybářskými plavidly o celkové délce kratší než 12 metrů, která nepoužívají vlečná lovná zařízení, jakož i pěšími rybáři, včetně sběračů měkkýšů, a že se jedná o jedinou definici pobřežního rybolovu v právních předpisech EU;
- B. vzhledem k tomu, že stávající definice drobného rybolovu obsažená v nařízení o ENRF a nařízení o ENRAF vylučuje některé typy plavidel, například plavidla používající některá tradiční lovná zařízení, která mají v důsledku tohoto vyloučení problémy získat finanční prostředky EU; vzhledem k tomu, že toto vyloučení rovněž snižuje viditelnost drobného rybolovu a jeho přítomnost ve statistikách EU, neboť tyto jednotky nejsou započítávány jako součást odvětví;
- C. vzhledem k tomu, že existují jiné, méně přísné přístupy k definici drobného, tradičního a pobřežního rybolovu, jako jsou dobrovolné pokyny pro zajištění udržitelného drobného rybolovu v kontextu potravinového zabezpečení a vymýcení chudoby, které vydala organizace FAO, nebo přístupy, které jsou tématem diskusí pracovní skupiny pro drobný rybolov v rámci Generální komise pro rybolov ve Středozemním moři;
- D. vzhledem k tomu, že ve většině členských států jsou charakteristické rysy drobného rybolovu nad rámec definice uvedené v nařízení o ENRAF, neboť vlády uplatňují řadu dalších kritérií, a to i s ohledem na povolená lovná zařízení, maximální délku plavidla, výkon motoru, maximální délku rybářských výjezdů, vzdálenost od přístavu, v níž mohou plavidla působit, oblast výlovu, maximální povolenou dobu plavby nebo vlastnictví plavidla;
- E. vzhledem k tomu, že současná SRP nedostatečně definuje pojem tradičního, drobného či pobřežního rybolovu, neboť tato definice vychází pouze z délky plavidla, zatímco v mezinárodních úmluvách existují i jiné definice, které jsou pro tento druh rybolovu vhodnější a aktuálnější; vzhledem k tomu, že evropské definice tradičního rybolovu, drobného rybolovu a pobřežního rybolovu by měly být revidovány;
- F. vzhledem k tomu, že v roce 2019 se odvětví drobného rybolovu v EU-28 skládalo z loďstva čítajícího 42 838 plavidel, což představovalo pouze 7,5 % hrubé prostornosti a 5,4 % celkové vykládky ve všech členských státech, a že toto odvětví zaměstnávalo 62 650 rybářů, což představovalo 75 % aktivních rybářských lodí a 48 % všech rybářů; vzhledem k tomu, že loďstvo provozující průmyslový rybolov představovalo 19 % všech plavidel a 67 % hrubé prostornosti, zaměstnávalo 46 % všech rybářů a vyprodukovalo 81 % hmotnosti vykládky zaznamenané v členských státech; vzhledem k tomu, že loďstvo pro rybolov ve vzdálených vodách mělo pouze 259 registrovaných plavidel, což představovalo méně než 1 % celkového počtu plavidel, ale 19 % hrubé prostornosti a 14 % celkové hmotnosti vykládky zaznamenané v členských státech;

⁽²²⁾ Úř. věst. C 419, 16.12.2015, s. 167.

⁽²³⁾ Úř. věst. C 58, 15.2.2018, s. 82.

⁽²⁴⁾ Úř. věst. C 334, 19.9.2018, s. 20.

⁽²⁵⁾ Úř. věst. C 117, 11.3.2022, s. 18.

⁽²⁶⁾ Úř. věst. C 117, 11.3.2022, s. 67.

Čtvrtek 19. ledna 2023

- G. vzhledem k tomu, že kromě velmi omezených zdrojů, které jsou k dispozici na podporu plavidel v rámci ENRF (500 milionů EUR), a obecně nízké míry čerpání je drobný rybolov navzdory své velikosti a významu nejméně podporovaným odvětvím rybolovu, které získává nejmenší podíl finančních prostředků: připadá na něj 38 % celkové činnosti rybářských plavidel, což ale odpovídá pouze 25 % celkových výdajů na plavidla v rámci ENRF;
- H. vzhledem k tomu, že evropské loďstvo je v posledních letech nadále stále menší a v roce 2020 oproti předchozímu roku zaznamenalo pokles hodnoty vyložených ryb o 17 %, přičemž zaměstnanost v tomto odvětví klesla o 19 % a zisk se snížil o 29 % ⁽²⁷⁾;
- I. vzhledem k tomu, že plavidla drobného rybolovu jsou plavidla s neomezenějšími finančními zdroji;
- J. vzhledem k tomu, že mezi typické rysy drobného rybolovu patří jeho nízký dopad na životní prostředí, jeho sezonně různorodá povaha, pokud jde o lovené druhy, loviště a lovná zařízení, malý rozsah jeho výrobních činností, dodržování biologických a migračních cyklů různých druhů díky jeho všestranné povaze a vysoce selektivnímu používání lovných zařízení, nízká míra vedlejších úlovků a jejich výmětů a jeho schopnost generovat více příjmů na investované euro, větší úlovky na litr spotřebovaného paliva a větší socioekonomickou hodnotu na kilogram vyložených ryb;
- K. vzhledem k tomu, že je třeba náležitě zohledňovat výrazné rozdíly mezi loďstvy, skupinami loďstva, dopadem na životní prostředí jednotlivých skupin loďstva, lovenými druhy, lovnými zařízeními, produktivitou a spotřebními preferencemi různých členských států EU, jakož i zvláštní charakteristiky rybolovné činnosti vyplývající z její sociální struktury, forem uvádění na trh a strukturálních a přírodních nerovností mezi jednotlivými rybářskými regiony;
- L. vzhledem k tomu, že k obecným charakteristikám loďstva pro drobný rybolov patří velmi stará plavidla a neodpovídající technologie, což zdůrazňuje potřebu zvláštního programu podpory pro drobný rybolov a silné veřejné finanční podpory pro jeho modernizaci a rozvoj, bez níž bude další provozování tohoto druhu rybolovu ohroženo;
- M. vzhledem k tomu, že nařízení o ENRAF ukládá členským státům povinnost zohlednit zvláštní potřeby tradičního pobřežního rybolovu při provádění analýzy situace z hlediska silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb uvedených v nařízení;
- N. vzhledem k tomu, že v roce 2019 bylo 64,9 % rybářských plavidel v EU-28 starých 25 nebo více let ⁽²⁸⁾, přičemž průměrné celkové stáří lodí bylo 29,9 let ⁽²⁹⁾ a v případě drobného rybolovu 32,5 let, což nutně znamená, že významná část loďstva je velmi zastaralá, a nezaručuje tak nejlepší bezpečnostní a provozní podmínky, zvyšuje související rizika a prodražuje provoz;
- O. vzhledem k tomu, že drobní rybáři jsou obvykle starší než rybáři zabývající se jinými druhy rybolovu, přičemž 72 % pracovníků v oblasti drobného rybolovu je starších 40 let a 11 % pracovníků je ve věku nad 65 let;
- P. vzhledem k omezené povaze stávajících statistických údajů je obtížné provést přesnou analýzu toho, jakou úlohu mají v odvětví rybolovu ženy; vzhledem k tomu, že empirické poznatky však ukazují, že ženy hrají významnou roli v odvětví drobného rybolovu, přičemž v některých komunitách hrají významnější roli při rybolovných činnostech, jsou významně zastoupeny při lovu měkkýšů a na pevnině hrají vedoucí úlohu při přípravě výjezdu a vybavení a také při prodeji a zpracování ryb, zejména v konzervářském průmyslu;
- Q. vzhledem k tomu, že podle zprávy o sociálním rozměru rybolovu v EU je z celkového počtu osob zaměstnaných v odvětví drobného rybolovu 5,4 % žen (což je více než dvojnásobek oproti průmyslovému rybolovu nebo rybolovu ve vzdálených vodách);
- R. vzhledem k tomu, že odvětví rybolovu EU hraje klíčovou úlohu pro zásobování obyvatel rybami a udržování zásob potravin v rovnováze v jednotlivých členských státech a v celé EU;

⁽²⁷⁾ Sdělení Komise ze dne 9. června 2021 nazvané „Směrem k udržitelnějšímu rybolovu v EU: aktuální stav a pokyny pro rok 2022“ (COM(2021)0279).

⁽²⁸⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/FISH_FLEET_ALT_custom_1479572/default/table?lang=en

⁽²⁹⁾ https://ec.europa.eu/fisheries/facts_figures_en?qt=facts_and_figures=2

Čtvrtek 19. ledna 2023

- S. vzhledem k tomu, že je nutné zajistit, aby byla centralizace řízení rybolovu, o kterou usiluje SRP, v souladu s místním řízením, které je nutné k zajištění toho, aby bylo toto odvětví socioekonomicky životaschopné;
- T. vzhledem k tomu, že přesunutí řízení rybolovu do regionů je jedním z pilířů SRP a že decentralizovaný přístup má zvláštní význam pro odvětví drobného pobřežního rybolovu, neboť v odvětví rybolovu existují mezi jednotlivými členskými státy rozdíly;
- U. vzhledem k tomu, že společné řízení je velmi důležité pro zajištění účasti odvětví drobného rybolovu na rozhodovacím procesu;
- V. vzhledem k tomu, že SRP proto neposkytuje jasnou a diferencovanou legislativní podporu drobnému rybolovu, která by mohla pomoci zajistit jeho socioekonomickou životaschopnost; vzhledem k tomu, že členské státy pro tento druh rybolovu rovněž nezavedly účinná opatření;
- W. vzhledem k tomu, že v mnoha evropských pobřežních regionech, a zejména ve Středozemním moři, má drobný rybolov a sběr měkkýšů hospodářský, sociální i environmentální rozměr, čímž významně přispívá k dobrým socioekonomickým životním podmínkám, zaměstnanosti a podpoře hospodářské a sociální soudržnosti v různých pobřežních regionech a nejvzdálenějších regionech, které často čelí strukturálním omezením a potřebují podporu, aby mohly využít příležitostí k hospodářské diverzifikaci;
- X. vzhledem k tomu, že příjmy z rybolovu nelze proto považovat pouze za zisk jako takový, neboť přispívají také k zachování způsobu života, který má pro mnoho pobřežních komunit nesmírnou kulturní a historickou hodnotu, a zároveň poskytují důležitou sociální a ekonomickou záchrannou síť; vzhledem k tomu, že v tomto smyslu představuje drobný rybolov jedno z řešení rostoucího úbytku obyvatelstva, stárnutí populace a rostoucí nezaměstnanosti, což jsou hlavní problémy většiny pobřežních regionů evropských zemí a ostrovů; vzhledem k tomu, že vliv drobného rybolovu na sociální a kulturní dědictví pobřežních oblastí je výjimečný a rozmanitý;
- Y. vzhledem k tomu, že drobný rybolov může hrát zásadní úlohu při dosahování cílů udržitelného rozvoje, jak výslovně uznává cíl 14.b; vzhledem k tomu, že drobný rybolov může rovněž přispět k naplnění dalších politických požadavků, které vyplývají z cílů udržitelného rozvoje, jako je cíl č. 2 – „Konec hladu“ a jeho dílčí cíl 2.3, cíl č. 5 „Rovnost mužů a žen“ a jeho dílčí cíle 5.a a 5.b, cíl č. 8 „Důstojná práce a ekonomický růst“ a jeho dílčí cíl 8.5 a cíl č. 13 „Klimatická opatření“ jako celek;
- Z. vzhledem k tomu, že rybáři hrají úlohu „strážců moře“ a že rybolov přispívá k poskytování potravin bohatých na bílkoviny, které jsou důležité pro zdravou a vyváženou stravu;
- AA. vzhledem k tomu, že naprostá většina nehod a incidentů na rybářských plavidlech je způsobena lidským faktorem (62,4 %), přičemž druhou nejčastější příčinou je selhání systému/zřízení (23,2 % případů);
- AB. vzhledem k tomu, že v mnoha případech je drobný rybolov provozován pouze s jedním profesionálním rybářem na palubě;
- AC. vzhledem k tomu, že otázky týkající se bezpečnosti lodí používaných při drobném rybolovu a komfortu, který poskytují, nelze posuzovat odděleně od otázek intenzity a výnosnosti rybolovu; vzhledem k tomu, že v tomto ohledu má omezení hrubé prostornosti jako kritérium pro měření rybolovné kapacity negativní dopad na bezpečnost a komfort lodí v odvětví drobného rybolovu, neboť omezuje pobídky k výměně a modernizaci plavidel nebo ke zvětšení dostupného prostoru s cílem zlepšit komfort posádky, bezpečnost a v konečném důsledku i atraktivitu odvětví, zejména pro mladé lidi a ženy;
- AD. vzhledem k tomu, že na tyto otázky související s bezpečností nelze pohlížet odděleně od zvláštností loďstva drobného rybolovu v členských státech, jako je skutečnost, že rybáři mohou být vystaveni vysokému riziku v důsledku nedostatku specializovaných bezpečnostních doporučení pro toto odvětví, jednorázové povahy operací, dlouhé pracovní doby nebo nebezpečí zachycení v lovném zařízení; vzhledem k tomu, že podmínky provozu se pro každého drobného rybáře různí; vzhledem k tomu, že část rybářů operuje z pobřeží nebo přístavišť a přístavů, kde jsou podmínky provozu velmi často nejisté; vzhledem k tomu, že s ohledem na tuto situaci je třeba zvážit přizpůsobení výkonu pohonného zařízení vlastnostem a provozním podmínkám loďstva, aniž by se zvýšila intenzita rybolovu nebo míra odlovu, s cílem zajistit bezpečnější podmínky pro rybáře při vplutí do přístavu a vyplutí z něj;

Čtvrtek 19. ledna 2023

- AE. vzhledem k tomu, že tyto aspekty týkající se zvýšení výkonu motoru ze zvláštních bezpečnostních důvodů by měly být financovány prostřednictvím dotací a za určitých podmínek by měly být podporovány z ENRAF, avšak pouze za předpokladu, že nezvýší intenzitu rybolovu nebo schopnost lovit ryby; vzhledem k tomu, že z těchto důvodů by podpora z fondu ENRAF měla být poskytována i pro účely bagrování dna v přístavištích a přístavech;
- AF. vzhledem k tomu, že drobný rybolov je mnohem více závislý na podmínkách na moři než průmyslový rybolov, což vede v závislosti na typu plavidla a lovného zařízení k větší nepravidelnosti období rybolovu, a tím ovlivňuje počet pracovních dnů v roce, kdy je možné vyplout;
- AG. vzhledem k tomu, že drobný rybolov je udržitelný, pokud jde o biologické řízení rybích populací, zdroje a selektivitu, ale také ze sociálního a hospodářského hlediska, což přispívá k hlubokému zakořenění této činnosti;
- AH. vzhledem k tomu, že mezi faktory, které rovněž způsobují přímé a nepřímé škody na rybolovu, patří především znečištění, úbytek přírodních stanovišť, námořní doprava a soupeření o prostor, ale také změna klimatu, a to zejména její dopady, jako je zvyšování teploty vody, acidifikace, změny mořských proudů, asynchronie druhů či příchod nepůvodních druhů;
- AI. vzhledem k tomu, že je třeba přijmout opatření na posílení odolnosti pobřežních komunit, a zvýšit tak jejich schopnost přizpůsobit se dopadům změny klimatu a tyto dopady zmírnit;
- AJ. vzhledem k tomu, že drobný rybolov má rovněž potenciál přispět k dekarbonizaci a zvýšení energetické účinnosti, a tím v konečném důsledku přispět i k úsilí o zmírnění změny klimatu;
- AK. vzhledem k tomu, že drobný rybolov je v EU – spolu s průmyslovým rybolovem a rybolovem ve vzdálených vodách – velmi důležitý, a to zejména pro řadu rybářských komunit;
- AL. vzhledem k tomu, že je stále třeba řešit řadu příčin zhoršující se socioekonomické situace v tomto odvětví, včetně potřeby posílení postavení rybářů v rámci dodavatelského řetězce;
- AM. vzhledem k tomu, že uznání organizací producentů, sdružení a svazů rybářů by jim umožnilo získat finanční podporu a že podpora jejich aktivní účasti prostřednictvím společného řízení by mohla jednoznačně zlepšit příjmy tohoto odvětví;
- AN. vzhledem k tomu, že příjmy z drobného, tradičního a pobřežního rybolovu jsou ovlivněny nestálými cenami a prudkými výkyvy trhu, které jsou citlivé na mnoho vnějších faktorů, jako je například pandemie COVID-19;
- AO. vzhledem k tomu, že v odvětví rybolovu jsou různé systémy příjmů a mezd, které jsou značně závislé na rybolovných právech, které moře nabízí, což je jeden z faktorů, kvůli kterým je toto odvětví méně atraktivní pro nové generace;
- AP. vzhledem k tomu, že profesionálové v oblasti rybolovu jsou často odměňováni nízkými mzdami za práci v obtížných a často nejistých pracovních podmínkách, kterým jsou vystaveni v povolání, které je stále nejnebezpečnějším na světě, zatímco rostoucí náklady spojené se zahájením rybářské činnosti v kombinaci se stále se zvyšujícím počtem rybářů snižují atraktivitu rybolovu, zejména pro mladé lidi;
- AQ. vzhledem k tomu, že trhům často dominuje jen několik málo zavedených produktů a produktům drobného rybolovu, které jsou udržitelnou alternativou k intenzivně využívaným druhům, se nedostává dostatečné marketingové pozornosti; vzhledem k tomu, že spotřebitelé často nemají možnost získat úplné informace o kupovaném produktu, jeho výrobě nebo použití lovného zařízení;
- AR. vzhledem k tomu, že pro zvýšení atraktivity drobného rybolovu je důležitá udržitelná ziskovost tohoto odvětví;
- AS. vzhledem k tomu, že na malá plavidla mají největší dopad potíže s přidělováním licencí k rybolovu ve vodách Spojeného království, protože je pro ně obtížné prokázat historii rybolovu;

Čtvrtek 19. ledna 2023

- AT. vzhledem k tomu, že podniky v oblasti drobného rybolovu často nemají dostatek kapitálu nebo jsou nedostatečně financovány a mají velmi omezený přístup k základním účetním nástrojům, úvěrům, mikrofinancování a pojištění;
- AU. vzhledem k tomu, že odvětví drobného rybolovu se nadále potýká s hospodářskými obtížemi a výrazným poklesem příjmů v důsledku výrazného zvýšení provozních nákladů, které ještě zhoršují další faktory, jako např. snížení hodnoty ryb při prvním prodeji nebo rostoucí ceny pohonných hmot; vzhledem k tomu, že tyto a další faktory způsobily, že se drobný rybolov stále více spoléhá na dotace na pohonné hmoty a že rybáři často musí zvýšit intenzitu rybolovu, aby byla jejich činnost ekonomicky životaschopná;
- AV. vzhledem k tomu, že SFEU a nařízení o ENRAF zavedly a zajistily zvláštní podporu nejvzdálenějším regionům EU;
- AW. vzhledem k tomu, že odvětví drobného rybolovu tradičně trpí nedostatkem organizačních kapacit; vzhledem k tomu, že mezi hlavní faktory, které omezují kolektivní opatření drobného rybolovu, patří velký počet aktérů v odvětví drobného rybolovu a jejich zeměpisná rozptýlenost, povaha podnikání, které je založeno především na malých rodinných podnicích, nedostatek vyškolených pracovníků, kteří by se věnovali řízení, a nedostatek finanční podpory pro organizace v oblasti drobného rybolovu, které se tak nemohou účastnit rozhodovacího procesu;
- AX. vzhledem k tomu, že drobný rybolov je v EU obecně zanedbáván, pokud jde o monitorování a kontrolu ze strany vědců a osob odpovědných za řízení rybolovu na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU; vzhledem k tomu, že monitorování a kontrola drobného rybolovu by se měla zlepšit, aby bylo možné prokázat udržitelné řízení rybolovu v EU a v případě potřeby poskytnout důkaz o rybolovných činnostech;
- AY. vzhledem k tomu, že je třeba více investovat do aktuálního výzkumu a lepšího porozumění stavu přírodních zdrojů, mořských ekosystémů a zejména rybích populací, aby bylo zajištěno jejich udržitelné řízení;
- AZ. vzhledem k tomu, že strategie řízení založené pouze na zkrácení počtu dní rybolovu, jako je strategie uplatňovaná v západním Středomoří, sráží odvětví drobného rybolovu na kolena; vzhledem k tomu, že kvůli tomuto neustálému zkracování v kombinaci s již tak nejistou situací způsobenou pandemií COVID-19 hrozí, že dojde ke kolapsu velké části odvětví, které již nebude schopno dosáhnout minimální hranice ziskovosti, jež zaručuje jeho přežití; vzhledem k tomu, že toto zkracování také vyvolává řadu problémů, jako jsou problémy spojené s bezpečností na palubě, větší riziko zranění, nárůst nelegálního rybolovu a sociální dopady vyplývající z nezaměstnanosti;
- BA. vzhledem k tomu, že sdružení rybářů, jako jsou rybářské spolky, jsou zásadními aktéry v potravinových systémech některých členských států, kde působí jako neziskové subjekty sociální ekonomiky zastupující odvětví rybolovu, a zejména pak odvětví tradičního pobřežního rybolovu a chovu měkkýšů a koryšů, přičemž hájí obecné zájmy mořského rybolovu a pracovníků v odvětví rybolovu a provádějí též obchodní úkoly, jako je uvádění produktů na trh a poskytování poradenských a řídicích služeb;
- BB. vzhledem k tomu, že je třeba stanovit politiku řízení rybolovných zdrojů, která respektuje kolektivní přístup k rybolovným zdrojům, vychází především z jejich biologických aspektů a má podobu systému společného řízení rybolovu, jenž zohledňuje specifické podmínky rybolovných zdrojů a příslušných mořských oblastí, za účinné účasti subjektů působících v tomto odvětví;
- BC. vzhledem k tomu, že podle strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“ mají být sdružení, jako jsou spolky, uznána právem EU a mají mít nárok na finanční podporu za stejných podmínek jako organizace producentů; vzhledem k tomu, že Komise byla vyzvána, aby v tomto ohledu vyvinula iniciativu;
- BD. vzhledem k tomu, že tradiční rybáři potřebují odbornou přípravu, např. aby mohli rozvíjet nové dovednosti;

Čtvrtek 19. ledna 2023

- BE. vzhledem k tomu, že v odvětví tradičního rybolovu přináší práce žen přidanou hodnotu;
- BF. vzhledem k tomu, že odvětví drobného rybolovu stále více konkurují další činnosti modré ekonomiky a také zájmy v oblasti obnovitelných zdrojů energie, které ovlivňují mnoho činností podél pobřeží, na plážích nebo v přístavních oblastech, a zabírají tak oblasti dříve využívané téměř výhradně pro drobný rybolov, což vede k vytlačování rybářů a „zabírání moře a pobřeží“;
- BG. vzhledem k tomu, že procesy gentrifikace probíhající v mnoha rozvíjejících se pobřežních oblastech mohou způsobit, že bydlení v pobřežních oblastech bude pro drobné rybáře stále dražší, kvůli čemuž se budou muset stěhovat daleko od místa svého zaměstnání, a tím se jejich činnost stane ještě obtížnější a nepohodlnější;
- BH. vzhledem k tomu, že zvýšený důraz na ochranu přírody, který prosazuje EU, má zvláštní dopad na drobný rybolov, jehož příkladem je zavádění chráněných mořských oblastí a jejich sítí, které ovlivňují drobný rybolov tím, že omezují související činnosti a mobilitu; vzhledem k tomu, že při navrhování těchto politických opatření se jen zřídka posuzuje dopad na toto odvětví, což je aspekt, který je ještě zhoršován skutečností, že subjekty z tohoto odvětví nejsou do těchto procesů dostatečně zapojeny ⁽³⁰⁾;
- BI. vzhledem k tomu, že odvětví rybolovu obecně, a zejména drobný rybolov, jsou nedostatečně zastoupeny při definování politiky řízení rybolovu a politiky využívání mořského prostoru;
- BJ. vzhledem k tomu, že v odvětví rybolovu existují různé typy organizací s různou úrovní členství, které zastupují drobný rybolov: od organizací producentů přes sdružení rybářů, sdružení majitelů lodí až po družstva; vzhledem k tomu, že řada malých majitelů lodí není přidružena k žádné organizaci; vzhledem k tomu, že profesionálové z odvětví rybolovu mají své zástupce v rybářských odborech; vzhledem k tomu, že toto odvětví by si mělo samo stanovit, jak se bude organizovat;
- BK. vzhledem k tomu, že příslušné údaje nejsou dostatečně rozčleněny, což ztěžuje přístup k podrobným informacím, zejména pokud jde o drobný rybolov, a komplikuje to analýzu, mimo jiné pokud jde o členění podniků, majitelů plavidel, rybářů, plavidel a lovných zařízení, pracovních podmínek, věku a pohlaví;

Posílení drobného rybolovu v celém hodnotovém řetězci, podpora vyšších příjmů z rybolovu a poskytování příležitostí k diverzifikaci příjmů

1. domnívá se, že budoucnost drobného, pobřežního a tradičního rybolovu závisí nejen na dlouhodobých a udržitelných opatřeních, ale také na okamžitých, smysluplných a účinných opatřeních ke zvýšení ziskového rozpětí rybářů, a to i prostřednictvím vyšších kvót, které budou v souladu s vědeckým poradenstvím; domnívá se, že je nezbytné posílit organizační a obchodní kapacity tohoto odvětví a zvýšit přitažlivost tohoto povolání, poskytnout mladým lidem odbornou přípravu a cílenou podporu a zlepšit provozní podmínky, zejména pokud jde o začlenění žen na palubě plavidel a do celého odvětví, a posílit jeho postavení v dodavatelském řetězci; vyzývá proto Komisi, aby úzce spolupracovala s členskými státy na vytváření a uplatňování podpůrných mechanismů pro drobný, tradiční a pobřežní rybolov, a to v rámci ENRAF, což umožní řešit specifické problémy v této části odvětví rybolovu;
2. domnívá se, že budoucnost drobného rybolovu vyžaduje, aby byla v SRP uznána jeho specifická povaha a aby byly stávající nástroje přizpůsobeny potřebám tohoto odvětví;
3. zdůrazňuje, že je zapotřebí přijmout společnou, širší a vhodnější definici drobného, tradičního a pobřežního rybolovu; zdůrazňuje, že tato definice by měla být pragmatická, měřitelná a jasná; zdůrazňuje rovněž, že tato definice by měla být výsledkem odpovídajícího posouzení, které zohlední jiné vlastnosti a jiná kritéria odvětví drobného rybolovu, než je délka plavidla, aby definice drobného rybolovu v EU skutečně odpovídala realitě tohoto odvětví, jako je tomu již v případě stávajících definic obsažených v některých mezinárodních úmluvách, jako je Mezinárodní komise na ochranu tuňáků v Atlantiku (ICCAT) nebo Generální komise pro rybolov ve Středozemním moři (GFCM);

⁽³⁰⁾ Viz s. 8 dokumentu „Small-Scale Fisheries in Europe: Status, Resilience and Governance“ (Drobný rybolov v Evropě: Stav, odolnost a řízení).

Čtvrtek 19. ledna 2023

4. zdůrazňuje, že tato definice by měla být zahrnuta do horizontálnějšího nařízení, jako je nařízení o SRP, aby byla použitelná v rámci všech právních předpisů EU v oblasti rybolovu; domnívá se, že jakákoli změna definice by neměla mít dopad na provádění nařízení o ENRAF ve stávajícím období; vyzývá Komisi, aby se touto otázkou zabývala v rámci budoucího přezkumu nařízení o SRP;
5. potvrzuje, že je třeba posílit a zkrátit hodnotový řetězec tohoto odvětví mezi výrobcem a spotřebitelem, čímž by se rybářům zvýšily příležitosti pro přímý prodej produktů spotřebitelům a zároveň by se snížil počet zprostředkovatelů, aby se v ideálním případě dosáhlo toho, že výrobce bude schopen své produkty přímo dodávat konečnému zákazníkovi; zdůrazňuje, že je třeba podporovat marketingové strategie, mimo jiné podporou nových distribučních kanálů, a podporovat mechanismy pro zlepšení diferenciací produktů tak, aby rybáři získali maximální zisk, a aby se zvýšila ziskovost, podpořily se vyšší odměny a prosazovalo se spravedlivé a přiměřené rozdělení přidané hodnoty mezi rybáře;
6. vyzývá k tomu, aby byla přidaná hodnota v celém hodnotovém řetězci odvětví lépe distribuována a aby byla zvážena možnost intervencí v podobě garantovaných a cílových cen, kde by se počítalo s variabilními výrobními náklady, a to za účelem dosažení výše uvedeného cíle a zlepšení příjmů rybářů; opakuje, že v případě závažné nerovnováhy v rámci řetězce by členské státy měly mít pravomoc zasáhnout;
7. zdůrazňuje skutečnost, že drobný rybolov je nejslabším segmentem hodnotového řetězce a marketingová opatření často upřednostňují zájmy kupujícího před zájmy rybářů, kteří mají jen malou nebo žádnou kontrolu nad stanovováním cen, což vede k nízkým výnosům z prodaných produktů;
8. vyzývá k přijetí opatření na úrovni EU nebo členských států, jejichž cílem bude chránit nebo vytvářet trhy s původními produkty, a přednostně tak prosazovat krátké prodejní kanály pro tradiční produkty; zdůrazňuje, že je důležité podporovat a chránit přednosti ryb ulovených v rámci drobného rybolovu, jako je mimo jiné čerstvost, sezónnost, kulturní dědictví a udržitelnost; vyzývá k větší podpoře těchto produktů na tržističích a v malých obchodech a restauracích, a to s ohledem na stravovací návyky obyvatelstva, neboť jde o způsob maximalizace hodnoty místních produktů rybolovu a podpory místního rozvoje; trvá na vytvoření propagačních kampaní pro místní produkty rybolovu, které by plně využívaly společné organizace trhů a společné rybářské politiky;
9. zdůrazňuje, že je třeba podporovat diverzifikaci produktů prostřednictvím iniciativ zaměřených na vytváření nových trhů a že je třeba si cenit méně známých jedlých a konzumovaných druhů, aby se zlepšilo postavení drobného rybolovu na trhu, snížila poptávka po produktech, jejichž stále dodávky během roku lze zajistit pouze dovozem, a aby se snížil tlak na rybolov nadměrně využívaných druhů; znovu připomíná, že je třeba rovněž podporovat diverzifikaci produktů v konzervářském průmyslu, zejména prostřednictvím využívání nedoceňovaných nebo méně konzumovaných druhů;
10. vyzývá k zavedení vzdělávacího programu pro odvětví ubytování, stravování a pohostinství, který by byl zaměřen na předávání znalostí o mořských produktech a osvědčených postupech na ochranu zdrojů, zejména na zvyšování povědomí o „zákazu prodeje“ a „zákazu konzumace“ druhů během období zákazu jejich rybolovu;
11. zdůrazňuje, že je důležité provádět inovativní projekty v maloobchodním odvětví, a poukazuje na spolupráci s rybáři a spolky a sdruženími drobného rybolovu, jejichž prostřednictvím je zachován úzký vztah s konečným spotřebitelem;
12. vyzývá členské státy a organizace producentů, aby po vzoru některých zemědělských produktů zvážily lepší způsoby podpory uvádění zpracovaných produktů rybolovu s vyšší přidanou hodnotou na trh, včetně konzervovaných produktů, a aby zvážily také zavedení programů vnější propagace produktů rybolovu EU, včetně jejich prezentace na mezinárodních soutěžích a veletrzích;
13. zdůrazňuje, že odvětví mořských plodů má k dispozici jen velmi omezené nástroje, jako jsou značky, které spotřebitelům umožňují posoudit kritéria udržitelnosti drobného rybolovu a prostřednictvím kterých je možné propagovat produkty s nízkým dopadem; zdůrazňuje, že tam, kde takové značky existují, mohou být pro drobný rybolov nevýhodné, neboť přístup k některým údajům potřebným pro jejich získání může být pro subjekty z tohoto odvětví obtížný nebo protože tyto subjekty nemusí mít dostatek financí k zahájení certifikačního procesu;

Čtvrtek 19. ledna 2023

14. poukazuje na to, že je zapotřebí provést ambiciózní revizi nařízení o společné organizaci trhů s cílem zvýšit jeho příspěvek k zajištění příjmů a stability trhu v tomto odvětví, zlepšit uvádění produktů rybolovu na trh a zvýšit přidanou hodnotu těchto produktů; v této souvislosti zdůrazňuje, že je důležité vytvořit certifikované značky mořských plodů a mechanismy značek produktů rybolovu a zvýšit sledovatelnost v dodavatelském řetězci, což by zlepšilo informovanost spotřebitelů, motivovalo je k nákupu mořských plodů z místních zdrojů a udržitelně získaných mořských plodů a zvýšilo jejich povědomí o produktech pocházejících z drobného rybolovu;

15. vyzývá k tomu, aby bylo prostřednictvím fondu ENRAF podpořeno zavedení programů na podporu drobného rybolovu s cílem zlepšit řízení podniků a organizační schopnosti, snížit jeho produkční náklady, zlepšit ceny při prvním prodeji a zajistit jeho hospodářskou a environmentální udržitelnost, a to zejména prostřednictvím udržitelnějšího a modernějšího loďstva;

16. poukazuje na obtíže, se kterými se odvětví drobného rybolovu stále potýká a které se mohou dále prohloubit v důsledku nestálých a rostoucích cen paliv a dalších vstupů, což se týká zejména méně konkurenceschopných skupin loďstva, konkrétně drobného, tradičního a pobřežního rybolovu;

Zlepšení provozních podmínek a zajištění budoucnosti drobného, tradičního a pobřežního rybolovu

17. vítá, že fond ENRAF poskytuje možnost podpořit modernizaci, nahrazení nebo pořízení novějších motorů, které vypouštějí méně CO₂, včetně motorů využívajících nové energeticky účinné technologie, a přestavbu benzinových motorů; domnívá se, že by měly být použity nejvyšší možné míry spolufinancování; upozorňuje, že mnohá z těchto alternativních řešení motorizace dosud nebyla dostatečně rozvinuta nebo zahrnují významné zvýšení hrubé prostornosti, například v případě některých elektromotorů;

18. zdůrazňuje, že v některých regionech je většina odvětví drobného rybolovu závislá na dotacích na palivo; upozorňuje na to, že návrh Komise na směrnici Rady, kterou se mění struktura rámcových předpisů Unie o zdanění energetických produktů a elektřiny (COM(2021)0563) tím, že se ruší stávající povinné osvobození pro odvětví rybolovu a zavádí minimální míra zdanění, ohrožuje přežití většiny rybářů působících v odvětví drobného rybolovu, kteří nemohou podnikat dlouhé cesty za účelem doplnění paliva v přístavech, kde je palivo levnější; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily rovné podmínky na mezinárodní úrovni, a tudíž i nadále osvobozovaly od daně z pohonných hmot; zdůrazňuje, že nový přístup by neměl vést k zatížení drobného rybolovu a měl by se zaměřit na alternativní řešení, která odvětví umožní kombinovat spravedlivý přechod k cílům stanoveným v Zelené dohodě se schopností hospodářsky prosperovat a zaručit důstojné podmínky pro své pracovníky; v tomto ohledu a vzhledem k současné mimořádné inflaci cen pohonných hmot se domnívá, že by členské státy mohly počítat s mimořádnými opatřeními na podporu odvětví drobného, pobřežního a tradičního rybolovu, pokud jde o hrazení očekávaných rostoucích výrobních nákladů, zejména v rámci fondu ENRAF a vnitrostátních operačních programů;

19. poukazuje na obtíže a závažné nepříznivé hospodářské a sociální dopady koronavirové krize na odvětví rybolovu a dále na to, že je důležité, aby členské státy v případě potřeby uvolnily dostupné vnitrostátní finanční prostředky a finanční prostředky EU a zvážily zavedení mimořádných opatření na pomoc rybářům, včetně dalších pracovníků, při překonávání krizí nebo narušení trhu; vyzývá členské státy, aby na podporu drobného rybolovu využívaly zdroje, které mají k dispozici prostřednictvím krizových mechanismů; zdůrazňuje, že navzdory krizi odvětví drobného pobřežního rybolovu stále pokračuje ve své činnosti a umožňuje občanům EU přístup k mořským plodům, zejména v izolovaných pobřežních regionech, na ostrovech a v nejvzdálenějších regionech;

20. vyzývá členské státy, aby vyčlenily finanční prostředky z Nástroje pro oživení a odolnost na investice do loďstva drobného pobřežního rybolovu s cílem pomoci rybářům a osobám vykonávajícím pomocné práce, mezi něž patří pletení sítí, pomoc na břehu a balení, což zpravidla dělají ženy, a také dalším pracovníkům v tomto odvětví;

21. vyzývá Komisi, aby pod záštitou ENRAF usnadnila odvětvovou podporu pro odvětví drobného rybolovu na instalaci skladovací, mrazicí a chladicí infrastruktury a na zachování chladicího řetězce od plavidla ke konečnému spotřebiteli; domnívá se, že tato podpora je rozhodujícím prvkem, který umožní odvětví drobného rybolovu plně využívat rybolovné zdroje, a to aniž by došlo ke zničení nebo vyčerpání populací, a zajistit pravidelné zásobování a dodávky čerstvých a kvalitních produktů veřejnosti, odvětví ubytování, stravování a pohostinství a potravinářskému průmyslu;

Čtvrtek 19. ledna 2023

22. domnívá se, že správné podmínky skladování v přístavech by mohly usnadnit a zajistit uchování ryb a napomoci umístění ryb do obchodů tím, že nepřímo ovlivní tvorbu cen, čímž se zvýší výnosy z ryb; v této souvislosti připomíná možnosti, které nabízí společná organizace trhu a organizace producentů;

23. domnívá se, že fond ENRAF a nové vnitrostátní operační programy by měly posílit postavení drobného rybolovu a poskytnout mu jasnou podporu s cílem přispět k zajištění udržitelnosti a budoucí životaschopnosti bezpočtu pobřežních komunit, které jsou na rybolovu historicky závislé, a řešit tak specifické problémy tohoto odvětví a podporovat místní udržitelné řízení rybolovu;

24. domnívá se, že podpora, kterou by měly členské státy poskytnout při provádění nařízení o ENRAF, by měla být uspořádána tak, aby řešila selhání trhu, a přispívala tak ke zvýšení příjmů z rybolovu, podporovala v tomto odvětví pracovní místa se zaručenými pracovními právy, zajistila spravedlivé ceny pro producenty a podpořila rozvoj souvisejících základních a navazujících rybolovných činností, což přispěje k rozvoji a soudržnosti pobřežních regionů v rámci udržitelného rybolovu a k zajištění budoucnosti drobného rybolovu;

25. zdůrazňuje, že s cílem zlepšit míru čerpání prostředků z fondu ENRAF a zajistit, aby drobný rybolov měl přístup k podpoře, je nezbytné prozkoumat možnosti zjednodušení postupů a zavést příslušná opatření, a tím snížit byrokracii související se žádostmi, tyto žádosti zjednodušit a zkrátit čas pro jejich schválení, změnit postup financování pro získání podpory a nahradit jej systémem předběžného financování a plně využít limity financování fondu;

26. zdůrazňuje, že EU postrádá nástroj, který by umožnil pochopit rozsah investic z fondů ENRF a ENRAF do odvětví drobného rybolovu, počet financovaných osvědčených postupů, způsob, jak dosáhnout konkrétních výsledků a způsob, jakým místní akční skupiny v oblasti rybolovu pracují a účinně provádějí SRP; vyzývá Komisi, aby takový nástroj vytvořila, neboť půjde o základní krok k pochopení toho, jak rozšířit osvědčené postupy a šířit osvědčené metody rybolovu v celé EU;

27. vyzývá členské státy, aby poskytly technickou pomoc na místní úrovni, a usnadnily tak drobným rybářům přístup k financování z prostředků EU a členských států;

28. varuje před vysokým průměrným stářím malých rybářských lodí a v této souvislosti zdůrazňuje, že je třeba zatraktivnit rybolovnou činnost v tomto odvětví pro mladé lidi a ženy; zdůrazňuje, že je třeba obnovit a zmodernizovat loďstvo pro drobný rybolov s cílem zlepšit bezpečnost a životní podmínky na palubě, zvýšit energetickou účinnost a učinit toto loďstvo šetrnější k životnímu prostředí a zároveň zajistit, aby v celém rybářském loďstvu nedošlo ke zvýšení rybolovné kapacity, a zlepšit sociální a hospodářskou udržitelnost rybářských komunit, které jsou na tomto loďstvu závislé; v této souvislosti zdůrazňuje, že je třeba řešit situace, kdy jsou plavidla zastaralá, což vede ke zvýšeným nákladům na provoz, údržbu a přeřazení do jiné kategorie (ekonomické i environmentální), což ohrožuje podmínky ochrany bezpečnosti, které mají být zajištěny během provozu; zdůrazňuje, že kritérium hrubé prostornosti pro měření rybolovné kapacity, které zahrnuje i prostor vyhrazený pro posádku, může bránit modernizaci rybářských plavidel a tolik potřebnému zlepšení pracovních podmínek drobných rybářů; v této souvislosti žádá Komisi, aby tato kritéria a další související opatření přezkoumala a našla řešení, které by vyvážilo potřeby pracovníků v odvětví drobného rybolovu a potřebu zajistit, aby se dále nezvyšovala rybolovná kapacita rybářského loďstva EU;

29. opakuje, že podpora potřebné obnovy nebo modernizace loďstva je nezbytná pro zlepšení bezpečnosti, pracovních podmínek a hospodářské a environmentální udržitelnosti rybolovné činnosti; zdůrazňuje však, že tohoto cíle by mělo být dosaženo, aniž by byla zvýšena rybolovná kapacita;

30. domnívá se, že ignorování potřeby obnovy loďstva a údržby a vylepšení lodí, zejména – ovšem nikoli pouze – zastaralých a neefektivních plavidel, by ohrozilo budoucnost drobného rybolovu, a to zvláště v nejvzdálenějších regionech;

31. poukazuje na to, že fond ENRAF poskytuje příležitosti pro investice do bezpečnosti, lepších životních podmínek a nižší energetické náročnosti plavidel, což může být prospěšné i pro malá pobřežní a tradiční loďstva, a že by měl rovněž nabízet možnosti financování obnovy a přestavby plavidel a nákupu nových plavidel v loďstvu pro drobný rybolov, zejména v případech, kdy jsou tato plavidla v průměru starší a nezaručují základní podmínky bezpečnosti a provozuschopnosti, a že tento fond poskytuje příležitosti také pro zvýšení výkonu motoru, je-li to rádě odůvodněno,

Čtvrtek 19. ledna 2023

aby byly zajištěny lepší bezpečnostní podmínky na palubě během provozu a při vyplutí na moře a návratu z něj a aby se zvýšil čas strávený na moři, to však pod podmínkou, že nedojde ke zvýšení intenzity rybolovu, zejména v nejvzdálenějších regionech;

32. naléhavě vyzývá členské státy, aby zajistily plné provádění norem a nařízení EU, pokud jde o bezpečnost a pracovní a životní podmínky na palubách rybářských plavidel;

33. zdůrazňuje, že členské státy by měly soustavně pracovat na údržbě a modernizaci svých přístavů, a zajistit tak, aby úlovky mohly být vykládány a překládány v bezpečných podmínkách;

34. zdůrazňuje, že odvětví rybolovu, včetně drobného, tradičního a pobřežního rybolovu, má pro nejvzdálenější regiony socioekonomický význam z hlediska zaměstnanosti a sociální soudržnosti, neboť jde o oblasti, které se vyznačují strukturálními omezeními a omezenými příležitostmi pro hospodářskou diverzifikaci; vyzývá proto k tomu, aby byla v těchto regionech zvýšena podpora EU pro odvětví drobného rybolovu;

35. bere na vědomí podporu, která je v rámci ENRAF poskytována odvětví rybolovu v nejvzdálenějších regionech, zejména s cílem pomoci jim hradit náklady vyplývající z jejich odlehlosti, pokud jde o prodej některých produktů rybolovu z některých nejvzdálenějších regionů;

36. poukazuje na specifické rysy hodnotových řetězců v odvětví rybolovu v nejvzdálenějších regionech a tvrdí, že je třeba jim věnovat zvláštní pozornost, aby je bylo možné posílit a aby jim byl usnadněn přístup na trhy, čehož je možné dosáhnout nejen obnovením programu POSEI pro rybolov, ale také zavedením obdobného programu pro dopravu;

37. zdůrazňuje potenciál turistického rybolovu v těchto regionech jako způsob, jak přilákat mladé lidi k této profesi a diverzifikovat příjmy rybářů, aniž by museli zvýšit intenzitu rybolovu, a současně respektovat omezení intenzity rybolovu, zvýšit povědomí veřejnosti o tradicích tohoto odvětví a také rozšířit základní znalosti o moři; zdůrazňuje, že je třeba v souvislosti s touto činností omezit byrokracii a poskytnout na ni podporu EU;

38. domnívá se, že budoucnost drobného rybolovu vyžaduje, aby předpisy EU zajistily regulační prostředí, které posílí postavení rybářů v dodavatelském řetězci a poskytne investice pro dlouhodobou udržitelnost, stabilitu a hospodářskou konkurenceschopnost tohoto odvětví;

39. domnívá se, že cíle rybářské politiky by měly zahrnovat zajištění dodávek ryb pro veřejnost, které jsou důležité pro potravinové zabezpečení a zajištění soběstačnosti, dále rozvoj pobřežních komunit, přičemž by se mělo zajistit, že se rybolovná činnost rozvíjí v rámci ekologických limitů, a také by rybářská politika měla podporovat povolání související s rybolovem tím, že zvýší jeho atraktivitu; zdůrazňuje, že při provádění SRP by měla být rovněž uznána socioekonomická úloha drobného rybolovu v rybářských komunitách a zároveň by v rámci ní měla být zajištěna pracovní místa a zlepšeny životní podmínky rybářů a pracovníků vykonávajících pomocné práce, což jsou obvykle ženy, a dále by se měly zlepšit pracovní podmínky, podmínky týkající se ubytování a bezpečnostní podmínky pro posádky s cílem přilákat mladé lidi a dosáhnout generační obměny této činnosti, přičemž by měla být zaručena udržitelnost a řádné zachování zdrojů;

40. opakuje, že situace rybolovu v EU je složitá a v jednotlivých členských státech se značně liší, pokud jde o příslušná rybářská loďstva, dopad jednotlivých skupin loďstva na životní prostředí, lovná zařízení, rybí populace a jejich stav z hlediska ochrany a spotřební zvyklosti obyvatelstva; zdůrazňuje, že by v rámci SRP případně bylo možné přesunout řízení rybolovu do regionů a současně zajistit rovné podmínky pro všechny rybáře, včetně regionálních organizací pro řízení rybolovu; znovu potvrzuje, že tato velká rozmanitost vyžaduje, aby řízení rybolovu bylo doprovázeno výjimkami, které členskými státy a regionům umožní uplatňovat specializovanější postupy řízení, které zohlední specifické rysy, podpoří dialog, zapojí odvětví a pobřežní komunity do rozhodovacího procesu a do vymezování a provádění politiky a budou založeny na spolehlivých vědeckých poznatcích;

41. domnívá se proto, že iniciativy v oblasti řízení na místní úrovni prostřednictvím společného řízení je třeba zahrnout do programů financovaných členskými státy z fondu ENRAF;

Čtvrtek 19. ledna 2023

42. zdůrazňuje, že probíhající reforma nařízení (ES) č. 1224/2009 o provádění kontroly rybolovu musí respektovat specifika drobného rybolovu a nezatěžovat jej byrokracií, zejména pokud jde o geolokaci nebo elektronický přenos údajů o úlovcích; požaduje, aby byl zaveden kontrolní systém speciálně navržený a přizpůsobený tak, aby odrážel realitu a rozmanitost rybářů drobného pobřežního rybolovu, včetně těch, kteří loví měkkýše a koryše nebo loví ryby bez plavidla, a aby zásadním prvkem tohoto systému byla přiměřenost a postupný přístup;

43. domnívá se, že je důležité diverzifikovat činnosti v rámci širší udržitelné modré ekonomiky, která zahrnuje podporu kultury komunit a podporu vedlejších produktů rybolovu a produktů, které sice mají potenciál, ale nemají komerční hodnotu; domnívá se však, že tyto činnosti by neměly ohrozit rybolovnou činnost nebo historická práva rybářů na moře;

44. je přesvědčen, že využívání námořního prostoru pro jiné oblasti hospodářského využití by nemělo ohrozit historická práva na rybolov; domnívá se, že drobný rybolov by měl být plně začleněn do strategického plánování této politiky; je přesvědčen, že podobná situace panuje i ve vnitrozemských vodách, kde se drobný rybolov potýká s prohlubujícími se spory o zdroje a využívání sladké vody a musí soupeřit s průmyslem, který má negativní dopad na pobřežní stanoviště a zdroje ryb;

45. zdůrazňuje, že socioekonomické a environmentální výzvy vyplývající ze správy chráněných námořních oblastí nabízejí potenciální řešení, jak sladit cíle ochrany a udržitelnosti na jedné straně se začleněním odvětví drobného rybolovu do rozhodnutí o řízení v chráněných námořních oblastech a jejich okolí na straně druhé; v této souvislosti vyzývá Komisi a členské státy, aby vypracovaly participativní přístupy ke správě chráněných mořských oblastí, které budou vycházet z biologických a socioekonomických údajů, jež společně formulovali, provedli a revidovali odborníci na chráněné mořské oblasti, dotčené zúčastněné strany a odvětví drobného rybolovu; vyzývá Komisi a členské státy, aby zvážily rozvoj participativních řídicích postupů, a našly tak rovnováhu mezi udržitelným rozvojem drobného rybolovu a případné udržitelným rozvojem odpovědného cestovního ruchu;

46. poukazuje na to, že je zapotřebí zavést hospodářskou a sociální ochranu v obdobích, kdy je rybolov pozastaven, a v případě katastrof, které brání rybolovné činnosti; zdůrazňuje, že jsou zapotřebí mechanismy, které během těchto období zajistí mzdovou kompenzaci za ušlý výdělek; zdůrazňuje, že tato období by pro účely starobního důchodu a dalších dávek sociálního zabezpečení měla být považována za řádně odpracovanou dobu;

47. domnívá se, že pokud si přejeme generační obměnu, musí být vytvořeny atraktivní podmínky pro mladé lidi a ženy, což znamená zvýšit příjmy z rybolovu a současně zajistit jeho stabilitu a uplatňování zásady stejné odměny za rovnocennou práci, zvýšit přidělování kvót pro drobný rybolov v souladu s vědeckým poradenstvím, zajistit odbornou přípravu za podmínek, které náležitě zohlední rozmanitost rybolovných postupů, rybolovných zařízení a potřeb každého členského státu, a zaručit odpovídající pracovní podmínky a bezpečnost na palubě; připomíná, že ENRAF poskytuje podporu na odbornou přípravu a profesní rozvoj; domnívá se, že odborná příprava by měla zaručit získání praktických dovedností a měla by zohledňovat specifickou situaci rybolovu na vnitrostátní, regionální nebo místní úrovni; dále se domnívá, že by mělo být možné kombinovat tuto odbornou přípravu s teoretickým vzděláváním a zároveň využít získaných zkušeností současných nebo bývalých rybářů;

48. vyzývá k navýšení finančních a technických zdrojů pro výzkum v oblasti rybolovu v každém členském státě s cílem rozvíjet činnosti zaměřené na rybolov a rybolovné zdroje, posílit a zlepšit shromažďování údajů a hodnocení stavu zdrojů;

49. vyzývá k navýšení finančních a technických zdrojů pro vědecký výzkum a vývoj v oblasti rybolovu v EU a v každém členském státě; zejména zdůrazňuje, že je třeba podporovat výzkumné ústavy a laboratoře v této oblasti materiálními a lidskými zdroji s cílem rozvíjet činnosti zaměřené na podporu drobného, pobřežního a tradičního rybolovu, zajistit lepší porozumění různým příčinám vyčerpání rybích populací a zachování rybolovných zdrojů; zdůrazňuje, že je třeba zapojit rybáře a sdružení rybářů do vědeckého monitorování, mapování, sběru dat, řízení a kontroly, aby se plně využily jejich znalosti;

Čtvrtek 19. ledna 2023

50. vyzývá Komisi, aby zahájila komplexní a celoregionální mapovací akci s cílem vypracovat přesný a úplný soubor základních údajů o drobném rybolovu, aby bylo možné změřit hospodářský a sociální dopad drobného rybolovu jak z kvantitativního, tak kvalitativního hlediska a odhadnout hodnotu výstupů vytvořených drobným rybolovem, jeho hospodářský dopad na pobřežní komunity a jeho dopad na související odvětví;

51. vyzývá členské státy a Komisi, aby podporovaly výzkum postupů, které zvyšují a diverzifikují příjmy rybářských komunit a odvětví rybolovu, včetně drobného rybolovu; domnívá se, že výsledky tohoto výzkumu by měly být šířeny v EU s cílem replikovat, provádět a podporovat projekty na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU;

52. zdůrazňuje, že navzdory zvýšení množství získávaných údajů na evropské úrovni stále chybí vyčerpávající ekonomické, sociální a územní statistické údaje a ukazatele týkající se drobného rybolovu; zdůrazňuje, že tento nedostatek statistik neumožňuje řádnou analýzu segmentu, a je proto těžší zavést řádná legislativní opatření k řešení nejzávažnějších problémů, se kterými se drobný rybolov potýká;

53. vyzývá členské státy, aby zintenzivnily a zlepšily řádný sběr a členění údajů o rybolovu a získaly odpovídající statistické údaje o úlovcích a vykládkách za účelem lepšího posuzování a řízení zdrojů, včetně souvisejících činností, sociálních a hospodářských aspektů a analýz dalšího komerčního využití, zejména pro drobný rybolov a komunity s ním spojené;

54. vyzývá Komisi, aby zahájila komplexní a celoregionální mapování systémů sociální ochrany a vnitrostátních právních předpisů, které jsou v členských státech k dispozici drobnému rybolovu, s cílem určit a podpořit nejúspěšnější možnosti, včetně legislativních a institucionálních mechanismů, které zajistí plnou účast drobného rybolovu na všech činnostech souvisejících s udržitelným rozvojem tohoto odvětví, jako je rozvoj alternativních činností, společné řízení, finanční podpora, označování produktů, sledovatelnost a právo na důstojnou práci a sociální ochranu;

55. domnívá se, že při provádění SRP musí členské státy zajistit, aby provádění nezbytných cílů v oblasti životního prostředí probíhalo ruku v ruce s definováním sociálních a hospodářských cílů a aby Komise a členské státy zohlednily jejich vzájemnou závislost, a to jak při provádění právních předpisů, tak při navrhování budoucích legislativních iniciativ;

56. zdůrazňuje, že organizace producentů mohou hrát velmi důležitou roli při řízení systémů uvádění produktů drobného rybolovu na trh, při zlepšování přístupu těchto produktů na trh a při zvyšování dostupnosti místních potravin v pobřežních komunitách; zdůrazňuje zejména skutečnost, že tyto činnosti zaměřené na posilování a propagaci by pomohly zlepšit postavení drobného rybolovu při vyjednávání cen a podpořily by zdravou hospodářskou soutěž v rámci odvětví a účinnější využívání jeho vlastních struktur a zdrojů prostřednictvím společných opatření;

57. v tomto ohledu zdůrazňuje, že pro odvětví drobného rybolovu je zásadně důležité mít silnější specializované organizační kapacity, aby se posílilo jeho postavení v hodnotovém řetězci; vyzývá Komisi a členské státy, aby přijaly opatření k posílení vyjednávací pozice drobných rybářů a aby podporovaly, podněcovaly a usnadňovaly vytváření organizačních producentů, sdružení a družstev pro toto odvětví, neboť jde o důležitý nástroj ke zlepšení jejich síly v dodavatelském řetězci a k posílení jejich vyjednávací pozice vůči ostatním účastníkům trhu s cílem zajistit dobré ziskové rozpětí a lépe řídit jejich rybolovné činnosti;

58. trvá na tom, že sdružení a svazy rybářů musí být uznány a musí mít nárok na finanční podporu za stejných podmínek jako organizace producentů; vyzývá členské státy a Komisi, aby zejména v rámci reformy společné organizace trhu přijaly iniciativy v této oblasti s cílem odstranit jakoukoli diskriminaci mezi svazy a organizacemi producentů;

59. v této souvislosti vyzývá Komisi a členské státy, aby v návaznosti na nařízení o společné organizaci trhů vypracovaly regionální plány pro organizace producentů v odvětví drobného rybolovu s cílem zvýšit ziskovost tohoto odvětví a zlepšit kvalitu a sledovatelnost jeho produktů;

60. zdůrazňuje, že je důležité zapojit drobné rybáře do rozhodovacího procesu na úrovni EU a na vnitrostátní a místní úrovni, a vyzývá Radu a členské státy, aby zlepšily transparentnost rozhodnutí týkajících se drobného rybolovu, a zajistily tak odpovědnost; podporuje posílení postavení sdružení drobných rybářů, aby tato sdružení mohla sdílet odpovědnost a rozhodovací pravomoci při navrhování a provádění plánů společného řízení s vnitrostátními orgány ve výborech pro společné řízení;

Čtvrtek 19. ledna 2023

61. zdůrazňuje, že životaschopnost drobného rybolovu ve velké míře závisí na bezpečném přístupu ke zdrojům a rybolovným oblastem na jedné straně a k trhům s přidanou hodnotou na straně druhé; v této souvislosti vyzývá k diferencovanému přístupu k řízení drobného rybolovu, který bude zahrnovat přednostní přístup do pobřežních rybolovných oblastí;

62. domnívá se, že společné řízení je základním nástrojem pro drobný rybolov, který umožňuje optimalizovat řízení rybolovných zdrojů na základě integrovaného přístupu zohledňujícího všechny aspekty environmentální, sociální a hospodářské udržitelnosti a který zahrnuje aktivní účast a zapojení jak orgánů správy, tak odvětví rybolovu, vědecké obce a organizací občanské společnosti;

63. podtrhuje nízký environmentální dopad odvětví rybolovu a skutečnost, že produkuje zdravé potraviny, neboť nevyužívá umělého krmení, antibiotik, hnojiv ani chemických pesticidů;

64. zdůrazňuje, že by se neměl vytvářet umělý konflikt mezi průmyslovými a drobnými rybáři; zastává názor, že průmysloví a drobní rybáři si navzájem nekonkurují, neboť většinou loví různé druhy ryb v různých lovištích; bere na vědomí, že takzvané průmyslové rybářské společnosti jsou rovněž rodinné podniky, které existují po generace a jsou hluboce zakořeněny v místních rybářských komunitách a jsou s nimi spojeny;

65. konstatuje, že vyhlášení roku 2022 Mezinárodním rokem tradičního rybolovu a akvakultury je jedinečnou příležitostí, jak upozornit svět na práci této skupiny loďstva v oblasti zajišťování potravin a udržitelného využívání přírodních zdrojů a jak zviditelnit tradiční rybolov a aktivněji jej zapojit do rozhodovacích procesů;

66. domnívá se, že pro přežití a prosperitu drobného rybolovu je zásadní zlepšit selektivitu a přejít na rybolovné techniky s nízkým dopadem;

67. zdůrazňuje, že veřejné instituce by měly usnadnit přístup k financování nejslabším skupinám loďstva, aby podpořily hodnotové řetězce a zabránily selhání trhu; v této souvislosti vyzývá Komisi a členské státy, aby vytvořily legislativní iniciativy, které by odvětví drobného rybolovu usnadnily přístup k formálnímu financování; zdůrazňuje, že by to mělo zahrnovat přístup jak k formálnímu úvěru na kapitálové výdaje, tak k financování rybolovných činností, ale také rozvoj nástrojů a finančních produktů pro střednědobé až dlouhodobé investice ve spolupráci s finančními institucemi a uplatňování formálních systémů financování, jako jsou smlouvy o výrobě nebo příjmy ze skladování, za účasti rybářů, obchodníků a veřejných orgánů;

68. zdůrazňuje, že plánování námořních prostor je velmi důležité pro zajištění účasti všech zúčastněných stran na rozhodování o využívání a ochraně mořského prostředí; zdůrazňuje, že plánování námořních prostor je klíčovým nástrojem k zajištění účasti drobných rybářů na rozhodovacím procesu;

69. domnívá se, že neustálý pokles podpory EU pro toto odvětví v rámci po sobě jdoucích víceletých finančních rámců, a zejména snížení financování fondů ERF a ENRAF a společné organizace trhu, je jedním z faktorů, které zhoršují situaci v tomto odvětví; opakuje proto, že je pro odvětví rybolovu třeba výrazně posílit finanční podporu EU;

70. považuje dobrovolné pokyny pro zajištění udržitelného drobného rybolovu v kontextu potravinového zabezpečení a vymýcení chudoby, které vydala organizace FAO, za cenný příspěvek k vymezení rámce pro ochranu, maximalizaci a podporu drobného rybolovu v rámci politiky řízení rybolovu;

71. vyzývá všechny členské státy, aby podpořily práci žen v rybolovu prostřednictvím konkrétních projektů a právním uznáním úlohy žen jako „pomocnic“ a spolupracovnic v rodinném rybářském podniku, a zajistily jim tak větší jistotu zaměstnání, budoucí příjem a sociální zabezpečení;

72. považuje za vhodné posílit spolupráci s cílem uznávat základní odbornou přípravu poskytovanou školami nebo vzdělávacími institucemi, které jsou uznávány vnitrostátními vzdělávacími systémy jednotlivých členských států nebo třetích zemí a které jsou uznávány také na mezinárodní úrovni;

Čtvrtek 19. ledna 2023

73. domnívá se, že budování jednotných bodů v různých organizacích zastupujících toto odvětví by bylo důležitým prvkem při obhajobě jeho nároků a při zajišťování toho, aby bylo toto odvětví náležitě zohledněno při definování politiky řízení rybolovu a politiky využívání námořního prostoru;

74. vyzývá Komisi, aby podporovala projekty v kontextu politiky soudržnosti, které přispějí k ochraně pobřežních a ostrovních oblastí coby součásti rybolovu a námořního kulturního dědictví;

75. zdůrazňuje, že odvětví drobného rybolovu může více než ostatní segmenty odvětví rybolovu nést hlavní dopad rostoucí potřeby obnovitelných zdrojů energie, které jsou nutné pro splnění cílů stanovených v rámci Zelené dohody pro Evropu; zdůrazňuje, že pokud bude kvůli instalaci stále většího počtu mořských větrných turbín v pobřežních rybolovných oblastech nutné přesunout rybolovné činnosti jinam, bude to mít na drobný rybolov obzvlášť velký dopad, neboť toto odvětví nemusí být schopné se přesunout do vzdálenějších rybolovných oblastí nebo změnit metody rybolovu; v této souvislosti vyzývá k vhodnému plánování námořních prostor, aby byly zaručeny zájmy všech odvětví a aby byly drobným rybářům v krajním případě poskytnuty spravedlivé kompenzace;

76. zdůrazňuje příležitosti plynoucí z možných synergií mezi drobným rybolovem a dalšími odvětvími, zejména s pobřežním cestovním ruchem, který s odvětvím drobného rybolovu sdílí stejná aktiva a infrastrukturu; zdůrazňuje, že tyto synergie by umožnily diverzifikaci místní ekonomiky, poskytly by rodinám další pracovní místa a příjmy a pomohly by stabilizovat klesající ziskovost a zaměstnanost v odvětví rybolovu; v této souvislosti požaduje jasnou definici „rybolovné turistiky“, která by umožnila tuto činnost regulovat a zároveň by umožnila profesionálním drobným rybářům plně využívat příležitostí, které přináší synergie s odvětvím modré ekonomiky;

77. zdůrazňuje, že v odvětví drobného rybolovu jsou ženy stále nedostatečně zastoupeny; zdůrazňuje, že navzdory tomu ženy vždy hrály v odvětví drobného rybolovu aktivní, i když často neviditelnou roli; zdůrazňuje, že tato „neviditelnost“ je způsobena nejen kulturními důvody, ale také nedostatkem oficiálních statistických údajů o zaměstnanosti žen v odvětví drobného rybolovu; vyzývá Komisi a členské státy, aby podpořily projekty zaměřené na shromažďování informací o zaměstnanosti žen a umožnily ženám vstoupit do odvětví drobného rybolovu a zaujmout v něm hlavní roli;

78. domnívá se, že zajištění přístupného pracovního prostředí, a to i v odvětví rybolovu, s cílem znovu začlenit na trh práce aktivní i bývalé rybáře a další pracovníky v odvětví rybolovu s fyzickým nebo duševním postižením, by vedlo k rozsáhlejšímu sociálnímu začleňování a pomohlo by vytvořit více pobídek pro vytváření příjmů v odvětví rybolovu a v rybářských komunitách;

o

o o

79. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.

Úterý 17. ledna 2023

II

(Sdělení)

SDĚLENÍ ORGÁNŮ, INSTITUCÍ A JINÝCH SUBJEKTŮ EVROPSKÉ UNIE

EVROPSKÝ PARLAMENT

P9_TA(2023)0005

Změny jednacího řádu Parlamentu, pokud jde o článek 7 o ochraně výsad a imunit a článek 9 o imunitním řízení**Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 17. ledna 2023 o změnách jednacího řádu Parlamentu, pokud jde o článek 7 o ochraně výsad a imunit a článek 9 o imunitním řízení (2022/2210(REG))**

(2023/C 214/15)

Evropský parlament,

- s ohledem na dopisy své předsedkyně ze dne 9. listopadu a 16. prosince 2022,
 - s ohledem na články 236 a 237 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro ústavní záležitosti (A9-0001/2023),
1. rozhoduje o změně jednacího řádu, jak je uvedeno níže;
 2. rozhoduje, že tyto změny vstoupí v platnost prvním dnem po jejich přijetí;
 3. pověřuje svou předsedkyni, aby pro informaci předala toto rozhodnutí Radě a Komisi.

Pozměňovací návrh 1**Jednací řád Evropského parlamentu****Čl. 7 – odst. 1***Platné znění*

1. V případech, kdy orgány členského státu údajně porušily nebo údajně hodlají porušit výsady nebo imunity současného nebo bývalého poslance, může být Parlament v souladu s čl. 9 odst. 1 požádán, aby rozhodl, zda došlo nebo zda je pravděpodobné, že dojde, k porušení těchto výsad a imunit.

Pozměňovací návrh

1. V případech, kdy orgány členského státu **nebo Úřad evropského veřejného žalobce** údajně porušily nebo údajně hodlají porušit výsady nebo imunity současného nebo bývalého poslance, může být Parlament v souladu s čl. 9 odst. 1 požádán, aby rozhodl, zda došlo nebo zda je pravděpodobné, že dojde, k porušení těchto výsad a imunit.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 2
Jednací řád Evropského parlamentu

Čl. 9 – odst. 1

Platné znění

1. Každá žádost o zbavení poslanecké imunity, s níž se příslušný orgán členského státu obrací na předsedu Parlamentu, nebo žádost současného či bývalého poslance o ochranu jeho výsad a imunit je oznámena v Parlamentu a postoupena příslušnému výboru.

Pozměňovací návrh

1. Každá žádost o zbavení poslanecké imunity, s níž se příslušný orgán členského státu **nebo evropský nejvyšší žalobce** obrací na předsedu Parlamentu, nebo žádost současného či bývalého poslance o ochranu jeho výsad a imunit je oznámena v Parlamentu a postoupena příslušnému výboru.

Pozměňovací návrh 3
Jednací řád Evropského parlamentu

Čl. 9 – odst. 5

Platné znění

5. Výbor může požádat **příslušný** orgán o informace nebo odůvodnění, které považuje za nezbytné k tomu, aby mohl zaujmout stanovisko, zda má být poslanec zbaven imunity nebo zda má být jeho imunita ochráněna.

Pozměňovací návrh

5. Výbor může požádat orgán **dotčeného členského státu nebo případně evropského nejvyššího žalobce** o informace nebo odůvodnění, které považuje za nezbytné k tomu, aby mohl zaujmout stanovisko, zda má být poslanec zbaven imunity nebo zda má být jeho imunita ochráněna.

Pozměňovací návrh 4
Jednací řád Evropského parlamentu

Čl. 9 – odst. 8

Platné znění

8. Výbor může předložit odůvodněné stanovisko k pravomoci **daného** orgánu a k přípustnosti žádosti, ale za žádných okolností se nesmí vyslovit o vině či nevině poslance, ani o tom, zda názory nebo činy, které jsou poslanci přisuzovány, odůvodňují trestní stíhání, a to ani v případě, že se výbor při posuzování žádosti podrobně seznámil se skutkovým stavem případu.

Pozměňovací návrh

8. Výbor může předložit odůvodněné stanovisko k pravomoci orgánu **dotčeného členského státu nebo případně evropského nejvyššího žalobce** a k přípustnosti žádosti, ale za žádných okolností se nesmí vyslovit o vině či nevině poslance, ani o tom, zda názory nebo činy, které jsou poslanci přisuzovány, odůvodňují trestní stíhání, a to ani v případě, že se výbor při posuzování žádosti podrobně seznámil se skutkovým stavem případu.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 5
Jednací řád Evropského parlamentu
Čl. 9 – odst. 10

Platné znění

10. Předseda okamžitě sdělí rozhodnutí Parlamentu dotčenému poslanci a příslušnému orgánu dotčeného členského státu spolu se žádostí, aby byl předseda informován o vývoji příslušného řízení a o soudních rozhodnutích přijatých v rámci tohoto řízení. Jakmile předseda obdrží tuto informaci, sdělí ji Parlamentu způsobem, který považuje za nejvhodnější, případně po konzultaci s příslušným výborem.

Pozměňovací návrh

10. Předseda okamžitě sdělí rozhodnutí Parlamentu dotčenému poslanci a příslušnému orgánu dotčeného členského státu **nebo případně evropskému nejvyššímu žalobci** spolu se žádostí, aby byl předseda informován o vývoji příslušného řízení a o soudních rozhodnutích přijatých v rámci tohoto řízení. Jakmile předseda obdrží tuto informaci, sdělí ji Parlamentu způsobem, který považuje za nejvhodnější, případně po konzultaci s příslušným výborem.

Pozměňovací návrh 6
Jednací řád Evropského parlamentu
Čl. 9 – odst. 12

Platné znění

12. Parlament se zabývá pouze žádostmi o zbavení poslanecké imunity, které mu předložily justiční orgány nebo stálá zastoupení členských států.

Pozměňovací návrh

12. Parlament se zabývá pouze žádostmi o zbavení poslanecké imunity, které mu předložily justiční orgány nebo stálá zastoupení členských států **nebo případně evropský nejvyšší žalobce**.

Pozměňovací návrh 7
Jednací řád Evropského parlamentu
Čl. 9 – odst. 14

Platné znění

14. Jakýkoli dotaz příslušného orgánu týkající se rozsahu výsad nebo imunit poslanců se projednává podle výše uvedených ustanovení.

Pozměňovací návrh

14. Jakýkoli dotaz příslušného orgánu **členského státu nebo případně Úřadu evropského nejvyššího žalobce** týkající se rozsahu výsad nebo imunit poslanců se projednává podle výše uvedených ustanovení.

Úterý 17. ledna 2023

III

(Přípravné akty)

EVROPSKÝ PARLAMENT

P9_TA(2023)0001

Dohoda EU–Nový Zéland: výměna osobních údajů mezi Europolem a Novým Zélandem

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. ledna 2023 k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření dohody mezi Evropskou unií na jedné straně a Novým Zélandem na straně druhé o výměně osobních údajů mezi Agenturou Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) a novozélandskými orgány příslušnými pro boj proti závažné trestné činnosti a terorismu (10092/2022 – C9-0288/2022 – 2022/0157(NLE))

(Souhlas)

(2023/C 0/16)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh rozhodnutí Rady (10092/2022),
 - s ohledem na návrh dohody mezi Evropskou unií na jedné straně a Novým Zélandem na straně druhé o výměně osobních údajů mezi Agenturou Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) a novozélandskými orgány příslušnými pro boj proti závažné trestné činnosti a terorismu (9269/2022),
 - s ohledem na žádost o udělení souhlasu, kterou předložila Rada v souladu s čl. 16 odst. 2, článkem 88 a čl. 218 odst. 6 druhým pododstavcem písm. a) a odst. 7 Smlouvy o fungování Evropské unie (C9-0288/2022),
 - s ohledem na své nelegislativní usnesení ze dne 10. července 2020 ⁽¹⁾ o uzavření dohody, jež je předmětem jednání, mezi Evropskou unií a Novým Zélandem o výměně osobních údajů mezi Agenturou Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) a novozélandskými orgány příslušnými pro boj proti závažné trestné činnosti a terorismu,
 - s ohledem na čl. 105 odst. 1 a 4 a čl. 114 odst. 7 jednacího řádu,
 - s ohledem na doporučení Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (A9-0003/2023),
1. uděluje souhlas s uzavřením dohody;
 2. pověřuje svou předsedkyni, aby předala postoj Parlamentu Radě a Komisi, jakož i vládám a parlamentům členských států a Nového Zélandu.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 371, 15.9.2021, s. 71.

Úterý 17. ledna 2023

P9_TA(2023)0002

Úmluva o počítačové kriminalitě: Druhý dodatkový protokol o posílené spolupráci a zpřístupňování elektronických důkazů

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. ledna 2023 k návrhu rozhodnutí Rady, kterým se členské státy zmocňují, aby v zájmu Evropské unie ratifikovaly Druhý dodatkový protokol k Úmluvě o počítačové kriminalitě o posílené spolupráci a zpřístupňování elektronických důkazů (06438/2022 – C9-0146/2022 – 2021/0383(NLE))

(Souhlas)

(2023/C 0/17)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh rozhodnutí Rady (06438/2022),
 - s ohledem na návrh Druhého dodatkového protokolu k Úmluvě o počítačové kriminalitě o posílené spolupráci a zpřístupňování elektronických důkazů (14898/2021),
 - s ohledem na žádost o udělení souhlasu, kterou předložila Rada v souladu s článkem 16, čl. 82 odst. 1 a čl. 218 odst. 6 druhým pododstavcem písm. a) podbodem v) Smlouvy o fungování Evropské unie (C9-0146/2022),
 - s ohledem na čl. 105 odst. 1 a 4 a čl. 114 odst. 7 jednacího řádu,
 - s ohledem na doporučení Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (A9-0002/2023),
1. uděluje souhlas s návrhem rozhodnutí Rady;
 2. pověřuje svou předsedkyni, aby předala postoj Parlamentu Radě a Komisi, jakož i vládám a parlamentům členských států a Radě Evropy.

Úterý 17. ledna 2023

P9_TA(2023)0003

Přeprava odpadů

Pozměňovací návrhy přijaté Evropským parlamentem dne 17. ledna 2023 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o přepravě odpadů a o změně nařízení (EU) č. 1257/2013 a (EU) 2020/1056 (COM(2021)0709 – C9-0426/2021 – 2021/0367(COD)) ⁽¹⁾

(Řádný legislativní postup: první čtení)

(2023/C 0/18)

Pozměňovací návrh 1**Návrh nařízení****Bod odůvodnění 1***Znění navržené Komisí*

- (1) Je nezbytné stanovit na úrovni Unie pravidla na ochranu životního prostředí a lidského zdraví před nepříznivými dopady, které může mít přeprava odpadů. Tato pravidla by rovněž měla přispět k usnadnění nakládání s odpady způsobem šetrným k životnímu prostředí v souladu s hierarchií způsobů nakládání s odpady stanovenou v článku 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ⁽³¹⁾, jakož i ke snížení celkových dopadů využívání zdrojů a ke zlepšení účinnosti tohoto využívání, což je zásadní pro přechod na oběhové hospodářství.

⁽³¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES 31 ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic (Úř. věst. L 312, 22.11.2008, s. 3).

Pozměňovací návrh

- (1) Je nezbytné stanovit na úrovni Unie pravidla na ochranu životního prostředí a lidského zdraví před nepříznivými dopady, které může mít přeprava odpadů. Tato pravidla by rovněž měla přispět k usnadnění nakládání s odpady způsobem šetrným k životnímu prostředí v souladu s hierarchií způsobů nakládání s odpady stanovenou v článku 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ⁽³¹⁾, jakož i ke snížení celkových dopadů využívání zdrojů a ke zlepšení účinnosti tohoto využívání, což je zásadní pro přechod na oběhové hospodářství **a pro dosažení klimatické neutrality nejpozději do roku 2050. V tomto ohledu by nakládání s odpady mělo být považováno za jeden z kroků životního cyklu výrobku od výroby až po druhotné suroviny, pro který by měly být upřednostňovány udržitelné inovativní techniky, jejichž cílem je zlepšit materiálové využití, energetickou účinnost a celkový příspěvek nakládání s odpady k dekarbonizaci.**

⁽³¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES 31 ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic (Úř. věst. L 312, 22.11.2008, s. 3).

⁽¹⁾ Věc byla vrácena příslušnému výboru pro účely interinstitucionálních jednání podle čl. 59 odst. 4 čtvrtého pododstavce (A9-0290/2022).

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 2**Návrh nařízení****Bod odůvodnění 1 a (nový)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (1a) *Zpracování a likvidace odpadů mohou mít při nesprávném řízení různé negativní dopady na životní prostředí a kvalitu života lidí a některé z nich je obtížné zmírnit. Proto musí být k dispozici více informací online o různých prováděných činnostech nakládání s odpady, pokud jde o množství, druhy, trasy a související místa určení, jakož i o kontrole a monitorování činností souvisejících s nakládáním s odpady.*

Pozměňovací návrh 3**Návrh nařízení****Bod odůvodnění 1 b (nový)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (1b) *Pokrok ve zlepšování účinnosti a efektivity nakládání s odpady by měl být doprovázen opatřeními ke snižování produkce odpadů, která by se týkala zejména odpadů vznikajících při výrobě a spotřebě;*

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 4

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 3

Znění navržené Komisí

- (3) Zelená dohoda pro Evropu ⁽³⁴⁾ stanoví ambiciózní plán transformace Unie v udržitelnou a klimaticky neutrální ekonomiku účinně využívající zdroje. Vyzývá Komisi, aby přezkoumala pravidla Unie pro přepravu odpadů stanovená nařízením (ES) č. 1013/2006. Nový akční plán pro oběhové hospodářství ⁽³⁵⁾ přijatý v březnu 2020 dále zdůrazňuje potřebu přijmout opatření k zajištění toho, aby byla usnadněna přeprava odpadů určených k opětovnému použití a recyklaci v Unii, aby Unie nevyvážela své problémy s odpady do třetích zemí a aby byla lépe řešena nedovolená přeprava odpadů. Kromě přínosů pro životní prostředí a společnost to může také vést ke zlepšení, pokud jde o strategické závislosti EU na surovinách. Rada ⁽³⁶⁾ i Evropský parlament ⁽³⁷⁾ rovněž vyzvaly k revizi stávajících pravidel Unie pro přepravu odpadů stanovených nařízením (ES) č. 1013/2006.

⁽³⁴⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Zelená dohoda pro Evropu (COM(2019)0640 final).

⁽³⁵⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 11. března 2020, Nový akční plán pro oběhové hospodářství – Čistší a konkurenceschopnější Evropa (COM(2020)0098 final).

⁽³⁶⁾ Závěry Rady o zajištění oběhového a ekologického oživení (13852/20 OJ CONS 34).

⁽³⁷⁾ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. února 2021 o novém akčním plánu pro oběhové hospodářství (2020/2077(INI)).

Pozměňovací návrh

- (3) Zelená dohoda pro Evropu ⁽³⁴⁾ stanoví ambiciózní plán transformace Unie v udržitelnou a klimaticky neutrální ekonomiku účinně využívající zdroje. Vyzývá Komisi, aby přezkoumala pravidla Unie pro přepravu odpadů stanovená nařízením (ES) č. 1013/2006. Nový akční plán pro oběhové hospodářství ⁽³⁵⁾ přijatý v březnu 2020 dále zdůrazňuje potřebu přijmout opatření k zajištění toho, aby byla usnadněna přeprava odpadů určených k opětovnému použití a recyklaci v Unii, aby Unie nevyvážela své problémy s odpady do třetích zemí a aby byla lépe řešena nedovolená přeprava odpadů. Kromě přínosů pro životní prostředí a společnost to může také vést ke zlepšení, pokud jde o strategické závislosti EU na surovinách. **Udržení většího množství vyprodukovaného odpadu v Unii však bude vyžadovat zlepšení recyklace a kapacity pro nakládání s odpady.** Rada ⁽³⁶⁾ i Evropský parlament ⁽³⁷⁾ rovněž vyzvaly k revizi stávajících pravidel Unie pro přepravu odpadů stanovených nařízením (ES) č. 1013/2006. **V zájmu podpory oběhového hospodářství by měly být podporovány inovativní podnikatelské iniciativy, jako je zpětný odběr odpadu za účelem recyklace, renovace, výzkumu nebo zlepšení designu výrobků.**

⁽³⁴⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Zelená dohoda pro Evropu (COM(2019)0640 final).

⁽³⁵⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 11. března 2020, Nový akční plán pro oběhové hospodářství – Čistší a konkurenceschopnější Evropa (COM(2020)0098 final).

⁽³⁶⁾ Závěry Rady o zajištění oběhového a ekologického oživení (13852/20 OJ CONS 34).

⁽³⁷⁾ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. února 2021 o novém akčním plánu pro oběhové hospodářství (2020/2077(INI)).

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 5

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 8

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (8) Unie předložila v říjnu 2020 oznámení týkající se přepravy odpadů v rámci Unie sekretariátu Basilejské úmluvy podle článku 11 uvedené úmluvy. V souladu s uvedeným článkem by proto Unie mohla stanovit zvláštní pravidla vztahující se na přepravu odpadů uvnitř EU, která nejsou méně šetrná k životnímu prostředí než ta, která stanoví Basilejská úmluva.

vypouští se

Pozměňovací návrh 6

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 10 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (10a) Výzkum a inovace by měly tvořit nedílnou součást evropského odpadového hospodářství. Výzkumná a inovační síť pro odpady by měla zahrnovat průmysl, vysoké školy a další výzkumné instituce. Přezkumy tohoto nařízení a příslušných souvisejících aktů by proto měly zohlednit inovace v technikách nakládání s odpady, pokud tyto techniky přispívají k environmentálně šetrnému nakládání s odpady.

Pozměňovací návrh 7

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 10 b (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (10b) Pro zajištění skutečného přechodu k oběhovému hospodářství při přepravě odpadů z místa jejich vzniku do místa, které je pro nakládání s nimi nejvhodnější, by měla být zohledněna zásada blízkosti, účinného využívání materiálů, jakož i potřeba snížit ekologickou stopu odpadů.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 8

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 11 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (11a) Toto nařízení by mělo poskytnout právní jistotu a zajistit jednotné uplatňování právních předpisů Unie v oblasti nakládání s odpady, aby se usnadnilo dodržování příslušných ustanovení o ochraně životního prostředí a lidského zdraví. Je třeba zabránit vytváření nadměrné administrativní zátěže, zejména pro malé a střední podniky.

Pozměňovací návrh 9

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 16 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (16a) Aby bylo možné zohlednit inovace v technologiích zpracování odpadů s ohledem na environmentálně šetrné nakládání s nimi, jakož i změny v chování spotřebitelů, pokud jde o třídění odpadů, je nezbytné, aby byla příloha IIIB průběžně aktualizována. Komise by měla zejména posoudit, zda doplnit položky týkající se použité obuvi, oděvů a jiných textilních výrobků, minerální vlny a matrací.

Pozměňovací návrh 10

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 16 b (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (16b) Dobře fungující trh Unie s přepravou odpadů by měl jako hlavní zásady upřednostňovat blízkost, soběstačnost a využívání nejlepších dostupných technik v oblasti nakládání s odpady. Uskutečnění spravedlivé transformace na oběhové hospodářství má zásadní význam pro dosažení klimaticky neutrální, zdrojově efektivní a konkurenceschopné ekonomiky Unie, která bude dlouhodobě udržitelná.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 11

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 20

Znění navržené Komisí

- (20) V zájmu právní jistoty a v zájmu zajištění jednotného uplatňování tohoto nařízení a řádného fungování vnitřního trhu je nezbytné stanovit procesní kroky a záruky, pokud si oznamovatel přeje přepravovat odpad **podléhající postupu předchozího písemného oznámení a souhlasu**. V souladu s čl. 6 odst. 11 Basilejské úmluvy je rovněž nezbytné zajistit, aby náklady vyplývající ze situací, kdy přeprava odpadů podléhajících předchozímu písemnému oznámení a souhlasu nemůže být dokončena nebo je protiprávní, nesli příslušní provozovatelé. Za tímto účelem by oznamovatel měl pro každou přepravu **takového** odpadu zřídit finanční záruku nebo odpovídající pojištění.

Pozměňovací návrh

- (20) V zájmu právní jistoty a v zájmu zajištění jednotného uplatňování tohoto nařízení a řádného fungování vnitřního trhu je nezbytné stanovit procesní kroky a záruky, pokud si oznamovatel přeje přepravovat odpad, **a přispívat tak k dlouhodobé konkurenceschopnosti Unie**. V souladu s čl. 6 odst. 11 Basilejské úmluvy je rovněž nezbytné zajistit, aby náklady vyplývající ze situací, kdy přeprava odpadů podléhajících předchozímu písemnému oznámení a souhlasu nemůže být dokončena nebo je protiprávní, nesli příslušní provozovatelé. Za tímto účelem by oznamovatel měl pro každou přepravu odpadu zřídit finanční záruku nebo odpovídající pojištění.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 12

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 22

Znění navržené Komisí

- (22) Aby se zkrátily prodlevy při zpracování oznámení o přepravě odpadů a usnadnila se výměna informací mezi příslušnými orgány, je nezbytné, aby vydávání a výměna informací a údajů týkajících se jednotlivých přeprav odpadů v rámci Unie probíhaly elektronickou cestou. Je rovněž nezbytné zmocnit Komisi ke stanovení procesních a provozních požadavků na praktické uplatňování systémů zajišťujících toto elektronické předkládání a výměnu informací (jako je propojení, architektura a bezpečnost). Příslušným orgánům členských států a hospodářským subjektům je také nutné poskytnout dostatek času na to, aby se připravily na přechod od přístupu založeného na listinných dokladech, jak je stanoveno v nařízení (ES) č. 1013/2006, k přístupu elektronické výměny informací a dokumentů. Tato nová povinnost by proto měla začít platit 24 měsíců ode dne **použitelnosti** tohoto nařízení.

Pozměňovací návrh

- (22) Aby se zkrátily prodlevy při zpracování oznámení o přepravě odpadů a usnadnila se výměna informací mezi příslušnými orgány **a hospodářskými subjekty**, je **zcela** nezbytné, aby vydávání a výměna informací a údajů týkajících se jednotlivých přeprav odpadů v rámci Unie probíhaly elektronickou cestou. **Centrální a vnitrostátní systém by měly být propojeny a měly by být plně funkční. Aby se zkrátily prodlevy, je klíčové, aby tyto systémy umožňovaly sdílení dokumentů a zahrnovaly databázi informací týkajících se přepravy odpadů, která v plném rozsahu umožňuje vyhledávání.** Je rovněž nezbytné zmocnit Komisi ke stanovení procesních a provozních požadavků na praktické uplatňování systémů zajišťujících toto elektronické předkládání a výměnu informací (jako je propojení, architektura a bezpečnost). Příslušným orgánům členských států a hospodářským subjektům je také nutné poskytnout dostatek času na to, aby se připravily na přechod od přístupu založeného na listinných dokladech, jak je stanoveno v nařízení (ES) č. 1013/2006, k přístupu elektronické výměny informací a dokumentů. Tato nová povinnost by proto měla začít platit 24 měsíců ode dne **vstupu v platnost** tohoto nařízení, **přičemž ještě před tím by měl být příslušným orgánům umožněn přístup do centrálního systému v konečné verzi za účelem jeho odzkoušení a získání zkušeností.**

Pozměňovací návrh 13

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 22 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (22a) **Příslušné orgány by měly zajistit vytvoření alternativních postupů určených k zajištění elektronického systému. V případě dočasného selhání centrálního systému by data měla zůstat chráněna a přístupná a postupy související s přepravou by měly být prováděny bez zbytečných prodlev.**

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 14

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 30

Znění navržené Komisí

- (30) S cílem zajistit, aby příslušné orgány mohly správně zpracovat dokumenty, které jim byly předloženy a které se týkají přepravy odpadů, **je nezbytné stanovit povinnost oznamovatele poskytnout** ověřený překlad těchto dokumentů v jazyce přijatelném pro tyto orgány, **pokud o to tyto orgány požádají**.

Pozměňovací návrh

- (30) S cílem zajistit, aby příslušné orgány mohly správně zpracovat dokumenty, které jim byly předloženy a které se týkají přepravy odpadů, **a zároveň zabránit nadměrné administrativní zátěži, měl by oznamovatel poskytovat oznámení, informace, dokumenty nebo další sdělení v úředním jazyce členského státu dotčených příslušných orgánů nebo v angličtině. Pokud o to příslušné orgány požádají, měl by být poskytnut** ověřený překlad těchto dokumentů v jazyce přijatelném pro tyto orgány, **avšak pouze v řádně odůvodněných případech**.

Pozměňovací návrh 15

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 31

Znění navržené Komisí

- (31) Aby se zabránilo narušením přepravy odpadů nebo zboží v důsledku neshody mezi příslušnými orgány ohledně statusu těchto odpadů nebo zboží, je nezbytné stanovit postup pro řešení takových neshod. V tomto ohledu je důležité, aby příslušné orgány zakládaly svá rozhodnutí na ustanoveních směrnice 2008/98/ES týkajících se určení vedlejších produktů a stavu, kdy odpad přestává být odpadem. Je rovněž nezbytné stanovit postup pro řešení neshod mezi příslušnými orgány ohledně toho, zda by odpad měl podléhat postupu oznamování, či nikoli. **Aby se zajistila lepší harmonizace podmínek, za nichž by odpad podléhal postupu oznamování, v celé Unii, měla by být Komise rovněž zmocněna k přijímání prováděcích aktů, kterými se stanoví kritéria pro klasifikaci konkrétního odpadu v příslušných přílohách tohoto nařízení a která určí, zda odpad podléhá postupu oznamování, či nikoli.** Aby se zabránilo tomu, že odpad bude nesprávně hlášen jako použité zboží, **a aby se zajistila právní jasnost, měla by být Komise kromě toho zmocněna přijímat prováděcí akty, kterými stanoví** kritéria pro rozlišení mezi použitým zbožím a odpadem pro konkrétní komodity, u nichž je toto rozlišení důležité, zejména pro jejich vývoz z Unie.

Pozměňovací návrh

- (31) Aby se zabránilo narušením přepravy odpadů nebo zboží v důsledku neshody mezi příslušnými orgány ohledně statusu těchto odpadů nebo zboží, je nezbytné stanovit postup pro řešení takových neshod. V tomto ohledu je důležité, aby příslušné orgány zakládaly svá rozhodnutí na ustanoveních směrnice 2008/98/ES týkajících se určení vedlejších produktů a stavu, kdy odpad přestává být odpadem. Je rovněž nezbytné stanovit **kritéria pro klasifikaci konkrétních odpadů v přílohách tohoto nařízení a stanovit** postup pro řešení neshod mezi příslušnými orgány ohledně toho, zda by odpad měl podléhat postupu oznamování, či nikoli. Aby **byla zajištěna právní jistota** a aby se zabránilo tomu, že odpad bude nesprávně hlášen jako použité zboží, **je nutné stanovit** kritéria pro rozlišení mezi použitým zbožím a odpadem pro konkrétní komodity, u nichž je toto rozlišení důležité, zejména pro jejich vývoz z Unie.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 16

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 36

Znění navržené Komisí

- (36) V zájmu ochrany životního prostředí dotčených zemí je nezbytné vyjasnit v souladu s Basilejskou úmluvou rozsah zákazu vývozu nebezpečných odpadů určených k využití ve třetích zemích, na něž se nevztahuje rozhodnutí OECD. Zejména je nezbytné vyjasnit seznam odpadů, na které se tento zákaz vztahuje, a zajistit, aby rovněž zahrnoval odpady uvedené v příloze II Basilejské úmluvy, zejména komunální odpad shromážděný z domácností, zbytky ze spalování komunálního odpadu a obtížně recyklovatelný plastový odpad.

Pozměňovací návrh

- (36) V zájmu ochrany životního prostředí dotčených zemí je nezbytné vyjasnit v souladu s Basilejskou úmluvou rozsah zákazu vývozu nebezpečných odpadů určených k využití ve třetích zemích, na něž se nevztahuje rozhodnutí OECD. Zejména je nezbytné vyjasnit seznam odpadů, na které se tento zákaz vztahuje, a zajistit, aby rovněž zahrnoval odpady uvedené v příloze II Basilejské úmluvy, zejména komunální odpad shromážděný z domácností, zbytky ze spalování komunálního odpadu a obtížně recyklovatelný, **kontaminovaný nebo smíšený** plastový odpad.

Pozměňovací návrh 17

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 36 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (36a) **Unie by měla důkladně přehodnotit nakládání s plastovým odpadem, začít prevencí a zajistit, aby byl tento odpad sbírán, znovu používán a recyklován.**

Pozměňovací návrh 18

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 36 b (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (36b) **Plastový odpad představuje zvláštní výzvu. Existuje široká škála polymerů, které často obsahují nebezpečné přísady a řadu kontaminujících látek. Měření množství nebezpečných přídatných látek a kontaminujících látek pro účely kontroly vývozu by vyžadovalo nákladné zkoušky. Míra recyklace plastového odpadu je nízká a může při ní vznikat velké množství zbytkového odpadu. Některé velké přepravní společnosti se zavázaly zastavit přepravu plastového odpadu, aby pomohly omezit znečištění. S ohledem na různé problémy způsobené nakládáním s plastovým odpadem ve třetích zemích by Unie měla postupně ukončit vývoz všech druhů plastového odpadu mimo Unii a země ESVO.**

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 19**Návrh nařízení****Bod odůvodnění 36 c (nový)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (36c) *Aby bylo zajištěno, že bude účinně prosazováno postupné ukončování vývozu plastového odpadu mimo Unii a země ESVO, je nutné provádět pravidelné monitorování a kontroly na kontrolních stanovištích, včetně toho, že bude zabráněno jakémukoli obcházení požadavku na postupné ukončování prostřednictvím nepravdivých tvrzení, že se nejedná o odpad.*

Pozměňovací návrh 20**Návrh nařízení****Bod odůvodnění 36 d (nový)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (36d) *Za účelem podpory recyklace plastů v Unii by měl být podporován trh s výrobky obsahujícími recyklované plasty. Komise by měla posoudit zavedení cílů týkajících se recyklovaného obsahu, zejména, ne však výhradně, u výrobků z plastů, a případně předložit odpovídající legislativní návrh.*

Pozměňovací návrh 21**Návrh nařízení****Bod odůvodnění 37 a (nový)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (37a) *Je třeba zajistit, aby přeprava odpadů, která je nezbytná pro budování silných hodnotových řetězců, byla v rámci vnitřního trhu usnadněna a zároveň byla zajištěna odpovídající kontrola. Posílení klíčových hodnotových řetězců urychlí rozvoj naší odolnosti a podpoří strategickou autonomii Unie.*

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 22

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 38

Znění navržené Komisí

- (38) Země, na které se vztahuje rozhodnutí OECD, podléhají pravidlům a doporučením stanoveným OECD pro přepravu odpadů a nakládání s nimi a obecně mají přísnější normy pro nakládání s odpady než země, na které se rozhodnutí OECD nevztahuje. Je však důležité, aby vývoz nikoliv nebezpečných odpadů určených k využití z Unie nepoškozoval životní prostředí a veřejné zdraví v zemích, na něž se rozhodnutí OECD vztahuje. Je proto nezbytné zavést mechanismus pro sledování přepravy nikoliv nebezpečných odpadů do těchto zemí. V případech, kdy **se vývoz nikoliv nebezpečných odpadů z Unie do dotčené země během krátké doby značně zvýšil** a není k dispozici dostatek informací prokazujících schopnost dotčené země využívat tento odpad způsobem šetrným k životnímu prostředí, by Komise měla zahájit dialog s dotčenou zemí a v případě, že informace nepostačují k prokázání toho, že odpad je využíván způsobem šetrným k životnímu prostředí, by měla být zmocněna tento vývoz pozastavit.

Pozměňovací návrh

- (38) Země, na které se vztahuje rozhodnutí OECD, podléhají pravidlům a doporučením stanoveným OECD pro přepravu odpadů a nakládání s nimi a obecně mají přísnější normy pro nakládání s odpady než země, na které se rozhodnutí OECD nevztahuje. Je však důležité, aby vývoz nikoliv nebezpečných odpadů určených k využití z Unie nepoškozoval životní prostředí a veřejné zdraví v zemích, na něž se rozhodnutí OECD vztahuje. Je proto nezbytné zavést mechanismus pro sledování přepravy nikoliv nebezpečných odpadů do těchto zemí. V případech, kdy není k dispozici dostatek informací prokazujících schopnost dotčené země využívat tento odpad způsobem šetrným k životnímu prostředí **ani informací o negativních dopadech nakládání s odpady z domácností v dotčené zemi**, by Komise měla zahájit dialog s dotčenou zemí a v případě, že informace nepostačují k prokázání toho, že odpad je využíván způsobem šetrným k životnímu prostředí, by měla být zmocněna tento vývoz pozastavit.

Pozměňovací návrh 23

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 49

Znění navržené Komisí

- (49) Za účelem podpory a doplnění činností členských států v oblasti prosazování práva by Komise měla být zmocněna k provádění šetření a koordinace v souvislosti s nedovolenou přepravou, která by mohla mít vážné nepříznivé účinky na lidské zdraví nebo životní prostředí. Při provádění těchto činností by Komise měla plně respektovat procesní záruky. Komise může v rámci své vnitřní organizace zvážit svěření určitých donucovacích opatření stanovených tímto nařízením Evropskému úřadu pro boj proti podvodům (OLAF), který má v tomto ohledu příslušné odborné znalosti.

Pozměňovací návrh

- (49) Za účelem podpory a doplnění činností členských států v oblasti prosazování práva by Komise měla být zmocněna k provádění šetření a koordinace v souvislosti s nedovolenou přepravou, která by mohla mít vážné nepříznivé účinky na lidské zdraví nebo životní prostředí. Při provádění těchto činností by Komise měla plně respektovat procesní záruky. Komise může v rámci své vnitřní organizace zvážit svěření určitých donucovacích opatření stanovených tímto nařízením Evropskému úřadu pro boj proti podvodům (OLAF), který má v tomto ohledu příslušné odborné znalosti. **Pokud jsou příslušné orgány v členských státech odeslání a určení informovány o nedovolené přepravě odpadů, měly by zvážit, jak by mohly zintenzivnit svá kontrolní opatření pro podobné přepravy, aby bylo možné včas odhalit nedovolenou přepravu odpadů.**

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 24

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 50

Znění navržené Komisí

- (50) Členské státy by měly Komisi poskytovat informace o provádění tohoto nařízení jak prostřednictvím zpráv předkládaných sekretariátu Basilejské úmluvy, tak na základě samostatného dotazníku. Komise by měla každé **čtyři** roky vypracovat zprávu o provádění tohoto nařízení na základě informací poskytnutých členskými státy, jakož i jiných informací, shromážděných zejména prostřednictvím ad hoc zpráv Komise a Evropské agentury pro životní prostředí o přepravě plastových odpadů a jiných specifických tocích odpadů, jež jsou zdrojem obav.

Pozměňovací návrh

- (50) Členské státy by měly Komisi poskytovat informace o provádění tohoto nařízení jak prostřednictvím zpráv předkládaných sekretariátu Basilejské úmluvy, tak na základě samostatného dotazníku. Komise by měla každé **tři** roky vypracovat zprávu o provádění tohoto nařízení na základě informací poskytnutých členskými státy, jakož i jiných informací, shromážděných zejména prostřednictvím ad hoc zpráv Komise a Evropské agentury pro životní prostředí o přepravě plastových odpadů a jiných specifických tocích odpadů, jež jsou zdrojem obav. **Centrální systém pro elektronické předkládání a výměnu informací a dokumentů by měl být navržen tak, aby bylo možné čerpat údaje ze systému pro účely těchto zpráv.**

Pozměňovací návrh 25

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 52

Znění navržené Komisí

- (52) V zájmu usnadnění výměny informací a spolupráce při provádění tohoto nařízení by členské státy měly určit příslušné orgány a kontaktní subjekty a oznámit je Komisi, která by tyto informace měla zveřejnit.

Pozměňovací návrh

- (52) V zájmu usnadnění výměny informací a spolupráce při **harmonizovaném** provádění tohoto nařízení by členské státy měly určit příslušné orgány a kontaktní subjekty a oznámit je Komisi, která by tyto informace měla zveřejnit.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 26

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 54

Znění navržené Komisí

- (54) Za účelem doplnění nebo pozměnění tohoto nařízení by měla být Komisi v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování Evropské unie svěřena pravomoc přijímat akty ve vztahu k čl. 37 odst. 13, čl. 40 odst. 8 a článku 72 tohoto nařízení. Je obzvláště důležité, aby Komise v rámci přípravné činnosti vedla odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni, a aby tyto konzultace probíhaly v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů⁽⁵²⁾. Pro zajištění rovné účasti na vypracovávání aktů v přenesené pravomoci obdrží Evropský parlament a Rada veškeré dokumenty současně s odborníky z členských států a jejich odborníci mají automaticky přístup na zasedání skupin odborníků Komise, jež se věnují přípravě aktů v přenesené pravomoci.

⁽⁵²⁾ Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1.

Pozměňovací návrh

- (54) Za účelem doplnění nebo pozměnění tohoto nařízení by měla být Komisi v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování Evropské unie svěřena pravomoc přijímat akty ve vztahu k čl. 14 odst. 3, čl. 28 odst. 4, **čl. 38 odst. 1, čl. 42 odst. 4 a** článku 75 tohoto nařízení. Je obzvláště důležité, aby Komise v rámci přípravné činnosti vedla odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni, a aby tyto konzultace probíhaly v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů⁽⁵²⁾. Pro zajištění rovné účasti na vypracovávání aktů v přenesené pravomoci obdrží Evropský parlament a Rada veškeré dokumenty současně s odborníky z členských států a jejich odborníci mají automaticky přístup na zasedání skupin odborníků Komise, jež se věnují přípravě aktů v přenesené pravomoci.

⁽⁵²⁾ Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1.

Pozměňovací návrh 27

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 55

Znění navržené Komisí

- (55) Za účelem zajištění jednotných podmínek k provedení tohoto nařízení by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci, aby mohla přijmout **opatření týkající se harmonizované metody** výpočtu finanční záruky nebo odpovídajícího **pojištění, vyjasnit klasifikaci odpadu podle tohoto nařízení (včetně stanovení prahu úrovně kontaminace u některých odpadů) a vyjasnit u některých druhů komodit rozdíl mezi použitým zbožím a odpadem při přepravě přes hranice států**. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011⁽⁵³⁾.

⁽⁵³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

Pozměňovací návrh

- (55) Za účelem zajištění jednotných podmínek k provedení tohoto nařízení by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci, aby mohla přijmout **jednoduchou, na riziku založenou a harmonizovanou metodu** výpočtu finanční záruky nebo odpovídajícího **pojištění**. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011⁽⁵³⁾. **Pokud Komise rozhodne, že harmonizovaná metoda výpočtu pro finanční záruku nebo odpovídající pojištění je vhodná, měla by zvážit, jak lze centrální systém využít k umožnění inovativních metod pro stanovení finančních záruk.**

⁽⁵³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 28

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 55 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

(55a) *Aby se dále usnadnila harmonizace vnitřního trhu a postupů mezi členskými státy v souvislosti s přepravou odpadů, měla by Komise prozkoumat, zda je možná další standardizace smluv v souladu se zásadou subsidiarity.*

Pozměňovací návrh 29

Návrh nařízení

Čl. 1 – odst. 1

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

Toto nařízení stanoví opatření na ochranu životního prostředí a lidského zdraví předcházením nepříznivým dopadům, které mohou být důsledkem přepravy odpadů, nebo jejich omezováním. Stanoví postupy a kontrolní režimy pro přepravu odpadů v závislosti na původu, místě určení a trase přepravy, druhu přepravovaných odpadů a způsobu nakládání s odpady v místě určení.

Toto nařízení stanoví opatření na ochranu životního prostředí a lidského zdraví předcházením nepříznivým dopadům, které mohou být důsledkem přepravy odpadů, **a to i ve třetích zemích**, nebo jejich omezováním. Stanoví postupy a kontrolní režimy pro přepravu odpadů v závislosti na původu, místě určení a trase přepravy, druhu přepravovaných odpadů a způsobu nakládání s odpady v místě určení. **Jeho cílem je přispět k dosažení oběhového hospodářství, účinného využívání zdrojů, klimatické neutrality a nulového znečištění pro životní prostředí bez toxických látek uplatňováním zásad blízkosti a soběstačnosti, jak se stanoví ve směrnici 2008/98/ES. Cílem nařízení je rovněž snížit administrativní zátěž harmonizací pravidel pro přepravu odpadů v rámci Unie a digitalizací výměny informací o přepravě odpadů.**

Pozměňovací návrh 30

Návrh nařízení

Čl. 3 – odst. 1 – bod 4

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

4) „nakládáním způsobem šetrným k životnímu prostředí“ provedení všech praktických kroků **k** zajištění toho, že se **s odpady** nakládá způsobem chránícím lidské zdraví a životní prostředí před nepříznivými účinky, které by mohly být těmito odpady **způsobeny**;

4) „nakládáním způsobem šetrným k životnímu prostředí“ provedení všech praktických kroků **k** zajištění toho, že se **s odpady** nakládá způsobem chránícím lidské zdraví, **klima** a životní prostředí před nepříznivými účinky, které by mohly být **způsobeny** těmito odpady **nebo nakládáním s nimi**;

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 31

Návrh nařízení

Čl. 3 – odst. 2

Znění navržené Komisí

Kromě toho se použijí definice pojmů „odpad“, „nebezpečný odpad“, „zpracování“, „odstranění“, „využití“, „příprava k opětovnému použití“, „opětovné použití“, „recyklace“, „původce odpadu“, „držitel odpadu“, „obchodník“ a „zprostředkovatel“ uvedené v čl. 3 bodech 1, 2, 14, 19, 15, 16, 13, 17, 5, 6, 7 a 8 směrnice 2008/98/ES.

Pozměňovací návrh

Kromě toho se použijí definice pojmů „odpad“, „nebezpečný odpad“, „zpracování“, „odstranění“, „využití“, **„materiál pro opětovné použití“**, „příprava k opětovnému použití“, „opětovné použití“, „recyklace“, „původce odpadu“, „držitel odpadu“, „obchodník“ a „zprostředkovatel“ uvedené v čl. 3 bodech 1, 2, 14, 19, 15, **15a**, 16, 13, 17, 5, 6, 7 a 8 směrnice 2008/98/ES.

Pozměňovací návrh 32

Návrh nařízení

Čl. 4 – odst. 2 – písm. a a (nové)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

aa) odpady, které obsahují látku uvedenou v příloze IV nařízení (EU) 2019/1021 o perzistentních organických znečišťujících látkách nebo jsou touto látkou kontaminovány, nejsou-li jinak uvedeny na seznamu;

Pozměňovací návrh 33

Návrh nařízení

Čl. 4 – odst. 4 – písm. b

Znění navržené Komisí

b) množství odpadu nepřekročí 150 kg nebo jakékoli vyšší množství dohodnuté v jednotlivých případech dotčenými příslušnými orgány a oznamovatelem.

Pozměňovací návrh

b) množství odpadu nepřekročí 150 kg **pro laboratorní analýzu, 2 000 kg pro pokusné zpracování** nebo jakékoli vyšší množství dohodnuté v jednotlivých případech dotčenými příslušnými orgány a oznamovatelem.

Pozměňovací návrh 34

Návrh nařízení

Čl. 4 – odst. 5

Znění navržené Komisí

5. Odstavec 2 se použije na přepravu směsného komunálního odpadu sebraného v domácnostech, od jiných původců odpadu nebo z obou zdrojů, jakož i na směsný komunální odpad, který byl podroben procesu zpracování odpadu, který podstatně nezměnil jeho vlastnosti, pokud je tento odpad určen k využití. Přeprava těchto odpadů určených k odstranění je zakázána.

Pozměňovací návrh

5. Odstavec 2 se použije na přepravu směsného komunálního odpadu sebraného v domácnostech, od jiných původců odpadu nebo z obou zdrojů, jakož i na směsný komunální odpad, který byl podroben procesu zpracování odpadu, který podstatně nezměnil jeho vlastnosti, **například paliva získaná z odpadu**, pokud je tento odpad určen k využití. Přeprava těchto odpadů určených k odstranění je zakázána.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 35

Návrh nařízení

Čl. 5 – odst. 1 – pododstavec 1

Znění navržené Komisí

Pouze oznamovatelé, kteří obdrželi povolení nebo jsou zaregistrováni v souladu s kapitolou IV směrnice 2008/98/ES, mohou předložit předběžné písemné oznámení (dále jen „oznámení“).

Pozměňovací návrh

Pouze oznamovatelé, kteří obdrželi povolení nebo jsou zaregistrováni v souladu s kapitolou IV směrnice 2008/98/ES, **nebo hospodářské subjekty provádějící úpravy odpadů v pokusném režimu nebo laboratoře**, mohou předložit předběžné písemné oznámení (dále jen „oznámení“).

Pozměňovací návrh 36

Návrh nařízení

Čl. 5 – odst. 2 – pododstavec 3

Znění navržené Komisí

Pokud oznamovatel není prvotním původcem odpadu podle čl. 3 bodu 6 písm. a) podbodu i), zajistí, aby formulář oznámení podepsal i prvotní původce odpadu nebo jedna z osob uvedených v čl. 3 bodu 6 písm. a) podbodech ii) nebo iii).

Pozměňovací návrh

Pokud oznamovatel není prvotním původcem odpadu podle čl. 3 bodu 6 písm. a) podbodu i), zajistí, aby formulář oznámení podepsal i prvotní původce odpadu nebo jedna z osob uvedených v čl. 3 bodu 6 písm. a) podbodech ii), iii) nebo iv). **Obchodník nebo zprostředkovatel získá písemné zmocnění od jedné z osob uvedených v čl. 3 odst. 6 písm. a) bodech i), ii) nebo iii), aby mohl jednat jejich jménem, a toto písemné zmocnění tvoří součást oznámení.**

Pozměňovací návrh 37

Návrh nařízení

Čl. 7 – odst. 6

Znění navržené Komisí

6. Odchylně od odstavce 5, pokud je přepravovaný odpad určen k předběžnému využití nebo odstranění a další využití nebo odstranění se uskutečňuje v zemi určení, je možno uvolnit finanční záruku nebo odpovídající pojištění, jakmile odpad opustí zařízení, které provedlo předběžný postup, a dotčený příslušný orgán obdrží potvrzení uvedené v čl. 16 odst. 4. V tomto případě se na další přepravu do zařízení k využití nebo odstranění odpadů vztahuje nová finanční záruka nebo odpovídající pojištění, ledaže **je** příslušný orgán místa určení toho názoru, že tato finanční záruka nebo odpovídající pojištění není nutné. Za těchto okolností je příslušný orgán místa určení odpovědný za povinnosti v případě přijetí zpět, pokud přepravu nebo další využití nebo odstranění nelze dokončit, jak bylo zamýšleno, jak je uvedeno v článku 22, nebo v případě nedovolené přepravy, jak je uvedeno v článku 24.

Pozměňovací návrh

6. Odchylně od odstavce 5, pokud je přepravovaný odpad určen k předběžnému využití nebo odstranění a další využití nebo odstranění se uskutečňuje v zemi určení, je možno uvolnit finanční záruku nebo odpovídající pojištění, jakmile odpad opustí zařízení, které provedlo předběžný postup, a dotčený příslušný orgán obdrží potvrzení uvedené v čl. 16 odst. 4. V tomto případě se na další přepravu do zařízení k využití nebo odstranění odpadů vztahuje nová finanční záruka nebo odpovídající pojištění, ledaže **se přeprava uskuteční mezi dvěma zařízeními spravovanými stejným právním subjektem nebo ledaže je** příslušný orgán místa určení toho názoru, že tato finanční záruka nebo odpovídající pojištění není nutné. Za těchto okolností je příslušný orgán místa určení odpovědný za povinnosti v případě přijetí zpět, pokud přepravu nebo další využití nebo odstranění nelze dokončit, jak bylo zamýšleno, jak je uvedeno v článku 22, nebo v případě nedovolené přepravy, jak je uvedeno v článku 24.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 38

Návrh nařízení

Čl. 7 – odst. 10 – pododstavec 1

Znění navržené Komisí

Komise nejpozději do ... [Úřad pro publikace: vložte datum dva roky ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost] posoudí proveditelnost zavedení harmonizované metody výpočtu pro stanovení výše finančních záruk nebo odpovídajících pojištění a případně přijme prováděcí akt, kterým takovou harmonizovanou metodu výpočtu stanoví. Tento prováděcí akt se přijme přezkumným postupem podle čl. 77 odst. 2.

Pozměňovací návrh

Komise nejpozději do ... [Úřad pro publikace: vložte datum: dva roky ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost] posoudí proveditelnost zavedení **jednoduché, na riziku založené a** harmonizované metody výpočtu pro stanovení výše finančních záruk nebo odpovídajících pojištění a případně **do ... [vložte datum: tři roky ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost]** přijme prováděcí akt, kterým takovou harmonizovanou metodu výpočtu stanoví. Tento prováděcí akt se přijme přezkumným postupem podle čl. 77 odst. 2.

Pozměňovací návrh 39

Návrh nařízení

Čl. 9 – odst. 2 – pododstavec 2

Znění navržené Komisí

Pokud do 30 dnů po podání oznámení **příslušný orgán místa určení nepřijme rozhodnutí podle odstavce 1**, poskytne oznamovateli **na požádání** vysvětlení s uvedením důvodů.

Pozměňovací návrh

Pokud **příslušný orgán místa určení není schopen přijmout rozhodnutí podle odstavce 1** do 30 dnů po podání oznámení, **informuje oznamovatele do těchto 30 dnů a** poskytne oznamovateli **bez vyžádání** vysvětlení s uvedením důvodů. **Konečné rozhodnutí příslušného orgánu se přijme do 60 dnů od předložení oznámení.**

Pozměňovací návrh 40

Návrh nařízení

Čl. 9 – odst. 3

Znění navržené Komisí

3. Písemný souhlas s plánovanou přepravou pozbývá platnosti k pozdějšímu dni uvedenému ve formuláři oznámení. Nevztahuje se na období delší než **jeden** kalendářní **rok** nebo na kratší období, jak je uvedeno v rozhodnutí dotčených příslušných orgánů.

Pozměňovací návrh

3. Písemný souhlas s plánovanou přepravou pozbývá platnosti k pozdějšímu dni uvedenému ve formuláři oznámení. Nevztahuje se na období delší než **dva** kalendářní **roky** nebo na kratší období, jak je uvedeno v rozhodnutí dotčených příslušných orgánů.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 41

Návrh nařízení

Čl. 9 – odst. 4

Znění navržené Komisí

4. Plánovanou přepravu je možno uskutečnit pouze tehdy, pokud jsou splněny požadavky podle čl. 16 odst. 1 **písm. a) a b)**, a v době platnosti tichého nebo písemného souhlasu všech dotčených příslušných orgánů. Přeprava opustí zemi odeslání před uplynutím doby platnosti tichých nebo písemných souhlasů všech dotčených příslušných orgánů.

Pozměňovací návrh

4. Plánovanou přepravu je možno uskutečnit pouze tehdy, pokud jsou splněny požadavky podle čl. 16 odst. 1, a v době platnosti tichého nebo písemného souhlasu všech dotčených příslušných orgánů. Přeprava opustí zemi odeslání před uplynutím doby platnosti tichých nebo písemných souhlasů všech dotčených příslušných orgánů.

Pozměňovací návrh 42

Návrh nařízení

Čl. 9 – odst. 7

Znění navržené Komisí

7. Zrušení souhlasu se sdělí prostřednictvím úředního sdělení oznamovateli, dotčeným příslušným orgánům **a** příjemci.

Pozměňovací návrh

7. Zrušení souhlasu, **včetně důvodů takového zrušení**, se sdělí prostřednictvím úředního sdělení oznamovateli, dotčeným příslušným orgánům, příjemci **a Komisi za účelem podávání zpráv**.

Pozměňovací návrh 43

Návrh nařízení

Čl. 11 – odst. 1 – písm. a – písm. i

Znění navržené Komisí

i) odpad nelze využít technicky proveditelným a ekonomicky životaschopným způsobem nebo musí být odstraněn v důsledku právních závazků podle práva Unie nebo mezinárodního práva;

Pozměňovací návrh

i) odpad nelze využít technicky proveditelným a ekonomicky životaschopným způsobem **šetrným k životnímu prostředí** nebo musí být odstraněn v důsledku právních závazků podle práva Unie nebo mezinárodního práva.

Pozměňovací návrh 44

Návrh nařízení

Čl. 11 – odst. 1 – písm. a – písm. ii

Znění navržené Komisí

ii) odpad nelze odstranit technicky proveditelným a ekonomicky životaschopným způsobem v zemi, kde vznikl;

Pozměňovací návrh

ii) odpad nelze odstranit technicky proveditelným a ekonomicky životaschopným způsobem **šetrným k životnímu prostředí** v zemi, kde vznikl;

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 45

Návrh nařízení

Čl. 11 – odst. 1 – písm. a – písm. iii

Znění navržené Komisí

iii) plánovaná přeprava nebo odstranění je v souladu s hierarchií způsobů nakládání s odpady a se zásadami blízkosti a soběstačnosti **na úrovni Unie a na vnitrostátní úrovni**, jak je stanoveno ve směrnici 2008/98/ES;

Pozměňovací návrh

iii) plánovaná přeprava nebo odstranění je v souladu s hierarchií způsobů nakládání s odpady a se zásadami blízkosti a soběstačnosti, jak je stanoveno ve směrnici 2008/98/ES;

Pozměňovací návrh 46

Návrh nařízení

Čl. 11 – odst. 1 – písm. b

Znění navržené Komisí

b) oznamovatel nebo příjemce **nebyli v minulosti uznáni vinnými z nedovolené přepravy** nebo **jiného nedovoleného jednání** v souvislosti s ochranou životního prostředí;

Pozměňovací návrh

b) oznamovatel nebo příjemce **nebyl dříve odsouzen za nedovolenou přepravu** nebo **jiné protiprávní jednání** v souvislosti s ochranou životního prostředí **nebo lidského zdraví**;

Pozměňovací návrh 47

Návrh nařízení

Čl. 11 – odst. 3

Znění navržené Komisí

3. Pokud dotčené příslušné orgány nepovolily plánovanou přepravu odpadů určených k odstranění ve lhůtě **30 dnů uvedené v čl. 9 odst. 1**, oznámení o této přepravě pozbývá platnosti a přeprava je zakázána v souladu s čl. 4 odst. 1. Pokud oznamovatel nadále zamýšlí přepravu provést, je podáno nové oznámení, pokud se všechny dotčené příslušné orgány a oznamovatel nedohodnou jinak.

Pozměňovací návrh

3. Pokud dotčené příslušné orgány nepovolily plánovanou přepravu odpadů určených k odstranění ve lhůtě **60 dnů**, oznámení o této přepravě pozbývá platnosti a přeprava je zakázána v souladu s čl. 4 odst. 1. Pokud oznamovatel nadále zamýšlí přepravu provést, je podáno nové oznámení, pokud se všechny dotčené příslušné orgány a oznamovatel nedohodnou jinak.

Pozměňovací návrh 48

Návrh nařízení

Čl. 12 – odst. 1 – písm. d – písm. ii

Znění navržené Komisí

ii) využití se v zemi určení uskutečňuje za podmínek, které **všeobecně odpovídají** podmínkám stanoveným ve vnitrostátních právních předpisech země odeslání;

Pozměňovací návrh

ii) využití se v zemi určení uskutečňuje za podmínek, které **se považují za odpovídající** podmínkám stanoveným ve vnitrostátních právních předpisech země odeslání;

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 49

Návrh nařízení

Čl. 12 – odst. 1 – písm. e

Znění navržené Komisí

- e) omezení příchozí přepravy odpadů určených k využití **jiným způsobem, než je recyklace a příprava k opětovnému použití**, je pro členský stát nezbytné za účelem ochrany jeho sítě pro nakládání s odpady, pokud **se zjistí**, že tato přeprava by vedla k nutnosti odstranit nebo zpracovat domácí odpad způsobem, který není v souladu s jeho plány nakládání s odpady;

Pozměňovací návrh

- e) omezení příchozí přepravy odpadů určených k využití je pro členský stát nezbytné za účelem ochrany jeho sítě pro nakládání s odpady, pokud **lze stanovit**, že tato přeprava by vedla k nutnosti odstranit nebo zpracovat domácí odpad způsobem, který není v souladu s jeho plány nakládání s odpady;

Pozměňovací návrh 50

Návrh nařízení

Čl. 12 – odst. 1 – písm. f

Znění navržené Komisí

- f) oznamovatel nebo příjemce byl v minulosti uznán vinným z nedovolené přepravy nebo jiného nedovoleného jednání v souvislosti s ochranou životního prostředí;

Pozměňovací návrh

- f) oznamovatel nebo příjemce byl v minulosti uznán vinným z nedovolené přepravy nebo jiného nedovoleného jednání v souvislosti s ochranou životního prostředí **nebo zdraví**;

Pozměňovací návrh 51

Návrh nařízení

Čl. 12 – odst. 5

Znění navržené Komisí

5. Námitky vznesené příslušnými orgány z důvodů uvedených v **odst. 1 písm. d) a e)** tohoto článku oznámí členské státy Komisi v souladu s článkem 68.

Pozměňovací návrh

5. Námitky **včetně konkrétních důvodů** vznesené příslušnými orgány z důvodů uvedených v **odstavci 1** tohoto článku oznámí členské státy Komisi v souladu s článkem 68.

Pozměňovací návrh 52

Návrh nařízení

Čl. 12 – odst. 5 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- 5a. Příslušné orgány informují oznamovatele o konkrétních důvodech svých námitek proti plánované přepravě odpadů.**

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 53

Návrh nařízení

Čl. 13 – odst. 1 – písm. a

Znění navržené Komisí

- a) odpad obsažený v jednotlivých přepravách má v podstatě podobné fyzikální a chemické vlastnosti;

Pozměňovací návrh

- a) odpad obsažený v jednotlivých přepravách má v podstatě podobné fyzikální a chemické vlastnosti, **které je třeba vykládat v souladu s článkem 28;**

Pozměňovací návrh 54

Návrh nařízení

Čl. 14 – odst. 2 – písm. c

Znění navržené Komisí

- c) popis použitých technologií, včetně kódu (kódů) R, pro postup využití, pro který se předchozí souhlas požaduje;

Pozměňovací návrh

- c) popis použitých technologií, včetně kódu (kódů) R, pro postup využití, pro který se předchozí souhlas požaduje, **jakož i technologií použitých pro úspory skleníkových plynů, výrobu energie, využití materiálů, účinné využívání zdrojů a další příslušné technologie;**

Pozměňovací návrh 55

Návrh nařízení

Čl. 14 – odst. 2 – písm. e a (nové)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- ea) množství zbytkového odpadu vzniklého postupem využití a následným nakládáním s tímto odpadem;**

Pozměňovací návrh 56

Návrh nařízení

Čl. 14 – odst. 2 – písm. g

Znění navržené Komisí

- g) důkaz nebo potvrzení, že právnická nebo fyzická osoba, která vlastní zařízení nebo nad ním vykonává kontrolu, nebyla uznána vinnou z nedovolené přepravy nebo jiného nedovoleného jednání v souvislosti s nakládáním s odpady.

Pozměňovací návrh

- g) důkaz nebo potvrzení, že právnická nebo fyzická osoba, která vlastní zařízení nebo nad ním vykonává kontrolu, nebyla uznána vinnou z nedovolené přepravy nebo jiného nedovoleného jednání v souvislosti s nakládáním s odpady, **zejména pokud jde o ochranu životního prostředí nebo lidského zdraví.**

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 57

Návrh nařízení

Čl. 14 – odst. 9

Znění navržené Komisí

9. Není-li v rozhodnutí o schválení žádosti o předchozí souhlas uvedeno jinak, je předchozí souhlas se zařízením k využití odpadů platný po dobu sedmi let.

Pozměňovací návrh

9. Není-li v rozhodnutí o schválení žádosti o předchozí souhlas uvedeno jinak, je předchozí souhlas se zařízením k využití odpadů platný po dobu sedmi let **s nejméně jednou kontrolou provedenou příslušnými orgány během doby platnosti s cílem ověřit soulad s nejnovějšími platnými regulačními požadavky.**

Předchozí souhlas pro zařízení k využití odpadů vydaný příslušným orgánem v jednom členském státě je platný ve všech členských státech. Příslušný orgán se však může rozhodnout, že předchozí souhlas příslušného orgánu místa určení nepřijme. Toto rozhodnutí a jeho důvody se sdělí zařízení a příslušnému orgánu, který předchozí souhlas vydal.

Pozměňovací návrh 58

Návrh nařízení

Čl. 15 – odst. 3

Znění navržené Komisí

3. Do **jednoho dne** od převzetí odpadů zařízením, které provádí předběžné využití nebo předběžné odstranění, poskytne uvedené zařízení oznamovateli potvrzení, že odpad obdrželo. Toto potvrzení se uvede v průvodním dokladu nebo jeho příloze.

Pozměňovací návrh

3. Do **dvou pracovních dnů** od převzetí odpadů zařízením, které provádí předběžné využití nebo předběžné odstranění, poskytne uvedené zařízení oznamovateli potvrzení, že odpad obdrželo. Toto potvrzení se uvede v průvodním dokladu nebo jeho příloze.

Pozměňovací návrh 59

Návrh nařízení

Čl. 16 – odst. 3

Znění navržené Komisí

3. Do **jednoho dne** od převzetí odpadu poskytne zařízení oznamovateli a příslušným orgánům potvrzení, že odpad obdrželo.

Pozměňovací návrh

3. Do **dvou pracovních dnů** od převzetí odpadu poskytne zařízení oznamovateli a příslušným orgánům potvrzení, že odpad obdrželo.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 60

Návrh nařízení

Čl. 17 – odst. 3

Znění navržené Komisí

3. Pokud se podstatné změny uvedené v odstavci 1 týkají jiných příslušných orgánů, než jsou orgány dotčené původním oznámením, podá se nové oznámení.

Pozměňovací návrh

3. Pokud se podstatné změny uvedené v odstavci 1 týkají jiných příslušných orgánů, než jsou orgány dotčené původním oznámením, podá se nové oznámení, **pokud se dotčené příslušné orgány jednomyslně nedohodnou o upuštění od nutnosti nového oznámení.**

Pozměňovací návrh 61

Návrh nařízení

Čl. 18 – odst. 4

Znění navržené Komisí

4. Zařízení k využití odpadů nebo laboratoř a příjemce nebo v případě, že nemají přístup k systému uvedenému v článku 26, osoba uvedená v odstavci 2 do **jednoho dne** od přijetí odpadu poskytne oznamovateli a příslušným orgánům potvrzení, že odpad přijali, a to vyplněním příslušných informací obsažených v příloze VII.

Pozměňovací návrh

4. Zařízení k využití odpadů nebo laboratoř a příjemce nebo v případě, že nemají přístup k systému uvedenému v článku 26, osoba uvedená v odstavci 2 do **dvou pracovních dnů** od přijetí odpadu poskytne oznamovateli a příslušným orgánům potvrzení, že odpad přijali, a to vyplněním příslušných informací obsažených v příloze VII.

Pozměňovací návrh 62

Návrh nařízení

Čl. 21 – odst. 1

Znění navržené Komisí

Příslušné orgány místa odeslání nebo **místa určení vhodným způsobem** zveřejní informace o oznámeních o přepravě, kterou povolily nebo k ní vznesly námitky, jakož i o přepravě odpadů podléhající obecným požadavkům na informace, pokud tyto informace nejsou podle vnitrostátních právních předpisů nebo právních předpisů Unie důvěrné.

Pozměňovací návrh

Příslušné orgány místa odeslání **bez zbytečného odkladu a nejpozději do 30 dnů od udělení souhlasu** nebo **vznesení námítky** zveřejní **prostřednictvím centrálního elektronického systému pro podávání a výměnu informací uvedeného v čl. 26 odst. 2 nebo případně vnitrostátního systému uvedeného v čl. 26 odst. 3** informace o oznámeních o přepravě, kterou povolily nebo k ní vznesly námitky, jakož i o přepravě odpadů podléhající obecným požadavkům na informace, pokud tyto informace nejsou podle vnitrostátních právních předpisů nebo právních předpisů Unie důvěrné **nebo osobní údaje chráněné v souladu s nařízením (EU) 2016/679^(1a).**

Příslušné orgány zpřístupní veřejnosti přinejmenším následující informace:

a) **druh odpadu označený podle Evropského kódu odpadů v Evropském katalogu odpadů;**

b) **celkové množství odpadů určených k přepravě;**

Úterý 17. ledna 2023

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- c) **způsob zpracování odpadu;**
- d) **název zařízení v cílovém místě určení; a**
- e) **zda bylo oznámení odsouhlaseno, či nikoli.**

^(1a) **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1).**

Pozměňovací návrh 63

Návrh nařízení

Čl. 22 – odst. 3 – pododstavec 1

Znění navržené Komisí

Povinnost převzít odpady zpět podle odstavce 2 se neuplatní, pokud jsou dotčené příslušné orgány místa odeslání, pro tranzit a místa určení toho názoru, že odpad může v zemi určení nebo jinde využít nebo odstranit jiným způsobem oznamovatel nebo, pokud to není možné, příslušný orgán místa odeslání nebo fyzická či právnická osoba jednající jeho jménem.

Pozměňovací návrh

Povinnost převzít odpady zpět podle odstavce 2 se neuplatní, pokud jsou dotčené příslušné orgány místa odeslání, pro tranzit a místa určení toho názoru, že odpad může v zemi určení nebo jinde využít nebo odstranit jiným způsobem **šetrným k životnímu prostředí a bez ohrožení lidského zdraví**, oznamovatel nebo, pokud to není možné, příslušný orgán místa odeslání nebo fyzická či právnická osoba jednající jeho jménem.

Pozměňovací návrh 64

Návrh nařízení

Čl. 24 – odst. 1

Znění navržené Komisí

1. Pokud příslušný orgán odhalí přepravu, kterou považuje za nedovolenou, neprodleně uvědomí ostatní dotčené příslušné orgány.

Pozměňovací návrh

1. Pokud příslušný orgán odhalí přepravu, kterou považuje za nedovolenou, neprodleně uvědomí ostatní dotčené příslušné orgány. **Příslušné orgány místa odeslání zvýší kontroly následných přeprav, které jsou podobné z hlediska oznamovatele, původce odpadu, osoby která sbírá odpad, obchodníka nebo zprostředkovatele nebo držitele odpadu, aby se zabránilo dalším nezákonným přepravám.**

Pozměňovací návrh 65

Návrh nařízení

Čl. 26 – odst. 1 – návětí

Znění navržené Komisí

1. Následující informace a dokumenty se předkládají a vyměňují elektronicky buď prostřednictvím centrálního systému uvedeného v odstavci 2, nebo prostřednictvím vnitrostátního systému v souladu s odstavcem 3:

Pozměňovací návrh

1. Následující informace, **údaje** a dokumenty se předkládají a vyměňují elektronicky buď prostřednictvím centrálního systému uvedeného v odstavci 2, nebo prostřednictvím vnitrostátního systému **propojeného s centrálním systémem** v souladu s odstavcem 3:

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 66

Návrh nařízení

Čl. 26 – odst. 2 – pododstavec 1

Znění navržené Komisí

Komise provozuje centrální systém, který umožňuje elektronické předkládání a výměnu informací a dokumentů uvedených v odstavci 1. Tento centrální systém poskytuje centrum, které se používá pro výměnu informací a dokumentů uvedených v odstavci 1 mezi stávajícími vnitrostátními systémy pro elektronickou výměnu dat v reálném čase.

Pozměňovací návrh

Komise provozuje centrální systém, který umožňuje elektronické předkládání a výměnu informací, **údajů** a dokumentů uvedených v odstavci 1. Tento centrální systém poskytuje centrum, které se používá pro výměnu informací a dokumentů uvedených v odstavci 1 mezi stávajícími vnitrostátními systémy pro elektronickou výměnu dat v reálném čase. **Centrální systém uchovává údaje, které umožní podávat zprávy a analyzovat mimo jiné četnost námitek, dobu mezi podaným oznámením a přijatým rozhodnutím a počet oznámení pro různé druhy využití odpadů.**

Pozměňovací návrh 67

Návrh nařízení

Čl. 26 – odst. 3 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

3a. Informace uchovávané v centrálním systému se zpřístupní veřejnosti ve snadno přístupné podobě v otevřeném datovém formátu, pokud tyto informace nejsou důvěrné podle vnitrostátních právních předpisů nebo právních předpisů Unie.

Pozměňovací návrh 68

Návrh nařízení

Čl. 26 – odst. 4 – pododstavec 1 – písm. b a (nové)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

ba) alternativní postupy v případě dočasného selhání centrálního systému;

Pozměňovací návrh 69

Návrh nařízení

Čl. 26 – odst. 4 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

4a. Komise každé dva roky přezkoumá funkčnost centrálního systému. Závěry těchto přezkumů se sdělují Evropskému parlamentu a členským státům.

Při přezkumu se mimo jiné zohlední připomínky kontaktních subjektů. Přezkum může navíc zohlednit zpětnou vazbu od ostatních uživatelů, jako jsou příslušné orgány a oznamovatelé.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 70

Návrh nařízení

Čl. 27 – odst. 1

Znění navržené Komisí

1. Oznámení, informace, dokumentace či jiná sdělení předávaná podle ustanovení této hlavy se poskytují v jazyce, který je pro dotčené příslušné orgány přijatelný.

Pozměňovací návrh

1. Oznámení, informace, dokumentace či jiná sdělení předávaná podle ustanovení této hlavy se poskytují v jazyce, který je pro dotčené příslušné orgány přijatelný. **Angličtina se ve všech případech považuje za přijatelný jazyk, pokud příslušný orgán řádně neodůvodní, proč angličtinu jako jazyk nepřijímá.**

Pozměňovací návrh 71

Návrh nařízení

Čl. 27 – odst. 2

Znění navržené Komisí

2. Oznamovatel poskytne dotčeným příslušným orgánům na jejich žádost ověřené překlady dokumentů uvedených v odstavci 1 do jazyka, který je pro ně přijatelný.

Pozměňovací návrh

2. Oznamovatel poskytne dotčeným příslušným orgánům na jejich žádost ověřené překlady dokumentů uvedených v odstavci 1 do jazyka, který je pro ně přijatelný. **Angličtina se ve všech případech považuje za přijatelný jazyk, pokud příslušný orgán řádně neodůvodní, proč angličtinu jako jazyk nepřijímá.**

Centralizovaný databázový systém zřízený podle článku 26 usnadní strojový překlad všech poskytnutých informací. Pokud byl použit strojový překlad, musí být k přeloženým informacím připojena příslušná poznámka.

Pozměňovací návrh 72

Návrh nařízení

Čl. 28 – odst. 3 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

3a. V případě neshod mezi příslušnými orgány v otázkách klasifikace může být otázka předána kontaktním subjektům členských států, kteří mohou uspořádat schůzku za účelem posouzení vznesených otázek. Na tyto schůzky, případně na jejich části, se zvou příslušné zúčastněné strany.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 73

Návrh nařízení

Čl. 28 – odst. 4 – pododstavec 1

Znění navržené Komisí

Za účelem usnadnění harmonizovaného zařazování odpadů uvedených v příloze III, příloze IIIA, příloze IIIB nebo příloze IV v Unii **je Komisi svěřena pravomoc přijímat** akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 76 s cílem doplnit toto nařízení stanovením kritérií, jako jsou prahové hodnoty kontaminace, na jejichž základě se některé odpady zařazují do přílohy III, IIIA, IIIB nebo IV.

Pozměňovací návrh

Za účelem usnadnění harmonizovaného zařazování odpadů uvedených v příloze III, příloze IIIA, příloze IIIB nebo příloze IV v Unii **Komise přijme** akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 76 s cílem doplnit **nebo pozměnit** toto nařízení stanovením **nebo změnou** kritérií, jako jsou prahové hodnoty kontaminace, na jejichž základě se některé odpady zařazují do přílohy III, IIIA, IIIB nebo IV **a prahové hodnoty pro stanovení fyzikálních a chemických vlastností jako v podstatě podobných.**

Pozměňovací návrh 74

Návrh nařízení

Čl. 28 – odst. 4 – pododstavec 2

Znění navržené Komisí

Komisi je rovněž svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 76 za účelem doplnění tohoto nařízení stanovením kritérií pro rozlišení mezi použitým zbožím a odpadem pro určité kategorie komodit, u nichž má toto rozlišení zvláštní význam pro vývoz odpadů z Unie.

Pozměňovací návrh

Komise rovněž nejpozději do dvou let od vstupu tohoto nařízení v platnost přijme akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 76 za účelem doplnění tohoto nařízení stanovením kritérií pro rozlišení mezi použitým zbožím a odpadem pro určité kategorie komodit, u nichž má toto rozlišení zvláštní význam pro vývoz odpadů z Unie, **včetně zamezení obcházení pravidel stanovených v tomto nařízení. Kritéria stanovená v těchto aktech v přenesené pravomoci jsou stejná jako kritéria stanovená ve směrnici 2008/98/ES.**

Pozměňovací návrh 75

Návrh nařízení

Čl. 30 – název

Znění navržené Komisí

Přeshraniční dohody

Pozměňovací návrh

Vícestranné dohody

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 76

Návrh nařízení

Čl. 30 – odst. 1

Znění navržené Komisí

1. Ve výjimečných případech, pokud takový krok odůvodňují zvláštní zeměpisné nebo demografické podmínky, mohou členské státy uzavřít dvoustranné dohody o zjednodušení postupu oznamování u přeprav zvláštních toků odpadů, pokud jde o přeshraniční přepravy do nejbližšího vhodného zařízení, které se nachází v příhraniční oblasti mezi těmito dvěma členskými státy.

Pozměňovací návrh

1. Ve výjimečných případech, pokud takový krok odůvodňují zvláštní zeměpisné nebo demografické podmínky, mohou členské státy uzavřít dvoustranné **nebo vícestranné** dohody o zjednodušení postupu oznamování u přeprav zvláštních toků odpadů, pokud jde o přeshraniční přepravy do nejbližšího vhodného zařízení, které se nachází v příhraniční oblasti mezi těmito dvěma **nebo více** členskými státy.

Takové dohody mohou být rovněž uzavřeny pro přepravu odpadů určených k odstranění podle článku 11, pokud uzavření těchto dohod odůvodňuje zeměpisná a demografická situace. V tomto ohledu mohou být podmínky stanovené v čl. 11 odst. 1 písm. a) až f) méně přísné, pokud jde o přeshraniční přepravu do nejbližšího vhodného zařízení k odstranění odpadů v souladu se směrnicí 2008/98/ES a environmentálně šetrné nakládání s odpady.

Vícestranné dohody prokázají, že s odpady je nakládáno v souladu s hierarchií způsobů nakládání s odpady a se zásadami blízkosti a soběstačnosti na úrovni Unie a na vnitrostátní úrovni, jak je stanoveno ve směrnici 2008/98/ES; že s odpadem je nakládáno v souladu s normami ochrany životního prostředí a v souladu s právními předpisy Unie; pokud se na zařízení vztahuje směrnice 2010/75/EU, že jsou v souladu s povolením pro zařízení použity nejlepší dostupné techniky ve smyslu čl. 3 odst. 10 uvedené směrnice a že dohody nemají za následek výraznou roztržičnost trhu Unie s přepravou odpadů.

Pozměňovací návrh 77

Návrh nařízení

Čl. 30 – odst. 2

Znění navržené Komisí

2. **Dvoustranné** dohody uvedené v odstavci 1 lze rovněž uzavřít, pokud se odpad přepravuje ze země odeslání a v této zemi se i zpracovává, ale přeprava se uskutečňuje tranzitem přes jiný členský stát.

Pozměňovací návrh

2. Dohody uvedené v odstavci 1 lze rovněž uzavřít, pokud se odpad přepravuje ze země odeslání a v této zemi se i zpracovává, ale přeprava se uskutečňuje tranzitem přes jiný členský stát.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 78

Návrh nařízení

Čl. 30 – odst. 3

Znění navržené Komisí

3. Členské státy mohou rovněž uzavřít **dvoustranné** dohody uvedené v odstavci 1 se zeměmi, které jsou smluvními stranami Dohody o Evropském hospodářském prostoru.

Pozměňovací návrh

3. Členské státy mohou rovněž uzavřít dohody uvedené v odstavci 1 se zeměmi, které jsou smluvními stranami Dohody o Evropském hospodářském prostoru.

Pozměňovací návrh 79

Návrh nařízení

Čl. 30 – odst. 4

Znění navržené Komisí

4. Dohody uvedené v tomto článku se před jejich vstupem v platnost oznámí Komisi.

Pozměňovací návrh

4. Dohody uvedené v tomto článku se před jejich vstupem v platnost oznámí Komisi **a kontaktním subjektům. Na schůzkách kontaktních subjektů mohou být vzneseny otázky nebo připomínky týkající se dvoustranných nebo vícestranných dohod. Na tyto schůzky, případně na jejich části, se zvou příslušné zúčastněné strany.**

Pozměňovací návrh 151

Návrh nařízení

Článek 30 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

Článek 30a

Přeprava z nejvzdálenějších regionů

1. Odchylně od čl. 5 odst. 5, čl. 8 odst. 3, článku 4, 5 a 6 a čl. 9 odst. 1, 2, 6 a 7 se pro přepravu odpadů mezi nejvzdálenějším regionem uvedeným v článku 349 Smlouvy o fungování Evropské unie a jeho členským státem, která vyžaduje tranzit přes jiný členský stát, má za to, že orgán pro tranzit vydal tiché rozhodnutí o souhlasu s tranzitem, pokud tento orgán pro tranzit nevznesl námitku do tří dnů od obdržení písemného souhlasu příslušného orgánu místa odeslání a určení.

2. Tento tichý souhlas je platný po dobu uvedenou v písemném souhlasu uděleném příslušným orgánem místa odeslání.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 80

Návrh nařízení

Čl. 36 – odst. 1 – písm. b a (nové)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

ba) odpad obsahující látku nebo kontaminovaný látkou přesahující úroveň koncentrace stanovené v příloze IV nařízení (EU) 2019/1021 o perzistentních organických znečišťujících látkách;

Pozměňovací návrh 81

Návrh nařízení

Čl. 37 – odst. 2 – pododstavec 1

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

Odstavec 1 se nevztahuje na vývoz odpadů určených k využití do země uvedené na seznamu zemí sestaveném v souladu s článkem 38 pro odpady uvedené v tomto seznamu.

Odstavec 1 se nevztahuje na vývoz odpadů určených k využití do země uvedené na seznamu zemí sestaveném v souladu s článkem 38 pro odpady uvedené v tomto seznamu. **Na vývoz plastového odpadu do zemí, na které se nevztahuje rozhodnutí OECD, kromě členských států ESVO, se článek 38 nevztahuje.**

Pozměňovací návrh 82

Návrh nařízení

Čl. 38 – odst. 4 – návětí

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

4. Komise pravidelně, nejméně však **každé dva roky** po jeho sestavení, aktualizuje seznam zemí, do nichž je povolen vývoz, s cílem:

4. Komise pravidelně, nejméně však **každoročně** po jeho sestavení, aktualizuje seznam zemí, do nichž je povolen vývoz, s cílem:

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 83

Návrh nařízení

Čl. 40 – odst. 1

Znění navržené Komisí

1. Komise bez zbytečného odkladu posoudí žádosti předložené podle článku 39, a je-li toho názoru, že jsou splněny požadavky stanovené v uvedeném článku, zařadí zemi, která žádost podala, na seznam zemí, do nichž je povolen vývoz. Posouzení vychází z informací a podpůrných důkazů poskytnutých žádající zemí, jakož i z dalších relevantních informací, a jeho cílem je určit, zda země podávající žádost zavedla a uskutečňuje veškerá nezbytná opatření k zajištění toho, aby se s dotčeným odpadem nakládalo způsobem šetrným k životnímu prostředí, jak je uvedeno v článku 56. K provedení tohoto posouzení použije Komise jako referenční body příslušná ustanovení právních předpisů a pokynů uvedených v příloze IX.

Pozměňovací návrh

1. Komise bez zbytečného odkladu posoudí žádosti předložené podle článku 39, a je-li toho názoru, že jsou splněny požadavky stanovené v uvedeném článku, zařadí zemi, která žádost podala, na seznam zemí, do nichž je povolen vývoz. Posouzení vychází z informací a podpůrných důkazů poskytnutých žádající zemí, jakož i z dalších relevantních informací, a jeho cílem je určit, zda země podávající žádost zavedla a uskutečňuje veškerá nezbytná opatření k zajištění toho, aby se s dotčeným odpadem nakládalo způsobem šetrným k životnímu prostředí, jak je uvedeno v článku 56. K provedení tohoto posouzení použije Komise jako referenční body příslušná ustanovení právních předpisů a pokynů uvedených v příloze IX. **Komise při posuzování rovněž konzultuje se zúčastněnými stranami, včetně národních odborníků, příslušných zástupců odvětví a nevládních organizací.**

Pozměňovací návrh 84

Návrh nařízení

Čl. 41 – odst. 2 – písm. c a (nové)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

ca) **vývoz plastového odpadu uvedeného v příloze III, IIIA, IIIB nebo IV do zemí, na které se vztahuje rozhodnutí OECD, kromě zemí ESVO, se postupně ukončí do ... [vlozte datum: dva roky ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost].**

Pozměňovací návrh 85

Návrh nařízení

Čl. 42 – odst. 1

Znění navržené Komisí

1. Komise sleduje **úroveň vývozu** odpadů z Unie do zemí, na které se vztahuje rozhodnutí OECD, s cílem zajistit, aby tento vývoz **nevedl** v zemi určení **k vážným škodám na životním prostředí nebo lidském zdraví**. V rámci tohoto sledování Komise posuzuje žádosti fyzických nebo právnických osob, k nimž jsou připojeny příslušné informace a údaje, z nichž vyplývá, že vývoz odpadů z Unie **vede k vážným škodám na životním prostředí nebo lidském zdraví** v zemi, na niž se vztahuje rozhodnutí OECD.

Pozměňovací návrh

1. Komise sleduje **vývozy** odpadů z Unie do zemí, na které se vztahuje rozhodnutí OECD, s cílem zajistit, aby tento vývoz **splňoval požadavky na nakládání s odpady způsobem šetrným k životnímu prostředí podle článku 56** v zemi určení **a neměl podstatné nepříznivé účinky na nakládání s domácím odpadem v této zemi**. V rámci tohoto sledování Komise posuzuje žádosti fyzických nebo právnických osob, k nimž jsou připojeny příslušné informace a údaje, z nichž vyplývá, že vývoz odpadů z Unie **nesplňuje požadavky na nakládání s odpady způsobem šetrným k životnímu prostředí podle článku 56** v zemi, na niž se vztahuje rozhodnutí OECD, **nebo má podstatné nepříznivé dopady na nakládání s domácím odpadem v této zemi**.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 86

Návrh nařízení

Čl. 42 – odst. 2

Znění navržené Komisí

2. V případech, kdy **se vývoz odpadů z Unie do země, na kterou se vztahuje rozhodnutí OECD, v krátké době značně zvýšil a** nejsou k dispozici dostatečné důkazy, které by prokazovaly, že dotyčná země je schopna využít tento odpad způsobem šetrným k životnímu prostředí, jak je uvedeno v článku 56, požádá Komise příslušné orgány dotčené země, aby do 60 dnů poskytly informace o podmínkách, za nichž je dotyčný odpad využíván, a o schopnosti dotčené země s daným odpadem nakládat. Komise může tuto lhůtu prodloužit, pokud dotyčná země podá odůvodněnou žádost o její prodloužení.

Pozměňovací návrh

2. V případech, kdy nejsou k dispozici dostatečné důkazy, které by prokazovaly, že dotyčná země je schopna využít tento odpad způsobem šetrným k životnímu prostředí, jak je uvedeno v článku 56, **nebo pokud existují důkazy o tom, že dotyčná země nesplňuje požadavky článku 56 na tento odpad, nebo že v důsledku dovozu odpadu z Unie dochází k podstatným nepříznivým účinkům na nakládání s domácím odpadem v této zemi,** požádá Komise příslušné orgány dotčené země, aby do 60 dnů poskytly informace o podmínkách, za nichž je dotyčný odpad využíván, a o schopnosti dotčené země s daným odpadem nakládat, **a to i pokud jde o veškerý domácí odpad, který tím může být zasažen.** Komise může tuto lhůtu prodloužit, pokud dotyčná země podá odůvodněnou žádost o její prodloužení.

Pozměňovací návrh 87

Návrh nařízení

Čl. 42 – odst. 3 – písm. a

Znění navržené Komisí

a) zavedla a provádí odpovídající právní rámec pro dovoz **dotčených** odpadů a nakládání s nimi, jakož i odpovídající opatření k zajištění nakládání způsobem šetrným k životnímu prostředí se zbytkovým odpadem vzniklým využitím dotčeného odpadu;

Pozměňovací návrh

a) zavedla a provádí odpovídající právní rámec pro dovoz **domácích a dovezených** odpadů a nakládání s nimi, jakož i odpovídající opatření k zajištění nakládání způsobem šetrným k životnímu prostředí **s odpadem dovezeným na jeho území i** se zbytkovým odpadem vzniklým využitím dotčeného odpadu;

Pozměňovací návrh 88

Návrh nařízení

Čl. 42 – odst. 3 – písm. b

Znění navržené Komisí

b) má na svém území dostatečnou kapacitu umožňující nakládat s příslušným odpadem způsobem šetrným k životnímu prostředí, s přihlédnutím ke zvýšenému objemu odpadu dováženého na její území;

Pozměňovací návrh

b) má na svém území dostatečnou kapacitu umožňující nakládat s příslušným odpadem způsobem šetrným k životnímu prostředí, s přihlédnutím ke zvýšenému objemu odpadu, **k němuž může dojít v důsledku odpadu** dováženého na její území;

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 89

Návrh nařízení

Čl. 42 – odst. 3 – písm. c

Znění navržené Komisí

- c) zavedla **vhodnou strategii pro řešení možného negativního dopadu zvýšení dovozu** dotčeného odpadu na sběr odpadu vzniklého v tuzemsku a nakládání s ním;

Pozměňovací návrh

- c) zavedla **vhodná opatření včetně samostatného vykazování domácího a dovezeného odpadu k zajištění toho, aby dovoz dotčeného odpadu neměl významný negativní dopad** na sběr odpadu vzniklého v tuzemsku a nakládání s ním;

Pozměňovací návrh 90

Návrh nařízení

Čl. 42 – odst. 3 – písm. d

Znění navržené Komisí

- d) zavedla a provádí vhodná donucovací opatření s cílem řešit případnou nedovolenou přepravu nebo zpracování dotčeného odpadu.

Pozměňovací návrh

- d) zavedla a provádí vhodná donucovací opatření s cílem řešit případnou nedovolenou přepravu nebo zpracování dotčeného odpadu, **jež není šetrné k životnímu prostředí.**

Pozměňovací návrh 91

Návrh nařízení

Čl. 42 – odst. 3 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- 3a. Pro účely ověření uvedených v odstavci 3 Komise v případě potřeby konzultuje příslušné zúčastněné strany.**

Pozměňovací návrh 92

Návrh nařízení

Čl. 42 – odst. 4 – pododstavec 1

Znění navržené Komisí

Pokud v návaznosti na žádost uvedenou v odstavci 2 dotčená země neposkytne dostatečné důkazy uvedené v odstavci 3, že s odpadem se nakládá způsobem šetrným k životnímu prostředí v souladu s článkem 56, je Komisi svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 76 za účelem doplnění tohoto nařízení zákazem vývozu dotčeného odpadu do této země.

Pozměňovací návrh

Pokud v návaznosti na žádost uvedenou v odstavci 2 dotčená země neposkytne dostatečné důkazy uvedené v odstavci 3, že s odpadem se nakládá způsobem šetrným k životnímu prostředí v souladu s článkem 56, **nebo že neexistují žádné podstatné negativní dopady na nakládání s domácími odpady v důsledku dovozu odpadů**, je Komisi svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 76 za účelem doplnění tohoto nařízení zákazem vývozu dotčeného odpadu do této země.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 93

Návrh nařízení

Čl. 43 – odst. 1 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

1a. Fyzická nebo právnická osoba vyvážející odpad z Unie rovněž zajistí, aby zařízení, které bude s odpadem nakládat v zemi určení, mělo povinnost zřídit interní kanály pro oznamování zahrnující odpovídající ochranu oznamovatelů.

Pozměňovací návrh 94

Návrh nařízení

Čl. 43 – odst. 2

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

2. Za účelem splnění povinnosti uvedené v odstavci 1 fyzická nebo právnická osoba, která má v úmyslu vyvážet odpad z Unie, zajistí, aby zařízení, která budou s odpady nakládat v zemi určení, byla podrobena auditu provedenému nezávislou a akreditovanou třetí stranou s příslušnou kvalifikací.

2. Za účelem splnění povinnosti uvedené v odstavci 1 fyzická nebo právnická osoba, která má v úmyslu vyvážet odpad z Unie, zajistí, aby zařízení, která budou s odpady nakládat v zemi určení, byla podrobena auditu provedenému nezávislou a akreditovanou třetí stranou s příslušnou kvalifikací. **Třetí strana provádějící audit musí být certifikována v souladu s normami Unie nebo mezinárodně uznávanými normami, jako je ISO 19011:2018, a vývozce musí před vývozem získat písemné potvrzení o této certifikaci. V zájmu zajištění nezávislosti a objektivitu auditu nesmí fyzická nebo právnická osoba, která audit zadala, do jeho provádění žádným způsobem zasahovat.**

Pozměňovací návrh 95

Návrh nařízení

Čl. 43 – odst. 4 – pododstavec 1

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

Fyzická nebo právnická osoba, která má v úmyslu vyvážet odpad, zajistí, aby zařízení, které bude s odpady nakládat v zemi určení, bylo před vývozem odpadů do dotčeného zařízení podrobeno auditu uvedenému v odstavci 2 **a aby se audit v pravidelných intervalech opakoval – na základě přístupu založeného na posouzení rizik – s minimální četností každé tři roky po prvním auditu.**

Fyzická nebo právnická osoba, která má v úmyslu vyvážet odpad, zajistí, aby zařízení, které bude s odpady nakládat v zemi určení, bylo podrobeno auditu uvedenému v odstavci 2, **který byl proveden nejvýše dva roky před vývozem odpadu do dotčeného zařízení.**

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 96

Návrh nařízení

Čl. 43 – odst. 4 – pododstavec 2

Znění navržené Komisí

Fyzická nebo právnická osoba vyvážející odpad z Unie rovněž neprodleně provede audit ad hoc, pokud obdrží **věrohodné informace** o tom, že zařízení již nesplňuje kritéria stanovená v příloze X.

Pozměňovací návrh

Fyzická nebo právnická osoba vyvážející odpad z Unie rovněž neprodleně provede audit ad hoc, pokud obdrží **důkazy** o tom, že zařízení již nesplňuje kritéria stanovená v příloze X.

Pozměňovací návrh 97

Návrh nařízení

Čl. 43 – odst. 7 – pododstavec 1 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

Fyzické nebo právnické osoby vyvážející odpad mimo Unii předloží Komisi zprávu o auditu formulovanou na základě auditu podle odstavce 4 před vývozem tohoto odpadu.

Pozměňovací návrh 98

Návrh nařízení

Čl. 43 – odst. 7 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

7a. Komise zřídí a vede centrální, veřejně přístupný a aktualizovaný registr prověřených zařízení. Registr obsahuje názvy a umístění kontrolovaných zařízení a datum posledního auditu. Informace nesmí obsahovat důvěrné obchodní informace ani informace o osobě zadávající audit. Zabrání se rovněž zveřejnění osobních údajů chráněných v souladu s nařízením (EU) 2016/679 („nařízení GDPR“).

Pozměňovací návrh 99

Návrh nařízení

Čl. 43 – odst. 8

Znění navržené Komisí

8. Uznává-li mezinárodní dohoda mezi Unií a třetí zemí, na kterou se vztahuje rozhodnutí OECD, že zařízení v této třetí zemi budou nakládat s odpady způsobem šetrným k životnímu prostředí v souladu s kritérii stanovenými v příloze X, jsou fyzické a právnické osoby, které mají v úmyslu vyvážet odpady do této třetí země, osvobozeny od povinnosti uvedené v odstavci 2.

Pozměňovací návrh

8. Uznává-li mezinárodní dohoda mezi Unií a třetí zemí, na kterou se vztahuje rozhodnutí OECD, že zařízení v této třetí zemi budou nakládat s odpady způsobem šetrným k životnímu prostředí, **jak je uvedeno v článku 56**, v souladu s kritérii stanovenými v příloze X jsou fyzické a právnické osoby, které mají v úmyslu vyvážet odpady do této třetí země, osvobozeny od povinnosti uvedené v odstavci 2.

Úterý 17. ledna 2023

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

Fyzická nebo právnická osoba vyvážející odpad z Unie do zařízení ve třetí zemi, s níž Unie uzavřela mezinárodní dohodu, provede neprodleně ad-hoc audit v případě, že obdrží důkaz, že zařízení přestalo splňovat kritéria stanovená v příloze X. Fyzická nebo právnická osoba v takovém případě oznámí příslušným orgánům zaslání těchto důkazů, jakož i své plány na provedení auditu ad hoc.

Pozměňovací návrh 100

Návrh nařízení

Čl. 43 – odst. 9 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

9a. Komise přijme pokyny pro uplatňování tohoto článku.

Pozměňovací návrh 101

Návrh nařízení

Čl. 56 – odst. 2

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

2. Pro účely vývozu odpadu se má za to, že s přepravovaným odpadem je nakládáno způsobem šetrným k životnímu prostředí, pokud jde o dotčené využití nebo odstranění, pokud lze prokázat, že s odpadem bude nakládáno v souladu s požadavky na ochranu lidského zdraví a životního prostředí, které jsou **obecně** rovnocenné požadavkům na ochranu lidského zdraví a životního prostředí stanoveným v právních předpisech Unie. Při posuzování této **obecné** rovnocennosti se nevyžaduje plný soulad s požadavky vyplývajícími z právních předpisů Unie, ale mělo by se prokázat, že požadavky uplatňované v zemi určení zajišťují podobnou úroveň ochrany lidského zdraví a životního prostředí jako požadavky vyplývající z právních předpisů Unie.

2. Pro účely vývozu odpadu se má za to, že s přepravovaným odpadem je nakládáno způsobem šetrným k životnímu prostředí, pokud jde o dotčené **způsoby** využití nebo odstranění, pokud lze prokázat, že s odpadem **i veškerými zbytkovými odpady vzniklými při jeho využití** bude nakládáno v souladu s požadavky na ochranu lidského zdraví a životního prostředí, které jsou **považovány za** rovnocenné požadavkům na ochranu lidského zdraví a životního prostředí stanoveným v právních předpisech Unie, **zejména v těch, které jsou uvedeny v části 1 přílohy IX, a za použití mezinárodních pokynů uvedených v části 2 téže přílohy a při respektování mezinárodních úmluv o pracovních právech uvedených v části 2a téže přílohy.** Při posuzování této **zvažované** rovnocennosti se nevyžaduje plný soulad s požadavky vyplývajícími z právních předpisů Unie, ale mělo by se prokázat, že požadavky uplatňované **a vymáhané** v zemi určení zajišťují podobnou úroveň ochrany lidského zdraví a životního prostředí jako požadavky vyplývající z právních předpisů Unie.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 102**Návrh nařízení****Čl. 56 – odst. 2 a (nový)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

2a. Do ... [vložte datum: 18 měsíců ode dne vyhlášení tohoto nařízení] přijme Komise pokyny objasňující použití příslušných nejlepších dostupných technik s ohledem na posouzení rovnocennosti.

Pozměňovací návrh 103**Návrh nařízení****Čl. 56 – odst. 2 b (nový)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

2b. Do ... [vložte datum: dva roky ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost] Komise zveřejní zprávu o stanovení povinných cílů pro recyklovaný obsah výrobků, zejména, nikoli však výlučně, výrobků z plastů, pokud se již neuplatňují podle právních předpisů Unie. K této zprávě v případě potřeby připojí legislativní návrh.

Pozměňovací návrh 104**Návrh nařízení****Čl. 56 – odst. 2 c (nový)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

2c. Komise do ... [Úř. věst: vložte datum: jeden rok ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost] zveřejní zprávu, v níž posoudí dopady na nakládání s plastovým odpadem šetrné k životnímu prostředí v Unii v souvislosti s postupným ukončením vývozu plastového odpadu mimo Unii a země ESVO. V případě potřeby je doprovází opatření ke zmírnění zjištěných nepříznivých dopadů na kapacitu Unie v oblasti nakládání s odpady pro nakládání s plastovým odpadem šetrné k životnímu prostředí a k podpoře inovací a investic v tomto odvětví.

Pozměňovací návrh 105**Návrh nařízení****Čl. 57 – odst. 2 – písm. a a (nové)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

aa) v zařízeních pro sběr, skladování a třídění odpadu;

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 106

Návrh nařízení

Čl. 57 – odst. 2 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

2a. Členské státy provádějí kontroly s cílem předcházet nedovolené přepravě odpadů a odhalovat ji na základě unijního mechanismu výběru založeného na posouzení rizik.

S cílem zajistit harmonizaci inspekcí přijme Komise prováděcí akty, kterými vymezí podrobné prvky unijního mechanismu výběru založeného na posouzení rizik. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 77 odst. 2.

Pozměňovací návrh 107

Návrh nařízení

Čl. 58 – odst. 1

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

1. Kontroly přepravy zahrnují alespoň ověření dokumentů, potvrzení totožnosti subjektů zapojených do dané přepravy a **případně** fyzickou kontrolu odpadu.

1. Kontroly přepravy zahrnují alespoň ověření dokumentů, potvrzení totožnosti subjektů zapojených do dané přepravy a fyzickou kontrolu odpadu.

Pozměňovací návrh 108

Návrh nařízení

Čl. 58 – odst. 2 – pododstavec 1 – písm. a a (nové)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

aa) pokud jde o zprávu auditora podle článku 42;

Pozměňovací návrh 109

Návrh nařízení

Čl. 58 – odst. 5

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

5. Za účelem prověření, zda přeprava odpadu, na kterou se vztahují obecné požadavky na informace stanovené v článku 18, je určena k využití, které je v souladu s článkem 56, **mohou** orgány zapojené do kontrol **požadovat**, aby osoba, která přepravu zařizuje, předložila příslušné doklady poskytnuté zařízením k předběžnému a jinému než předběžnému využití odpadů a v případě potřeby schválené příslušným orgánem místa určení.

5. Za účelem prověření, zda přeprava odpadu, na kterou se vztahují obecné požadavky na informace stanovené v článku 18, je určena k využití, které je v souladu s článkem 56, orgány zapojené do kontrol **požadují**, aby osoba, která přepravu zařizuje, předložila **zprávu o auditu požadovanou v článku 42 a případně** příslušné doklady poskytnuté zařízením k předběžnému a jinému než předběžnému využití odpadů a v případě potřeby schválené příslušným orgánem místa určení.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 110

Návrh nařízení

Čl. 58 – odst. 6

Znění navržené Komisí

6. Pokud nebyly orgánům zapojeným do kontrol poskytnuty doklady podle odstavce 4 v jimi stanovené lhůtě nebo pokud tyto orgány považují doklady a informace, které mají k dispozici, za nedostatečné ke stanovení závěru, považuje se dotyčná přeprava za nedovolenou přepravu a nakládá se s ní podle článků 24 a 25. Orgány zapojené do kontrol o tom neprodleně informují příslušný orgán země, v níž se dotyčná kontrola uskutečnila.

Pozměňovací návrh

6. Pokud nebyly orgánům zapojeným do kontrol poskytnuty doklady podle odstavce 4 **nebo 5** v jimi stanovené lhůtě nebo pokud tyto orgány považují doklady a informace, které mají k dispozici, za nedostatečné ke stanovení závěru, považuje se dotyčná přeprava za nedovolenou přepravu a nakládá se s ní podle článků 24 a 25. Orgány zapojené do kontrol o tom neprodleně informují příslušný orgán země, v níž se dotyčná kontrola uskutečnila.

Pozměňovací návrh 111

Návrh nařízení

Čl. 59 – odst. 2 – návěti

Znění navržené Komisí

2. Plány kontrol obsahují alespoň tyto prvky:

Pozměňovací návrh

2. **Plány kontrol zahrnují minimální počet fyzických kontrol zařízení a přepravy odpadů v souladu s posouzením rizik provedeným podle čl. 59 odst. 1. Plány neobsahují žádné podrobnosti o operačním plánování.** Plány kontrol obsahují alespoň tyto prvky:

Pozměňovací návrh 112

Návrh nařízení

Čl. 59 – odst. 2 – písm. c

Znění navržené Komisí

c) informace o plánovaných **kontrolách**, včetně fyzických kontrol;

Pozměňovací návrh

c) informace o **počtu a druzích** plánovaných **kontrol**, včetně fyzických kontrol;

Pozměňovací návrh 113

Návrh nařízení

Čl. 59 – odst. 2 – písm. g a (nové)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

ga) **informace o tom, jak lze nahlásit obavy nebo nesrovnalosti určené organizací, jak je stanoveno v příslušných právních předpisech Unie o whistleblowingu.**

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 114

Návrh nařízení

Čl. 59 – odst. 2 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

2a. Členské státy zajistí, aby veřejnost měla neustále přístup, a to i elektronickými prostředky, k výsledkům kontrol prováděných na základě plánů uvedených v tomto článku, k informacím o všech nápravných krocích příslušných orgánů navazujících na tyto kontroly, ke jménům provozovatelů, kteří se podíleli na nedovolených přepravách, a k informacím o uvalených sankcích.

Pozměňovací návrh 115

Návrh nařízení

Čl. 59 – odst. 5

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

5. Komise přezkoumá plány kontrol oznámené členskými státy v souladu s odstavcem 4 a **případně** vypracuje na základě přezkumu těchto plánů zprávy o provádění tohoto článku. Tyto zprávy mohou mimo jiné obsahovat doporučení týkající se priorit kontrol a spolupráce a koordinace v oblasti prosazování práva mezi příslušnými orgány zapojenými do kontrol. Tyto zprávy mohou být případně předloženy rovněž na zasedáních skupiny pro prosazování nařízení o přepravě odpadů zřízené podle článku 63.

5. Komise přezkoumá plány kontrol oznámené členskými státy v souladu s odstavcem 4 a vypracuje na základě přezkumu těchto plánů zprávy o provádění tohoto článku **do jednoho roku od obdržení plánů kontrol. Tyto zprávy zohlední toky, tonáž a hodnotu odpadu do třetích zemí s cílem určit příslušné priority.** Tyto zprávy mohou mimo jiné obsahovat doporučení týkající se priorit kontrol a spolupráce a koordinace v oblasti prosazování práva mezi příslušnými orgány zapojenými do kontrol. Tyto zprávy mohou být případně předloženy rovněž na zasedáních skupiny pro prosazování nařízení o přepravě odpadů zřízené podle článku 63 **a zpřístupní se Evropskému parlamentu a Evropské radě.**

Pozměňovací návrh 116

Návrh nařízení

Čl. 63 – odst. 3 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

3a. Skupina pro prosazování nařízení o přepravě odpadů zveřejňuje výroční zprávu o trendech v oblasti nedovolených přeprav a osvědčených postupech k řešení takových přeprav v souladu s doporučeními příslušných orgánů členských států.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 117**Návrh nařízení****Čl. 63 – odst. 3 b (nový)***Znění navržené Komisí**Pozměňovací návrh*

3b. Do dvou let od svého zřízení navrhne skupina pro prosazování nařízení o přepravě odpadů Komisi akční plán pro boj proti nedovolené přepravě odpadů. Návrh akčního plánu se aktualizuje nejméně jednou za čtyři roky na základě nových nebo přetrvávajících trendů v oblasti nedovolených přeprav a činností v oblasti prosazování.

Pozměňovací návrh 118**Návrh nařízení****Čl. 63 – odst. 4***Znění navržené Komisí**Pozměňovací návrh*

4. Skupina pro prosazování nařízení o přepravě odpadů se schází nejméně dvakrát ročně. Kromě členů uvedených v odstavci 2 může předseda případně pozvat na zasedání zástupce dalších příslušných orgánů, institucí, úřadů, agentur nebo sítí.

4. Skupina pro prosazování nařízení o přepravě odpadů se schází nejméně dvakrát ročně. Kromě členů uvedených v odstavci 2 může předseda případně pozvat na zasedání zástupce dalších příslušných orgánů, institucí, úřadů, agentur, sítí nebo **dalších zúčastněných stran.**

Pozměňovací návrh 119**Návrh nařízení****Čl. 64 – odst. 2 – písm. b***Znění navržené Komisí**Pozměňovací návrh*

b) pravomoci svěřené Komisi nebo Evropskému úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) v jiných právních aktech, zejména v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013⁽⁶⁵⁾, nařízení Rady (ES) č. 515/97⁽⁶⁶⁾ nebo nařízení Rady (Euratom, ES) č. 2185/96⁽⁶⁷⁾.

b) pravomoci svěřené Komisi, **Úřadu evropského žalobce** nebo Evropskému úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) v jiných právních aktech, zejména v **nařízení Rady (EU) 2017/1939^(1a)**, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013⁽⁶⁵⁾, nařízení Rady (ES) č. 515/97⁽⁶⁶⁾ nebo nařízení Rady (Euratom, ES) č. 2185/96⁽⁶⁷⁾.

Úterý 17. ledna 2023

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- ⁽⁶⁵⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013 ze dne 11. září 2013 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nařízení Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Úř. věst. L 248, 18.9.2013, s. 1).
- ⁽⁶⁶⁾ Nařízení Rady (ES) č. 515/97 ze dne 13. března 1997 o vzájemné pomoci mezi správními orgány členských států a jejich spolupráci s Komisí k zajištění řádného používání celních a zemědělských předpisů (Úř. věst. L 82, 22.3.1997, s. 1).
- ⁽⁶⁷⁾ Nařízení Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 ze dne 11. listopadu 1996 o kontrolách a inspekcích na místě prováděných Komisí za účelem ochrany finančních zájmů Evropských společenství proti podvodům a jiným nesrovnalostem (Úř. věst. L 292, 15.11.1996, s. 2).

- ^(1a) **Nařízení Rady (EU) 2017/1939 ze dne 12. října 2017, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce (Úř. věst. L 283, 31.10.2017, s. 1).**

- ⁽⁶⁵⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013 ze dne 11. září 2013 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nařízení Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Úř. věst. L 248, 18.9.2013, s. 1).
- ⁽⁶⁶⁾ Nařízení Rady (ES) č. 515/97 ze dne 13. března 1997 o vzájemné pomoci mezi správními orgány členských států a jejich spolupráci s Komisí k zajištění řádného používání celních a zemědělských předpisů (Úř. věst. L 82, 22.3.1997, s. 1).
- ⁽⁶⁷⁾ Nařízení Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 ze dne 11. listopadu 1996 o kontrolách a inspekcích na místě prováděných Komisí za účelem ochrany finančních zájmů Evropských společenství proti podvodům a jiným nesrovnalostem (Úř. věst. L 292, 15.11.1996, s. 2).

Pozměňovací návrh 120

Návrh nařízení

Čl. 69 – odst. 4 – pododstavec 3

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

Zpráva uvedená v prvním pododstavci se poprvé vypracuje do ... [Úřad pro publikace: vložte datum konce **pátého** roku ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost] a poté každé **čtyři** roky.

Zpráva uvedená v prvním pododstavci se poprvé vypracuje do ... [Úřad pro publikace: vložte datum konce **třetího** roku ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost] a poté každé **tři** roky.

Pozměňovací návrh 121

Návrh nařízení

Čl. 69 – odst. 4 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

4a. Komise posoudí a předloží Radě a Evropskému parlamentu zprávu o tom, jak by se finanční povinnosti v rámci rozšířené odpovědnosti výrobce měly vztahovat na použité zboží nebo odpad přepravovaný z Unie.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 122

Návrh nařízení

Čl. 69 – odst. 4 b (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

4b. S využitím údajů z centrálního systému, jakož i údajů ze zpráv příslušných agentur EU by tato zpráva měla předložit analýzu přepravy a zpracování konkrétních toků odpadů, které byly v tomto ohledu označeny za nezákonné postupy, provádění tohoto nařízení, včetně dodržování lhůt stanovených v tomto nařízení příslušnými orgány, a příspěvku odvětví k přechodu na oběhové hospodářství a klimatickou neutralitu do roku 2050 v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 (evropským právním rámcem pro klima).

Pozměňovací návrh 123

Návrh nařízení

Čl. 69 – odst. 4 c (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

4c. Skupina pro prosazování předpisů v oblasti přepravy odpadů, kontaktní subjekty a odvětvové dialogy a partnerství v oblasti klimatu v rámci odvětví odpadů jsou vyzvány, aby zprávu před jejím zveřejněním přezkoumaly a předložily k ní připomínky.

Pozměňovací návrh 124

Návrh nařízení

Čl. 69 – odst. 4 d (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

4d. V souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 Komise usnadňuje rozvíjení odvětvových dialogů a partnerství v oblasti klimatu v rámci hospodářského odvětví odpadů.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 125**Návrh nařízení****Čl. 72 – odst. 1 a (nový)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

Komise na žádost členských států nebo v případě, že je to vhodné, pravidelně pořádá schůze kontaktních subjektů. Na těchto schůzích se kontaktní subjekty zabývají otázkami, jež vyvolává provádění tohoto nařízení, a mohou rovněž projednávat další relevantní témata související s tímto prováděním. Zvláštní pozornost lze věnovat diskusím o sledování stavu trhu Unie s přepravou odpadů, umožnění výměny osvědčených postupů, informací a usnadnění spolupráce mezi příslušnými orgány s cílem odstranit překážky harmonizace postupů přepravy odpadů mezi členskými státy a zavádění technik pro nakládání s odpady šetrných k životnímu prostředí.

Na schůzky kontaktních subjektů, případně na části těchto schůzek, jsou zvány příslušné zúčastněné strany.

Pozměňovací návrh 126**Návrh nařízení****Čl. 72 – odst. 1 b (nový)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

Na schůzky kontaktních subjektů, případně na části těchto schůzek, jsou zvány příslušné zúčastněné strany.

Pozměňovací návrh 127**Návrh nařízení****Čl. 75 – odst. 1 a (nový)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

1a. Komise je zmocněna přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 76 za účelem změny přílohy III, zejména části I odst. 2 písm. fa), s cílem změnit prahové hodnoty kontaminace.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 128

Návrh nařízení

Čl. 75 – odst. 3 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

3a. Do ... [vložte datum: 12 měsíců ode dne vyhlášení tohoto nařízení] Komise posoudí doplnění položek o směsích odpadů, jako je použitá obuv, oděvy a jiné textilní výrobky, včetně jejich směsí, minerální vlna, jakož i matrace, do přílohy IIIB. K tomuto posouzení se případně připojí akt v přenesené pravomoci v souladu s článkem 76, kterým se mění příloha IIIB.

Pozměňovací návrh 129

Návrh nařízení

Čl. 80 – odst. 1

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

Do 31. prosince **2035** Komise provede přezkum tohoto nařízení, přičemž zohlední mimo jiné zprávy vypracované podle článku 69 a přezkum uvedený v čl. 59 odst. 5, a o výsledcích tohoto přezkumu podá Evropskému parlamentu a Radě zprávu, ke které, pokud to uzná za vhodné, připojí legislativní návrh.

Do 31. prosince **2030** Komise provede přezkum tohoto nařízení, přičemž zohlední mimo jiné zprávy vypracované podle článku 69 a přezkum uvedený v čl. 59 odst. 5, a o výsledcích tohoto přezkumu podá Evropskému parlamentu a Radě zprávu, ke které, pokud to uzná za vhodné, připojí legislativní návrh.

Pozměňovací návrh 130

Návrh nařízení

Čl. 80 – odst. 1 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

Do 31. prosince [2038] Komise přezkoumá údaje a odůvodnění rozhodnutí omezit vývoz plastového odpadu mimo Unii a země ESVO s cílem posoudit přiměřenost tohoto opatření.

Pozměňovací návrh 131

Návrh nařízení

Příloha IA – blok 7

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

DRUH BALENÍ (blok 7)

DRUH BALENÍ (blok 7)

1. Barel

1. Barel

2. Dřevěný sud

2. Dřevěný sud

3. Kanystr

3. Kanystr

Úterý 17. ledna 2023

Znění navržené Komisí	Pozměňovací návrh
4. Krabice	4. Krabice
5. Pytel	5. Pytel
6. Kombinované balení	6. Kombinované balení
7. Tlaková nádoba	7. Tlaková nádoba
8. Volně ložený náklad	8. Volně ložený náklad
9. Jiné (upřesněte)	9. Baleno v balících
	10. Jiné (upřesněte)

Pozměňovací návrh 132**Návrh nařízení****Příloha IB – blok 7**

Znění navržené Komisí	Pozměňovací návrh
DRUH BALENÍ (blok 7)	DRUH BALENÍ (blok 7)
1. Barel	1. Barel
2. Dřevěný sud	2. Dřevěný sud
3. Kanistr	3. Kanistr
4. Krabice	4. Krabice
5. Pytel	5. Pytel
6. Kombinované balení	6. Kombinované balení
7. Tlaková nádoba	7. Tlaková nádoba
8. Volně ložený náklad	8. Volně ložený náklad
9. Jiné (upřesněte)	9. Baleno v balících
	10. Jiné (upřesněte)

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 133

Návrh nařízení

Příloha IC – část V – bod 46 – pododstavec 1

Znění navržené Komisí

Blok 18: Tento blok vyplní pověřený zástupce zařízení k odstranění nebo využití odpadu po přijetí zásilky odpadu. Zaškrtněte kolonku odpovídajícího druhu zařízení. Co se týká převzatého množství, řiďte se zvláštními pokyny pro blok 5 (odstavec 36). Podepsaná kopie průvodního dokladu je předána poslednímu dopravci. Pokud je zásilka z nějakého důvodu odmítnuta, musí zástupce zařízení k odstranění nebo využití odpadu neprodleně kontaktovat svůj příslušný orgán. Podle čl. 16 odst. 3, popřípadě podle čl. 15 odst. 3 tohoto nařízení a podle rozhodnutí OECD musí být do **jednoho dne** předloženo oznamovateli a příslušným orgánům potvrzení, že odpad byl přijat (s výjimkou tranzitních zemí OECD, které informovaly sekretariát OECD, že o zaslání těchto kopií průvodního dokladu nemají zájem). Prvopis průvodního dokladu si ponechá zařízení k odstranění nebo využití odpadu.

Pozměňovací návrh

Blok 18: Tento blok vyplní pověřený zástupce zařízení k odstranění nebo využití odpadu po přijetí zásilky odpadu. Zaškrtněte kolonku odpovídajícího druhu zařízení. Co se týká převzatého množství, řiďte se zvláštními pokyny pro blok 5 (odstavec 36). Podepsaná kopie průvodního dokladu je předána poslednímu dopravci. Pokud je zásilka z nějakého důvodu odmítnuta, musí zástupce zařízení k odstranění nebo využití odpadu neprodleně kontaktovat svůj příslušný orgán. Podle čl. 16 odst. 3, popřípadě podle čl. 15 odst. 3 tohoto nařízení a podle rozhodnutí OECD musí být do **dvou pracovních dnů** předloženo oznamovateli a příslušným orgánům potvrzení, že odpad byl přijat (s výjimkou tranzitních zemí OECD, které informovaly sekretariát OECD, že o zaslání těchto kopií průvodního dokladu nemají zájem). Prvopis průvodního dokladu si ponechá zařízení k odstranění nebo využití odpadu.

Pozměňovací návrh 134

Návrh nařízení

Příloha III – část I – odst. 2 – písm. f a (nové)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

fa) Pokud jde o odpad přepravovaný v rámci Unie, odkaz na „téměř prostý kontaminace a jiných druhů odpadu“ [v položce B3011 Basilejské úmluvy] znamená, že obsah kontaminace nesmí překročit celkem nejvýše 6 % zásilky.

Pozměňovací návrh 135

Návrh nařízení

Příloha III – část I – odst. 2 – písm. g

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

g) pro odpad přepravovaný v rámci Unie se položka B3011 Basilejské úmluvy nepoužije a místo toho se použije následující položka:

vypouští se

[...]

(Tento pozměňovací návrh se vztahuje na celý text. Odkazy na EU3011 se nahrazují odkazy na položku B3011 Basilejské úmluvy.)

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 136**Návrh nařízení****Příloha IIIA – bod 2 – písm. e a (nové)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

ea) směsi odpadů klasifikovaných pod položky B1010 a B2020 Basilejské úmluvy;

Pozměňovací návrh 137**Návrh nařízení****Příloha IIIA – bod 2 – písm. e b (nové)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

eb) směsi odpadů klasifikovaných pod položky B3011, B3040 a B1010 Basilejské úmluvy, omezené na odpady z okenních a dveřních rámců.

Pozměňovací návrh 138**Návrh nařízení****Příloha IV – část I – odst. 1 – pododstavec 1 a (nový)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

Odpad klasifikovaný jako nebezpečný v seznamu odpadů zřízeném podle článku 7 směrnice 2008/98/ES.

Pozměňovací návrh 139**Návrh nařízení****Příloha IV – část I – odst. 2 – písm. f**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

f) pro odpad přepravovaný v rámci Unie se položka Y48 Basilejské úmluvy nepoužije a místo toho se použije následující položka:

vypouští se

[...]

(Tento pozměňovací návrh se vztahuje na celý text. Odkazy na EU48 se nahrazují odkazy na položku Y48 Basilejské úmluvy.)

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 140**Návrh nařízení****Příloha V – bod 2 – pododstavec 1***Znění navržené Komisí*

Tato příloha sestává ze dvou částí. Článek 36 dále odkazuje na seznam odpadů podle článku 7 směrnice 2008/98/ES. Pro účely tohoto nařízení a pro zjištění, zda je určitý odpad uveden podle článku 36 tohoto nařízení, platí seznam odpadů podle článku 7 směrnice 2008/98/ES, pouze pokud se nepoužije část 1 této přílohy. **Kontrola**, zda je **určitý** odpad uveden v části 2 této přílohy, **by se měla provádět, pouze pokud tento odpad** není uveden **v části 1** této přílohy **ani** v seznamu odpadů podle článku 7 směrnice 2008/98/ES.

Pozměňovací návrh

Tato příloha sestává ze dvou částí. Článek 36 dále odkazuje na seznam odpadů podle článku 7 směrnice 2008/98/ES. Pro účely tohoto nařízení a pro zjištění, zda je určitý odpad uveden podle článku 36 tohoto nařízení, platí seznam odpadů podle článku 7 směrnice 2008/98/ES, pouze pokud se nepoužije část 1 této přílohy. **Není-li** odpad uveden v části 1 této přílohy **a** není uveden **jako nebezpečný odpad** v seznamu odpadů podle článku 7 směrnice 2008/98/ES **(tj. druhy odpadů označené hvězdičkou)**, **mělo by se zkontrolovat**, zda je uveden v části 2 této přílohy.

Pozměňovací návrh 141**Návrh nařízení****Příloha VIII – část 2 – bod 7 a (nový)***Znění navržené Komisí**Pozměňovací návrh***7a) Fundamental ILO Conventions****Podpis:****ano** ☐**ne** ☐**Ratifikován:****ano** ☐**ne** ☐**Pozměňovací návrh 142****Návrh nařízení****Příloha VIII – část 2 a (nová)***Znění navržené Komisí**Pozměňovací návrh***Část 2a (nová)**

Závazek zajistit, aby nakládání s odpady získanými z Evropské unie a jejich zpracování probíhalo v souladu s článkem 56.

[Název a kontaktní údaje příslušného orgánu] jménem [země] (dále jen „země“) tímto prohlašuje, že země zajistí, aby se s veškerými odpady přepravovanými na její území nakládalo tak, aby nebylo ohroženo lidské zdraví, a způsobem šetrným k životnímu prostředí v souladu s článkem 56 tohoto nařízení.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 143

Návrh nařízení

Příloha IX – část 1 – bod 2 – písm. b

Znění navržené Komisí

- b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích.

Pozměňovací návrh

- b) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích, **včetně přijatých nejdostupnějších technik.**

Pozměňovací návrh 144

Návrh nařízení

Příloha IX – část 2 a (nová)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

2a mezinárodní úmluvy o právech pracovníků

Osm základních úmluv MOP, jak je stanoví Deklarace MOP o základních principech a právech v práci ^(1a)

^(1a) <https://www.ilo.org/declaration/lang-en/index.htm>

Pozměňovací návrh 145

Návrh nařízení

Příloha X – bod 1

Znění navržené Komisí

1. Audit uvedený v čl. 43 odst. 2 ověřuje, že zařízení **nakládající** s odpadem v zemi určení splňuje tyto podmínky:

Pozměňovací návrh

1. Audit uvedený v čl. 43 odst. 2 ověřuje, že **skutečná výkonnost všech činností** zařízení **nakládajícího** s odpadem v zemi určení splňuje **případně** tyto podmínky:

Pozměňovací návrh 146

Návrh nařízení

Příloha X – bod 1 – písm. b

Znění navržené Komisí

- b) je projektováno, postaveno a provozováno bezpečným a environmentálně šetrným způsobem a má zejména zavedené požadované procesy, organizaci a infrastrukturu pro zpracování předmětného odpadu a pojištění pokrývající potenciální rizika a závazky. Za tímto účelem musí být – zejména prostřednictvím výsledovatelnosti směrem ke spotřebiteli – zkontrolovány přinejmenším informace o metodách nakládání s odpady, včetně toho, jak zařízení nakládá se zbytkovým odpadem;

Pozměňovací návrh

- b) je projektováno, postaveno a provozováno bezpečným a environmentálně šetrným způsobem a má zejména zavedené požadované procesy, **technologie pro recyklaci odpadů**, organizaci a infrastrukturu pro zpracování předmětného odpadu a pojištění pokrývající potenciální rizika a závazky. Za tímto účelem musí být – zejména prostřednictvím výsledovatelnosti směrem ke spotřebiteli – zkontrolovány přinejmenším informace o metodách nakládání s odpady, včetně toho, jak zařízení nakládá se zbytkovým odpadem;

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 147

Návrh nařízení

Příloha X – bod 1 – písm. c – návětí

Znění navržené Komisí

- c) zavede systémy, postupy a metody řízení a sledování, jejichž cílem je předejít, zmírnit, minimalizovat a v co nejvyšší míře vyloučit:

Pozměňovací návrh

- c) zavede **a používá** systémy, postupy a metody řízení a sledování, jejichž cílem je předejít, zmírnit, minimalizovat a v co nejvyšší míře vyloučit:

Pozměňovací návrh 148

Návrh nařízení

Příloha X – bod 1 – písm. f

Znění navržené Komisí

- f) zřídí záznamy o svých činnostech v oblasti nakládání s odpady a přepravy odpadu za posledních pět let a je schopno je předložit;

Pozměňovací návrh

- f) zřídí záznamy o svých činnostech v oblasti nakládání s odpady a přepravy odpadu za posledních pět let a je schopno je předložit; **pokud je zařízení v provozu méně než pět let, zavede a je schopno poskytnout záznamy o svých činnostech v oblasti nakládání s odpady a jejich přepravy za dobu provozu;**

Pozměňovací návrh 149

Návrh nařízení

Příloha X – bod 2 – návětí

Znění navržené Komisí

2. Při ověřování souladu zařízení s výše uvedenými kritérii musí nezávislá třetí strana provádějící audit v příslušných případech jako referenční bod zohlednit zejména:

Pozměňovací návrh

2. Při ověřování souladu **všech příslušných činností** zařízení s výše uvedenými kritérii musí nezávislá třetí strana provádějící audit v příslušných případech jako referenční bod zohlednit zejména:

Pozměňovací návrh 150

Návrh nařízení

Příloha X – bod 2 – písm. b a (nové)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- ba) jiné právní předpisy Unie uvedené v části 1 přílohy IX.**

Úterý 17. ledna 2023

P9_TA(2023)0004

Stanovení pravidel pro předcházení zneužívání krycích subjektů pro daňové účely

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. ledna 2023 o návrhu směrnice Rady, kterou se stanoví pravidla pro předcházení zneužívání krycích subjektů pro daňové účely a kterou se mění směrnice 2011/16/EU (COM(2021)0565 – C9-0041/2022 – 2021/0434(CNS))

(Zvláštní legislativní postup – konzultace)

(2023/C 0/19)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh Komise předložený Radě (COM(2021)0565),
 - s ohledem na článek 115 Smlouvy o fungování Evropské unie, podle kterého Rada konzultovala s Parlamentem (C9-0041/2022),
 - s ohledem na článek 82 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Hospodářského a měnového výboru (A9-0293/2022),
1. schvaluje pozměněný návrh Komise;
 2. vyzývá Komisi, aby návrh v souladu s čl. 293 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie změnila odpovídajícím způsobem;
 3. vyzývá Radu, aby informovala Parlament, bude-li mít v úmyslu odchýlit se od znění schváleného Parlamentem;
 4. vyzývá Radu, aby znovu konzultovala s Parlamentem, bude-li mít v úmyslu podstatně změnit návrh Komise;
 5. pověřuje svou předsedkyni, aby předala postoj Parlamentu Radě, Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 1

Návrh směrnice

Bod odůvodnění 1

Znění navržené Komisí

- (1) Významnou politickou prioritou Unie zůstává zajištění spravedlivého a účinného zdanění na vnitřním trhu a boj proti vyhýbání se daňovým povinnostem a daňovým únikům. Přestože v posledních letech došlo v této oblasti k významnému pokroku, zejména v důsledku přijetí směrnice Rady (EU) 2016/1164⁽¹⁰⁾ týkající se boje proti vyhýbání se daňovým povinnostem a rozšíření oblasti působnosti směrnice Rady 2011/16/EU⁽¹¹⁾ o správní spolupráci, jsou nezbytná další opatření pro boj s konkrétně zjištěnými praktikami vyhýbání se daňovým povinnostem a daňových úniků, které stávající právní rámec Unie zcela nezachycuje. Zejména nadnárodní skupiny často vytvářejí podniky bez minimální podstaty, aby snížily svou celkovou daňovou povinnost, a to mimo jiné přesunem zisků z některých členských států s vysokým zdaněním, v nichž vykonávají hospodářskou činnost a vytvářejí hodnotu pro své podnikání. Tento návrh doplňuje pokrok, kterého se podařilo dosáhnout v oblasti transparentnosti podniků tím, že byly prostřednictvím rámce boje proti praní peněz zavedeny požadavky na informace o skutečném vlastnictví, které řeší situace, kdy jsou zakládány podniky za účelem utajení skutečného vlastnictví, ať už jde o vlastnictví podniků samotných, nebo aktiv v jejich správě a vlastnictví, jako jsou nemovitosti nebo majetek vysoké hodnoty.

⁽¹⁰⁾ Směrnice Rady (EU) 2016/1164 ze dne 12. července 2016, kterou se stanoví pravidla proti praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem, které mají přímý vliv na fungování vnitřního trhu (Úř. věst. L 193, 19.7.2016, s. 1).

⁽¹¹⁾ Směrnice Rady 2011/16/EU ze dne 15. února 2011 o správní spolupráci v oblasti daní a o zrušení směrnice 77/799/EHS (Úř. věst. L 64, 11.3.2011, s. 1).

Pozměňovací návrh

- (1) Významnou politickou prioritou Unie zůstává zajištění spravedlivého a účinného zdanění na vnitřním trhu a boj proti vyhýbání se daňovým povinnostem a daňovým únikům. Přestože v posledních letech došlo v této oblasti k významnému pokroku, zejména v důsledku přijetí směrnice Rady (EU) 2016/1164⁽¹⁰⁾ týkající se boje proti vyhýbání se daňovým povinnostem a rozšíření oblasti působnosti směrnice Rady 2011/16/EU⁽¹¹⁾ o správní spolupráci **v oblasti daní**, jsou nezbytná další opatření pro boj s konkrétně zjištěnými praktikami vyhýbání se daňovým povinnostem a daňových úniků, **mimo jiné prostřednictvím zneužívání krycích subjektů**, které stávající právní rámec Unie zcela nezachycuje. **V tomto ohledu byla odhalena zjištění dokumentů Pandora Papers o zakládání krycích společností za účelem přesunu peněz mezi bankovními účty, vyhýbání se daňovým povinnostem a provádění finančních trestných činů, včetně praní peněz, a obcházení sankcí Unie vůči ruským oligarchům.** Zejména nadnárodní skupiny často vytvářejí podniky bez minimální **ekonomické** podstaty, aby snížily svou celkovou daňovou povinnost, a to mimo jiné přesunem zisků z některých členských států s vysokým zdaněním, v nichž vykonávají hospodářskou činnost a vytvářejí hodnotu pro své podnikání. Tento návrh doplňuje pokrok, kterého se podařilo dosáhnout v oblasti transparentnosti podniků tím, že byly prostřednictvím rámce boje proti praní peněz zavedeny požadavky na informace o skutečném vlastnictví, které řeší situace, kdy jsou zakládány podniky za účelem utajení skutečného vlastnictví, ať už jde o vlastnictví podniků samotných, nebo aktiv v jejich správě a vlastnictví, jako jsou nemovitosti nebo majetek vysoké hodnoty.

⁽¹⁰⁾ Směrnice Rady (EU) 2016/1164 ze dne 12. července 2016, kterou se stanoví pravidla proti praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem, které mají přímý vliv na fungování vnitřního trhu (Úř. věst. L 193, 19.7.2016, s. 1).

⁽¹¹⁾ Směrnice Rady 2011/16/EU ze dne 15. února 2011 o správní spolupráci v oblasti daní a o zrušení směrnice 77/799/EHS (Úř. věst. L 64, 11.3.2011, s. 1).

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 2

Návrh směrnice

Bod odůvodnění 1 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (1a) Mohou existovat pádné důvody pro využívání společností s minimální ekonomickou podstatou. Je proto důležité zaručit přiměřený právní rámec, který bude chránit postavení malých a středních podniků, jež využívají právní struktury k podpoře investic, dodržování vnitrostátních právních předpisů nebo působení na různých vnitrostátních trzích, a zároveň konkrétně stanovit právní předpisy týkající se zneužívání krycích subjektů s cílem vyhnout se zdanění. Kvalita a úplnost údajů jsou proto nezbytné k tomu, aby bylo možné co nejlépe využít výhod plynoucích z této směrnice.

Pozměňovací návrh 3

Návrh směrnice

Bod odůvodnění 1 b (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (1b) Neexistence mezinárodního nástroje k řešení problému zneužívání krycích subjektů pro daňové účely vytváří významnou mezeru v celosvětovém úsilí o boj proti daňovým podvodům a únikům a agresivnímu daňovému plánování. Kromě toho vytváří nerovné podmínky mezi podniky. Neexistence takového nástroje potvrzuje význam právních norem stanovených v této směrnici. Je nezbytné zajistit, aby povinnosti stanovené v této směrnici byly přiměřené, a účinné z daňového hlediska a aby byla ochráněna konkurenceschopnost podniků Unie.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 4

Návrh směrnice

Bod odůvodnění 1 c (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (1c) *Zneužívání krycích subjektů pro daňové účely vede v Unii ke snížení daňové povinnosti a k daňovým ztrátám. Je proto nezbytné, aby tato směrnice stanovila ambiciózní a přiměřené normy pro definování společných minimálních požadavků na obsah, pro zlepšení výměny informací mezi vnitrostátními daňovými správami a pro odrazování od využívání krycích subjektů, jež propagují někteří zprostředkovatelé.*

Pozměňovací návrh 5

Návrh směrnice

Bod odůvodnění 2

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (2) Uznává se, že v členském státě mohou být zakládány podniky bez minimální podstaty s hlavním cílem získat daňové zvýhodnění, zejména prostřednictvím eroze základu daně jiného členského státu. I když některé členské státy vypracovaly právní nebo správní rámec na ochranu svého základu daně před takovými systémy, příslušná pravidla mají často omezený účinek, neboť se uplatňují pouze na území jednoho členského státu a účinně nezachycují situace, které se týkají více než jednoho členského státu. Kromě toho se vnitrostátní pravidla, která se v této oblasti uplatňují, v rámci Unie značně liší, přičemž některé členské státy nemají pro boj proti zneužívání podniků, které nemají žádnou podstatu pro daňové účely nebo je jejich podstata pro daňové účely minimální, vůbec žádná pravidla.
- (2) Uznává se, že v členském státě mohou být zakládány podniky bez minimální podstaty s hlavním cílem získat daňové zvýhodnění, zejména prostřednictvím eroze základu daně jiného členského státu, **čímž se vytváří příležitost k agresivnímu daňovému plánování.** I když některé členské státy vypracovaly právní nebo správní rámec na ochranu svého základu daně před takovými systémy, příslušná pravidla mají často omezený účinek, neboť se uplatňují pouze na území jednoho členského státu a účinně nezachycují situace, které se týkají více než jednoho členského státu. Kromě toho se vnitrostátní pravidla, která se v této oblasti uplatňují, v rámci Unie značně liší, přičemž některé členské státy nemají pro boj proti zneužívání podniků, které nemají žádnou podstatu pro daňové účely nebo je jejich podstata pro daňové účely minimální, vůbec žádná pravidla. **Je proto důležité vytvořit celounijní právní přístup k zajištění rámce pro ochranu integrity vnitřního trhu, který bude plně respektovat nejvyšší standardy přístupnosti, jednoduchosti a transparentnosti.**

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 6

Návrh směrnice

Bod odůvodnění 3

Znění navržené Komisí

- (3) Je nezbytné stanovit společný rámec, aby byla posílena odolnost členských států vůči praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem a daňových úniků spojeným s využíváním podniků, které nevykonávají hospodářskou činnost, i když se má za to, že ji vykonávají, a proto nemají žádnou podstatu pro daňové účely nebo je jejich podstata pro daňové účely jen minimální. Cílem je zajistit, aby podniky s chybějící minimální podstatou nebyly využívány jako nástroje pro daňové úniky nebo vyhýbání se daňovým povinnostem. Vzhledem k tomu, že tyto podniky mohou být usazeny v jednom členském státě, ale mohou být využívány způsobem vedoucím k erozi základu daně jiného členského státu, je zásadně důležité dohodnout se na společném souboru pravidel pro určení nedostačující podstaty pro daňové účely na vnitřním trhu, jakož i pro vymezení konkrétních daňových důsledků spojených s touto nedostatečnou podstatou. Pokud se zjistí, že určitý podnik má dostatečnou podstatu podle této směrnice, nemělo by to bránit členským státům v tom, aby nadále uplatňovaly pravidla proti vyhýbání se daňovým povinnostem a daňovým únikům, pokud jsou v souladu s právem Unie.

Pozměňovací návrh

- (3) Je nezbytné stanovit společný rámec, aby byla posílena odolnost členských států vůči praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem a daňových úniků spojeným s využíváním podniků, které nevykonávají hospodářskou činnost, i když se má za to, že ji vykonávají, a proto nemají žádnou podstatu pro daňové účely nebo je jejich podstata pro daňové účely jen minimální. Cílem je zajistit, aby podniky s chybějící minimální podstatou nebyly využívány jako nástroje pro daňové úniky nebo vyhýbání se daňovým povinnostem. Vzhledem k tomu, že tyto podniky mohou být usazeny v jednom členském státě, ale mohou být využívány způsobem vedoucím k erozi základu daně jiného členského státu, je zásadně důležité dohodnout se na společném souboru pravidel pro určení nedostačující podstaty pro daňové účely na vnitřním trhu, jakož i pro vymezení konkrétních daňových důsledků spojených s touto nedostatečnou podstatou. Pokud se zjistí, že určitý podnik má dostatečnou podstatu, nemělo by to bránit členským státům v tom, aby nadále uplatňovaly **přísnější minimální pravidla týkající se podstaty a jiná** pravidla proti vyhýbání se daňovým povinnostem a daňovým únikům, pokud jsou v souladu s právem Unie.

Pozměňovací návrh 7

Návrh směrnice

Bod odůvodnění 3 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (3a) **Pro dosažení cílů této směrnice je nanejvýš důležité zvýšit kapacitu daňových správ a zlepšit výměnu informací v celé Unii. Je nezbytné, aby členské státy sdílely příslušné informace, k nimž mají přístup, zavedly systémy podporující výměnu těchto informací a jako poslední krok vymáhaly navrhované sankce vůči subjektům, které nesplňují požadavky. Na podporu této směrnice by Komise měla navrhnout konkrétní činnosti v rámci programu Fiscalis.**

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 8

Návrh směrnice

Bod odůvodnění 4

Znění navržené Komisí

- (4) Aby byl zajištěn komplexní přístup, měla by se pravidla vztahovat na všechny podniky v Unii, které podléhají dani v členském státě, bez ohledu na jejich právní formu a právní postavení, pokud mají daňovou rezidenci v členském státě a jsou způsobilé získat potvrzení o daňové rezidenci v tomto členském státě.

Pozměňovací návrh

- (4) Aby byl zajištěn komplexní **a přiměřený** přístup, měla by se pravidla vztahovat na podniky v Unii, které podléhají dani v členském státě, bez ohledu na jejich právní formu a právní postavení, pokud mají daňovou rezidenci v členském státě a jsou způsobilé získat potvrzení o daňové rezidenci v tomto členském státě. **Tato široká oblast působnosti je zmírněna souborem norem týkajících se hospodářské činnosti podniků začleněných do rozsahu této směrnice.**

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 9

Návrh směrnice

Bod odůvodnění 5

Znění navržené Komisí

- (5) Aby bylo zajištěno řádné fungování vnitřního trhu, proporcionalita a účinnost případných pravidel, bylo by žádoucí omezit jejich působnost na podniky, u nichž existuje riziko zjištění, že jim chybí minimální podstata a jsou využívány s hlavním cílem získat daňové zvýhodnění. Bylo by proto důležité stanovit vstupní kritérium ve formě souboru tří kumulativních, indikativních podmínek, aby bylo možné dospět k závěru, které podniky jsou dostatečně rizikové, jak je uvedeno výše, aby bylo odůvodněno, že se na ně má vztahovat oznamovací povinnost. První podmínka by měla umožnit identifikaci podniků, u nichž se má za to, že vykonávají převážně geograficky mobilní hospodářské činnosti, neboť místo, kde jsou tyto činnosti skutečně vykonávány, je obvykle obtížnější určit. Tyto činnosti obvykle vedou k významným tokům pasivních příjmů. Proto by tuto podmínku splňovaly podniky, jejichž příjmy sestávají převážně z toků pasivních příjmů. Mělo by se rovněž vzít v úvahu, že subjekty vlastníci aktiva pro soukromé účely, jako jsou nemovitosti, jachty, trysková letadla, umělecká díla nebo samotný kapitál, nemusí mít po delší dobu žádné příjmy, ale přesto jim může vlastnictví těchto aktiv umožňovat významné daňové zvýhodnění. Vzhledem k tomu, že čistě vnitrostátní situace by nepředstavovaly riziko pro řádné fungování vnitřního trhu a nejlépe by se řešily na vnitrostátní úrovni, měla by se druhá podmínka zaměřit na podniky vykonávající přeshraniční činnosti. Výkon přeshraničních činností by měl být zjišťován s ohledem na povahu transakcí tuzemského nebo zahraničního podniku na straně jedné a na jeho majetek na straně druhé, neboť subjekty, které vlastní aktiva pouze pro soukromé, nepodnikatelské účely, nemusí po značnou dobu žádné transakce realizovat. Třetí podmínka by navíc měla poukazovat na podniky, které nemají žádné vlastní zdroje nebo nemají dostatečné vlastní zdroje pro výkon hlavních činností řízení. Za tímto účelem si podniky, které nedisponují přiměřenými vlastními zdroji, často najímají poskytovatele služeb v oblasti správy, řízení, korespondence a dodržování právních předpisů z řad třetích stran nebo uzavírají

Pozměňovací návrh

- (5) Aby bylo zajištěno řádné fungování vnitřního trhu, proporcionalita a účinnost případných pravidel, bylo by žádoucí omezit jejich působnost na podniky, u nichž existuje riziko zjištění, že jim chybí minimální podstata a jsou využívány **převážně k získání** daňového zvýhodnění. Bylo by proto důležité stanovit vstupní kritérium ve formě souboru tří kumulativních, indikativních podmínek, aby bylo možné dospět k závěru, které podniky jsou dostatečně rizikové, jak je uvedeno výše, aby bylo odůvodněno, že se na ně má vztahovat oznamovací povinnost. **Podniky by měly vstupní test provádět samy ve formě sebehodnocení.** První podmínka by měla umožnit identifikaci podniků, u nichž se má za to, že vykonávají převážně geograficky mobilní hospodářské činnosti, neboť místo, kde jsou tyto činnosti skutečně vykonávány, je obvykle obtížnější určit. Tyto činnosti obvykle vedou k významným tokům pasivních příjmů. Proto by tuto podmínku splňovaly podniky, jejichž příjmy sestávají převážně z toků pasivních příjmů. Mělo by se rovněž vzít v úvahu, že subjekty vlastníci aktiva pro soukromé účely, jako jsou nemovitosti, jachty, **umělecké předměty**, trysková letadla, umělecká díla nebo samotný kapitál, nemusí mít po delší dobu žádné příjmy, ale přesto jim může vlastnictví těchto aktiv umožňovat významné daňové zvýhodnění. Vzhledem k tomu, že čistě vnitrostátní situace by nepředstavovaly riziko pro řádné fungování vnitřního trhu a nejlépe by se řešily na vnitrostátní úrovni, měla by se druhá podmínka zaměřit na podniky vykonávající přeshraniční činnosti. Výkon přeshraničních činností by měl být zjišťován s ohledem na povahu transakcí tuzemského nebo zahraničního podniku na straně jedné a na jeho majetek na straně druhé, neboť subjekty, které vlastní aktiva pouze pro soukromé, nepodnikatelské účely, nemusí po značnou dobu žádné transakce realizovat. Třetí podmínka by navíc měla poukazovat na podniky, které nemají žádné vlastní zdroje nebo nemají dostatečné vlastní zdroje pro výkon hlavních činností řízení. Za tímto účelem si podniky, které nedisponují přiměřenými vlastními zdroji, často najímají poskytovatele služeb v oblasti správy, řízení,

Úterý 17. ledna 2023

Znění navržené Komisí

příslušné dohody s přidruženými podniky o poskytování těchto služeb za účelem vytvoření a udržení právní a daňové přítomnosti. Externí zajišťování pouze některých doplňkových služeb, jako jsou služby vedení účetnictví, zatímco hlavní činnosti i nadále vykonává podnik, by samo o sobě k tomu, aby podnik tuto podmínku splnil, nepostačovalo. I když tito poskytovatelé služeb mohou být regulováni pro jiné, nedaňové účely, jejich povinnosti pro tyto jiné účely nemohou vždy zmírnit riziko, že umožňují zakládání a udržování podniků zneužívaných k praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem a daňových úniků.

Pozměňovací návrh

kořespondence a dodržování právních předpisů z řad třetích stran nebo uzavírají příslušné dohody s přidruženými podniky o poskytování těchto služeb za účelem vytvoření a udržení právní a daňové přítomnosti. Externí zajišťování některých doplňkových služeb, jako jsou služby vedení účetnictví, zatímco hlavní činnosti i nadále vykonává podnik, by samo o sobě k tomu, aby podnik tuto podmínku splnil, nepostačovalo. I když tito poskytovatelé služeb mohou být regulováni pro jiné, nedaňové účely, jejich povinnosti pro tyto jiné účely nemohou vždy zmírnit riziko, že umožňují zakládání a udržování podniků zneužívaných k praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem a daňových úniků.

Pozměňovací návrh 10

Návrh směrnice

Bod odůvodnění 6

Znění navržené Komisí

- (6) **Bylo by spravedlivé** ze zamýšlených pravidel vyloučit podniky, jejichž činnosti podléhají přiměřené úrovni transparentnosti, a tudíž nepředstavují riziko, že by jim chyběla podstata pro daňové účely. Z oblasti působnosti této směrnice by měly být rovněž vyloučeny společnosti, jejichž převoditelný cenný papír byl přijat k obchodování či byl kótován na regulovaném trhu nebo v rámci mnohostranného obchodního systému, jakož i některé finanční podniky, které jsou přímo či nepřímo přísně regulovány v Unii a podléhají zvýšeným požadavkům na transparentnost a dohled. Ani čistě holdingové podniky, které se nacházejí ve stejné jurisdikci jako provozní dceřiná společnost a jejich skutečný majitel či majitelé pravděpodobně neslouží k získání daňového zvýhodnění. Podobně je tomu v případě subholdingových podniků, které se nacházejí ve stejné jurisdikci jako jejich akcionář nebo nejvyšší mateřský subjekt. Z tohoto důvodu by měly být rovněž vyloučeny. **Za podniky s chybějící minimální podstatou by rovněž neměly být považovány podniky, které za účelem výkonu svých činností na plný úvazek a na bázi exkluzivity zaměstnávají odpovídající počet osob. I když se důvodně neočekává, že by splnily vstupní kritérium, měly by být z důvodu právní jistoty výslovně vyloučeny.**

Pozměňovací návrh

- (6) **Je spravedlivé a přiměřené** ze zamýšlených pravidel vyloučit podniky, jejichž činnosti podléhají přiměřené úrovni transparentnosti a **daňové kontroly**, a tudíž nepředstavují riziko, že by jim chyběla podstata pro daňové účely. Z oblasti působnosti této směrnice by měly být rovněž vyloučeny společnosti, jejichž převoditelný cenný papír byl přijat k obchodování či byl kótován na regulovaném trhu nebo v rámci mnohostranného obchodního systému, jakož i některé finanční podniky, které jsou přímo či nepřímo přísně regulovány v Unii a podléhají zvýšeným požadavkům na transparentnost a dohled. Ani čistě holdingové podniky, které se nacházejí ve stejné jurisdikci jako provozní dceřiná společnost a jejich skutečný majitel či majitelé pravděpodobně neslouží k získání daňového zvýhodnění. Podobně je tomu v případě subholdingových podniků, které se nacházejí ve stejné jurisdikci jako jejich akcionář nebo nejvyšší mateřský subjekt. Z tohoto důvodu by měly být rovněž vyloučeny. **Toto vyloučení se výslovně vztahuje na podniky, které jsou regulovány nebo u nichž existuje jen malé riziko, že nebudou mít žádnou podstatu. Vyloučení by mělo být posuzováno podle jednotlivých subjektů a nemělo by být rozšířeno tak, aby se vztahovalo na celou skupinu.**

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 11

Návrh směrnice

Bod odůvodnění 8

Znění navržené Komisí

- (8) Aby se usnadnilo provádění této směrnice, měly by podniky, u nichž existuje riziko zjištění, že jim chybí minimální podstata a jsou využívány s hlavním cílem získat daňové zvýhodnění, ve svém ročním daňovém přiznání uvést, že disponují minimální úrovní zdrojů, jako jsou osoby a prostory v členském státě daňové rezidence, a v takovém případě předložit listinné důkazy. Ačkoli se uznává, že různé činnosti mohou vyžadovat jinou úroveň nebo druh zdrojů, za všech okolností by se očekávala společná minimální úroveň zdrojů. Toto posouzení by mělo být určeno pouze k identifikaci podstaty podniků pro daňové účely a nepochybňuje úlohu, kterou mají „poskytovatelé svěrenských služeb nebo služeb pro obchodní společnosti“ ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849⁽¹²⁾ při identifikaci praní peněz, souvisejících predikativních trestných činů a financování terorismu. Naopak neexistence minimální úrovně zdrojů může být považována za známku chybějící podstaty, pokud již existuje riziko zjištění, že podniku chybí podstata pro daňové účely. Aby byla zajištěna slučitelnost s příslušnými mezinárodními normami, měla by společná minimální úroveň vycházet ze stávajících unijních a mezinárodních norem týkajících se významné hospodářské činnosti v souvislosti s preferenčními daňovými režimy nebo v případě absence zdanění právnických osob⁽¹³⁾, které byly vypracovány v rámci Fóra o škodlivých daňových praktikách. Je nezbytné stanovit, že spolu s daňovým přiznáním musí být předloženy listinné důkazy na podporu prohlášení podniku, že disponuje minimálními zdroji. To je rovněž nezbytné k tomu, aby si správní orgán mohl utvořit názor založený na skutečnostech a okolnostech týkajících se daného podniku a rozhodnout se, zda zahájí kontrolu.

Pozměňovací návrh

- (8) Aby se usnadnilo provádění této směrnice, měly by podniky **začleněné do oblasti působnosti této směrnice**, u nichž existuje riziko zjištění, že jim chybí minimální podstata a jsou využívány s hlavním cílem získat daňové zvýhodnění, ve svém ročním daňovém přiznání uvést, že disponují minimální úrovní zdrojů, **zejména** jako jsou osoby a prostory v členském státě daňové rezidence, a v takovém případě předložit listinné důkazy. **Požadavek týkající se prostor v členském státě by měl vzít v úvahu rozšiřování práce na dálku, v souvislosti s níž legitimní podniky zmenšují své prostory a odklánějí se od zachování výlučných prostor.** Ačkoli se uznává, že různé činnosti mohou vyžadovat jinou úroveň nebo druh zdrojů, za všech okolností by se očekávala společná minimální úroveň zdrojů. Toto posouzení by mělo být určeno pouze k identifikaci podstaty podniků pro daňové účely a nepochybňuje úlohu, kterou mají „poskytovatelé svěrenských služeb nebo služeb pro obchodní společnosti“ ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849⁽¹²⁾ při identifikaci praní peněz, souvisejících predikativních trestných činů a financování terorismu. Naopak neexistence minimální úrovně zdrojů může být považována za známku chybějící podstaty, pokud již existuje riziko zjištění, že podniku chybí podstata pro daňové účely. Aby byla zajištěna slučitelnost s příslušnými mezinárodními normami, měla by společná minimální úroveň vycházet ze stávajících unijních a mezinárodních norem týkajících se významné hospodářské činnosti v souvislosti s preferenčními daňovými režimy nebo v případě absence zdanění právnických osob⁽¹³⁾, které byly vypracovány v rámci Fóra o škodlivých daňových praktikách. Je nezbytné stanovit, že spolu s daňovým přiznáním musí být předloženy listinné důkazy na podporu prohlášení podniku, že disponuje minimálními zdroji. To je rovněž nezbytné k tomu, aby si správní orgán mohl utvořit názor založený na skutečnostech a okolnostech týkajících se daného podniku a rozhodnout se, zda zahájí kontrolu.

Úterý 17. ledna 2023

Znění navržené Komisí

- (¹²) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES (Úř. věst. L 141, 5.6.2015, s. 73).
- (¹³) Generální sekretariát Rady, 9637/18 FISC 241 ECOFIN 555, Kodex chování (zdanění podniků), Pokyny k výkladu třetího kritéria; Projekt OECD/G20 proti erozi základu daně a přesunu zisku, účinnější boj proti škodlivým daňovým praktikám, se zohledněním transparentnosti a podstaty, opatření č. 5: závěrečná zpráva.

Pozměňovací návrh

- (¹²) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES (Úř. věst. L 141, 5.6.2015, s. 73).
- (¹³) Generální sekretariát Rady, 9637/18 FISC 241 ECOFIN 555, Kodex chování (zdanění podniků), Pokyny k výkladu třetího kritéria; Projekt OECD/G20 proti erozi základu daně a přesunu zisku, účinnější boj proti škodlivým daňovým praktikám, se zohledněním transparentnosti a podstaty, opatření č. 5: závěrečná zpráva.

Pozměňovací návrh 12

Návrh směrnice

Bod odůvodnění 9

Znění navržené Komisí

- (9) V zájmu zajištění daňové jistoty je nezbytné stanovit společná pravidla pro obsah prohlášení podniků. U podniků, které splňují vstupní kritérium, a proto se na ně vztahují oznamovací povinnosti, by se mělo mít za to, že jim chybí podstata pro daňové účely, pokud rovněž prohlásí, že nedisponují jedním či více prvky, které kumulativně představují minimální úroveň podstaty, nebo neposkytnou požadované podpůrné důkazy. U podniků, které prohlásí, že disponují všemi prvky minimální úrovně podstaty a poskytnou požadovanou podpůrnou dokumentaci, by se mělo namísto toho mít za to, že minimální podstatu pro daňové účely mají, a žádné další povinnosti a důsledky podle této směrnice by se na ně neměly vztahovat. Tím by však neměly být dotčeny žádné platné právní předpisy a právo správního orgánu provést kontrolu, a to i na základě podpůrné dokumentace, a případně dospět k jinému závěru.

Pozměňovací návrh

- (9) V zájmu zajištění daňové jistoty **a stability** je nezbytné stanovit společná pravidla pro obsah prohlášení podniků. U podniků, které splňují vstupní kritérium, a proto se na ně vztahují oznamovací povinnosti, by se mělo mít za to, že jim chybí podstata pro daňové účely, pokud rovněž prohlásí, že nedisponují jedním či více prvky, které kumulativně představují minimální úroveň podstaty, nebo neposkytnou požadované podpůrné důkazy. U podniků, které prohlásí, že disponují všemi prvky minimální úrovně podstaty a poskytnou požadovanou podpůrnou dokumentaci, by se mělo namísto toho mít za to, že minimální podstatu pro daňové účely mají, a žádné další povinnosti a důsledky podle této směrnice by se na ně neměly vztahovat. Tím by však neměly být dotčeny žádné platné právní předpisy a právo správního orgánu provést kontrolu, a to i na základě podpůrné dokumentace. **Aby mohly členské státy účinně přidělovat zdroje daňové správy, měly by mít členské státy možnost určit období, během něhož se předpokládá, že podnik má minimální podstatu, za předpokladu, že se skutková a právní okolnosti podniku během tohoto období nezmění.**

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 13

Návrh směrnice

Bod odůvodnění 10

Znění navržené Komisí

- (10) Uznává se, že otázka, zda podnik skutečně vykonává hospodářskou činnost pro daňové účely nebo slouží především k vyhýbání se daňovým povinnostem nebo k daňovým únikům, je v konečném důsledku otázkou skutečností a okolností. To by mělo být posuzováno u každého konkrétního podniku individuálně. Podniky, u nichž se má za to, že nemají minimální podstatu pro daňové účely, by proto měly mít právo prokázat opak, včetně toho, že neslouží primárně daňovým cílům, a měly by mít právo tuto domněnku vyvrátit. Po splnění svých oznamovacích povinností podle této směrnice by měly správním orgánům členského státu, v němž jsou daňovými rezidenty, poskytnout dodatečné informace. I když mohou poskytnout jakékoli další informace, které budou považovat za vhodné, je nezbytné stanovit společné požadavky na to, jaké dokumenty mohou představovat vhodné dodatečné důkazy, které by proto měly být ve všech případech vyžadovány. Pokud se členský stát bude na základě těchto dodatečných důkazů domnívat, že podnik uspokojivě vyvrátil domněnku chybějící podstaty, měl by být schopen vydat rozhodnutí potvrzující, že podnik má minimální podstatu pro daňové účely v souladu s touto směrnicí. Toto rozhodnutí může zůstat v platnosti, dokud se nezmění skutkové a právní okolnosti podniku, a to až po dobu 6 let od vydání rozhodnutí. To umožní omezit zdroje přidělené na případy, u nichž bylo prokázáno, že nejsou krycím subjektem ve smyslu směrnice.

Pozměňovací návrh

- (10) **Hodnocení**, zda podnik skutečně vykonává hospodářskou činnost pro daňové účely nebo slouží především k vyhýbání se daňovým povinnostem nebo k daňovým únikům, je v konečném důsledku otázkou skutečností a okolností. To by mělo být posuzováno u každého konkrétního podniku individuálně. Podniky, u nichž se má za to, že nemají minimální podstatu pro daňové účely, by proto měly mít právo prokázat opak, včetně toho, že neslouží primárně daňovým cílům, a měly by mít právo tuto domněnku vyvrátit. Po splnění svých oznamovacích povinností podle této směrnice by měly správním orgánům členského státu, v němž jsou daňovými rezidenty, poskytnout **nezbytné** informace. I když mohou poskytnout jakékoli další informace, které budou považovat za vhodné, je nezbytné stanovit společné požadavky na to, jaké dokumenty mohou představovat vhodné dodatečné důkazy, které by proto měly být ve všech případech vyžadovány. Pokud se členský stát bude na základě těchto dodatečných důkazů domnívat, že podnik uspokojivě vyvrátil domněnku chybějící podstaty, měl by být schopen vydat rozhodnutí potvrzující, že podnik má minimální podstatu pro daňové účely v souladu s touto směrnicí. Toto rozhodnutí může zůstat v platnosti, dokud se nezmění skutkové a právní okolnosti podniku, a to až po dobu **5 let** od vydání rozhodnutí. To umožní omezit zdroje přidělené na případy, u nichž bylo prokázáno, že nejsou krycím subjektem ve smyslu směrnice.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 14

Návrh směrnice

Bod odůvodnění 11

Znění navržené Komisí

- (11) Vzhledem k tomu, že cílem této směrnice je předcházet vyhýbání se daňovým povinnostem a daňovým únikům, kterým by se prostřednictvím činností podniků bez minimální podstaty mohlo dařit, a v zájmu zajištění daňové jistoty a posílení řádného fungování vnitřního trhu je nanejvýš důležité stanovit možnost osvobození pro podniky, které splňují vstupní kritérium, avšak jejichž zapojení nemá žádný skutečně příznivý dopad na celkovou daňovou situaci skupiny daného podniku nebo jeho skutečného majitele či majitelů. Z tohoto důvodu by tyto podniky měly být oprávněny požádat správní orgány členského státu, v němž jsou daňovými rezidenty, o vydání rozhodnutí, které je předem osvobodí od povinnosti dodržovat navrhovaná pravidla v plném rozsahu. Toto osvobození by mělo být rovněž časově omezeno, aby správní orgány mohly pravidelně ověřovat, zda skutkové a právní okolnosti odůvodňující rozhodnutí o osvobození zůstávají v platnosti. Potenciální prodloužená doba trvání takového rozhodnutí zároveň umožní omezit zdroje přidělené na případy, které by měly být vyňaty z oblasti působnosti směrnice.

Pozměňovací návrh

- (11) Vzhledem k tomu, že cílem této směrnice je předcházet vyhýbání se daňovým povinnostem a daňovým únikům prostřednictvím činností podniků bez minimální podstaty, a v zájmu zajištění daňové jistoty a posílení řádného fungování vnitřního trhu je nanejvýš důležité stanovit možnost osvobození pro podniky, které splňují vstupní kritérium, avšak jejichž zapojení nemá žádný skutečně příznivý dopad na celkovou daňovou situaci skupiny daného podniku nebo jeho skutečného majitele či majitelů. Z tohoto důvodu by tyto podniky měly být oprávněny požádat správní orgány členského státu, v němž jsou daňovými rezidenty, o vydání rozhodnutí, které je předem osvobodí od povinnosti dodržovat navrhovaná pravidla v plném rozsahu, **aniž by po něm bylo vyžadováno provedení testu podstaty, pokud může prokázat neexistenci daňové výhody pro dotčený subjekt**. Toto osvobození by mělo být rovněž časově omezeno, aby správní orgány mohly pravidelně ověřovat, zda skutkové a právní okolnosti odůvodňující rozhodnutí o osvobození zůstávají v platnosti. Potenciální prodloužená doba trvání takového rozhodnutí zároveň umožní omezit zdroje přidělené na případy, které by měly být vyňaty z oblasti působnosti směrnice.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 15

Návrh směrnice

Bod odůvodnění 13

Znění navržené Komisí

- (13) K zajištění účinnosti navrhovaného rámce je nezbytné stanovit vhodné daňové důsledky pro podniky, které nemají minimální podstatu pro daňové účely. Podnikům, které splnily vstupní kritérium a u nichž se má za to, že jim chybí podstata pro daňové účely, přičemž navíc nepředložily důkaz o opaku nebo důkaz o tom, že neslouží k získání daňového zvýhodnění, by nemělo být dovoleno využívat ustanovení dohod a úmluv upravujících zamezení dvojího zdanění příjmů a případně kapitálu, jejichž stranou je členský stát jejich daňové rezidence, ani jakékoli jiné dohody, včetně ustanovení mezinárodních dohod o podpoře a ochraně investic, které mají rovnocenný účel nebo účinek. Těmto podnikům by nemělo být dovoleno využívat výhod směrnice Rady 2011/96/EU⁽¹⁴⁾ a směrnice Rady 2003/49/ES⁽¹⁵⁾. Za tímto účelem by tyto podniky neměly mít nárok na potvrzení o daňové rezidenci, pokud jim bude sloužit k získání takového zvýhodnění. Členský stát, v němž je podnik daňovým rezidentem, by proto měl vydání potvrzení o daňové rezidenci odmítnout. Alternativně by tento členský stát měl být schopen takové potvrzení vydat, přičemž ve formě upozornění uvede, že by ho podnik neměl používat k získání výše uvedených daňových zvýhodnění. Toto odmítnutí vydat potvrzení o daňové rezidenci nebo (alternativně) vydat zvláštní potvrzení o daňové rezidenci by nemělo rušit vnitrostátní předpisy členského státu podniku, pokud jde o daňovou rezidenci a příslušné povinnosti s ní spojené. Spíše by sloužilo k informování ostatních členských států a třetích zemí o tom, že by neměly být přiznány žádné daňové úlevy nebo vrácení daně v souvislosti s transakcemi, do nichž je tento podnik zapojen, na základě jakékoli smlouvy s členským státem podniku nebo případně směrnic Unie.

⁽¹⁴⁾ Směrnice Rady 2011/96/EU ze dne 30. listopadu 2011 o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností z různých členských států (Úř. věst. L 345, 29.12.2011, s. 8).

⁽¹⁵⁾ Směrnice Rady 2003/49/ES ze dne 3. června 2003 o společném systému zdanění úroků a licenčních poplatků mezi přidruženými společnostmi z různých členských států (Úř. věst. L 157, 26.6.2003, s. 49).

Pozměňovací návrh

- (13) K zajištění účinnosti navrhovaného rámce je nezbytné stanovit vhodné daňové důsledky pro podniky, které nemají minimální podstatu pro daňové účely. Podnikům, které splnily vstupní kritérium a u nichž se má za to, že jim chybí podstata pro daňové účely, přičemž navíc nepředložily důkaz o opaku nebo důkaz o tom, že neslouží k získání daňového zvýhodnění, by nemělo být dovoleno využívat ustanovení dohod a úmluv upravujících zamezení dvojího zdanění příjmů a případně kapitálu, jejichž stranou je členský stát jejich daňové rezidence, ani jakékoli jiné dohody, včetně ustanovení mezinárodních dohod o podpoře a ochraně investic, které mají rovnocenný účel nebo účinek. Těmto podnikům by nemělo být dovoleno využívat směrnice Rady 2011/96/EU⁽¹⁴⁾ a směrnice Rady 2003/49/ES⁽¹⁵⁾. Za tímto účelem by tyto podniky neměly mít nárok na potvrzení o daňové rezidenci, pokud to slouží k získání těchto výhod. Členský stát, v němž je podnik daňovým rezidentem, by proto měl vydání potvrzení o daňové rezidenci odmítnout **a vydat prohlášení o důvodech, na nichž bylo toto rozhodnutí založeno.** Toto odmítnutí vydat potvrzení o daňové rezidenci by nemělo rušit vnitrostátní předpisy členského státu podniku, pokud jde o daňovou rezidenci a příslušné povinnosti s ní spojené. Spíše by sloužilo k informování ostatních členských států a třetích zemí o tom, že by neměly být přiznány žádné daňové úlevy nebo vrácení daně v souvislosti s transakcemi, do nichž je tento podnik zapojen, na základě jakékoli smlouvy s členským státem podniku nebo případně směrnic Unie.

⁽¹⁴⁾ Směrnice Rady 2011/96/EU ze dne 30. listopadu 2011 o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností z různých členských států (Úř. věst. L 345, 29.12.2011, s. 8).

⁽¹⁵⁾ Směrnice Rady 2003/49/ES ze dne 3. června 2003 o společném systému zdanění úroků a licenčních poplatků mezi přidruženými společnostmi z různých členských států (Úř. věst. L 157, 26.6.2003, s. 49).

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 16**Návrh směrnice****Bod odůvodnění 13 a (nový)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (13a) *Komise a členské státy by měly zajistit, aby tyto daňové důsledky byly formulovány jednotně ve vztahu ke stávajícím dvoustranným daňovým smlouvám uzavřeným mezi členskými státy a třetími zeměmi.*

Pozměňovací návrh 17**Návrh směrnice****Bod odůvodnění 15**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (15) Směrnice 2011/16/EU by proto měla být odpovídajícím způsobem změněna.

- (15) *S ohledem na to, že směrnice 2011/16/EU o správní spolupráci (DAC) stanovila pravidla a postupy pro spolupráci mezi členskými státy v oblasti výměny informací mezi daňovými správami členských států, zejména pokud jde o automatickou výměnu informací pro daňové účely, měla by být tato směrnice odpovídajícím způsobem změněna tak, aby členským státům umožnila automatickou výměnu informací získaných v rámci této směrnice.*

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 18

Návrh směrnice

Bod odůvodnění 16

Znění navržené Komisí

- (16) V zájmu zvýšení účinnosti by členské státy měly stanovit sankce za porušení vnitrostátních pravidel, kterými se provádí tato směrnice. Takové sankce by měly být účinné, přiměřené a odrazující. V zájmu zajištění daňové jistoty a minimální úrovně koordinace ve všech členských státech je nezbytné stanovit minimální peněžitou sankci, a to i s ohledem na situaci každého jednotlivého podniku. Navrhovaná pravidla se opírají o sebehodnocení podniků, pokud jde o to, zda splňují vstupní kritéria, či nikoli. Ve snaze dosáhnout účinnosti těchto ustanovení a současně motivovat k jejich odpovídajícímu dodržování v celé Unii a s ohledem na skutečnost, že krycí podnik v jednom členském státě může být využit k erozi základu daně jiného členského státu, je důležité, aby každý členský stát měl právo požádat jiný členský stát o provedení daňových kontrol podniků, u nichž existuje riziko, že nesplňují minimální podstatu definovanou v této směrnici. **Pro posílení účinnosti je proto nezbytné, aby dožádaný členský stát měl povinnost takovou kontrolu provést a sdílet informace o výsledku, a to i v případě, že nebude existovat žádné zjištění, že je podnik „krycím“ subjektem.**

Pozměňovací návrh

- (16) V zájmu zvýšení účinnosti by členské státy měly stanovit sankce za porušení vnitrostátních pravidel, kterými se provádí tato směrnice. Takové sankce by měly být účinné, přiměřené a odrazující. V zájmu zajištění daňové jistoty a minimální úrovně koordinace ve všech členských státech je nezbytné stanovit minimální peněžitou sankci, a to i s ohledem na situaci každého jednotlivého podniku. Navrhovaná pravidla se opírají o sebehodnocení podniků **prováděné** s cílem **určit**, zda splňují vstupní kritéria, či nikoli. Ve snaze dosáhnout účinnosti těchto ustanovení a současně motivovat k jejich odpovídajícímu dodržování v celé Unii a s ohledem na skutečnost, že krycí podnik v jednom členském státě může být využit k erozi základu daně jiného členského státu, je důležité, aby každý členský stát měl právo požádat jiný členský stát o provedení **společných** daňových kontrol podniků, u nichž existuje riziko, že nesplňují minimální podstatu definovanou v této směrnici. **Společné kontroly umožňují sdílení odborných znalostí, čímž zajišťují úplné zjištění skutečností a podporují přijetí výsledků kontroly. Směrnice Rady (EU) 2021/514 ⁽¹⁶⁾ vytvořila jednotný rámec pro společné kontroly, a ty by proto měly být ve vhodných případech používány.**

⁽¹⁶⁾ Směrnice Rady (EU) 2021/514 ze dne 22. března 2021, kterou se mění směrnice 2011/16/EU o správní spolupráci v oblasti daní (Úř. věst. L 104, 25.3.2021, s. 1).

Pozměňovací návrh 19

Návrh směrnice

Bod odůvodnění 18

Znění navržené Komisí

- (18) Za účelem vyhodnocení účinnosti navrhovaných nových pravidel by Komise měla vypracovat hodnocení na základě informací poskytnutých členskými státy a dalších dostupných údajů. Zpráva Komise by měla být zveřejněna.

Pozměňovací návrh

- (18) Za účelem vyhodnocení účinnosti navrhovaných nových pravidel, **jakož i dopadu této směrnice na daňové příjmy v členských státech a na kapacity daňové správy**, by Komise měla vypracovat hodnocení na základě informací poskytnutých členskými státy a dalších dostupných údajů. Zpráva Komise by měla být zveřejněna **a případně doplněna přezkumem s cílem zvýšit účinnost této směrnice a legislativním návrhem na změnu této směrnice.**

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 20

Návrh směrnice

Čl. 3 – odst. 1 – bod 5

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

5) „skutečným majitelem“ skutečný majitel ve smyslu **čl. 3 bodu 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849**;

5) „skutečným majitelem“ skutečný majitel ve smyslu **čl. 2 bodu 22 [vložte prosím odkaz – návrh nařízení o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu – (COM(2021)0420)]**;

Pozměňovací návrh 21

Návrh směrnice

Čl. 3 – odst. 1 – bod 6 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

6a) „**daňovou výhodou**“ **snížení povinných závazků podniku vůči vládě státu daňové rezidence.**

Pozměňovací návrh 22

Návrh směrnice

Čl. 6 – odst. 1 – pododstavec 1 – návětí

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

1. Členské státy zajistí, aby podniky splňující následující kritéria podávaly oznámení příslušným orgánům členských států v souladu s článkem 7:

1. Členské státy zajistí, aby podniky splňující následující **kumulativní** kritéria podávaly oznámení příslušným orgánům členských států v souladu s článkem 7:

Pozměňovací návrh 23

Návrh směrnice

Čl. 6 – odst. 1 – pododstavec 1 – písm. a

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

a) příslušným příjmem je více než **75 %** výnosů podniku v předchozích dvou zdaňovacích obdobích;

a) příslušným příjmem je více než **65 %** výnosů podniku v předchozích dvou zdaňovacích obdobích;

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 24

Návrh směrnice

Čl. 6 – odst. 1 – pododstavec 1 – písm. b – bod i

Znění navržené Komisí

- i) více než **60 %** účetní hodnoty aktiv podniku spadajících do oblasti působnosti čl. 4 písm. e) a f) se v předchozích dvou zdaňovacích obdobích nacházelo mimo členský stát podniku;

Pozměňovací návrh

- i) více než **55 %** účetní hodnoty aktiv podniku spadajících do oblasti působnosti čl. 4 písm. e) a f) se v předchozích dvou zdaňovacích obdobích nacházelo mimo členský stát podniku;

Pozměňovací návrh 25

Návrh směrnice

Čl. 6 – odst. 1 – pododstavec 1 – písm. b – bod ii

Znění navržené Komisí

- ii) **alespoň 60 %** příslušných příjmů podniku je získáváno nebo vypláceno prostřednictvím přeshraničních transakcí;

Pozměňovací návrh

- ii) **více než 55 %** příslušných příjmů podniku je získáváno nebo vypláceno prostřednictvím přeshraničních transakcí;

Pozměňovací návrh 26

Návrh směrnice

Čl. 6 – odst. 1 – pododstavec 1 – písm. c

Znění navržené Komisí

- c) v předchozích dvou zdaňovacích obdobích podnik zajišťoval správu každodenního provozu a rozhodování o významných funkcích externě.

Pozměňovací návrh

- c) v předchozích dvou zdaňovacích obdobích podnik zajišťoval správu každodenního provozu a rozhodování o významných funkcích **externě třetí straně**.

Pozměňovací návrh 27

Návrh směrnice

Čl. 6 – odst. 2 – pododstavec 1 – návětí

Znění navržené Komisí

2. Odchylně od odstavce 1 členské státy zajistí, aby se požadavky článku 7 nevztahovaly na podniky spadající do některé z těchto kategorií:

Pozměňovací návrh

2. Odchylně od odstavce 1 členské státy zajistí, aby se požadavky článku 7 nevztahovaly na **následující** podniky:

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 28

Návrh směrnice

Čl. 6 – odst. 2 – pododstavec 1 – písm. e

Znění navržené Komisí

- e) podniky s nejméně pěti vlastními zaměstnanci v přepočtu na plné pracovní úvazky nebo se zaměstnanci, kteří vykonávají výhradně činnosti vytvářející příslušné příjmy;

Pozměňovací návrh

vypouští se

Pozměňovací návrh 29

Návrh směrnice

Čl. 7 – odst. 1 – písm. a

Znění navržené Komisí

- a) podnik má vlastní prostory v členském státě nebo prostory pro své výlučné užívání;

Pozměňovací návrh

- a) podnik má vlastní prostory v členském státě nebo prostory pro své výlučné užívání **nebo prostory sdílené se subjekty v rámci stejné skupiny;**

Pozměňovací návrh 30

Návrh směrnice

Čl. 7 – odst. 1 – písm. b

Znění navržené Komisí

- b) podnik má alespoň jeden vlastní aktivní bankovní účet **v Unii;**

Pozměňovací návrh

- b) podnik má **v Unii** alespoň jeden vlastní **a** aktivní bankovní účet **nebo účet elektronických peněz, na který mu přichází příslušný příjem;**

Pozměňovací návrh 31

Návrh směrnice

Čl. 7 – odst. 1 – písm. c – bod i – bod 2

Znění navržené Komisí

- 2) je osobou **kvalifikovanou a** oprávněnou přijímat rozhodnutí týkající se činností vytvářejících podniku příslušné příjmy nebo ve vztahu k aktivům podniku;

Pozměňovací návrh

- 2) je osobou oprávněnou přijímat rozhodnutí týkající se činností vytvářejících podniku příslušné příjmy nebo ve vztahu k aktivům podniku;

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 32

Návrh směrnice

Čl. 7 – odst. 1 – písm. c – bod i – bod 3

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

3) **aktivním a samostatným způsobem pravidelně využívá oprávnění uvedené v bodě 2;**

vypouští se

Pozměňovací návrh 33

Návrh směrnice

Čl. 7 – odst. 1 – písm. c – bod i – bod 4

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

4) **není zaměstnancem podniku, který není přidruženým podnikem, a nevykonává funkci ředitele nebo rovnocennou funkci v jiných podnicích, které nejsou přidruženými podniky;**

vypouští se

Pozměňovací návrh 34

Návrh směrnice

Čl. 7 – odst. 1 – písm. c – bod ii

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

ii) většina zaměstnanců podniku v přepočtu na plné pracovní úvazky **je daňovými rezidenty** v členském státě podniku nebo v místě v takové maximální vzdálenosti od tohoto členského státu, která jim nebrání v řádném plnění jejich povinností, a tito zaměstnanci jsou kvalifikováni pro výkon činností vytvářejících pro podnik příslušné příjmy.

ii) většina zaměstnanců podniku v přepočtu na plné pracovní úvazky **má své obvyklé bydliště, jak je stanoveno v nařízení (ES) č. 593/2008** v členském státě podniku nebo v místě v takové maximální vzdálenosti od tohoto členského státu, která jim nebrání v řádném plnění jejich povinností, a tito zaměstnanci jsou kvalifikováni pro výkon činností vytvářejících pro podnik příslušné příjmy.

Pozměňovací návrh 35

Návrh směrnice

Čl. 7 – odst. 2 – písm. g a (nové)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

ga) **přehled struktury podniku a přidružených podniků a veškerých významných ujednání o externím zajišťování služeb nebo činností, včetně odůvodnění struktury, jak je popsáno v kontextu standardizovaného formátu;**

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 36

Návrh směrnice

Čl. 7 – odst. 2 – písm. g b (nové)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

gb) **souhrnnou zprávu o listinných důkazech předložených podle tohoto odstavce, která obsahuje zejména:**

- **stručný popis povahy činností podniku;**
- **počet zaměstnanců v přepočtu na plné pracovní úvazky;**
- **částka zisku nebo ztráty před zdaněním a po zdanění.**

Pozměňovací návrh 37

Návrh směrnice

Čl. 8 – odst. 1

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

1. U podniku, který prohlásí, že splňuje všechny ukazatele minimální podstaty stanovené v čl. 7 odst. 1, a předloží **uspokojivé** podpůrné listinné důkazy v souladu s čl. 7 odst. 2, se má za to, že tento podnik má pro zdaňovací období minimální podstatu.

1. U podniku, který prohlásí, že splňuje všechny ukazatele minimální podstaty stanovené v čl. 7 odst. 1, a předloží **požadované** podpůrné listinné důkazy v souladu s čl. 7 odst. 2, se má za to, že tento podnik má pro zdaňovací období minimální podstatu.

Pozměňovací návrh 38

Návrh směrnice

Čl. 8 – odst. 2

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

2. U podniku, který prohlásí, že nesplňuje jeden či více ukazatelů stanovených v čl. 7 odst. 1, nebo nepředloží **uspokojivé** podpůrné listinné důkazy v souladu s čl. 7 odst. 2, se má za to, že tento podnik nemá pro zdaňovací období minimální podstatu.

2. U podniku, který prohlásí, že nesplňuje jeden či více ukazatelů stanovených v čl. 7 odst. 1, nebo nepředloží **požadované** podpůrné listinné důkazy v souladu s čl. 7 odst. 2, se má za to, že tento podnik nemá pro zdaňovací období minimální podstatu.

Pozměňovací návrh 39

Návrh směrnice

Čl. 9 – odst. 1

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

1. Členské státy přijmou **vhodná** opatření, aby umožnily podnikům, u nichž se má za to, že nemají minimální podstatu podle čl. 8 odst. 2, vyvrátit tuto domněnku tím, že poskytnou dodatečné podpůrné důkazy o obchodních činnostech, které vykonávají za účelem vytvoření příslušných příjmů.

1. Členské státy přijmou **nezbytná** opatření, aby umožnily podnikům, u nichž se má za to, že nemají minimální podstatu podle čl. 8 odst. 2, **bez zbytečného odkladu a nadměrných administrativních nákladů** vyvrátit tuto domněnku tím, že poskytnou dodatečné podpůrné důkazy o obchodních činnostech, které vykonávají za účelem vytvoření příslušných příjmů.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 40

Návrh směrnice

Čl. 9 – odst. 2 – písm. a

Znění navržené Komisí

- a) dokument umožňující zjistit obchodní důvody, které vedly k založení podniku;

Pozměňovací návrh

- a) dokument umožňující zjistit obchodní důvody, které vedly k založení podniku **v členském státě, v němž je činnost vykonávána;**

Pozměňovací návrh 41

Návrh směrnice

Čl. 9 – odst. 2 – písm. b

Znění navržené Komisí

- b) informace o profilech zaměstnanců, **včetně úrovně** jejich zkušeností, jejich rozhodovací pravomoci v celkové organizaci, **úlohy a pozice** v organizačním schématu, **druhu** jejich pracovní smlouvy, jejich **kvalifikace a doby** trvání zaměstnání;

Pozměňovací návrh

- b) informace o profilech zaměstnanců **na plný úvazek, na částečný úvazek a nezávislých pracovníků, zejména o úrovni** jejich zkušeností, jejich rozhodovací pravomoci v celkové organizaci, **úloze a postavení** v organizačním schématu, **typu** jejich pracovní smlouvy, jejich **kvalifikaci a době** trvání zaměstnání, **přičemž se zajistí vysoká úroveň ochrany údajů a soukromí;**

Pozměňovací návrh 42

Návrh směrnice

Čl. 9 – odst. 3 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- 3a. Členský stát posoudí žádost o vyvrácení domněnky do devíti měsíců od podání žádosti. Žádost se považuje za přijatou, pokud členský stát po uplynutí devítiměsíční lhůty neodpoví.**

Pozměňovací návrh 43

Návrh směrnice

Čl. 10 – odst. 1

Znění navržené Komisí

1. Členský stát přijme **vhodná** opatření, aby umožnil podniku, který splňuje kritéria stanovená v čl. 6 odst. 1, požádat o osvobození od jeho povinností podle této směrnice, pokud existence podniku nesníží daňovou povinnost jeho skutečného majitele či majitelů nebo skupiny, jíž je podnik členem, jako celku.

Pozměňovací návrh

1. Členský stát přijme **nezbytná** opatření, aby umožnil podniku, který splňuje kritéria stanovená v čl. 6 odst. 1, **bez zbytečného odkladu a nadměrných administrativních nákladů** požádat o osvobození od jeho povinností podle této směrnice, pokud existence podniku nesníží daňovou povinnost jeho skutečného majitele či majitelů nebo skupiny, jíž je podnik členem, jako celku.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 44

Návrh směrnice

Čl. 10 – odst. 2

Znění navržené Komisí

2. Členský stát může přiznat toto osvobození na jedno zdaňovací období, pokud podnik předloží dostatečné a objektivní důkazy o tom, že jeho zapojení nevede k daňovému zvýhodnění jeho skutečného majitele či majitelů nebo případně skupiny jako celku. Tyto důkazy zahrnují informace o struktuře skupiny a jejích činnostech. Tyto důkazy umožní porovnání výše celkové daně splatné skutečným majitelem či majiteli nebo případně skupinou jako celkem s ohledem na zapojení podniku s částkou, která by byla splatná za stejných okolností v případě, že by podnik neexistoval.

Pozměňovací návrh

2. Členský stát může přiznat toto osvobození na jedno zdaňovací období, pokud podnik předloží dostatečné a objektivní důkazy o tom, že jeho zapojení nevede k daňovému zvýhodnění jeho skutečného majitele či majitelů nebo případně skupiny jako celku. Tyto důkazy zahrnují informace o struktuře skupiny a jejích činnostech, **včetně seznamu jejích zaměstnanců v ekvivalentu plného pracovního úvazku**. Tyto důkazy umožní porovnání výše celkové daně splatné skutečným majitelem či majiteli nebo případně skupinou jako celkem s ohledem na zapojení podniku s částkou, která by byla splatná za stejných okolností v případě, že by podnik neexistoval.

Pozměňovací návrh 45

Návrh směrnice

Čl. 10 – odst. 3 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

3a. Členský stát posoudí žádost o výjimku do devíti měsíců od podání žádosti. Žádost se považuje za přijatou, pokud členský stát po uplynutí devítiměsíční lhůty neodpoví.

Pozměňovací návrh 46

Návrh směrnice

Čl. 12 – odst. 1 – návětí

Znění navržené Komisí

Pokud podnik nemá minimální podstatu pro daňové účely v členském státě, v němž je daňovým rezidentem, **přijme tento členský stát kterékoli z těchto rozhodnutí:**

Pozměňovací návrh

Pokud podnik nemá minimální podstatu pro daňové účely v členském státě, v němž je daňovým rezidentem, **zamítne tento členský stát jakoukoli žádost o potvrzení daňové rezidence podniku pro použití mimo jurisdikci tohoto členského státu.**

Pozměňovací návrh 47

Návrh směrnice

Čl. 12 – odst. 1 – písm. a

Znění navržené Komisí

a) zamítne žádost o potvrzení o daňové rezidenci podniku pro použití mimo jurisdikci tohoto členského státu;

Pozměňovací návrh

vypouští se

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 48**Návrh směrnice****Čl. 12 – odst. 1 – písm. b**

Znění navržené Komisí

b) vydá potvrzení o daňové rezidenci, které stanoví, že podnik nemá nárok na zvýhodnění vyplývající z dohod a úmluv upravujících zamezení dvojího zdanění příjmů a případně kapitálu a mezinárodních dohod s podobným účelem a článků 4, 5 a 6 směrnice 2011/96/EU a článku 1 směrnice 2003/49/ES.

Pozměňovací návrh

vypouští se

Pozměňovací návrh 49**Návrh směrnice****Čl. 12 – odst. 1 a (nový)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

V případě zamítnutí žádosti o takové potvrzení vydá členský stát úřední potvrzení, v němž toto rozhodnutí řádně odůvodní a stanoví, že podnik nemá nárok na výhody vyplývající z dohod a úmluv, které stanoví zamezení dvojího zdanění příjmů a případně kapitálu, nebo z mezinárodních dohod s podobným účelem nebo účinkem a ze článků 4, 5 a 6 směrnice 2011/96/EU a článku 1 směrnice 2003/49/ES.

Pozměňovací návrh 50**Návrh směrnice****Čl. 12 – odst. 1 b (nový)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

Komise ve spolupráci s členskými státy zajistí, aby tyto daňové důsledky byly řádně formulovány ve vztahu ke stávajícím dvoustranným daňovým dohodám se třetími zeměmi tak, aby tyto země obdržely informace o předpokládaných krycích společnostech.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 51**Návrh směrnice****Čl. 13 – odst. 1 – bod 2**

Směrnice 2011/16/EU

Čl. 8ad – odst. 4 – písm. b

Znění navržené Komisí

- b) **daňové identifikační číslo pro účely daně z přidané hodnoty (DIČ)** podniku, který je povinen podat oznámení podle článku 6 směrnice [Úřad pro publikace], je-li k dispozici;

Pozměňovací návrh

- b) **V případě neexistence DIČ identifikační číslo pro účely DPH** podniku, který je povinen podat oznámení podle článku 6 směrnice [Úřad pro publikace], je-li k dispozici;

Pozměňovací návrh 52**Návrh směrnice****Čl. 13 – odst. 1 – bod 2**

Směrnice 2011/16/EU

Čl. 8ad – odst. 4 – písm. g

Znění navržené Komisí

- g) **přehled důkazů předložených** podnikem v souladu s čl. 7 odst. 2.

Pozměňovací návrh

- g) **souhrn prohlášení a případně důkazy poskytnuté** podnikem v souladu s čl. 7 odst. 2.

Pozměňovací návrh 53**Návrh směrnice****Čl. 13 – odst. 1 – bod 2**

Směrnice 2011/16/EU

Čl. 8ad – odst. 6 a (nový)

*Znění navržené Komisí**Pozměňovací návrh*

- 6a. **Pokud v souladu s odstavci 1, 2 nebo 3 příslušný orgán členského státu určí další členské státy, kterých by se oznamování podniku mohlo týkat, musí sdělení uvedené v těchto odstavcích obsahovat zvláštní upozornění pro ty členské státy, které jsou považovány za dotčené.**

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 54

Návrh směrnice

Čl. 14 – odst. 2

Znění navržené Komisí

Členské státy zajistí, aby tyto sankce zahrnovaly správní peněžitou sankci ve výši **nejméně 5 % obratu podniku** v příslušném zdaňovacím období, pokud podnik, který je povinen podat oznámení podle článku 6, nesplní tento požadavek za zdaňovací období ve stanovené lhůtě **nebo** učiní nepravdivé prohlášení v daňovém přiznání podle článku 7.

Pozměňovací návrh

Členské státy zajistí, aby tyto sankce zahrnovaly alespoň jednorázovou správní peněžitou sankci ve výši **alespoň 2 % příjmů podniku** v příslušném zdaňovacím období, pokud podnik, který je povinen podat zprávu podle článku 6, nesplní tento požadavek pro zdaňovací období ve stanovené lhůtě, **a správní peněžitou sankci ve výši nejméně 4 % příjmů podniku, pokud podnik, který je povinen podat zprávu podle článku 6, učiní nepravdivé prohlášení v daňovém přiznání podle článku 7. V případě podniku s nulovým nebo nízkým příjmem, který je definován jako podnik, který nedosahuje prahové hodnoty stanovené vnitrostátním daňovým orgánem a který neklesne pod minimální prahovou hodnotu stanovenou Komisí v prováděcím aktu, by sankce měla vycházet z celkových aktiv podniku.**

Pozměňovací návrh 55

Návrh směrnice

Čl. 14 – odst. 2 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

Prováděcí akt uvedený v druhém pododstavci se přijímá přezkumným postupem podle článku 18a.

Pozměňovací návrh 56

Návrh směrnice

Čl. 15 – nadpis

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

Žádost o daňové kontroly

Žádost o **společné** daňové kontroly

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 57

Návrh směrnice

Čl. 15 – odst. 1

Znění navržené Komisí

Má-li příslušný orgán jednoho členského státu důvod se domnívat, že podnik, který je daňovým rezidentem v jiném členském státě, nesplnil své povinnosti podle této směrnice, může první členský stát požádat příslušný orgán druhého členského státu, **aby provedl daňovou kontrolu podniku.**

Pozměňovací návrh

Má-li příslušný orgán jednoho členského státu důvod se domnívat, že podnik, který je daňovým rezidentem v jiném členském státě, nesplnil své povinnosti podle této směrnice, může první členský stát **s uvedením těchto důvodů** požádat příslušný orgán druhého členského státu **o provedení společné daňové kontroly podniku v souladu s postupy stanovenými v článku 12a směrnice Rady (EU) 2021/514 ⁽¹⁷⁾.**

⁽¹⁷⁾ Směrnice Rady (EU) 2021/514 ze dne 22. března 2021, kterou se mění směrnice 2011/16/EU o správní spolupráci v oblasti daní (Úř. věst. L 104, 25.3.2021, s. 1).

Pozměňovací návrh 58

Návrh směrnice

Čl. 15 – odst. 2

Znění navržené Komisí

Příslušný orgán dožádaného členského státu ji zahájí **do jednoho měsíce ode dne obdržení žádosti a provede daňovou kontrolu** v souladu s předpisy upravujícími daňové kontroly v dožádaném členském státě.

Pozměňovací návrh

Nemůže-li dožadující příslušný orgán provést společnou daňovou kontrolu z právních důvodů, zahájí příslušný orgán dožádaného členského státu **vnitrostátní kontrolu do jednoho měsíce ode dne obdržení žádosti a provede ji** v souladu s předpisy upravujícími daňové kontroly v dožádaném členském státě.

Pozměňovací návrh 59

Návrh směrnice

Čl. 16 – odst. 1 – písm. f

Znění navržené Komisí

f) počet kontrol podniků, které splňují podmínky stanovené v čl. 6 odst. 1;

Pozměňovací návrh

f) počet kontrol podniků, které splňují podmínky stanovené v čl. 6 odst. 1, **rozdělený na společné audity a pravidelné audity,**

Pozměňovací návrh 60

Návrh směrnice

Článek 17 – nadpis

Znění navržené Komisí

Zprávy

Pozměňovací návrh

Přezkum

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 61

Návrh směrnice

Čl. 17 – odst. 1

Znění navržené Komisí

1. Do **31. prosince 2028 předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě** zprávu o provádění této směrnice.

Pozměňovací návrh

1. Do ... [pěti let po uplynutí lhůty pro provedení směrnice] **Komise předloží zprávu Evropskému parlamentu a Radě o provádění a účincích této směrnice. Zpráva je zveřejněna a případně doplněna přezkumem s cílem zvýšit účinnost této směrnice a legislativním návrhem na změnu této směrnice.**

Pozměňovací návrh 62

Návrh směrnice

Čl. 17 – odst. 1 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

1a. Zpráva přezkoumá a posoudí dopad této směrnice na daňové příjmy v členských státech, na kapacity daňové správy, a zejména na to, zda je třeba tuto směrnici změnit. Zpráva rovněž posoudí, zda by bylo vhodné doplnit do článku 7 ukazatel podstaty založený na zisku před zdaněním na zaměstnance a rozšířit povinnost podávat zprávy o ukazatelích minimální podstaty pro daňové účely stanovené v uvedeném článku na regulované finanční podniky a v případě potřeby přezkoumat výjimku, která jim byla udělena v čl. 6 odst. 2b.

Pozměňovací návrh 63

Návrh směrnice

Čl. 17 – odst. 2

Znění navržené Komisí

2. Při vypracovávání zprávy vezme Komise v úvahu informace sdělené členskými státy podle článku 15.

Pozměňovací návrh

2. Při vypracovávání zprávy vezme Komise v úvahu informace sdělené členskými státy podle článku 16.

Úterý 17. ledna 2023

Pozměňovací návrh 64

Návrh směrnice

Článek 18 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

Článek 18a

Postup projednávání ve výboru

1. *Komisi je nápomocen výbor. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.*
 2. *Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011.*
-

